BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
68
3 A 12

M

XXXIII. 14. 27.

Ex dono Auctoris
R. de Kinſchot.
1667.

II

NICOLAI HEINSII DAN. FIL.

POEMATUM

NOVA EDITIO,

PRIORIBUS LONGE AUCTIOR.

ACCEDUNT

JOHANNIS RUTGERSII POSTUMA,

ET

ADOPTIVORUM CARMINUM LIBRI II.

Ad Illuſtriſſimum & Excellentiſſimum Virum

CAROLUM SANCTA-MAURÆUM,
DUCEM MONTOZERIUM.

BIBLIOTECA ROMA VITTORIO EMANUELE

AMSTELODAMI,
Apud Danielem Elzevirium.
CIƆ IƆC LXVI.

68.3.A.12

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO VIRO

CAROLO SANCTA-MAURÆO DUCI MONTOZERIO,

REGI CHRISTIANISSIMO à CONSILIIS, UTRIUSQUE ORDINIS REGII TORQUATO EQUITI,

NORMANIÆ, ENGOLISMÆ, SANTONIÆ PROVINCIIS PRÆFECTO,

NICOLAUS HEINSIUS D. D.

Carole, Sequanicæ nunc additæ gloria ripæ,
Neuſtria quo multùm vindice læta viret;
Gallia quem victrix, Dea quem veneratur habetque
Præſidium rebus bellica grande ſuis;
Sive manu validâ trepidum ſtimularis in hoſtem,
Viribus ingenuæ ſeu rapit artis amor:
Seu par ingenuæ tibi Iulia dotibus artis
Ter tres cantanti ſufficit una Deas.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Iulia ſemineæ ſpecimen memorabile laudis:
Iulia Romuleas inter honora nurus.
Quam probat, & Gnato Ludovix præfecit alendo:
Cui ſpes Auguſti credita tota Laris.
Regibus hæc mores Regumque propagine dignos
Artenices curâ perpoliente tulit.
Sic longum certentque, precor, dubiumque relinquant,
Hæc ſit honos domui major, an illa, ſuæ.
Sic Aviam referat, referat ſic Filia Matrem,
Iulia conjugio quam dedit aucta tuo.
Inſpice, ſed facili ſolitoque poëmata vultu,
Quæ tibi, ſub limam nunc revocata, damus.
Nec revocata damus ſine fœnore. pagina crevit,
Pagina poſt plauſus facta ſuperba tuos.
Sumſi animos; Famæ nec diſplicuiſſe putavi,
Quod tibi ſe Clariâ dote probarat, opus.
Mente timor ceſſit, fiduciaque addita cœpto eſt,
Te mihi Pïeriam conciliante fidem.
Carole Hyantiadum decus & tutela Dearum;
Fama Aganippeis, Carole, magna jugis;
Sordibus Aoniæ parte vacat alveus undæ,
Et redit arboreis ſera juventa comis.
Prata colorato Permeſſia germine rident:
Halantem Zephyrus flore pererrat humum.
Non lolia exſultant oculis inimica per agros:
Non ſterilis triſti regnat avena ſolo.
Nec Phœbo magis adſurgunt Heliconia Tempe,
Quam tibi, cum doctum tendis adire nemus.
Nota tibi, tibi trita via eſt, qua ſallere poſſis
Stamina Parcarum præcipitemque colum.

Vita brevi ſtadio decurritur æqua: ſed ævum
Laudibus extendi nixa per omne poteſt.
Iura domant Lethes, Stygiiſque potentius undis
Enthea Pegaſidum flumina numen habent.
Hac ope munitus noctem ſuperavit Avernam,
Par tibi, Tyrrhenis Regibus ortus Eques.
Hanc, dum præſidio dignabere, Carole, carmen,
Ore meo ſpondet Delius augur opem.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

PAucis in hoc voluminis veſtibulo conveniendus es mihi, Lector. Poëmata noſtra, ſed quæ me abſente typis deſcripta ſunt, indulgenter omnino abs te haberi par eſt, ſi fortaſſis manum meam mentemque non in omnibus feliciter operæ expreſſerunt. Percenſui quidem oculo feſtinante pagellas pleraſque à prælo typographico recentes, ut in manus meas eæ devenerant, &, quicquid mendarum primos ſub adſpectus illic ſeſe mihi offerebat, huic chartæ deſignatum commiſi. Sed & quorumdam carminum poſt ipſam editionem exemplar aliquanto caſtigatius nuper in ſcriniis meis nactus, quæ concinniora illic, quam in editis, exhiberi judicabam, collegi in unum, atque hic ſubjeci, ut editioni hanc noſtram proxime excepturæ inſervire ac quodammodo utilia eſſe poſſint. De cetero diligenter cavi, eumque ſcriptionis ſcopum hoc in libello unice mihi propoſui, ne quem ſtilo deſtringerem aut maledictis morderem, niſi provocatus multâ contumeliâ ac laceſſitus. Quamquam vel ſic injuriarum non parum diſſimulavi & ſilentio involvi, harum maxime, quæ me ipſum tangebant. In parentis mei patriæque hoſtes aliquid, fateor, mihi hic illic permiſi; quod cum pietatis ſit, non eſt ut operoſe anxieque excuſem. In Alaſtore, Santra, Coſſo, theologo muſteo, defricandis paternam exiſtimationem aſſerui atque vindicavi, quibus illa obtrectantibus exponebatur. Patriam in Hiſpanis ac Britannis liberius nonnumquam exagitandis & carpendis ſum ultus. etſi in Hiſpanos odia poſt diuturnam pacem aboleri jam cœpere. Nec defuerunt, de re divinâ nobiſcum haud ſentientes, qui belli iſtius tot per annos intentati nobis cauſſas non prorſus improbarent. Armis Britannicis, quæ ſola rapinarum ac prædæ libido jam denuo concitavit in caput noſtrum, quis ſubſcribit, quæſo, niſi qui Regem optimum totque ex regiis miniſtris viros illuſtres jure ab his ipſis nuper trucidatos contendit? Abſit nihilominus, ut genti univerſæ convitium à me fiat. In qua haud pauci atrocem regii capitis lanienam ſunt deteſtati, lacrimaſque mitem in modum publico furori

rori ac ſanguini innoxio dederunt, quamquam pejor cauſſa tunc apud illos, uti & nunc, prævalebat. Complures certe eſt invenire in hac eadem gente, qui arma per populares ſuos in Belgas fœderatos converſa exſecrentur, & qui privatim mihi quoque ſic ſatis velint. Hos in partem ignominiæ atque opprobrii ſi traham immerentes, ſim profecto injurius. Illis hæc dicta ſunto, qui tela nuper admodum domi foriſque veſana in Regem ac gentiles ſuos primo, deinde in vicinos ac fœderatos, tamquam in civili bello inque parricidio parum criminis & dedecoris eſſet, turpiſſime ſtrinxerunt. Nam Horatii & Auſonii veterum poëtarum licentiam non fero, quorum ille Britannos pro inhoſpitalibus traduxit, hic bonum in Britannis virum inveniri negavit. & erat alter horum vir conſularis, alter apud Cæſarem admiſſionis intimæ, ut illi ab actis ac epiſtolis eſſe potuerit, niſi oblatum honorem recuſaſſet verecunde. ne fortaſſis è plauſtro per viliſſimos homines hæc convitia eſſe jactata opinemur. Denique, qui gladios pro patriâ me ſtringentem ferrent hoc difficillimo tempore, ſi militiæ ſacramentum dixiſſem, non eſt quod criminentur aut indigne ferant, cauſſæ noſtræ æquitatem à me poſteris commendari cum opprobrio illorum, qui temere & præter ordinem nullâ adfecti injuriâ bello huic nefario ſeſe accinxerunt, imperio maris inique non minus, quam ſuperbe & crudeliter inhiantes. Quamquam hanc diſceptationem hiſtorici argumenti ſcripto & ſuis annalibus præſtabit omnino reſervari. Porro quod gentilium deorum, Jovis, Apollinis, Muſarum, Martis ac Veneris, compluriumque id genus nomen frequenter hoc in libello adhibui, ut ad imitationem antiquitatis hic me componi non diffiteor, ita ſuperſtitionis paganæ ritus impios ac deteſtabiles hoc facto nequaquam aut fovi aut præ me tuli. Jovem quippe pro aëre aut cœlo, Apollinem & Muſas pro facultate poëtica, Martem pro bello, Venerem pro re amatoriâ etiam illi quandoque uſurparunt, qui ex profeſſo gentile dogma lucubrationibus ſuis oppugnatum veteres ivere. Apud eoſdem Fatum & Fortuna occurrunt haud infrequenter, & Styx & Pluto, & multa ejuſdem farinæ. Otiantis ingenii ludicra nos damus, in quibus raro ſerium quid ſeſe offert: ut haud quaquam

quam ſint exigenda ad cenſuram ſeveriorem à Catonibus. Nam & cærimoniis Chriſtianis ab ungue tenero initiati ſumus religioſe per parentes, in iiſque cum præſentis tum futuræ vitæ ſpem ac fiduciam omnem repoſitam & nunc habemus ſalutariter, & porro ſemper, uti par eſt, habebimus. Cui profeſſioni ſi quid parum conveniens in hoc libello poëtico excidiſſe nobis imprudentibus, quod nolim, fortaſſis arguetur, id à nobiſmet ipſis damnari ultro ac pro irrito cenſeri teſtor. Denique ſi quis me qua vivo qua vivis ſubducto aut hoc poëmatiorum volumen aut alterius quid ſcripti ex noſtris, adauctum immutatumve, aut de novo formatum, quod publico commiſſum hactenus non ſit, ſub noſtro nomine luce donabit, præter ea, quæ per me hanc in rem partim jam nunc habeo parata, partim mox ſum habiturus, per tabulas ſupremæ voluntatis aut apud teſtes idoneos uberius à me deſignanda, is, vindicato ſibi in rem alienam jure, quin pro inteſtabili ſacrilegoque habeatur, tantum abeſt ut intercedam, ut pro tali habendum ac palam devovendum ultro pronuntiem. Vale.

1

NICOLAI HEINSII DAN. FIL.

ITALICA,

ELEGIARUM LIBER PRIMUS.

Ad Illuſtriſſimum Virum

CASSIANUM PUTEANUM.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Viro in exemplum ſæculi nato,

CASSIANO PUTEANO,

Equeſtris, qui Divo Stephano ſacer, Ordinis Commendatori, Abbati Caburrenſi,

NICOLAUS HEINSIUS

D. D.

Confidenter fortaſſe facio, nec omnino tamen aut præter ordinem, aut præter debitum, Caſſiane Puteane, integerrime omnium & humaniſſime Vir; qui invidendo præclari nominis tui ſplendore Muſas haſce illuſtratum eo. A pudore quidem cum impetrare meo vix poſſem, ut pedem ex Italia veſtra moverem, non prodita in publicum tuorum erga me meritorum confeſſione, nec ad manum tamen eſſet, quod expungendo debito ſufficeret; à benignitate tua fiduciam ſumſi, & vel ſolam meritum profitentis conſcientiam abunde ſatisfacturam tibi credidi. Adeo nimirum facile ac pronum eſt, minimam etiam apud illos notam mali nominis evadere, qui ſuperare beneficiis pulcherrimum ducunt. Nam, in urbe nuper æterna cum hærerem, quod non ultima inter tuos admiſſione me dignatus es, ſummaque benevolentia foviſti, quid nunc dicam? Quæ quidem ego ut inter amicos occaſione quavis haud premo, ita hic in tranſcurſu tantummodo nunc tango; ne ad oſtentationem ea prædicare videar, aut modeſtiæ tuæ gravis ſim. Quoties recordor tui, recordor autem ſæpenumero, toties occurrit menti pulcherrima virtutum omnium imago. Contemplari quippe videor Romanos illos veteres incorruptæ probitatis exempla: quorum genuinas reliquias in te venerantur, quotquot virtuti ſtudent. Accedit huc de antiquitate, deque univerſo reconditæ eruditionis nomine bene merendi prolixa & pervicax voluntas. Accedit ambientis Fortunæ contemtor ani-

animus, & Sapientiæ præceptis ad miraculum uſque inſtructus. Domum illam tuam, pro ſacrario Apollinis ſui, quotidie terunt, quicquid Romæ literatorum vivit hominum, aut quicquid Romam Tranſalpinis ex oris concurrit. Statuarum ac marmorum quorumcunque nihil eſt; nulla propemodum ex priſcis ruinis relicta monumenta ſunt, aut in lucem de novo proferuntur, quæ non tuis ſumtibus deſcribi cures ac delineari, veris vetuſtatis ſoſpitator, conſervator unicus. Nec in vivos minor tua liberalitas. Ægre profecto perſuaderi mihi patiar, ex eruditioribus per Italiam univerſam inveniri quemquam, quem non beneficiis frequentibus ac tantum non continuis & ſis demeritus jam olim, & nunc quoque de die in diem ſedulus demereare. Nec defuerunt inter illos, qui certatim gratos ſeſe præſtitere, dignisque heroïcum hunc animum præconiis immortalitati conſecrarunt. Ut ſerus nunc ad virtutum tuarum commendationem accedam. Quæ quidem cum nemini non explorata ſint, nec adulationi quicquam demus, Clariſſimo ac ſummæ eruditionis viro Lucæ Holſtenio, cum multas alias ob cauſas, tum hoc præſertim nomine, devinctiſſimum me profiteor, quod primus ad te aditum mihi pararit. Poteram mehercules, Vir Illuſtriſſime, ſola ambitione compulſus libellum tibi hunc videri inſcripſiſſe, niſi beneficia tua, quorum rationem habui, & habere debui, ab omni vanitate me abſolverent. Quicquid ſit, de libello ipſo ominari bene liceat, qui tam auſpicato ſub patrocinio luci committatur. Si tamen & ſuo forſan nomine benigna Lectoris judicia experietur, nec omnino diſplicebit: id terræ genio licet adſcribatur, omnium elegantiarum matris, in qua natus eſt, & quam potiſſimum commendandam ſuſcepit. An peccarim denique Lector eruditus viderit, dum laudes Italiæ illi viro inſcripſi, qui laudes inter Italos præcipuas & conſecutus eſt & meretur. Scriptum ipſum ludicrum, otiantis ingenii fœtus, in via, dum à ſeriis vaco, inter equitandum magnam partem conceptus. Quod monendum duxi, ne credas ipſe, & tecum alii, pluris à me vendi iſta, quam mihi conſtiterunt. Nam quod magnifice nonnumquam de me meiſve verba feciſſe videor, id intelligi ſic nolim, quaſi hic mihi ipſi blanditus ſim aut aſſentatus: ſed dolere & male iis eſſe volui, qui ferre in nobis non poſſunt,

quod

quod ad præclara adſpiramus, ac juratos hoſtes noſtros hoc nomine ſeſe gloriantur. Antiquitatis certe imitandæ curam mihi fuiſſe non nego. Id feliciter an aſſecutus ſim, tuum, tuique ſimilium, eſt arbitrari, Puteane Illuſtriſſime, qui veteres elegantias in numerato habetis. Mihimet profecto ipſe nequaquam hic ſatisfeci. At vero proclivis venia eſt inacceſſa tentantibus; & magnis auſis excidiſſe, non infra gloriam putatur. Amicos ac bene de me meritos quod libenter laudo, nimius & hic forſan nonnullis videbor, ac in mores ſæculi noſtri peccaſſe convincar. Nam qui plauſtra convitiorum ſcriptis ſuis ingerunt, in obvios paſſim incurrunt, quoſvis irritant, quoſvis ſcurrili ſale petulanter defricant, ea denique audent,

Quæ nec in Armeniis tigres fecere latebris,

illi demum magna nunc (ſi Diis placet) ſunt nomina. quos ego hercule non pluris facio, quam belluas aut brutas pecudes. Illi vero, Vir Illuſtriſſime, qui non amicos tantum, ſed & hoſtes occaſione quavis commendant ac demerentur, hunc ingenuitatis ſuæ fructum & candoris ferunt, ut abjecto animo eſſe credantur. Impetrare equidem à me vix poſſum, ut exiſtimem inter repertos nuper Americanos, barbaras aut inhumanas magis gentes eſſe eruditis noſtri ſæculi nonnullis. Aream illam, quæ ad doctrinæ gloriam tendentibus patet, arenam eſſe dicas, in qua gladiatores committantur. Præda ac rapinis alienæ exiſtimationis plerique ſuam tuentur, & fœda latrocinii cujusdam ſub imagine graſſantur per æternitatis ſemitam. quæ cum ampla ſit inprimis ac ſpatioſa, anguſta tamen creditur, niſi eodem contendentes quoquo modo ſubmoveantur. Lapſos etiam, quos ſublevare comiter debebant, obterunt porro ac conculcant. Vivos ubi involarunt omnes, cum umbris mortuorum ac larvis luctantur. Mihi ſic viſum eſt ac videbitur ſemper, candorem & modeſtiam optima humaniorum literarum condimenta eſſe. Iis placere tibi velim, Vir Illuſtriſſime, ſi placeo. Pereat eruditionis nomen, & quicquid laudis ex eruditione captatur quæriturque, ſi efferantur mores ſcientia, non emolliuntur. Verùm maligna illa & contentioſa ingenia Diris ſuis exagitanda relinquamus. Iamdudum enim evenire ſentio, quod frequenter evenit, ut æquo longius me provehat

 loquen-

loquendi tecum voluptas. Quod reliquum eſt, clementiſſimum Deum veneror, ut non hoc tantum, quem nunc auſpicamur, anno, ſed ſequentibus, & quidem plurimis, fauſta tibi quævis ac fortunata largiatur, mihique ac bonis omnibus ſuperſtitem te velit: cum ſolus ferme noſtro ſæculo illuxeris, cui tuto ſui patrocinium res litteraria concredat. Vale, magnæ Laus maxima Romæ, cum Fratre per omnia tibi ſimillimo; & ſi moleſtior confidentiorve viſus ſum, cogita non gratis tibi conſtare ſummam comitatem, quæ peccaturos ultro invitat. Patavii. Pridie Kal. Ianuarias. Anni CIↃ IↃC XLVIII.

ELE-

ELEGIA PRIMA.

Ad Hadrianum Vallium Delphenſem Batavum.

VAlli, Pieriis certiſſima gloria Delphis,
Flexanimo Pæan cui dedit ore loqui;
Dic, precor, ecquid habet fidi te cura ſodalis?
Ceſſit an in ventos aſi fugitivus amor?
Me licet & patriam non mite diremerit æquor,
Tot ſpatia amoti me patriamque ſoli;
Te tamen abſentem grata ſub imagine cerno.
Crebra refert viſus noxque dieſque tuos.
Nec penitus fixum conſpectus lenit amorem,
Sequana, ſive tuus, ſeu, Tiberine, tuus.
Tu modo, Dì faciant, non averſere merentem.
Certet in alterna mutua mente fides.
Sic patre, ſic patria, vobiſque ſodalibus olim,
Soſpite ſic domina ſit mihi poſſe frui.
Sic oculis ſuperet mihi carior una duobus,
Carior optata quæ mihi luce ſoror.
Mars pater, & vigilis ſacraria Troïa Veſtæ,
Et patria profugi numina Teucra Lares,
Æneadumque Erycina parens, Tritoniaque hoſpes,
Tuque Palatino Phœbe colende jugo.
Quos Anchiſiades priſcæ pietatis imago
In Latium Phrygio vexit ab orbe Deos,
Alitibus ſalvete bonis mihi. tu quoque ſalve,
Si quid id eſt, rerum, maxima Roma, caput.
Quamlibet externis haud adſum barbarus oris;
Tangere qui cultam vix mereatur humum.
Ille ego progenitus ſociis tibi, Diva, Batavis,
Et mea Latoo numine plena domus.
Et mihi ſerta parant Romanæ civica Muſæ.
Et mihi Naſonis credita vita tui eſt,

Naſonis mihi vita tui. nec cultius ullum
  Auſonis ingenium fertiliuſque tulit.
Tu quoque Tænariis, Ovidi, lætare ſub umbris;
  Hoſpes io, ſenium qui tibi tollat, adeſt.
Te teſtor, nec parva tuos mihi numina Manes;
  Officium curæ nil eguiſſe ſuæ.
Si tamen in pulchro tibi corpore menda ſuperſunt;
  Culpa vetuſtatis plurima, nulla mea eſt.
Sufficit hoc umbris. at tu, Dea magna, faveto,
  Auſpicii puppim da regat aura tui.
Non ego ſidereo rutilantia marmore tecta;
  Fulva ſub auratis non ego templa tholis,
Immenſas non miror opes, orbemque redactum,
  Qua patet, & famulos in tua jura polos.
Hæc olim Fortuna tibi. nunc rudera paſſim,
  Et cinis, & ſero nil niſi fama loco.
Ingeniis ſuperaſſe orbem, laus tempore major.
  Hæ mihi te jungunt; has ego miror, opes.
Scilicet acceptum, quod nunc quoque tanta videris,
  Nunc quoque quod ſuperes, vatibus, alma, refer.
Thybri, decus fluviorum, undarum gloria, Thybri,
  Non minus Aonio gurgite numen habes.
Quin majus quoque numen habes. nec Græcia, dives
  Sit licet ingeniis, anteferenda tibi eſt.
Me juvet in flavæ ceſſare crepidine ripæ;
  Me terere illa tuo gramina trita choro.
Idalio vel Naſo meus qua ſaucius œſtro
  Movit Apollineis æmula plectra modis:
Vel qui Mæonio palmam ſublegit Homero,
  Muſaque Dircææ par Venuſina lyræ;
Plautinuſque lepos, & ſumma Terentius artis,
  Quis Romana nihil ſcæna, quod æquet, habet.
Paſſeris aut flentur quo funera pectine, quoque
  Hæmonium Thetidi Pelea jungit Hymen.
Aut ſenis Actæi Gargettia caſtra ſecuto
  Semina per rerum cui grave ſurgit opus;

Cynthia-

Cynthiaque Auſonii chartis memorata Philetæ,
Et cui pulchra fuit Delia primus amor.
Bilbilicos huc adde ſales, Senecæque cothurnum,
Quæque nepos Senecæ carmine bella dedit.
Fraternas ſuper adde acies, ſuper adde ſub Alpem
Pœni Martis iter, Theſſalicamque ratem:
Raptaque quem Diti Proſerpina nacta poëtam eſt;
Et tetricos Perſî cum Juvenale modos.
Hos, Valli, ſi Muſa mihi tua venerit inter,
Nil deſideriis læter abeſſe meis.

ELEGIA II.

Ad Tiberim.

THybri, fave. tibi vela, pater, nunc plena moventur.
Sentiat adflatus fac mihi cymba tuos.
Cymba, bicornigeri ripis licet edita Rheni,
Ludere, Thybri, tuis non rudis illa vadis.
Longum iter eſt, quod inire paro. da robur eunti:
Ardua præruptæ da ſuperare viæ.
Jam mihi fulmineas Batavorum in prælia dextras
Stat, pater, immenſæ condere molis opus;
Liberaque & dominos colla indignata lupatos,
Naſſavii immeritam vindicis ulta necem;
Tranſtraque ſanguineo ſtragem cumulantia ponto,
Et bene pro patriis arma cruenta focis;
Et dira Albanum ſatiari cæde negantem,
Æternum populis crimen, Ibere, tuis,
Tiſiphone de ſe palmam cui victa nocendi
Artibus & ſcelerum fertilitate dedit.
Hæc olim. nunc, ſancte, fave pacata ſonanti.
Serviat in plauſus hæc mihi ſcæna tuos.
Plectra virum graviora manent: ſibi prima juventæ
Rite pharetratus tempora poſcit Amor.

Sic pugnam proludat equus mihi; ſic fera diſcat
Claſſica non trepida belliger aure pati.
Idaliam nec te negat Ilia noſſe pharetram:
Et Venus Æneæ non aliena tuo eſt.
Ecquid amat mea Lux profugum deſerta poëtam?
An, pater, excidimus, curaque nulla mei?
Num cadit in faciem levitas (quod abominor) illam;
Ad tam formoſos num facit ulla ſinus?
Me miſerum, Tiberine, domo quod devius abſum!
Ah quam ſtultitiæ cauſſa pudenda meæ!
Non mihi ſit tanti Teucros celebrare penates,
Et de Pergameo mœnia nata rogo;
Non rerum quondam dominas luſtrare ruinas,
Et quod ab æterna nunc ſuper urbe manet;
Neſcio quis noſtris inſultet ut ignibus hoſpes:
Utque mei partes alter amantis agat.
Non me Pompeia ſpatiatrix turba ſub umbra,
Voſque puellari plauſa theatra choro,
Non circi, non templa juvant, non compita, non me
Martia virgineis gramina trita rotis.
Plus aliquid mea terra, (velim quod poſſe negari)
Ah mea terra aliquid plus, Tiberine, tenet.
Pœnitet heu ſero, ſero piget iſſe per altum.
Rivalem quam me nunc juvet eſſe meum!
Juppiter, externis inhumatus ut occubet arvis,
Qui rate cæruleas primus aravit aquas!

ELEGIA III.

Ad Vincentium Fabricium.

VIncenti, quem Calliope, quem cuncta ſororum
Naſcentem Clario fovit in amne cohors;
Qualis adhuc teneros pugnax Germania fœtus
Exploraturis durat in arma vadis;

Utque Pelethronio luſtravit mater Achilli
In Dîs juranda nobile robur aqua;
Te tuus è Latio procul Heinſius orbe ſalutat,
Nomen ob expertam non tibi vile fidem.
Fallor? an apparent inſpectæ ſigna tabellæ,
Litteraque auctorem prodit amica ſuum?
Apparere liquet. nec enim potes, optime rerum,
Tam tibi dilectam non bene noſſe manum.
Me tenet Aſſaraci regnata nepotibus olim,
Septeni ſpatium Dardana Roma jugi.
Roma triumphatis metuendum gentibus omen,
Hei mihi, quam vultus non habet illa ſuos!
Rudera pro priſcis oſtentat fœda tropæis,
Funeris ah quanta mole ſuperba ſui!
Romani cineres, & quæ damnata favillis
Tecta ruinoſam lapſa ſubiſtis humum;
Tarpeiique ſolo moles jam verſa Tonantis,
Et fruſtra Iliaco ſacra negata rogo:
Heu ſedes auguſta Deûm! ſic barbarus ignis,
Sic te ſacrilegæ diripuere manus?
Ten' tueor? tene, alma parens? ubi bellica virtus,
Nunc ubi majeſtas numinis illa tui?
Tune ſubactarum moderatrix ardua rerum?
Tune ille edomiti Martius orbis apex?
Quæ ſors diſſimilem tibi te facit? anne vel ipſas
Temporis exagitant jura maligna Deas?
Ne tamen uſque adeo penitus cecidiſſe puteris,
Pectine Fabricii nunc rediviva mei es.
Sic Amphioniæ ſcænarum crimina Thebæ,
Pergama ſic Claria ſurgere juſſa lyra.
Ipſe loci Genius, nec adhuc ſine numine tellus,
Neſcio quid, quare me ſibi jungat, habet.
Seu nunc Herculei me Tiburis ora moratur,
Conſita pomiferis Tiburis ora jugis;
Qua ſcopulo lapſis Anienus inæſtuat undis,
Et procul audita ſaxa fatigat aqua.

Seu Circæa trahunt pecuaria: quaque tepentem
  Fontibus egelidis temperat æſtus humum.
Jugera Telegoni lætiſſima, non ego vobis
  Pinguia contulerim fertilis arva Phari:
Non ubi Achæmenio Panchaïa fragrat amomo,
  Aut quæ turilegus culta Sabæus arat.
Sive pharetriferæ nemoralis Aricia Divæ
  Me trahit, æſtivo ſilva petenda die:
Quaque Numæ conjux, Phrygiæque Numicius Annæ
  Raptor amatrices gramine veſtit aquas.
O non luſtrandæ properanti lumine ſedes,
  Avia Pegaſeo rite dicata choro!
Sed deſiderium deſerti mite parentis
  Avocat, & ſpontis me negat eſſe meæ.
Cui nunc conſpicuis meditanti ſæcula chartis
  Plorat ad Aonias æmula turba fores.
Hæc eadem te, dulce caput, manet ardua merces.
  Non tu Lethæis præda futurus aquis.
Me quoque non totum quo poſtera negligat ætas,
  Glorior ingenii pignus habere tui.

ELEGIA IV.

Pauſilypus: ad Caſparem Kinſchotium.

PAuſilypi myrteta, & odoræ laurea frondis,
  Laurea Caſtalio grata corona Deo;
Obvia cæruleas cui Doris porrigit ulnas,
  Et liquido tremulæ murmure plaudit aquæ;
Frigore quam placido Zephyritis temperat aura;
  O numquam tacitæ garrula ſilva comæ:
Tu mihi concilia ſomnum ocius: ocius ægro
  Tædia præruptæ tu mihi falle viæ.
Excipe me viridi gremio, nemus, excipe laſſum:
  Sic amet umbroſam plurima Naïs humum.

Sic

Sic pia pacato Ceycis ab æquore conjux,
Mæſtaque in aëria Daulia fronde parens,
Fletibus alternam querulis tibi mulceat aurem;
Lugeat hæc natum, lugeat illa virum.
Delia perſpicuis ſic ſe miretur in undis,
Et Satyri caſta ſubmoveantur aqua.
Hæc me, Kinſchoti Venerum pater, ora moratur:
Sæpe mihi totos hæc rapit ora dies.
Sive ſitis torquet; ſitienti grata palato
Præda fluunt manibus citrea mala meis:
Nec mitem arboribus deſunt ſtillare liquorem
Perſica demta ſuis, Punica demta ſuis.
Pampinus hinc ulmum ſociis complexa racemis,
Hinc picturato germine ridet humus.
Et modo litoreo ſpeculamur in aggere fuſi
Otia tranquilli temperiemque maris.
Et modo, ſed facili, properat mihi carmen, avena,
Victuris utinam Muſa benigna modis!
Te tamen in primis, te ſuſpiramus abeſſe,
Vilius ô cara non mihi luce caput.
Nulla placent ſine te mihi gaudia, nulla voluptas.
Vatis inoblito plurimus ore tui es.
Hoc equidem noſtis, reor, avia. vos mihi teſtes:
Et ſtupet ad ſanctam conſcia ſilva fidem.
Forſitan hac olim requieverit Actius umbra,
Actius Auſoniæ fama ſuperba lyræ.
Illum Aganippææ raptum juga Mergilinæ,
Et vidua Siren fleſſe putatur aqua.
Tu quoque mutaſti veterem, Philomela, querelam.
Juſtior hinc lacrimis & pia cauſſa tuis.
Non facit invidiam dolor hic tibi, Tereos uxor.
Quam bona nunc mater, quam bona nupta fores!
Tune eadem, æternum tun' fleſti hic ante Maronem,
Daulias, ah mæſtis ingenioſa modis?
Tun' tantum, infelix, ſperaras ferre dolorem?
Quid tibi tunc animi, quid tibi mentis erat,

Cum gemitus Phœbea pios ad buſta trahentem
 Percita funeſtis ſilva ſecuta ſonis?
Audit, & admonito geminantur vulnera luctu.
 Flebilius certe, quam modo, viſa queri eſt.
Perge queri, miſeranda, queri ſine fine memento
 Sincerumque tuum, Virgiliumque tuum.
At mihi ſit ſanctas venerari comminus urnas,
 Aonium Tempe Parthenopæa nemus.
Tene Maro tumulum legit ſibi? tune Maronis
 Oſſa foves placido, ſilva beata, ſinu?
Exſulet, ingenium qui non habet, exſulet inde
 Fæce Epimethêi plebs male ficta luti.
Jam minus admiror tua nomina, culta vetuſtas:
 Difficile, hic Clario non caluiſſe Deo.
Ipſe ego, Teutonici modo natus ad ultima Rheni,
 Auſus in Auſonios plectra movere modos.
Dî facerent, tractu naſci licuiſſet in illo!
 Patria, da veniam; ruſtica terra tua eſt.
Non tibi Pauſilypus Peneïda ventilat umbram:
 Fragrat in infauſto laurea nulla ſolo.
Non platani genialis honor; non myrtus amatrix:
 Non viridi luges qui, Cypariſſe, coma.
Neſcit odoratam ſpirare Favonius auram.
 Non tibi perſpicuæ fons ſalit uber aquæ.
Non feſtinatam ter colligit area meſſem:
 Non licet autumno bis dare poma tuo.
Ah nullo patriæ genio loquor! orgia duxi
 Per tibi damnatos ſic quoque, Phœbe, lares.
Quæ pietas opto proſit mihi: proſit ab ungue
 Jam tenero Clariam ſollicitaſſe chelyn.
Pectore vaticino ſi te non mentior; & ſi
 Numinis interpres pagina noſtra tui eſt.
Huc agedum, Pæan pater, annue: debita poſco.
 Non ego ſim domui gloria prima meæ.

E L E-

ELEGIA V.

In Natalem Parentis.

Sacra vocant patrio facienda domeſtica Phœbo.
  Nunc mihi, ſi quando, Calliopea, veni.
Tecum adſint Chariteſque tuæ Clariæque ſorores,
  Et Paphii Paphia cum genitrice Dei.
Vulgus, io, procul hinc, procul hinc ſecedite, vulgus.
  Tu quoque cum vulgo deſide, Livor, abi.
Nunc libet OEnotræ ſacraria pandere Muſæ;
  Ferre per Auſonios nunc mea vela ſinus.
Parthenope Phœbea, fave pia ſacra paranti;
  Si facile hoſpitium vatibus ora tua eſt.
Eia agite huc, Nymphæ Sebethides: huc mihi, Nymphæ,
  Plena Dionæis ferte caniſtra roſis.
Jam mihi Pauſilypi croceos in vertice flores
  Legit odorato gnava Thalia ſinu.
Ipſa Maronei Genium ſpirantia buſti
  Serta tulit laurum, myrtea ſerta tulit.
Da citharam, da pleƈtra, puer, cyathoſque, merumque,
  Curarum procul hinc non mea cede cohors.
Amphora nunc veteris ſpumet generoſa Falerni,
  Vel tu Gauranis Bacche repoſte cadis,
Cæcubaque, & læti genialia Maſſica floris,
  Aut Surrentino leƈta ſaliva jugo.
Thura focis dentur natale piantia tempus,
  Salſaque cum liquida Pallade junƈta Ceres:
Libaque, verbenæque, & ſi quæ denique magnos
  Exorare ſolent munera blanda Deos.
Thura focis dedimus: quæ dentur, vina ſuperſunt.
  Cernis, ut adfuſo gaudeat ara mero?
Læta ferant Superi precor omina. ſternuit omen
  Flamma repentinam ter jaculata facem.

Accipio : votis Deus annuet. annuet, Heinſi.
Incip e jam facili tu modo vota Deo.
Candida Lux, ô luce dies jucundior illa,
Qua r nihi vix nato riſit uterque parens;
Quæ me ritis precer æqua tuis, Lux fœta bonorum?
Ah lal bat in tanto cymba puſilla mari.
Tu nec a b Æoliæ flatu temerare procellæ:
Nec f er inhumani nubila regna Noti.
Rideat, u t riſit, placido tibi Delius ore
Semp er, & in feſtis te ſciat eſſe ſuis.
Sæpe col iſalvo poſſis mihi, ſæpe parenti.
Te qu oque in Elyſia, lux bona, valle colam.
Feſta die ;, ſalve. tibi enim, tibi contulit omnis
Rom a ſuas Veneres, Græcia priſca ſuas.
Ceſſit Id umæam Solyme tibi præſcia palmam,
Dequ e Palæſtino rapta tropæa Syro.
Sit mihi: fas titulos non diſſimulare paternos:
Pace l oqui, Livor, ſit mihi vera tuâ.
Aut, ſi ja m veniæ non eſt locus, arma parentur.
Pluri amicitia Fama paterna tua eſt.
Virtuti ſ itale malum, comes æmule Muſis,
Livor iners, plora: rumpere, Livor iners.
Dî facere nt, præſens natalia vota pararem:
Vota r ninus fido non bene danda Noto.
Sic tame n adveniant, quo mittimus: & procul, oro,
Molli or in patrias devehat aura manus.
O ſanctu m genitor gnato caput, exige ſeros,
Exige io placidos & ſine nube dies.
Tu vitan lucisque jubar, tu cuncta dediſti.
Si qua mihi veniet gloria, tota tua eſt.
Te duce Pieriæ penetravimus avia rupis:
Nota parum vulgo te duce trita via eſt.
Gratia D is Genioque tuo, quod non ferar olim
Inter. Apollineos nomen inane choros.
At tibi d nt annos, dent longam fata ſalutem,
Dequ e meis annis, deque ſalute mea.

E L E-

ELEGIA VI.

Ad Paganinum Gaudentium.

ME fovet Inarimes ſcopuloſa Typhoïdos ora,
Ora ſub Icarii ſidere grata canis:
Quam rigui fontes, veniſque perennibus undæ,
Et placidum tremulæ murmur oberrat aquæ;
Blandaque temperies, & amica frigus ab aura,
Et numquam Æoliis invia myrtus equis.
Hic mihi nunc præſtat locus otia. ſi tamen ora
Præſtat, Hyantææ non ſatis apta lyræ.
Et modo frigenti mulcemur pectora lympha;
Et modo ſulphureæ fonte calemus aquæ.
Si qua fides, tellure ſatus genitrice Typhöeus,
Cui centumgemina brachia ſepta manu,
Mole ſub hac Paphiæ tentata cubilia Divæ,
Perfidaque in dominos nunc luit arma Deos.
Sæpe ſinum impoſitæ molitur & intima terræ:
Sæpe gravem toſtis faucibus adflat humum.
Pelion hic Oſſæ cumulaverat, Oſſan Olympo
Auſus in æternum comminus ire Jovem.
At pater armato ſcopulis & inane frementi
Fulminis impegit tela triſulca ſui.
Haud tulit; & fracto reſolutum pectore robur
Fluxit ab aëriis in ſalis alta jugis.
Idalis è patrio, jam non fugitiva, profundo
Riſit amatoris vulnera cruda ſui.
Protinus obductum congeſta corpus arena,
Umbraque arenoſis myrtea nata jugis.
Ipſa loci facies, ſentis licet horrida dumis,
Frigoris illecebra non inamœna ſui eſt:
Cum furit æſtivis per hiulca vaporibus arva,
Flammaque pulveream Siria torret humum.

Hactenus Inarime. Nunc te, Paganine, canemus;
Lucida Munichiæ fax, Paganine, Deæ.
Hoſpitii quem jura mihi, quem gratia morum,
Cautaque ſimplicitas, nec ſimulata fides,
Quem mihi præcipue ſociavit candor amanti,
Candor in Aonio rarus, amice, choro:
Nec domus ad luxum, Phœboque operata ſupellex,
Quæque queant Clarias tecta decere Deas:
Totaque deliciis, ſed honeſtis, ſacra voluptas:
Gaudiaque innocui non niſi plena ſalis.
Cecropio ſe menſa probat condita lepore;
Prodiga nec nimii, nec tamen orba, cibi.
Sobria ſic ævo vixit ſapiente vetuſtas,
Artificis labem neſcia ferre gulæ.
Mox venit ad partes Indorum victor Iacchus,
Juncta racemifero nec male Muſa Deo.
Adde bonos vultus, & lumen amabile viſu;
Et lautæ frontem quæ dapis inſtar habet.
Adde jocos riſuſque, & apertum pectus amicis.
Ferreus eſt, ſi quem non domus illa juvat.
Ipſe quoque his capitur Mediceus ſedibus heros;
Parvaque magnanimum tecta tulere Ducem.
Arne pater, pater Arne, novem dilecte Deabus,
Gaudia tam feſto quot tibi nata die!
Stagna meus ſpernat Paganinus inania Lethes:
Vindicat à Parcis hanc pia Fama colum.
Vos modo, ſi precibus, Superi, locus, addite vitam,
Addite; quam domino ſcripta dedere ſuo.

ELEGIA VII.

Ad Iohannem Fredericum Gronovium, V. Cl.

NOn ſic Auſoniæ Genius, Frederice, beatæ,
Illa Aganippæis æmula terra jugis;

Non vitrei fontes, non Parthenopêis aëdon,
Quæque Dionæam myrtus odorat humum,
Ut patriæ me cura meæ, genitorque relictus,
Urit; & annoſam vix bene ferre moram eſt.
Jam mihi Trinacrios ſteterat luſtrare Sicanos,
Qua Polyphemêis æſtuat Ætna jugis:
Stagnaque ſulphureos non perjuranda Palicos,
Et gratum liquidæ gurgite Pergon aquæ.
Vicit amor cari genitoris inutile votum,
Et ſtetit in curſu ſponte carina ſuo.
Auſoniam ſpectaſſe ſat eſt: agnoſcimus omen.
Carbaſa jam patrios noſtra ſubite ſinus.
Flava comas Arethuſa, Elei Nympha Tonantis,
Quæ ſale non tacta Dorida fallis aqua;
Ergo ego ſim ſine te, pulcherrima? nec mihi detur
Terſa magiſterio tangere plectra tuo?
Serta Syracoſiæ nectant mihi nulla Camœnæ?
Sedibus admittat non Erycina ſuis?
Non adſultantes de vertice metiar undas,
Sive, Pachyne, tuo, ſeu, Lilybæe, tuo?
Vel qua ſpumiferam ſcopuloſa Pelorias iram
Nereos, & fractas caute ſuperſtat aquas?
Heinſiade, nugaris: agunt en carbaſa venti.
Sit pudor, invito vota fovere Deo.
Trinacria eſt, ubicumque pater. pater ipſe Batavo
Jam tibi Sicanias litore paſcit oves:
Quas illi moriens Phœbei natus Iüli,
Maxima Libethro fama, reliquit opes.
Hoſpita me revocet cantu licet illice Siren,
Auribus imponat jam nihil illa meis.
Deſine flexanimis, Acheloo nata, querelis
Non audituram ſollicitare ratem.
Deſine. nequicquam ſurdo blandiris amanti.
Quid juvat illecebras perdere, ſtulta, tuas?
Stulta, trahit profugum patriæ canor ille Thaliæ.
Voce tua melior vox mihi flectit iter.

Me meus Aoniis Gronovius induet ulnis.
Ah pereat, ſi quem non manus illa trahit,
Digna vel Auſoniæ Suada cultrice vetuſtæ!
(Quam procul à Latio nunc Venus iſta ſuo eſt!)
De me, Dî, facile eſt, ſi rumpit ſtamina Clotho:
Hanc modo continuet Parca benigna colum.
Ecquando mihi tempus erit, poſt dura viarum,
Cum fruar amplexu ſalvus, amice, tuo?
Cum bene narrabis reduci mihi; quæque ſaluti,
Quantaque libaris pocula, quotque, meæ?
Sæpe ſalutatis tua venit epiſtola nobis;
Redditaque in caras crebra tabella manus.
Egit & hoc tecum Kinſchotius; egit abunde
Vlitius, ille animæ tertia cura meæ.
Vix duo præterea de tot mihi nuper amicis.
Cætera deſultrix turba leviſque fuit.
Dî tibi dent lectoſque precor niveoſque ſodales:
Dent ſibi conſtantes, diſſimileſque meis.
Poſteritas hanc ſera fidem mirabitur olim,
Pace tui Pyladæ, pace &, Oreſta, tua.
Non Ixionides cum Mopſopio Ægida
Solus ad infernos venit, amice, lacus.
Horrida me Stygiis Acheruſias unda tenebris,
Me premit ignava triſtis Avernus aqua.
Proximus Umbrarum ſinus eſt, campique ſilentes.
Huc tamen & fidam non piget iſſe manum.
Vix licet ulterius tibi pergere: deficit orbis.
Siſtimus hic ſocium quin, Frederice, pedem?
Tu modo ſemotum merito laudatus amicum,
Ut facis, alloquio perge fovere pio.

ELEGIA VIII.

Cum Neapoli Liburnum navigaret.

Æole, cœrulei domitor maris; Æole, ponto
  Quique negas, cupidos quique remittis equos;
Cimmerio cohibe violentos carcere fratres,
  Et faciles aditu ſterne parumper aquas.
Aura, pater, ſatis eſt tenuiſſima: ſufficit aura,
  Carbaſus Etruſcam dum mihi tangat humum.
Innocuum ſerva caput, Æole: parce merenti.
  Præda necaturo non ego lauta mari.
Ah pereant, per quos alii periere; noceque,
  Si qua nocens furto, ſanguine ſi qua, manus.
Non me formarum capiunt ſpectacula: non mi
  Vana peregrinis vivere vota locis;
Curave diſtractis geminandi mercibus auri,
  Aut bona poſſeſſis plura paranda bonis.
Muſarum violentus amor, per iniqua viarum,
  Victaque tot terra tædia, victa ſalo,
Egit in Auſonium Troiani litus Iüli,
  Et rerum dominæ Martia regna Deæ.
Redde, precor, patriis complexibus, Æole, natum.
  Dona tuis jam nunc quanta parata tholis!
Audimur. poſuere Noti per amicius æquor.
  Ut mihi blanditas aura ſerenat aquas!
Otia Parthenopes, & amatum litus Iäccho,
  Litus Acidaliæ non nova cura Deæ,
Hoſpitium Nymphis Acheloïſin; ô bona tellus,
  Quam canor, & choreæ, plectraque ſpiſſa juvant:
Fragrantes ſcopuli, Pindoque ſimillima Tempe,
  Enthea Phœbêi culmina Pauſilypi,
Halitibus Zephyrorum & odoriferis myrtetis,
  Fœtaque Penêæ germine frondis humus:

Terque trium conſpecte lyrâ Sebethe Dearum;
  Attica Biſtonium qua gemit ales Ityn;
Tranſtra vocant: Sebethe, vale; quem dia per orbem
  Vexit Hyantæo Muſa Maronis equo.
O Veſvî vineta, ô pampineum Surrentum,
  O Tritoniaco termite pinguis ager!
Cui Dea bis frugum fœcundo ridet in anno;
  Bis Pomona ſuas prodiga credit opes.
Non ego Lucrino vicina Dicarchidos arva,
  Non ego Baianas nomen Amoris aquas,
Non gratum Euboïcæ Cumas penetrale Sibyllæ,
  Antraque fatidici perſona voce Dei,
Non te conſpiciam poſthac, mitiſſime Nereu,
  Pæne magis, Nereu, litore blande tuo,
Troïus Auſoniam tubicen qua mordet arenam,
  Nec procul hinc tacita repit Avernus aqua.
Daulias Iſmario crimen Philomela tyranno,
  Conjugis in nato quæ ſcelus ulta tui es;
Daulias Aoniis imitatrix æmula chordis,
  Quam reor Heinſiacos jam didiciſſe modos;
Cura mei tibi ne precor excidat. hanc bene ſerva,
  Ah ſoror, ah conjux, ah miſeranda parens.
Hæc olim placuere. volant nunc lintea ponto.
  Quid trahit elapſas ſera catena manus?
Nil agis illecebris: non ſum tuus, improba Siren.
  Alterius Nymphæ dicar oportet amor.
Nympha capi natum ſibi vindicat altera pectus:
  Prima Charis patriæ Nympha venuſta meæ.
Nympha decus formarum, & Apolline plena Batavo;
  Teque minus fallax, teque pudica magis.
Nil mihi jam tecum, nequiſſima: nil mihi tecum,
  Parthenope falſo nomine dicta. vale.

ELE-

ELEGIA IX.

Epicedium Franciſci Rovaii Poetæ Etruſci.

SI quis amicorum Royaiam plangis ad urnam,
 Quamlibet in flendo funere, parce queri.
Fama viri patrium ſpatioſa perambulat orbem;
 Auſonia patitur ſi tamen Alpe capi.
Maxima feſtinæ ſolatia mortis adeptum
 Vindicat à Stygia turba ſodalis aqua.
Fletibus Aoniis & Phœbêo ululatu
 Ad ſibi conſtructos turba ſonora rogos,
Præcipuum quos inter agunt ad ſidera murmur
 Suada Cavalcanti mellea, Suada Dati:
Et cum Gaddiade facundi Donius oris;
 Pectora Caſtalio bis duo ſacra Deo.
Neu ſoli pietate tibi, Franciſce, probentur;
 Me quoque, me ſtudiis demeruere ſuis,
Hos mihi confugium patria tellure remoto,
 Dî, precor, ô fatis ſit ſupereſſe meis!
Ligneus ad cœlum cumulatis agger acervis,
 Creverat; aëriæ ſubdita tæda pyræ.
Vix ſtrue collapſa ſubſederat ardua moles;
 Impetus eſt tepidis jam legere oſſa rogis.
Oſſa rogis jam lecta viri, monumenta leguntur;
 Scriniaque in cupidam juſſa venire diem.
Si qua movent raptum mortalia, juſta negarit
 Poſſe dari tumulo nobiliora ſuo.
At tu, Pegaſeam meritus quicumque coronam,
 Et Clarium dextra verrere doctus ebur;
Ne nimium tibi fide: nocent & vatibus Umbræ.
 Hic quoque Styx multum barbara juris habet.
Imminet à tergo cantantibus invida Clotho,
 Et ſecat abrupta non ſua fila lyra.

Quid tibi jam prodeſt vigilatæ cura Camœnæ,
Nec tempeſtiva ducta litura manu?
Cum rapiant tenebræ damnatis ſcripta lucernis,
Totque premant noctes Tænara nocte ſua?
Pierios ſimileſque tui conquire ſodales:
(Hac ope nitendum, Delia turba, tibi)
Ultima qui ſolvant victuros munera fletus,
Oſſaque cum ſparſo carmine ſparſa legant.
Quod niſi vulgaſſes æternam Æneida, Cæſar,
Aſſaraci Phrygium non legerere genus.
Ductaque per verſas ter quinque volumina formas,
Funere de domini quam bene rapta ſui!
Arma virum noſſet quis Pompeiana tonantem,
Si Latio doctum Polla negaſſet opus?
Quid fidus non præſtet amor? fas rumpit Averni,
Et formidatæ Dîs vada tranat aquæ.
Iſmaris Eurydice, Rhodopæi cura mariti,
E Rhadamanthêa prima rapina domo.
Eumenis anguineo non illum armata flagello,
Tergeminæque minax terruit ira feræ.
Mox aliis eadem fiducia nata poetis.
Audit Apollineos janua ſurda modos.
Ecce novo cultu Rovaius, & integer ævi,
De Styge Tænaria, nec revocandus, adeſt.
Pone pias lacrimas, Etruria; pone: revixit
Ille tui plauſus, en lepor ille tuus.
Cum poſſet famæ ſe credere, maluit ultro
Per ſibi tam caras ſæcula ferre manus.
Rumpere io, Lethæa palus, de vate relictum
Nil tibi, quod poſſis ducere jure tuum.
Pectine Perſephonen citharæ Rovaius eburnæ
Quam non ſuſtinuit flectere, flexit amor.

Elegia X.

Cum Venetias jam perveniſſet.

Altius hinc, Erato, jam tollere: magna ſonamus.
Quid trahis alternum, Pieri, laſſa pedem?
Num tibi Pœnini nocuerunt ſaxa maligni,
Saxa procelloſo ſemper aperta Noto?
An tibi Parthenopen fugienti cærula Doris
Concita turbatas per vada movit aquas?
Tangimus Euganeos Idæa novalia colles.
Jam prope decurſam perfice, Diva, viam.
Phœbe, fave: tuus ille labor: recidiva canetur
Dardanis Hadriaco nunc mihi Troia mari.
Quam neque fulmineis pugnax Germania caſtris,
Pilaque Teutonica freta Latina tuba;
Helleſpontiacæ quam nec fera cornua Lunæ,
Armaque damnata perfida mota manu;
Non libertatis ſubſeſſor fregit Iberus,
Non Capitolini tela triſulca Dei.
Quid memorem attonito minitantia culmina cœlo,
Templaque miratos aurea Solis equos?
Templa polum rutila Phœbumque hebetantia vena,
Et tot congeſtas, quot velit orbis, opes?
Vive, triumphatrix Dea temporis unica, vive;
Perque quot iviſti, per tot itura dies.
Te neque triverunt pereuntibus invia rebus
Sæcula, laſſata jam duodena rota.
Non valuit Mavors evertere: quamlibet armis
Jam tibi contiguam depopulatus humum.
Ipſe licet rerum veniat pacator, ut olim;
Nil agat Herculeæ robur inane manus.
Surgite Pergameæ, pia ſurgite culmina, turres,
Quantus Abydenis finibus horror io!

Senſimus augurium: gemebunda Boſporus urna
    Mugit, & attonitis ſternuit omen aquis.
Sume mares animos, gens Ilia. poſcit Idume;
    Poſcit ïo Solyme rurſus avita capi.
Jam tremit expertos Byzantia terra triumphos.
    Jam tibi dat famulas, ceu dedit ante, manus.
Cauſa tibi, cœlum tibi militat: adjuvat ipſe,
    (Vincere quid dubitas?) adjuvat ipſe Deus.
Neu te millenis exſternet carbaſus alis,
    Barbaraque innumero remige mota ratis.
Ipſe ſuos Neptunus aquis defendet amores.
    Jam thalami pretium palma parata tui eſt.
Debita fer nuptæ ſponſalia, rector aquarum.
    Non potes Euganeos diſſimulare toros.
Conjugis Hadriacæ Teucros, Neptune, penates,
    Et, quos ſtruxiſti, ſancte, tuere lares.
Munera ſi data ſunt, pater, annua; plura dabuntur.
    I nunc, Dardaniam parce probare fidem.
At vos, emta Dei gens ſanguine, ſanguine Chriſti
    Emta, quid infandas aſperat ira manus?
Cognato toties ſceleratum vulnere ferrum,
    Si modo quis ſupereſt, ſit ſatiaſſe pudor.
Non ſerpentigenæ Cadmeïa ſemina fratres
    Fata per alternam ſic ſubiere necem;
Aut quos Phaſiacis concurrere vidit in arvis
    Theſſalus, intactæ primus arator aquæ.
Si pugnæ tam pronus amor, tam certa cupido
    Sanguinis; Odryſiæ diripiantur opes.
Hic ſeſe Mavors exerceat Europæus:
    Huc agat arma Deo juſta probante furor.
Treïciis victrix jugulis immergite ferrum.
    Dira Palæſtinam victima ſternat humum.
Hæc conſanguineis præſtanda piamina buſtis:
    Crimina fraternæ ſic abolenda necis.
Vix tandem erubuere. vides, ut in agmine murmur?
    Tela verecundæ jam poſuere manus.

Sacra tibi, Pietas, en inducet arma juventus.
Eventura meo Delius ore canit.
Militet Iliaco natorum Antenore caſtris,
Et terat Eoas Heſperus ultor opes.
Sic Venetum dici ſe geſtiat Hadria ſemper,
Boſporeoque neget libera colla jugo.
Purpureo ſic cultu & majeſtate togata
Gaudeat Auſonii Diva ſuperba maris.

ELEGIA XI.

Ad Caſſianum Puteanum, Virum Ill.

FOrſitan adſpectus Anieni blanda virentis
Margine pomifero nunc trahat unda tuos,
Qua ſe præcipitans ſaxi de rupe ſonori
Spumeus albenti fervet in amne latex;
Aut qua Telegoni fatis inimica paternis
Dextra ſuburbanâ mœnia fixit humo;
Hic ubi fœcundos exhalat plurimus ignes,
Et roſeâ Zephyrus Chloride gaudet amans:
Albave, in Auſoniam tranſlatæ exordia Troiæ;
Vel Præneſtini jugera læta ſoli.
Appia marmoreis nunc conſpicienda ſepulcris,
Nunc vocat Æmiliæ gratior ora viæ.
Et modo Daphnæa ceſſas, Puteane, ſub umbra:
Et modo miraris Virginis agmen aquæ.
Nunc juvat in rerum domitrices ire ruinas,
Tectaque Romuleos Aſſaracêa lares:
Aut effoſſa paras decoris monumenta vetuſti,
Inque tuam transfers ære parata domum.
Ah loca felices quibus obtigit illa tueri,
Et magnæ gremio percaluiſſe Deæ!
Iſta juvent, nam jure juvant, Puteane, beatos,
Parca quibus niveam legit amica colum.

At

At mihi te propter Româ procul ire moleſtum eſt?
Indolis uſque adeo tangor amore tuæ.
Non jam, qui domino Tiberinus ſpectat ab alveo
Per loca quæſitas, quot polus ambit, opes;
Martigeniſque diu perarata Quiritibus arva,
Arva novos mundo quæ peperere Deos;
Non ſeptemgemini rerum moderamina colles,
Terrarum & Latio credita ſumma Jovi;
Non mihi, Phœniſſæ pia cura Numicius Annæ,
Conſcia nocturni non placet umbra Numæ.
Vilis Aricinæ Theſeïus accola Divæ,
Et per Piërium quæ tremit unda nemus.
Flavia ſiderei vilis menſura theatri,
Vilis Acidaliâ myrtus odora comâ.
Martia jam ſordent mihi gramina, gramina ſordent
Martia, luminibus non iteranda meis.
Da veniam, Puteane. nihil non ſpernimus horum,
Cura tui poſtquam pectore fixa meo eſt.
O decus, ô toto memorabile nomen in ævo,
Si quid amat dotes Auſonis ora ſuas,
Digne vel antiquis nil cedere laudibus, & quem
Tollat Mæoniæ clangor in aſtra tubæ.
Quid referam probitatem, & nectar amabile morum;
Nec minus intactâ candida corda nive?
Te velit Uranie ſæcli facunda vetuſti,
Te lyra materiam quælibet eſſe ſuam.
Contemtus ſpernare tuo, Meſſalla, Tibullo;
Nec placeas Rudio, Scipio magne, ſeni.
Et tibi, ſi qua fides, faſtidiretur, Horati,
Sanguinis Etruſci regibus ortus eques.
Hei mihi, cur Liguſtis ſulcamus inhoſpita ponti?
Cur vocat in cupidos terra paterna ſinus?
Ah quam non facile eſt, à te, Puteane, revelli!
Diſplicet hoc uno patria nempe mihi.
Dividimur non ſponte. jubent te fata relinqui,
Fata moraturo non ſatis æqua jubent.

Huc quoque, dum medii jam findimus avia Nerei,
  Nerei impacatas Æolus inter aquas,
Huc quoque (me miſerum!) citream vagus attulit auram,
  Italiæ ſeras vela ſequentis opes.
Parce, moræ ſat ïo dedimus tibi, parce poëtam
  Urere deliciis, Auſoni blanda, tuis.
Si quid agis, profugæ Puteanum ſiſte carinæ.
  Da, precor, hunc nobis. cætera tolle tibi.

ELEGIA XII.

Italiæ & Muſis valedicit.

Poſcimur in patriam: patriâ jam vivere tempus.
  Avocor invitus, terra Latina: vale.
Terra vale dilecta. tui me cura ſequetur.
  Scilicet hoc, poſthac quo tibi ſiſtar, erit.
Tu quoque vive mei memor, Auſoni. perſtet utrimque,
  Teque mihi ſocius, me tibi, jungat amor.
Auribus hauſiſti mea ſi modo plectra benignis:
  Si commendavit ſe ſonus iſte tibi.
Ille ego Pïeriæ nimius fervore juventæ.
  Ille ego judicio debita fama tuo.
Cui neque Caſtaliam dubitaſti plectere laurum;
  Plauſibus in cœlum quem neque ferre tuis.
Nec tantum mea Muſa ſuis laudata Batavis.
  Plus tibi quam patrio debuit illa ſolo.
Hæc niſi me moveant, Scythicæ feritatis abundem,
  Simque Lycaonii crudior axe poli.
Quicquid id eſt; ſis, Diva, memor. me dividit æquor,
  Æquor ab Auſonia triſte revellit humo.
Nunc Batavæ Dryades, qua deſidis ultima Rheni
  Non bene cæruleis ſtagna negantur aquis,
Lugdunum formoſa ſuis nunc induet ulnis.
  Illa mihi patria eſt, nec pudet; illa domus.

Quam

Quam ſua libertas, dominis averſa lupatis,
Haud tulit Aſturio ſubdere colla jugo.
Nec Ganda Heinſiacis memoraberis unica cunis.
Dî melius! famula non ego natus humo.
Nutriat inflatos tibi pinguis Iberia vates.
Hos fac ſuſpicias: hinc tibi plauſus eat.
Parcior ingeniis ſervilibus adflat Apollo
Pectora: totus agit libera corda Deus.
Me mea Lugdunum ſibi vindicet: illa moretur,
Illa trahat; civem me probet illa ſuum.
Atque aliquo citharæ numeros memorante Batavæ,
Sive tuos, Groti, ſive, Secunde, tuos;
Dî, facite his addar non ultimus! & mihi quondam
Fama per Aönium concilianda nemus.
Viderit id Pæan, quo nunc agitante calemus.
Cernis, ut adflato ſpiret in ore Deus?
At quia Phœbêa Latii regione carendum eſt,
Emeritæ paries fer monumenta lyræ.

FINIS ELEGIARUM LIBRI PRIMI.

NICO-

NICOLAI HEINSII DAN. FIL.

ITALICORUM

LIBER ALTER,

ELEGIARUM

LIBRUM SECUNDUM

COMPLEXUS.

Ad Virum Clariſſimum

CAROLUM DATUM,

Patricium Florentinum.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Viro Clariſſimo,

CAROLO DATO,

Patricio Florentino,

Nicolaus Heinsius

S. D.

VRbi veſtræ cives tam manu promtos, quam præſtantes ingenio, numquam defuiſſe, quis ignorat, Date jucundiſſime, niſi qui aut in hiſtoriis eſt hoſpes, aut eruditionis guſtum non habet? Sed ut laudem, qua polletis, bellicam, utque armorum, priſcam quidem in vobis illam, necdum tamen obſoletam gloriam commendandam aliis relinquamus, fatendum interea eſt, doctrinæ ac ingenii palmam à nullâ Italicarum civitatum veſtræ præripi; etſi longe nunc minori, quam olim, incolarum celebremini frequentiâ. Adeo quidem, ut anxio ulciſci conatu inſignem hanc fatorum injuriam videamini, deque orbitate ac ſolitudine veſtrâ quodammodo triumphetis: & quo civium decreſcit magis indies atque attenuatur numerus, eo conſtantius per jacturæ anguſtias illas continuâ ingeniorum ubertate eluctemini, multique inter paucos emineatis ob egregias dotes poſteris non uno prædicandi ſeculo. At vero ſub æternis Medicei nominis auſpiciis cum inſtauratæ primum ſint per Etruriam ſcientiæ, ſub iiſdem quidni limites nunc ſuos ac pomœria latius extendant? Duabus, quas in Italiam ſuſcepi, profectionibus cum regionis amœnitate ac Genio multum captus ſim, nullus tamen illic terrarum tractus occurrebat, cui perluſtrando plus temporis impenderim, qui voluptate me adfecerit majori, quam veſter ille. Quantum benevolentiæ, quid comitatis ſim in vobis expertus, ſi percenſeam, neque ſit hujus loci oratio, & immane quantum excreſcat: nedum ut præſtita mihi à ſingulis officia commemorari ordine ac

recenſeri ſe nunc patiantur. Nec ut inquilinum habuiſtis advenam, aut extraneum, ſed in ſacra ac penitiora Academiæ utriuſque penetralia admiſſum, utriuſque civitate, ut ſic dicam, donatum, & præſtantiſſimo adſcriptum ordini, Apathiſtæ etiam munere auctum atque ornatum, non benigniſſime tantum foviſtis, ſed diſſertationum quoque mearum frivola, quoties à me verba fierent, attentis excepiſtis auribus. Mei autem demerendi hoc ſingulare ſtudium quamquam aliis popularium tuorum nonnullis commune tecum fuit, patere tamen, quæſo, ut agnoſcam, tibi præ reliquis omnibus hic multum me debere. Sanctam mehercules habebo ſemper Iohannis Baptiſtæ Donii memoriam, non tam ſuo nomine, (etſi hoc quoque) aut quod Freſcobaldos, Cavalcantes, Gaddios, Cultellinos, alios urbis veſtræ viros præcipuos mihi conciliavit, quorum amicitiam feci hactenus & faciam porrò maximi, quam quod tibi me conjunxit, mi Date; cujus operâ in notitiam ac familiaritatem plurimorum apud vos hominum eximiorum mox irreperem. Nam ut Sereniſſimum Leopoldum ab Etruriâ prætercam, Principem omni laude cumulatiſſimum, cujus ſacras virtutes jejunâ hic oratione profanari nefas ſit maximum: ut Iacobum Salviatum, Iuliani Ducem, non tangam, Etruſcæ poëſios lumen immortale: quidni in te obſervem ac colam Strozzas fratres, Capponios, Rinuccinos, Oricellarios, Guidaccios, Marucellios, Giraldos, Ceſſinos, Ricaſulos, Cinos, Erminios, & quicquid præterea excellentium inter vos ingeniorum? Quorum conſuetudinem tibi partim, partim Comiti Ferdinando del Maeſtro, viro diſertiſſimo, refero acceptam; & hunc quoque totum tibi. Quid de Valerio Chimentellio, homine omni literatura perpolito, dicam? Cujus hoſpitio amanter unà nos exceptos, cum anno proximè elapſo Piſas mecum te contuliſſes, meminiſti. Quid de Iohanne Pricæo? qui ingens civitati veſtræ ornamentum ex ultimâ nuper acceſſit Britanniâ. Poteram & cœli Florentini clementiam multis commendare, & in alias patriæ tuæ laudes excurrere, ſed metus jampridem juſtiſſimus eſt, ſi veſtra omnia nimis operoſe commendem, ne mihi potius ipſi, quam tibi, blanditus atque aſſentatus eſſe deprehendar; neve huic libello, cum majori ex parte apud vos ſit natus,

natus, tamquam Etruſco, occulta prædicatione patrocinari aſtute videar. Ego vero etſi probe capio atque intelligo, quam nihil te dignum præ ſe ferant hæ Muſæ, alius tamen vix nunc occurrebat, in cujus clientelam confidentius ac jure majori tranſirent: ſive tuum erga res meas adfectum verè incomparabilem intuear; ſive beneficiorum aſſidue in me collatorum ſit habenda ratio, ſive denique ad partes judicii limatiſſimi vocetur acrimonia, & in ſcribendis verſibus rara felicitas, quæ nemini hac tempeſtate concedis: præſertim cum vernaculus ſermo ad poëſin excolendam te invitat. Quare, cum perſuaſum habeam, natalis ſoli urbanitate illâ eximiâ prorſus indignum eſſe hunc fœtum, & ab elegantiâ patriæ ſuæ multum degenerare, tui quæſo patrocinii tuæque adoptionis beneficio nihilominus referat acceptum, ne Florentinus negari omnino poſſit. Vale. Exarabam Lugduni Batavorum Anno CIↃ IↃC LIII. *Kal. Septembr.*

ELEGIA PRIMA.

Ad Chriſtinæ Auguſtæ laudes ſe parat.

AUREA Libertas, me judice prima Dearum,
 Jam mihi ſervitium mite paratur; abi.
Servitium, Dea, mite. terunt en vincla lacertos;
 Quîs ſi me expedias, haud tuus eſſe velim.
Liberius nexu nihil hoc datur. ite, Batavi,
 Martia gens, famulo gens inimica jugo.
Tempore quîs tanto, tanto quîs ſanguine conſtat,
 Lege (nec invideo) vivere poſſe ſuâ.
Patria, da veniam; non ſum meus. abſtulit æquor;
 Abſtulit è gremio Mænalis Urſa tuo.
Magna viæ merces, dextram tetigiſſe faventem,
 Clarius in lato qua nihil orbe, Deæ.
Non Pater armiferi domitor Germanicus Iſtri;
 Sarmaticique tremor nominis alter Avus.
Ales Hyperboreis conſpectos Fama tropæis
 Quos memori longum poſteritate canet.
Sanguinis ecce fides invicti regia Virgo,
 Nobile Naturæ ſe ſuperantis opus,
Siſtit Apollineo profugas Helicone per Arcton,
 Et lare frigentes & fovet ære Deas.
Tempus ïo (valeant ingrata ſilentia, Muſæ)
 Tot meritis ſacrum ferre ſub aſtra caput.
Primus ego Aöniam (faveas modo, Phœbe) per umbram
 Nomen in Auguſtum, pectine fretus, eo.
Hæc citharæ laus nata meæ. licet inde ſequantur,
 Quos aget adflatu nobiliore Deus.
Verba ſuis nuper numeris non vincta parabam,
 Perque magis facilem fama petita viam eſt.
Pegaſei non cura, ſitis non ulla, liquoris;
 Jamque procul plectrum, jam prope fortis eram.

Comiter increpuit Virtus Auguſta tepentem,
  Et poſitum culto pollice raſit ebur.
Numinis imperio ſuccumbimus. æquor arandum
  Rurſus, & emeritæ fila terenda lyræ.
Maxima Regnantum, Clariæ tutela cohortis,
  Vindice qua terris eſt bene, ſitque diu:
Annue, daque manum timidis, Auguſta, Deabus;
  Et ſine eant, Genii quo vocat aura mei.
Nil prius eſt mihi laude tuâ. licet ipſa recuſes,
  Ipſa licet nolis; hinc bene carmen eat.
Fac populo, ſis quanta, palam; prodique latebrâ:
  Sin minus, oſtentant te tua ſceptra tamen.
Regia perſonam capiti Fortuna modeſto
  Detrahit. invitæ lux toleranda tibi.
Quod niſi ſunt operum tibi tædia, teque gravaris;
  Maxima ſi virtus non oneroſa ſibi eſt;
A tantis abſit meritis rubor. incipe plauſus
  Ferre pios: titulis ſit locus oro tuis.
Sic, niſi Cumææ poſt vix numeranda ſenectæ
  Tempora, poſt Pylii ter geminata ducis,
Te ſibi nec ſperent, patrii bona funeris ultrix,
  Invideant hilari læva nec aſtra ſolo:
Terraque (quod miti morum pietate mereris)
  Sera gemat raptam; ſera requirat humus.
Ferrea ſic Geticis dent tergum ſæcla triumphis:
  Sic tibi pacato Mars ſit ab orbe procul.
Vindice te Pallas, te vindice Phœbus ametur;
  Te ſuus Aöniſin vindice conſtet honos.
Vel magnum feciſſe nefas laudanda putato;
  Debita vel factis præmia diſce pati.
Denique, ne reſtet quod vincas, vince pudorem,
  Eia age, da palmis meta ſit ille tuis.

ELEGIA II.

Magni Etruriæ Principis Coſmi Medicei Natalis decimus.

SAcra dies, ſalve; decimam cui libat ariſtam
  Nominis Etruſci maxima vota Puer.
Spes totas, fatum omne ſui cui credidit Arnus;
  Itala lætitiam credidit ora ſuam.
Tura tibi Pylios redeuntia dentur in annos.
  Tu modo magnanimum fac tueare caput.
Coſme, tuum nomen, rebus fatale gerendis,
  Principis in famam te jubet ire boni.
Sanguinis auſpicium nec habes leve. ſanguis utrimque
  Laudis agat ſtimulo pectora, Coſme, ſuæ.
Hoc Pater, hoc Patrui, gens hoc Medicēa, requirunt:
  Gloria Feltriacis hoc pia Mater Avis.
Jam tibi credenda eſt Etruria. reſpice, quanti
  Ponderis hos humeros, quam grave, ſpectet onus.
Fertilis ingeniis Etruria, fertilis armis;
  Terraque Palladiâ non ſemel arte potens.
Accedat meritum natalibus. indole præſta,
  Ne debere atavis te videare tuis.
Sceptra paret Virtus. alienâ turpe putandum eſt,
  Ipſe tibi poſſis quod dare, ferre manu.
Moribus imperium, non ſanguine, prima mereri
  Gloria; ne gratis conſtet emendus honor.
Moribus imperium redimas bene. publicus arctè
  Hoc ſibi te nexu conciliabit amor.
Ire per annales, per apertum laudibus orbem;
  Æternâque juvet poſteritate frui.
Trita terenda via eſt. veſtigia, Coſme, tuorum
  Adſpice: quam deceas adſpice, Coſme, domum.
Parca parem meritis tantum neat æqua ſenectam;
  A virtute petes cætera fata tuâ.

Per

Per te, jam Proavos ubi viceris, incipe vinci;
 Et, quæ des populo, da tibi frena prius.
Sufficis augurio. ſat Dî cavere ſuperque,
 Indole ne voveam nobiliora tuâ.

ELEGIA III.

In exſequias Petri Puteani, ad Ioannem Capelanum.

ETſi me genitor Muſæ tenet Arnus Etruſcæ,
 Arnus Apollineâ nobilis unda lyrâ;
Et modo fœcundam tot miror vatibus urbem,
 Et modo finitimi rus geniale ſoli;
Mens tamen omnis abeſt ad Celtas verſa penates,
 Inque Capelani pectore fixa ſui.
Hic gratam ſtudiis requiem gratamque labori
 Invenit: hic curis portus, amice, meis.
Te licet Aureliæ pia Virginis arma morentur,
 Caſtraque fœmineâ cæſa Britanna manu:
Magna ſonaturam (precor) amolire Thaliam:
 Fac procul heroi ſit tibi cura pedis.
Nunc opus eſt elegis; elegis opus. illa dolori
 Æqua meo Muſa eſt; convenit illa mihi.
Ibimus in lacrimas. Puteano carmina rapto
 Poſcimur. invidiâ, Mors, jacet ille tuâ.
Muta premunt viduos domino lamenta penates,
 Atriaque Aönio ſemper aperta choro.
Cortinæ quâ, Phœbe, tuæ tripodeſque ſonabant,
 (Me miſerum!) diſpar quam domus illa ſibi eſt!
Hauriat hos gemitus facili pater Arnus ab undâ.
 Fallimur? an rapidæ lentius itis aquæ?
Nec ſic tangit amor, mihi quo, Puteane, ſuperſtes
 Junctus eras, quamvis hic quoque tangit amor;
Ut ſolidi vallo munitum pectus honeſti:
 Cordis ut invicti robur: ut illa fides:

Ut frons, obſequii fuco non tacta doloſi:
  Parque ſuis animis, par quoque lingua ſibi:
Ingenuuſque rigor, qualem nec in ore Catonis
  Martia laudavit Roma, piique Numæ:
Ut dignum Genitore decus magnoque Thuano
  Sanguinis: ut paci mentis amica quies.
Cuncta movent lacrimas; lacrimis jactura levatur.
  Certior in tantis nulla medela malis.
Quod ſupereſt laudi, pro me monumenta loquantur,
  Nunc quoque quîs patriæ vivis in ore tuæ.
Quolibet illa magis monumenta perennia ſaxo,
  Utilis hiſtoriæ temporibuſque labor.
Fata domant chartæ, non interitura ſupellex.
  Atropos hic victam tendit avara colum.
Multus in his poſt te ſpectabere. nulla vetuſtas,
  Nulla tibi meritum reddet inane dies.
Grataque dat nobis ſolatia Frater, ademti
  Maxima qui ſupereſt pars, Puteane, tui.
Spirat adhuc morum concordia, ſpirat utrimque.
  Juris in hanc habuit Parca profana nihil.
Fratris in alternos veneramur imagine vultus.
  Tam bene te nequeas ipſe referre tuis.
Ille animam appoſito fugitantem admiſit in ore
  Decolor, avelli viſus & ipſe ſuâ.
Ille tibi exſequias, & iturum in ſæcula buſtum,
  Tutaque ab ætatis dente ſepulcra dedit.
Sic & Amyclæos ab Averno gurgite fratres
  Mutuus invito Dite redemit amor.
Sidera Amyclæos nautis placidiſſima fratres,
  Et numquam dubiæ non bene viſa rati.
Denique, ne toto viduus ſibi fratre putetur,
  Nunc pro te fruitur laudibus ille tuis.
Floribus en tumulum Cyrrhæa per avia lectis
  Spargit, & Aöniâ turba ſodalis aquâ.
Fructus amicitiæ pulcherrimus obtigit umbris;
  Inferiis vacuum ne tibi funus eat.

Et

Et bene habet, quod morte tuâ memorabere felix;
  Ne foret immerito bis patienda tibi.
Haud temerata diu pia lumina ſontibus armis
  Ad conſanguineum ſuccubuere nefas:
Et tantum metus iſte fuit. lætemur ademtam;
  Flebilior quavis nunc nece vita foret.
At tu, tam clari quid neſcia funeris hæres,
  Verſa tuas in te, Gallia cæca, manus?
Noxia quam tabo populari paſcit Erinnys:
  Attonitum Stygio cui ſecat angue latus.
Huc ades, huc. ſi cura tui tibi nulla medetur;
  Crede ſacram, regitur qua Puteanus, humum.
Certa ſolo conſtet reverentia. ſanguis ab urnâ
  Omnis eat procul hac, hac procul omne ſcelus.
Otia ſi bellum lacrimis civile negavit;
  Publicus abrupit ſi pia juſta furor;
Non intellecto nunc ſaltem cede dolori,
  Ferrea, nunc laceras, Gallia, velle comas.
Sat Furiis, miſeranda, tui Parciſque dediſti.
  Plurima Tænariam quid gravat umbra ratem?
Projice cognato ſaturatum ſanguine ferrum.
  Auſpiciis miſeram ſit pudor eſſe tuis.
Ergo alius non eſt, alius, maleſana, negatur,
  Qui tibi ſanguineo Marte triumphus eat?
Uſque adeone ferus Thrax occidit? hoſtis Idumen
  Totque erepta tibi mœnia nullus habet?
Nec longe quærendus Iber, latus enſe cruento
  Qui petat. hac melius læſa ferêre manu.
Quo tot in Atvatico ſudatas pulvere lauros?
  Quo Pyrenæis clauſtra revulſa jugis?
Stagnaque Teutonici populata bicornia Rheni?
  Anne, invicta aliis, ut tibi præda fores?
Dî melius! Dî bella procul ſcelerata relegent:
  Inque tuos hoſtes hoc, precor, omen eat.
Sin minor eſt medicina malo; diruſque peredit
  Effera fraternæ viſcera cædis amor;

 Da

Da ſaltem votiſque locum lacrimiſque tuorum:
  Et mea ſit pietas non odioſa tibi.
Hæc moveant te juſta; trahant hæc pignora noſtri,
  Gallia funeribus non ſatianda tuis.
Ipſe des Elyſiis veniam Puteanus ab umbris:
  Defleri cineres gaudeat ipſe tuos.
Magna boni civis Puteanus fama togæque
  Æquâ poſthabitum ſe tibi mente feret.

ELEGIA IV.

Ad Iohannem Ludovicum Balzacium.

SI, quid agam, te vota tenent, Ludovice, doceri,
  Quaſque colam ſedes, quo vagus orbe ferar;
Magnæ etenim meque eſſe tibi meaque omnia curæ
  Miſſa probat Latiis Muſa diſerta modis.
Illa nimis verax funeſti nuntia Martis,
  Quæ mala flet patriæ tam bene fata ſuæ,
Materiâ facunda velim meliore fuiſſet.
  Hei mihi, ſors potior quod mea ſorte tuâ eſt!
Mitia Pïeriæ meditantem commoda Pacis
  Itala complexu me fovet ora ſuo.
Itala, vix iterum luſtro jam pæne peracto
  Viſa meis oculis, neſcia Martis, humus.
Sive ego Romanæ cineres Virtutis adorem,
  Et rerum dominæ funus, amice, Deæ.
Lumina ſive Anio mihi caligantia præceps,
  Albaque Telegoni cum lare blanda, trahat.
Sive, ut nunc, Arni Clarium projectus ad amnem
  Carmina non patria voce Latina ſonem.
Dum conſanguineos furiali lampade Celtas
  Ebria cognatâ cæde Megæra premit;
Borboniamque domum Stygiis circumtonat hydris;
  Prædaque ſacrilegæ Rex puer apta Deæ eſt.

Qua-

Qualis Agenoreis excepta penatibus olim
  In caput armavit ſe, Melicerta, tuum.
Infelix Melicerta, Inoï pœna furoris;
  Numina ſi ſinerent te miſerata mori.
At vobis ſit terra gravis, quotcunque nocentes
  Civili in patriam Marte jacetis humum.
Heu quanti Aſturio poterant ex hoſte triumphi,
  Quantum illo licuit ſanguine laudis emi!
Arma nimis magno conſtant tibi; parce, precamur;
  Impia viſceribus condere tela tuis:
Parce tibi miſeræ, trux Gallia. ſupplicat ipſe,
  Ipſe tuis furiis ſe ſatiavit Iber.
In palmam hic hoſtis niſi ſufficit; ecce Britannos,
  Auſpice te ſævum gens luat atra ſcelus.
Carnifices Regum fas oppugnare Britannos,
  Manibus inferias det cruor iſte tuis.
Tam juſtis civile nefas abolebitur armis.
  Hac dominas placa, Gallia, laude minas.
Hac læſam pietate fidem niſi promta rependis,
  Quanta per hiſtorias fabula ſemper eris!
Veſtrum opus eſt, Reges, populo dare bella nocenti,
  Vos in tecta faces ferre Britanna decet.
Vos æquare ſolo divulſos ſede penates;
  Ne qua malæ pubis ſint monumenta ſuper.
Atque aliquis dicat, deſertam radet ut oram,
  Navita; Dîs pœnas gens ea jure dedit.
Libertas armata nefas en damnat, & odit
  Regia conſuetas colla ſecare manus.
Lumine vos lento ſpectabitis, ultor in hoſtem
  Quantâ ſacrilegum puppe Batavus eat?
Funera quot volvat, quantum bibat unda cruoris;
  Quam dubio gravidæ Marte premantur aquæ?
Vos ſopor & Stygiæ vetet indulgentia noxæ
  Aſſerere intrepidâ regia jura manu?
Si veſter ſibi vilis honos, miſereſcite cœli;
  Et læſos meritâ cæde piate Deos.

Quando

Quando erit, ut circum navali cincta coronâ
Trompiacas cantem Martia texta rates?
Velaque in Oceani tergo lacerata Britanni,
Sparſaque ſanguineis tranſtra ferantur aquis?
Stragibus innumeri cum corporis innatet Orcas,
Perque Caledonium funera litus eant?
Cum gemitu orbarum pulſabitur inſula matrum,
Et viduæ ſcindent unguibus ora nurus?
Funereos gaviſa ſonos imitabitur Echo.
Læta reſultabunt planctibus aſtra ſuis.
Jam facibus videor rutilantem cernere pontum;
Debitaque æquoreis carmina ferre Deis.
Victima regali dudum devota ſepulcro
En cadit. inferiis gaudeat umbra ſuis.
Auguſti Lethæa bibunt oblivia manes
Sanguine in optato, ſeque periſſe juvat.
Nunc licet exſultes, Rex optime: juſta feruntur.
Hoc tibi Libertas ſacra cruore facit.
Læta Thetis virides inter micat æquore Nymphas:
Et raucâ Triton voce, Triumphe, canit.
Siſte ſuæ, Nereu, ſcelerata cadavera ripæ;
Ne pia tam fœdum concoquat unda nefas.
Redde bonæ quæſo ſua pignora, redde, parenti.
Præda canes, rapidas præda morentur aves.
Sic foveat diros inceſta Britannia partus;
Sic reduces ſpectet fluctibus illa tuis.
Qualis in aërium cum Pelion iret Olympum,
Oſſaque Peliacum devia ferret onus,
Armatos experta Deos tonitruque juventus
Matris in amplexum venit aduſta ſuæ.
Hæc totos ego mente dies mihi gaudia fingo,
Et ſpe non dubiâ jam, Ludovice, fruor.
Hæc ſpectare jubent Dî gaudia. ſunt etenim Dî;
Et ſcelera haud æquo lumine tanta vident.
Fraternis agitata odiis & Marte pudendo
Gallia dum curas occupat ægra tuas,

At

bene, Socraticæ quod dant ſolatia chartæ,
Plenius ex ipſa Pace petenda tibi.

ELEGIA V.

Ad Sereniſſimum Principem Leopoldum ab Etruria.

TYrrhenæ, Leopolde, domûs certiſſime ſanguis,
Maxima Pegaſei laus, Leopolde, chori;
Mæcenas redivive, pater quâ prole ſuperbit
Arnus, & Aöniæ nil modo cedit aquæ:
Cernis, odoratos ut quælibet ara vapores,
Quælibet ut feſtas ventilet ara faces?
Dum patriis fert tura Dois urbs tota merumque,
Blandaque pro capitis vota ſalute tui.
Publicus ecce dies, qui te virtutis avitæ
Grande jubar populis præſidiumque tulit.
Gaudia teſtatur merito ſua; jure ſenectam
Neſtoreoſque vovet plebs tibi grata dies.
Nec dubium, pietas Superos quin tanta tuorum
Tangat, & has fruſtra non ſinat ire preces.
Me quoque, longinquo genitum licet orbe clientem,
Qua Batavam Tethys cærula quaſſat humum,
Me quoque Apollineis dare dona ſonantia templis,
Verrere me Latiam fas, Leopolde, chelyn.
Nomine non uno, non unâ compede pridem
Quem trahis adſtrictum, ſi tuus eſſe negor?
At junxere tibi me Pïëridesque decuſque
Pïëridum Pæan, me tibi junxit ebur.
Jam lyra cantatur Clariis Medicêa Deabus.
Ipſe tuo gaudet Cynthius ore loqui.
Capta ſono blandæ teſtudinis hæret, & inter
Caſtalis immemores currere plaudit aquas.
Hei mihi, quod parcâ maduerunt guttura lymphâ,
Alite Gorgonei quæ pede fluxit equi!

Hei

Hei mihi, Mæonio quod non datur ire cothurno!
 Laudibus eſt impar quod mea Muſa tuis!
Tange tamen chordas age, Pieri. Sæpe voluntas
 Muneris orba Deos, ſit modo promta, capit.
Sæpe capit, rupto taurorum gutture centum,
 Victima Tarpeium non minus agna Jovem.
Plectra parent alii Mediceis fœta triumphis;
 Perque tuæ titulos pectine gentis eant.
Si mihi ſe totum Deus ingerat ipſe canenti,
 Et tonet æratoferreus ore ſonor,
Non ego Laurentem, (Tuſcis quo vindice terris
 Barbaries volucri cedere juſſa fugâ eſt)
Ingentesve canam Mavortia fulmina Coſmos,
 Victorem toties hoſtis utrumque ſui.
Delia te, Leopolde, crepent mihi plectra, ſed unum;
 O decus, ô magnis gloria major Avis.
Artibus ingenuis, quas robore protegis omni,
 Principe dos non eſt dignior ulla viro.
Hæc datur, hæc par eſt virtutibus unica merces;
 Unica Dîs æquat vos, prohibetque mori.
Qui ſemel Aönio ſtimulatur numine mentem,
 Funeris ignaros ducit in orbe dies.
Non illi ſortem Minoïas urna ſeveram
 Verſat; inexpletum non ſubit ille Chaos.
Avertitque minas, & in hæc trux ſtamina Clotho
 Juris avaritiæ nil dolet eſſe ſuæ.
Sola rogi victrix ea gloria, ſola perennat.
 Cætera Lethæis præda parantur aquis.
Ipſa Lycaönios quæ frenat dextra Triones,
 Teutonici terror maximus illa ſoli,
Jungere laurigeris Parnaſia ſacra triumphis
 Æmula Cecropiæ gaudet honore Deæ.
Nec patrio plus laudis habet Mavorte per orbem,
 Quam quod ab adſerto fert Helicone decus.
Vaticinor, Leopolde: dabunt te ſæcula terris.
 Semper in ore piæ poſteritatis eris.

Tu

I modo te præſta ſimilem tibi laudibus iſtis,
Qua datur; & meritum fac tueare tuum.

ELEGIA VI.

In obitum Illuſtriſſimi Præſulis Caroli Monſchalli, ad Bernardum Medonium Senatorem Toloſanum.

ANnua, Medoni, prope ſit mora; Delia pernox
Luſtrat humum volucri jam duodena rota;
Semper iniqua viris præſtantibus Atropos ex quo,
Grande quidem, ſolitum ſed tamen, auſa nefas,
Monſchallum terris lugentibus abſtulit atrox,
Et meritam rupit ſæcula ferre colum.
Illum autem Elyſii Tempe fragrantia colles,
Arvaque perpetuo florida vere fovent,
Humanæ miſerantem animo ludibria ſortis,
Speſque metu gravidas, ſpe gravidoſque metus.
Nec, præſtent ſi fata viam, velit inde reverti;
Et par ſupplicio munus, amice, putet.
At te continuo lacrimarum rore fluentem,
Monſchalli memorem te ſine fine tui,
Mæſtaque frigenti jactantem carmina buſto,
Et ſurdi ſcopulis nomen inane viri,
Laomedonteæ nurui fax Lucifer audit,
Prævia; in Eois Cynthius audit equis;
Audit & occumbens Tarteſſide pronus ab unda;
Expers æquoreæ Parrhaſis audit aquæ.
Nec miſer admittis ſolatia, pabula menti;
Una piæ fletus ſufficit, una dolor.
Suntque voluptati ſuſpiria: planctus amatur
Perpes; & in morem verſa querela tibi eſt.
Cur inviſa tamen medicina perutilis ægro?
Vulnera tractari cruda quid uſque timent?
Exorare nefas Lacheſin tibi. Siſte dolorem,
Siſte: ferox lacrimis paſcitur illa tuis.

Tot

Tot gnatos vatum ipſe Deus, tot planxit alumnos.
  Tænaris Aöniam negligit aula chelyn.
Quid fera Lethæo cumulas convitia poſti?
  Jurgia quid Stygiæ nectis amara feræ?
Non cum mille tibi recludat ahenea linguis
  Adſtrictas ſolido vox adamante fores.
Occidit ille mihi quoque flebilis, occidit, eheu!
  Nec ſine ſingultu raptus, amice, meo eſt.
Et mihi, Medoni, favit quoque: me quoque amantem
  Haud tulit averſa mente; nec ipſe negas.
Et, tibi dum meditor ſolatia, lumine pleno
  Lapſa rigat madidas nunc quoque gutta genas.
Sed quota mœrentum duo pars ſumus! ecce Toloſam:
  Orba parente gemit docta Toloſa ſuo.
Mugit Aquitani lamentis ripa Garumnæ,
  Totaque funeſto Gallia tacta malo.
Vindice fraudatas Tritonia plangit Athenas.
  Hæret in obtuitu cladis Apollo ſuæ.
Pieris humectat Pimpleïda fletibus umbram;
  Fletibus Aönias Pieris auget aquas.
Mæroris facies eſt publica. tu tamen uſque
  Fata quid inſimulas fraudis iniqua ſuæ?
Perſephonen lacrimis offendere parce protervam,
  Et nimium promtas in tua damna manus.
Jam gravis hac pietate Deæ es: jam pectore lento
  Invidiam mœſti ſat tulit illa ſoni.
Jacta lues magno convitia. pronus in iram
  Vindictæ cupidas volvit Avernus aquas.
Quæ potuere dari, morituro fata dederunt;
  Nomen ab arſuris ferret ut umbra rogis.
Nomen adhuc ſupereſt. hoc uno carpitur ætas,
  Et Rhadamanthei jura maligna fori.
Fama viro conſtat. properati flebile crimen
  Staminis excuſat laudibus ille ſuis.
His datur exſuviis, atque hac in imagine, nobis.
  Hac, ut adhuc præſens, parte colendus erit.

Atque

Atque utinam penitus peredentem languida curam
Pectora decipiat terrâ Latina tibi !
Dî faciant, hîc ſim tibi nunc comes ! Itala flentem
Te mihi lætanti quam bene ſiſtat humus !
Mille ferat ſævis fomenta doloribus almi
Ille ſoli Genius: forſan & ipſe feram.
Nos modo Parthenope magni memoranda Maronis
Funere, Campani nunc trahat ora maris.
Romaque adhuc veteres ſpirantia buſta triumphos;
Priſca ſuas vivum Roma cadaver opes,
Ruderaque exhibeat miranti proxima cœlo.
Blanda ſuburbani nunc vocet aura jugi.
Albanive lares, Anienave regia Tibur,
Prataque quîs Laurens læta ſuperbit ager:
Telegonique parens quo Telegonuſque receſſu,
Hæſit, & Egeriæ conſcia ſilva ſuæ:
Quîſque recenſendis non jam locus. inde teratur
Æmiliam ſternens Flaminiamve ſilex:
Vel Ligures ſaltus, vel haruſpicis atria Tuſci,
Cultaque in Euganeo Pallas, amice, ſolo.
Interea comites fallant jucunda poëtæ
Tempora, quos Latium, Græcia quoſve tulit.
Perque vices citharam, platani genialis in umbrâ,
Ipſe meam pulſem pectine, tuque tuam.
Excutere hæc luctum poterant tibi: ferreus ægro
Spernere ni placidam pectore pergis opem.

ELEGIA VII.

Ad Ratboidum Hermannum Schelium, de vitæ privatæ commodis.

E quibus adveniat, ſi quæris, epiſtola terris,
Litore Tyrrheni mittitur iſta maris.
Nec manus auctorem non prodit, & Heinſia Clio
Luminibus Schelî jam bene nota ſui eſt.
Diſcere, ſi, rerum quid agam, cupis; otia Pæan
Fallit, & haud tacitæ Pieris arte lyræ.
Adloquor interdum vos, quotquot abeſtis, amicos;
Et venit ad partes hic quoque Muſa ſuas.
Aut numeroſa tero vatum monumenta priorum,
Naſo nec ingratam me duce ſentit opem.
Sic bona jam vitæ pars fluxit. at Atropos æquo
Fila trahit fuſo ſplendidiora tibi.
Sarcina te patriæ non detrectanda rogantis,
Æquora dum fervent Marte Britanna, tenet.
Nititur his humeris, hoc fixit pectore ſedem,
Teque premit totâ publica mole Salus.
Sanguinis accedit laudi præclara togatæ
Gloria; par meritis vix tamen illa tuis.
Additur & Graiâ Sophiæ mens paſta medullâ,
Et Latii torrens flumine lingua ſoni.
Proſpicit haud deſes ſollertia rebus agendis;
Area conſiliis & patet ampla tuis.
Se tibi commiſit, nulloque decentius umquam
Credita Libertas ore Batava loqui eſt.
Quem te Dî patriæ cuſtodes, candide Scheli,
Præcipuum rarâ dote dedere virum.
At mihi quæ fuſcant curarum nubila mentem,
Bellerophonteæ diluit humor aquæ.
Iſta breves faciunt mihi ſola negotia ſomnos.
Hac patriæ nitor conſulere arte meæ.

Sævus

Sævus Iber prædatus opes invaſit avitas;
  Omniaque eripuit, quæ potuere rapi.
Non valuit Muſas auferre domeſtica nobis
  Numina, non Clariæ fila ſonora lyræ.
Nudam hoſtis virtutem & egentem veſte reliquit.
  Hac ego, ne deſint cætera; dote fruor.
Hæc Avus in ſedes devexit ſacra Batavas;
  Quæ domus invidiâ noſtra fremente colat.
Arma egere nihil, victor, tua: divide prædam:
  Hæc onus, hæc tantum ſarcina vilis erat.
Salva manet nobis nec læſa tyrannide virtus;
  Et viret, & de te ſæve triumphat Iber.
Contemtor Fortunæ animus, contemtor honorum
  Eſt mihi: quas Erato larga miniſtrat opes.
Divitias inopi ſat magnas fata dederunt,
  Quod mea paupertas non oneroſa ſibi eſt.
Haud mihi mens, Superos opibus laſſare rogandis;
  Quæve palam pudeat vota tuliſſe fero.
Placatura Deam nec perdo tura ſuperbam,
  Non bene quæ dubiæ nititur orbe rotæ.
Irritus averſæ cur blandiar anne clientes
  Fallere conſuetam præſtet ut illa fidem?
Non, ut Iber rurſum inſtet atrox, inhiantia prædæ,
  Mente minus placidâ, quam decet, arma feram.
Craſtina nec melius ſi quid promiſerit Eos,
  Stulta terat noctem ſpes mihi, ſtulta diem.
Denique, dona datis ſi Dî potiora pararint,
  Deprecer; & curtæ tangar amore rei.
Hic mihi dum ſupereſt animus; ſum dives abunde,
  Pauperies magnas maxima vexat opes.
Mens fati ſecura, & nulli obnoxia voto,
  Attalicâ potior conditione mihi eſt.
Nulla facultates has purpura, regia tantas
  Nulla, licet gazis adfluat, æquet opes.
Quæ ſemel excuſſit ſibi frena modeſtia voti,
  Indomitæ ſemper more recuſat equæ.

Me faciles ſaltus, & ab ambitione remotum
    Rus celebraſſe juvet; me procul urbe mori.
Pinguis ubi aſſidue vigilacibus invia curis
    Pectora privato ſub lare ſomnus alat.
Exagitent lites ubi nullæ, ubi nullus Alaſtor
    Compoſitæ pacem mentis in arma trahat.
Ipſe Deus vatum Superis Helicona relictis
    Incolit, aut læti prata Pheræa ſoli.
Quid ſoror, Ortygii dum pacat inhoſpita Cynthi,
    Et juga Taygeti, Mænaliumque nemus?
Nil ope turriti peccabant oppida valli,
    Dum Themis intactam crimine rexit humum.
Urbe nefas natum quodcumque. Superbia muris
    Et Dolus & Livor Viſque Metuſque latent.
Rure nihil, Scheli, tranquillius. una voluptas
    Rus mihi: rus unum commoda mille capit.
Arva nec innumeris verſanda ligonibus optem.
    Sufficiet parvus, ſed bene cultus, ager.
Pectoris ingenui comes adſit & unus & alter,
    Imbuit Hyblæo quîs Lepor ora favo.
Quæſtus amicitiæ lucrumque coagula fluxæ,
    Nec redimenda meo quos trahat ære fides:
Sed liquidus candor, ſed Apolline ſaucius uno,
    Vilia non ſolitus corda ſubire, calor.
Quicquid ab adloquiis ſuperabit temporis horum,
    Auferat Aönio bibliotheca ſinu.
Vel male tuta lepus denti det terga canino;
    Vel viduæ piſcem ſubtrahat hamus aquæ.
Menſa dapem, nihil artis habens, adponat inemtam,
    Et de contiguo fercula lecta ſolo.
Tethyos interea gremium ſcrutetur Eoæ,
    Et lucri ignotam ſpe terat alter humum.
Terminus hic voto: patriis ſive oſſa tegentur
    Sedibus, in ripæ margine, Rhene, tuæ:
Seu Getico Lacheſis mihi fila ſub axe ſecabit:
    Seu quocumque tegar funus inane ſolo

Belligeros Virgo quæ temperat alma Triones,
  Par decus invicto Filia laude Patri,
Det veniam Muſæ non invidioſa petenti,
  Et probet adſenſu vota modeſta ſuo.
Crede; probet, Scheli. nam nil ſapientius illâ,
  Æquore qui lato cingitur, orbis habet.

ELEGIA VIII.

Ad Lucam Langermannum, Neapoli commorantem, me Florentiæ relicto.

TU nunc Parthenopes formoſæ ſedibus hæres,
  Optima pars animæ curaque certa meæ.
Dumque abes, ipſe à me videor mihi totus abeſſe;
  Votaque ſunt profugum cernere prima caput.
Mens deſiderio comitis pia tabet ademti;
  Spemque fovet reditûs, ſed ſine fine, tui.
Ecquid amor mihi, dic, periit tuus? ecquid in auras
  Perfidus ingrato pectore ceſſit amor?
At non illa mihi de te promiſſa dediſti,
  Mutua cum mœſtum ſolveret ora Vale.
Alter in alterius complexibus hæſit, & æquus
  Vincula divelli vix tulit arta dolor.
Naïſin hæc pietas non ignoratur Etruſcis.
  Arnus ad eximiam reſtitit ipſe fidem.
Dumque oculos rari certamine paſcit amoris,
  In freta cunctantes tardius egit aquas.
Tene ego Pirithoum, Pyladen te, lente, vocabam?
  Tene Menœtiaden Euryalumque meum?
Nunc abſens præſente tibi ſum gratior. en nunc
  Longa potes ſine me gaudia, dure, pati.
Forſitan illecebris Acheloïadumque doloſo
  Carmine Nympharum detineare miſer.
Parthenopes fuge litus: habent hoc litus Amores:
  Idalis hoc patrio prætulit ipſa lari.

Veſvius undantem glomerat quod ad aſtra favillam,
  Armat in hoc Paphius lampadas igne puer.
Omnia plena ſuis hic æſtibus; omnia flagrant.
  Hic & humus, medio flagrat & unda mari.
Mira loci facies! incendia provenit inter
  Læta Ceres, pingui luxuriatque ſolo.
Sulphure candentes piceoque bitumine nimbos
  Cernis inexhauſto ructet ut ore gigas?
Phlegræis factura fidem monumenta triumphis
  Ultor in Encelado Juppiter illa dedit.
Demens, qui thalamos intactæ irrumpere Phœbes
  Auſus & in ſocerum ferre ſit arma Jovem.
At pater infandos procul arcuit ignibus ignes,
  Et trifidam diro condidit ore facem.
Miſſa Dionæum geminarunt fulmina vulnus,
  Edomitam flammis hinc dat & inde manum.
Hic ſcopulos ubi flamma rapax, ubi ſaxa perurit,
  Saxea cui non ſunt corda, quid igne vaces?
Ah ſatis exactum Sebethide temporis ora!
  Hinc meus en revocant nos pater, inde tuus.
Cura mei tibi ſi non excidit omnis, adeſto;
  Et refer optatum cara ſub ora pedem.
Vana quid admitto præſagia, certus amari,
  Vixque tuâ quicquam firmius eſſe fide?
Tu modo, ne fruſtra mihi blandiar, alite paſſu
  Tecta Dicarchêo proxima linque mari:
Baianoſque ſinus, & opaci palmite Gauri
  Terga, corymbifero culmina ſacra Deo.
Difficile eſt, fateor, tam blandâ ſede revelli.
  Me miſerum, nimiæ quod bona cauſa moræ eſt!
Æquoris ignaram via feſtinanda ſub Arcton.
  Hæc quoque terra tibi, quo capiare, dabit.
Huc ſeſe Argolico Latoüs ab orbe recepit:
  Filia Mnemoſynes hanc colit omnis humum.
Tempus erit, cum Trinacriam per Dorida vectos
  Puppe Syracoſius nos ſimul abdat ager.

Simi-

Simichides ubi ſæpe tuus per fertile gramen
  Blanda ſecuturas carmina pavit oves.
Æger ab exſequiis qui te medicante retractus
  Spirat; Apollineam cui meditatus opem es.
Tunc & delicias Campani ruris, & Afro
  Fatalem Hannibali perſpiciemus humum.
Jam mecum natale ſolum, patrioſque penates,
  Regnaque Hyperboreæ Martia viſe plagæ.
Eia agili da calcar equo, ſeu terra probatur;
  Sive ſalum mavis findere, puppe veni.
Fac modo, nil noceat, qui nunc pirata Britannus
  Concitat inſano plurimus arma mari.
Regius hoſne animos cruor addidit? addidit hoſne,
  Quæ jugulum inſonti dextra ſecabat hero?
Lora premant hoſtem ſervilia; lora, Batavi,
  (Nil opus eſt armis) terga nefanda premant.
Hæc Læſtrygoniæ fæci ſatis, optime Luca.
  Carbaſa da tuto tu modo cauta mari.
Lente, redi: da vela Noto, da fluctibus alnum.
  Ipſa vocant puppim flamina: lente, redi.

ELEGIA IX.

Ad Ferdinandum Furſtenbergium, Virum Ill.

SIc, fidibus quæcumque cano credenda Latinis,
  Fama velim facili combibat aure memor;
Et ſero Lethæa rogo poſt fata ſuperſint;
  Muta meam mecum nec tegat urna chelyn;
Quæque patet pronâ tibi Caſtalis obvia ripâ,
  Se quoque libandam præbeat unda mihi:
Gaudia ſuccurrunt ut nulla frequentius iſtis,
  Quæ de convictu ſunt mihi nata tuo.
Una domus, mens una duos ſociabat amantes,
  Et chelys alternam non ſemel una manum.
Quas grates, Tiberine, tibi, quas, Roma, pararim?
  Vos mihi tam cultum conciliaſtis ebur.
Sæpe diem, quam longa fuit, ſermone peractam
  Duximus æſtivi ſæva ſub ora Canis.
Sæpe ſupervênit properatâ nocte diurnus
  Lucifer, adloquiis invida ſtella meis.
Auſa nec admiſſo ſuccumbere lumina ſomno:
  Garrula vix ſolitas ora tulere dapes.
Vocibus ô quoties Latonia conſcia noſtris
  Cum ſe proriperet, viſa venire mihi eſt!
Filius id Thetidis fuit Actoris ante nepoti:
  Id Phryx Euryalo Niſus & ante ſuo.
Mutua certabat concordia, mutuus ardor.
  Hæc mihi lis tecum ſola perennis erat.
Hæſit in ambiguo pulchræ pia palma palæſtræ:
  Neutraque pars vinci, vincere neutra, tulit.
Perſtet, & abſentes par jungat nexus amicos;
  Vinculaque ætatem non labefacta ferant.
Pondera ne votis deſint ſua faxit Apollo;
  Auſpice quo nobis hic adolevit amor.

Spumea

Spumea nos Anienis aquam per ſaxa ruentem,
Plurimus illiſo qua tonat amne fragor,
Nos una dominæ ſenium luſtravimus urbis;
Priſca ſuburbani nos monumenta ſoli.
Thybris amicitiæ fuit arbiter. ille duobus
Contiguo cultos alluit amne lares.
Proxime, dic, ſociis Tiberine penatibus, eia;
Pectora, dic, tetigit ſanctior ecqua fides?
Dic, ſi voce mei vox blandior ulla ſodalis
Per vada ſtagnantes flava moretur aquas.
Hanc certe è patrio Tiberinides amne ſequuntur,
Plaudit & argutis Naïas uda ſonis.
Ipſa etiam hanc pronis bibit auribus Ilia vocem,
Ilia quam Marti tam tibi grata parens.
At colle ex omni lætum vaga ſuccinit Echo,
Nec gemere Iſmarium jam memor ales Ityn.
Ah quanto tua me, Tiberine, beatior unda eſt!
Vatis Apollineo cui datur ore frui.
Tu modo fac ſacrum ſerves, pater optime, Muſis,
Quod tibi Teutonico venit ab orbe, decus.
Me nunc ad patrios promtum tenet ire penates
Gallia Romuleæ nomen adepta togæ.
Hic ubi Medoacum Euganeis modo collibus ortum
Intuor; aut Atheſin, docte Catulle, tuum.
Tu quoque Virgilium quæ Phœbo lympha dediſti,
Fatidicæ Mantus lympha beata, trahis.
Aut electrifero qui volvitur amne per agros,
Me Phaëthontêi detinet unda Padi.
Unde ego nubiferam perrumpere molior Alpem,
Et nive canentis ſcrupea terga jugi.
Interea decus ille meum, meus ille ſodalis
Quidnam agit? herboſo num fovet umbra ſinu?
Margine dum ſolitæ citharam moderatur in undæ,
Et canit æterni numine digna loci.
Mulcet an auratæ teſtudinis illice cantu
Chiſia purpureos Muſa decora ſinus.

Ipſa fidem vicina neci cui ceſſit eburnam
Maxima Pontificis dextera, Phœbe, tui.
Urbanus nunc alter, agro nova gloria Tuſco,
Pieriis claram civibus ornat humum.
Hunc meus ille ſui veneratur Apollinis inſtar;
Huic terit, huic Clarias obſidet uſque fores.
Quicquid aget, memori non excidit Heinſius ore.
Jam ſatis expertam novimus ante fidem.
Dum loquor, aëriæ ſalebroſa cacumina rupis
Pæne meos tangunt, mox ſuperanda, pedes.
Care vale Fernande. viam meditamur: eundum eſt.
Me rigor Alpinæ jam premit, ecce, nivis.

FINIS ELEGIARUM LIBRI SECUNDI.

N I-

NICOLAI HEINSII DAN. FIL.

ELEGIARUM
LIBER TERTIUS,

AD

OCTAVIUM FALCONERIUM,

V. NOB.

NICOLAUS HEINSIUS

OCTAVIO FALCONERIO

V. NOB. S. P. D.

Cum è popularibus tuis amicos & familiares haud paucos percenſere detur, optime de me meritos, rebuſque meis luculenter occaſione non una gratificatos, quorum ſtudia aſſidua ac conſtantem adfectum perſancte etiamnum, uti par eſt, & per quam religioſe colo; vix occurrunt tamen in hoc numero, qui curatius operoſiuſque me demerendum ſibi proponant, quam tu, Octavi Falconeri, eruditiſſime juxta atque nobiliſſime Vir. Ac cæteros quidem horum, de quibus nunc ſit ſermo, ocellus ille terrarum Italia veſtra, bis, quod ignorare non potes, à me perluſtrata, conciliavit mihi; te ex compluribus Italorum ſolum ac unum in noſtrâ Bataviâ cognoviſſe primo atque intueri eſt datum. Quippe cum caſus fortuitus ante hoc ſexennium in tabernam deverſoriam apud Amſtelædamios te meque conduxiſſet una, quæ manſionem nocturnam & communem menſam utrique noſtrum tum præbebat, cumque tu illic me coram de me ſermonem, tamquam de abſente, benigniter admodum inſtituiſſes, cujus indagandi compellandique deſiderium, non ſine multo mei nominis præconio, ignotus apud ignotum profitebaris, gratulatus ego mihi tam inopinos ſucceſſus, quis eſſem præ me confeſtim tuli, teque ex illo adſtringendum mihi eſſe nexu artiſſimo ſum arbitratus: cujus ſingularem doctrinam plurimâ conditam ac perfuſam comitate, ex tenui utcumque iſthoc congreſſionis breviſſima guſtu, jam abunde perſenſeram. Alter igitur ab altero ſic tum diſceſſimus, ut ego poſt dies paucos Hagæ Comitum me tibi denuo occurſurum ſponderem. Evênit tamen me nolente, ſive ex verbis dubie intellectis, ſeu fortunâ ſummam voluptatem, quam voto jam præceperam, mihi invidente, (adeo nihil humanis rebus ſolide ac conſummate lætum adfulget) ut ad condictum tempus tu me Leidæ, ego te Hagæ fruſtra quæremus.

remus. Ita tu, quod minime voluiſſem, vix ſalutatus mihi, vix in tranſcurſu cognitus, pedem è fœderato Belgio ad tuos retuliſti. Fluctuabam ego interim te nequicquam inveſtigando, graviſſimaſque de adverſa ſortis hac iniquitate querelas congerebam, cum haud multo poſt ex urbe æterna litterarum nonnihil abs te compareret, idque verbis cumulatum adeo ad omnem benevolentiam formatis, ut ſpe dejectus animus & mærore confectus in ſtatum alacritatis priſtinæ continuo reſurgeret. Hoc inſtaurata inter nos neceſſitudinis auſpicium fuit. Exinde quamquam uterque peregrinationibus frequenter accincti, ac ſedem fixam ſtabilemque vix nacti, domo paterna utplurimum aberravimus; nil tamen officiorum abs te intermiſſum eſt, nil benignitatis procul habitum, quo me alligares tibi ac conjungeres quam tenaciſſime. Cui pulcherrimo inſtituto ne aut eventum opineris defuiſſe, aut rem tibi cum ingrato homine eſſe cenſeas, etſi tua illa merita omni hoſtimento majora ſunt, ecce tibi qualemcumque ingenii noſtri à publicis occupationibus vacui atque feriantis partum, Elegiarum, inquam, libellum, ex quo Italiam veſtram poſtremò reliqui, à me chartæ commiſſum, indicem teſtemque ſingularis illius ſtudii, quo te ac res tuas, Falconeri jucunde, meritiſſimus complector: dum in ſcriniis meis circumſpiciuntur majora, dumque alia è bibliothecæ foruls à me colliguntur, quæ tuo illi ingenio, tam excitato, tam ſublimi, uberius reſpondeant, & ad eruditionem tuam omnibus numeris abſolutam magis adſurgant. Amemus interim, quæſo, conſtanter; ac mutuis officiis porro certemus alterni. Ego quidem conatu omni effectum dare enitar, ne quod abs te conſtringi inchoatum eſt nodo pulcherrimo vinculum, in me labefactari aut abrumpi videatur. Vale, vir politiſſime, & ita de me exiſtima: ut neminem inter mortales dari aut inveniri poſſe tui obſervantiorem perſuadearis. Exarabam Holmiæ Suecorum Anno CIↃ IↃC LXV, *Kalendis Aprilibus.*

E L E-

ELEGIA PRIMA.

Manes Trompiani.

TRompiacos luge cineres & opima tropæis
Funera, dux Clarii Calliopēa chori:
Orgia ſi Myſtæ colimus pia rite Batavi,
Nec tuus in noſtro litore friget honos.
Patria, cur dubites laniandum ſolvere crinem?
Fle tibi devotum, fle, miſeranda, caput.
Quem Tarteſſiacus Phœbêa cubilia limes,
Pleumoſio toties quem ſale fuſus Iber,
Signa triumphato referentem bellica ponto,
Et ſpolium captas horruit uſque rates:
Qui tibi ſollemnes cumulabat in æquore palmas;
Qui tibi præſidium, qui tibi murus erat;
Occidit. atratam, Libertas, indue veſtem;
Et ducis ad tumulum pectora plange tui.
Si fletu tamen urna ſinit ſe tanta rigari.
Nobiliora cruor juſta Britannus erunt.
Has ille inferias regalibus obtulit umbris:
Has cineri lacrimas exigit ille ſuo.
Victima, quid ceſſat? jugulis incumbe nefandis.
Enſe parentandum, Patria mæſta, duci eſt.
Noſter acervat adhuc inimica cadavera Nereus,
Vixque per obſeſſas funere reptat aquas.
Hæc tibi dux monumenta ſui præclara reliquit.
Hoc facinus dextræ jam morientis erat.
Laus imitanda, viri. necdum ſatiavimus iram.
Turba fugax aliâ clade terenda cadat.
At tibi jus palmæ, perjura Britannia, nullum eſt.
Martia ſe tergis ingeret umbra tuis.
Te domiti poſt buſta rogi premit ecce per undas
Trompius, inque ſuo milite victor ovat.
Hac nece neu nimium, dux magne, ſuperbiat hoſtis;
Pro te bella tui nominis horror agit.

Marmore de Pario patriâ ſe tollat in actâ,
  Inconſumta pyræ qui tegat oſſa, lapis;
Hinc velut à ſcopulo, deflectet vela Britannus,
  Et perculſa retro nunc quoque tranſtra dabit.
Salve anima, Elyſiis digniſſima vallibus hoſpes:
  Picta renidenti quam fovet herba ſolo,
Et choreæ, & nuſquam terris percepta voluptas;
  Saucia nec curis, nec malefida quies.
Te tuus hic notis complectitur Heinius ulnis,
  Et ſocium lateri jungitur uſque latus.
Heinius, ignoti populator maximus orbis;
  Æmulus Æſonio navita laude Duci;
Auratum Heſperii qui litore vellus ab Indi
  Pertulit ad patrios te comitante lares:
Exceptus qui colla tuis moribunda lacertis:
  Vincere cui per te poſt ſua fata datum.
Hîc dextra Herculeis Hemskerkia Gadibus horror,
  Prodiga magnanimi ſanguinis illa manus.
Et, face lugendam Tameſi dum ſævit ad Ilvam,
  Galius Etruſcis fama perennis aquis.
Hîc plures de gente tuâ, quos publica traxit
  In feſtinatam vulnere cauſſa necem.
Tempora quos inter roſtro redimitus adunco
  It comes heroö dux meus umbra gregi.
Invia ſunt ſolis nemorum ſecreta Britannis.
  Sedibus hos aliis Styx inamœna manet.
Rex tamen, & Regi fidiſſima caſtra, ſed illi
  Turba piis habitant non numeroſa jugis.
Incipe ſacrilegum damnare, Britannia, Martem;
  Tu domini jugulo noxia terra tui;
Gens obſeſſa ſalo, ſibi quam Natura relictam
  Provida ſemoto non tulit orbe capi;
Crudas flecte manus, & adhuc à Rege rubentes;
  Ne via ſit Furiis in ſcelus omne tuis.
Quid juvat annales onerare nocentibus actis?
  Fæde quid inceſtas ſæcula noſtra pudor?

Crimina cur faſtis hæc diſſimulare negatur?
  Hiſtoricam ſaltem lædere parce fidem.
Invidiam quæ charta parem furialibus armis
  Fecerit? exæquent quæ ſcelus ora tuum?
Non prius auditas meditemur, Erinnyes, iras.
  Quæ ſatis in pœnam flagra, quis anguis, erunt?
Te ſitis infandæ ſtimulet ſcelerata rapinæ,
  Impia dum penſes ſanguine furta tuo.
Stulte, quid adſcribis privato Nerea juri?
  Libera Naturæ legibus unda patet.
Mercibus innocuis detur via. regia noſtræ
  Haud emere, haud norunt vendere, colla rates.
Inſtitor hac ambit ſibi nil de merce Batavus.
  Merx hæc, prædo, tua eſt: lucra fer inde tibi.
Quis ſervire ferat famulis elementa ſub armis,
  Et dare plebeio terga ſubacta jugo?
Neptuno quid vincla, ferox pirata, minaris?
  A gladiis cervix tuta ſit illa tuis.
Dira quid ultori non traditur inſula ponto?
  Lenta tridentiferam quin ſubit ira manum?
Ad ſcelera aut ſi nunc ceſſatis tanta, quid orbem
  Deucalioneæ depopulaſtis aquæ?
En manifeſta fides; Stygias comitata ſorores
  Regnat in hoſtili ſæva Megæra ſolo.
Barbara trux Phlegethon placitoque aſſueta cruori
  Quidlibet audentum pectora tortor agit.
Fallimur? an præceps rabidæ veſania mentis
  Cedit, & attonito frangitur ira metu?
Cœperunt meminiſſe ſui: labat enſe remoto,
  Et manus ad ſolitum deficit ægra nefas.
Jam trepida ſtat fronte pudor, poſt crimina ſerus:
  Conſcia flagitii jam gelat ora rigor.
Perfida regales agitent præcordia Diræ:
  Trompia funereis terreat umbra minis.
At, patriæ, tibi, ſancte parens, ego juſta quotannis
  Daphnææ merito frondis honore feram.

Serta triumphalem decuerunt laurea vultum:
Conveniunt tumulo laurea ſerta tuo.
Bellatura pios venerabitur ordine Manes,
Atque Arabo pubes ture Batava colet.
Palmarum auſpicium petet hinc omenque triumpho
Gloria par proavis noſtra juventa ſuis.
Tu ſtimulos in tela dabis, tu jura tropæis
Victor & æquorei Martis alumne cinis.

ELEGIA II.

Ad Theodorum Graſvinckelium equitem, ſuper re Batavorum annonariâ utiliſſimis ab illo commentariis illuſtratâ.

DUlce decus Themidi, decus ô memorabile Phœbo,
(Nam micat in titulis numen utrumque tuis)
Tertia nunc, Theodore, Ceres te nacta patronum eſt:
Nec plus Triptolemo debuit ante ſuo.
Spicea Daphnææ ſuccedant ſerta coronæ;
Mitis Apollineum cingat ariſta caput.
Hæc tibi ſervati meditantur præmia cives,
Pro Dodonæi debita fronde Jovis.
Zoïle, ſi dubitas plauſum dare, paſcere quercu:
E Theodoréa nos juvet eſca manu.
Æmule Piſonum, Frugi, Theodore, vocandus,
Qui patrio diram pellis ab orbe Famem,
Te duce tuta forent Capitolia; te duce pubes
Martia Manliacæ non eguiſſet opis.
Staret adhuc, Pœno fruſtra bellante, Saguntos;
Tantaque tam magno non emerere fides.
Cernis, ut aligeros frenet tibi ſacra jugales,
Ut tibi multifidam ventilet Henna facem?
Nocturnis furiata choris exſultet Eleuſin?
Nec Dea mœrori jam vacet ægra ſuo?

Qualis ad Iäſium Curetidos arce ſub Idæ,
In Jovis amplexus ibat ut ante ſui;
Sic tibi ſe facilem, ſic ſe tibi præbeat æquam?
Munus ab ingenio fert Dea grande tuo.
Perſephonen tanti miſeræ quæſiiſſe parenti eſt.
Non minus erepto pignore pignus habet.
Plaude, parens frugum mitiſſima, plaude, repertrix;
Et tibi ſacratam perge fovere manum.
Sera tuo genero, (niſi pœnitet eſſe benignam)
Sera precor natæ præda ſit ille tuæ.

ELEGIA III.

Sereniſſimus Princeps Carolus Guſtavus ſceptro Suecico donatus à Chriſtina Auguſta, majori meritorum quam cognationis jure.

SCeptra triumphati fatalia cornibus Iſtri,
Sarmatico toties ſparſa cruore prius,
Invictis geſtamen avis, cape præmia, Princeps
Inclyte, virtuti jure dicata tuæ.
Nil genitore minor Guſtavi filia magni
Hæc dedit, hæc voluit muneris eſſe ſui.
Sceptra quidem per ſe nuſquam ſpernenda, quibuſque
Donatrix pretium non leve tanta facit:
Laus ſed prima tamen, ſed laude ſuperbius omni eſt,
Si cui danda forent, danda fuiſſe tibi.
Hanc tua mercedem pepigerunt arma, nec Arctos
Vindice te victrix deſtituenda fuit.
Dona ſubite manus exoratura rogandas,
Blanda reluctatas dona ſubite manus.
Teutonici memoranda ſoli Chriſtina tropæis
Munus ad heredem vos jubet ire ſuum.
Expugnet diadema ducem regnare coactum.
Flecte recuſantem, ſponte petendus honor.

Amolita decus regale virentibus annis,
  Laſſaque Fortunæ ferre faventis onus,
Et ſceptrum meditata ſui Chriſtina regendæ,
  Jura negat populis, ne ſibi jura neget.
Emta nimis magno Sapientia, prodiga ſceptri,
  Debuit hoc ſtudiis non licuiſſe tuis.
Tempeſtiva parum Sapientia: Regibus orbo
  Carolus imperio ni modo ferret opem.
Nec conſanguineus partem favor occupat ullam
  Hinc ſibi. laus meriti, Rex, ea tota tui eſt.
Cedite jura procul Naturæ, cedite leges.
  Regia, Rex eſto, qui gerit acta, meus.
Librando par nullus erat tibi, Carole, ſceptro.
  Gloria natales præterit iſta tuos.
Teſtis Hyperboreo ſpolium Germania Marti,
  Et quæ Danubius te duce bella gemit.
Crede mihi, Virtus datur unica Regibus heres.
  Libera cognati ſanguinis illa jugo eſt.

ELEGIA IV.

In Poëmata vernacula Conſtantini Hugenii Zulichemii.

QUem nitor eloquii ſaturatus acumine denſo,
  Venaque Pegaſeæ prodiga tangit aquæ;
Nec peregrina Venus, ſed ut æquore nuda Batavo
  Nat dea, rorantem vertice fuſa comam;
Lector, ades; nectarque merum, quod Hyantia rupes
  Edidit, ambroſias & venerare dapes.
Nil mortale ſonans vocem Zulichemia Clio
  Movit, & auratæ ſtamina terſa lyræ.
Linguarum qui mille capax, qui voce diſertus
  Innumerâ Clarios duxerat ante choros,
Nunc larvam vates ſibi detrahit; oraque demum
  Enthea dat patriis exoneranda modis.

Sive

Sive levem induitur ſoccum pede, ſive cothurnum;
Hic decet Hugenium, nec minus ille, pedem.
Miratus jam Teuto virum ſua plectra terentem;
Mirati Tuſcus, Celta, Britannus, Iber.
Ipſa parens Venerum numeros Actæa vetuſtas
Hos amat, hos confert Martia Roma ſuis.
Talis adoptivi Vertumnum copia cultûs
Dat comitem ſupero conciliatque Jovi.
Carpathii felix ſic gurgitis incola Proteus,
Sic Thetis Hæmonios juſſa ſubire toros,
Ora modum variant ſibi convenienter in omnem;
Et decet alternos non ſua forma Deos.
Dextera, conſiliis longum explorata fideque,
Se tibi nunc alio, patria, Marte probat.
Hæc eſt illa manus, toties tibi contulit ægræ
Quæ certam dubiis obvia rebus opem.
Conſcia Naſſaviis toties en cura triumphis,
Trux ſibi fatalem quam modo ſenſit Iber,
Nunc quid deſes agat, quæ ſolvat in otia mentem,
Otia victuro fæta labore, vides.
Præpetis ingenii te tolle ſonantibus alis,
Nam potes, æternæ laudis alumne ſenex.
Omne ſeca ſpatium metamque volubilis ævi;
Perque polos pennâ remige nixus abi.
Nec monſtranda via eſt. tua te veſtigia ducant.
Jam fugis ignavam non novus ales humum.
Sic in prole, patrem meritis referente, ſuperſis;
Nec niſi ſit ſoboles unica rapta tibi.
Natorum ſic ſera rogo te triga reponat,
Quîs præit exempli fulgor ad alta tui.
Gnata pudicitiam matris ſic æquet; & illâ
Te gener efficiat conjuge dignus avum.
Invidioſa tibi ſors obtigit, inclyte vates,
Natorum hinc felix laudibus, inde tuis.
Curarum genitrix non obtudit aulâ canentem,
Caſtraque per fremitus irrequieta ſuos.

Interpellator, licet undique plurimus urgens,
Propoſitum Cyrrhæ non tibi rupit iter.
Qui magnas laſſare ſolet, qui frangere, mentes,
Te fovet incumbens exſtimulatque labor.
Sunt & opes; eſt uſus opum. doctrina beatum
Culta polit pectus, cognitioque ſui.
Artifices ſalvete manus: quibus addere laudem
Nec mea ſat dignam Muſa, nec ulla, queat.
Vos Pæan, vos cana Themis, vos dextera Pallas,
Principis invicti vos memorabit amor.

ELEGIA V.

In Gulielmi Piſonis Hiſtoriam naturalem Braſilicanam.

AVia mutandis dum mercibus æquora fervent,
Quæ lucri cupidâ puppe Batavus arat;
Piſo meus, non ille ſequi mortalia natus,
A fragili tutas tempore captat opes.
Fama viro nomenque placent, quis fata moretur?
Per mare nec dubiam ſternit in aſtra viam.
Hoc vehit occiduis ſpolium prædator ab Indis:
Has illi exſuvias victa paravit humus.
Quamlibet immenſum non fruſtratura laborem
Præmia mercedis fert dator ipſe ſuæ.
Incitat hortatrix, validumque, capacia laudis
Pectora quo ſtimulet, Gloria calcar habet.
Otia Lethæâ nil diſtant ſorte; quieſque
Turpibus æquiperat nos taciturna feris.
Carpere ſæcla labor Superis parcentia ſolis
Nominis æterni concilator amat;
Vixque favet votis ſudore carentibus æther,
Ardua plus humili quem prece cœpta movent.
Ignea mens natale ſolum ſibi vindicat orbem,
Et patrio ſpatium pro lare ſolis habet,

Sic aditæ magno ſe jactant Hercule Gades,
  Et ſtabula Heſperii Geryonêa boves.
Nec Bacchum ſua cepit humus: vos cinnama teſtes
  Turaque, longinquo munus ab orbe datum.
Quod fuit Atridæ, medicis Podalirius herbis
  Sævaque conſilio bella regente potens,
Luctantem exagitant dum longa decennia Troiam:
  Id tibi, Maurici maxime, Piſo fuit.
Piſo ſagax, Natura, tuos, fugitiva, receſſus
  Et tacitâ cæcos pandere nocte ſinus;
Belligeri comes arma Ducis metuenda ſecutus,
  Præcipites Phœbi quâ rota vergit equos.
Dumque per optatæ diſcrimina lucis emendas
  Et rapit & raptas quiſque recondit opes;
Naſſavius victor dum diruta Marte Batavo
  Mœnia dat flammis, Nerea claſſe domat;
Piſo Machaoniæ meditatur prælia luctæ:
  Fauſtaque cum Lacheſi, cum Styge, bella gerit.
Piſonem famæ ſitis intempeſta fatigat.
  Cura viro ſomnos efficit illa breves.
Hæc trahit, hæc ſtudio victoria quæritur omni,
  Palmaque, ſed nullo facta cruore nocens.
Jamque ſub examen, quodcumque dat Indica Tethys,
  Mittitur, & tellus barbara quicquid alit.
Ut neque ſit regio pretioſis orba metallis;
  Gramine nec campi, fruge nec arva vacent.
Arceat ut rapidum denſâ nemus arbore ſolem:
  Æquet arundineus cerea mella liquor.
Præpete quam variâ tranetur Americus aër:
  Obſeſſam coluber ſente quis adflet humum.
Quadrupedum ſaltus ut inundet turba ferarum:
  Bellua piſcoſas quæ populetur aquas.
Plaga quibus ſuccis, vel ab aſpide fixa vel arcu,
  Cedat, & in certam febris itura necem.
Denique conſpicui ſi quid novus obtulit orbis,
  Pectora non pigeat quo ſtudioſa capi.

Morborum domitor, Naturæ myſta latentis
Intime, quæ titulis Muſa ſit apta tuis?
Laudis avaritie qui mentem raptus honeſtæ,
Nulla quod evertant ſæcula, condis opus.
Viſcera qui rerum rimaris inhoſpita: per quem
India jam noſtræ non peregrina domi eſt.
Sic te dos celebret non unica; ſive potentis
Eloquii, medicæ ſive ſit uſus opis:
Te lector volvatque frequens, placitumque revolvat;
Plurimaque adſciſcat bibliotheca ſibi.
Piſo, pater Venerum, cor amabile, Piſo, Leporum;
Seria ſive libet promere, ſive jocos:
Pectora ſordentis non fracta cupidine lucri
Altius humanâ fer ſuper aſtra viâ.
Quod facis, aſſuetam jam plauſibus erige mentem;
Mnemoſyne quo te laudis amica vocat.
Ipſe tibi præſta non interiture, medenti
Plurimus acceptam quam tulit æger, opem.
Longum iter extremos cum ſis molitus ad Indos,
Pagina conficiet plus tibi docta viæ.
Huic nil per terras, per terris latius æquor,
Magnus, inacceſſum, qua patet orbis, erit.
Indue barbariem domitura nepotibus arma:
Naviget exemplo poſtera turba tuo.
Cedat amans latebras Inſcitia: cedat, iniquo
Rodere qui Livor Pallada dente ſolet.
E debellato conſpectius hoſte tropæum
Nemo tulit. Dux hoc non neget ipſe tuus.

ELEGIA VI.

In exceſſum Alberti Rubenii, ad Gaſparem Gevartium.

TIgris Achæmenio non me lactavit in antro,
Caſpia Caucaſeæ non dedit urſa nivi;

Paſta nec evomuit ratibus Zanclæa Charybdis,
Aut Scylla in rabidos inguine verſa canes;
Mitibus ut lacrimis, Gevarti, in funere caro
Parcere ſuſtineam, nec mihi flere vacet.
Tolle (quid hic faciunt?) ſolamina: tolle, precamur.
Vulneribus non hæc apta medela meis.
Crudus & in curſu pleno dolor hactenus ullam
Fomenti impatiens ferre recuſat opem.
Parce manu medicâ tractare, coïverit ulcus.
Plaga cicatricem ducat acerba ſine.
Utile nunc ſtimulos, nunc calcar ſubdere flenti eſt.
Sic mala conſueſcam lenius alta pati.
Ut me mæſtitiæ domet impetus, utque fatiget;
Et capere incipiat ſeque tuamque manum.
Cauſa piis utinam lacrimis minus æqua daretur!
Me miſerum! cur tam juſta querela mihi eſt?
Fertur in exſequias Rubenius: ille vetuſti
Optimus exactor temporis, ille ſui.
Qui latebras rerum labyrinthêoſque receſſus
Norat, & abſtruſi terra quod omnis habet.
Vivida Candoris fucum metuentis imago,
Quamque ſibi Theſeus gaudeat eſſe fidem:
Congeries Venerum, Latii penetrale Leporis,
Illita Mopſopii nectare lingua favi.
Quem pater artifici curâ limarat ad unguem,
Laudis in id ſummam contuleratque ſuæ.
Gevarti, pater ille; nihil cui maxima rerum
Roma quod opponat, par nihil Hellas habet.
Cedat, Pellæo vel judice, Cous Apelles;
Qui tabulis animas addidit ante ſuis.
Hac pingi modo nata manu Cytherêa probarit,
Rorantem æquoreo gurgite paſſa comam.
Addita doctrina eſt, & lata ſcientia rerum:
Qua pater heredem vidit in arte ſuum.
Vidit, & æquari non invidus, impulit ultro,
Dum dubiam ſe dat palma, profuſus amor.

Ardua jamque ducem poſt terga reliquerat heres
Impiger, & Lycio gloria certa Deo.
Stamine nil queſtus Lacheſin properare ſecando,
Inque ſuâ genitor prole ſuperſtes obit.
Felicem bis terque ſenem! ni clade nefandâ
Tangeret immeritam Parca cruenta domum.
Unicus, & patrias & avitas indole laudes
Jam complexe nepos, tolleris ante diem.
Primævum teque addis avo nil tale voventi,
Umbra per Elyſium ſanguinolenta nemus.
Quem canis irato furibundi dente necatum
Luſtravit Stygio nauta ter amne ſenex:
Ingemuitque videns deploravitque peremtum;
Perque reluctantes ferre negavit aquas.
Heu miſerande puer! tabo ſanieque fluentem
Fovit adulanti Cerberus ipſe jubâ.
Tum placidè adlambens ſe gutture lingua trifauci
Exſerit, ah quanto mitior illa tibi!
Urna recuſavit tibi ducere Gnoſia ſortem:
Eumenis invitas immaduitque genas.
At pater orbari (ſi jam pater ille vocandus)
Haud tulit, ac votis ſe ſupereſſe ſuis:
Vulneraque effudit largos per hiantia fletus,
Arcuit inviſum teque cadentе diem.
Invidiâque Deos oneravit, inania queſtus.
Gaudia jamque miſer plangere ſola vocat.
Hic labor, hoc ſtudium eſt: huc tota negotia ſpectant;
Et curas, curis ut moderetur, alit.
Jam Senecam verſare piget: nihil excipit ultra,
Livius aſſuetam pagina trita manum.
Cum faſtidito removetur Apolline Pindus:
Cuncta ferunt lacrimæ tempora: ſomnus abeſt,
Lenta virum tabes depaſcitur: urit edendo
Mæror, & attenuans viſcera febris obit.
Mox colus inciſa eſt: nimiis ne fata querelis
Noxia funeſtet, ſeque, piumque Larem.

Vita

Vita tibi, brevis illa licet, Vir amice, negatur:
Stamina ſed meritis ſunt diuturna tuis.
Non ita Barbaries miſeros caligine Belgas,
Ut tibi ſit merces laudis ademta, premit.
Paſcere & exſulta, Styx; cladibus, invida, tantis.
Nil agis, ah luctu non ſatianda meo.
Laus fugit obſcœnæ tactum Rubenia Lethes:
Paucibus excutitur præda cupita tuis.
Ingeniis ſi durat honos, Clariamque cohortem
Si ſtata de domito tempore palma manet,
Ibimus in famam: nec ſæcula ſera negabunt,
Meque, Alberte, tuum, teque fuiſſe meum.
Eia age, Gevarti, Phœbo ſtimulante fleamus,
Quod ferat ætatem, terſa quod auris amet.
Vos pia fraterno vinxit Concordia nexu:
Patria vos, ſtudium vos ſociarat idem.
Pirithoum Ægides, Pylades ne jactet Oreſten;
Par amor, & pietas major, utrique fuit.
Quid meditor dare verba mihi? dolor avocat ægrum,
Interpellanti ſurdus, amice, lyræ.
Mœnia Mæoniden flerunt ſeptena: nec altum
Profuit Argolici Troia laboris opus:
Nata nec Alcinöi, nec Ulyſſi juncta Calypſo,
Clarave Telemachi Telegonive parens.
Turbat aquam lacrimis mærens Aganippida Clio;
Marcuit arentem Pegaſis umbra comam:
Solaque dat gemitum reſponſa petentibus augur
Delius; hæc adytis vox ſonat una ſuis.
Heu! ubi nunc tibi, Phœbe, lyra eſt? ubi præſcia laurus?
Nunc ubi non tonſæ, dic, nitor ille comæ?
Gaudia Pimplæo Rubenius omnia ruri
Abſtulit: Aöniis lex erat ille choris.
Præda rogo (modo quantus!) abis. vix oſſa ſuperſunt,
Hei mihi, jam lacrimis oſſa riganda meis.
Quem licet oſtentent de corpore fata triumphum,
Pars melior Stygiæ neſcia ſortis agit.

ELE-

ELEGIA VII.

Rerum humanarum viciſſitudines. Ad Radboldum Hermannum Schelium.

FAta volubilitas mortalia verſat in orbem,
Uſque levans, Scheli, preſſa, levata premens:
Inque pilæ ſpeciem, quam lubricus incitat error,
Nos Deus inſtabiles noſtraque motor agit.
Ipſa, capax rerum, ſtellantis machina mundi
In gyros, rapidi turbinis inſtar, abit.
Vita mare eſt humana, vagis objecta procellis;
Et portus nuſquam, qui ſubeatur, adeſt.
Sunt brevia & Syrtes, ſunt ſaxa latentia ponto;
Sunt vada, remigibus quæ necopina nocent.
Prævideas utcumque malum, caveaſque videndo;
Qui trahat in ſcopulos lintea, fluctus erit.
Hos ſolis vitare datum eſt felicibus hoſtes,
Fors quibus incertam dirigit æqua ratem.
Plena via eſt ſalebris, ſcrupiſque morantibus axem;
Et non impingens quam rota rara terat,
Quamlibet exacto poſt victa pericula curſu
Siſtet inoffenſum vix tibi meta pedem.
Lumine res hominum fixo metire caducas;
Maxima pars noſtri lapſus & error erunt.
Conſilium miſeris primum (mihi crede) negatur;
Et ratio adverſis plurima rebus abeſt.
Deſerit adflictas cum ſpe ſollertia mentes:
Vixque datur votis propoſitoque locus.
At fore præſidio veteres tibi reris amicos.
Videris, optatam ſi ferat ullus opem.
Omnibus utilitas curæ ſua: lucra petuntur.
Rebus in anguſtis reſpice; ſolus eris.
Præcipuum victrix de te Fortuna triumphum
Hinc aget: hinc lacrimis maxima cauſſa tuis.

Umbra Deæ, ſed caſſa, tibi, ſed inanis, adhæret;
  Turba tuum quoties cingit amica latus.
Venditat illecebris ſe Fors perjura ſub illis;
  Et tegit inſidias hac dea merce ſuas.
Fide ſodalitiis, ſed tempore fide ſecundo.
  Cauta procelloſo ſidere terga dabunt.
Terga dediſſe, parum eſt: turbæ manus ibit amicæ
  In modo dilectum mittere ſaxa caput.
Appellare tuum ſocio quid in agmine poſſis?
  Plus ſatis eſt, fido ſi tuus ipſe tibi es.
Æſtuat adverſis animi præſentia rebus:
  Puppis ut inſano præda relicta mari;
Quam venti fluctuſque premunt rectoris egentem.
  Mente fugat liquidum nubila cura diem.
Hæc plebi comperta cano. nam ludere, Scheli,
  Te timet immiti Diva proterva joco.
O pater, ô populo vindex adſixe Batavo,
  Pone recuſatus quem comitatur Honos.
Yſula cui genitor ſic plaudit dives aquarum,
  Ut tuus Eurotas, magne Lycurge, tibi.
Ipſe loquor de me, cui fata tenaciter hærent
  Aſpera; conveniens iſta querela mihi eſt.
Te fors nixa vagum ſtabili pede temperat orbem;
  Cæcaque, luminibus ſe regit uſa tuis.
Cautus es aſſultum nocituri avertere fati,
  Telaque prævifis obvia ferre minis.
Blanditiis aurem nimius nec credere, ne quas
  Armet in excidium Diva maligna tuum.
Mentis ab excelſâ mortalia deſpicis arce,
  Diaque ſordenti pectora tollis humo.
Pronus & humanis veniam dare caſibus; & qui
  Multa putes aliis, pauca licere tibi.
Nævus ubique ſuus. labem mortalibus aufer;
  Id miſeris unum detrahe; numen erunt.
Eſt, ubi flagitii ſub imagine culpa notatur,
  Et magni titulum criminis error habet.

Sunt,

Sunt, fomenta negent fractis qui mitia rebus;
Vulnera qui gemitu cruda levare ſuo.
Quid quod & inſultant, calcantque jacentia terræ
Colla? tui non eſt pectoris iſte rigor.
Dî noxas clementer habent. hæc æquat Olympum
Gloria. tu faciles hic imitare Deos.
Sic ſuperet dos tanta diu: ſic Numina faxint,
Publica conſiliis res ſtet ut aucta tuis.

ELEGIA VIII.

Epicedion Franciſci Arſenii Platæi, ad Cornelium Arſenium Somerſdicium, defuncti patrem, V. Ill.

NOmina præteriens Arſenia, ſiſte parumper,
Qui legis. hanc marmor poſcit inane moram.
Nomine ſaxa datum eſt ſignare parentibus orbis.
Oſſa ubi ſint, quæris, condita? pontus habet.
Vita brevis juveni; ſed laus numeroſior annis,
Sive ea parta foris, ſive ea parta domi.
Sæcula diſcendi ſtudio permenſus & orbem,
Nil præter, ſuperos, quo raperetur, erat.
Sufficit hic titulus. ſi mittar in omnia, flebis:
Quæ jam ſat tumulo júſta ſuperque tuli.
Indole, ſi qua fides, nil conſummatius illâ,
Nil magis exactum terra Batava dedit.
Ingenium, pietas, facundia, candida morum
Gratia, navifragis præda feruntur aquis;
Quantaque vix ſenio prudentia contigit ulli,
Menſque tot aggeſtis non tumefacta bonis;
Atque animi memoranda quies; Fortuna fatetur
Obſequiis in quam nil licuiſſe ſuis.
Manibus adſcribam cum plurima, plura ſilentur:
Omnia ſi cumulem maxima, parva loquar.
Artibus ingenuis rerumque poliverat uſu
Pectora, luſtrato nuper ab orbe redux.

Reſtabas nimiis vix una Britannia votis.
Hæc quoque non læſum terra morata pedem eſt.
Complexus ſubitura manus jam jamque paternos;
Ancora natali jam prope fixa vado:
Æquora cum ſubitæ turbant inopina procellæ.
Mattiaco puppis litore quaſſa perit.
Clade quid immeritâ patrias inceſtat arenas
Æolus? ah nolim juris id eſſe mari!
Noxia poſt Reges inpune Britannia cæſos,
Hei mihi, quod crimen non jacet ille tuum!
His certè poterant ſubſcribere Numina votis.
Vana quidem, ſed non invidioſa, precor.
Subdiderant ſtimulos exempla domeſtica menti.
Hinc referebat avum moribus, inde patrem.
Si quid amicitiis dandum foret; hac nec Oreſten,
Hac nec crediderim Theſea laude pares.
Me quoque conſpicuo junctum ſibi fovit amore.
Hanc mihi compertam glorior eſſe fidem.
Vota ubi nunc patriæ ſunt publica, vota parentum?
Perfida ſpem quantam, quod decus, unda tulit!
Heu magnis ſupereſſe diu, Franciſce, negatum
Laudibus! heu meritis Parca maligna tuis!
Aut tibi mens inſtructa minus virtute fuiſſet,
Aut diuturna magis gloria tanta foret!
Nunc quibus aggrediar miſeræ ſolatia matri
Artibus, artifici nil opis unde ſuo eſt?
Turbine convulſas quæ me via ducet ad ædes,
Nec modici tactam fulminis igne domum?
At tu, progenie tot nuper dotibus auctâ
Credite ter felix, ter memorande pater:
Jam locus en, Vir magne, tibi eſt; ne poſſe dolorem
In te plus nimio Fors inimica notet.
Excute plebeios invicto pectore luctus:
Ardua virtutis da documenta tuæ.
Indomitos oppone animos & maſcula fatis
Robora. quo natus ſis genitore, vide.

Illa

Illa potens Reges facundia flectere terris
  Te dedit: ille ſuam finxit in alta domum.
Publica ſeſe alio ſapientius ore locutam
  Res negat. ut par eſt, hunc imitare ſenem.
Compoſitâ nuper qui proſpera mente ferebas,
  Id quoque, quo premeris, fer patienter onus.
Nec multum referre puta, tellusne receptum,
  An ſalis alta ſuo condat arena ſinu.
Communis Natura parens, commune ſepulcrum eſt;
  Nec tumuli quemquam fraudat honore ſui.
Eſt ubi tabeſcunt projecta ſub aëre nudo
  Corpora, vel rapidis præda relicta feris.
Attenuat ſeu membra rogus, ſeu terra, vel undæ;
  Tecta ſubis hoſpes non aliena tibi.
Iſta tui pars ſunt, in teque relaberis ipſum:
  Nunc tibi, nunc de te dant alimenta ſibi.
Spiritus at fragili petit æthera carcere liber,
  Et ſibi cognatas gaudet obire domos.
Vita parum differt à morte, ſimillima ſomno,
  Irrita quem ſpes hinc ludit & inde metus.
Maxima damna gemis. capio tua vulnera, teſtor:
  Et monitis deſum, nec pudet, ipſe meis.
Sed magis hoc mentem conſtantia muniat altam,
  Materies flendi quo tibi major adeſt.
Ede opus æternis par laudibus: æmula ne te
  Turba parum ſimilem gaudeat eſſe tibi.
Denique, præſtandum eſt, cui res doluere ſecundæ,
  Ingemat adverſis Livor ut ipſe tuis.
Invidiæ nullos de te permitte triumphos,
  In lucro numeret ne tua damna ſuo.

E L E-

ELEGIA IX.

Cum Iacobus Auguſtus Thuanus, Eques, Comes Melæus, Regis Chriſtianiſſimi Orator, Amſteladamum civitatem ſibi perluſtrandam propoſuiſſet.

ALtius Amſteliæ jam tollite culmina turres,
  Dum nova lætitiæ cauſſa Thuanus adeſt.
Ille quidem patriæ pulcherrima laudis imago,
  Perque domus tantæ qui bene nomen eat.
Sic quoque nunc, Regum, qui te, ter maxime, mundo
  Exhibet, & qua res Gallica voce ſonat,
Gallica res, proprii quæ prodiga ſanguinis egit,
  Ne foret immiti præda Batavus hero.
Par Atlantiadæ caducifer optime, ſalve:
  Salve, lingua tui numine plena Jovis.
Quo fugitiva redit Concordia vindice nobis:
  Cui ſpem crediderunt Paxque Themiſque ſuam.
Dexter & iratos in fœdera frangere Reges,
  Et placidæ Martem conciliare togæ.
Salve, hoſpes, pia cura deûm. Tritonia præſens
  Conſilii libret ſic onus omne tui:
Numina ſic Pæan Muſæque domeſtica vobis,
  Culta per innumeros, uſque colantur, avos:
Sic grati, ſtudio quem pervigilante mereris,
  Ad tua ſe vertat commoda Regis amor.
Mœnibus ut ſe nil æquum tibi credidit iſtis,
  Publicus aut quod ſic ferret in aſtra favor;
Ex quo ſervitii pertæſus Belga pudendi
  Erigit Aſturio colla ſoluta jugo.
Magna quod impoſuit tibi ſe perſona tuendam;
  Rex tibi quod partes commodat ipſe ſuas;
Rara quidem, ſoli tamen haud conceſſa Thuano
  Gloria, quique alios, te quoque ſpectat honos.

Sanguine (quod ſtupeas) nec adorea conſtitit ullo;
  Palmaque ſe facilem paſſa repente capi eſt.
Hinc trepidas ultrix mentes agitabat Erinnys;
  Hinc læſa ſtantes pro pietate Dei
Dant animos, cœptiſque favent. vix Marte parato
  Laurea prævênit ſpem properata ſuam.
Dira reos ſcelerum facies & conſcius horror
  Impulit attonitos, admonuitque ſui.
Ceſſerunt cauſæ damnantis imagine victi.
  E debellato laus minor hoſte foret:
Pœnaque cum culpæ nec crux ſat digna daretur,
  Vindictam poſuit nobilis ira ſuam.
Opprimit armatum clementia nuda furorem.
  Hoc patriæ patrem mite decebat opus.
Incutere haud ullum ſceleri tormenta ruborem,
  Optime Dux, poterant: ſed tua dextra poteſt.

ELEGIA XI.

In immaturam mortem Ludovici Baronis Selſii. Ad Rhenum.

HEroum genitor lacrimas da, Rhene, perennes;
  Da nati inferiis annua juſta tui.
Selſius hoc tumulo, quem fata rapacia tempus
  Per breve vix nobis exhibuere, jacet.
Perfida vix terris monſtraverat Atropos omnem;
  Vix bene monſtratam rupit iniqua colum.
Jam maturuerat præcox hoc pectore virtus,
  Et ſpe plus aliquid firma tenaxque dabat.
Fœtaque jam ſtudio tenderite per abdita rerum
  In portu emeriti cura laboris erat.
Entheus ingenuas exhauſerat impetus artes,
  Ludus adhuc puero quas didiciſſe fuit.
Arduus in famam per facta domeſtica niti,
  Et capere invictos pectore natus avos.

 Sic

Sic ſeſe exſtimulat vix carcere liber aperto,
Atque animo palmas jam tenet acer equus.
Perſephone lætis ſucceſſibus obſtitit atrox,
Et fidus Stygia nobile merſit aqua.
Ceu florem, irriguo cui regia ceſſit in horto,
Una dies naſci conſpicit, una mori.
Heu decus, heu tituli, funeſtaque gloria rerum!
Laus quanta in cinerem quàm cito verſa jaces!
Indolis oſſa fovet miratrix Gallia magnæ.
Condita non alibi dignius illa forent.
Celta en, Rhene, gemit tecum, gemit ecce Batavus.
Publicus attonito plangor in orbe ſonat.
Quamvis cauſa tibi juſtiſſima, Rhene, dolendi eſt;
Parcius ut doleas noſtra querela facit.

ELEGIA XII.

Ad Iohannem Fredericum Gronovium, in Academia Batava Græcas & Romanas antiquitates publice profeſſurum.

LIbera vix famulis ſubduxerat ora lupatis,
Et collum Heſperio terra Batava jugo;
Impetus æternas animum rapit acer in artes,
Roma quibus ſerum nomen & Hellas habent.
Nec mora: reſpondent felicibus omnia cœptis.
Maxima jam populis fama Batavus erat.
Pallas & Aöniæ Phœbo comitante ſorores
Numina dilectam juncta petiſtis humum.
Sed furtim inſidias lucri meditata cupido
Avocat; inceptum nec ſibi conſtat iter.
Negligitur partumque decus, nec gloria cordi eſt;
Pectora fracturæ dum cumulantur opes.
Sordida divitiis laudum comes hæret egeſtas.
Vix ſua ſunt meritis præmia: friget honos.

Barba-

Barbaries cæcis & inertia mentibus inſtant,
E liquido ſupereſt umbra maligna die.
Non tulit, & noctem Gronovius arcuit altam.
Is mora lapſuris artibus una fuit.
Optimus antiqui Gronovius arbiter ævi,
Cui nihil ignotum ſæcula cana ferunt.
Gaude, Roma parens, hoc vindice; Græcia, gaude.
Reſtituit patriæ vos labor iſte meæ.
Deſidiæ labor iſte manu pernocte fugatæ
Exſuvias veſtris dedicat, ecce, tholis.
Quamlibet externo lætare, Batavia, partu:
Et merita accenſe laudibus illa tuis.
Barbariæ jugulum quicumque petiverit hoſpes;
Hic tua progenies, hic mihi civis erit.

FINIS LIBRI TERTII
ELEGIARUM.

NICOLAI HEINSII DAN. FIL.

ELEGIARUM

LIBER QUARTUS,

AD

CONRADUM van BEUNINGEN,

VIRUM ILLUSTREM.

NICOLAUS HEINSIUS CONRADO van BEUNINGEN,

Variis pro Fœderato Belgio obitis legationibus inclyto & illuſtri Viro S.P.D.

Quantum voluptatis comparetur ex certa ſtabilique amicitiarum poſſeſſione, Conrade Beuningi, præſtantiſſime mortalium & officioſiſſime Vir, quid fructus ex arta ac ſolida neceſſitudinis præſidio redundet, tunc demum ubertim, tunc plene viſus ſum perſenſiſſe, cum me abs te amari argumentis indubitatis adverti. Toto quippe jam decennio, & quod excurrit, eo rerum mearum ſtudio ferris atque incitaris, ut quotieſcumque propriis egomet commodis minus conſulo aut deſum ipſe, quod evenire conſuevit haud raro; quotieſque utilitatis meæ vel tantillum in me deſiderari patior, tu confeſtim exporrecta quadam atque ultronea alacritate, qua præſens qua abſens, adcurras advoleſque, tamquam Deus è machina, qui id omne ſuppleas abunde & reſarcias, quique expectationem meam vigilantia tua incomparabili longiſſime prævertas. ſive indoli ad præclara quævis exacte formatæ id virtutis gloriæque debes, ſive philoſophicis potius præceptis id ipſum acceptum refers, quæ jam tum tenero ab ungue tam feliciter eoque cum ſucceſſu imbibiſti, ut, quod ab aliis ſapientiæ candidatis ambitioſe nimis & decore parum oſtentatur, in te, diſſimulatum quamvis anxie occultatumque, nemini illorum non appareat ultro ac ſponte deprehendatur, quibus vel primo obiter congreſſu vixdum notus occurris. Ac mihi quidem copioſius præſentiuſque adjumentum numquam abs te adfulſit aut in promtu fuit, quam cum ætatem alter ab altero ageremus remoti, ac perquam lato regionum intervallo divideremur. Quas ego exquiſitas atque invidendas animi pulcherrimi dotes dum in te mirabundus identidem contemplor, recordari nonnullos ſubit, à philoſophiæ ſtudio cætera haudquaquam alienos, qui cum præſentes amicitias ci-

tra reprehenſionis notam curate ſatis obſervent excolantque, ſi quis horum tamen, quibuſcum conjunctiſſimi vixere, ab illis avocetur, alioque quovis terrarum transferat ſedem, ex oculis ſublatum negligunt non minus, omnique officio excludunt, ac ſi nil omnino neceſſitudinis aut familiaritatis umquam cum illo interceſſiſſet ſibi. Litteraria quin immo commercia, quibus nec inter hoſtes denegari locus aſſolet, utcumque provocati comiter, gravantur ignavi, nec niſi ægerrime admittunt. Tamquam ſacroſanctum illud amicitiæ nomen, illud, inquam, cœleſte animorum pabulum, ſine quo vitam omnem jure mortuam arbitreris, ſenſibus corporeis obnoxium eſſe oporteat, obtutuique ac conjectui oculorum unice mancipatum. πόλλας φιλίας ἀπροσηγορία διέλυσε, *veriſſimum principis Philoſophorum habetur effatum. Amicitiis nimirum taciturnitatem non minus fatalem cenſeri, quam Amyclis ob ſilentium everſis pernicioſa quondam hæc ipſa credebatur. Neque id tam exprobrationi aliorum ex amicis nunc à me datur, per quos vulgarem tritamque mortalitatis ſemitam cum plebe inſiſti utcumque eſt ferendum, quam tuis meritiſſimis laudibus, Vir Illuſtris, qui ſecretus longe à trivali ſorte talem te præſtas, qualem illi nec adſequantur facile, nec ſatis intelligant. adeo in numeroſa iſta ac paſſim obvia thyrſigerorum cohorte Bacchos oppido quam paucos eſt offendere. Etſi enim rem publicam ſic abs te curari ſcimus, ut aut numquam aut raro admodum otioſus conſpiciare: etſi occupationibus graviſſimis ut plurimum implicatus ac denſa negotiorum mole tantum non oppreſſus immane quantum diſtineris, gaudes nihilominus amicis abſentibus indulgere te frequentem, ratus, quod res eſt, curas operamque nuſquam aut liberalius aut laudabilius exerceri abs te poſſe. Fruantur ad ſatietatem per me licet ſuo nectare ſuaque illa ambroſia, tanto poëtis opere decantatâ, Dii cælites: mihi quidem, dum in terris ævum agitare continget, nectar omne cum ambroſia loco nauteæ ſordebit prorſus & faſtidietur, præ ſuaviſſimis illis litteris, quibus me aſſiduis in hoc Septentrione poſitum compellas ac foves. Per has quippe fit, ut non ab ore tantum præſentis utcumque abſens perpetim pendere videar, ſed ut mentem quoque ipſam intimaſque cogitationes tuas, ceu coram, perſcruter inda-*

gando

gando atque explorem. In his, tamquam in ſpeculo, ſtatum patriæ noſtræ nunc dubium nunc florentem, in his Senatuſconſulta publico ſalutaria, fœderumque ac pactorum cum principibus aut vicinis aut longius amotis iteratos ſubinde nexus, in his denique alia complura eodem ſpectantia cognoſſe atque intueri datur, per quæ de die in diem magis ac magis erudiri, Spartæque, quam adornandam ſuſcepi, minus & minus deeſſe mihi contingat. Hæc conſuetudo noſtra tam tenax ne in ſeriis ſemper occupata ſit, neve curis publicis totam ſeſe permittat, ad Parnaſſum & privata ſtudia nonnumquam deſcendat ab illis ſublimioribus, ac interdum ferietur inter Muſicos concentus, par eſt: cum alibi honeſtius animorum perpes iſta contentio laxari vix queat. Cujus ingenuæ remiſſionis noſtræ ſpecimen qualecumque hic en habes, elegidia nonnulla, quæ in libellum colligebam nuper otioſus, luce publica donandum, quod ſic velle bibliopolam, idque inſtitutum ab illo fervide urgeri comperiſſem: opinatus flagitio fore ſimillimum, ſi in poëmatiis noſtris nullo ſpectareris loco, qui vel primum in his jure optimo poſſes tibi atque etiam deberes vindicare, ſive tuis in me meritis tam luculentis is foret deferendus, ſive meo adfectui, quo te flagrantiſſimo ſanctiſſimoque jamdudum complector. Quid quod in hoc ſtudiorum genere nihilo minor es, quam in cæteris omnibus? ut lectorem arbitrumque rei poëticæ magis te intelligentem aut peritiorem alibi nequicquam ſim circumſpecturus mihi. Vale, Beuningi ampliſſime, idemque amiciſſime: ô mearum grande decus columenque rerum. Exarabam Holmiæ Suecorum, Anno, poſt Chriſtum genitum, CIↃ IↃC LXV, *Kalendis Maiis.*

ELE-

ELEGIA PRIMA.

In nuptias Philippi Doubletii Sanct-Annæi, & Suſannæ Hugeniæ Zulichemiæ.

QUi nodo cupidos geniali nectis amantes,
 Uraniæ ſoboles blanda parentis Hymen;
Te vocat, aſſiduas ad te Doubletius unum
 Vertit Acidalio victus ab igne preces.
Et merito. neque enim conſpectior ore Batavam
 Altera virgineo de grege luſtrat humum;
Aut quæ Palladias felicius hauſerit artes.
 Vix ſoror Aönii ſic canit ulla chori.
Hanc Venus ambroſiis perfudit odoribus omnem,
 Et tetigit ceſto terque quaterque ſuo.
Euphroſyne patrio ſic cum proceſſit Olympo,
 Quicquid agit Charitum prima, decenter agit.
Maxima jam curis merces en, Sponſe, parata eſt.
 Tot querulos penſat nox tibi læta dies.
Fortunate tori, cui providus obtulit æther,
 Quæ poterant plenâ Dî dare dona manu.
Cernis, ut adſpirent certatim Numina tædæ?
 Heſperus ut volucri roſcidus inſtet equo?
Urgeat ut feſtina tuam Latonia noctem,
 Pronaque in obtutum ſidera, Sponſe, trahat?
Annumerans in dote tibi Pæana paternum,
 Totque Deos dives, tot nova nupta Deas,
Jam ducenda domum vix expugnata maritam,
 In partem vacui jam ſubitura tori eſt.
Quanta voluptatum meſſis tibi, lectule felix,
 Gaudia quot, felix lectule, nata tibi!
Dum fovet Hugeniam, pulchroque tenaciter ori
 Fervidus incumbit nec ſatiandus amans.
Quas Syrtis Gætula capit, numerarit arenas,
 Enumerarit apes, Hybla Sicana, tuas;

Aëra

Aëra per longum præpes quam multa feratur,
  Quam crebro liquidæ piſce terantur aquæ:
Qui gemitus lætos, & fractæ murmura vocis,
  Et tenero morſu colla notanda canat;
Creditaque alternis hinc oſcula & inde labellis,
  Quo gaudet ſtimulo mox properanda Venus.
Tum quæ præterea tacitis commiſſa tenebris
  Sacra revelari myſticus horret Amor.
Eia age, nocturni Latonia temporis index,
  Spectatum huc propere (jam fugit hora) veni.
Quod rubeas non eſt. neque enim, Dea, pectus ahenum,
  Invictoque rigens ex adamante tibi.
Caſta licet, multumque toro dilata jugali,
  Sic quoque non neſcis, Cynthia, quid ſit amor.
Latmia, ſcrupoſo quantumlibet horrida dumo,
  Conſcia deliciis ſaxa fuere tuis.
Fallor? an, in gemino dum lumina paſcis amante,
  Succurrunt memori nunc ea furta tibi?
Virginitas tumide neſe tua jactet, in uno
  Concidit ille ferox Endymione rigor.
Dumque hæret tibi, Diva, viro venatus in iſto,
  Turpiter oblitâ lapſa ſagitta manu eſt.
Prædatrix jam præda vago raptaris amanti;
  Inque vicem capitur vir tibi, tuque viro.
Sæpe, ubi tela rapax in te conſumſerat arcus,
  Tela Cupidineâ plurima miſſa manu,
Spicula ſublegit furtim tibi, teque pharetræ
  Eſt Amor aggreſſus Marte, Diana, tuæ.
I nunc, exſuviis gaude cumulata ferinis,
  Dum ſpolium de te certius ille ferat.
Ah quoties, curru dum ſpectat ab alite, frater
  Riſit, & adjunctos lentius egit equos?
Ah quoties Nympham Peneïda vovit amator,
  Tam facilem cupido, Diva, patere ſibi!
Non hoc pollicita eſt de te Latona Tonanti,
  Vittaque virgineas ſtringere juſſa comas.

Dum

Dum ſtupet inſuetos toties ſuperata triumphos;
 Credere vix oculis eſt Venus auſa ſuis.
Mentis inops, omnemque ruis deperdita ſenſum.
 Turba ſequi ſolitæ nunc ubi fida canes?
Retia pone jacent cervo metuenda fugaci;
 Arcus in errantes non habet arma feras.
Læſa bicornigeri thyrſo ſic fertur Iäcchi
 Acta per Ogygiam non ſua Mænas humum.
Cum Cybele junctis invecta leonibus urget,
 Dardana ſemivirum ſic rapit Ida gregem.
Cura verecundi ſuperat jam nulla ruboris:
 Ferre pudicitiam jam tibi, Diva, grave eſt.
Arcade quàm metuat te nata Lycaone ſpectans,
 Furtivum facies ne tegat iſta Jovem!
His quoque ne fraudi ſit amantibus igneus ardor,
 Legitimâ ſanctus quem face nutrit Hymen.
Cum colat ante Deos Phœbum Doubletius omnes;
 Hac accenſendus, Cynthia, parte tibi eſt.
Hunc nec Graia latent, hunc nec Romana vetuſtas;
 Ridet & arguto terſus in ore lepos.
Adſpice par rarâ nulli, Dea, laude ſecundum.
 Virgine vir dignus, digna puella viro eſt.
At tu prona fave. ſic conjuge gaudeat uno;
 Ludat & exempli lege pudica tui.
Commoda ſit ſoli, ſoli ſit blanda marito:
 Hujus in amplexum, ſed ſine teſte, ruat.
Nec male diſſimulet, nec diffiteatur amorem;
 Igne nec indomito ſe neget illa premi.
Spiſſaque defigat ſocialibus oſcula labris
 Nupta, Dionæam quis imitetur avem.
Nocte ſupercilii nubem matrona ſeveri
 Pone, tuo cupies ſi qua placere viro.
Tempeſtiva decet laſcivia nocte maritas.
 Culpa ſuam veniam (credite) talis habet.
Non peccat, quæcunque viro ſic peccat in uno.
 Cede rigor thalamo; ruſtice cede pudor.

Æacides

Æaciden Tecmeſſa ſuum, licet aſpera, cepit:
  Nec mirum. ſtolidi militis uxor erat.
Da mihi Penelopen, vel ſi quæ caſtior illâ eſt;
  Et tetricas noctes adde: tepebit amor.
Illecebris niſi nupta ſuis revocaret Ulyſſen,
  Nunc quoque Circæo captus amore foret.
Nec junctum, formoſa, tibi, Dictynna, tot annos
  Stertere gauderes Endymiona tuum;
Si, qualem Autonoë prognatus & acer Orion,
  Is quoque tam duram te, Dea, fleſſet amans.
Jam ſatis Hugeniæ, Phœbi germana, vacaſti.
  Mox iterum decimo menſe vocanda redi.
Subſcribet patriis cum fœta puerpera votis,
  Huc quoque tunc numen fac, Dea, mite feras.

E L E G I A II.

Iacobo Auguſto Thuano, Equiti, Comiti Melao, Senatus Pariſienſis Præſidi, Regi Chriſtianiſſimo à Conſiliis, & ejuſdem apud Fœderatos Belgas Oratori, Naſonem offert auctor abs ſe caſtigatum.

Effigies magno virtuſque ſimillima patri,
  Cui nihil æquandum Gallia laude tulit,
Accipe, gentis honos & ſpes ſuper una Thuanæ,
  Quæ tibi Pelignus munera ſiſtit ager.
Munera, quæ lymphâ ſaturavit Hyantide Pæan,
  Nectare pavit Amor cum Genetrice ſuo.
In quibus eloquii pondus roburque Latini
  Certat, & Actæo blandus ab orbe lepor.
Ingeniis cum Roma ſuis ſuper æthera tendat,
  Gloria Naſoni debita prima meo eſt.
Diſſimulata quidem, vixque agnoſcenda, ſed artis
  Maxima vis tacitæ ſeque tegentis adeſt.
Nec minor ingenii præſentia; limpida venæ
  Divitis ubertas, perſpicuuſque nitor,

Copia, luxuriem quæ cauta coërceat omnem;
  Nilque, ſupervacuum quod videatur, amet.
Muſa ſatis felix nativæ munere formæ
  Negligit adſcitam plena decoris opem.
Concitat adfectus, & in altam labitur aurem
  Gratia flexanimi non imitanda ſoni.
Ambroſiis ſaturos dapibus Genioque litantes
  Crediderim Superos hac ego voce loqui.
Haud facilis mihi pugna fuit cum labe pudenda,
  Temporis adlevit quam mora longa viro.
Sic quoque pernoctis ſuperavi tædia curæ;
  Succeſſu ſtudium nec vacat omne ſuo.
Menda relegata eſt à terſis plurima chartis.
  Comtior Auſonium jam videt ille diem.
Exſulis immeriti reduces tere, Roma, libellos;
  Nominis ulla ſuper ſi tibi cura tui eſt.
Ecce, Cupidineis quod ſaucia turba ſagittis,
  Non damnaturo Cæſare, volvat opus:
Ipſe ſuis poſthac fidibus quod mandet Apollo;
  Quod ſoror Aönio colle novena canat.
Degener, & nulli Cæſar laudande poëtæ,
  Dardanus Anchiſæ tune ferare nepos?
Tune Cytheriacæ cenſendus originis heres?
  Quid tibi, quid Latio verba, cruente, dabas?
Hoc te mendacem ſcelus arguit. ipſa Dione
  Exſequias vati creditur iſſe ſuo.
Ipſa viri comitata fugam pia Diva ratemque
  Iönias ſpiſſis fletibus auxit aquas.
Unguis in ore ſedet, lacer horret in ore capillus;
  Livida reſciſſâ pectora veſte rigent.
Hoc habitu vulnus non conſolabile quondam
  Prodidit, inviſam vix bene paſſa diem,
Unica dum raptum ſibi gaudia mœret amantem,
  Quem ferus obliquo dente necarat aper.
Optavit funeſta mori, doluitque cupitam
  Ad Styga præcludi triſte Deabus iter.

Hæc præſtat tibi, Diva, tuus ſolatia Cæſar:
  Sanguinis auctorem ſic fovet ille ſui.
Vela dedit legitque manu lugente carinæ,
  Armaque Naſoni noxia rupit Amor.
Buccina concinuit Tritonia flebile carmen;
  Nec tenuit gemitus Nerëis uda ſuos.
Adnavere tui puppem delphines, Arion;
  Hoc quoque laturi, ſi modo detur, onus.
At te, Cæſar atrox, hominum nil vota deûmque,
  Pectora nil Clario numine fœta movent.
Nil quæ Mæonium facundia vincit Ulyſſen,
  Antilochique patrem, Tyndaridoſque virum.
Mænadas Orpheâ flexiſſet cæde nocentes,
  Biſtonias cautes hoc animaſſet ebur.
Sarmata cantanti trux aſſurrexit, & Iſter
  Quamlibet adſtrictis frigore plauſit aquis.
Cur ſoli tibi muta lyra eſt? quid, ſurde, relegas
  Auditam Boreæ, qua riget uſque, chelyn?
At quanto minor illa tui, quam ſæcula damnant,
  Collegæ rabies in Cicerone fuit!
Huic caput exſecuit properatâ cæde ſatelles.
  Vivere Naſoni quid, niſi ſæpe mori, eſt?
Invidiam pœnæ Roſtris, ſcelerate, negaſti;
  Ut Scytha jam præ te mitis & æquus eat?
Cum vultus Fortuna fugax avertit amicos,
  Nubila lux aliquid funere pejus habet.
Si qua fides veris, Buſiride ſævior ipſo es,
  Qui miſerum prohibes morte, necique negas.
In Geticam fuga juſſa plagam eſt, ne ſola ruboris
  Roma ſui teſtis, conſcia ſola foret.
Quid furis, infeſtum Phœbo caput? Actia de te
  Non hanc emeruit Leucados unda notam.
Nil tamen egiſti. canitur tuus exſul, & ævo
  Nomen inextinctum (rumpere, Cæſar,) habet,
Limine pro patrio ſpatioſum poſſidet orbem:
  Hoſpitium tanto par locus ille viro eſt.

Ingeret hoc populis facinus pia Fama notandum.
Sæcla ſui cauſſam poſtera vatis agent.
In te Helicon Pimpleque minax fera bella movemus.
Hinc en dicta tibi, Cæſar inique, fuga eſt.
Sacrilegum flent Muſa nefas atrata Chariſque:
Ipſe Palatina flet miſer æde Deus.
Pectora nam nulli præſentior egit, & hauſto
Largius Aöniæ fonte rigavit aquæ.
Nec duce ſe myſtam profugum defraudat, & una
Viſit Hyperboream non novus hoſpes humum.
Exſilium Naſone fuit ſibi Roma negato,
Orba ſui cantûs, pectinis orba ſui.
Mente tamen forti magnum tolerare dolorem
Suſtinet, infandis & ſupereſſe malis.
Hei mihi! tam duræ poſituris mœnia genti
Fratribus altricem jam liquet eſſe lupam.
Barbara barbariæ nunc Romula turba vocetur,
Vincit inhumanos quæ feritate Getas.
Cimmerius tenebraſque ſuas hyememque fugari
Pontus inaſſueto vatis ab igne ſtupet.
Pignora quanta ſui, quantum committit alumni
Numinis Arctoo Cyrrha benigna mari!
Cæſareo ſeſe facundia fulmine major
Erigit in mediis exſtimulatque malis.
Vim citharæ nervoſque novos adverſa miniſtrant;
Gratiaque argutæ luctibus aucta lyræ eſt.
Aſpera lectorem quamvis & amara querelæ
Copia delectant, & ſine fine dolor.
Ingenium lacrimis nec amabile carpitur ipſis,
Quæque trahant animos vincula plangor habet.
Sic, inſtare videns jam fata, Cayſtrius ales
Ore cavet, tacitum ne ſibi funus eat.
Tereos inceſti ſic crimina luget aëdon:
Tale gemit rapto Delia chorda Lino.
Marte quod Euphrates Craſſis exſultat iniquo,
Boſpore; concedant Partha tropæa tuis.

Cedat & exſultans domito Germania Varo,
Heſperiâ multum clade ſuperbus ager.
Romani titulum plectri Latiæque Thaliæ
(Pro pudor!) Euxinis debuit orbis aquis,
Scilicet incurſat ſtrepitu Fortuna protervo
Devia, Caſtaliis obloquiturque choris.
Nec favet ingeniis, &, quicquid ab æthere ductum eſt,
Deprimit impoſito Diva profana pede.
Nilque patrocinio niſi res dignata caducas,
Sordibus objectam prona tuetur humum.
Poſtuma mercedem ſed Fama merentibus æquam
Solvit, & hæc ſerus damna rependit honor.
Jam collapſa ſolo nuſquam Capitolia reſtant;
Caſſaque Tarpeium buſta tulere Jovem.
Naſo tamen ſupereſt Româ latitante videndus;
Et venit in doctas creber, ut ante, manus:
Contemtorque rogi non læſum tempore nomen,
Ac domino rerum Cæſare majus habet.
Tu quoque dura minus, mea patria, vatibus eſſes.
Fallor? an admonitâ ſtat tibi fronte rubor?
Quis color excuſet, quæ dedecus eluat unda?
Sit precor hac faſtis ne ſua parte fides.
Ille tui plauſus, certæque, Batavia, laudes
Grotius, ille lyrâ maximus, ille togâ:
Cui poſt nil æquale dabis, nil ante dediſti,
Actus ab auſterâ tene parente reus?
Nec ſtetit hoc in fine nefas. non digna jubentur
Tam tibi devotæ vincula ferre manus.
Unde novercalis labem tibi, patria, noxæ?
Heu oblita tui, nunc pia mater ubi eſt?
Mater ubi eſt? ad te fugitiva revertere mater;
Pectora ſi nomen ferrea mite trahit.
Ne ſciat hoc infenſus Iber. odioſior hoſte es.
Cæca ſubis partes illius, ille tuas.
Materno elapſum vix carcere fovit, & ultro
Obtulit hoſpitium come cruentus Iber.

Nobile fers noſtri ſpolium, gens victa, pudoris:
  Maxima de ſalvo gloria vate tibi eſt.
Sed melius domui mox creditur ille Thuanæ;
  Qua patet adflictis jam vetus ara reis.
Exſulis hæc cepere fugam penetralia magni;
  Totque ſacrum meritis detinuere caput.
Plauſa, Thuane, choro Clariæ penetralia turbæ;
  Sancta tui patris nomine, ſancta tuo.
Hinc apices ſibi Celta legit proceresque Senator;
  Et toga purpureos plurima jactat avos.
Accola poſthabitis hæc obſidet atria Delphis;
  Poſthabito Pæan has Helicone fores.
Huic Honor & Virtus & Fama domeſtica tecto eſt.
  Mille Dei celebrant limina, mille Deæ.
Hac Themis, hac regnat de vertice nata paterno;
  Hac ſe condiderunt aurea ſæcla domo.
Nunc quoque, Naſo fugam meus hoc ſi mutet aſylo,
  Nil fleat Auguſtum non patuiſſe larem.

ELEGIA III.

Conrado Beuningio Metamorphoſes Naſonis recognitæ mittuntur.

NOn Agamemnonium Strophio ſic natus Oreſten,
  Theſea ſuſpexit Pirithouſque ſuum,
Ut tua me, Conrade, fides ſibi jungit, & ille
  Rebus in adverſis ſæpe probatus amor.
Non, mihi ſi Lethæa premant oblivia ſenſus,
  Excidat hæc pietas pectore lapſa meo.
Tunc quoque, fatalem cum Parca minabitur horam,
  Reſtabit memori nomen in ore tuum.
Ipſe cinis te, care, meus, Conrade, loquetur:
  Geſtiet officiis ipſa favilla piis.
Exſul arenoſos Libyæ ſi mittar in æſtus,
  Te duce deſertum non videatur iter.

Mittar inacceſſos Nili latitantis ad ortus,
  Tædia longinquæ ſint mihi nulla viæ.
Aut ubi Taprobane, modo milite capta Batavo,
  Evocat alipedes æquore Solis equos.
Dulcius ô mihi melle caput, quod gignit Hymettos,
  Quod tegit Hyblæi cera Sicana favi:
Sidera, tempus erit, mihi cum ſuper alta feraris,
  Gorgonei dorſo præpete raptus equi:
Ore ſonans cum Fama meo tua geſta loquatur;
  Et te conſpicuus cive Batavus eat.
Dictabunt numeros hinc turba ſororia Phœbi,
  Hinc Deus auratam porriget ipſe chelyn.
Bella tibi Mavorte cànam diſcuſſa togato,
  Telaque flexanimi fulmine fracta ſoni.
Lingua Periclêæ ſic laudibus æmula vocis
  Sæpe locuta foris, ſæpe locuta domi eſt.
Quem te cum rigidis mirata Trionibus Arctos
  Quamlibet invitâ diſtulit arma manu.
Gallia quin etiam, quamvis facunda, loquenti,
  Et cunctante rapax Sequana plauſit aqua.
Seu patria attentam tibi Curia commodat aurem,
  Indomitaque trahi voce Senatus amat;
Romanâ talis pro libertate diſerti
  Armabat validam Tullius oris opem.
Nectare Socratici rorans ſeu charta Platonis,
  Et blando Sophiæ numine fœta, tenet;
Ire per annales, ævi canentis ab ortu,
  Seu juvat, hiſtoricam dum bibis aure fidem;
Seu vacuam noſtro ſtimularis Apolline mentem;
  Maxima laus titulis ſurgit ubique tuis.
Salve anima, anguſti ſalve ignea corporis hoſpes;
  Vixque minus cœlo mens ſpatioſa tuo.
Jam tibi per ſeros latè ſpargenda nepotes
  Perpetuum vivo Gloria ſtravit iter.
Quando erit, immenſa ſerie laſſatus honorum,
  In patriam meritis ut ſatiere tuis?

Sepoſiti mecum te ruris ut angulus abdat ?
Ruris, ubi ambitio non habet ulla locum.
Voſſius ut lateri non divellendus amico
Mulceat adloquiis pectora fida ſuis ?
Voſſius, à prima naſcentis origine mundi
Cui ſenium priſci temporis omne patet;
Cui fingi in patrias feliciter obtigit artes,
Progenies magno non genitore minor.
Ille trahet ſecum Clarias Aganippide ſilva,
Ac comites ducet læta per arva Deas.
Plurimus inceptis auſpex ridebit Apollo,
Et ſtudia adflabit numine noſtra ſuo.
Huic quoque rus eſt cura Deo. Deus ipſe Pheræos
Pavit in Hæmoniis vallibus ante greges.
Teſqua ſimul nobis habitabunt hoſpita vates,
Græcia cum Latia quos vetus urbe tulit.
Molliter exactæ pars optima ſæpe diei
Naſo tibi fallet tempora, Naſo mihi.
Naſo meus (quid enim cantante ſonorius illo ?)
Juſta voluptatis cauſſa terendus erit.
Maximus eloquii conſtricti legibus auctor,
Seria ſive paret carmine, ſive jocos.
Qui Phœbo Muſiſque ſuos Venerique lepores,
Et Chariſin cunctas abſtulit unus opes.
Ipſe latex, vatum quo pectora dia rigantur,
Parcius hac vena pauperiuſque fluit.
Tot licet ingeniis Romana ſuperbiat ætas;
Si qua fides, nulla plus ſibi laude placet.
Illum ego, deterſa pannoſæ ſorde ſenectæ,
In famam & populos & ſua ſæcla traho.
Ecce, voluminibus ter quinque ſonantia formas
Carmina mutatas, quod tibi ſe dat opus,
Ut faciem cepere novam ſqualore fugato,
Pars argumenti carmina facta ſui!
Hoc pater in virides revocatus Iäſonis annos,
Amphitryoniades hoc Iölaus erat.

Angui-

Anguibus, exſuvias ſic cum poſuere ſeniles,
Sic maribus cervis ſera juventa redit.
Nunc tibi ſe tradunt operis præludia juſti,
Pertexenda mihi quæ tua villa dabit.
Cum vacuus curis animus liberque ſuuſque
Te ſibi præſentem cernet adeſſe deum.
Conſpectus mihi quippe tuus Phœbumque faventem
Cum latice Aönio Pegaſidaſque feret.
Hæc aliud pereant ut agentibus otia nobis,
Publica vix tanti debuit eſſe ſalus.
Patria, da veniam: quod non licet eſſe beatis,
Dum premit aſſiduos nos tua cura, queror.
Hæc in procinctu meditabar carmina mœſto,
Carior ô vitâ luminibuſque mihi:
Rurſus Hyperboreæ ſidus glaciale ſub Urſæ
In Getica ſedem figere miſſus humo.
Me licet inſanis aquilonibus horridus æther,
Me nive, me cruda grandine pulſet hyems:
Inconcuſſa feret nimbos brumale rigentes
Mens deſiderii plena calore tui.

ELEGIA IV.

Genethliacon Filio primogenito Ludovici XIV Regis Chriſtianiſſimi.

Veniſti, Dîs care puer, memorabile pignus
Sanguinis auguſti, nec dubitanda fides?
Fulmina Borboníos hinc qui Mavortia Reges,
Hinc alto Auſtriadas nomine tangis avos.
Qui naſci ut poſſes, thalamos comtura paternos
Pronuba deſueto Pax revocata ſolo eſt.
Veniſti, columen rebus date? Gallia quo nil
Soſpite, quod votis Numina poſcat, habet.
Lucinam comitata cohors numeroſa Dearum eſt,
Maturum poſuit cum pia mater onus.

Hæc tibi quas inter cecinerunt omina Parcæ,
  Omina conſpicuam mox habitura fidem.
Auribus excepit gaviſa puerpera pronis,
  Et circumſtantis denſa corona chori.
Creſce, puer, quo terga dedit ferus auſpice Mavors;
  Creſce, puer, placidæ nobile Pacis opus.
Sæcula ridebunt ſub quo Saturnia terris:
  Numina præſidio tuta futura tuo.
Tu populo communis amor, tu regula morum,
  Tu ſtator Aſtrææ jam redeuntis eris.
Tu cœli, puer alme, labor; quem plurimus æther
  Finxit ad exemplum compoſuitque ſuum.
Poſt te Borbonios ubi laude reliqueris omnes;
  Plena, puer, palmæ ſumma neganda tuæ.
Patrem operum titulis ſuperare vetaberis unum;
  Regia cui nullum veſtra datura parem eſt.

ELEGIA V.

Herculi Muſagetæ Gallico.

ORgia Piëridum triviis deſpecta jacebant;
  Nec tua qui, Pæan, ſacra foveret erat.
Regibus hinc ducibuſque quidem laus parta, ſed olim,
  Aurea Saturno ſæcula dante, fuit.
Scilicet armato quid in orbe decentia Pacem
  Plectra tubas inter, nec placitura, canant?
Solus honos Marti eſt: ſoli litat ara per aulas.
  At ſitis incumbunt, Phœbe, fameſque tibi.
Erubuere nefas primævi pectora Regis:
  Pectora, perſpecto quæ nihil orbe latet.
Nec mora: rebus opem vindex properavit egenis.
  Sæcula jam quanto noſtra pudore vacant!
Ille adeo, ex omni cumulatis hoſte tropæis,
  Quo nihil hæc mundi machina majus habet,

Legi-

Legiferæ columen Themidos, Virtutis aſylum,
Unica Bellonæ gloria, Pacis amor;
Poſt adſerta manu tot numina, totque triumphos,
Tutelæ meritum nos jubet eſſe ſuæ.
Macte animo, ſtimulaque pios ſucceſſibus auſus:
Certior ad Superos nec, Ludovice, via eſt.
Indulgent Genioque novem fidibuſque ſorores,
Seque tuum ſalvas eſſe fatentur opus.
Tu conculcatas è pulvere ſurrigis artes,
O decus, ô natum ſæcula ferre caput.
Squalorem ingeniis detergere, nubila Pindo
Dexter; & Aönias comere largus opes.
En modo victa ſitu, modo turba famelica vatum,
Nunc ſatura ad lautas vix movet ora dapes.
Priſcus honor Phœbo eſt, poſt tot faſtidia Regum,
Ex quo Theſſalicos paverat ante greges;
Et ſtruere Iliacæ juſſus fundamina molis
Pollicitam pacto flebat abeſſe fidem.
Perfice, quod populi, quod ſæcula cana loquantur,
Tam tibi præſentem demeriture Deum.
Huic & cara Deo laurus tua. laurea Phœbo
Victricem decorant & tibi ſerta comam.
Ille dabit nullo delebile tempore nomen;
Dum tua materiam nominis acta dabunt.
Si tamen acta dabunt, quod conſummata dederunt
Laudibus & voto fertiliora ſuo.
Non potes, ut cupias, ſeros latuiſſe nepotes,
Ex quo Caſtalides ſunt tibi cura Deæ.
Vel ſemel adflatos ab Apolline tollit in altum
Ales & à Stygiis Fama tuetur aquis.
His & longa dies & meta volubilis ævi
Indelibatum dant ſine fine decus.
Ibis in exemplum; perque ora faventia ſermo
Plurimus aſſiduæ poſteritatis eris.
Æquamur Superis mortalia laude: per illam
Gloria fert meritos ſumma ſub aſtra viam.

Regia res, nulloque minor, Rex magne, triumpho eſt,
Barbariem Marti terga dediſſe tuo.
Quælibet ejecit quem janua, Cynthius erro
Borbonia profugum ſiſtit in æde pedem.
Dant aditus ultro reſerata palatia blandos.
Vix caſa pulſanti nuper aperta deo eſt.
Frigora jam ſat, Phœbe, tibi tolerata, ſat imber.
Dege tuo dignos hoſpite teque dies.
Ecce dapem Ludovix, veſtemque, domumque, focumque;
Æs Ludovix, egeas ne miſer ære, dabit.
Securo tibi utramque licet jam ſtertere in aurem;
Regia dum pro te, Phœbe, ſit arca vigil.

ELEGIA VI.

In Itinerarium Ludovici Henrici Lomenii Briennæ Comitis, Regi Galliarum à Conſiliis, Actis, & Epiſtolis. Ad Poſteritatem.

ELoquii vindex Lomenia dextra Latini,
En tibi, poſteritas, quod peraravit opus.
Plurima verborum cum pondere gratia certat:
Perſpicuus certat cum brevitate nitor.
Spectari narrata putes. facundia felix
Luminibus fertur ceu rapienda tuis.
Hunc ſibi ſe vel Roma velit peperiſſe libellum,
Barbariæ fœdo non temerata ſitu.
Nectar & ambroſiæ Superos ſpirantis odorem,
Et Veneris diam pyxida multus olet.
Unica nec laus illa viri eſt. vix ſufficit umbram
Mentis inexhauſtæ pagina terſa tibi.
Quippe in procinctu Geticæ per inhoſpita brumæ
Tota viatoris deproperata manu.
Ludicra ſunt iſthæc juvenilia, ludicra tantum;
Seria ſed cedant quîs operoſa ſenum.

Quod

Quod placet eloquii comta tibi dote, probavit
  Non minus invictam Regibus ille fidem.
Diligit hunc merito Ludovix; hunc Pace togata
  Conſiliis victor gaudet adeſſe ſuis.
Plaudere flexanimæ didicere palatia voci,
  Qua vix Borbonio notior ulla lari eſt.
Stravit ad auguſtos iter hac aditumque penates,
  Quam legis; hac petiit regia tecta viâ.
Frigore concretam penitus pervaſit in Arcton;
  Cimmeriæ plenam noctis obivit humum;
Nec ſatus Alcmenâ, nec quo penetrarat Iäcchus,
  Sidereas meritis pactus uterque domos;
Aula ſecuturum ne non deferret honorem,
  Præmia virtuti jure repoſta ſuæ.
Ingeniis res ſit quantilla capacibus orbis,
  Parva Briennæo munere charta docet.
Percenſendam oculis, quam tempore totius anni
  Vix pede decurras, hora dat una viam.
Quid non concipiat ſpatioſo pectore rerum,
  Tam breve luſtrati quo facit orbis iter?
Poſteritas, gaude poſt buſta reſurgere Romam.
  Roma Briennæo ſoſpite ſalva tibi eſt.

ELEGIA VII.

Ad Iohannem Fredericum Gronovium. In qua Eliſabethæ Heinſiæ ſororis unicæ è vivis exceſſus, ac obitus viri illuſtris Ratboldi Hermanni Schelii deploratur; & hoc & illa ſub eandem fere tempeſtatem morte præcoci elatis.

QUæ lex indomito finem poſitura dolori
  Detur, & in lacrimas imperioſa meas?
Quis deſiderio capitis modus adſit amici?
  Subveniat tantis unde medela malis?

O decus, ô rerum columen, Frederice, mearum,
Hic mihi te præſta: nunc opus arte tua eſt.
Vix bene ſopito germanæ fulmine raptæ,
Quæ mihi plus oculis cara duobus erat,
Scheliaden vixiſſe meum fert rumor; & illo
Te mihi ſublatum funere, meque tibi.
Occidimus, Frederice: jacent duo funera nobis,
Perpetuum miſero funera flenda mihi.
Fundite inexhauſtum, pia lumina, fundite rorem,
Vos decet æterni mite doloris opus.
Saxa velim fiam Sipyleïa flebile marmor;
Ut lacrimis tempus paſcar in omne meis.
Orba licet natis, felix Amphionis uxor,
Quod par mœrori ſufficienſque ſuo eſt!
Felix, ætherios quæ matutina ſub ortus
Memnona flet cæſum nunc quoque mœſta parens!
Siccine te mediæ demeſſo flore juventæ
Immatura dies hauſit, Eliſa ſoror?
Matronale decus, ſoror unica, ſiccine nobis
Atropos immeritam nil miſerata tulit?
Dum Cynoſura rigens, Helice dum cruda moratur
Sidus Hyperborei me glaciale poli.
Nec cumulare datum eſt pia juſta recentibus umbris:
Nec cineres urnâ compoſuiſſe tuos:
Non digitis oculos alta jam nocte natantes
Condere: non rigidis oſcula ferre genis.
Halitus admoto fugiens nec in ore receptus;
Nec ſingultatum lingua profata vale eſt.
Arceor officiis feralibus: efferor abſens.
Hei mihi, quòd ſine me me rogus iſte tulit!
Miſcendus cineri fueram cinis, oſſibus oſſa;
Ne mihi deſerto lux odioſa foret.
Ecqua ſuos Superos habitura modeſtia voti eſt,
Has quoque cum maneat dura repulſa preces?
Uſque adeone, Dei, vos invidioſa rogabam;
Ut nullo pietas pondere digna foret?

Heu fratri comperta fides! heu ſola meorum,
Vivere quos propter ſit mihi dulce, ſoror!
Nunc ubi pax morum eſt, non expugnabilis iræ?
Nunc ubi compoſitæ mentis alumna quies?
Ille pudicitiæ ſoli placuiſſe marito
Ambitus, & caſti pectoris ardor, ubi eſt?
Gaudia per natos ubi diſpenſata virumque
Omnia? pro laribus nunc ubi cura ſuis?
Tene mihi poſthac, ſoror ô jucunda, carendum eſt?
Ten' video coram, nec videoque, ſoror?
Occurris ſolita ſub imagine plurima nobis:
Irrita ſed viſus ludit imago meos.
Amne pater Pelopis medio ſic aret, & ori
Obvia fraudatam concitat unda ſitim.
Ne meminiſſe tui cogar, miſeranda, meique;
Pocula Lethææ quis mihi tradet aquæ?
Deſolatus agam quid enim, cinerique ſuperſtes
Sanguinis infelix relliquiiſque mei?
Inferias genetrixque ſuas, genitorque, ſororque
Unica defuncti jam genitoris habent.
Occidit & viridi præceps Rutgerſius ævo:
Gloria funeſtæ ſic quoque certa domûs.
Maximus hunc Regum multo dignatus honore eſt.
Intulit Arctois hic Helicona jugis.
Fœderibus Getico patriam dum jungit Achilli,
Lataque Teutonici nominis arma, jacet.
In me vulneribus non eſt locus. ultimus adſto
(Hei mihi!) pars orbo quantulacumque lari.
Schelius, has clades ut ferrem fortiter, egit:
Omnia qui, raptis tot mihi, ſolus erat.
Ille ſuam adverſis in caſibus, ille ſecundis,
Me numquam fruſtra poſcere paſſus opem eſt.
Huic ego me totum permittere: credere curas
Huic ego: fortunis hunc onerare meis.
Hic mihi conſilio monitiſque ſalubribus abſens
Adfuit. ah fatis non temerandus amor!

Hoc

Hoc ſibi noſtra chelys ſub judice tacta placebat.
Succeſſum ſtudiis præſtitit ille meis.
Mene fugis? men' deſtituis rationis egentem,
Non hanc pollicitus nuper, amice, fidem?
Tiphy, ratem tumido cur deſeris æquore quaſſam?
Vela procelloſo cur, Palinure, mari?
Heu patriæ lux magna rei! ſe Belga Senatus,
Curia conſultis ſe gemit orba tuis.
Libertas adſerta, Salus te publica poſcit,
Caſſa patrocinio vindicis illa ſui.
Gronovi, tua junge meis lamenta querelis.
Tertia pars noſtrum rapta duobus ïo eſt!
Tolle inviſa, precor, ſolatia. cruda recuſant
Auxiliaturam vulnera ferre manum.
Non mihi fomentis totaque Machaönis arte,
Se dolor, attuleris, qua moderetur, opem.
Ipſe Coronides nec abegerit omnibus herbis,
Quod tacito ſaniem pectore virus agit.
Sedandæ lacrimis lacrimæ, dolor arte doloris.
Ingenium luctûs huc refer omne tui.
Ille quidem nexu nobis alienus avito,
Nec conſanguineo nomine junctus erat.
Sic tamen aſſiduo jam pæne domeſticus uſu:
Euryalum Niſo qui ſociabat amor.
Ingenium ſublime viro: facundia mentes
Artificis nodo ſtringere blanda ſoni.
His ſuper obtigerat vix enumeranda bonorum
Copia, cum cenſu, patriciumque decus:
Altaque nobilitas, tituliſque replentibus ævum
Gentis honoratæ conſpicienda domus.
Extulit ô quantum viduata Sycambria civem,
Haud alium poſthac cui genitura parem eſt!
Spem patriæ rogus iſte ſuæ ſecum abſtulit omnem,
Materies nimium fletibus apta meis.
Tune etiam moriturus eras juvenilibus annis?
Tune etiam Stygiæ præda vehendus aquæ?

Nec

Nec moriture tamen: ſi tempore major Apollo
Me docet auſpiciis vincere fata ſuis.
Alite ſidereum tranabimus æthera cycno,
Quem mea Calliope frænat, amice, tibi.
Hæc ego de Parcis latura nocentibus ævum,
Deque triumphata morte, tropæa paro.
Mole ſepulcrali dejectos erige vultus;
Nam datur: huc, fidum, pectora tolle, caput.
Pectora Romanas complexa tenaciter artes;
Nec minus Actæi paſta liquore favi;
Sacra vetuſtati penetralia, ſacra Minervæ;
Hoſpita Latoo Pïeriſinque domus;
Mille domus Venerum, pia pectora, mille Leporum;
Qua ſibi figebat Candor in æde larem;
Pectora Amicitiæ ſalvete capacia ſanctæ.
Vos ego divino ſemper honore colam.
Fallor? an immenſis acuuntur damna querelis?
Nec dolor infandi ſe capit ille mali?
Maxima plangorem plangendi cauſſa relegat.
Muſa ſupervacuam quid ſibi tentat opem?
Præſidium tanti vox ceſſet inutile luctûs.
Par ſtupor eſt damnis ſolus, amice, meis.

ELEGIA VIII.

Cum Chriſtinæ Alexandræ Suecorum Reginæ Virgilium abs ſe caſtigatum auctor mittebat.

Ecce cothurnati Muſam, Regina, Maronis;
Quam cultu nitidam nunc potiore probes.
Tempus edax rerum, chartiſque inimica vetuſtas
Dente ſacrum fœdo depopularat opus.
Præſentem membrana dedit non una medelam:
Hac Maro conſimilis jam ſibi factus ope eſt.
Obfuit ut vati, ſic profuit utilis ætas,
Vulnus & auxilium vulneris illa tulit.

Cuſpide

Cuſpide lethali ſic quæ confixerat ante,
Pelias Herculeum mox fovet haſta ducem.
Mantua Mæonios hac æquat laude libellos:
Hic dolet Aſcræum Græcia victa ſenem.
Spectandam populis, poſt ſe, quo maxima rerum
Dat majeſtatem pignore Roma ſuam.
Quo nullum Auſonio conſpectius orbe reſulget,
Sive ſit ingenii, ſive ſit artis, opus.
Id tibi par munus meritæ, Regina, paratur:
Caſtalio quoniam non aliena choro es.
Erigis adſertrix, & dextra vindice mulces
Credita præſidio Numina noſtra tuo.
Tityron & ſegetes, ſed comiter, excipe lætas;
Armaque tot Phrygii caſibus acta ducis.
Qualem oculo Cæſar terras moderante poëtam,
Cantantem ut facili Livia fronte tulit.
Tecta gravabantur quos nuper inhoſpita plebis,
Vix privata locum quîs dabat ante domus;
Nunc fovet auguſtis Regina penatibus altrix,
Inque clientela nos jubet eſſe ſua.
Poſthabet Aöniis patrium diadema deabus.
Huic modo ſubductos dat tibi, Phœbe, dies.
Otia te requiemque ſuam, te gaudia mentis
Unica laſſatæ deliciaſque vocat.
Mnemoſynæ ſacrum ſalve caput. auſpice Fama
Serus ab exſequiis hic tibi perſtet honor.
Poſt palmas toties dextra victrice relatas,
Auctaque conſiliis ſpretaque regna tuis;
Poſt pacem patriæque datam, veniamque ſubactis
Hoſtibus; & partum geſta per alta decus;
Nunc Sophia & Pæan populo ſæcloque, nec uni,
Conſpicuam faciunt, imperiumque tui.
Quæ te regnatis ſpoliare Trionibus auſa es,
Ut poſito ſceptri pondere noſtra fores.

ELEGIA IX.

Populus Anglicanus bellum ſecundum adverſus fœderatos Belgas inique & nulla de cauſſa moliuntur.

LEgibus infenſum funeſta Britannia nomen,
(Ah quoties Diris exagitata tuis!)
Nuper ab exſilio motæ tibi reddita mentis
Si potes invitum ferre patique diem;
Pectore ſi ſontes ſe diſcuſſere tenebræ,
Et ſcelerum nubes corde remota tuo eſt;
En tibi ſervatum, ſi qua eſt ea gloria, Regem:
Hæc te conveniant nunc benefacta velim.
Reſpice victricem fati patriæque minacis,
Sacrilego domitam nec tibi Marte, manum.
Reſpice depoſitum, genti quod amica Batavæ
Numina dum credunt, conſuluere tibi.
Nos ſibi ſeceſſum, ſibi nos ſelegit aſylum.
Sic etiam per te vix bene tutus erat.
Et tamen evaſit. noſtrum ſcelus ergo ſuperſtes,
Ergo ſcelus noſtrum Rex tibi ſoſpes erit?
Quid pretium meritis pro talibus arma reponis,
Et populaturas Nerea mille rates?
Proſtratam te nuper adhuc in litore noſtro
Suppliciter dominos vidimus ante pedes;
Cœptaque damnantem dementia; vixque furoris,
Poſt longam rabiem, pœnituiſſe tui.
Quam cito ad ingenium vecors, inſana, rediſti!
Da tenuem noxæ criminibuſque moram.
Quod ſumus inſontes, populo capitale nocenti eſt.
Abſtulit his Regem par quoque cauſſa ſuum.
Plura tui ſceleris ne quære. ſupervenit horror;
Nec ſinit infandi me meminiſſe mali.
Carolus ille tibi, quo nunc regnante ſuperbis,
Redditus è noſtro, ſanguinolenta, ſinu eſt.

Hoſpitii reverere deos, reverere Penates,
Qui caput hoc Furiis eripuere tuis.
Credere quid Regi de te, male grata, licebit;
Ni, per quos rediit Rex tibi ſalvus, amas?
Flecte manus crudas, (tibi, dira Britannia, dico)
In ſua quæ verſæ viſcera nuper erant.
Quæ gravis ipſa tibi, patriæque parentibus hoſtis,
Fas conculcabas omne, Deoſque ſimul;
Nec dominos mites, nec libera fata ferebas;
Nunc aliena pati commoda poſſe negas?
Sit ſatis inſaniſſe ſemel: ne Rege necato
Se via flagitium ſternat in omne tibi.
Sat tibi ſint cædis tua funera. perſpice temet.
Quis non innumeris oſſibus albet ager?
Elue, materno quod adhæret pectore tabi.
Adſimulant Procnen hæc monumenta tibi.
Quando erit, ut tumulum, quando, ut tot manibus urnam
Juſtaque, qui pro te ſuccubuere, feras?
Hoc age, ſi quid agis. quis enim ſatiaverit umquam,
Te tuus haud potuit ſi ſatiare cruor?
Præda tibi merito ſit faſtidita Batavus,
Quæ tabo ſolita es dapſiliore frui.
Quid tibi plebeio cum ſanguine, ſanguine lautam
Regali nimium paſcere docta ſitim?
Mancipium fœdis cum tu famulare tyrannis
Colla dabas turpi ſerva premenda jugo;
Cum tu carnificem domino fatumque paternum
Sæva intentabas vipera, noſter erat.
Fovimus exſilii nos vulnera: liſque pudendæ
Maxima ſævitiæ cum pietate fuit.
His fata in jugulis ſcrutabere regia. Regi,
Si non vis nobis parcere, parce tuo.
Vel, ne quid debere meis videare Batavis,
Redde prius Regem, quam tibi ſigna canunt.

FINIS LIBRI ELEGIARUM QUARTI.

NICOLAI HEINSII DAN. FIL.

CHRISTINA AUGUSTA,

SILVARUM LIBER PRIMUS,

Ex occaſione regiorum ſollemnium feſti inauguralis conſcriptus.

Accedunt alia non diſſimilis argumenti.

Ad Illuſtres ac Eximios Viros

PETRUM ET JACOBUM PUTEANOS FRATRES.

—— *nimium vobis, Arctoa propago*
Viſa potens, Superi, propria hæc ſi dona fuiſſent.

Viris eximiis illuſtribuſque

PETRO ET JACOBO PUTEANIS FRATRIBUS

NICOLAUS HEINSIUS

S. P. D.

INgrati profecto ſimus, meritoque bona noſtra non perſpexiſſe poſteris olim videamur, Puteani fratres virorum præſtantiſſimi, ſi ſcientiis paulatim in effœtam frigidamque ſenectutem vergentibus, ac cum profunda nocte jampridem conflictatis, ſalutare ſidus illud in ultimo præter expectationem ſeptentrione nuper exortum, & Arctoo ad nos cœlo demiſſum, Chriſtinam, inquam, Auguſtam, regalis faſtigii exemplum ſæculis omnibus memorandum, debito non proſequamur cultu, quotquot ab amore virtutis atque ab eruditionis obſervantia cenſeri utcumque volumus. Ego certe, etſi probe intelligo, quam nihil ad commendationem tantæ Principis, meritaque ejus in humanum genus immortalia exaggeranda conferri à me poſſit, pietati tamen dandum eſſe arbitratus ſum quicquid id eſt lucubrationis, quod vobis, ecce, nunc ſe ſiſtit, ne ſolus propemodum unicuſque, inter publicas tot præſtantium ingeniorum acclamationes, non audirer, neve felicitatem, quæ nobis obtigiſſet, maximam viderer diſſimulaſſe: cum alius vix eſſet, qui plura privatim illi deberet, quemve luculentioribus beneficiis demeruiſſet. Huc accedit, quod dubiis aut parum fidis accepta narrationibus chartæ nequaquam commiſi, ſed ea quibus ſpectator interfui: adeo quidem, ut ægre omnino ac permoleſte fuerim laturus, ſilentio involvi diem tam lætum tamque auſpicatum; qui delati Auguſtæ imperii primus illuxit: cum gentes etiam remotæ, Galli, Itali, Germani, Belgæ, (& qui non?) ſuis lucem ſacratiſſimam applauſibus certatim proſecuti ſint. Ita

igitur exiſtimetis volo, neceſſitatis legem eſſe, nec duram tamen, quæ me compellit ad provinciam hanc, periculoſæ plenam aleæ, ſuſcipiendam, quamque pro dignitate & mole nemo laudabiliter ſatis, utcumque diſertiſſimus, adminiſtrarit. Incitavit præterea, & obnitentem traxit, qui alios forſan ab incepto deterruiſſet, argumenti ipſius ſplendor, famæque meæ me ſecurum quodammodo reddidit, quod minime metuendum augurarer, ne apud aures tam modeſtas laudibuſque ſuis maxime infenſas, aſſentationi quicquam dediſſe, aut difficilioris ingenii hominibus vero parum conſentanea viderer prodidiſſe de Principe panegyricis encomiiſque nullis non majori. Faxit tantummodo largitor Deus, ut perennent hæc bona, utque porro decurratur ab Auguſta noſtra latiſſimus ille omnigena virtutis campus eo ſucceſſu eoque ardore, quo per illam eſt apertus jam nunc ac ſtratus. Prærogativam equidem haud minimam duco, nec temeritatis Muſas meas poſſe incuſari, quæ infirmis ac caducis humeris tam vaſtum onus auſæ ſint ſuſtinere, &, ut ſumma quævis dixerint, humaniſque nequaquam meritis deferenda, adulationis tamen (quam averſantur ac procul, uti par eſt, habent) ne tantillam quidem eas ſuſpicionem incurrere. Quoniam autem ad divinam Auguſtæ Principis benignitatem beneficiaque, quibus me cumulavit, haud protrita frequenter recurrendum eſt: hic etiam fructus ad me redundat inde, quod iis ſuccubuiſſe potius, ac manum dediſſe victam, ut demus conatum noſtrum minus jam ſucceſſiſſe nobis, dicendus ſim, quam argumento defuiſſe: gratique magis animi reus apud judices non omnino iniquos cenſeri ac damnari merear, quam arrogantioris confidentiæ. Genus dicendi ſecutus ſum, non quale à me ipſo maxime probabatur, ſed tumultuarium, & quo caſtigatius vix adhiberi licebat inter turbas aulicas ſtrepituſque, quibus aſſiduis interpellabar, dum huic meditationi incumbo. Seceſſus ſi contigiſſet, limæ curatiori inſudare poteram. nunc pro lima mihi ſit benignus lector, & cenſuræ ſeveriori non nimium indulgens, neceſſe eſt. Fabulis etiam, quam par erat, frequentioribus, iiſque ex ultima depromtis antiquitate, verſus ſubinde meos adſpergi, non defore, qui reprehenſuri ſint, jamdudum prævideo, quique obſcuritatis præter ordinem captatæ me inſimulent, ac rerum hoc nomi-

nomine obſoletarum oſtentatorem coarguant. Verum adeo notæ me hujus & reprehenſionis non pudet, ut ſtudio dataque id opera à me factum eſſe nec profiteri erubeſcam, & laudabile in primis conſectandumque iis præcipue, qui hiſce ſacris operantur, cenſeam. Præſtantium ſane ingeniorum, quorum opera felici ac cura poëſis perpulchre de novo poſt renatas litteras polita ſit & exculta, cum tam noſtro hoc quam ſuperiori ſæculo uberrimus proventus fuerit ac annona perquam fœcunda, in eo tamen peccaſſe illorum plerique ſunt dicendi, quod neglectu fabularum, ab antiquitatis æmulatione longius receſſerunt. Nos Plutarcho maximo graviſſimoque auctori adſentimur, poëſin ἄμυθον, plane ἄψυχον eſſe: fabulaſque vitam atque animam Muſarum nuncupare non dubitarim. Veſtro autem nomine, Puteani nobiliſſimi, cur libellum hunc inſcribendum ratus ſim, multæ æquiſſimæque proferri rationes poſſunt. Nam illibatus ille veſter erga me meaſque res adfectus, aſſiduumque iſtud ſtudium conatus meos promovendi, jamdudum exigebant, ut tot tantiſque beneficiis apud me locus eſſet. Nolo recordari nunc antiquæ neceſſitudinis, quæ parenti meo totis quinquaginta annis, quæ avunculo Joanni Rutgerſio arctiſſima conſtantiſſimaque vobiſcum interceſſit. Nolo multis per eruditum orbem documentis teſtati meminiſſe adfectus, quo vos, quo virum ampliſſimum optimumque atque ad ornandas litteras unice natum Claudium Puteanum, Senatorem Pariſienſem, genitorem veſtrum, & in vobis virtutum ſuarum dignis hæredibus etiamnum ſuperſtitem, Joſephus ille Scaliger olim complexus ſit. qui heros vere incomparabilis cum & parentem meum filii loco habuerit dilexeritque, dum vivebat, ac vobis etiam conciliarit, ab hoc mutuæ neceſſitudinis vinculo alienum quo me jure arbitrari poſſim haud video. Ad partes hic præterea vocandus foret Chriſtophorus Puteanus, ſanctiſſimis integerrimiſque moribus ſenex, germanus veſter natu maximus, qui Romæ quondam hærentem animo, ſupra quam dici poſſit, benevolo me fovit, turbiſque mox à ſeditioſa plebe Neapoli excitatis, non ſine præſentiſſimo vitæ diſcrimine, immixtum, eâ ſollicitudine eaque curâ dignatus eſt, qua nec pleniorem à parente deſiderarim. Sed privata hæc olim pluribus loco opportuniori

prædicanda abrumpamus. Nunc certe, ſcriniis diligenter excuſſis, nihil inter mea occurrebat, quod veſtro magis aptum nomini, ob argumenti præſtantiam, vobiſque convenientius judicarem hoc libello. Nam & vos, Puteani fratres, inter regiarum virtutum præcipuos cultores jure numeramini, & egregiis utriuſque veſtrum in rem litterariam meritis fit, ut Chriſtinæ Auguſtæ quam proxime conciliemini. Quapropter perperam feciſſe non videor, qui viris litterarum amantiſſimis, eoque claris ubivis gentium ac commendatis nomine, unicum eruditionis præſidium, unicam Muſarum ſpem, virtutum numeris abſolutam omnibus Reginam, inſcripſerim, dicarim: quam cum excipietis, ſalutem ſcientiarum ac tutelam committi vobis & concredi ſcitote. Valete. Scribebam Lutetiæ. Anno CIƆ IƆC LI. *Kalend. Septembr.*

N I-

NICOLAI HEINSII

CHRISTINA AUGUSTA.

VOTA Lycaonii longum ſuſpenſa Bootæ,
Sceptraque regalem tarde ſubeuntia dextram,
Ac nimium dilata vocant. memorabile feſtum
Spargere per populos, & amantem carmina famam,
Auguſta ſtimulante, libet. Quid in avia Cyrrhæ
Luſtra vagum, quid in antra rapis Parnaſſia, vatem?
Nil tecum, Thymbræe, mihi. præſentius illa eſt
Numen, & incurſu mentem graviore fatigat;
Ac magna attonitos perſultat imagine ſenſus.
Vaſtæ molis onus, rerumque impervius ordo
Deſuper incumbit titubanti humeriſque timenti:
Sed leviter tentanda rudi præconia plectro,
Tutaque inexhauſti libabitur ora profundi.
Namque omnem Aöniis heroïda ſiſtere templis
Cura alios premat alta: mihi, Thymbræe, negatum.
Inſtabat ſperata dies. Cyllenius omni
Juſſus Atlantiades conquirere numina mundo.
Paruerat. mora nulla: ruunt properantque vocati
Sub tectum ſollemne Dei: cum præſcia rerum
Talibus ora pater fatumque trahentia ſolvit.
Noſtis, ïo Superi, (quid enim non noſtis?) adeſſe
Fatifero Parcis texendam ſtamine lucem:
Quam fore præſidio terris populiſque ſaluti
Haud vanam ceciniſſe Themin Permeſſide in umbra;
Ante ſatum Pæana, fides; quamque aurea rebus
Sæcla relaturam ac rutilantis tempora venæ.
Jamque adeo inſolitas revocatâ Pace per urbes
Ad patrium Phlegethonta ferox ſe vertit Enyo.

 Quod

Quod caput in terris regali dignius auro?
Aut quamnam librata manum ſic ſceptra decerent?
De meritis, Superi, nihil addimus. omnia vobis
Quippe inſpecta diu, ſeræ nec egentia laudis.
Cernitis, ut liquidâ flammantum luce comarum,
Verticis ut toto radiati geſtiat auro
Sol amicire diem, atque hilari dotare ſereno;
Ut ſolito bigam conſpectior incitet Eos.
En viduata vacant habitantibus oppida turbis:
Undique confluxere: trahunt ſpectacula mundum.
Vulgi undam vix aula capit. penetrale per altum
Agmina denſa animo late exſultantia fervent,
Inviſamque moram querulis damnantia votis.
Muneribus certari, ac gratæ pignora mentis
Crebra per auguſtos cumulari dona penates,
Quæ vel Sol oriens vel miſerit occiduus Sol.
Nos quoque, ne tam læta dies, tot plena bonorum,
Effluat ignavis, operæ mandemus oportet.
Quilibet hic ſua dona, ſuas exhauriat artes,
Si qua, Dei, pietatis ineſt reverentia vobis.
Hactenus omnipotens. ſubito gemmantia plauſu
Atria perſtrepuere: ſonat conſenſibus æther.
Omnibus unus amor, ruere omnibus una cupido,
Mandatiſque auferre moram. nihil ocius olim,
Pulverei dum rauca fremunt certamina Circi,
Vix bene carceribus pernix micat ungula laxis,
Prævertitque fuga ſtimulantis verbera dextræ.
Jamque incepta operum molimina, jamque peracta.
Uſque adeo properaſſe juvat, ſtudiiſque probari;
Tantaque in obſequio concordia. prima Dearum
Saturno prognata, Jovis conjuxque ſororque,
Chryſolitho rutilum atque ardentis luce pyropi,
Et crebro intextum diadema adamante ferebat,
Donum opere egregio, nec quo laudatius ullum
Incola jactaret Liparæi Mulciber antri.
Tum ſceptrum ex auro ſolidum Libycoque elephanto,

Cui

Cui pretium addiderat Carmanide quicquid in unda
Eruit Eoi populatrix India ponti;
Quicquid Erythræo pretioſæ litore mercis;
Ebria Sidonio vel lana quod imbibit oſtro.
Ordine quiſque ſuo mox cætera turba Deorum
Reginam venerantur, & augent munere cultum.
Munychiis quos inter honos Dea maximus aris,
Pectora Gorgoneæ cui ſpiris ſepta colubræ,
In ſe oculos adſtantum ac lumina fixa trahebat.
Illa auro baccaque rigens & murice textum
Bis madidum Tyrio, rari monumenta favoris,
Rari operis monumenta, manu verſante terebat.
Quod cura exactum vigili aſſiduoque labore
Multa ſoporato luſtrarat lumine Phœbe,
Luſtrarat roſeo miratus lumine Titan.
Non ſic artifici variantem pollice telas
Intentamque operi Colophonia vidit Arachne:
Nec laudatrices ſic commendaſtis Athenæ
Stamina Mopſopiis molitam inſignia templis.
  Hic ſeriem auguſtam ac atavos ab origine reges,
Heroas belli eximios laudiſque togatæ,
Claraque geſta virûm, atque undantes ſanguine lauros,
Hic Romam Getico bis adactam Marte rebellem,
Europamque Aſiamque aquilonia jura ferentes
Finxerat æternâ Tritonia ſtaminis arte,
Et ſudarat acu. ſed plurimus æquore lato
Emicat, atque oculis ſeſe trepidantibus offert
Aſper in arma Parens, & ab omni parte triumphat.
Barbaricas Moſchorum acies ſeu proruit haſta,
Perque nives glaciemque ac luſtra habitata procellis,
Perque in nubiferis disjectas rupibus arces,
Avia fatali Boreæ premit horrida ferro.
Seu modo Sarmaticum regni pacator in hoſtem
Fertur ovans animis, inſultanteſque repellit,
Tergaque fulmineo Mavorte fugacia turbat.
Campo agilem rapit acer equus, ſtimuloque negantes

Arri-

Arrigit indignans in curſum atque excutit armos:
Nunc rigidis ſe præcipitem calcaribus aufert,
Pulvereamque trahit poſt terga volucria nubem.
Sanguineis ſpumam rutilantem undare lupatis,
Hinnitumque audire putes. ruit omnis in unum;
Unum armis votiſque premunt furiata juventus.
Ille inconcuſſa ſtipatos mole fatigat,
Lethiferumque rotans coeuntibus ingerit enſem.
Prona caput circum volitans Victoria notum
Radit, & admiſſis criſtam Dea ventilat alis.
Jamque hoſtem percellere, & inſtigare ſecutum
Hortarique ducem. ſtagnant lubrica tabo
Fumat humus, ſpiſſoque negant ſatura arva cruori.
Tollitur in cumulum numeroſi funeris agger,
Ac circa exanimes addenſet campus acervos.
Singultus morientum & fractum in ſtamine murmur
Cum gemitu effundi minitante noviſſima credas.
Qualis ad Odryſii glacialem Strymonis undam
Mars tonitru armorum & clypei radiantis aëno
Fulgure concurrentem acie ſi fertur in hoſtem,
Nulla mora eſt; diſperſum agris jam procubat agmen:
Quaque ruit, fuga certa viris, mors certa ſequuntur.
Ecce pedem famulis Germania trita catenis,
Præda gravi domino rerumque indigna jubenti,
Rorat humum lacrimis, tremulaſque miſerrima palmas
Supplicat intendens, libertatemque repoſcit.
Advolat, ac lapſam victricibus erigit ulnis,
Abſolvitque jugo. paulatim fronte ſerenâ
Pulcher honos, roſeæque vigor micat ore juventæ.
Adlambunt dominos per fœta novalia paſſus,
Atque exſultantum palantes more feruntur,
Non jam acies, jam non incendia dira trementes,
Danubiuſque Albiſque & arundinifer Viſurgis,
Lenæoque comam veſtitus palmite Rhenus.
At non adſuetæ violenta tyrannidis atrox
Jura rapi ſibi paſſus adeſt in prælia Cæſar.

In-

Infelix, quem cauſſa Deis adverſa trahebat!
Illum Erebo, illum omni Furias Phlegethonte cientem,
Raptantemque faces & in obvia quæque rotantem,
Cernere erat, rabidumque odiis permittere Martem
Nequicquam, ac miſeris meditantem infanda colonis.
Hic equiti obtritam ſpicæ viridantis ariſtam,
Et late agricolis vaſtata mapalia cæſis:
Illic undantes involvere mœnia flammæ,
Et fumo immixtam glomerare ſub aſtra favillam.
Quoque magis moveare, inſcripta nocentibus armis,
Ac mentita habitum fera Relligionis Enyo,
Supplicis ora ferens & opem auxiliumque rogantis,
Pone ducem comitari, & inermem obtendere olivam;
Tum niveo æratum velari pectus amictu.
Ultor adeſt inopinus, & excutit arma prementi,
Avertitque dolos, quem circum Eſthoſque Gothoſque
Lappioneſque, æterno obſeſſam frigore pubem,
Terribiles habitu formas, latoſque Triones
Et crudam patriis excitam ſedibus Arcton
Conſpiceres, Scythiciſque Aquilonem effundier antris.
Gens vitæ impatiens, & obire facillima letum,
Quo laus cumque vocet: cui multus fronte minaci,
Multus in exſerto ſpirabat pectore Mavors:
Mente alacres, mente intrepidi per ſtrata feruntur
Agmina, per ſpiſſos jaculorum examina nimbos.
Nec procul Auſtriacos averſo fervere paſſu,
Tergaque nudantes conſternatoſque videres.
Horror in ore viris. ſibi prævia Parca rigentum
Funereos oculorum orbes torpore gelarat.
Frons fati jam plena ſui, nec imagine lætâ
Damnantes confeſſa Deos. decreſcere ſenſim
Hinc magis atque magis tenuatum cladibus agmen.
Arma valent meliora. At te, Germanice vindex,
Res tantas operumque inter pulcherrima raptum,
Vixque orbi exhibitum, vix ſeptem luſtra trahentem,
Subducit Fortuna tuis ingrata triumphis.

Auctor abeſt; nullique datum memorabile nomen
Mortis laude tuæ. ſolus ſibi vindicat æther
Invidiam hanc, & prona neci diſque æmula virtus.
Neu tam ſacrilego manus una ſuperbiat auſu,
Vulneris innumeri prodebat ſigna cadaver.
At victrix anima, & ſedem averſata caducam
Corporis, exuviaſque inimica in ſtrage natantes,
Jamque aſſerta ſibi, nulloque coërcita vinclo,
Quadrijugis cognata ſubit candentibus aſtra
Jure triumphali, ac properos citat aëre curſus:
Dumque citat, majorque oculis majorque videri,
Et rutilo inſolitum diffundere vertice lumen.
Ceu poſt Threïcii præſepia verſa tyranni,
Lernamque Cretenque, & aënisonam Stymphalon,
Luſtraque vindicibus Nemeæ pacata ſagittis,
Poſt cæſas ubicumque feras, ubicumque fugatas,
Sprevit Echidnæum letali virus in Oeta
Filius Alcmenæ Tirynthidos, eque receſſu
Corporeo ſuus emicuit, patrioque renidens
Monſtrorum domitricem animam permiſit Olympo.
Hactenus arma Patris. poſt ordine prima ſecundo
Filia ſexum animis atque annos laude ſuperſtat.
Filia, conatus virtutum immenſus, & in qua
Exhibuere Dei quantum ſibi poſſe liceret.
Illam inter lituos & caſtra rigentia ferro
Naſcentem adſpicias, arridentemque tropæis,
Et ſpolia audaci tractantem hoſtilia dextra:
Jamque in laurigeris ſpirantem ultricia cunis,
Ac longum Auſtriacis lugenda penatibus arma,
Inferiaſque Patri. mox autem, ubi firmior ætas,
Mnemoſyne docilem præceptorumque capacem
Inſtruit, exemplisque animum ſtimulantibus altum
Et patriæ multa virtutis imagine tollit.
Neu nihil è tantis ſibi dotibus arroget auctor
Staminis, en ſublimem animam gravidamque triumphis
Pacis ad innocuos paulatim avertit amores,

Seque

Seque adeo totam miranti inſpirat alumnæ,
Et mediâ Pietate armorum temperat uſum.
Illa autem moreſque Deæ geniumque monentis
Mente avidâ imbibere; ac ſe fingere numine dignam.
Ambabus par frontis honos. quotieſque vel agmen
Præcipitant hoſtile fugâ, vel mœnia vellunt,
Ancipiti ludant animos ambage tuentes,
Reginam auratæ ni prodant tegmina peltæ,
Ægide obumbretur Phorcynide pectora Pallas.
Bellorum interea, nova res inopinaque viſu;
Dum ſtimuli irarum ac leti contemtus utrimque
Sævit, & in palmam concurritur impete toto,
Peſque pedi, manibuſque manus, oſque ore premuntur,
Cæſarianam aciem ſubducere terga phalangi
Vandalicæ conſueta, ac projicere arma notares:
Mox pacem lacrimis, pacem petere indice dextra,
Confeſſoque genu. nec non Regina ſubactis
Annuit, & turbam venia dignatur inermem.
Tum ſpolia extemplo pacali obnubere olivâ,
Bellonæque inferre rogis monumenta nefandæ
Congeſtis abolenda parat. Pax ubere demum
Fœta ſinu permulcet humum, cornuque benigno
Triſtibus adfulget populis. jamque exſule ferro
Sæcla virent paſſim melius ſortita metallum,
Et facies rerum Saturnia reſpicit orbem.
Mons erat, apricis quem frondibus innuba laurus
Myrteaque innexis operibat ſilva corymbis,
Contiguum gemino diſtentus in aëra dorſo.
Inter utrumque jugum pubentibus area campis
Ridet, & arboreæ vernum decus explicat umbræ,
Occiduamque refert comitata crepuſcula lucem.
Puniceis alterna roſis candentia cernas
Lilia, Narciſſumque, & Apollineos Hyacinthos,
Et ventis debentem inimicis nomen Adonin.
Præterea innumeras, quas ingenioſa laborum
Diſtinxit variis Natura coloribus, herbas.

Ambroſium Zephyrus foliorum miſcet odorem,
Prataque fertilibus fragrantia ventilat auris.
Fons ſalit in medio, liquentibus ille nivemque
Electrumque imitatus aquis, tenuique ſuſurro
Prodit oberrantes latebroſa per avia flexus.
Mille nemus geniale petunt hinc inde volucres,
Mille canor volucrum torrentibus adſonat undis.
Divæ habitant, numeroque novem; decor omnibus unus
Inceſſuque habituque, atque omnibus una juventus.
Pars incompoſitis perſultat rura choreis,
Pars ebori teſtudineo nunc carmina mandat,
Nunc canit, aut alio ſua decipit otia ludo.
Hic requies Reginæ: hæc luſtra foventia laſſum
Pectus, & à vaſta curarum mole remiſſum.
At quoties (nam ſæpe ſolet) ſubit hoſpita Tempe,
Mollem adſurgentes occurſanteſque per herbam
Intueare Deas. nec juris in avia tantum
Frater habet, Clariique ſoror Latonia fratris.
Tum, ſive ipſa canat, ſive audiat illa canentes,
(Pondus id arbitrio eſt) huc flectere lumina cunctæ,
Et nuſquam attonitis non prona ſilentia ſilvis,
Spirat opus, vivaque animantur imagine telæ.
Talia luſtrantes (neque enim ſinat omnia tempus
Percenſeri oculis) alio rapit obvia pubes.
Legati extremo gratatum ex orbe frequentes
Accurrêre. juvat moreſque habitumque ſonumque
Rimari, & quid quiſque ferat, quibus adſit ab oris.
Pars quorum aſſiduis attriti Teutones armis,
Gens olim invicta & fidei præclara probatæ;
Impatienſque ſui ac rerum ſtudioſa novarum,
Pronaque non ſtabiles variari Gallia ritus;
Certa eadem indomito Lethen avertere niſu,
Seu rapere hoſtili ſubit impetus agmine laurum,
Seu terſæ magis eloquio ſe tollere vocis,
Et latebram penetrare audaci Aganippida plectro:
Cimbrique Moſchique, ac ſanguine paſtus equino
Sarma-

Sarmata, & Heſperio Tarteſſius accola Bæti;
Atque alii innumeri, quos ubere miſit abundans
Terrarum Europe, & multa fœcunda virum vi.
Unica abeſt, abſitque, pios averſa paratus,
Regalique ſinum fœdata Britannia tabo:
Ah miſera, & quantus legum pudor! inquinet aures,
Dî, macula hæc nullas. annalibus exſulet oro
Crimen, & ignaros liceat latuiſſe nepotes.
At quibus incumbam diris, quas imprecer autem,
Fæx Erebêa, tibi, pro tam furialibus actis?
Junge ſcelus ſceleri; nec ſacro ſanguine ſparſas
Pœniteat rubuiſſe manus. quid enim auſibus addi,
Flagitiiſque poteſt? hæc pœna nocentibus eſto,
Hæc ſcelerum, Dî, pœna: juvet, juvet eſſe nocentes.
  Agmine mox denſo proceres occurrere contra
Magnanimique duces, quibus ora virilia pulchris
Belli inſcripta notis, & adhuc ſordentia palmæ
Pulvere Teutonicæ, deſudatiſque tropæis.
Cætera nobilitas poſt adfluit, adfluit agmen
Virgineum, formaque nurus radiante decoræ.
Addiderat formæ ſe conciliator amorum
Cultus, & innumerâ rapiebat jaſpide viſus:
Tum radios hebetabat onyx Sardoa diurnos.
Ecce polo delapſa Venus, Venus ecce per altas
Luxuriat laſciva nives, umbræque comantes
Idaliæ ſaltus, vernique Amathunta teporis,
Et Paphios Cnidioſque lares Cypronque paternam
Nimbiferis gelidæ mutavit rupibus Arcti.
Ah tibi ne frigus noceat, Cytherea, malignum;
Ne qua tibi, Cytherea, facem necet aura videto:
Scilicet inſolitæ Boreales ferre pruinas,
Et pede canentis tranſmittere terga profundi
Marmoreo ſolidata gelu. ſed plurima merces,
Quicquid in exſilio duri patiere, ſequetur.
En pretium non vile viæ. victoria, qualem
Prælia nulla ferant, magnique operoſa tropæi,

Nec tanto ſudore tibi quam fleveris emtam,
Mite levamen erit. de tot præſtantibus unam,
Formarum quas Arctos alit certamine dives,
Selige virginibus, cui vincla jugalia nectas;
Aut omnes, ſi forte libet, Dea, ſelige formas.
Huic uni modo parce, precor. vetat ipſa, negatque
Numinis eſſe tui, Tritonidos æmula magnæ,
Æmula non nuptæ Tritonidos, æmula Phœbes,
Atque uni viduas regno dare ſedula noctes
Sollicitumque torum. nec cura frequentior ulla eſt,
Quam ſibi commiſſam populi ſpectare ſalutem.
Huic proli ſtudet illa: juvat ſic eſſe parentem,
Et generi humano maternum impendere pectus.
Sed quid ego incaſſum, quid inanem carmine pompam
Proſequor, Aönio cum tam fœcunda ſuperſit
Materies plectro? tu pompæ totius inſtar,
Sceptrorum fatale decus. tu ſola moraris
Attonitas mentes, & in hæc ſpectacula fixas.
Tu memoranda mihi. trahor ultro, & in æquor apertum
Prolicit obluctantem ingeſta ſine ordine virtus.
Nam quid tam facile eſt, quam commendare merentes?
At tibi, cui totum ſe prodigus obtulit æther,
Nil Muſæ queat eſſe ſatis: non ſi ipſe Cithæron
Incubet his humeris, hoc pectore Caſtalis undet.
Indolis an dixæ teneris documenta ſub annis
Exceſſura fidem, nullique imitanda ſenectæ;
Fortunam an famulantem, & prævenientia ſemper
Votum fata canam? an juſſos properare triumphos
Vix genitæ, cunaſque prementi atque ubera matris?
Hæc olim. nunc major honos, nunc Pace renatâ
Te Tritoniacæ prævelat termes olivæ.
Tot cives ſervaſſe parum eſt. clementia major
Hoſtibus invitis & lucem ferre coactis
Demtus amor leti, ac pereundi excuſſa voluptas.
Civibus hos præferre ſuis clementia major.
Ne male tentatis toties ſe crederet armis,

Exorandus erat, deſperatave ſalute
Cæſar inexpletum ſtimularet ad ultima Martem.
Hic, Auguſta, labor longe magis arduus ipſo
Palmarum ſudore tibi. quin ſpreta ſubactis
Paxque inviſa palam longâ adſuetudine cladum.
Suſtinuit dubitare diu, quamquam obvia ſemper,
Annueretne piis fati indulgentia votis.
Tam diro adflarat damnatas ſidere partes
Ne ſuperaretur ſuperari audacia præceps.
Extorſiſti animis pugnacibus otia ferri,
Et mores, Auguſta, tuos. victricia quantum
Arma negare tibi eſt, & faſtidire triumphos!
Felix ſtrage ſua Germania, vulnere felix,
Cui tam clementi ſuccumbere contigit haſtâ,
Tam placidâ cecidiſſe manu! quæ præmia palmæ,
Libertas ubi pœna datur, cladeſque ſaluti eſt?
Nulla uſquam tam Marte ferox, tam bellica tellus,
Militis enſe tui cui deſint vota domari.
Non ævo quodcunque ducum memorabile priſco,
Non Genitor, ſi vivat adhuc, tuus ipſe recuſet:
Quem, ne nil operum Gnatæ ſupereſſet agendum,
Credibile eſt voluiſſe mori, tituliſque ſuperbam
Præcipitaſſe colum, ſeque avulſiſſe tropæis.
Illum altis, Auguſta, animis, illum indole totâ
Reddis: in hac ſuperat redivivus imagine nobis.
Iſte vigor, vigor iſte, genas qui flammeus ambit,
Lumine qui rapidi ſe fulguris exigit inſtar.
Quamlibet ignaro te prodat & indicet orbi,
Indicet iſte Patrem. ſi diſſimulare labores
Natales, Auguſta, tuos; vigor iſte loquatur.
Moliris quodcunque, decet. ſucceſſus agenti
Nuſquam optatus abeſt, ſtudioque ſupervenit omni.
Seu frendentis equi ſternaci credita tergo
Tolleris, & lævos nunc qui glomeretur in orbes,
Nunc campi effuſa præpes terat æquor habenâ;
Sanguineique armata refers ſimulacra duelli,

Miratur veteranus eques, vincique fatetur.
Non ſic, Edono Hippolyte cum fulminat Hæmo,
Lata ſecurigeram formidat Amazona Thrace.
Te ſibi malit onus Neptuno natus Arion,
Oenea quam magnum Talaïoniumve Adraſtum;
Te Lacedæmonio pro Caſtore Cyllarus optet,
Et Lariſſæo mutarit Xanthus Achille.
Aliger hoc placidos ſub pondere præbeat armos
Pegaſus, excuſſo Lyciæ domitore Chimæræ,
Quem dudum, Regina, tuus tibi frænat Apollo.
Sive agiles ductare ſubit per prata choréas
Impetus, & parco mulcere negotia ludo,
Jam Laërtiades minùs admirabitur exſul
Progeniem Alcinoi Phæacida: malit & Arcton,
Quam Corcyræos ridentia poma per hortos:
Et cum Nauſicaâ tibi ceſſerit hoſpita mater.
Debita ferre libet rapido ſeu præmia curſu,
Et vix raſura ſegetem contendere plantâ,
Non tibi, mille licet pennis agitatus Amorum
Vicerit Hippomenes volucrem Schœneïda, certet.
Seu gravidam telis juvenilia terga pharêtram
Venatricis habent, & fallere neſcia dextram
Fulmineas librata feras prævertit arundo:
Haud aliter (niſi ſi qua Deas conferre Deabus
Invidia eſt) Dictynna ſui per devia Cynthi
Taygetive jugis aut Mænalii Erymanthi
Nil erraturo prædam ſuper intonat arcu.
At major tibi cura nemus prælataque menti
Theſpiacum, & paucis peragratæ regibus umbræ.
Hic nocturna quies: hic cælibis otia lecti,
Poſthabitum curis invitatura ſoporem.
Mæonidæ quod Muſa patris, laus prima ſororum,
Vel pandi Aſcræus moderator cantat aratri,
Quodque Syracoſius blandâ dat arundine paſtor,
Sceptrorum gravitate trium quandoque relictâ
Volvere fert animus poſito fomenta labori;

Stami-

Stamina Dircæo Venuſina vel æmula plectro,
Vel lymphæ quicumque adflantur Hyantidos hauſtu.
Præcipue lateri vix divellendus adhæret
Auguſto, creberque comes, quem Mincius orbi
Contulit Auſonio Graiæ nihil invidus undæ;
Tuque, anima Aönidum, ingenio Dîs proximus ipſis,
Corpora cui variant transformia mille figuræ,
Peligni Sulmonis honor, quem gurgite toto
Enthea, quem toto poſſedit Apolline, Phocis.
Sic legum innuptam genitricem Heliconia Tempe
Quondam adamâſſe Themin fidei dubitanda vetuſtas
Prodidit, innocuum non averſantibus orbem,
Cedere Dîs terrâ nec degenerante coactis.
Hos ſibi ſeceſſus, atque hæc arbuſta dicarat;
Fataque ſortilegis hinc certius edita Delphis.
Cingite gentiles victricia tempora lauri,
Sed duplici merito nunc cingite; Cynthius ipſe,
Ipſa ſuo plectat quas Piëris aurea Pindo.
Nec Sophiæ neglectus amor: quæ regula morum
Certa tibi, vitâque & in omnibus emicat actis.
Scis, quid Socraticæ ſapientia poſtuma mentis
Dius Ariſtocles, quid Carneadêa recludat
Porticus, & Samiæ facunda ſilentia turbæ;
Quid rigidi fato mens illabefacta Cleanthæ,
Vel culti tutela ſenex Gargettius horti.
Præceptis exempla magis ſeu lecta probantur,
Temporis eſt animus cani ſcrutator, & omnis
Cui nihil hiſtoriæ, veteris nihil abditur ævi.
O quoties parcamque cibi parcamque ſoporis,
Ac penitus fixo verſantem has pectore curas
Phoſphorus, atque alio mox idem nomine Veſper,
Conſpicit exoriens preſſâ ſtupefactus habenâ!
Totâ adeo tibi mente & in oſſibus æſtuat imis
Non ſatianda ſitis, ſuperanſque alimenta, ſciendi;
Quæque opibus regni vel gaudeat omnibus emtum,
Si quid adhuc pectus latuit cœleſte, doceri.

Conſiliis quod robur ineſt, prudentia qualis!
Quanta gravi vis arbitrio, felixque facultas?
Ut nihil occluſum, nil non penetrabile rerum,
Cuncta abſtruſa patent? utque in caligine denſa
Pectoris humani circumfuſiſque tenebris
Gnara tenere viam, & veri indagare receſſum!
Utque oculos ſemel olim aut fidam admiſſa per aurem
Senſibus indomitis animoque tenaciter hærent,
Nullius immemori, niſi ſi qua injuria læſit!
Quæ pietas, & quanta Deûm reverentia menti,
Quoque loco Genitrix! quîs non ſtudiiſque merentem
Obſequiiſque foves? tibi plurima pectore Mater,
Mater in ore tibi; Mater tibi prima voluptas.
Poſt Superos nihil eſt, quod ſic venerere colaſve,
Cuique ſuæ titulum magis imputet illa ſalutis,
Quam, Regina, tibi. patrio nec certius olim
Præſidium ſenio, cum pergama Doricus ignis
Lamberet, Æneas, & in Hectore Troja periſſet.
Quis nitor eloquio! quid tam rigidumque ferumque,
Tamque inconcuſſum te non flectente dometur!
Ipſe tibi (licet erubeas renuaſque, fatendum eſt)
Cui nihil invictum, nihil obſtitit hactenus uni,
Mars det terga tuus; validiſque potentius armis
Fulmen adorarit ſubmiſſus in ore diſerto.
Nunc Amphionio Cadmeïa carmine Dirce,
Nunc juſſæ properare ad plectra vocantia cautes
Se licet attollant: quique horrida ſæcla ferarum
Silvaſque ſcopuloſque Oeagrius impulit Orpheus,
Cum bis in erepta defixus conjuge mentem
Iſmara flexanimo mulcebat inhoſpita queſtu.
Inventurâ fidem es jam prodigioſa vetuſtas;
Nil tibi jam de te non credimus. inſidet ori
Mille Charis comitata Jocis, mille aurea Pitho,
Nativuſque lepor, nec præmeditata venuſtas,
Et ſale condîti largo ſermonis acumen,
Illapſurum animis vel nectare dulcius omni.

Huc

Huc concurrentes tot in uno pectore linguas
Adjice, tot populos, tot diſſona vocibus ora.
Non ſic Carpathius ſe vertat in omnia Proteus,
Aut Thetis Hæmonii thalamum ſubitura mariti.
Faſtus abeſt; mens læta nihil regale minatur
Imperiive ſui; placidiſque potentia verbis
Exſulat, & comi frons majeſtate renidet.
Scilicet in tanto Fortunæ culmine, quanto
Paucis ſtare datum, coacervatoſque favores
Inter adulantis pronique per omnia fati,
Privatos crebro gaudentem adſumere vultus,
Et quoſvis adſantem ultro, nullique negantem
Intrepidos aditus & aperta palatia turbæ,
Quis ſatis extollat? precibus quis mitia frangi
Pectora, quantumvis non indulgenda petantur?
Quænam ſupplicibus præſentior ara juvandis,
Aut tam promta manus? quod numen amicius æquo?
His oculis, his (inquam) oculis, Auguſta, notavi,
Cum gemitus miſerorum & ſingultantia verba
Lumine non ferres ſicco, lacrumæque ſubortæ
(Luctarere licet te diſſimulare) paterent.
Tum quod habent liquidum, quod non dubitabile ſanctæ
Indolis indicium, facilem veniæque paratum
Delictis offerre animum, noxamque profeſſos
Excuſare ſibi, nec facti onerare pudorem.
Adde ſuper, quæ cælitibus contermina virtus,
Ignoſcentem aliis ſibi nil ignoſcere lapſæ,
Et maculâ procul eſſe omni, populoque regendo
Fæce illibatam terrenâ advertere mentem.
Virtuti jam quantus honor! quæ munera recto!
Quanta incorruptos circumſtant præmia mores!
Pauperies Helicone procul vetus accola ceſſit,
Quæque Bonam Mentem nunc non comitatur Egeſtas.
Ut cultis favet ingeniis! quam lance benignâ
Vel minimas in quoque ſagax expendere dotes!
Judex dura ſui nihil oſtentare, nec ullas

Illecebras quamquam meritarum admittere laudum,
Et titulos factis ſuperare modeſtia gaudet.
Salve hominum, ſalve adſertrix memoranda Deorum,
Par priſcæ decus Aſtrææ, rerum optima Virgo;
Quam vitiis invictam hoſtem, virtutis aſylum
Oppreſſæ ſontique fugam tellure minantis,
Res tulit humanas miſerari providus æther.
Hinc pro te aſſiduis onerari Numina votis,
Totque preces fuſæ, tot tura crepantia templis.
Stellifer hinc, quacunque patet, decora intonat axis
Sceptri lata tui, & reverentia certat amori.
Hinc famâ majorem animam, ac miracula morum
Creber adoratum cupido ruit advena mundo.
Quaque relegandi vix pœna ſeverior olim,
Gaudet Hyperboreis habitare penatibus exſul,
Injuſſamque fugam Geticas molitur ad arces,
Si qua ſibi laudis non vanæ conſcia virtus
Ferre negat viles eluctatura receſſus,
Ac tenebris emergere amat, lucemque mereri.
Hinc aulâ prodire frequens lictore remoto,
Hinc dare te turbæ mediam ſecura per urbem,
Nec procul urbe minus: nulloque ſatellite, nullo
Milite cincta latus, valido ſed amore tuorum.
Hoc te præſidium, facit hæc cuſtodia tutam:
Hic vigil eſt, Auguſta, tuus: noctesque dieſque
Excubat ille tibi: munimine niteris iſto.
Quod magis optandum tot fracto cladibus orbi,
Aut quod amabilius, quod dignius æthere donum,
Quam pia, quam clemens, Superiſque ſimillima princeps?
Obvia cui ſemper laudatis præmia factis
Ingerit æternæ ſtimulatrix dextera Famæ,
Et quamvis avidam prævertens muneribus ſpem.
Cui necis humanæ cupido nihil addere Marti
Unica avaritia eſt, effundendoque cruori
Parcere, nec Stygiam naulo cumulare carinam.
Cui magnos ratione animos frenare magiſtrâ

Regnandi auſpicium, ac primas ſibi dicere leges;
Nec fatis dare vela ſuis, cautamque vocanti
Fortunæ obſtruere, ac Superis hortantibus, aurem.
Denique tot meritis quam ſpectatiſſima virtus
Supra homines, ſupra invidiam laudemque, levavit.
Dî, quibus imperia, & regum ſubnixa poteſtas,
Si lacero conſultum orbi, ſi gentibus itis,
Auguſtum ſervate caput. quid enim amplius optent
Publica vota boni, vel quid magis utile rebus?
Annuite; & tanto dignati munere terras,
Indulgete diu; patriiſque quod abſtulit annis
Sæva colus Parcarum & inexorabile penſum,
Gnata ſibi annumeret. non invidioſa precamur,
Non indigna peti: meritis niſi præmia deſunt,
Et cladum mundo pereunti extrema paratis.
Sint rata vota; piis, Dî, ſint ſua pondera votis.
Tu vero, Æolios inter crudiſſime fratres,
Tolle caput, Borea: nec humum torpentibus alis
Rade, nec immites circumſtent ora procellæ,
Cana nec impexâ ſolidetur ſtiria barbâ.
Sed roſeo vultu, ſed luxuriante juventâ
Conſpicuus, viridique comam redimitus ariſtâ
Fertilibus convexa fove vernantia flabris,
Et Geticis infer Nabathæum frugibus annum.
Pone feros habitus, ac mitius indue numen.
Qualis Erechtheâ cum virgine captus amator
Horrida frangebas miti Pangæa volatu,
Et croceo ſteriles mutabas flore pruinas.
Plus aliquid pulchrâ nunc diligis Orithyiâ,
Palladias patriam quamvis ea jactat Athenas,
Piræoſque ſinus, & opimum mellis Hymetton.
Terra poteſt, quod ames, quæ non dare? ſed quod adorent
Sæcula, perpetuis quod plauſibus evehat ætas
Quælibet, ac naſci ſtupeat potuiſſe negetque,
Frigoribus populare tuis. molimina laudum
Abſolvit Natura tibi: tibi contulit uni,

Tot populis quantum ante nihil. quid Roma, quid Hellas,
Utraque præſtantes virtutibus, utraque claræ,
Jungantur licet atque uno cumulentur acervo,
His meritis æquale dabunt, his dotibus addent?
Ecquis, iö Borea, te laude beatior omni?
Quis fratrum certare tibi temerarius auſit?
Non anima uda Noti, liquidæve Favonius auræ
Prodigus, aut qui cinnameum Dîs nutrit honorem
Eurus, odoratæ cui ſupplicat India meſſis,
Turilegæque Arabum gentes, ac decolor Eos:
Quem ſibi præ reliquis comitem Pallantias ambit
Hippodatæ natis, & amico fœdere junxit.
Fortunate Aquilo, te poſt tot ſæcula Marti
Sacra, tot adflatas armorum fulmine brumas,
Puniceoque nivem liquefactam ſanguinis imbre,
Mitigat en melior Pallas dea. projice ferrum,
Paxque tibi præſtet non emtos cæde triumphos.
Quique olim Latiaſque acies Graiaſque ſubactor
Indomitis fregiſti armis, peſſumque dediſti,
Ingenii ſuperanda tibi gens utraque cultu,
Quod ſupereſt ad palmam, & inermi vince duello.
En quod agas, dum bella ſilent. regnante Minervâ
Deſperare nefas, brutæque ſilentia mentis
Crimen, & admitti flagrantem excludere Famam.
Mitibus incumbendum & eundum ad ſidera chartis.
Certior hinc veniet tibi gloria: quamque perennem
Talibus auſpiciis, tutamque à tempore, præſto.
Quo feror, & rapidis do vela tumentia ventis?
Nullius apparent terræ juga. portubus orbum
Æquor aro, vaſtæque ratis luctata procellæ
Quam ſubeat non ſpectat humum. latera undique gurges
Adſultans titulorum immani oppugnat acervo.
Seraque ſpes reditûs, nec iter decurrere probro eſt,
Et temere ablatæ jam vota ſuperflua terræ.
Quis mihi ſuccurrat, niſi tu, quam plurima virtus,
Plurima conſpicuam clementia reddidit orbi,

Rerum,

Rerum, Auguſta, ſalus? tu poſt tot vivere juſſas,
Quas modo damnarat Lacheſis Mavorria, gentes,
Hoc reliquis, precor, adde caput. da ſigere litus.
Eripe tot laudum minitantibus, eripe, ſaxis.
Haud exploratos incautam traxit in æſtus
Multus amor mentem, & nimiâ pietate fefellit.
Da veniam, tantis nil par nil dotibus æquum
Aut dici potuiſſe, aut non potuiſſe ſileri.
Sic exorandos, meritis quos ipſa piaſti,
Plurima concilient Superos tibi tura per orbem,
Nullaque non pro te ſe gaudeat ara rogatam.
Te tua Pax, tu Pace tuâ diuturna fruaris,
Perpetuumque velint Dî terris numen utrumque.
Sin (quod fata vetent, quod abominor) arma reſumes,
Marſque iterum tentandus erit, ferroque vacandum;
Militet invictis, ſeque inferat ardua, caſtris,
Et Dominæ adſuetas iteret Victoria palmas.
Sed meliora Dei. nec ſi Fortuna malignam
(Ut levis eſt) rebuſque tuis ſe præſtet iniquam,
Quo noceat, quove obſit, habet. tot tolle triumphos,
Tolle arceſque, & opes, & aviti inſignia ſceptri:
Plus ſceptri eſt in mente tua tibi, mente triumphi.
Hic regnum, quod nulla dies concuſſerit ævi,
Æternumque tenes & inexpugnabile fatis.

Ad Reginam: cùm Poëmatia illi ſua mitteret auctor.

Sidus inocciduum ſeptem, Regina, Trionum,
  Faxque Lycaoniæ clarior igne facis,
Fulmineo nec patre minor, quem bella tonantem
  Mars per Sarmaticas horruit ipſe nives;
Innocuæ cape Pacis opus; te vindice tandem
  Quæ male deſertam diva reviſit humum.
Hæc tibi ſe debet, de totque clientibus una eſt:
  Hæc poſt tot Superos muneris una tui.

Eſt

Eſt aliquid, longis ſatiari poſſe triumphis,
Victricique modum ponere velle tubæ.
Quid quod Apollineas mitiſſima reſpicis artes,
Temporis exemplum non imitata tui?
Quid quod & ipſa canis; nec te latuere probantem
In Clarios veterum plectra ſonora modos?
Regia res, res digna tuo, Regina, favore
Carmen & Aonio pollice tacta chelys.
Quo minus eſt mirum, mea ſi Polyhymnia pallet;
Si timet Auguſtas lenta ſubire manus.
Nullius ut meriti ſibi conſcia fluctuet ecce;
Ut lare privato poſſe latere velit.
Cunctantem tua juſſa trahunt: properare neceſſe eſt.
Ruſtica ſit, juris ni neget eſſe ſui.
Luſtret Hyperboreas igitur non ſponte pruinas,
Quæ nihil antiqui jam loca moris habent.
His hoſpes modo Naſo meus lætetur in oris,
Et Geticam Latio præferat exſul humum.
Quicquid id eſt, (nam velle tibi, Regina, probari
Ambitioſa nimis vanaque vota forent)
Anne ſit invidiæ dubito mea Muſa ferendæ,
Auſa quod ante ſacros procubuiſſe pedes.
Erige, namque potes, Divûm genus, erige lapſam;
Teque magis dignum fac meditetur opus.
Sat mihi, ſi veniam temeraria cœpta merentur,
Plura verecundo non decet ore peti.

Gratiarum actio pro poëmatiis bene exceptis.

REgina victrix, germen acre Bellonæ;
Arctoa Pallas, non inutili telâ
Armata dextram, ſed duellico ferro,
Et quod tremiſcat hoſtis, hoſtis expertum
Supplex adoret; Mater alma caſtrorum,
Cui Mars vocanti, cui triumphus inſervit;

Quid eſt, quod aures rumor accidit noſtras,
Haud negligenter lectitaſſe te luſus,
Effrenis olim proximuſque non ſano,
Nec ſat modeſtæ quos calor juventutis
Luci dicarat? Tene, Martium fulmen,
Ten', reſtitutrix elegantiæ antiquæ,
Muſarum aſylum, vena dia Permeſſi,
Legiſſe luſus? ten'. probaſſe jam lectos?
Quid tam benignâ, quid precemur auguſtâ
Dî, mente dignum? ſic facillimi mores,
Sic temperata comitate majeſtas
Longum ſuperſint, ſæculoque plus uno
Credantur orbi. Dî, fruamur hoc voto.
Servate terris pignus illud invictum,
Cui Marte creta non Amazonum ductrix
Semiramiſque, ſed pudica, certarint:
Non feminarum quicquid hactenus clarum eſt.
Annis parentem laudibuſque, Dî, vincat;
Poſt tot triumphos pace vincat æternâ,
Et quæ triumphis una plurimis præſtet:
Germanicamque mutet ocius laurum
Ramis olivæ lætioribus lauro;
Hoc flagitare, velle ſcimus hoc ipſam:
Suaque comta fronde Pallas exſultet.

Reginæ Dianam ſaltanti.

QUalis Partheniam Phœbi germana per umbram
Virgineos ducit, non ſine fratre, choros;
Crure quidem ſuccincta tenus, nudata papillam,
Sparſaque ludentes per caput omne comas:
Sic quoque caſta tamen. ficto laſcivia paſſu,
Et morum gravitas cedere juſſa, decent.
Alitibus nihil illa, feris nihil illa timetur:
Pone jacent nervi, pone pharêtra jacet.

Talis

Talis Hyperborei rectrix primæva Trionis,
Æmula Mænaliæ, nec minor ipſa, Deæ,
Attonitos dubiâ fruſtratur imagine viſus,
Perque puellares emicat una choros.
Cernis, ut exſultent Satyri procul hirta juventus,
Inque deam proni, ſi via detur, eant?
Spicula jamque manu cupida molitus in illam
Et tremat, & furtim figere tentet, Amor?
Tela quid, ah male ſane puer, temeraria perdis?
Deſine: vulneribus non patet illa tuis.
Pectora non hæc ſunt tibi pervia. flecte, Cupido
Irrite, ſacrilegam flecte, proterve, manum.
Gnata Jovis vinci, quamvis invita, fatetur;
Seque velit magno ſic placuiſſe ſibi.
Cynthia, da veniam; palmæ tibi ſorte carendum eſt.
Si dubitas, fratrem conſule, Diva, tuum.
At tu, per populos quam laudibus æqua paternis
Fama triumphali vectat opima rotâ,
Quam leve, tot bello gentes, Auguſta, ſubactæ;
Vincere ſi Superos jam tibi ludus erit!

Magnæ Muſarum Nutrici.

HActenus Aönidum gratis vaga caſtra ſecutus,
Non ego pars inopi, Phœbe, pudenda choro.
Da veniam profugo, niſi das alimenta, poëtæ.
Juris, ut eſuriam, non vacat eſſe tui.
Vin' carpantur opes ab avis mihi, Phœbe, relictæ?
Hac quaſi non malim vivere lege meus.
Quam bene, nos ſani quod plebs negat eſſe cerêbri,
Qui paupertatis ſpe tua turba ſumus!
Ut Clio jejuna meos depaſcat agellos?
Tam fatuus non ſum, Phœbe. quid ergo? vale.
Quo mihi damnoſos ad plectra famelica cantus?
Hæc ego; turbatâ mox lyra fracta manu.

Ille quidem erubuit, ſe pollicituſque daturum eſt;
  Sed nihil in loculis, quo revocarer, erat.
Invicti Regina Getæ ſubriſit, &, Hoſpes,
  Sit tibi cura lyræ, cætera crede mihi,
Dixerat: adjecit dictis ſua dona, ratamque
  Spe citius trepida juſſit adeſſe fidem.
Sit pudor ingratis obtundere fata querelis.
  Stat modo damnatam rurſus amare chelyn.
Quæ merito certare valent præcónia tanto,
  Temporibus Princeps unica fama tuis?
Aurea reſtituis quæ Pindo ſæcula; per quam
  Vatibus obſtructas non habet aula fores.
Continuent, Auguſta, tuam tibi Numina mentem,
  Quo pia nil majus poſcere vota queant.

Dedicatio Claudiani poëmatum.

Regina, diæ laudis árduum exemplum,
Tutela Pindi, lex ſacrata regnántum,
Os aureum, os Hymettio favo plenum,
Scientiarum vita, termine ô pulchri;
En limen ardet obſidere Phœbêum,
Semperque apertos Delio choro poſtes
Audax poëta, non Quiritium è turba
Cántor profanus, fæxve Romulæ plebis:
Sed cui moventi plectra Honorius ſacram
Indulſit aurem; cui Senatus adplauſit
Rerum ille victor, rector ille terrarum,
Stilichoque magnum lumen orbis Arctoi.
Ad te citatos ecce promovet greſſus,
Aulæque reddi, quam reliquerat, geſtit;
Noſtri laboris non inutili curâ
Tandem expolitus, plurimiſque jam liber,
Quîs inquinatus ante ſqualuit, nævis:
Muſarum ocellus, ſummus artifex fandi,
Salubribuſque plenus ora præceptis:

Quo

Quo Nili alumna nil venuſtius jactat
Lagêa tellus civitaſque Alexandri.
Sive arma verbis atque adoreas magni
Herois æquat, inque laude virtutis
Pulchræ occupatus tollit indolem Auguſti
Infantis altam, callideque ſic format
Fingitque, qualem par ſit eſſe, laudando:
Sive occupatos à ſpadonibus faſces
Servis tuetur; ſeu vocantur ad partes
Rufinus atrox menſque dira Gildonis.
Plectri ſonorus, quemque ſæculo dignum
Cenſere poſſis barbaro minus naſci;
Primis ſecundum nempe vix poëtarum,
Si floruiſſet re vigente Romana.
At tu ſerena fronte, fronte privata,
Imperviaque mente regio faſtu,
(Qua ſupplices dignaris ac adorantes,
Meque inter illos) munus excipe oblatum,
Auguſta Princeps. ſis benigna; ſis præſens;
Parvumque, magno largiare quod vati,
Superfluumque de negotiis tantis
Sepone tempus, quîs tenêris adſtricta.
Seu mole non laſſanda dextra vel tota
Sceptri prementis oſculis fatigatur,
Omniſque fervet aula perpeti plauſu
Fœtas triumphis gratulantium pugnas;
Regno capacem ſive ſpiritum advertis,
Æquaque libras lance publicum pondus,
Aut lex ferenda eſt, teque vindicem agnoſcit
Salvo imperantis jure tuta libertas.
Nunc mentis ille dius igneæ fervor
Spectante cœlum diſtinetur in cura:
Nunc tot gerendis una ſufficis rebus.
Jamque auſpicalem Vandalo togam armato
Admittis humeris, & tropæa præſcribis;
Hoſtemque adacto frangis ingenî telo
Facun-

Facundiæque, mox per arma frangendum.
Ithaci diſerta ſic propago Laërtæ,
Suadere ſollers, conſiliique felicis
Auctor probatus; ſic triſæculi Neſtor
Xanthi fluentis Ilioque fatalem
Movere linguam, patriæque nutanti
Haud defuere uterque in arduis rebus.
Submiſit ultro victor arma Pelides,
Teucrique frater, atque Oïleos proles;
Regum ipſe rector ceſſit Atreo cretus.
Nec ſic celebrant bella geſta Tydiden,
Dextraque non inerte ſaucius Mavors,
Quam pacis artes. inde plurimi factus;
Magnoque Tydeus creditus minor gnato eſt.

Hæc laus virorum ſumma, parva pars veſtræ,
Regina, laudis. ſexus hac tuus jactet
Neu ſe palæſtrâ. quippe feminæ gyro
Tot ſæculorum ſi volubili illuſtres,
Heroïdum ſi lecta turba priſcarum
Siſtantur orbi, Tænaroque prorumpant;
Quam magna adæquet Fama dotibus tantis,
Nullam exhibebit. hoc tibi triumphatæ
Gentes fatentur, perduellis agnoſcit,
Admittit hoſtis. Quid gravantur hanc laudem
Aures modeſtæ? quid ſilentium imponis
Non audienti? cur, quod omnium vox eſt,
Cur, quod renatus Sol, quod occidens prodit,
Uni tacendum? juris hic tui non ſum,
Regina; teſtor. ut renuntiem Famæ,
Ægre obtinebis. deprecamur hoc primum.
Sin obſequendum eſt, obſequemur inviti.
At non ſilebunt ſaxa: ſaxa quod reſtat,
Pro me loquentur; conſcientia abſolvet
Regalibus quæ ſola non patet juſſis.
Hæc ſalva nobis. ſceptra nulla, jus nullum,
Ut veritati deſit illa, præſtabunt.

Effigies Reginæ.

SI modo conſpicuam ſe dia Scientia rerum,
Diaque ſe Virtus præbet; utramque vides.
Legem Arcto poſuiſſe parum quis credat, & inter
Tot titulos ſceptris vix tribus eſſe locum?
Imperium, Fortuna, tibi licet omne repoſcas;
Quod nullo pereat tempore, majus habet.

In Reginæ natalem viceſimum quartum.

LUx lætiſſima, lux amica rebus,
Sanctum nil magis, aut magis colendum,
Qua Sol temperat arbiter dierum,
Et curru celer exigit citato;
Miti ſtamine cui benigna Clotho
Phrixi vellera tota deſtinavit,
Cui fuſum tereti polivit auro:
Noſtræ tempore ſerior ſenectæ
Longum ſæcula poſteroſque nomen,
Lux, perlabere. ſit redire curæ,
Curæ ſit tibi millies reverti,
Illa ſoſpite, qua jubente nobis
Ut nos numine, Dî, fovetis æquo!
Sed quam, Dî, nihil hactenus precamur!
Pubis dux Pyliæ quot egit annos;
Auroræ Phrygius quot ante conjux,
Cumæam cumulentur ad ſenectam.
Votis hic nihil improbis rogatur.
Quod ſi munera non minora magnis
Chriſtinæ meritis dari neceſſe eſt,
(Gratos ut decet obvioſque votis)
Veſtros, Dî, date, quos meretur, annos.

Ad

Ad pacatricem Germaniæ.

QUod populis vitam perituris Marte dediſti,
Dira quod adflicto bella fugata ſolo;
Subduxit gladiis quod terga prementibus Iſter,
Nec ſpiſſo tumidas ſanguine mæret aquas;
Humanum, Regina, genus pro munere tanto,
Quo neque ſperandum majus, in ære tuo eſt.
Te Natura, Salus te publica prædicat unam:
Nulla tibi meritos non vovet ara dies.
Sera fer ætatem, columen memorabile rerum,
Maxima qua Superis ſoſpite cura ſumus.
Sic homines, ſic orbis amet te gratus amantem,
Lauſque patrocinii gaudeat eſſe tui.
Invia lætitiæ nuſquam loca. plauſibus urbes,
Plauſibus exſultant perſona rura ſuis.
Quod Themis & Pietas patrio lætantur Olympo
Ad prius inviſam cedere rurſus humum,
Arva quod agricolis Cererem latura novantur;
Spumea quod ſolito ſub pede muſta fluunt;
Quod ſenium ſperare juvat, nec vita dolori eſt;
Luce quod ætheria veſcimur, omne tuum.
Dî tibi dent, quantum nobis, Regina, dediſti:
Nam, dare quod poſſint, nil, puto, majus habent.

Ad Reginam.

Leo in arena cum aliis feris ter quaterve commiſſus pugnam pertinaciter detrectat.

TEutonicæ tibi præda leo non ultima palmæ,
Bellua Cæſareo nuper alumna lari;
Marmaricis tremor ille jugis, quem cæde ferina
Latus inexpletum vix ſatiarat Atlas,
Sanguinea ſævire negat nunc mitis arena,
Lentaque in appoſitas non movet ora dapes:

Seu modo fulmineis ſe cornibus ingerat urus,
Sive Lycaoniæ non minor ira feræ.
Illum certa manent ſolitæ faſtidia prædæ,
Numinis adflatum pectora Pace tui.
Quis dirum tam crudus amet te ſoſpite Martem;
Bellua cum mores induat iſta tuos?

Ad Olum.

OLe, legit laudatque meam Regina Thaliam;
Non Reginarum de grege vile decus;
Sæcula ſed meritis ſimilem cui nulla tulerunt,
Cui ſimilem meritis ſæcula nulla ferent.
Rarus honos, dentemque tuum qui jure fatiget:
Sed mala nil confert hic ſibi lingua boni.
Ne quid agas fruſtrà; noſtin' tibi quid ſit agendum?
Excute me dominâ, ſi vir es, Ole, manu.
Aut hoc te quia velle negas, fac rumpar & ipſe:
Rumpar enim, dederis ſi potiora meis.

FINIS LIBRI PRIMI SILVARUM.

NICOLAI HEINSII DAN. FIL.

S I L V A R U M

LIBER SECUNDUS.

Ad Ampliſſimum Virum

PIBONEM DOMAM.

NICOLAUS HEINSIUS DAN. FIL.

Ampliſſimo Viro

PIBONI DOMÆ,

Illuſtriſſimis Celſiſque Friſionum Ordinibus ab Actis & Epiſtolis,

S. P. D.

HEreditariæ neceſſitudinis lege ſacroſanctâ adactus in ipſo libelli hujuſce limine te compellandum mihi propono, ut vides, Doma ampliſſime, qui non tantum me & mea ab ungue tenero, hoc eſt, ab annis jam triginta totis, ſingulari mehercules ſtudio fovisti atque amplexus es, ſed parenti quoque meo intimâ familiaritate junctus ætatem potiſſimam egiſti, ex quo prima eruditioris litteraturæ legumque Romanarum elementa apud Lugdunenſes in Batavia noſtros adoleſcens hauriebas. Amorem quippe, quem genitori jam tum præſtabas ſane eximium, non emigratio à nobis tua & in ſolum natale adornatus mox abs te reditus, non delati poſt à popularibus honores, non cura pertinax ac publicæ rei clavo indeſinenter adfixa, non longa denique annorum ſeries, diſceſſum hunc tuum ſubſecuta, vel minimâ ſui parte labefactarunt aut infregere: ſed abſens utcumque ac remotus haud intermiſſo litterarum officio epiſtoliſque tantum non aſſiduis ſic Heinſium tuum frequentabas, ut ne præſens quidem operam magis continuam & diligentiam ſeduliorem potuiſſes illi approbare. Nec non ille te viciſſim ferre in oculis, iſtamque tam conſtantis ſtudii in te dotem adeo mirari ac deprædicare amicos inter promiſcue, ut in nomine tuo tum quoque totus eſſet, cum ſub extrema jam provectæ ætatis, rerum humanarum ſatur quodammodo ac pertæſus, ne primarum quidem neceſſitudinum curam ageret aſſuetam, aut ſuorum

ſatis

ſatis recordaretur. Succurrit etiamnum ſenſibus meis dies ille oppido jucundus, quo ſtudii poëtici primitias, Bredanæ civitati, per militem noſtrum fortiter feliciterque captæ, ab adoleſcentulo dedicatas, epigrammate arguto & venuſto poſteris laudator callidus commendabas; meque ſic exhortabare ad majora ac applauſu iſthoc tuo digniora audendum. Ex illo quamquam rarius congreſſi ſumus, dum continuatæ per multum temporis intervallum peregrinationes à tuo patrioque me conſpectu divellunt, haudquaquam tamen tu oblitus priſtinæ neceſſitudinis, res meas ante hoc quadriennium adverſus contumacem æmulorum inſultum per quam pulchre gnaviterque es tutatus, & me ipſum, per Friſiones veſtros mox iter facientem, dum in hunc Septentrionem contendo, neutiquam es paſſus viam propoſitam decurrere, niſi ſacro hoſpitalis menſæ admodum lauto comiter initiatum plurimaque illic benignitate delinitum à te dimitteres. Nec multo poſt inſtauratum inter nos litterarium commercium abunde me perdocuit, quantus in re publica adminiſtranda, quantus in ſuggerendis conſiliis, vir eſſes, quamque propemodum unice ad menſuram laudis pulcherrimæ ubertim implendam factus à natura viderere ac formatus. Sed ut perſiſtam in privatis, quibus hic potiſſimum ſermo nunc deſtinatur, habes, Vir Heinſiani nominis ſtudioſiſſime, hoc in libello præter alia Alaſtorem, familiæ noſtræ juratum hoſtem, pro meritis, ni fallor, virtutibuſque exceptum: quod poëmatium ante annos hoſce ſedecim & plures à me conſcriptum in prima poëmatum meorum editione non comparuit, cum, ne in lucem promeretur occaſione tam oportuna, intercesſiſſent illi, quorum nutui arbitrioque res meas, quantæ quantæ tum erant, ego ipſe permittebam. Exceſſit quidem è vivis biennio poſt noſter ille adverſarius, ut ejus ſubſecuta morte jurgium omne & certamen ſublatum videri jam nunc poſſit, niſi quod poſt obitum ab illo ſupremum diem moleſtiam etiamnum, quod mireris, nobis exhibere, ac inſigniter importunus eſſe pergit is idem Alaſtor poſtumis commentariis. Certe cum contemplabar nuper, duram ac malignam ab illo ſententiam de ſtudiis meis ferri, ut quem cavilletur, nil auctorum præſtantium unquam evolviſſe, præter Claudiani unius & Naſonis ſcripta; illuc me terrarum delatum

tum credidi, ubi vivos homines à bubus mortuis incurſari ferunt. Equidem, ut tenui atque exſili eruditionis paſtu enutritum victitare me non nego, ita his egeſtatis meæ pannis fortiter memet ipſum involvo, mi Doma, adoleſcens præſertim & ſcholaſticus, qualis deſignor, dum fateatur adverſarius, quod poſt renatas litteras homo unus omnium maxime malignus fatetur, nolens licet ac invitus, epiſtolia non impolite prorſus à me concinnari interdum, & carmen effundi quandoque non omnino malum. Hoc, inquam, ille de me adoleſcente & ſcholaſtico: ſub eam tempeſtatem, qua coloribus jam vivis Alaſtorem, ut in hoc libello eſt videre, non prorſus infeliciter, niſi quid mihi hic blandior, depinxeram. Cum ipſe interea noſter, tantus litterator, & quidem cano jam cum capite, in utraque ſic deſudaret palæſtra, ut nemo poſſet infelicius: proſaque ac verſa oratione ſic uteretur, poſt conquiſitum infinitæ lectionis ex omni antiquitate apparatum, quod de ſe cenſet, ut facile agnoſceres, rem tibi eſſe cum gurgite ac helluone ut voracitatis immenſæ, ſic crudi omnino ſtomachi atque imbecilli, quique omne quod hauriebat eſculenti non in ſuccum ac ſanguinem converteret, ut fieri equidem debebat ab homine ſano, ſed evomeret promiſcue atque eructaret indigeſtum; ac ſi multa in unum jura confundat cocus. Quid enim hoc noſtro in ſcriptis eſt incomtius? quid rudius hirſutiuſque ac ſpinoſius? Sed de Alaſtore omnem fabellam jampridem noſti: qui cum præcipuam ab eruditione laudem captaret ac venaretur, Danielem tamen Heinſium ad paria contendentem, quem amare propter hoc ipſum tenerrime debuiſſet, ſi ipſum litterarum nomen vere atque ex animo adamaſſet, odiſſe odio plus quam Vatiniano & ſcurriliter inſectari aggreſſus eſt. Eo minus, ſi quid video, hic excuſandus, quo majores ipſe in litteratura humaniori fecerat profectus, iſto hominum ex genere haud poſtremus, quos φιλαυτίας atque obtrectationis alienæ veternus ab obſervando atque æſtimando, niſi in ſemet ipſis, ſplendore eruditionis omni prorſus excludit. Cujus & notæ hiſtrionem theologum in Gambriviis etiamnum agere ſuperſtitem aiunt, qui libellum non ita pridem juris publici fecerit nugatorium ac putidum, vernaculo conſcriptum ſermone, in quo, præter alias complures ineptias ac vanias, quas plebecula &

 mu-

mulierculis è trivio occentat, nàm his iſte gaudet unicè lectoribus auditoribuſque, de ſuperbia Danielis Heinſii querelam futilem ſtituat orator parum vehemens. Ad hunc nempe ſe in Batavis olim peregrinantem longe difficiliores aditus habuiſſe, quam ad Celſiſſimum Arauſionis Principem. Hac inſulſus ſcriptor, certa fundi Theologici calamitas & detrimentum præſentiſſimum, qui dum patrocinari arrogantiæ ſuæ ſe retur, vide quæſo, ut ſuoptè indicio prodatur ſorex, mi Doma. Senex nimirum noſter ut præſtantibus atque excitatæ indolis ſive adoleſcentibus ſive viris numquam non vacabat patebatque, quod tu, quod infiniti alii noviſtis optime, qui intimæ apud illum eratis admiſſionis: ita immane quantum ab ingeniis jejunis & ſenſu artium bonarum communi deſtitutis abhorrebat, præſertim ſi ſtolidam arrogantiam, qualis hic noſter Thraſo, & faſtum pædagogicum cum inſipientia inſcitiaque multa conjunxiſſent. Exſtet igitur apud poſteros Danielis Heinſii de hoc Arcadico theologo judicium, quoniam exſtare voluit theologus id ipſe: indignum nempe Danieli Heinſio viſum eſſe hunc mulionem Ventidium, quem ad congreſſum ſuum ac familiaritatem admitteret. Numquam equidem, mi Doma, hunc talem ac tantum parentem mihi ſic ſum gratulatus, uti nunc facio, quando manifeſtum fit, fungos ac verveces tam contemptim ab illo fuiſſe habitos. Nec Arauſii herois obviam comitatem eſt quod magno opere jactet aut commendet theologus. nihil enim is præter ſollemne exemplum principum virorum fecit, ſi moriones habuit indulgenter, & ridere nonnumquam voluit. Danieli Heinſio per privatas fortunas vix dabatur agyrtarum hujuſcemodi frivolis inhiare, homini haudquaquam lauto. Ad Gambrivios dum ante hoc quadriennium devertor, cum viris cordatis compluribus mihi de hoc Pyrgipolynice inſtitutus eſt ſermo, quos cum percunctabar, quid is hominis, aut quid monſtri eſſet, mirâ ſententiarum conſpiratione repoſuerunt, eſſe mortalem ut linguæ inſigniter faſtioſæ, ſic operæ admodum inertis, collegis ſuis juxta ac civitatis magiſtratui inviſum & gravem, contumacem, arrogantem, cymbalum inſcitiæ ac ſeditioſæ plebis. plura addebant, & quidem indigniora: quæ Lubecenſes non pauci poſtea mihi confirmarunt. Sed de his alibi. Interim hoc mihi abs te concreditum

velim,

velim, id genus mortales ad incrementum rei divinæ non plus conferre, quam aſellos clitellarios ad Iſiaci ſacri religionem. Hi nimirum ſunt, qui formandis atque erudiendis aliis ut temere ſemet ſic intempeſtive prorſus accingunt, ipſi rerum nil omnino aut bonæ frugis edocti: qui alieni vitii quodcumque non ſolum extollunt in majus ac maligne pro lubitu exaggerant, contra omnem temperantiæ modeſtiæque Chriſtianæ legem, ſed, quæ nulla ſunt, peccata adfricant innoxiis, atque immerentibus inſigni petulantia affingunt; ut videantur ipſi nulla mortalitatis macula contacti, nullo adſperſi nævo, cum Horatiano Mænio ridiculum in modum ſibimet ignoſcentes, tamquam ignoti nobis, ac in labe propria circumſpicienda quovis talpa cæciores. Pluto adhæc lucroque fœdiſſimum mancipati in morem, libidinumque ac comiſſationum victimæ. hinc fit, ut crapula heſterna necdum exhalata, inflatiſque etiamnum Indorum domitore venis, in ſuggeſtum matutini provolent Sileni noſtri, ac quotidiana illic intemperie in viros præſtantes fanatici debacchentur: eoſdem quoque in ſcriptis muſteis ac parum ſobriis vellicent continui, quantumque in ipſis eſt, ad exemplum Mænadum Threſſarum, quæ OEagri involabant filium, non quidem ungue furiato, ſed veſana voce, divellant impune ac diſcerpant. Verum hoſce ardeliones contemtu ac ſilentio involvi, ſuæque nocti id genus noctuas relinqui, ſatius erat fortaſſe. Alaſtori certe, quia mortuo, malebam peperciſſe. Sed nec ille, mortuus utcumque, modum convitiandi facit, & meæ facultatis non erat, verſus premere aut occultare, qui ab amicis in medium maxima ex parte jam prolati publice dudum lectitabantur. Tu vapulanti fave Alaſtori, niſi mavis mihi verberanti. Vale, Vir ampliſſime. Exaratum Anno CIƆ IƆC LXV. *pridie Kal. Quinctiles.*

EPI.

EPITHALAMIUM

Dicatum Nuptiis Sereniſſimorum Principum Guſtavi Adolphi, Mecklenburgi, Vandaliæ, &c. Ducis; & Magdalenæ Sibyllæ, natæ Ducis Sleſvigi, Holſatiæ, &c.

LITORIS Ægæi penetralibus alma relictis
Belligeram Thracen ſeptemgeminoſque Triones,
Mavortem viſura ſuum, Cytherea petebat,
Nuper, ut aſſuetos animum furiarat in ignes:
Ulteriora pati viduæ divortia noctis
Impatiens, unique toros ſociare marito.
Quem nimis aſſiduum fornax Liparæa tenebat,
Et fuligineo Steropes Titanius antro,
Pectora longe aliis expoſtum inſomnia curis,
Immemoremque Deæ, nec priſtina furta timentem.
Aliger adjunctis frænatur oloribus axis.
Mille rotas circum ſupraque feruntur Amores,
Armati tædiſque manus & terga pharetris.
Pars dextrâ niveos mulcent plaudente jugales,
Intexunt croceis aut colla volantia ſertis.
Germina vimineis alii Pæſtana caniſtris
Expediunt, ſparſis & opacant floribus axem,
Pars temone ſedet, facilive per aëra gyro
Laſcivos ridente movet genetrice volatus:
Et pariter chorus omnis, Iö Venus aurea, cantant.
Ipſa premens multo ſtimulorum verbere mater,
Neſcia ferre moram, candentes increpat alas,
Et properas queritur nil feſtinare volûcres.
Pectoraque illecebras ſpiranti candida ceſto
Aut ligat incingens, aut crinem fingit, & auget
Conciliatrici nativos arte decores:
Aut gemmis digitos, collumque monilibus aptat.
Jamque Cnido poſt terga procul Cyproque remotis

Perni-

Pernices raptarat agens per inane lupatos.
Ut prope perventum eſt hyberni plauſtra Bootæ,
Ac vetitam æquoreis ſe mergere fluctibus Arcton;
Hæret: & adductis ex alto luſtrat habenis,
Si qua Deum regio, ſi qui ſeceſſus haberet.
Ille autem Edoni ſcrupoſis vallibus Hæmi,
Pugnaces oculis nil diſſimulantibus iras,
Sævum atque acre tuens, & ſe pleniſſimus ipſo,
Curarum indomito mentem exercetur ab æſtu,
Bellaque collectas molitur in altera vires:
Teutonicæ largo rorantem ſanguine palmæ
Detergens clypeum, & ſordentes pulvere criſtas;
Fuſcatamque ſitu atque obtuſæ cuſpidis haſtam
Cote novans, & plenum acuens rubiginis enſem,
Provolat, ut liquidâ venientem agnovit in aurâ:
Ac Divam exſultans his vocibus occupat ultro.
O mihi poſt longas indulti cædibus ævi
Vix ſperanda moras, tamen & ventura Dione,
Da, precor, inſolitas quid adire ſubegerit oras.
Me labor infandus jamdudum & plurima ſtrages
Conſpectu, mea Vita, tuo divellit amantem.
En, Celta ut patriam victricibus involet armis,
Et cumulum ſtrato ſemet ſuperaddat Ibero.
Ecce Jovis natale ſolum Minöida Creten
Helleſpontiacis ſpolium ceſſiſſe maniplis.
En populum ponti domitorem & merce beatum
Puppibus advectâ, tot jam labentibus annis
Arma Tago pulchrâ pro libertate moventem,
Nunc à velivolis invadi claſſe Britannis.
Sed brevis iſte furor. populatam denique Moſcho
Milite Sarmatiam quot obire pericula cernis!
Ante omnes colliſa tamen Germania bello
Quos mihi ſudores, quid ſanguinis una dediſti!
Relligio laniata comam, Pietaſque, Themiſque,
Capta cohors Stygiis famulæque ſororibus ibant:
Et conculcatæ direpta per oppida leges.

Donec

Donec Hyperborea victor Guſtavus ab Arcto
Oppreſſum ſperata ſalus abſolveret orbem ;
Aſſereretque Deos ; & ferro vindice pacem,
Juraque ſanciret revocata potentibus armis,
Sanguine & ipſe ſuo. cecidit, cui ſæcula dextram
Nulla tulêre parem. quantâ vi, robore quanto
Conſiliiſque in bella minax ! nec terga fuiſſem
Ipſe ego fulmineam dare dedignatus ad haſtam.
Sed, ne priſca querar, meritâ jam ſatque ſuperque
Cæde parentatum eſt invictæ Manibus umbræ.
Sparſa tot oſſa virûm teſtes, quibus omnis ad Iſtrum
Albet ager. Magni nec inultum funus humavit
Noſtra ſui, juſtis armata doloribus Arctos,
Regis & auſpiciis heres digniſſima tanti:
Seraque conſuetos ſpirarunt buſta triumphos.
Nunc quoque, Magne, tuis certa incrementa tropæis
Ecce duos Juvenes, dubii fulcimina mundi,
Si dabitur ſupereſſe. tibi cognatus uterque,
Nomen uterque tuum referens. Rex alter: at alter
Innumeram ſeriem per nobilitatis avitæ
Regius auguſta cenſetur origine ſanguis.
His ego ſpes, Cytherea, meas meaque omnia dextris
Credere non dubitem; modo Juppiter annuat omen.
Plura locuturum complexibus alligat arctis,
Et limo blandita oculo, lætumque renidens,
Flexanima alternis interſerit oſcula dictis.
Miles, habe tua geſta tibi; differque cruentas,
Si ſapis, hiſtorias. Mora nulla fugacibus horis.
Iſte meus, meus iſte dies. cras arma crepemus:
Utendum nunc luce data. non mœnia flammis,
Deletas non ferro acies ut lenta docerer,
Longum iter è patria Cynoſurida comminus urſam,
Et nive canentes properavi viſere ſaltus.
Tu mihi cauſſa, viæ tu dignus & unicus auctor.
Funera tot Bellona magis ſibi cruda referri
Gaudeat. eia alias huc (nam potes) incipe pugnas,
Quæ

Quæ me teque juvent. Quid emendæ ſanguine palmæ
Semper in ore tibi? ſua ſunt & Amoribus arma:
Sunt æquanda tuis. neu me, fortiſſime Divûm,
Imbellem timidamve putes; en mille pharetræ
Æra merent; nutuſque meos, mea vota ſequuntur.
Hæc age caſtra ſubi, non nunc tibi cognita primum;
Vel confer tua ſigna meis, niſi cedere mavis.
Interea hos Juvenes, dubii fulcimina mundi
Certa, (nec inficior) Famam qui laude fatigant
Miranteſque Deos, pro te capere arma jubeto,
Exemplo vel amare tuo. Certe alter in ignes
Se dignos jam totus abit, quem fata peremto
Hæredem Magno ſucceſſoremque dederunt.
Illum adeò, quem nec congreſſus Cæſar ovantem,
Subdola nec ſolitis fraudavit Iberia palmis,
Lumine virgineo domitum roſeiſque coërcet
Eleonorá genis: & de victore triumphat.
Nam modo, dum via grata rotas mihi ducit ad Arcton,
Militiæ puer ille ferox fiducia noſtræ,
Spicula quem procul (ecce) vides tibi certa minantem,
Magnanimum rapida tranſegit arundine pectus.
Fratribus alter adhuc ſed reſtat adorea, Mavors,
Debita Cyprigenis, cui vota potiſſima fundis.
Flos tener ipſe quidem, ni virtus plenior annis
Penſaret firmique moram præverteret ævi.
Jam faxo mihi ſudet & hic. Quid tela morantur?
Huc pharetræque arcuſque, huc omnes tendite tædæ,
Ite, meum volucres pueri decus: ocius ite.
Nubilis eſt, formaque tibi ceſſura nec ipſi,
Eleonora, ſoror. pulchram ardeat ille ſororem.
Ardeat. urentem ſed & urat amoribus æquis.
Ter quater ah, Virgo, nimiumque hoc vulnere felix,
Invideo mea dona tibi. quot uterque feretis
Gaudia, quot dabitis! quæ qui numerarit, & idem
Tranentur quanta numeraverit alite nubes;
Vel juga melliferis quot Hymettia floribus halent;

Tum

Tum fluctus quos æquor agat, quid volvat arenæ.
Dic, thalami quid inire times conſortia tanti?
Cur magno jungi renuis, formoſa, marito?
Quem non mortali ingenio, quem mille politum
Artibus, & dio Muſas Helicone foventem,
Cunctaque Thymbræo ſimilem Tritonia nutrix
Sæpe refert, ſæpe ante alios mihi jactat alumnos.
Nec quiſquam Aönia vatum teſtudine pugnet
Huic ſe ferre parem. conſpirat docta vetuſtas
Pectore in hoc: ſibi Roma Ducem, ſibi vindicat Hellas.
Quis lepor, artifici quam robur amabile linguæ!
In vultu quam lætus honos! quæ gratia morum,
Torvaque ſe facili miſcens gravitate venuſtas!
Fallor? an ille meus formarum gloria quondam
Talis Adonis erat, poſt te mihi maximus ardor?
Lumina ſic, ſic oſque tulit, frontemque, genaſque,
Cæſariemque, & membra Deûm certantia membris?
Theſſalis hunc ſpreto ſequeretur Apolline Daphne.
Pro Baccho Dictæa ſuo Minôis amaret.
Iäſiôna Ceres, Cephalum Tithonia credat.
Endymionêas huic cedat Cynthia noctes.
O vigor! ô facies! modo ne tibi fila columque
Invida præcipitet, rerum pulcherrime, Clotho;
Sufficiat modo vita diu par rebus agendis;
Tu Guſtavus eris. Quibus impiger ibis in hoſtem
Auſpiciis! qualeſque virûm mactabis acervos!
I, ſequere hortantes in fata domeſtica Divos;
Et totum te crede tibi. vocat ardua dudum
Fama; viaſque tuæ jam ſtravit in æthera laudi.
Sic quoque noſter ama. præludia fortibus actis,
Primitiaſque tui, libaminaque hæc mihi debes.
Quo rapior? curabit Hymen, ne cætera deſint.
At nobis, Gradive, diem luſuſque, jocique,
Oſculaque abſolvant, & quicquid amantibus aptum eſt.
Dixerat. armipotens placidum pater annuit olli,
Luctatamque nihil gaudentibus implicat ulnis

Fuſus

Fuſus humi. procul arma deo, procul ira tumorque.
Gramine veſtitus nam forte cubilia ceſpes,
Et viridem virgulta dabant umbroſa receſſum.
At parte ex alia voto pharetrata peracto
Plebs reditus urgere ſuos, raptâque relictam
Ad matrem properare viâ. trahit inſcius heros
Corda repentinos per non prius uſta calores;
Et, quam vix ſpectarat, amat. mens tota Sibyllæ
Hæret in obtuitu. ſolam loquiturque remotus,
Et videt. attonitos hac ludit imagine ſenſus:
Hac gravat. exſangues lacerant præcordia curæ.
Sidereo fugit ore color, fugit ille ſerenæ
Frontis honos, par, Phœbe, tibi: qui nuper amantes
Hinc Batavas, hinc Sequanicas matreſque nuruſque,
Auſoniumque ſatas Thybrim prope Naïdas uſſit,
Nec Nymphis modicos popularibus addidit æſtus.
Sollicito nocturna quies è corde fugatur,
Et ſtratis poſitos aut ægre adrepit in artus,
Stertenti aut dominam ſopor ingerit. ominis odit
Ille quidem errorem; gratus tamen ominis error.
Somniaque invitam capiunt, licet irrita, mentem.
Sæpe toro vigilem ſe proripit. omnis in una
Flammarum medicina lyra eſt; quam pollice docto
Temperat uſque movens: querulos cui credit amores
Plurimus, & notis ſolamen ab artibus haurit,
Nunc hæc, his etiam nunc flebiliora ſonando.
Igne Lycaonias imitantia lumina ſtellas
Semper inocciduo, quæ pectus aduritis ægrum,
Toſtaque conſumtis depaſcitis oſſa medullis:
Effetis vel blanda minus, vel mitia certe
Optarem, diroque magis pacata furori.
Corde faces procul ite meo, procul ite, cruentæ.
Me miſerum! quod ab hoſte mali ſperanda medela eſt,
Si ſperanda tamen: quod tollere vulneris auctor
Sola poteſt vulnus: quod vix dolor alte dolori es:
Viſcera tormentum quod amabile ſaucia carpit.

Illicis ô plagæ fera gaudia! dulce venenum!
Tela quid in media mihi perfida pace noceris?
Nec dominæ prodeſt abſentia: ſævit & abſens.
Eminus uror io! crudeles parcite tandem,
Parcite crudeles hoc lædere pectus ocelli.
Formarum non mite decus, dic, unica virgo,
Quid fugis inſequeriſque? quid omnibus obvia ſomnis
Te mihi concilias, ut conciliata negeris?
Deliciis nox me perfundit candida quantis!
Ore meo cur oſque tuum, cur colla, ſinumque,
Brachiaque adſtringo cupidis conceſſa lacertis?
Cur his æqua refers mihi blandimenta viciſſim,
Si non & vigilo feliciter? annue, quæſo,
Annue: divelli nec enim datur. ipſa ſecundos
Nox canit eventus, verax in amoribus augur.
Somnia numen habent: & nox præſaga futuri,
Si neſcis, certa dubium ſpe firmat amantem.
Ipſe fovet mea vota Deus, morboque negatam
Ferre laborat opem. crudeles parcite tandem,
Parcite crudeles hoc lædere pectus ocelli.
Phœbe, Cupidineos averte ſagittifer arcus.
Phœbe, juva. nam poſſe docet te Fama mederi.
Si tua rite colo ſacraria; laurea fronti
Conveniunt ſi ſerta piæ; tripodumque repoſtas
Mittor in ambages, & me tibi Cyrrha dicavit.
Heu, pater, ille ego myſta tuus, tuus ille ſacerdos
Præda Cytheriaco trahor invidioſa triumpho.
Non Aganippææ mihi grata ſilentia ſilvæ,
Non toties pleno potati gutture fontes
Ardorem potuere feræ reſtinguere flammæ.
Aura licet gelidum ſemper nemus, aura liquores
Mobilis æterno ſtagnantes frigore adurat.
Uranie, quâ cretus Hymen genetrice ſuperbit,
Audiat hos proles gemitus tua; mitis amantum
Fletibus ille puer. crudeles parcite tandem,
Parcite crudeles hoc lædere pectus ocelli.

Talia

Talia cantabat; talique miſerrima queſtu
Vulnera mulcebat, fixoſque in corde dolores.
Vota Deos tangunt. procul audiit alma vocantem
Uranie, Phœbuſque, & Hymen pia cura duobus.
Urget Hymen thalamos. Jamque & manſueſcere virgo;
Jura dari domitæ jam parciùs aſpera menti.
Geſtit amatoris jam lumine tota probari.
Culta ſtudet magis uſque coli, formamque novatis
Paſcere munditiis. ſpeculi cenſura ſeveri
Aſſidue repetita placet, vultumque moratur.
Jamque ſuos damnat, jam devovet ipſa rigores.
Sæpe datura manum, nunc exorata videri.
Virginitas cœptum tamen interpellat amorem,
Et deſideriis obnititur. inde pudoris,
Non minor hinc ſancti dubiam reverentia patris,
Tum maturandos genetrix hortata nepotes,
Præſidiumque domûs, & idonea tæda juventæ
Impellunt, dignuſque toro ſuper omnia conjux.
Inſtandum, Guſtave. Leæ non illa Libyſſæ
Fœtus: Achæmeniæ nec tigridis ubera duxit.
Ingenuas ſed comem animum limata per artes,
Et formæ mores ſuperaddita; nectare largo
Prodiga quos Pitho ſaturavit, prodiga Pallas:
Præſcia fatidicæ nec Delius ora Sibyllæ
Euboïcis olim præſentior egit in antris.
Dumque deus fatale ſonat teſtudine nomen,
Dilectum aſſidua dum nomen voce frequentat;
Piëriam juga reſpondent Pimplæa Sibyllam;
Nec juſſæ jam ſponte fides, jam ſaxa loquuntur.
Digna cani ſed & ipſa canit, chorus arbiter artis
Quod ſtupeant, Clariæque negent ſe poſſe ſorores.
Aſperitas ſtudiis his exſulat. indole miti
Quin prohibes, placidiſque fugas à moribus omnem
Sævitiam? jam diſce viro, pulcherrima, jungi.
Diſce capi. neu forma ſibi tam blanda repugnet,
Votaque ne votis maleſana ſalubribus obſtent,

Conſule te; monitorque animus quid ſuadeat audi:
Quid virtus operoſa Ducis, quid tanta propago.
Prævaluit bona cauſſa. toros properate jugales,
Et thalamum pictis amicite tapetibus omnem,
Cimbrides, egregium formâ genus. addite celſis
Cimbrides auratos Nymphæla quearibus ignes;
Et croceis feſtas adſpergite floribus ædes.
Promite, virgineam quæ velent flammea frontem,
Cimbrides; & timido ſolatia ferte pudori.
Tuque adeo, victrix rerum cui Roma ſubacta eſt;
Europen late atque Aſiam qui belliger olim
Fregiſti populatus, & in tua jura vocaſti;
Vandale, ſanguis ades Mavortius. otia ferro
Dux jubet alta dari: dum vota prementia noctem,
Exoſoſque moram fax pronuba ſedet amores:
Æquatura patrem thalamus dum pignora præſtet,
Quotque duces, invicte, tibi, tot Marte triumphos.
Nox oritur. thalami, cantatrix Muſa, beati
Ne clauſas irrumpe fores ſtudioſa videndi.
Et ſine te quod agatur erit. ſpectacula reſtant
Virgineis nec tuta genis, nec egentia caſti
Luminis arbitrio. decimæ poſt cornua Phœbes
Orta revertendum. citharæ, dea, parce loquaci:
Neu fias odioſa, modum ſibi carmina ponant.
Interea (nam Lucinam comitabere) plectrum,
Quo cunas venerêre, para, matremque ſalutes.
Nunc ſibi linque duos; nec inutilis obſtrepe lecto.
Plura lyræ mandare vetor. ſecreta Diones
Non homini, Aöniis non ſunt temeranda deabus.
Teſtis Acidaliæ ſalve Latonia luctæ;
Nox, ſalve: ſed quam victuris ipſe loquatur
Cantibus, & doceat ſeros reſonare nepotes.

SCAZON IN ALASTOREM.

PROLOGUS.

Numinibus Clariis inviſum pectus, Alaſtor,
En tibi, ſed meritis dona minora tuis.
Nomen adhuc premitur, diroque pepercimus hoſti;
Jure nec ira fuit nobilis uſa ſuo.
Si perſtas latrare, nihil ſimulabitur ultra:
Nomine nec ficto conveniere mihi.

SCAZON.

SCazon cruente, ſi quid ignei fellis
Spirat relictum pectore in laceſſito,
Nec vividæ ardor mentis ille decoxit;
Da; da ſeveræ vela plena vindictæ,
Crudoque morſu pectus occupa obſcænum,
Ferale pectus, quod Megæra, quod nutrix
Scelerum feraci fovit ubere Alecto;
Eriſque munerata plurimo pomo eſt.
Quod dira Enyo vix bene editum in lucem
Contentionum tabe luridâ adflavit,
Spiſſoque adactum ingeſſit oſculo virus,
Letale virus, quod perurat & ferrum;
Quod vix novercis, vix veneficis notum
Fert peſtilenti tæter amne Cocytus;
Quod ore ructas, Cerbere, ex Echidnæo:
Quod Caucaſi nec rupibus Promethêi
Striges ahena falce ſubſecant Threſſæ:
Quod nec Cytæi terra Colchis Æetæ,
Pharſalico nec gignit Atracis campo;
Tractura Phœben Atracis reluctantem,
Cœloque deductura fulmen invito.
Porro, Batavi! nempe inane libertas
Nomen fugatur. juris haud ſumus noſtri.

Aut, ſi ſumus, precario ſumus tantum.
Regnum tyranno præda ceſſit externo,
Regnum occupatum eſt. vapulamus, ut ſervi;
Tergumque loris defricamur ignavum.
Et jure, quos non perpeti hanc pudet labem.
Habet, peractum eſt. quin inutiles bello
Ceſſant querelæ? nil agetur his armis.
Male feriatus ut capiſtra nolenti
Obtrudat hoſpes, liberæque cervici
Fæx advenarum, fæx ſoli peregrini
Inſultet atrox? nec licentiam hanc virgis
Sufflaminemus? ſat ſuperque peccatum eſt
Impunitate. tempus ecce, jam tempus,
Ut calcitranti terga belluæ flagris
Demulceantur. nam quiete quid prodeſt,
Quid pace mentis otioque lætari
Muſis ſacrato? ſi benignitas victa eſt;
Si lenitati tot calumniis tandem
Exaſperatæ, nec ferenda perpeſſæ,
Ceſſere clauſtra; ſi repagulum amotum eſt.
En arma poſcor, poſcor arma: pugnemus.
  Quid, primipile vitilitigatorum,
Quid, fax furentis claſſicumque Bellonæ,
Natumque alendis ſuſcitabulum rixis,
Quid, Threx nefande, quid nefande mirmillo,
Paci ſtudentis accolam pium Cyrrhæ,
Et jurgioſa lite pectus averſum
Luctæ in palæſtram concitas inaſſuetæ,
Opprobriiſque turbulentus inceſſis?
Hæc ſemper audienda nil reponenti?
Non comprimemus huic caniculæ rictum?
Gratiſne, Alaſtor, ut protervia hæc conſtet?
Vimne hanc, inepte, credis uſque laturos?
Nil te Lycambæ Bupalique funeſta
Movere fata? nil poëticæ bilis
Impune nulli provocata tempeſtas?

Lucem Heinſianæ cur, tenebrio, laudis,
Cur Famæ amicum ferre non potes nomen?
Injurioſo Marte prorſus oppreſſos
Ergo putaſti? jam recolligo vires.
Saltem induenda ad arma tempus indulge.
Quodcunque ſævum, aut efferum, aut inhumanum
Parnaſſus audet, Muſa, fac acervetur.
Tela experire vel coacta quid præſtent.
Quin tangis omni dente ferreum pectus?
Quin belluino te cruore reſpergis?
Alaſtori qui n Muſa Alaſtor incumbis?
Non ſidus æquum, non benigna naſcenti
Adſulſit Eos, aut ſerenior Titan;
Sed lux nefaſta, ſed choro Camœnarum
Infenſus Arcas, cumque Marte Saturnus
Inauſpicatis obtulere ſe cunis;
Lunaticiſque præſidens ſoror Phœbi,
Et atra aduſtam bile percitis mentem.
Vix vagienti voce jam ſalutarat
Vitale lumen; ecce, crine nodato
Hydrarum acervis & venena ſtillanti
Cinxêre dirum Erinnyes penetrale,
Erinnyes fovere perfidum pectus.
Paſſim colûbras cerneres adulantes
Infanti alumno, perque membra ferventes.
Tædâ expiavit Eumenis ſepulcrali,
Et ſulphure in Cocytiis ſato ripis
Ferale limen, vaſque prætulit plenum
Luſtralis undæ de palude Lethæa.
Mille implicatum nexibuſque nodiſque,
Pullique fuſum nevit Atropos fili.
Fugêre Honeſtas & Modeſtia & Candor:
Fugit Deorum quicquid eſt ſupernorum,
Primuſque Pæan. ille maxime averſus
Febriculoſi contubernio vatis,
Et ſe negare certus irritis votis,

Quamquam invocatus uſque ſupplici ad ravim.
Fugit cerebro quæ puerpero patris
Prognata virgo eſt, & Thalia, & Euterpe,
Et ter duabus cum ſororibus Clio.
Titan ſecundus jam removerat primum.
Non fracta ferri verba, non ſoni blæſi,
Infanſque ſermo blandiente cum riſu;
Innoxiæ ceu perpes uſus ætati eſt:
Convitiorum ſed venefico adflatu
In obvios ſævire lingua latratrix,
Et virulento tangere halitu inſontes.
Procax cavillis jurgiiſque graſſari
Inter cöævos. nulla pax feræ menti.
Ut hauriendis par ſcientiis pectus
Capaxque viſum; ſtravit aream pugnæ,
Et moliendas quicquid utile ad rixas
Magiſtra alumno mox Megæra ſuggeſſit.
Hanc iſte peſtem litterario primus
Invexit orbi; certus atque juratus
Quietis hoſtis, omniumque, quiſcumque
Pulchræ excitantur corda amore virtutis.
Non mitigandus vel ſilentio illatam
Vim concoquenti, ſed magis ferocire,
Quo mitiuſque blandiuſque palpetur.
Non dexteræ ulla ſyngraphiſve ſubſcriptis
Fides habenda, vel dato ſacramento.
Effrenis, exlex, contumax, gravis cuique,
Cuicumque iniquus, unice tamen pronus
Turbæ tueri lucra fœneratricis,
Patronus hiſce quam clientibus dignus!
Ut faſtuoſus, qua ſuperbia inſultat
Dudum ſepultis! ut tyrannidem exercet
Hic carnifex in buſta! quippe de vivis
Magis ferendum eſt, & libenter ignoſco.
Pyras oberrat uſque, inhæret uſtrinis,
Famelicâque rodit oſſa gingivâ,

Cada-

Cadaveroſis quæ trahit ſepulcretis,
Bubonis inſtar, aut ſtrigis venenatæ
Cum ſaga verſipellis induit formam,
Tortor carentum luce, Erinnys umbrarum.
Tropæa larvis ex inermibus captat,
Et ſemper atrox cum ſilentibus pugna eſt.
Ceu trux Oreſta, aut mente captus Alcmæon,
Ultrice tædâ cum minatur Alecto,
Diras laceſſunt, nec minus tremunt Diras.
Tum puniendis quam ſeverus in noxis
Hic Æaci ſucceſſor, hic novus Minos!
Ut vindicandis in piaculis totus!
Non ferre lapſum, maximuſque commiſſi
Erroris hoſtis, ipſe plenus errorum,
Plenus pudendæ labis, haud recordatur
Hac lege natos, quotquot aureum Phœbi
Os intuemur; poſſe quemlibet falli.
Infirmitatis nævus error humanæ eſt,
Natura in omnes quem noverca diſperſit.
Labi neceſſe eſt. ſublevare labentem,
Et alteri indulgere, quod tibi indulges,
Id noſſe demum temet, id bonæ mentis.
Brutum ac ferinum eſt, vellicando proſtratos
Caſum adgravare. quod nec audeant tigres,
Leæna ſilvis nec Libyſſa Gætulis.
At in jacentes ſævit oris obſcæni
Mordax Lycaon, & Lycaonis proles:
Vel pectoris quæcumque bellua abjecti
Immanitate fœdo Alaſtori par eſt.
Quicquid cruentum, Alaſtor, unus exhauris.
Ut impudenter, ut parum verecunde,
Modeſtiæque prorſus omnis oblitus
Obgannit atque oppedit optimo cuivis!
Nam cui pepercit? quem reliquit intactum?
Quem lingua non invaſit hæc cavillatrix?
Virgis fricandus Scaliger, quia indoctus:

Turnebus infans: nil videt Caſaubonus:
Nil Lipſiuſque Grotiuſque noſtrates.
Ineptiuntque ſæpe, ſæpe nugantur.
Non litteratos jam ſuperſtites tango,
Non tot minorum tango gentium heroës,
Quorum catervas ac manipulos uno
Proſternit ictu, quique vapulant paſſim
Huic verberoni; quos Thraſonicus ſolo
Flatu agminatim diſſipat triumphator.
Sed urit illum maxime, urit in primis,
Somnoſque rumpit, ac quietis expertem
Exercet animum, nubiloſque præſtringit
Fulgore ſenſus laudis Heinſiæ lumen.
Laus Heinſiana rodit uſque rodentem,
Emaceratque exeſtque lividum pectus.
Hæc laus moleſta eſt: hæc ſacerrimam mentem
Inſaniæ redegit ultimæ ad metas.
Hanc execratur angue pejus, hanc odit,
Premitque diris; hanc adortus incaſſum
Convitiator, nec ſuo levi damno.
Hac cum perire laude non recuſarit.
Rerum imperitus, ac ineptus, ac excors
Huic Heinſius cenſetur, Heinſius blennus:
Si bilis intumeſcit, Heinſius muſca,
Minorque nano eſt, pumiluſque Pygmæus,
Fraterculo huic Mimantis, huic Aloïdæ;
Quod arma non convertit ejus exemplo
Deorum in agmen & palatium cœli.
Age, litterarum, dic, facete Dictator,
Suffragiiſque facte, ſed tuis, Cenſor,
Scientiarum, dic, chaos tenebroſum,
Unde hos tumores? unde pectus inflatum,
Æſopicaque non modeſtius rana?
Superfluæne tot voluminum ſordes,
Lanæ caprinæ promiconda farrago,
Quod nugivendis in minutiis hærent?

Ori-

Origines quod charta nulla verborum
Non aucupatur, & vocabula exoſſat,
Terentianus ille ceu Dromo congros?
Spatio explicandæ quod patente membranæ
Diſcurſor erras, ſemitæ ac tui oblitus;
Ut tactus œſtro bos vagatur, aut quondam
Rectore ſonipes deviator excuſſo:
Vel qualis Hæmi terga per ſalebroſi,
Adacta thyrſo, Baccha fertur Edonis;
Mentis vel impos parricida cum indagat
Athamas Learcho jam Palæmonem abſumto,
In fata gnati nil merentis armatus.
Pingui Minerva quodque paginæ truncum
Vixdum dolatæ luce publica donas,
Famæ arbitræque judiciſque ſecurus.
Quod paſſim arenam ſcripta calcis expertem,
Ac diſſolutas cum mapalibus ſcopas
Ignara legis & decoris oſtentant.
Hinc pulchriorem Nireo atque Narciſſo
Ardente ſemet tu tibi affricas formam?
Pueroque Phœbi amoribus Therapnæo,
Cui diſci eburnam turbo perculit frontem?
Arabiſne Smyrnæ te propagini hinc præfers,
Quem dente aprino Cypris ingemit raptum?
Vel Argonautam qui ſecutus Alciden
Fontana Nymphis præda ceſſit externis?
Hinc te uniceque perditeque miraris?
Ac artifex ſi penicillus ad vivum
Liquido examuſſim te colore duxiſſet
In his cacatis, hiſce putidis chartis?
Hinc quot fuere ſuntque eruntque ſcriptores
Præ te eſſe fungos reris, eſſe Therſitas?
Si nil docebat, cura terſa quid poſſet,
Araneæ concinna tela textricis,
Sexangulâque mel reconditum cerâ,
Nil providæ ſtructura ſcita formicæ;

Non-

Nonne hirta prolem fingit urſa lambendo?
Æquantis ut te belluæ indolem admittas,
Exempla quando deſpicatus humana
Rivi natatum limpidi fugis, bufo
Caverniculor, & nitore projecto
Inter cloacas ſpurca ſus volutaris.
Digreſſionum quod retorrido ſaltu
Sentiſque dumis hiſpidoque vepreto,
Quod ſeptuoſo ſcriptionis amfractu
Obtundis ægros enecaſque lectores,
Bilemque concitante nauſeâ torques:
Greſſum regentis magnus artifex fili
Actæus unde nec recurrat Ægides.
En OEdipo intellecta Suada vix ſoli,
Sphinx hujus ævi temporumque ſerorum,
Abſtruſa cujus ſenſa, ut efferos mores,
Felicitate ſcriptor exprimis mirâ.
Sic ripa Lydi flexuoſa Mæandri
Involvit agros anguiformibus ſpiris.
Sic Dædalêi fraude Creſiâ tecti
Dat trames orbem circinator implexum,
In ſe redactus non ſolubili ambage.
Venator Umber ſic per horridas rupes
Cum jam excitavit è cubilibus cervum,
In teſqua cogit impedita virgulto,
Aut ſubdolos in caſſis abditi nodos,
Ne ſit fugaci liber exitus prædæ.
Exſibilatrix hincne lingua, nariſque
Rugoſa ſanna, delicatule ô noſter?
Tuæ ipſe vocis ruminator atque Echo
Cramben recoctam millies quod apponis,
Eademque iiſdem dicta glutinas dictis
Indeſinenter, ceu cuculus adſuevit:
Unda æſtuoſi ceu reciproca Euripi,
Vel ſerra ductus quæ ſuos remetitur.
Quod fœtido Ennî pure collinis chartam,

Vomi-

Vomicâque Nævî; tamquam jaſpide Eoâ,
Aut abs ſmaragdo mutueris ornatum,
Indæque comtus ſtes monilibus baccæ.
Oratione quod diſertus incedis
Caſcâ, obſoletâ, ac ante Romulum natâ,
Vix Arcadis quam cana mater Evandri,
Vix litterator adſequatur ex Oſcis;
Qua Janus, & Saturnus exſulans cœlo,
Et Faunus, & Picumnus orſa ſignabant;
Haruſpicinæ quam repertor Etruſcæ,
Aborigineſque, gens coæva Trojanis,
Jam tum abrogatam maluere neſciri.
Hinc flatulentus arrogantiæ turbo
E folle ſpirat oris uſque ventoſi,
Eque æmulatâ regiam Æoli buccâ,
Utreſve, turba quos Ulyſſeï remex
Solvere vinctos curioſa plus æquo?
Diſtentus hinc inanitate ſic turges?
Opicæ vorago cruda, dic, vetuſtatis.
Non tinnulo ſic Iſis inſtrepit ſiſtro,
Cum laſſa veſtigando Oſirin invênit;
Nec plus Machaon geſtiebat, ut tætrum
Abegit ulcus crure de Philoctetæ,
Cujus decennes Lemnos hauſerat planctus;
Proles medentis Æſculapius Phœbi
Haud lætus æque eſt, fraude cum novercali
Sparſum per agros Virbium recollegit,
Plutonioque ſuſcitavit è regno
Cœtus Deorum cœlites adaucturum;
Ac noſter iſte quadrupes ſibi Chiron
Plaudit favetque, ſi qua litteræ unius
Diſtorta membra caſu in ordinem cogit;
Aut fortuitâ ſi redonat uſurâ
Vitalis auræ ſyllabarium funus:
Crœſi tiaras, affluentiam Cyri
Rebus ſecundis arbitratus anteiſſe,

Atque Herculanæ clara facta virtutis;
Per monſtra tot necata, totque ſucceſſus
Junonis iram qui domabat infenſæ.
Tantâ apparatus hos ſuperbiâ jactat
Fumum aucupantis venditator ærumnæ,
Tantâque mole cœpta caſſa fruſtratur.
Quod continenter litterario in cœno
Nocturne ſudas & diurne contritor
Gloſſariorum, deque lexicis totus:
Auritus olim vector ille Sileni
Ad ſaxa ſeſe ceu molaria exercet,
Frugique Davus, magna fama piſtrinis.
Quod pulvis iſte, non Laconis Eurotæ
Olympiuſve, ſed ſcholaſticus pulvis
Obfuſcat ora umbratici palæſtritæ:
Idne addit hanc fiduciam invidæ menti?
Faſtidioſus hinc ſupercilî ſqualor,
Curruſque, ſemper quos crepas, triumphales?
Hinc vel priorem ferre vel parem neſcis?
Hinc, Orbili plagoſe, in obvium gaudes
Vibrare quemvis pædagogicos cæſtus?
Ut ille Bebryx, cujus oſſibus quondam
Informe limen albicabat humanis.
Conviciis hinc præliaris è plauſtro?
Vivoſque mortuoſque creber exceptas
Rure inficeto rancidoque dictorum?
Foſſoris inſtar, cui ſalis ſubagreſtem
Urbana linguam mica nulla conſpergit.
Læſtrygonum de plebe deque Cyclopum
Ne litigator ullus auferat palmam
Inhoſpitalis laude barbarâ rixæ,
Atque invenuſto vocis aſperæ horrore:
Frigus Decembris quam nec æquet Arctoi,
Nec præ Decembre ſi quid horridum Arctoo eſt.
Genium cyniſci cenſeas Sinopæi,
Timona miſanthropon aut revixiſſe.

Tantum efferatâ fauce virus erumpit.
Hæc ob patrata, remque proſpere ob geſtam,
Quod dîs, Alaſtor, te ſimillimum reris,
Temploque, & aris, ſupplicique præfatu,
Denſâque acerrâ flagitas honorari:
Monſtri feracem multiformis Ægypton,
Anubidaſque pro Deis adorantem,
Baubator importune, ſuadeo accedas.
Proſerpinæ vel janitor forem obſerva,
Vicariaſque Cerbero ſubi partes,
Umbras ſcreatu territurus inſano,
Si morſicare poſcis haud remorſuros.
Vertare in omnem forte Protei ut formam,
Nobis Batâvis (ne quid inſuper pecces
Nos neſciendo) labra ſublines nuſquam:
Nec, te ut tremamus, es daturus effectum.
Portenta qui canina, more majorum,
Piacularis faſce februo virgæ
Scuticæque habenâ taureæ procuramus.
Rem, ne quid erres, en negotii haud multi,
Nec permoleſti, ſed facillimi factu.
Te, Corſicane, teſtor & tuum tergus,
Comitia hæc nunc curiata cui fervent:
Ni vapulanti forte nil tibi credis,
Crebroque callum fuſte terga duxerunt.
Tanti eſt, Alaſtor, eſſe liberâ in terrâ
E liberoque nos parente prognatos.
Lege iſtâ & iſtoc omine ut libet latam
Nos involandi proroga poteſtatem.
Tibi litterarum ut vindicare cenſuram,
Homuncio auſis, vix pedaneo adſcitus
Nuper ſenatu? tolle, tolle perſonam,
Inſulſe caprimulge: tolle perſonam.
Quod ni amovebis, detrahetur invito.
Scientiarum publica omnium palma eſt,
Moloſſe Alaſtor, quæ merentibus cedat:

Eden-

Edentulo non comparanda latratu,
Mendaciiſve vel calumniæ incurſu:
Sed mente diâ, mente lucidâ, intactâ
Livoris œſtro, imperviâ tuæ nocti.
Fruſtra laboras &, miſer, fatigaris
Famæ in Charybdi, ſaxa naufraga amplexus.
Non negligentis oſcitantiâ curæ,
Non obtinetur mole fama chartarum.
Extemporales ſæcla non ferunt nugæ,
Non bis leguntur. ſi cupis diurnare,
Limâ lucernæ perpoli Cleanthêæ
Scabram papyrum levigator exſomnis,
Raſorque pernox. hæc agenda victuro:
Hæc cogitanda. ſæculo ſat impoſtum,
Sat frivolorum eſt. ſcribe, ſcribe, quæ durent.
Quid è latêbris, è cuniculis ſemper,
Subſeſſor, ictu nos petis repentino?
Nunc tempus en pugnare, congredi tempus.
Nunc Muſa Muſæ utrimque certet alternæ.
Muſam experire: fac periculum Muſæ.
Cur, cum loquace ſis loquacior pica,
Mutire differs? cur calumniæ, quæſo,
Sophiſticæque ſycophantiæ hic ceſſant?
Cur tela non moliris huc retundenda,
Deſultor hoſtis, noctuine luctator?
Formidoloſa mitte furta bellorum:
Phœboque teſti crede Martis eventum.
Ut geſtio videre morbidam Muſam,
Lumboſque fractam, ac tabidam, ac abortivam,
Cuniſque in ipſis pæne mortuam Muſam!
Hac me fugari poſſe quid vetat Muſa?
Latöus ipſe cujus abſono cantu
Avertit axem, ceu dape à Thyeſtêa.
Hæc nunc, Alaſtor; quæ per Aonas ſaltus
Sævo duello mitis ira præluſit.
Necdum calemus. mox, ut auguror, rurſum,

Sed

Sed crudiore res gerenda conflictu.
Nam ſi libido, ſicut hactenus, fœdam
Calumniandi non reliquerit mentem,
At hunc fricando ſublevare pruritum
Nobis licebit. morbus exigit curam.
Deſiſte, Scazon: ſat ſuperque Dirarum eſt.
Pax ambiatur: nil ſalutis in bello.
Tentemus hoſtem flectere inſcium flecti,
Actumque agamus, ſi qua ſpes tamen paci.
Jam parce, Alaſtor, parce. ſupplicem en dextram.
Pacem obtinere fas ſit: odimus bellum.
Vel ſi impetrari non datur, quod oramus;
Rixis tropæa dividantur amotis.
Colles opacos & vireta Permeſſi,
Quîs Flora ſemper, quîs Favonius ridet,
Devota Momo quîs Alaſtorum plebes
Longeque habetur & vetatur admitti;
Concede nobis. Priſciane tu noſter,
Tu grammatiſtæ dux cohortis atque alpha,
Vocabuliſque ſyllabiſque dic leges
Multum tremendas, inque lexicis regna.

Horat.

Rarò antecedentem ſceleſtum
Deſeruit pede pœna claudo.

FINIS SCAZONTIS.

ODE

De agro Neapolitano.

QUis me liquentum cœrula nubium
Raptim ſecantem, quiſve Deûm Notos
Nimboſque tranantem æſtuoſos
Siſtat agens laribus paternis?

O læta apricæ prata Bataviæ!
O Rheni ad undas graminei tori!
O mite Lugdunum! ô relictæ
Certus amor validuſque terræ;

Ut cor peruris! vos, comitum manus,
Heu candidorum turba ſodalium,
Quîſcum ſerenos ſæpe ſoles
Aöniæ fidis illecebra,

Duxi beatus! nunc videt exſulem
Campana Tuſco Doris ab alveo,
Myrteta luſtrantem otioſæ
Parthenopes & odora Tempe.

Sive hinc Pelaſgæ rura Dicarchidos,
Seu, quo ſepultus Tros tubicen, jugum,
Lituſque prætextum Lucrino, &
Sulphureis geniale Baiis

Calcare laſſor: ſeu ſterilem hinc locum,
Fumiſque & atro vortice torridum,
Phlegranque damnatam per ævum
Fulmineos glomerare nimbos.

Qua trux triſulcum miſſile Juppiter
Adflati adactum viſceribus ſoli
Contorſit in fractos gigantas,
Terrificæ monumenta pugnæ.

Sive hinc paludem ſpecto Acheruſiam,
Cunctis natandæ veſtibulum Stygis,
Ripaſque ſub terram meantis
Nunc avibus placidas Averni.

Hinc culta Iäccho quid memorem juga,
Quid Phœbo amatam fatidico ſpecum,
Fœtaſque reſponſis latêbras,
Euboïcæ penetrale vatis?

Sedem hinc nefandi quid Tiberî canam?
Quid fixam in altis Inarimen vadis,
Cui membra ſuppoſtus Typhoëus?
Quid tumulum Procyten Mimantis?

Vidi & peruſtis horriferum jugis
Late Veſevum, nuper amabilis
Hinc terga veſtitum Lyæi
Germine, Palladia hinc oliva.

Cum volvit igneos aſper anhelitus
Telluris alto Mulciber è ſinu;
Ruptique concuſſis cavernis
Culmina diſſiluere montis.

Obſeſſus æther ſulphurei globo
Nimbi intonare. hinc ſaxaque cerneres,
Undamque flammamque ac vaporem
Aërias ſuper ire turres.

Mors hic per agros; hic lacrimæ & fuga.
Jamque hauſta diræ cuncta voraginis
Occurſu. at OEnotras per urbes
Attonitæ emicuere matres.

Experte ſtagnis, quid tumidum ſecas,
Heinſi, profundum? ne temerarius,
Ne crede rupturis procellis
Invalidæ tabulas phaſeli.

Dircæá non te Cecropio patri
Enixa mater: non tulit entheis
Bœotus Iſmenos fluentis
Icariæ intrepidum ruinæ.

Dum curſu arantes invia ſiderum
Non æmulando perſequitur Deas,
Dejectus ex æthra Pyreneus.
Tutus humi leviorque lapſus.

Quin plectra tentas ad Batavos redux
Olim penates. non ego cognitis
Majora de magnis locutus,
Non dubii metuendus oris.

O quæ relicto gaudia tum patri!
O gratulatis quanta ſodalibus!
Huc adde Rhenani hauriendos
Pro reditu cyathos Lyæi.

JOHAN-

JOHANNIS VESLINGII

Equitis, Anatomia.

MOrtale corpus, fabricam artificis Dei,
Nulli æmulandam, quam ſatam vili è luto
Imaginis formavit ad legem ſuæ
In ſe ruentis rector æternus poli;
Sacrariumque conditor legit ſibi,
In quo colatur, ipſe quod ſtructum colat:
Opus ſtupendum, cœlitis flammæ capax,
Sed diſſipandum, ſed reverſurum ilico
Terræ in parentis, unde profluxit, ſinum,
Specta Juventus, noſſe quæ quid ſis voles,
Vel quid futura. Si quis herbarum ſciens,
Curæque morbis utili incumbens ſtudes,
Hæc intuere. quod vides, homines ſumus:
Fragiles, caduci, quoſque momento unico
Vel parva privet muſca vitali bono.
Sed quiddam in hac compage præclari latet,
Vix adſequendum ſenſibus, captum ſupra:
Quod machinator fabricæ humanæ Deus
In nos profudit, æthere ablatum ſuo,
Suique pignus ipſius terræ dedit.
Quod unda non exſtinguat, aut ponti furor,
Non irruentum denſa telorum ſeges,
Non ſi premamur monte collapſo ſuper,
Non flamma tollat ulla, non ſummus dies.
Animam vocamus: hoſpitam exigui laris,
Diam, æviternam, luce congeſtam ignea,
Nec inquinatam ſorde mortalis luti;
Sed entheam, ſed patrio adfixam polo;
Brutiſque quæ ſecernat humanum genus,
Nec expolito præditis ſenſu feris.
Illam per artus ſparſit incluſam Deus,

Quo poſſideret creditæ regnum domus,
Atque excubaret. qualis in caſtris vigil,
Semper tuendo provide intentus loco,
Ne quid minetur hoſtis adſultor doli.
At corpus ecce. nulla pars cauſſis vacat,
Pars nulla motu, nulla fomento ætheris.
Ratio altiorem fabricæ inſedit locum,
Et ille ſummus ingenî humani vigor;
Ut patrio vicinus hæreret lari,
Natalibuſque mox reluſtrandis ſibi.
Hinc cor trahendæ originem vitæ vides,
Hinc officinam ſanguinis cernis jecur.
Guttur remittit organi in morem ſonos,
Admittit auris. lumen adſpectum capit;
Folliſque reſpiratibus pulmo datus,
Quî ſe ore partim, nare ſe partim exigant.
Quid exta, muſculoſque, & omentum feram?
Tenſos quid hinc atque inde nervorum ſinus?
Quid oſſium compagem & abſtruſas ſpecus?
Per quos meatus occupet venas cruor?
Finemne ponat laſſus errando ſibi,
An circulator ſanguinem motus trahat?
Vertigo qualis non quieſcentis poli
In ſe relapſa. qualis Euripi liquor,
Vel flexuoſus arva Mæandros ſecans,
Se ſemper urget, ſemper urgetur ſibi.
Quid orbita, dic, Muſa deflectis tua?
Diſquirat augur iſta Delphorum Deus,
Veſlingiuſque, pæne par nomen Deo
Delphos colenti, ſive facundo ſono,
Sive artis uſu: certaque ægrorum ſalus,
Ac invidendus Gratiis ipſis lepor,
Suadæque nectar. cujus excelſum decus
(Cum prædicari voce ſat digna haud queat)
Silentio laudandum, ut in ſacris ſolet.

CASSIA-

CASSIANI PUTEANI

Viri incomparabilis è vivis ſublati exſequiæ.
Ad Tiberim.

REx Italorum Tuſce fluminum Thybri,
Cujus ſonantem creber ales ad ripam
Late audiendos fundit ore concentus,
Rerum potente radis alveo Romam
Dum ſepticollem, ſedis hoſpes æternæ:
Nunc ejulatu, nunc canore funeſto
Cenſende Thybri, præficiſque lamentis.
Mæandrum ad amnem vel Cayſtria in lympha
Non quale carmen ales integrat Phœbi,
Queſtu caduco cruda fata ſolatus
Suo ipſe cycnus funeri parentator:
Sed quod perennet, quodque lividum dentem
Carmen fatiget & retundat ætatis,
Dio petitum de ſacrario Pindi,
Majuſque cana temporum ſenectute.
  Fle, Tuſce Thybri: Caſſianus effertur.
Effertur ille Caſſianus, ut lucem
Mortalitatis lege adactus abrupit;
Ille, ille Caſſianus, ambitu in mercem
Vatiniiſque Noniiſque conceſſo,
Per quos curulis occupatur indignos,
Vir candidatus unicæ ille virtutis,
Scientiarum ſoſpitalis adſertor,
Antiquitatis fax reconditæ nobis,
Natalium ſplendore proximus primis.
  Fle, Tuſce Thybri: Caſſianus effertur.
Qui pace mentis, nectare indolis blando
Amabilique vicit Atticum comem,
Vicit Catones ſanctimoniâ morum,

 Nu-

Numaſque veteres, optimoſque Naſicas;
Varrone major, laude Tullio certans
Facundiæque & fruge plurimâ rerum.
Fle, Tuſce Thybri: Caſſianus effertur.
Benignitatis qui coagulo & miti
Nodo obſequelæ quemlibet ſibi adſtrinxit:
Cui debiturus plura multa debebam:
Qui me merendo mancipaverat totum;
Oculis duobus, luce carior gratâ.
Fle, Tuſce Thybri: Caſſianus effertur,
Cui vix dediſti, vix daturus æqualem es.

FINIS LIBRI SECUNDI SILVARUM.

NICOLAI HEINSII DAN. FIL.

LIBER TERTIUS SILVARUM,

Epigrammata præſertim complexus.

A D

Virum Clariſſimum

VINCENTIUM FABRICIUM.

NICOLAUS HEINSIUS D. F.

Viro Clariſſimo

VINCENTIO FABRICIO,

Reipublicæ Dantiſcanæ Syndico,

S. P. D.

Diu multumque circumſpiciendus mihi haudquaquam fuit inter antiquioris atque integrioris notæ amicos, cujus nomine libellus hic noſter, epigrammata partem potiſſimam complexus, inſcriberetur, cujuſque patrocinio pariter ac cenſura lucubratio hac qualiſcumque ſe permitteret. Nam & tu animo meo tantum non aſſiduus obverſaris, tenaciterque hæres inſertus, Fabrici clariſſime, ex quo bonarum artium ſtudio in celeberrima Batavæ gentis Academia adfixus, domum præ cæteris noſtram, me etiamnum puero, (luſtrum ſeptimum nunc agitur) ſedulùs admodum frequentabas, ac parentis mei ab ore perpetim pendebas: & jam tum poëſim hanc noſtram tam pulchre tamque feliciter abs te excultam ſubit meminiſſe, ut quicquid eruditæ juventutis ſub illam tempeſtatem magno confluxu apud Lugdunenſes noſtros ſe collegerat, id omne facile poſt te relinqueres ac longe ſuperares. Donato ad hæc luce publica tuæ in familiam Heinſianam pietatis egregio plane monumento. Quippe cum è vivis exceſſiſſet, te inter nos adhuc figente ſedem, poſt diuturnos morbi lentiſſimi cruciatus, parens mea, Ermegardis Rutgerſia, optima ac ſanctiſſima matrona, in ipſo ætatis flore nobis prærepta, funus genitori meo mihique ac ſorori unicæ per quam luctuoſum carmine epicedio facundus parentator proſequebaris, quod inter alios complures felicis ingenii fœtus in poëmatis tuis palam nunc per orbem litteratum circumfertur. Ex illo, etſi variis ſuſceptis peregrinationibus, tamen ad nos ſubinde

veſti-

veſtigium flectebas, & poſtea Dantiſci collocato domicilio, ampliſſimoque muneri admotus, non deſtitiſti tam me ipſum quam parentem meum, dum quidem is ſuperſtes in rebus humanis egit, litteris frequentibus ac planè mellitis continenter fovere, tuique memoriam abſentibus identidem refricare jucunda & diſerta compectatione. Quid quod mihi ante hoc decennium atrociſſima procella per mare Balthicum jactato, ac caſu in Dantiſcanum portum poſt longas irati maris agitationes compulſo, graviter prælerea ægrotanti, quotidianus toto fere morbi tempore ſalutator adfuiſti, una cum Ioachimo Hirtenbergio Paſtorio, viro ut medicinæ omnis callentiſſimo, (cujus artis fundamenta abs te quoque jacta ſunt haud infeliciter, prius quam juriſprudentiæ te dabas) ſic hiſtorico ac poëta prorſus inſigni, iiſque ſuper hac virtutibus inſtructo, ut ſine cura nequaquam ſit prædicandus? Iamque vires dejectæ paullatim inſtaurari cœperant, cum tu rheda exceptum, ſi recordaris, me deducebas ſæpenumero per pomœria civitatis veſtræ & ſuburbanos colles longe illos amœniſſimos, atque hinc arbuſti denſioris coma viridante, inde mira ſegetis ac frugum ubertate lætos, quo ſpectaculo haud modice equidem capiebar, ſic ut poſt informem maris ac importunæ febris aſſultum in Tempe illa Theſſala aut in Parnaſſum repente delatus mihi viderer, duce præſertim poëta tanto, ac tam elegantis ingenii confabulatore. Quod ſi Spartæ tibi concreditæ negotia publica interdum te avocabant Thorunium domo, non intermittebas alios oppido præſtantes viros cohortari, ut vices apud me tuas implerent, utque tempori ac morbo fallendis operam diligentem navarent. Quo in numero, præter Philippum Pelſium, res fœderati Belgii apud vos agentem, ſuccurrunt præcipui etiamnum Iohannes Erneſtus Schmidius, patricii vir ſanguinis, ac proaviti honoris meritum jam nunc ante ætatem multa virtute multaque eruditione complexus, & Iohannes Petrus Titius, litteras humaniores in veſtra civitate non ſine plurimo profeſſus applauſu. Quid nunc dicam, quibus officiis cum decumbentem adhuc apud vos, tum poſt refocillatas utcumque vires è portu veſtro jamjam ſoluturum ampliſſimus civitatis magiſtratus ſit proſecutus, & quam honorifice habuerit? Cujus argumenti me narratione cum breviter

ter

ter & tranſcurrendo defungi haud par ſit, oportuniori loco eam reſervandam ſeponamus puto præſtabit. Id obiter nunc monuiſſe ſuffecerit, tantæ hoſpitalitatis beneficium tibi præcipue acceptum à me referri, cujus ſollicitudine plus quam fraterna tunc effectum eſt, ne morbi pertinacioris incommodis ſuccumberem, neve vitam in diſcrimen ſummum vocatam cum morte commutarem. Hæc cum ita ſint, mi Fabrici, nihilque præter ordinem ſuper incomparabili rerum mearum ſtudio in te collaudem, quam multa ſimul concurrant pulchre, ni fallor, vides, quæ tibi præ cæteris libellum hunc offerri jubeant, ac alio me converti non ſinant. Ne nunc enarrem, parentem jam olim meum indole tua ad præclarum quodvis contendente ſic capi ac deliniri ſolitum, adeoque præſentiſſimam ingenii vim in te fuiſſe miratum, ut quotieſcumque me ad hæc Muſarum ſacra conatu omni conſectanda inſtigabat, quod fiebat ab illo ſatis frequenter, tuo potiſſimum exemplo pulcherrimo hic uteretur, idque mihi imitandum aſſidue proponeret. Accipe igitur mutuæ neceſſitudinis exiguam hancce teſſellam, cum & tu non minimam poëmatum tuorum portionem meo jamdudum nomini dicatam, tamquam amicitiæ noſtræ indubitatam teſtem atque indicem apud poſteros volueris exſtare. Vale. Scribebam Holmiæ Suecor. a. d. III *Eidus Sextiles anni, poſt natum generis humani ſervatorem,* CIↃIↃCLXV.

Iohan-

Iohanni Ludovico Balzacio.

FAcundiſſime Ludovice, quotquot
Nunc ſunt, tempore vel fuere priſco
In turba popularium tuorum;
Cui vernacula Suada perpolite,
Cui fari dedit efficace lingua,
Et vivacibus intonare chartis:
Curſu haud unius audiende ſæcli,
Longumque exſequiis ſuperfuture;
Atque à funere mox vidende major;
Cum Famæ alitibus vehêre pennis
Rorans nectare, deſpueſque ab alto
Pigræ flumina non bibenda Lethes.
Hæc olim Pyliæ ſeni ſenectæ
Æquis numina dent benigna votis.
At nunc, ut valeas, juvat doceri;
Verbo vel juvat unico doceri:
Ne deſiderio tuæ ſalutis
Incaſſum, Ludovice, maceremur.
Scribe ergo, ut valeas, diſerte noſter.
Plenâ ſi frueris ſalute, lapſam
Quin tu reſtituis mihi ſalutem.

Ioanni Franciſco Saraceno ſuadetur, ut Poëmata ſua edat.

GRande novem Saracene decus facunde ſororum,
  Idalis adſperſit quem ſale Diva ſuo,
Eia age, nectareos in lucem prome lepores;
  Totque jocis meritum parce negare diem.
Fama tibi jam ſtravit iter ſpatioſa benignum:
  Proſiliat latebris ſplendida Muſa ſuis.
Nequicquam premitur, Saracene. modeſtia ſera eſt,
  Tam bene nota aliis, quam male nota ſibi.

Ergo tot fruſtra Veneres largitus Apollo,
Et fovet ingratum ſpreta Thalia caput?
Ferree, tun' vatis titulum nomenque tuliſti,
Progeniem jugules qui, Saracene, tuam?
Par ſcelus in natos admiſit Iaſonis uxor.
Vivere tu prohibes, quos dedit illa neci.

In obitum viri optimi ac ſummi Theologi Frederici Spanhemii.

PErmiſere ſibi ſi quid ſuſpiria quondam,
Si dolor in lacrimas prodigus ante fuit;
Fletibus æternis lugubria buſta rigentur:
Exigit hos meritis nobilis umbra ſuis.
Spanhemio moriente levis dolor omnis, amici;
Impar materiæ planctus & iſte ſuæ eſt.
Hoc tumulo Libitina animam Virtutis humavit:
Quot bona tam ſancti funere rapta viri!
Perſona lamentis en omnia: queſtus ubique eſt.
Nulla vacat gemitu, nulla dolore, domus.
Si tot amicorum lacrimis nil creditur, hoſpes;
Crede vel Invidiæ. Livor & ipſe dolet.

Ad Aulum.

Alaſtor in funere Frederici Spanhemii plorans, quem vivum diris modis exagitarat.

CUm fila terſa, ſancta fila Spanhemî
Atrox pararet diſſecare jam Clotho,
Flevere quicquid Belgica ora præſtantum
Nutrit virorum; nulla non domus flevit:
Flent omnis ætas; æquus omnium eſt mœror.
Quin conſtat, Aule, fleſſe Alaſtorem obſcœnum,
Crudum, execrandum fleſſe Alaſtorem conſtat.
Res mira viſu: qui calumniâ totâ

Vive

Vivo involarat ante carnifex famam;
Ut involat præſignibus viris ſemper;
Nunc fractus, & dejectus, & ſui oblitus
Lamenta verſat, rumpiturque ſingultu.
Quid velle fletus hos miſerrimos credas?
Quod arbitraris conſcientiam oppreſſam
Atrocitate criminum hos profudiſſe,
Fœdique adactam pœnitentiâ moris;
Diram, Aule, neſcis hujus indolem monſtri,
Opinione falſus ah tuâ quantum!
Lacrimis malignis credulo viatori
Lagêa ſic per arva bellua imponit.
Quid flevit ergo? flevit, Aule, ſi neſcis,
Rubiginoſo morſibuſque contrito
Quem vellicare dente poſſet, ereptum.

Carolus ejus nominis primus Britanniarum Rex nefarie à ſuis trucidatus.

CArole, amor rerum, manibus cur ſancta tuorum
Præcipitata tibi funera? mitis eras.
Non tulit hos in Rege ſuo fæx barbara mores,
Parque fuit ſceleri, non didiciſſe ſcelus.
Hactenus hoſpitibus fugienda Britannia ſolis,
Advena nec ſedem quam velit eſſe ſuam:
Nunc dominis infenſa & inhoſpita Regibus ipſis;
Auſaque barbarie ſe ſuperare ſuâ,
Auguſtâ fit cæde nocens: quod poſtera pubes,
Quodque ego vix credam fletibus ipſe meis.
Defuit hoc ſceleri, Læſtrygones, impia tellus?
Ultores aliquid jam fore ſcite Deos.
Hoccine ſervitio libertas ſævior omni,
Sacrilegæ leges hoc potuere nefas?
Dî, bene; quod noſtro ſubmota Britannia mundo
Criminis invidiam ſuſtinet una ſui!

Atque

Atque utinam, Dî, nulla foret! precor exeat ævo,
Diraque Cimmeriâ nocte prematur humus.
Quid liceat ſceptris, ubi nec clementia tuta eſt?
Antiphatâ dignus Rege Britannus erat.

Simoni Vinnio Arn. Fil. cum ſupremos in utroque Iure honores conſequebatur.

Vinni ſedule, digne laude Vinni;
Primam Delius & Themis juventam
Cui pallentibus abſtulere curis;
Cui tot ſollicitas lucerna noctes
Duxit pervigil, ebriumque olivo
Lychnum Lucifer haud ſemel notavit;
Quem ſæpe Aöniæ lyræ vacantem
Vidit Cynthia, deſideſque ſomnos
Damnavit dea Latmii mariti.
Jam te continuo manet labori
Merces debita, teque Fama, Vinni,
Ultro, te meriti ambiunt honores;
Æquis paſſibus & vocant iturum
Per veſtigia, quîs peregit orbem
Splendor nominis inclytus paterni.
Quo cretus genitore ſis videto,
In te quem venerabimur renatum,
Vinni ſedule. Cernis, ut procetur
Blande te Themis, & trahat trahentem,
Omni vix aliis emenda voto,
Quam ſponte obvia, quam benigna vobis!
Totam muneris hanc habes paterni.

Rocho Hoffero, ſui ipſius ac parentis ſui poëmata edituro.

Roche, ſodalitii longos ſpectate per uſus,
Nec qui me modice, ſemper amatus, amas;

Indole nil poterat præſtari dignius alta,
  Quodque magis meriti debuit eſſe tui,
Quam rapere è tenebris facundi plectra parentis,
  Et ſuperâ caſſum luce fovere caput.
Perge agere id quod agis, cœptoſque abſolve labores,
  Exempli ſtimulos & tibi ſubde tui.
Sic patriæ titulos, Hoffere, tueberis umbræ:
  Sic genitor Stygiis eliciendus aquis.
Hoc quoque ſi monitis præſagi credis amici,
  Cum patrio citharam pectine prome tuam:
Unaque da geminas oſtentet pagina lauros;
  Unaque ovet gemino vate ſuperba domus.
Audior. ecce ſimul proleſque parenſque leguntur,
  Arduus in laudem tendere uterque ſuam.
Tam ſimiles proliquc parens proleſque parenti,
  Se totam, ut dubitet, cui dare Fama velit.
Perge per æterni meditamina, perge, laboris
  In nemus Aönium plurimus ire nepos.
Quid precor, & votis agito damnanda modeſtis?
  Laſſarunt Clarias jam duo plectra Deas.

Caſpar Kinſchotius fatali morbo decumbens, dum ipſe navigans in Sueciam magna tempeſtate agitabar.

CImbrica me Tethys Borealibus aſpera nimbis
  Jactat, & Arctoï ſpuma ſonora ſalis;
Cura tamen de me non eſt mihi. Dî, date tantum,
  Plurima cui meditor vota, ſuperſtes agat.
Ah meus invalidos Kinſchotius uritur artus.
  Præda miſer lentis febribus ille jacet.
Quemne ego deſerui crudelis, ut ultima ferrem,
  Et caput hoc diris ingereretur aquis?
Pœna premit meritum: nil deprecor æquoris iram.
  Supplicio gravior, Dî, mea noxa ſuo eſt.
Alterutrum ſi fata vocant, me ſpargite ponto.
  Eſt mihi Kinſchotio ſoſpite vita mori.

Sin illum fera Parca trahit, quin jungor amico,
Quo ſine nequicquam, Dî, ſupereſſe velim.
Cernitis, ut multam juveni Cytherea ſalutem,
Ut Charis, ut Pæan, Aönideſque rogent?
Spes tantas, bona fata, meis ſervate Batavis.
Mortuus hoc vivam pectore. vita, vale.
Quam levis ô faciliſque mei jactura peremti,
Illo qui nequeam non moriente mori!

Ad Eminentiſſimum Principem Franciſcum Barberinum, in Galliis hærentem.

UNica ſpes Muſis, Patrui poſt fata, Latinis:
Pegaſeis pretium quo duce crevit aquis;
Cujus adhuc humeris, altam meditata ruinam,
Pieris adflictum ſuſtinet ægra caput:
Quid reditus, Franciſce, tuos trahis? adſpice, quanto
Auſonis hunc voto flagitet orba diem.
Adſpice, quot gemitus lamentaque libet ademto;
Pulſet ut infeſta pectus & ora manu.
Quam miſeram nox certa manet, niſi protinus adſis,
Ore canit Pæan præſcius iſta meo.
Nec vatum dubitanda fides. quid adeſſe moraris?
Tu Genius patriæ, tu jubar omne, tuæ.
Haud fugient niſi Sole vagæ veniente tenebræ.
Phœbe, ſerenatum tu facis ire diem.

Iohanni Baptiſtæ Donio Patricio Florentino, viro inter doctos optimo, inter bonos doctiſſimo, Muſicæ veteris & antiquitatis omnis magno inſtauratori, immatura morte ſublato.

SCientiarum pectus omnium ſedes,
Vindex vetuſti temporis, ſui lumen,
Pitho Pelaſga, Suada Romulæ gentis,

Etruſca Siren, nectar aureæ vocis,
Sal Gratiarum, mens Leporis antiqui,
Cortina Phœbi, Muſici chori plectrum,
Minervæ amores, ipſe Candor & Virtus;
Hæc, pluraque his, hoc clauſa nunc tacent ſaxo.
Dixi, viator, multa: nil tamen dixi.

Ad Danielem Blanckium, Lycei Patavini pro rectore, Medicorum ordini inſertum, extemporalis gratulatio.

BLancki, eruditæ ſceptra cui juventutis
E flamma Achiva ſtragibuſque Trojanis
Antenori ſervata credidit Pallas;
Poſt æmulandi diligentiam exempli,
Quæ ſeſe honori præſtitit parem tanto;
Ne præmiorum ſumma deſit aut merces;
Apollinari laurea tibi frontem,
Phœbo ſacrandæ lectus arbiter turbæ,
Scientiarum fax, Licetus obnubit;
Qua rex minorum magnus Hadria undarum
Glauco feraces ſtringit alveo campos:
Tam doctum alumnum, tamque pectus excultum
Lymphis Boruſſis invidente Benaco.

Fortunæ imagini ſubſcriptum, in Philotheca Iacobi Philippi Thomaſini Æmonienſis Epiſcopi.

ÆTernitati nate, virtutis capax,
Et mente ſordes rapte terrenas ſupra,
Contemne fluxa regna fallacis Deæ;
Neu blandienti credulam præbe manum.
Debere ſorti turpe, quod poſſis tibi.
Quamquam beatas rara commendat domos,
Plerumque rebus addita adflictis comes,
Atque expeditas ſarcinas ſecum trahit
Egena Virtus omnium, dives ſui.

Volubili Fortuna verſatur rota,
Conſtans moveri ſemper, & ſemper levis.
Fidam experiris? craſtino infidam die
Scito futuram: lubrico imponit gradu.
Proinde, famam quiſquis ac laudem aucupas,
Atrocius quo ſævit, hoc perſta magis;
Neu fortuïtis caſibus tergum dato.
Cedunt prementi fata, cedentem premunt.

In Elogia clarorum hominum à Guilielmo Colleteto conſcripta.

NOtus Hyantææ vada Colletetus ad undæ,
  Gallica quem Clario Muſa lepore beat,
Hactenus æterno dum dedicat otia Phœbo,
  Multa viro Aönia gloriâ parta lyrâ eſt.
Jam ſat, ait, tibi, Muſa, datum. quin pergimus ultra,
  Qua patet eloquii liberioris iter.
Nec mora; laudatrix cum ſurgere pagina cœpit,
  Et pia dat meritis vivere charta viris.
En tibi nunc, quod, Livor, agas. rumpare legendo.
  Dente fero nullum dignius exſtat opus.
Materieſque auctorque negant tibi poſſe probari:
  Provocat hic morſus, provocat illa, tuos.
Neu vero in caſſos armari luce recuſa,
  Sacrilegâque time vellere buſta manu.
Colleteteâ nam quæ celebrata papyro eſt,
  Turba nequit dici mortua, viva poteſt.

Viro Maximo Hugoni Grotio, Delphis Batavis in patria ſepulto.

QUi magnos hac mole legis requieſcere manes,
  Et non mortali juſta ſoluta rogo;
Ne, quæſo, ne crede. fides in marmore nulla eſt.
  Crimina quid, quo jam progrediantur, habent?

Aut quid, quo penetrent, mendacia? muta ſepultos
Saxa cavillari ſi liquet auſa Deos.
Creta dedit tumulum, cunabula Creta Tonanti.
Creta docet naſci numina, Creta mori.
Scilicet hæc fingant audacter, ut omnia, Græci:
At patriæ cuperem non imitanda meæ.
Gens ob candorem memorata vel hoſtibus ipſis,
Fallere, vos priſcam, turba Batava, fidem?
Nec ſatis eſt cunas oſtendere; pergitis ultra.
Jactat Apollineos Delphica terra rogos.

In Talpam, ſcriptorem plagiarium & indoctum.

QUem manifeſta premant alieni furta laboris,
Scrinia vulgantem non ſua, Talpa, vides?
Obvia quem tangant mordacis murmura vulgi,
Publicaque exagitent ſibila; Talpa, vides?
Denique deprenſum pueri, juveneſque, virique,
Quemque vocent furem compita, Talpa, vides?
Ut videas nil, Talpa, tamen, mihi crede, videris;
Et nulli non te prodit adunca manus.
Furva colorato cornix nil fallis amictu:
Nil ope Maſſylæ fallis, aſelle, jubæ.
Obtuſos neu finge oculos tibi cuncta videnti.
Hoc quoque, quam videas nil, puto, Talpa, vides.

In Aquilam, inſigne gentilitium Cardinalis Dongii.

FUlmineam, quicunque vides, venerare volucrem.
Fida magis Latio nulla miniſtra Jovi eſt.

Iohanni Veſlingio, equiti.

MAxima, Veſlingi, medicantis gloria Phœbi,
Quem nihil in tota, quod juvet, arte latet;

Bis ſeptem me febris habet violenta diebus ;
Languidaque immodico membra calore terit.
Adventu nunc ecce tuo fugitiva remiſit,
Viſa ſalutiferæ vim timuiſſe manus.
Quos non ſubmoveas valido medicamine morbos ,
Si neque conſpectus ſuſtinuere tuos ?

In effigiem Franciſci Bernardini Ferrarii.

SIc devota tibi Ferrarius ora ferebat.
En, pia poſteritas, quem venerere, virum.
Os , velut in ſpeculo , licet intueare diſertum.
Artifices ultra nil valuere manus.
Pectora ſi poſſent nive candidiora referri ;
Nectare Cecropii pectora plena favi ;
Tota venuſtatem ſpirantia , tota lepores ;
Jure Promethëæ cederet artis opus.

Ferdinandus Furſtenbergius , dum hortos Tibure Eſtenſes una perluſtramus, aquarum hinc illinc è terra per occultos tubos proſilientium vi ſubitâ præter expectationem circumventus permaduit.

LUſtrat Ateſtinos dum Furſtenbergius hortos ;
Qua natat irriguis fertile Tibur aquis ;
Ecce repens prorumpit humo , vatiſque diſertum
Os petit & Clarios lympha doloſa ſinus ;
Fallor ? an exegit per hiantis viſcera terræ
Non exſpectatas obvia Naïs aquas ?
Dum decus Aöniis hoc invidet illa deabus ,
Et premere amplexu geſtit inepta ſuo.
Thiodamantëus non eſt puer , improba , non eſt :
Hos ſibi Calliope vindicat alma ſinus.
Supprime , dædalei cuſtos laſciva vireti ,
(Nil agis inſidiis , perfida Naï, tuis)

Supprime fallaces, Anieni filia, lymphas.
Non niſi Caſtaliis ille rigandus aquis.

Pugillares eburnei munus Carolo Dato miſſi.

SOmniaque & nugas cui credidit ante canoras,
Id dono Heinſiades nunc tibi mittit ebur.
Invidioſa manent viles, Date, fata tabellas,
Quas teret Aonio conſcia dextra Deo.
Sacra quibus Tuſcæ ſunt committenda Thaliæ,
Mille quibus Charitum ſeria, mille joci.
Quod nitet argento, quod pagina dentibus Indis,
Candidior non eſt moribus illa tuis.
Gemmea, crede mihi, ſi digno digna parentur,
Tam cultam deceant vix bene dona manum.

In Orationem Ioannis Guidaccii Equitis & Canonici, habitam Florentiæ in Academia Apathiſtarum.

PLaudite, Pierides; Guidaccius ora reſolvit
Plena favo Suadæ, nectare plena, ſuæ.
Ora, Deæ, ſolvit Guidaccius. ecce, citatas
Arnus ad hanc vocem ſtare coëgit aquas.
Confluit auditor vagus undique. tecta replentur
Facundi tacitâ religione ſoni.
Dicenti favet ipſe locus; Mediceâque rident
Sidera, Ledæo germine major honos.
Purpurei ipſe apicis decus annuit, annuit ipſe
Gloria purpureæ Carolus, ecce, togæ.
Eſt aliquid placuiſſe Deis: præſentia cœli
Dat ſtimulos animis, nec leve calcar habet.
Jamque oblita ſui, divino percita nutu,
Concipit æthereos enthea lingua ſonos.
Nec, quam miramur, vox eſt Guidaccia: vocem
Commodat huic præſens & movet ora Deus.

In Auguſtini Cultellini Orationem funebrem, qua viro integerrimo Braccio Manetto Patricio & Mathematico Florentino parentabat.

PRæſidium qui mite fuit, dum vixit, egenis
Braccius; & largas ſic bene trivit opes;
Uranie ætherios dederat cui noſſe receſſus,
Aſtraque & amotos viſere mente Deos;
Mærorem exſtinctus deſideriumque reliquit
Grande ſui patriæ, pauperibuſque ſui.
Exſequiis meritos dat Cultellinus honores:
Vivere dat tanto poſt ſua buſta viro.
Materiæ par eſt facundia. ſcilicet alter
Tam bene laudandus, quàm bene vixit, erat:
Alterius ſed palma prior; qui præſtat, amici
Ne lateat pietas hæc, pietate ſuâ.

Ad Illuſtriſſimum virum Carolum Sanctamauræum, Marchionem Montoſerium, cùm poëmata ſua editionis ſecundæ illi auctor offerebat.

LAus, Montoſeri, magna Gallici Martis,
Major Dearum, fonte quæ Meduſæo
Os irrigatis filą vatibus præſtant
Rubiginoſo tuta temporum à morſu,
Omnique vocem quæ perennet in ſæclo;
Eia intuere fronte candidâ hos luſus,
Et non ſeverâ neſciâque rugarum:
Qualem moleſta tot clientium haud raro
Turba experitur, & frequens ſalutator,
Quos mane toto, quos meridie admittis.
Non his adiri te decebat à nugis,
Auremque ſacram frivolis profanari.
Nam peſſimæ abſit ut patrociner cauſſæ,

Phœbum æmulantis unice artifex plectri,
Plectri, futuris quod nepotibus ſacrum eſt.
Sed dum ſubinde demereris abſentem,
Sed dum laceſſis, mancipaſque conſtrictum
Benignitatis non ſolubili nodo,
Moleſtiam ultro maximam tibi acquiris.
Scin' arrogare quidlibet ſibi vates?
Quis hunc abuſum, quis licentiam frenet,
Auctoritas quam cana temporum invexit?
Hic, Montoſeri, mos malus poëtarum eſt,
Phœbo nec ipſi nec ſororibus Phœbi
Ut tura libent victimaſve vittatas,
Sed carminum dent Dîs datoribus carmen.

In hiſtoriam Concilii Florentini à Roberto Critonio, Britanniarum Regis Sacellano, editam.

INconcuſſa malis quas det Sapientia vires,
Rebus in adflictis quam ſibi præſtet opem,
Ut ſe præſidio vallet virtutis, & omnem
Rideat adſultum, robore tuta ſuo;
Exempli te rara docet Critonius altri
Gloria, qui volvis nobile, Lector, opus.
Flebat inexhauſtas oppreſſa Britannia clades,
Regiaque à famulis colla reſecta ſuis.
Paucorum pars magna fugam comitatus herilem
Fortunæ trepidas non dedit ille manus.
Nec pulchram pietate fidem ſancivit inerti.
Sed venit ad partes bibliotheca ſuas:
A ſtudiis animo devertitur hoſpite nuſquam:
Illa loco patriæ ſedulus exſul habet.
Sollicitam mulcent hæc oblectamina mentem:
Hac domat, hac luctus decipit arte ſuos.
Suſtinuit patriis Critonius exſul ab oris
Condere, quod numquam Fama releget, opus.

Epitaphium Petri Scriverii.

HUic ſua commiſit Scriverius oſſa ſepulcro,
Hiſtoriæ vindex corque, Batave, tuæ.
Civica cui toties Romano venit ab orbe,
Seu ſua ſcripta foras, ſive aliena daret.
Succubuere quidem ſpatioſæ membra ſenectæ:
Nominis at ſpolium ſæcula nulla ferent.
Collatum ne, Rhene, tibi præpone Salonem;
Aurifero conſors ſit licet ille Tago.
Bilbilicus vates Latii laus rara leporis
Quod placet & ſpirat poſt ſua fata, tuum eſt.

Vinum Opimianæ notæ, Sereniſſimi Electoris Palatini munus.

MIſſa Palatino nobis ab Apolline nuper
Munera blanditiis imperioſa ſuis,
Intermiſſa jubent modò plectra reſumere vatem.
Munera ſufficiunt Pegaſon illa mihi.
Quid mirum, Aönios quod equi dedit ungula rores,
Par liquor Aönium cum mihi gignat equum?

In effigiem Henrici Bornii Philoſophiæ Profeſſoris, Principi Arauſionenſi à ſtudiis.

BOrnius hoc vultu eſt, Sophiæ genuina propago,
Quo dea Socraticos ſtillat ab ore favos.
Frons nec ſtricta viro, nec quam ferus aſperet horror:
Nulla ſupercilio nubila; faſtus abeſt.
Ridet amabilitas per amœnos commoda mores,
E bene luſtrato quod tulit orbe decus.
Verba cothurnato nuſquam crepat apta tragœdo,
Quæ Cato vel Curius vel Numa priſcus ament,

Crede mihi, cynicos non fert Sapientia geſtus,
Scita nec immodico plena rigore probat.
Bornius in veram molitus pectora laudem eſt;
Miſcet Ariſtippum qui tibi, Zeno, ſuum.

In effigiem æri inſcriptam Caroli Secundi Britanniarum Regis. Ad Fortunam.

HUnc ſeſe artifici populis dat in ære videndum
Carolus, auguſtæ ſpes recidiva domûs;
Quem fata immeritum regnis fraudare paternis
Poſt rerum infeſtas erubuere vices.
Ille diu (quod victa viri virtute fateris)
Perfidiæ crimen, Fors inimica, tuæ;
Sacra Britannorum turbatis anchora rebus,
Et patriæ ſero vix ſapientis amor,
Suſcipit excuſſum capiti diadema rogatus,
Sceptraque plebeias non bene paſſa manus.
Profectum, Fortuna, nihil vel cæde Parentis,
Vel Gnati exſilio, bis ſcelerata, tibi eſt.
Accepta auſpiciis proavitis regna referri
Dum prohibes, meritis vindicat emta ſuis.
Dilue ſacrilegæ maculam, rea, dilue noxæ;
Ne tibi poſteritas hoc licuiſſe gemat.
Fata niſi expugnas fatis adverſa ſecundis,
Æternum invidiæ colla gravabit onus.
Expiet innumeris patrium caput ille triumphis.
Abſolvi haud aliâ lege, nefanda, potes.

Ad eundem, cum Monckianas laudes illi mittebat auctor.

INſpice ſcripta duci facilis præconia magno,
Maxime Rex: neque enim ſunt aliena tibi.
E domito victor quam Monckius hoſte paravit,
Auſpiciis cauſſæ debita palma tuæ eſt.

In Filium primogenitum Ludovici XIV Regis Chriſtianiſſimi.

MAxime Borbonii ſalvé diadematis heres,
Longa tuis Celtis gaudia nate puer.
Dî, ſuperet! Dî, ſoſpes agat! nil poſcimus ultra.
Indole prævertet votaque ſpemque ſuâ.
Certa futurorum præſagia Marte fugato
Ille dedit terris, auguriumque ſui.
Quæ non exhibeat miracula plenior ævi?
Quæ ſatis hunc cumulet gloria laude virum?
Per quem nata ſalus poſt bella nefaria rebus,
Tunc quoque, cum natus nec foret ipſe, fuit.

In Syſtema Saturnium Chriſtiani Hugenii Zulichemii.

LAudibus Hugeni pars addite magna paternis,
Quem totum Uranie vindicat alma ſibi.
In cunis placiti reptare per avia cœli,
Aſtra tibi puero volvere ludus erat:
Aſtra minus patriis non trita penatibus olim,
Cognita natali non minus aſtra ſolo.
Jamque eadem populis mirantibus aſtra recludis,
Perſpicua ingenii lumine facta tui.
Qualis ſidereo radiatus in æthere Titan
Oppoſitam nocti ſpargit ubique facem.
Ardue ſtellantis ſalve metator Olympi;
Qui ſupera nobis dás regione frui.
Per quem diſcuſſa dubiæ caligine mentis
Inſerimur liquido comminus ora polo.
Devocat in terras, magico ſine carmine, Lunam
Æqua Syracoſio cui manus arte ſeni.
En Jovis annoſo genitor nunc carcere per te
Prodit, & inſolitam rurſus oberrat humum.

Macte auſu ſtudioque, Deos qui vindice chartâ
  Adſeris, inventi qui facis aſtra tui.
Falcifero tenebroſa ſeni cum vincula laxes,
  Sæcla tuum nobis aurea munus erunt.

In Orationem Alberti Ruſii luce donatam, de jejuna quorumdam & barbara juris compendiaria, cum juridicam in alma Batavorum Academia Profeſſionem ipſe auſpicabatur.

EN tibi, quæ doctæ plauſum meruere coronæ,
  Dum recitatrici pulpita voce ſonant.
Attonitas aures modo captus ab ore diſerto,
  Nunc tua quo paſcas lumina, Lector, habes.
Vile tegi parvo monitum ne crede libello,
  Pagina quale tibi quotidiana ferat.
Ruſiadæ veneranda ſui Themis ore locuta eſt,
  Quo dea cognitius vix ſibi pectus habet.
Credite: ſic Romam, veteres ſic fovit Athenas,
  Degeneri nondum cedere juſſa foro.
Maſcula pondus erat dubiæ facundia cauſſæ;
  Laus pretium palmæ, palma dabatur honos.
Ære patrocinium nuſquam venale pudendo,
  Linguave proſtabat mercis emenda loco.
Litem ex lite ſerens non inficiator alebat,
  Non reus actori victima pauper erat.
Delphica Ruſiacæ fundunt oracula chartæ:
  Conciliat profugam vox tibi ſancta Themin.
Hæc ſi juſſa facis, terræ ſpectanda relictæ,
  Exſulat in cœlo quæ Dea, rurſus erit.

Ludo-

Ludovici XIV Regis Chriſtianiſſimi pia & pulchra ſollicitudo ob Reginæ Matris adfectam valetudinem.

ANna parens Auguſta toro moribunda jacebat :
Perdiderat vires ſera medela ſuas.
Deplorata ſalus nulli revocabilis herbæ
Undique collatam deſtituebat opem.
Auſtriaci decus Anna laris : duo numina rebus
Quæ felix utero bis pariente tulit.
Conſternata metu Superis pia Gallia ſurdis
Dat non auditas , dat ſine fine , preces.
Tu demum , adſerto Ludovice ſalutifer orbi ,
Numina qui poſſes flectere , ſolus eras.
Invidiam tanti non ſuſtinuere doloris ,
Et Parcæ gemitus erubuere tuos.
Tot lacrimas puduit , tam juſta repellere Regis
Vota , negaviſſent cui nihil ante , Deos.
Per te ſalva parens : per te lux illa parenti
Reddita , quam ſanctæ munera matris habes.
Dî terris populoque palam fecere quid eſſes ,
Quamque darent meritis ſidera prona tuis.
Accumulant titulos materna pericula nato.
Parcior incolumi laus genitrice fuit.
Nunc Superis cautum eſt, ne clarior arte regendi,
Aut Mayorte tuo, quam pietate, fores.

In victoriam Lotharingicam Ludovici XIV Regis Galliarum à Deo dati.

ULtor in Auſtraſiam Ludovix dum ſigna rebellem ,
Caſtraque fulmineo Marte probata movet ;
Dî cœptis cauſſæque jubent ſervire triumphos .
Juſta laceſſitam concitat ira manum.
Vincere cur ſolitum temeraria ferris in hoſtem ,
Auſtraſia in clades ambitioſa tuas ?

Quid

Quid captes video. cum nil tibi fata relinquant,
Spem niſi laudatæ materiamque necis,
Hæc te dextra facit, qua proſternêre, ſuperbam.
Dum buſto titulos accumulare juvat,
Invidioſa foves memorandæ vota ruinæ.
Borboniâ nolit quis cecidiſſe manu?

Aliud.

AUſtraſiæ te palma vocat: quid fata moraris?
Obſtat inacceſſi nil, Ludovice, loci.
Mœnia ſe pandunt vallata paludibus ultro,
Fulmine conſpectûs mœnia tacta tui.
Occupat adventum victoris adorea præcox;
Et rapuiſſe viam ferre tropæa fuit.
Nuda tui frangit præſentia numinis hoſtem.
Ne ſuſcepta quidem bella triumphus erant.
Nil opus eſt armis poſthac in prælia, Regum
Maxime, vel ſolum cum tibi vincat iter.
Emta aliis multo victoria ſanguine laudi eſt:
Anticipat Martem prævia palma tuum.

Aliud.

AUſtraſios dum bella paras genitura triumphos,
Quod via tam parvo tempore rapta tibi eſt;
Victurum cum ſole decus, Rex maxime rerum,
Fallitur, humanæ qui putat artis iter.
Præſtitit obſequium regalibus utile votis
Militiæ conſors jam veterana tuæ.
Te tua remigio Victoria præpetis alæ
Rettulit ad patrios officioſa lares.
Non Getici Boreæ, non fulminis ocior aura eſt,
Exſeruit properas quam tibi Diva manus.
Cum nil ſit Famâ pernicius; hanc quoque victam
Vidimus, ut reditum pone ſecuta tuum eſt.

Con-

Contigit haud ullis niſi te victore triumphis,
Nuntius ut palmæ dux foret ipſe ſuæ.

Aliud.

HInc tibi cum Mavors, illinc Victoria ſemper
Excubet, ad nutus pervigiletque tuos;
Anceps palma diu, Regum Rex ſumme, duobus,
Dum te certatim demeruere, fuit.
Nunc cur Diva Deum poſt terga reliquerit audi
Præventum obſequii partibus; ales erat.
Laus operum, ſenio ſat cuilibet ampla ſuperque,
Ante diem ferro jam properata tuo eſt.
Nulla miniſtrandis ſuffecit ab arbore ſertis,
Inque triumphalem laurus itura comam.
Hoſtili multum rubuere crepundia tabo,
Et ſpolia infanti bellica ludus erant.
Exegere tibi cunabula Martia pugnas.
Hæ tyrociniis ſunt elementa tuis.
Emeritum aſſidui jam te fecere triumphi:
Jam rude donavit Mars pater ipſe ſuâ.
Ille, diu tua cura prius, dum porrigit herbam,
Et nil, quod meritis talibus addat, habet;
En cumulus laudum, Victoria ſanguinis exſors
Fœdatam nullâ dat tibi cæde manum.
Hæc demum, Rex, palma tua eſt, mitiſſime rerum:
Hæc par tot titulis, hæc decus omne tibi.
Arma quid oppoſitum tam fortunata moretur?
Nominis Auſtraſii victor inermis eras.

Ad Regem Chriſtianiſſimum Ludovicum XIV, ut arma adverſus Chriſtiani nominis hoſtem convertat.

FUlminat Arctoum dum Thrax bellator ad Iſtrum,
Et domino famulas ponte coërcet aquas;
Dum premit Europen Aſiæ ſubſeſſor inultam,
Prædaque, nec magno parta labore, ſumus;
In te oculos, in te nunc ſpem Germania ſolo
Et meritam fixit, præſidiumque ſui.
Barbariæ, Ludovix, nomen fatale domandæ,
Inclyte, palma tuam flagitat iſta manum.
Palma jugis toties alienis, maxime victor,
Lecta triumphanti, nec regione ſuâ.
Reſtat Idumææ ſoboles pulcherrima ſilvæ:
Uberior nullo palma petenda ſolo eſt.

Othomannicus exercitus ad Arrabonem fluvium à Chriſtianis ſingulari operâ ac mirandâ virtute militis auxiliaris Galli profligatur.

VIſcera Pannoniæ Byzantius intima prædo
Carpit, & armato turbine raptat iter.
Belliger hinc Oriens comitatur ovantia caſtra;
Hinc Thrax quod validæ, quod Scytha, pubis habent.
Boſporeos Iſter famulâ cervice triumphos
Atque indignanti ferre jubetur aquâ.
In ſcopulis non ulla mora eſt, nec in amnibus, hoſti.
Chriſtiadum tantus pectora terror agit.
Nil circumfuſis arx tuta paludibus obſtat,
Prærupti ingenio nil ſalebroſa loci.
Actum erat Auſtriacis de partibus, optimus armis
Magnanimam Ludovix ni celeraret opem.
Mittitur auxilio veteranus in agmina miles,
Marti exploratum pulchra per auſa decus;

Robore

Robore qui penſent numerum, diſcrimina lauro.
  Thrax cadit, & latam funere ſternit humum.
Conjurata parem cui ſeſe Europa negabat,
  Hunc fugat exiguâ Gallica turma manu.
Materies ſeris annalibus unica præſto eſt,
  Plurimus è pauco milite natus honor.
Res haud mira tamen. quid enim non victor abiret,
  Auſpicium dederas cui, Ludovice, tuum?
Hac tu parte tui præſens, Rex magne, fovebas
  Pectora bellantum, fulmineaſque manus.
Plus ſatis in palmas, te mandaviſſe triumphum, eſt;
  Quo res Chriſtiadum pignore ſalva foret.

Aliud.

BOſporus Europæ jugulum premit enſe ſuperbo:
  Unica ſpes lapſis, Gallia, rebus ades.
Nec Ludovix in bella tuus palmamque feratur.
  Abſit, ut hac cæſus Thrax luat auſa manu.
Exiguas numero ſat erit miſiſſe cohortes:
  Mitte. ducis ſpirans miles imago ſui eſt.
His in pectoribus fibram ſparſere per omnem
  Numina Mavortis ſe, Ludovice, tui.
Auguror: aſſuetos jam ſpondet adorea plauſus,
  Laurea victricem jam ſubitura comam.
Colluvies, Ludovice, fugam Threïſſa capeſſunt;
  Ut prope perventum eſt, conſeriturque manus.
Abſenti res magna tibi, Rex ſumme, peracta eſt:
  Stat cumulo gurges ſtragis, inundat humus.
Admonuiſſe tui ſuffecit in arma furentes,
  Ut conclamatâ terga ſalute darent.
Fulmina ſic mittit pro ſe ſua Juppiter orbi,
  Horrendam populis teſtificata manum.
Nec pugnaſſe ſat eſt feliciter. aurea terris
  Poſt debellatam Pax redit, ecce, luem.

Ille ferox, rebuſque tumens aſperque ſecundis,
Quem cruor & ſævum Martis alebat opus,
Pollicitus meliora fidem dat pacis olivâ
Supplice ſpectandas inſolitaſque manus.
Quantilli ſudoris erat, ſtraviſſe ſub uno
Vulnere Boſporeas, maxime victor, opes!
Qui ducis amoti minimum ſic pallet ad enſem,
Quid te, ſi coram congrediare, ferat?

Sereniſſimus Princeps Auguſtus, Brunſvici & Lunaburgi Dux, anno ætatis octuageſimo quarto venaturam mirâ alacritate exercet.

ADdiderat jam luſtra ferè ter quina duobus,
Auguſti meritus nomina ferre ſenex;
Regnantum ſublime decus, quem ſemper habebunt
Principis exemplum ſæcula cana boni:
Venatum en agilis procedit, & integer ævi
Robur in indomitas fert juvenile feras.
Qualis apud Trojam, crudus viridante ſenecta,
Dardanias Neſtor Marte terebat opes:
Setigeros cum vulpe ſues, cervoſque, lupoſque
Concitat è latebris ſilva Cheruſca ſuis.
Cuſpide victricis petitur fera plurima dextræ,
Strataque ſanguineam vulnere ſpargit humum.
In nemora ipſe ſuum Pæan comitatus alumnum eſt,
Telaque non ſegni rexit adacta manu.
Pervigili curâ qui te modo, Phœbe, colebat,
Par ſibi germanæ nunc ſtudet ille tuæ.

Aliud.

PAllada qui ſemper comitemque per omnia Phœbum
Poſt cives habuit gaudia prima ſuos,
Pectora qui fovit populis laſſata regendis
Hactenus ingenuæ mite per artis opus,
Magnanimus ſenior, cui ripa Viſurgia paret,
Quemque vocat columen terra Cheruſca ſuum;
Nunc alacer, primæque virens ceu flore juventæ,
Fert venatrici tela plagamque manu.
Deſuetum per membra Ducis Dictynna vigorem
Dum novat, id fratri gratificata ſuo eſt.
Cervus, aper, cum vulpe lupus, numeroſa ferarum
Per virides dumos occubuere cohors.
Pax redit agricolæ, pax armentoque gregique;
Seque Ducis debent moribus arva ſui.
Juſtitiâ patrias pacaſſe ſalutifer urbes
Non ſat habet, ſaltus ni vetet eſſe feros.

In Epiſtolas celebrium virorum à Simone Abbeſio Gabbema editas.

IN lucem veteris monumenta recognita ſæcli,
Ut nova, qui cultu ſub meliore dabat;
Acrem aliò curam converſus, & impiger auſi,
Gabbema nunc ævo conſulit, ecce, ſuo.
Per quem ſidereas, tineis damnata, ſub auras
Prodit epiſtolicæ copia lecta rei:
Pignus amicitiis abſentibus utile ſiquid
Juſſa dat alternas charta ſubire manus.
Hic ubi temporibus celeberrima nomina noſtris,
In ſpeculo mentem ceu referente, vides.
Hac ſenium deterſa manu Petronia cedat
Helleſpontiaco pagina ſacra deo.

Cedat &, abruptos iterum quæ ſpirat amores,
  Lesbia delicio paſſeris orba ſui.
Cynthia amatoris pulcherrima cede Propertî,
  Dives & aſſiduo culte Tibulle foco.
Adfectos ſanaſſe parum eſt: nunc reddita luci
  Sentit opem medicæ turba ſepulta manûs.
O bene, temporibus quod, Gabbema docte, vetuſtis
  Invideant ne te ſæcula noſtra, facis!

FINIS LIBRI TERTII SILVARUM.

215

NICOLAI HEINSII DAN. FIL.

JUVENILIUM
LIBRI DUO.

QUORUM ALTER

ELEGIAS COMPLEXUS.

ALTER VARIA DIVERSI ARGUMENTI.

Ad Illuſtriſſimum Virum

CAROLUM SANCTA-MAURÆUM

MARCHIONEM MONTOSERIUM.

AULO LECTORI.

POne ſupercilium, juvenilis carmina venæ
Dum legis, aut nimiùm cenſor acerbus abi.
Obfuit incultæ lux feſtinata Thaliæ,
Elimaturam deſtituitque manum.
Alter amet rigidâ plauſum meruiſſe liturâ;
Nos magnum veniæ fecimus, Aule, locum.

ILLVSTRISSIMO VIRO

C A R O L O

SANCTA-MAURÆO,

MONTOSERII MARCHIONI,

Regi Chriſtianiſſimo à Conſiliis, Engoliſmenſi, Santonicæ, Alſaticæque Provinciis ac Caſtris Regiis Præfecto.

NICOLAUS HEINSIUS D.F.

Non opinor reddendam mihi operoſius fore rationem, aut apud te, Montoſeri Illuſtriſſime, aut apud alios per hoc regnum viros præclaros, qui te norunt, cur tuo potiſſimum nomine libelli hujuſce frontem inſigniri paſſus ſim. Audacter quidem confidenterque id factum non nego: ſive ad privatas tamen cauſas ſpectas, convênit me quotidie moleſta illa flagitatrix, beneficiorum tuorum cônſcientia, ac grati aliquod animi teſtimonium tantum non expreſſit: ſive ad publicas rationes converti mavis; quis, quæſo, inter Galliæ tuæ tot proceres, tot ornamenta veſtratis aulæ, nunc vivit, qui exactâ veræ poëſios cognitione præferri tibi poſſit? Negarem & conferendum quemquam, niſi modeſtiæ magis tuæ quam veritati hoc loco litandum eſſe arbitrarer. Si more ac exemplo ſæculi noſtri patronum primi ſubſellii Muſis meis quemcumque oportebat quæri; tu certe is eras, qui & natalium ſplendore, & ſumma, qua polles, auctoritate, provinciam abunde hanc tueri poſſes. Verum enimvero eam tibi laudem cum aliis quibuſdam communem eſſe nequaquam ignoras. Ego autem cum de tali potiſſimum patrono cogitarem, cujus judicio non minus quam auctoritati fœtus hic noſter concrederetur, unus tu occurrebas, qui votis meis non tantum par eſſes, ſed & longiſſime ea ſuperares. Adeo quidem, ut

maximus mihi metus eſſe cœperit, ne, quæ aliis modica Poëſios peritia inſtructis forte non improbabuntur, tibi harum litterarum acerrimo cenſori prorſus ſordeant. Neſcio mehercules, an fidem apud illos inventurus ſim, qui dotes tuas haud perſpexere, ſi dixero, Muſas tam Latinas quam vernaculas adeo benignas te experiri, quamvis à prima juventute caſtris innutritum, & aliud plane agentem, ut præcipuum earum incrementum eſſe poſſes, niſi à virtute tua ad ſublimiora rapereris. Metuendum mihi certe non eſt, ne adulationis ſuſpicionem apud eos incurſurus ſim, qui aut vividum illud ac excitatum ingenium tuum, aut mores meos compertos habent: quos ut ad candorem & libertatem, (in qua me natum enutritumque noſti) quantum quidem fieri poſſet, fingerem ac componerem, ab ipſis incunabulis contendiſſe ſedulo me non diffiteor. Prælegiſti haud ita nuper, Vir Illuſtriſſime, partem mihi Epigrammatum, quæ in carcere Bavarico triennium jam pæne eſt cum à te facta ſunt. Nam quod Fortuna Marti tuo non ſemper ſe benignam præbuit, vel hoc ipſo (mihi crede) magnum te probat: cum temerarios ut plurimum ac incautos foveat, circumſpectos & providentes averſetur. Prælegiſti, inquam, mihi partem Epigrammatum, quæ, niſi tua eſſe & à te conſcripta aſſeveraſſes, pro antiqui auctoris, & quidem Romani, genuino fœtu probare ſe mihi poterant. Tam caſtigatam verborum rotunditatem, tam argutos ſenſus obviumque nec quæſitum longe acumen, tam nativum denique in iis deprehendi leporem, ut me mei ac ſui alios pudere jure debeat, qui totâ vitâ vix aliud egere, & tamen ab hac felicitate multum abſunt. Tum vel hoc præcipua admiratione dignum duco, cum carcere, cum angore animi, cum mille tædiis moleſtiiſque conflictantem tam concinne tamque feliciter potuiſſe ſcribere. Inter aves canoras principatum deferunt luſciniæ: quæ tamen caveæ incluſa vix eſt ut cantet. De Fortuna præclarius profecto triumphari non poterat. At enim tam exquiſitæ dotes cum nec laterent Heroïnarum ſapientiſſimam Vxorem tuam, vitæ cælibi, cui ſe deſtinarat, totque præclaris, quis inhærebat tota, ſapientiæ præceptis bona tandem fide (nec umquam magis ſe probavit ſapere) renuntiavit. Vnus tu nimirum, Vir Illuſtriſſime, tot inter magnates, tot culta ac polita ingenia,

quo

quo certamine tota Galliæ tua Europa lubens meritoque palmam defert, inventus es, qui ingentem animam ac ſupra ſexum ſuum late evectam vi blanda efficacis Suadæ tuæ frangeres ac delinires. Sciebas quippe, nihili eam eſſe ſapientiam, quæ in privatos uſus converteretur. Acceptum ergo tibi refertur, quod publico bono poſthac illa conſulet, datura brevi ſobolem Patri Matrique ſimillimam. Ita multorum futuræ ſunt virtutes, quæ duorum hactenus fuere. Quam quidem victoriam non minus gratulandam tibi cenſeo; ac ſi de hoſte pertinaciſſimo, veteranis illis, inquam, Bavarorum copiis ad internecionem deletis, triumphaſſes: triumphaturum autem aliquando dubitare vix poſſunt, qui dextra non minus promtum pollentemque quam ingenio noverunt. Accipe interim libellum hunc, non tamquam te dignum, ſed obſervantiæ meæ teſtem ac ſponſorem; cujus patrocinium vel eo magis commendandum tibi reor, quod paucis lectorum fore approbandum videar mihi pravidere. A fucato enim ſcribendi genere, ſæculi hujus lenocinio ac deliciis, ſemper abhorrui. Quod in iis, quæ maturioribus ætate ac judicio à me ſcripta ſunt, maxime deprehendes. Nam adeo non ſevere cum Muſis meis actum hic licet arbitrere, ut nonnulla etiam, ante annos totos ſeptem conſcripta, prodire paſſus ſim. In quibus ſimplicitatem minus mihi curæ fuiſſe non nego. Incidiſſe ſcis in ea nos tempora, quibus à naturali decore fruſtra commendare te ſtudeas. Vtcumque pulcher, alieno vultu appareas neceſſe eſt, non tuo, ſi placere cupias. Poëſis præſertim ac eloquentia tantum non perſonatæ obambulant: cumque formis mille novis ac diverſis, inſtar Protei cujuſdam, adumbrentur quotidie; id unum tamen diligenter cavent, ne eâ facie conſpiciantur, quâ meo quidem judicio maxime comprobandæ forent. Sed de eloquentia minus mirum videri debet, quæ, cum in aulis potiſſimum nunc excolatur, quidni fucatam ſe præſtet? Fuerunt & alia ſatis multa, præter hæc, in poëſi à me tentata, quæ domo diſcedens in ſcriniis partem potiſſimam reliqui. Norunt enim amici, nihil minus mihi cogitatum, cum è Bataviâ abirem, quam de lucubrationibus poëticis, quod tanti vix viderentur, prælo externo committendis. Nonnulla etiam ex iis quæ ad manum erant, in hoſtem communem deſtricta, ſupprimenda eſſe cenſui: ratus id amori Pacis dandum,

cujus

cujus ſpem tandem affulſiſſe boni mecum omnes lætantur plurimum. Sed nec te, Montoſeri Illuſtriſſime, totum in patriæ commoda mente ac curis nunc converſum, operoſæ multorum verſuum lectioni damnare volui. Ut, quia pretio ſui ac bonitate non poſſunt, brevitate ſaltem tibi ſe concilient. Proxime enim ad ſapientiam hoc ſæculo accedit, qui nimius non eſt ineptiarum. Invidioſum prorſus fore ſat ſcio, ſi applauſum à te ſperem. quod reſtat ergo, habebit cur benigne ſecum actum arbitretur juvenilis hic fœtus, hic, inquam, Muſarum tyro, ſi eâ dextrâ juguletur, quam ipſi quoque veterani fatalem ſibi in bello jam experti ſunt. Vale, & affectum illum, quo me hactenus dignaris, ſi mereor, fac perennare. Lutetiæ Pariſ. M. DC. XLVI, *Kal. Martiis.*

ELEGIA PRIMA.

AEneæ epiſtola reſponſoria ad Ovidianam Dido.

SI datur infando veniam ſperare dolori,
(Ah pudet !) invito littera ducta mihi eſt.
Triſte, loqui miſeris. quid vulnera cogis amantem
Non tempeſtivâ tangere cruda manu ?
Exigis adflatum rapido Jovis igne moveri.
Cura lèvis queritur ; maxima cura ſtupet.
Vela parant comites, ventoque fugacia pandunt.
Scilicet hoc, Superi, reſtat ? Eliſſa vale.
Anchora ſublata eſt : retinacula ſola ſuperſunt,
(Dî melius !) juſſu non ſolüenda meo.
Nam quid ab hoc dubios feſtinem litore curſus,
(Hei mihi !) quod miſeri pignus amantis habet ?
Nec leve pignus habet ? materna per æquora juro,
Per profugæ comites Troïa ſacra viæ,
Per patrios manes, germanaque tela pharêtram,
(Ah nimis experto tela cruenta mihi !)
Invitus, Regina, tuis divellor ab oris.
Invitus, certe. teſtor, Eliſſa, Deos.
Si mihi ſponte mea licuiſſet ducere vitam,
Nec miſerum premerent fata maligna caput ;
Filaque neviſſent faciles mihi mollia Parcæ,
Non interruptâ mollia fila colo ;
Una fores, cum qua thalamos ſociare jugales,
Et cuperem vitæ condere luſtra meæ.
Tu deſiderium raptæ lenire Creüſæ,
Tu patriam poteras ſola referre mihi.
Digna Deæ nato, pharetrati mater Amoris
Non adſpernetur quam Venus ipſa nurum.
Hinc Aſia, hinc teretes tibi quæreret Africa baccas,
Æquore quas legit hæc, quas legit illa ſuo.

Vela laborarent Phrygiæ tibi ſplendida matres,
Textaque Sidoniis bis repetita cadis.
Quales induerunt Aſia florente paratus
Priamides natæ Priamideſque nurus.
Irrita ſed voveo. fatis prohibemur iniquis.
Quid miſer averſo molior iſta Deo?
Humida cum lucent taciturnis ſidera rebus,
Omina me vigilem turbida ſemper agunt.
Me patris in ſomnis Anchiſæ triſtis imago
Terret, & ante oculos ſtatque gemitque meos.
Jamque ſubirato ſimilis, nec amica minanti,
Uſque retentandum nutibus urget iter.
Pleïoneſque nepos & cœliferi Atlantis
Nocturno quoties viſus adeſſe toro!
Nocte vel hac aderat. vidi, Regina, monentem.
Ecce, repentinâ fulgida luce domus.
Virga manu, geminis inerant talaria plantis:
Ora galeritus flava premebat apex.
Nec mora: Quid Tyriis uxorius arcibus hæres?
Nulla adeo Italiæ cura relicta tibi?
Hic ſceptra Aſcanius quondam imperioſa tenebit,
Eque tua longus poſteritate nepos.
Ilion, Ænea, per te recidiva reſurgat.
Neſcio quid majus jam cinis ille dabit.
Vela para: rata juſſa fero. Jovis iſta voluntas.
Hactenus; & ceſſit noxque Deuſque ſimul.
At mihi diriguit necopino frigore pectus:
Sedit in attonito decolor ore tremor.
Laomedonteæ nunc denique parcite genti,
Cladibus & fracti, Dî, precor, eſte meis.
Credere cur vobis mea ſe Fortuna veretur?
Cur ea (me miſerum!) tam bene nota ſibi eſt?
Quid Phrygium Ænean mala fata tenaciter urgent?
Parcite: poſt patriam ſera ruina mea eſt.
At Diomedêæ potuiſſem pervius haſtæ
Sternere Sigæam pulverulentus humum.

Tu quoque, Diva parens, (quid enim mihi pectora verſas?)
Debueras ſoboli conſuluiſſe tuæ.
Nunc plenus plenuſque tui mea vota relinquam.
Heu ubi materni pectoris illa fides?
Dardana cur Tyrios tetigerunt lintea portus?
Poſt Trojam decuit dedoluiſſe ſemel.
Atque utinam Italiam monuiſſes eſſe petendam
Tunc cum è Rhœtêo litore cœpta fuga eſt.
Aut inimica Jovem flexiſſes fata rogando.
(Nec pater immitis difficiliſve tibi.)
Aut ſaltem arſiſſem felicius. omnia ferrem.
Nunc tua ſunt gnato dona pudenda tuo.
Tu quoque ſanares tibi vulnera facta, Cupido!
Proditis adflictum proxima quæque caput.
Hac Tyrios mihi lege toros, germane, parabas?
Ille bonus fauſti ſponſor amoris ubi eſt?
Fœda quid exerces in fratrem ſpicula frater?
Verte tuas alio, ſanguinolente, manus.
Hectora felicem, felicem morte Creüſam,
Ilion arſuræ cui rogus alta fuit!
Me quoque nunc utinam premeret cinis ille ſepultum!
Vix poteram buſto nobiliore tegi.
Et tamen haud luctor, Superiſve vocantibus obſto.
Dî, precor, exſiliis ſit modus ille meis.
Obſequio tumidos eludit navita fluctus:
Obſequio durum non male fertur onus.
Obſequio melius placantur numina; quàm ſi
Fata reluctando flectere ſæva pares.
Ibimus, ô Superi, mandataque regna ſequemur.
Sors mala ſic vitæ tota ſit acta meæ.
Tu quoque da veniam juſto, Regina, timori;
Et cœlo domitas tradere diſce manus.
Dî facerent, madidaſque genas flentemque videres;
Oraque per curas attenuata ſuas.
Haud magis indolui, tunc cum nocturna Pelaſgi
Pergama furtivâ diripuere manu.

At

At tua nunc altos geminavit epiſtola luctus,
Vulneribuſque novis ingenioſa fuit.
Deſine lamentis lacerum divellere pectus.
Parce tuas lacrimas addere, parce, meis.
Neu mihi ſuccenſe cœleſtia juſſa ſequenti;
Invidiâ Superos exoneraque ſuâ.
Non tibi verba damus: teſtor pia numina, teſtor.
Juranti dubiam parce movere fidem.
Ipſe mihi viſus Cyllenius: ipſe per auras
Detulit attonito juſſa paterna mihi.
Ut dare verba velim, prohibet male ſana volentem,
Et monet admiſſi me mea Troja ſui.
Felices, quos non delicta domeſtica terrent.
Alterius noxâ qui ſapit, ille ſapit.
Ilion ô utinam numquam perjura fuiſſet,
Nec Superis pactas ſtulta negaſſet opes!
Staret Apollinei moles Priamêa laboris;
Et tibi jam de me nulla querela foret.
Ipſa vides inſtare Deos. conjurat & unda,
Nec patitur lentas imperioſa moras.
Æolus emittit Zephyros in vela ferentes,
Signaque mandatæ dat manifeſta fugæ.
Ut mea Maſſylo tamen hæreat anchora portu,
Numina contemni num ſua juſſa ſinent?
Sæva redundabit Jovis in nos ira nocentes:
Jamque aderit trepidis ultor ubique Deus.
Quid quod & imperium, quid quod Lavina ſequenti
Litora Dî præſtant, Auſonioſque lares?
Quæ, precor, invidia eſt, ſi me fortuna meorum,
Aſcanioque movet debita terra meo?
Si Tyrias arces, ſi regna precaria ſperno,
Conjugis auſpicio regna tenenda meæ?
Nec tamen adſpernor. ſi quid modo credis amanti,
Hæc mihi vel patriâ carior ora meâ eſt.
Quid mihi cum regnis, ſi te, Regina, carerem?
Me miſerum! tanti Troja nec ipſa fuit.

Non ego Sidonias arces, non celſa videbo
  Mœnia, & aëriis tecta ſuperba minis.
Felicem te ſorte tua! me barbara tellus,
  Me manet inculti forſan arena ſoli.
Me ſudor, me bella manent: tibi regia parta eſt,
  Regia divitiis invidioſa ſuis.
Ut mihi contingant tamen omnia, noſtraque quamvis
  Vota ſuos habeant ambitioſa Deos:
Vix tam felicis ſperarim commoda terræ.
  Non ita ſunt fati candida fila mei.
Nunc te per thalamum, ſociataque gaudia lecti,
  Perque Deos patrios, hoſpitiique Deos,
Per merita obteſtor, per tot benefacta; dolori
  Contrahe vela tuo, contrahe vela meo.
Sic bene defuncti requieſcant oſſa Sychæi,
  Lugeat & raptas frater inultus opes.
Sic nova Carthago Neptunia Pergama vincat.
  Sic tibi det famulas fractus Iärba manus.
Sic tecum, Regina, diu ſoror Anna ſuperſit,
  Quæ, niſi te, nullâ digna ſorore fuit.
Nil non fata regunt: fatorum certa voluntas.
  Parce, precor, duros ſollicitare Deos.
Ergo ego ſum tanti, Superis ut, Eliſſa, repugnes?
  Impia, ſi neſcis, ah pietate tuâ es!
Cur tibi vota mori crudelia? deſine cœpti,
  Deſine. plus juſto dat ſibi frena dolor.
Quo, miſeranda, ruis? mora deſperantibus apta eſt.
  Utilius, quam tu, conſulet illa tibi.
Quod ſi me tecum ſalvum cupis, excute luctus;
  Ne trahat immeritos una ruina duos.
Interea proræ retinacula demit Achates,
  Et jubet inviſæ pandere vela fugæ.
Hoc tamen, hoc iterum nunc te, Regina, rogabo;
  Sis memor Æneæ, ſed magis ipſa tui.

ELEGIA II.

Ad Phœbum, de Caſpare Kinſchotio ex Academ. Leidenſi Hagam Comitum emigrante.

HAganas mea cura petit Kinſchotius umbras.
Phœbe, quid in ſola nunc, precor, urbe manes?
Ferreus hinc ſocias ſecum trahit ille Camœnas.
Non potes Aönio non comeſeſſe choro.
Te quoque cum ſociis quin jam trahet ille Camœnis:
At mihi vix poſthac conveniendus erit.
Sors melior tua ſorte meâ eſt. fac, ſancte Deorum,
Semper ab adflatu ſit novus ille tuo.
Illius ô lateri non divellendus adhære.
Utque velit, nequeat non meminiſſe tui.
Ex æquo fac ſurgat amor, fac ſurgat utrimque:
Curaque ſis illi, cura ſit ille tibi.
Tu quamvis media juvenem complectere in aula.
Huc, pater, ignotas non potes ire vias.
Intret Arauſiacos, ſed te præeunte, penates;
Ah quoties tritum jam penetrale tibi.
Huc duce te Clarias Zulichemius intulit artes,
Tempora Daphnææ cinctus honore comæ.
Ille, Palatino qui pectus Apolline plenum
Carmina Pierio digna furore facit.
Quem circumvolitant certatim mille Lepores,
Poſſidet injectâ quem Cytherea manu.
Sit longum patriis hæc aula domeſtica Muſis.
Non aliâ poterant dignius æde coli.
His adytis reſponſa, pater, certiſſima mittis.
Cyrrha, pater, nuſquam tam bene nota tibi eſt.
Ipſe Parens Patriæ, quo Belgica ſoſpite tuta eſt,
Victor it auſpiciis per fera bella tuis.
At tu fulminei Mavortia Principis arma,
Indomitamque fove terrificamque manum.

Pro cauſa vigilet meliore ſagittifer arcus.
  Sic ducis invictum, Pœbe, tuere caput.
Qualis in Actiaci bellabas gurgite ponti,
  Cum tremuit pharetram Memphis aduſta tuam.
Tu ratis Auguſtæ columen, pater, arma Canopi
  Irrita ridebas, femineamque Pharon.
Ridebas trepidâ Latios ſub pellice faſces,
  Inque Paratoniâ Martia pila manu.
Ipſa caput belli meritis innexa catenis
  Finiit inceſtos aſpide læſa dies.
Dux quoque ſed propriis uxorius occidit armis;
  Victus Leucadio præda pudenda mari.
Nunc quoque, Phœbe, rates in Iberas verte pharêtram.
  Non minus hæc Clariæ gens inimica lyræ eſt.
Muſa tibi victos Kinſchotia debeat hoſtes.
  Sola triumphali par manus iſta duci.
Hanc voveo tibi, Phœbe, manum. nil terſius illa eſt.
  Huic modo fac aliquem, fac, pater, eſſe locum.
Quod precor, omne ratum eſt. deus, en deus annuit omen.
  Ille ſuum vatem conſpiciendus agit.
Tune, ô, quæ placuere mihi prius, Haga, tenebis;
  Nobilis Haga armis, nobilis Haga togâ?
Tun' mihi cauſa mali? ſed enim, formoſa, caveto,
  Ne tantis nimium luxuriere bonis.
Ah metuo blandas, quarum tibi copia, Nymphas!
  Commodior Veneri nullus in orbe locus.
O nemus! ô ſaltus, habitandaque vatibus arva!
  O juga, Pieriis vel potiora jugis!
Invideo vobis certe, juga. non mihi poſthac
  Flexanimo luſus prælegat ore ſuos.
Non lateri comes hærebit; viridemque per herbam
  Illius adloquio paſcar, & ille meo.
Quicquid id eſt, patiar; ſi, quod fuit ante, manebit,
  Phœbe, memorque mei; Phœbe, memorque tui.

ELEGIA III.

Ad Joannem Fredericum Gronovium, ut obſervationes antiquarias edat.

INclyte Gronovi, cui tot veneranda Vetuſtas
 Hactenus abſtruſas larga recluſit opes;
Cui ſua, luminibus non inſpicienda profanis,
 Pectora nudavit tota, Latina Venus;
Qualis Acidaliâ vehitur ſuper æquora conchâ,
 Ah Thetidi quantus Nereïſinque dolor!
Aut cum Gargareis Trojanæ vallibus Idæ
 Laomedonteûm conſtitit ante Parin,
Lenibus errantes Zephyris agitata capillos;
 In viridi ſtrophium pone jacebat humo.
At te curarum felicem, vindice quo nunc
 Roma renaſcentes Martia jactat avos!
Cingere lauriferâ frontem, Tiberine, coronâ;
 Tuque maritales, Ilia, pecte comas.
Detergant dominâ ſqualorem Naïdes urnâ;
 Urna, pater, ſolitas munda miniſtret aquas.
Cur lateas nihil eſt. venerandos exſere vultus.
 Exſere iö flavum, jam redivive, caput.
Cernis, ut amiſſos Gronovius addat honores,
 Donet & æterno, ceu prius, ire tibi?
Sic juvenes ſocero revocavit Phaſias annos.
 Illo non levius munere munus habes.
Jamque animas Latiâ tot majeſtate verendas
 Semicremis ſpectes ora levare rogis.
Fallor? an ipſa mihi jam viſa reſurgere Roma eſt,
 Et dea ruderibus celſior ire ſuis?
Altaque ſidereâ Capitolia mole renaſci,
 Saxaque ſepteno relligioſa jugo?
Præcipue delubra Dei, quem colle Palatî
 Proxima Cæſareis vindicat ara focis.

Tot myſtas ſtupet ille ſuos, tot ſacra Camœnis
 Nomina Gronoviâ convaluiſſe manu:
Dextra ſalutiferis quos non Epidauria ſuccis,
 Non pater ipſę ſacrâ reſtituiſſet ope.
O anima, ô vatum certiſſima vita piorum;
 Myſtica fax Cyrrhæ, Pieridumque ſalus;
Quas tibi poſteritas cumulabit candida grates?
 Laudis iö quantum tam pia facta manet!
At tu ne dubita vigilatas promere curas,
 Neu tenebris noctes abdere perge tuas.
Suggeſſit medicas jam quælibet ora papyros,
 Nullaque inexcuſſa eſt bibliotheca tibi.
Non Vaticanæ carioſa volumina rupis;
 Scrinia non quicquid Parthenopæa premunt;
Non quæ diſpoſitæ Medicêa per atria chartæ,
 Aut Antenoreâ ſi quid in urbe latet.
Obtulit & veteres regalia munera libros,
 Et quos præterea Gallia dives habet.
Publica quid differs etiamnum vota morando?
 Quid premis immiti ſcripta polita manu?
Jam tibi, victuri ſpecimen juvenile laboris,
 Statius in famam grande præivit iter.
Auſpiciis ceſſas cur tam felicibus uti?
 Scæna rudimentis contigit ampla tuis.
Non valet, ut cupiat, plauſum tibi Fama negare,
 Prodiga tam largâ quem dedit ante manu.
Ecce, procul lætum mihi Cynthius annuit omen,
 Augurio certam jam dedit ille fidem.
Tu modo Pierios in lucem mitte libellos.
 Hoc deus, hoc mecum poſtera turba rogant.

ELEGIA IV.

Ad Conſtantinum Hugenium Zulichemium, Conſtantini Filium.

O Quem Pierius ſtupefactum miſit in orbem,
Tot monumenta inter non moritura, pater;
Cuique animos finxit quævis ad ſumma capaces,
Ut magis aſſimilem ſe neget ipſe ſibi;
Quid juvat Heinſiacas te tollere carmine Divas?
Quid pretium curæ ponis, amice, meæ?
Deprecor invidiam. ſatis eſt placuiſſe, nec ultra.
Sæcula quam non ſint candida noſtra vides.
Sæcula præclaris conatibus invida, quîſque
Grande nefas Pæan, grande Thalia nefas.
Omnia Livori ſunt pervia. Pythia Livor
Templa quoque irrumpit, Pieridumque choros.
Qui mihi cum Muſis dos, Conſtantine, paterna eſt.
Venit ad heredem tota caterva ſuum.
Finge tamen meruiſſe (ſed haud meruere) probari
Carmina noſtra lyræ molle ſonantis opus.
Parce, precor, tenerâ dum luxuriamus in herbâ.
Uberior laudum mox tibi meſſis erit.
Non bene conveniunt oneri nova colla ferendo:
Nec facit ad palmam, ni ſit adultus, equus.
Jam ventura mihi eſt (vivam modo) firmior ætas.
Hactenus ardori frena neganda meo.
Scilicet Invidiam tunc irritabimus ultro,
Inque quieſcentem quamlibet arma feram.
Pax mihi non tanti eſt ingloria: pax mihi tanti
Nulla, ſine Invidiâ vivere ut ipſe velim.
Hinc animos metire meos. petit ardua rerum,
Nec niſi victuras obſidet illa domos.
Livor iners, rumpare. licet fera tela minentur,
Marte ſuo qui te provocet, hoſtis adeſt.

At nunc innocuos Elegeïa ventilet ignes,
Quodque legat tenerum Lux mea dictet opus.
Quæ vultum ingenio, vultum licet optima, vincit.
Hoc colit, huic totos datque dicatque dies.
Phœbe, tuam Leidam, patriam, pater, inſpice noſtram.
Ut mea Lux ſancti numine plena loci eſt!
Negligit, Hugeni, formam quoque. forma pudori eſt.
Nec de ſe ſpeculo credit iniqua ſuo.
At tua, quîs capiare, tibi ferat Haga puellas.
Hanc Amor, hanc legit mater Amoris humum.
Sed comtas pictaſque feret, minimeque Batavas.
Exſulat haud ullâ natus ab arte decor.
Simplicitas quin & vetus exſulat. elige quamvis,
Rara venuſtatis dote probanda ſuæ eſt.
Conciliatrici ſine pyxide rara placebit.
Ah pereat fuci, Juppiter, omne genus!
Scilicet Eoos hac lege ſubegimus Indos,
Solis in occiduam miſimus arma domum?
Hoc fuit, ignotas penetraſſe, Batavia, gentes?
Hoc, tibi tot domito parta tropæa mari?
Spernite, quæ ſapitis, peregrinâ merce probari.
Si qua ſibi pulchra eſt, hæc quoque pulchra mihi eſt.
Sordida dum ne ſit, vetereſque imitata Sabinas.
Ingenuo facilis rideat ore nitor.
Addere nunc varios, nunc demere, turpe colores.
Quale tibi, Proteu, conveniebat opus.
Barbara tam fœdo capiatur Iberia ritu,
Et pudor in Mauras tranſeat iſte nurus.
Quæ ſtudet, & non eſt, populo formoſa videri,
Se lenocinio venditat illa ſuo.
Adde, quod enervant animos hac fraude viriles.
Pulchra coli modico corpora ſine ſat eſt.
Luxus iners vitium miſeros male perdit amantes,
Corporeis tantùm dum favet uſque bonis.
Quis Parin, aut Helenen Paridis, Menelaë, probarit,
Qui probet Andromachen Andromacheſque virum?

Et tibi, quicquid habes famæ, ſine conjuge partum eſt.
Mole tibi tantâ vix repetenda fuit.
Quid facis, Atride? Pelopeïde ſegnis in aula
Non bene ſediſſes, ni bene rapta foret.
Tyndaris Hectoreo jaceat, Menelaë, cubili;
Crede mihi, ponent Dorica caſtra metum.
Hic quoque, qui nimium tibi conjuge geſtit ademtâ,
Martia belligeras vertit in arma manus.
Vertit, inornatæ dum pendet ab ore maritæ;
Ilia non comtos dum tenet Ida duos.
Et tamen OEnonen vatum deus ipſe petebat.
Nulla Helene tanti, Phœbe, futura tibi eſt.
Fama quid indomito tulit Hercule majus, & illo
Spumeus Ætolam qui terit amnis humum?
In Parthaoniâ capti tamen Eveninæ,
Ille acceſſurus Dîs licet, iſte Deus.
Comta quidem, ſed enim parcè quoque comta fuiſti,
Rapta per Herculeas Deïanira manus.
Auſa animis in bella viro comes ire paternis,
Sive tuis, Tydeu, ſeu, Meleagre, tuis.
Conjugis è gremio perituros ibat in hoſtes:
Quæque manu clavam traderet, uxor erat.
Perfidus ut deflexit ab hac Amor heroïna,
Lydaque Dircæo Nympha recepta ſinu eſt,
Deſidis amplexum dominæ tulit; ille, ferenti
Sarcina cui cœlum, ſarcina terra fuit.
Magna Jovis gratare tibi ſoror Hercule fracto.
Pellicis ignavâ comitur ecce manu.
Nunc ubi pax rerum eſt, ubi nunc tremor ille ferarum?
Juppiter agnoſcat vix genus ipſe ſuum,
Amphitryoniade, damnoſas excute flammas;
Aut tibi vaticinor jam periture necem.
Ingenium comtis, Hugeni, vile puellis.
Ne placeat, ſolo corpore ſi qua placet.
Dî bene, laſcivâ mea Vita quod exſulat Hagâ!
Fallor? an ad talem jam facit illa locum?

Delicias nuper quales mihi callida fecit!
Ut patriæ ritum non male docta ſuæ!
Oſcula ſive alio, ſeu me dedit illa magiſtro,
Ah data quam cuperem tam bona nulla mihi!
Profectum nimis ô, mea Lux, tibi. parce doceri
Væ mihi! diſcipula ſum minor ipſe mea.
Si ſapis, incipito, ſed enim ſapis, inclyte vates,
Tu quoque nativa ſimplicitate capi.

ELEGIA V.

Cum Iohannes Erpenius Thomæ Fil. de Romuli Principatu politice diſputabat.

SAcra facit Muſis Erpenius: auſa ſecundent
Ominibus Pæan Pierideſque ſuis.
Tuque puerperio capitis prognata paterni,
Huc, dea, ſpectatum, ſi ſapis, ipſa veni.
Res tua nunc agitur: cœlo deſcende relicto.
Gloria, ſi neſcis, non levis ille tibi eſt.
Cerne, verecundo genitorem ut præferat ore?
Hoc, dea, cognitius vix tibi nomen erat.
Ille, pererrati ſpoliis Orientis opimus,
Qui patriæ ignotas tot reſeravit opes.
Quicquid palmiferâ Solyme meditata ſub umbrâ eſt,
Quicquid odoratâ meſſe beatus Arabs;
Sacraque devexit Nabathæo primus ab orbe,
Ora Palæſtinæ gurgite lotus aquæ.
Adde, quod in ſobolem (ne mortuus eſſe putetur)
Virtutis meritum tranſtulit omne ſuæ.
Scilicet æternæ qui nunc cunabula gentis,
Et Capitolini vindicat orſa Jovis:
Mœniaque evolvit trabeato ſtructa Quirino,
Fataque conſortis ſanguinolenta Remi.
Utque novos Tatius, ſed non inpune, Quirites
Noluerit ſocii gaudia ferre tori.

Quid prohibere paras thalamos, odioſe, jugales?
  Strage, miſer, quantâ barbara facta lues!
Ruſticitas in Rege ſcelus. procul exeat aulâ,
  Si quis inaccenſum Cypride pectus habet.
Romule, cur metuas, ne ſit tibi præda rubori?
  Si ſapis, utendum nunc tibi jure tuo eſt.
Juſta negat Tatius: fas cogi juſta negantem.
  Quam tibi conceſſas mox velit ille nurus!
Quod rapis invitas, nimium ſapienter agebas.
  Crede mihi, tanti fœda repulſa fuit.
Nunc etiam Erpenio tua judice cauſa probatur:
  Audiat OEbalius quamlibet ipſe Titus.
Magne pater, laudes admitte benigniter illas.
  Hæc pietas curâ digna, Quirine, tuâ eſt.
Sic, precor, aſſidue cœlo manifeſta ſereno
  Cæſaries caſtæ fulgeat Herſiliæ.
Sic, precor, invictos genitor tuus ille Batavos,
  Ut facit, Heſperio ſemper in hoſte juvet.

ELEGIA VI.

Ad Henricum Brunonem, de luſu virginum Batavarum in glacie.

HEinſiadæ niſi forte tui te cura reliquit,
  Parſque ſodalitii nulla putande mei es;
Flebile dilecti fatum miſerabere vatis,
  Languida, ſi dicam, nunc quoque membra traho.
Quodque mihi languore malum præſentius ipſo eſt,
  Pieris ad ſolitam non venit ulla chelyn.
Obtudit ingenium torpentis inertia venæ,
  Corporis & vitio mens hebet ægra ſui.
At tibi ſemper adeſt in vota vocantia Phœbus,
  Et bibit aſſiduas aure favente preces.
Te domus Aönidum Zulichemia, candide Bruno,
  Numinis expertem non ſinit eſſe ſui.

Ut Pæan jam deſit, habes vel in hoſpite Phœbum.
  Nil valet hoc ſalvo Cyrrha negare tibi.
Quod niſi degeneras tam claris incola tectis,
  Laudis inexpletæ te quoque torret amor.
Nec male tentatæ jam ſucceſſere Camœnæ:
  Jam populo plauſus dante tulere ſuos.
Perge, decus juvenum, Famæ nova cura Batavæ,
  Altius humanâ pectora ferre viâ.
Perge, precor. ſic ſacra piis domus annuat auſis;
  Annuat & ſacræ ſic pater ille domûs.
Illa anima immenſi, quaqua patet, ætheris hoſpes
  Scilicet ignotum nil dabit eſſe tibi.
Seu ſtat Arauſiaco concuſſas fulmine moles,
  Martiaque invicti condere geſta ducis;
Nempe comes domino bellanti ſemper adhæſit,
  Sanguineam quoties ſtravit Iberus humum.
Seu libet Idalios memorare Cupidinis arcus;
  Hic quoque, ſi neſcis, non rude pectus habet.
Quicquid ages, quocumque vagam moderabere pinum,
  Diriget adflatu vela ſecunda ſuo.
Felices, quibus ire datum eſt per inhoſpita Pindi,
  Inque parum trito figere calle gradum!
At mihi vel primo caligant lumina clivo,
  Succidui laſſum deficiuntque pedes.
Nunc quoque torpentem geminat rigidiſſima morbum,
  Quoque minus vigeant pectora, præſtat hiems.
Et tamen invitum capiunt fera frigora vatem,
  Atque aliquâ ſaltem ſe mihi parte probant.
Aſpice conſtrictum brumali compede Rhenum,
  Languidus ignavis hic ubi repit aquis.
Ecce viri, mixtæque viris ſimul ecce puellæ,
  Mobile duratas ut terat agmen aquas.
Lubrica criſpantur rapido talaria curſu,
  Ceu Gortyniacâ ſpicula torta manu.
Palma tamen meritis donetur prima puellis:
  Prætereunt illæ, cum voluere, viros.

Ecce

Ecce procul, procul ecce, volatilis alite motu
Ludat ut inſtantem virgo ſuperba procum.
Stulte, ſequi fruſtra dominam conare relictus,
Stulte, nimis tardo non adeunda tibi eſt.
Vota quid adfectas fugitivam vana puellam,
Pomaque Tantaleâ non capienda manu.
Irritus admiſſam ſic te, Penêi, premebat,
Qui deus Aönium pollice verrit ebur.
Talem credibile eſt Schœneïda Nonacrinen
Fulmineo juvenes præteriiſſe pede.
Delia venantem ſic torruit Oariona,
Concita Partheniam dum dea luſtrat humum.
Si tua, Procri, ſoror Boreæ ſic viſa fuiſſet,
Haud erat Odryſio præda futura deo.
Ah miſeri! ignoſco vobis, quicumque caletis.
Ipſa Venus ſævis edita fertur aquis.
Quod niſi numen iners, rigidâ niſi lentior undâ eſt,
Rhenus in hibernis æſtuat ipſe vadis.
Et modo præcipiteſque pedes, tunicaſque fluentes,
Pectoraque audaci pæne retecta Noto,
Et modo ſub tunicâ miratur crura reductâ.
Hinc quoque correptum Melaniona ferunt.
Parce, pater, teneras ah lædere parce puellas:
Prædaque de tanto ſit grege nulla tibi.
Sicelis Eleïs ſi capta Arethuſa ſub antris;
Ilia ſic crimen Martia, Thybri, tuum eſt.
Corniger & Tyriam rapuiſſe Numicius Annam
Dicitur; ut tectis ceſſit, Iüle, tuis.
Vix Cyrenæi regalia limina Batti
Liquerat, & profugæ mitia regna rati;
Excipit ejectam Latiâ dux Dardanus orâ,
Et lare naviſragam muneribuſque fovet.
Quam freta ſervarant, crudelior abſtulit amnis.
Scilicet hoc miſeræ bis periiſſe fuit.
Ah quid Pygmalion, ah quid Gætulus Iärbas
Sævius auſuri, ſi caperetur, erant?

At

At tu, Rhene, fave popularibus, ô bone, Nymphis,
  Hoc, pater, in longum ſic capiare joco.

Elegia VII.

Ad Liſam ægrotans.

INdue funereâ feralia limina taxo,
  Membraque pullatâ ſqualida veſte tege.
Deliciæ, mea Liſa, tuæ, tuus Heinſius ille,
  Ille tuus vates, ah, mea vita, fuit!
Nil pia Minôum tetigerunt vota tribunal.
  Non exorandos parce rogare Deos.
Cur doleas, nihil eſt. noli, cariſſima, noli
  Funeris invidiâ fata gravare mei.
Siſte pios gemitus. aliâ tentabimus arte
  Vivere; quod nobis ferrea Parca negat.
Eſt aliquid, doctum monumentis ire per orbem.
  Hac mea penſabo funera dote tibi.
Sic melius juncti ſeros numerabimus annos.
  Juris in hoc Lacheſis par habitura nihil.
Securum quid vana tui Proſerpina terres?
  Præcipitata licet nil mihi fila queror.
Ocius umbriferam jam, navita, ſolve carinam.
  Non ego Tænarios deprecor ire lacus.
Tempora qui tacitæ tranſegit inertia vitæ,
  Horreat extremum devoveatque diem.
Quod ſatis eſt, vixi. non me mea neſciet ætas,
  Nec vehet ignotum Styx taciturna caput.
Scilicet obtinui, quicquid ſperare modeſtæ
  A Jove tam facili ſuſtinuere preces.
Indolis exhibui mundo documenta paternæ,
  Pignoraque Heinſiacæ non dubitanda domus.
Teſtor Hyantæas mihi præſentiſſima Divas,
  Et fidibus vatis numina prona ſui.
Irrita votorum, Superi, pars nulla meorum eſt.
  Sic premat extinctum ne mihi terra caput.

Adde quod & lacrimæ ſolamina magna relinquunt,
  Adfecto mea Lux quas dedit uſque mihi.
Tum quas credibile eſt oculo uberiore daturam,
  Cum premet abruptam jam mihi Parca colum.
Ipſe ego vix aliter raptâ, quod abominor, illâ
  Funere tam caro condoliturus eram.
Quin fomenta dedit, quin conſolata jacentem eſt;
  Finxit & admotâ languida membra manu.
Ergo ego ſuſtineam dominâ plorante ſubire
  Elyſios campos Elyſiumque nemus?
Stamina crudeles properata retexite Parcæ.
  Liſa parentatrix invidioſa mihi eſt.
Ne, precor, hac noxâ cineres onerate quietos.
  Tune ô, tun' de me ſic mea vita, doles?
Ah ſat erat nimiumque, ſemel vidiſſe gementem.
  Hei mihi, quod voto triſtior illa meo eſt!
Tu quoque funereis, genitor miſerande, verendos
  Exſequiis gemitus qui pia juſta dabis;
Parce, precor, ſobolique parens gratare peremtæ.
  Non trahar ad Stygium degener umbra forum.
Dì bene, quod tantæ fœdatum crimine labis
  Gnoſias intrantem non aget urna reum!
Obvius ipſe ſui Rutgerſius ora nepotis
  Induet aſſuetâ caraque colla manu.
Sic te tabeſcat maleſana ſuperſtite longum
  Invidia, & titulos ploret inulta tuos.
Cauſaque ſis illi multum renovanda doloris;
  Adjicient annos dum tibi fata meos.
Famaque continuet ſolitâ tibi plaudere pennâ;
  Laudibus interſis & diuturne tuis.

ELEGIA VIII.

Ad Fontes Spadanos.

SPadanæ rupes, & rupibus inſita quercus,
  Umbra fatigato quercus amata mihi,

Quæ-

Quæque ſalebroſis trepidantes undique ſilvis
    Noxia perſpicuæ fata domatis aquæ;
Voſne relicturus placidæ ſua gaudia ſedes
    Heinſius in patriam juſſus abibit humum?
At certe rediturus abit. torquebitur abſens
    Erepti Genio ſaucius ille loci.
Vos oculis animoque atque altis ſenſibus ille,
    Pectore vos memori nocte dieque feret.
Donec ad innocuas dent fata recurrere ſedes,
    Et tangam reduci limina nota pede.
Hunc propera mihi, Phœbe, diem. ſic ne tibi poſthac
    Evius intonſæ certet honore comæ.
O ego Tænarii quoties penetrale tyranni,
    Et Phlegethontêos dictus adiſſe lacus!
Reſpexere loci miſerum pia Numina vatem.
    Jam conclamato reddita vita mihi eſt.
Currite ïo poſthac mihi ſtamina parcius oro;
    Et preme ſacrilegam, Parca profana, manum;
Molliaque è niveo mihi vellere texite fila,
    Dî, precor; & vitæ fuſa novate meæ.
Ah ſatis, invalido miſeram periiſſe juventam!
    Nunc colus auſpicio candidiore fluat.
Ergone lux ſperanda, Dei; qua debita vobis
    Dona reus voti perſolüenda feram?
Lux aderit. niveam jam nunc mihi paſcite vaccam,
    Cui premat auratum frondea vitta caput.
Illa ſecurifero per humum ſternenda ſub ictu
    Tinget odoratos multa cruore focos.
Jamque aderit mea Liſa piæ pars maxima pompæ;
    Raptaque ſollicitâ conſulet exta manu.
Vili animâ pro noſtra anima tibi, Parca, litamus,
    Dignior hæc Stygio cedere præda Jovi.
Quid cum barbarico cultis Acheronte poëtis?
    Indociles citharæ ſuſtinet ille Deos:
Quos nec Apollineus fidibus deliniit Orpheus.
    Nil facit ad ſurdas barbitos ulla fores.

Quid mihi cum tenebris? inimicæ vatibus umbræ.
  Sidereum Phœbi gens amat illa jubar.
Phœbus inaſpectum, quamvis ſibi cuncta tuenti,
  Tænariæ Lethes non negat ipſe chaos.
Haud tamen Elyſium quondam nemus ire recuſem.
  Nunc mora, dum valeam corpore, parva ſat eſt.
Hanc quoque cur voveam, mea Lux facit. obſtat ituro:
  Fataque tardantes injicit ægra manus.
Certa mori miſero quoties mihi vota fuerunt!
  Excutit hæc lacrimis fortia vota piis.
Nec mora; jam lacrimis ſuperaddit amabile murmur:
  Ferree, me ſalvâ ſunt tibi vota mori?
Parcite, Dî Stygii, precibus dare pondera noſtris,
  Vix ego, qui peterem talia, ſanus eram.
Ah melius, bona fata, ſimul vivamus uterque!
  Ipſe legam canos illius, illa meos.
At vos ſulphureo rorantes gurgite ſilvæ,
  Veſtrone Heinſiades munere ſoſpes erit?
Dilecta ô ſalvete mihi loca. vos ego certe,
  Pectore vos fixi non abitura meo.
Sive iterum optatis admittar ſedibus hoſpes:
  Seu comperta ſat eſt vos ſemel eſſe mihi.

ELEGIA IX.

Hymnus Bacchi.

ANnua venerunt genialis feſta Lyæi.
  Huc ades in laudes, Bacche jocoſe, tuas.
Nil equidem, quod luce, pater, te dignius iſtâ
  Poſſit agi, video. tu modo, Bacche, fave.
Pocula nunc agili perſultant agmine menſam,
  Cordaque luxuriant numine tacta tuo.
Nos quoque, Bacche, tuo nos numine, Bacche, calemus,
  Blande pater vini, blande repertor ades.
Plurima cum ſubeant laudum argumenta tuarum;
  Quod mihi principium, quis mihi finis erit?

Num-

Numquid, ut ereptum Semelæa Juppiter alvo
Te pius è medio ſuſtulit igne pater?
At te terribiles cingebant fulminis alæ,
Magne nepos Cadmi, ſulphureumque jubar.
Lambebat tibi flamma comam; nec pervius igni
Verticis innocue luxuriabat apex.
Sarcina mox femori latuiſti inſuta paterno.
Unde etiam nomen, Bacche bimater, habes.
Sancte pater, faveas. neque enim tua geſta canentem
Numinis expertem me decet eſſe tui.
Neu mihi ſit crimen, per laudes ſurgere tantas,
Quas toties faſſa eſt ipſa noverca prius.
Ecquis nam ſe, ſancte, tibi componat, & ecquis
Anteferat Superûm? proximus ille Jovi es.
Te trux Enceladus flammanti ſubditus Ætnæ,
Enceladus ſuperas auſus inire domos,
Te pulſata, pater, moribundo Phlegra Typhöeo
Senſit, & Alcyoneus, terrificuſque Gyes.
Porphyrion ferus ille tibi, tibi Rhœcus & Otus,
Oromedonque ingens, ſuccubuitque Mimas.
Macte, pater, metuende manu. tibi Juppiter ipſe
Nomina victori vera, Thriambe, dedit.
Vitiſator Lenæe, tui ſervator Olympi,
Cui Mars fulminea ceſſerit ipſe manu.
Funde Maronêo ſpumantia pocula rore.
Pocula funde, pater, ſed bene plena tui.
Te quoque terrigenis animoſum, Bacche, ſubactis
Ter cyathos ternos continuaſſe ferunt.
Obſeſſæ arebant ſpiſſo tibi pulvere fauces.
Decolor hoſtili ſanguine thyrſus erat.
At tibi potanti genitor procul omina lævo
Terna favens tonitru, fulmine terna dedit.
Magne Pater Patriæ, ſi quid pia vota valebunt,
Per ſervata tibi ſidera ſemper eas.
Victa tuos decorat Gangetica terra triumphos.
Inde tibi currum nunc quoque lynces agunt.

Deriades te, magne pater, te ſenſit Orontes,
Nomina letali cum ſua ceſſit aquæ.
Ibat ovans animis & aduſtos horrida vultus
India belligerum tota ſecuta ducem.
Quæque unguentatos nutribant Bactra capillos;
Bactra ſagittiferâ conſpicienda manu.
Undique gemmato radiabant tegmine mitræ;
Undique & auratis arma ſuperba notis.
Pro te Dictæa enſiferi Corybantes ab Ida
Turba ferox ſtabant, Baſſaridumque manus.
Ipſe neci victor thyrſo metuente domari
Deriadæ generum Deriadenque dabas.
Indicus abjectis exercitus ilicet armis
Regis ab interitu terga dedere ſui.
At tibi de ſpoliis Nabathæi, Bacche, triumphi
Thura ſuis myſtæ rite dedere focis.
Ivit in exemplum pietas memoranda tuorum.
Scilicet hic Superis nunc quoque gratus odor.
Regna quid Odryſii memorem concuſſa Lycurgi,
Et domitum auſpiciis Strymona, Bacche, tuis?
Juſte tui vindex; tibi enim, tibi perfidus ille
Morte dedit pœnas, truncus utrumque genu.
Vix bene pampineas ſucciderat undique vites,
Sacrilegæ dominum cum petiere manus.
Cæde jacet meritâ. te ſucceſſore ſuperbæ
Non hoc Biſtoniæ terra vel ipſa neget.
Quid conſanguinei digniſſima præda furoris,
Aöniâ Pentheus dilaniatus humo?
Et qui Tyrrheno mutatis gurgite nautis
Iönias delphin nunc quoque ſulcat aquas?
Fixa ratis mediis, ceu ſaxea; fluctibus hæſit,
Numinis ad nutum ſtare coacta tui.
Pampinus intortos obnubere fronde rudentes
Ilicet, & mediam cingere viſa ratem eſt.
Ipſi autem inductis variati tergora ſquamis
Præcipites alto deſiluere foro.

Victor iö, ter, victor iö! tibi, corniger Evan,
  Terra parens fracta eſt, India fracta tibi.
Magne Deûm, ſalve, neu ſe tibi miſceat unda.
  Nil facit ad vires degener unda tuas.
Tu mentem exhilaras, exſultantemque recludis.
  Tu procul ignavâ pectora tollis humo.
Tecum Simplicitas, tecum Candorque Saleſque,
  Tecum nata Fides innocuuſque Lepor.
Te ſine victa fugit facundia, magne Thyoneu.
  Te ſine libertas pectoris illa jacet.
Curarum domitor, curarum blande ſubactor,
  Grata quies animis, candide Liber, ades.
Tu quoque ſenſiſti Venerem, pater: & tibi ſæpe
  Pectore in intrepido vulnera fecit Amor.
Teſtis Hymen Hymenæus erit, tibi carus amanti,
  Unde novis nuptis nunc quoque dexter adeſt.
Quique tibi crines nodo viridante revinctos
  Ciſſus adhuc memori, candide Bacche, premit.
Et tu, Sangarius Phrygiis quem vidit in arvis
  Mutatum croceas, Ampele, vite comas.
Tum Beroë, jungenda toro tibi, Bacche, jugali,
  Rapta foret patruo ni miſeranda tuo.
Sed tamen ante omnes, quæ neptis Agenoris alti
  A tibi cognatâ Gnoſias orta domo eſt.
Illam Dictæis avectam perfidus oris,
  Perfidus in ſola liquerat hoſpes humo.
Liquerat: & profugus nocturnæ litore Diæ
  Præcipiti dederat vela ratemque Noto.
Illa quidem clamabat, Iö! quo, perfide Theſeu;
  Perfide, quo properas me ſine? ſiſte fugam.
Hactenus; & lacrimæ commendavere querentem.
  Pulſabat niveos unda marina pedes.
Ecce, parens Evan ſuperato victor ab hoſte,
  Inque triumphali tigride vectus adeſt.
Pone ſequebantur Satyrorum pota juventus,
  Et blæſæ nimio Thyades ora deo.

Non ille invidiam ſceleris tulit. utque videbat,
  Deſilit. ætherium litora movit onus.
Et, Quonam, miſeranda, dolor? quid Theſea clamas?
  Ecce tibi Theſeus, ecce maritus adeſt.
Dixerat: in currus è litore ſuſtulit aureos.
  Verba fides ſequitur, Gnoſia; nupta deo es.
Nunc quoque nocturno ſpectabilis æthere fulges,
  Et regis incertas Creſſa Corona rates.
Hic ubi, Cecropiis ah invidioſe colonis
  Icare, non meritæ præmia mortis habes.
Erigoneque necem nimium dolitura paternam,
  Nec procul à dominâ Mæra notanda ſuâ.
Tu cœlum meritis, tu terram Bacche, repleſti.
  Illa tibi ſegetes debet arata ſuas.
Primus inexpertam docuiſti findere terram;
  Primus inexpertâ ſpargere ſemen humo.
Te colit inde ſuum Mareotica Memphis Oſirin,
  Dum quatit attonitâ tinnula ſiſtra manu.
Tu populis leges, tu primus jura dediſti.
  Debuit officiis hoc quoque terra tuis.
Nec Phœbi invidia, aut Cereris moveare, memento.
  Vindicet hæc partes, vindicet ille tuas.
Callida Triptolemo fruges tibi, Bacche, repertas
  Quid quod in Actæam ſpargere juſſit humum?
Nec tamen ipſa negat. nam cum furialis Eleuſin
  Rite colit Cererem, te quoque rite colit.
Nec male cum Phœbo tibi convenit. unus utrique
  Mons ſacer, Aönii quem rigat humor equi.
Nec Deus æternis præſentior ille poëtis
  Te, pater; aut populo notior ipſe ſuo eſt.
Quo feror ulterius? quo me, pater, abripis ultra?
  Jam ſtupet ad laudes ſaucia lingua tuas.
Da calicem mihi, Bacche, tuum, mitramque virentem,
  Nebridaque algenti quæ mihi membra tegat;
Et, qui ſuſtineat titubantia corpora, thyrſum.
  Sed capiti ſerva cornua ſola tuo.

De-

Deprecor hoc unum. vix ſunt tua cornua, vix ſunt
Munera temporibus commoda, Bacche, meis.
Vota tamen tibi, magne parens, iteranda ſuperſunt.
Legifer Inôæ nate ſororis, ades.
Siſte merum mihi, ſiſte, puer. quid, lente, moraris?
Nil mihi cum lymphâ. tu modo ſiſte merum.
Quid cunctare, puer? quid inania pocula Baccho,
Lente puer, ceſſant? arida lingua ſiti eſt.
Magne pater Nyſeu, ſeu Liber & Evius eſſe,
Sive magis Bromius Nyctelius que cupis;
Quod ſi rite, pater, tibi ſacra peregimus olim;
Nunc mihi lenis iö, nunc facilis que veni.
Membra tremunt, titubantque mihi, nutantque, labantque.
Bacche, vacillantem fac moderere pedem.
Quid feſſum choreis, Lenæe bicorniger, urges?
Quo rapis ignavum? quid tibi dulce mei?
Evœ! quo properas? pater, evœ, Bacche, quid inſtas?
Quid tibi vis, Eleleu? quid, Dionyſe, tibi?
Iraphiota, Phanes, Pæan, Bryſêe, Sabaſi,
Baſſare, Lycnita, quid mihi corda quatis?
Quo tendis, Dithyrambe? quid, indetonſe Thyoneu,
Pectoris obſtructas concutis uſque fores?
Parcius attonitum, pater, ô pater, obrue vatem;
Neu preme trux toto corda ſepulta Deo.
Sic tibi flexipedes obnubant ora corymbi
Semper, & inſtabilem fulciat haſta gradum.
Sic tibi purpurea cingatur nebride pectus;
Mitratuſque ſacro vertice ſurgat apex.
Sic perfuſa ſuo titubent tibi membra liquore;
Muneribus madeas &, pater, uſque tuis.
Non ego Deriaden inimica claſſe ſecutus
In te ſigna ferox barbara, Bacche, tuli;
Myſticave irrupi ſacraria. non ego favi
Sive tibi, Pentheu, ſive, Lycurge, tibi.
Fallor? an inſano reboat clangore Cithæron?
Cymbala terrifico quis quatit iſte ſono?

Quis procul ille ſenex, pando qui nutat aſello,
  Et ferula lentos increpat uſque gradus?
Hinc agiles Satyri cum nubigenis Centauris,
  Inde leves thiaſos ebria Mænas agunt.
Ecce, vacillantes adducunt orgia Myſtæ.
  Cedite de media, turba profana, via.
Ciſtaque nocturnis & vannus conſcia ſacris
  Pone jacent terræ, nec procul inde cadi.
Quid loquor? aut ubi ſum? quo pectus inhorruit œſtro?
  Attonuit mentem quis mihi, Bacche, furor?
Evœ! quo rapimur? viduatam frondibus haſtam
  Baſſaris indomitâ concutit, ecce, manu.
Evœ! jam ſparſis per marcida colla capillis
  Conjiciet thyrſos in mea terga ſuos.
Quo fugiam, Lenæe? tuum, precor, eripe vatem.
  Verſibus ô poſthac ſic celebrere meis!

Amice Lector, ſequentes duas Elegias dicendi charactere multum differre à ſuperioribus, facilè, ni fallor, per te deprehendes: quod ſtudio tamen & data opera factum à nobis, ignorare te nolui.

ELEGIA X.

Fabula Eurydices & Orphei, ad Danielem Fannium.

ETſi longe aliis agitatum pectora curis,
  Atque adeò Aöniæ vix memorem citharæ
Terra Caledonio me detinet hoſpita tractu,
  Heu procul à Batavis diſſita limitibus!
Limitibus Batavis: ubi cærula Nereïne
  Litora contiguo pulſat adeſa mari;
Non tamen idcirco, rerum dulciſſime Fanni,
  Invia mœrori pectora noſtra putes:
Qui ferus exſternata malis tibi corda peredit,
  Dum miſer abſumtæ fata gemis dominæ.

Quamne

Quamne tuis longe complexibus invida raptam
  Perſephone campos egit ad Elyſios?
Non ita Hyperboreis me Caſpia cautibus urſa
  Edidit, aut ſaltu tigris Achæmenio;
Dirave navifrago ructavit ab ore Charybdis,
  Ut mentem his nequeam comminui lacrumis.
Jamque adeò tua me aſſidue lugentis imago,
  Et mœſti facies pectoris illa ſubit.
Talis & Iſmario Eurydice plorata marito eſt,
  Quoi niveum fixit dente colubra pedem.
At vates, vates lugebat compare rapta,
  Luget ut amiſſum fida columba marem.
Illum flexanimis ſociantem carmina nervis
  Portitor ipſe Erebi, tergeminuſque canis,
Illum Tænario recubantes limine Parcæ,
  Atque impexa comas Eumenis obſtupuit.
Ipſe parens olli Saturnius adſurgebat,
  Ipſa tribus formis conſpicienda Hecate.
Ille etiam Rhadamanthum & fas inamabilis Orci
  Carmine pacatum dicitur iſſe pio.
Plorabant umbræ Phlegethontides. Æacus ipſe,
  Ipſe, licet flecti neſcius illecebris,
Lumina turbato lacrumantia pollice terſit,
  Et dedit Iſmariæ pondus adeſſe preci.
At nimium accepta gaviſus conjuge vates,
  Legis & infernæ non memor, Eurydicen,
Eurydicen reſpexit amans, & blanda moranti
  Brachia nequicquam pôrxit. at Eurydice
Heu miſerum vatem non auditura reliquit,
  Teſtantem unanimi fœdera conjugii.
Terque prehenſabat, terque Eurydicen prenſantis
  Lubrica fraudatâ diffluit umbra manu.
Mox nemori Elyſio & Tænariæ convalli
  Redditur heu flexis illa retro pedibus.
Quid tibi nunc proſunt pia carmina? quid, miſer Orpheu,
  Illa tuam toties ſaxa ſecuta chelyn?

Tres illum Stygio perhibent in margine noctes,
Noctibus & ternos conſeruiſſe dies.
Irrita dum ſurdo jactantem carmina Porthmeo
Tænariis Pluton arcuit ipſe adytis.
Tum vero externatus amans, mentemque dolore
Percitus attonito palluit ora gelu.
Jamque ferit manibus trux pectora, jamque citatus
Thracia funeſto pervolat arva pede.
Ille & perpetibus Superos damnare querelis,
Et facere ingentem Perſephonæ invidiam.
Nec jam aut dilectæ citharæ memor aut chordarum,
Unam voce refert ah miſer Eurydicen.
Iſmaros Eurydicen & Athos late geminabant,
Eurydicen Hæmus, Eurydicen Rhodope.
At non Eurydice miſero reſpondet amanti.
Surdior Edonis cautibus una ſilet.
Eurydicen clamabat adhuc, cum Mænades ecce,
Mænades Ogygii pectora plena dei,
Rauca Mimalloneo quatientes cymbala ritu,
Cum thiaſis Satyrûm Baſſaridumque choro.
Iſmara Nyſæo complerunt arva ululatu;
Fataque plorantem comparis uſque ſuæ,
Undique collatis petierunt Orphea thyrſis,
Orphea ſacrilega diripuere manu.
Tum quoque ſemianimi caput à cervice revolſum
Nomine in Eurydices vix tacuiſſe ferunt.
Illinc Elyſiis exceptus ſedibus heros
Nunc caram tuto reſpicit Eurydicen.
Tu quoque, Fanniade, nimios exclude dolores,
Ne paria Orphêis fata miſer ſubeas.

ELEGIA XI.

Eadem Fabula Eurydices, ad Lygdamum.

NUmquam ergo, numquam raptæ, miſerande, maritæ
Aſpera ceſſabis, Lygdame, fata queri?

Omnia

Omnia ſi tentes, crudiſque doloribus inſtans
Continues altam, Lygdame, triſtitiem;
Num tamen Iſmarium ſuperaveris Orphea flendo?
Orphea, Tænariæ cui patuere fores?
Nonne audita tibi eſt Rhodopææ gloria gentis,
Quam pater è turba Phœbus Hamadryadum
Selectam thalamo gnati amplexuque dicarat?
Sed non ulla manent gaudia firma diu.
Illa deo geniti thalamis animoſa mariti,
Illa decus ruris, illa decus nemorum,
Occidit icta pedem calcatæ dente colubræ.
Occidit, & caro conjugis in gremio
Procubuit moribunda, & vultibus illius hærens
Caſtam exhalavit deficiens animam.
At miſerandus amans, viduatus conjuge cara,
Intempeſtivis uſque vacat lacrumis.
Olli & Tænarii ſuperatum limen Averni eſt,
Victaque flebilibus Perſephonea modis.
Olli etiam ſuperas conjux revocata ſub auras.
Heu felix! ſi non prævius Eurydicen
Reſpexiſſet amans dumoſo in calle morantem.
Reſpicientis enim protinus ex oculis
Eurydice, nec jam Eurydice, prærepta mariti eſt,
Umbraque trans Stygios rurſus adacta lacus.
At miſer heu vates, bis jam viduatus, amicæ
Non expectat o comparis interitu,
Mutus & attonita percuſſus mente pependit,
Victima ut ærata tacta bipenne ſtupet.
Pone chelys, jam pone lyræ ſua fila jacebant;
Nec teſtudineum dextra movebat ebur,
Ut dolor erupit, furiata mente citatus,
Eurydice, Eurydice, rupibus Iſmariis,
Eurydice, Rhodopes in cautibus, Eurydice, Hæmo,
Omnibus inclamat, Eurydice, ſcopulis,
Heu quis præripuit mihi te Deus? heu quis amantum
Gaudia crudelis tam cito diſſoluit?

Eurydice, miſera Eurydice, Eurydice heu bis rapta,
Non interruptis planctibus ingeminat.
Reſponſabat Athos, reſponſabatis & Hæmi
Culmina. at Eurydice rupibus Iſmariis
Jam procul, & longe Rhodopæis cautibus ibat.
Jam procul & caro conjugis à gremio,
Addita Tænariis convallibus inter opacas
Elyſiæ ſedes ibat amans ſiluæ:
Sæva nec audibat miſeri lamenta mariti.
Ille autem aſſiduis queſtibus uſque favens,
Eurydicen poſcebat, at Eurydicen poſcenti
Dira ſupervenit Mænas, & Ogygii
Plena dei vatem jactatis undique telis
Non exauditum conficit. ille tamen,
Ut jacet, heu terræ raptos immurmurat ignes.
Dumque aliquid miſeræ reſtat adhuc animæ,
Rurſus amans, & rurſus amans iteravit amicum
Nomen, & Eurydicen tunc etiam ingeminat.
Lumine nox donec jam caligante ſuborta
Intercepit iter vocis, & Eurydices
Abſtulit invito nequicquam nomen ab ore,
Cum vita nomen abſtulit Eurydices.
Sunt quoque, qui citharam domini poſt fata peremti
Te, Eurydice, Eurydice, ſæpe iteraſſe ferant.
Tu quoque ab Orphêis edoctus, Lygdame, fatis,
Humectas lacruma parce madere genas.
Fer potius nullos admittere pectore luctus,
Quam miſer Orphêo dilaniere modo.

FINIS JUVENILIUM ELEGIARUM.

251

NICOLAI HEINSII DAN. FIL.

JUVENILIUM
LIBER ALTER,

Varia diverſi argumenti complexus.

In Marchionem Piſanium, prælio Nordlingano fortiter dimicando occumbentem.

CUm conſanguineam gemuit Nordlingia cladem,
  Illud opus dextræ, Martie Celta, tuæ;
Ibat inauditis in bella Piſanius auſis,
  Perque hoſtem innumera ſtrage parabat iter.
Jam dextrum urgebant inimici Teutones agmen,
  Cœperat & retro cedere Gallus eques.
Ille autem: Sta, prona fugæ, ſta, fœda juventus.
  Quis furor, averſos præcipitare gradus?
Me ſaltem, me bella, viri ſpectate gerentem.
  Pro pudor! armatas ſic dare terga manus?
At non me dantem Germania terga videbit.
  Hoſtis id haud parvo jam ſuperatus emat.
Poſſum, Fata, mori; ſi vincere poſſe negaſtis.
  Irrita pars voti non erit illa mei.
Sanguine venalis quod ſi victoria noſtro eſt;
  Dî, precor, hoc diris exagitate caput.
Jam vidi dare terga meos. cur vivere nolim
  (Et quid adhuc vivo?) ſat ſuper eſſe reor.
Dixerat: adverſos jugulandus fertur in enſes;
  Telaque conſumit pectore mille pio.
Continuo revocati animi, necopinaque virtus
  Aſperat ultrices in fera bella manus.
Cauſa valet melior; patriæ gratare, Piſani.
  Sternitur en umbris victima digna tuis.
At pudeat, Fortuna, tui. tibi, perfida, tanti
  Funera, ſi neſcis, invidioſa viri.
Non potes hoc vel mille nefas abolere triumphis.
  Ille tuum per quot ſæcula crimen erit!
Gallia, da veniam; nimio victoria conſtat,
  Sanguine tam forti ſi redimenda fuit.
Salve, invicte necis, Deciiſque æquande duobus,
  Quo non Tænariis ſanctior umbra jugis;

Pro-

Prodige magnæ animæ, pulchrique facillime fati,
Morte ſalus patriæ cui properata ſuâ eſt.
Tu nunc Elyſias herôum præmia ſedes,
Et nemora ignavis non habitanda tenes.
At decorat lacrimis præclarum Gallia funus;
At ſibi devotum luget acerba caput.
Dat lacrimas; quas, ni cecidiſſes, magne Piſani,
Ipſa ſibi miſeræ nempe datura fuit.
Quanti eſt, poſteritas, (cui vix imitanda legentur)
Cum patriæ poſſis vivere, malle mori!

Ad Marchionem Montozerium.

O Quem gloria duplicis Minervæ,
Conſpectum ingenio, manu potentem,
Dextræ fulmine & oris invidendum,
Lato, qua patet, approbavit orbi,
Heros maxime, nec minor Dearum,
Quæ fontem Aönium colunt, voluptas;
Quod pro carmine prorſus impolito
Tres dono mihi miſeris poëtas,
Priſcæ lumina principeſque Muſæ,
Quidni gratuler hunc mihi favorem?
Quidni me rear oppido beatum?
Certe exoſculor æſtimoque munus,
Ut nec maxima pluris æſtimarim.
Non hanc quod meritus benignitatem:
Non quod munere me fuiſſe dignum
Tam lauto rear atque liberali:
Cui multum pretii probatus auctor,
Multum ponderis auctor addidiſti:
(Novi quam mihi curta ſit ſupellex,
Quam vix Pieris audiat vocantem)
Sed quo te venerer, colam, ac adorem
Hoc in mnemoſyno remotus olim,
Muſæ principibus tribus Latinæ;

Quos tu pectine ſic refers eburno,
Ut ſeſe referant magis nec ipſi.
Quo te, inquam, venerer colamque poſthac
Vates peſſimus optimum poëtam.

Ad Iohannem Ludovicum Balzacium ruri viventem.

BAlzaci, unica Suada Galliarum,
Quid te ſurripis invideſque turbæ?
Quid dudum cupidis negas amicis?
Urbis cur ſtrepitum fugis beatæ,
Dum famæ ſatur es, ſaturque plauſûs,
Invitum quoque rure qui ſequuntur?
Ruri ferreus ah latere noli!
Quid cum rure tibi, Venus venuſta?
Quo nil comtius ac magis politum,
Nil urbanius elegantiuſque;
Cui nil denique ruris inficeti eſt.
Nam quid lucifuga lates latebra,
Balzaci, unica Suada Galliarum?
Duris ſat ſuper eſt datum colonis.
O, tam ſplendida, ter quater beatos,
Si norint bona, ruris inquilinos!
Verum ſordida & imperita turba
Ignorat, mihi crede, ſe beatam.
Huc huc ocius ociuſque vultus
Eia aulæ populoque da fruendos.
Quin vultus quoque das mihi fruendos?
Ni te videro, Gallicana Siren;
Quamvis videro quicquid hic venuſti eſt,
Cum jam ſcilicet ad meos revertar;
Quidni jure mihi fuiſſe viſa
Poſſim Gallica regna pernegare?

Ad

Ad Ægidium Menagium.

AMœnitatum promiconde Menagi,
Factum jocoſe eſt, comiterque & urbane,
Dignumque vate, quod famelica luce,
Luce hac nefaſta, munus Heinſio mîſti
Binas lagenas flore muſteo Bacchi
Novi repletas; quodque maxime laudo,
Tam delicati, ni quid ipſe diſſentis,
Jurare ut auſim quolibet ſacramento,
Donum haud poteſſe delicatius mitti.
Aquæ vel ipſos nam movere potores
Odore poſſit ac ſapore nativo.
Quidni, ô venuſte noſter, approbem munus?
Romana ſi lex eſurire jejunis
Hac luce juſſit, at ſitire non juſſit.

Ad eundem, de Macrino paraſito ac ſycophanta nobili.

ORdinis ille decus paraſiti & fama Macrinus,
Promtus in exſtructas arma movere dapes,
Qui præter fumum nil captat, culte Menagi,
Cui dape fumantes ſunt Cynoſura foci,
Qui fumo vitam debet miſer, omnia fumo;
Dic mihi, num fumos vendere jure poteſt?

Ad eundem de eodem.

NIl atrocius eſt tuo Macrino,
Menagi, pater elegantiarum:
Non Atreus, nec inhoſpiti Cyclopes
Nec Læſtrygoniæ tyrannus arcis:
Si quæ Pythagoræ fides renato.

Hoc

Hoc quem dicere crede vel tacentem.
Nam quot funeribus tuus Macrinus
Laſſavit Stygiam cruentus alnum!
Quam ſæpe innumeram ſimul cohortem,
Quam confecerat efficax Macrinus,
Vidit portitor, horruitque viſâ!
Hinc ibant vetiti coire capi,
Inde Iönidis agmen attagenæ,
Quaſque à Phaſide Theſſalis juventus
Fulvo vellere jam potita vexit;
Tum Saturnia cujus explicatis
Argi lumina dedicavit alis.
Huc tot funera gentium minorum
Per me addas licet, alitumque ſtragem,
Quas nunc ordine nuncupare longum eſt.
Huc tot quaprupedum gregem ferarum,
Quîs conſanguineus tuus Macrinus;
Adde huc gurgitis incolas marini,
Aut captos fluviatili ſub unda,
Quos (ſummo facinus ſtupore dignum)
Certus parcere nemini Macrinus
Feſtis eſurialibus comêdit.
Omnes artubus hi quidem revulſis,
Ac crudeliter undiquaque truncis:
Qualem Deïphobum Lacæna conjux
Hoſti perfida prodidit Pelaſgo;
Aut qui per ſcopulos lacer ruboſque
Acceptam Triviæ refert ſalutem.
Sed ſcin' præmiolum tuo Macrino,
Cum jam Tænaria fruetur aura,
Quodnam Gnoſias urna deſtinarit
Pro re tam bene fortiterque geſta,
Menagi, pater elegantiarum?
Lautum quamlibet, at nec invidendum.
Quo poſſit rabidum domare ventrem,
Neu famelica bucca ferietur,

Ablegabitur helluo ille noſter,
Ille artis paraſiticæ magiſter,
Cui gurges patrimonii vel ipſe
Faſces tradat Apitius culinæ,
Cui nec par Eriſichthonis vorago eſt,
Cui cedat Polyphemus eſitando,
Ablegabitur hic tuus catillo,
Os ſupponere Cerbero cacanti.
En paſtum haud, puto, publici ſaporis,
Dignam aſt indole rem Macrinianâ;
Qua nil ſpurcius inquinatiuſque,
Nil merdoſius invenitur uſquam,
Menagi, pater elegantiarum.

Diræ in eundem Macrinum Busbequiani nominis obtrectatorem. ad Menagium eundem.

ISte iſte Rhetor, Atticæ fames linguæ,
Profeſſor artis, quam Gnathônicam dicunt,
Quadræ beati ſorte qui ſuæ vivunt;
Divæ tot annos Eſuriginis cultor
Admiſſionis intimæ, & comes fidus,
(Scin' quem petamus, erudite Menagi?)
Potum ſceleſtus ebriumque Germanum
Busbequium vocavit, at virum quantum!
Indignor, horreo. alpha Sycophantarum
Tam non ferenda ut probra dixerit gratis!
Arma, arma, Scazon. fulmen ignei dentis
Exaſperetur in famelicum pectus.
Dum præ dolore, præque tædio vitæ
Collo plicandam concitetur ad reſtim,
Rituque nexus occidat Lycambêo.
Speraſti abire ſalvus, os venenatum?
Non hercle abibis. huc piaculum infandum,
Huc litterarum carcinoma: pugnandum eſt.
Peſtis macelli, vaſtitas culinarum,

Con-

Conviviis inominata tempeſtas,
Huc huc, Celæno Gallicana: pugnandum eſt.
Quid arma differs? quid morare? pugnandum eſt.
Vibice ſpiſſi nec peruſta quod flagri
Occalluere terga, crede te tutum.
Septemplici non pelle ut ambules tectus,
Teſtudiniſve tergore aut bovis Lucæ,
Diros retundes, quos minamur, inſultus.
Exſibilent jam ſaxo te capillati,
Quos è cathêdra paſcis ore jejuno,
Rerúmque inani voce perperam obtundis;
Ni vellicare deſinis viros ſummos,
Veneficamque comprimis, ſcelus, linguam.
Lautis potentum nec ſuperbus in menſis
Coïnquinante cuncta pollues tactu.
Sed delicati, qui focis redundarit,
Nidoris auceps irrituſque captator
Obambulabis ſub meridiem fruſtra.
Stultos nec uſquam circulator offendes,
Quîs involare, ut ante, ſportulam poſſis.
Te ſervi abactum limine invido expellent.
Ipſe obſerata janitor fore arcebit,
Fruſtra precantem ſupplicemque ut admittat.
Si poſt repulſam pertinaciter reſtas,
Vel non amico dedolaberis fuſte,
Triumvirali vel fricaberis loro,
Boveſque tergum mortui fatigabunt.
Tali apparatu ubique fercula offendes.
Imo hac vel ad me lege ventita in cœnam.
Id mox futurum Muſa noſtra præſagit;
Quæ pipulo te differet, pecus brutum,
Aulas per omnes circuloſque magnatum,
Paſtuque ventrem non ſequente fraudabit.
Qualem volûcres magnæ Erechthidos gnati
Inviſam Aëllo cum ſororibus binis
Cæci fugarunt contubernio vatis.

Jam dira præſto en crux, & uncus, & flammæ,
Ultrix merenti quas paravit Alecto.
Calumniatrix lingua jam dabit pœnas,
Sævas, cruentas, hactenuſque inauditas,
Quas execrentur horreantque venturi.
Verum probabit certus augurem eventus.
Hoc Delphico tibi ære crede prædictum,
Jejune Rhetor, Atticæ fames linguæ,
Bucca canina ni latrare deſiſtis.

Ad Ioachimum Vevelichovium, Iuriſconſultorum familiæ inſertum.

LAus patriæ, magni genitoris amabile germen,
Libera Lugdunum quo ſolet ore loqui,
Cinge comas, agedum. decurſa noviſſima meta eſt.
Cernis, ut applaudant pulpita docta tibi?
Poſt Ararim Rhodanumque, & crudi Marte Garumnæ
Flumina luminibus non male nota tuis,
Ecce, parat reduci Phœbeïa ſerta Batavus,
Et Clario meritas veſtit honore comas.
Ipſa Themis ſtimulos properanti ſubdit alumno,
Et fovet adflatu pectora docta ſuo.
Grande magiſterii pretium, Dea ſancta, tuliſti.
Dignior æterno nulla favore domus.
Culta diu domus illa tibi, ſed & ipſa colentem
Semper inextinctis devenerata focis.
En caveæ plauſus: in te fragor iſte redundat.
Laudibus exſultas illius, ille tuis.
Jam regeris nato meriti benefacta paterni.
Nam pater ut vireas utque colare facit.
Quam bene germanis ſucceſſit adorea fatis!
Alter ab alterius funere nomen habet.
Cedite lugubres feralia ligna cupreſſi:
Nunc revocent lætæ laurea ſerta fores.

Sic ubi compoſuit cineres rediviva paternos
 Limine Phœbêo, compoſuitque ſuos;
E conſanguineo præpes micat altera buſto
 Ilicet, Eôæ quam venerentur aves.
Nil actum, Libitina, tibi. modo, ferrea, parce,
 Parce ſacram Themidi præcipitare colum.
Pone modum ſceleri: ſatis eſt ſemel eſſe nocentem.
 Quod ſuperat doctæ, floreat omne, domûs.
At tu nacta tuis æternum nomen alumnis,
 Ubere Pierio quos, pia Leida, foves;
Urbs gnato Phœbêa fave. tuus ille putandus.
 Quod placet, adplauſum promeruitque, tuum eſt.
Artibus ingenuis tenero tibi comtus ab ungue,
 Jam puer à cunis creditus ille tibi.
Mox juveni Themidem totumque Helicona dediſti.
 Hoc, dea, plus meriti, quam peperiſſe, fuit.

In Ianum Vlitium, Gratii de Venatione poëma Commentariis illuſtrantem.

SAcra pharetriferæ ſtudiumque agreſte Dianæ,
 Atque in fulmineas arma movenda feras,
Luſit Apollineus teſtudine Gratius aurea;
 Luſit, & æternum Delia fovit opus.
Sed tamen (uſque adeo nihil eſt à tempore tutum)
 Occidit annoſâ pagina pæne morâ.
Myſta lacer, lacer ille tuus, Dictynna, ſacerdos,
 Qualis Aricino Virbius ante lacu,
Jam fugituram animam Stygia ſub nocte trahebat:
 Speſque ſuper lapſæ nulla ſalutis erat.
Læſa etiam cum vate dea eſt. nihil ignis in arâ.
 Templa litaturæ vix ſubiere manus.
Squalet Gnoſiacæ decus immortale pharêtræ.
 Copula diſperſos non ligat ulla canes.
Sacrilegas inpune feras neglecta terentes
 Mænala conſpiceres Partheniumque nemus.

Quid facias, dea caſta? piget non digna ferentem.
  Pervia ſunt tantis & tibi corda malis.
Frater opem poſcendus; opem feret ille petenti.
  Nam propior nulli juſta querela deo eſt.
Viderit ipſe pater, fulmenque volubile rurſus
  Torqueat infeſtâ, torſit ut ante, manu.
Crede mihi; nihil eſt, quod deneget ille ſorori.
  Pignora conſpicui certa favoris habes.
Te propter tulit ante caſis habitare Pheræis,
  Et cœlo Hæmonios paſcere pulſus equos.
Audierat, Clariaſque petit Latonia ſedes,
  Ac medicam vati blanda rogavit opem.
Cui deus (ut ſibi cauſa viæ, ſibi cauſa doloris
  Cognita) complexu rettullit iſta dato.
Ardua res, ſoror, eſt quam poſcis: at irrita ne ſit,
  Pendet ab obſequio ſpes tibi certa meo.
Dixit, & Haganas ſuper ilicet adſtitit umbras,
  Quas amat Aöniis non minus ille jugis.
Vlitiadenque meum celer occupat, occupat omnem;
  Ac ſolito raptum numine pectus agit.
Ille Deo plenus ſuccos adhibere ſalubres,
  Truncaque Pïeriâ membra fovere manu.
Nil Jovis effectum telis. Epidaurius heros
  Hippolyto, Grati, quod fuit, ille tibi eſt.

De

De Iohanne Schildio, ad mortem Senecæ à Tacito deſcriptam Notas Politicas edente.

DAmnatum Senecam ſcelerati lege Neronis,
Filaque ſic ſancti non temeranda ſenis,
Deſcripſit Tacitus, ſed enim brevitate Lacæna,
Tritus ab attentâ qui velit eſſe manu;
Nec niſi continuo rerum pollentibus uſu
Pervius, ac doctos multa docere bonus.
Haud tulit abruptâ natas brevitate tenebras
Schildius, & liquidas perſpicuaſque facit.
Ne verò tibi crede nefas inpune peractum,
Cæſar. agit cineres ſera Megæra tuos.
Jam facit invidiam diro Germania buſto.
Jam pia ſacrilegum devovet ora caput.
Huic Natura parens, huic fas pietaſque deuſque,
Credidit huic cauſam Martia Roma ſuam.
Eumenis anguineo ſontem premit, ecce, flagello.
En Seneca Elyſio vivus ab orbe redit.
Nam qui dat Senecam memoranti præmia lucis,
Non minus, ac Senecæ ſi daret, ille facit.

Ad Sequanam, de Maria Gornæa.

SEquana, vitiferis quem dia Lutetia campis
Exceptum gremio ceu viridante fovet,
Multa, pater, ſpectanda tuâ miramur in urbe:
Et, cur te venerer, plurima cauſa mihi eſt.
Seu tua quod cupidum ſapientia pellicit orbem,
Inque peregrinos tam ſtudioſus amor.
Seu te poſtpoſitâ quia legit Hyantide lymphâ
Cynthius, & potior Phocide ripa tua eſt.

Certatim Aönides tibi ſe tribuere colendas.
  Numina ſunt nullo fertiliora loco.
Cunctarum tamen inſtar habet Gornæa. quod olim
  Pallas Erechthêis mœnibus, illa tibi eſt.
Utraque perpetuâ ſe virginitate tuetur:
  Et fovet hæc Clarias, & fovet illa, deas.
At tua nobilior me, Sequana, judice palma eſt.
  Ore loqui Phœbum nunc tibi crede meo.
Cedite Pierides; tuque, ô Jovis edita partu,
  Quamlibet armatas trade ſubacta manus.
Non eritis pia cura mihi, velut ante fuiſtis.
  Numinis adflatu nobilioris agor.
Nam vobis cur tura, deæ, votiva ferantur;
  Si, quod adoremus, vel dare terra poteſt?

Ad lectorem ſcriptorum ejuſdem.

QUid, lector erudite, perculſus ſtupes,
Dum culta magnæ ſcripta Gornææ legis,
Quod docta quam facunda non minus legis?
Utraque laude maximos virgo viros
Poſt ſe reliquit, ſæculi miraculum.
At lector illud erudite, ſi ſapis,
Noli invidere virgini magnæ decus,
Quod ſexui Natura debuit ſuo
Conferre, ſi conferre cuiquam debuit.

De arce Puteanea, ad peregrinos Lovanium viſentes.

ADvena, qui Grudias luſtratum tendis Athenas,
Huc age. res longæ digna labore viæ.
Incolit auguſtos Puteanus in arce penates.
Tota domus domini numine plena ſui eſt.
Flecte oculos, quocumque voles; agnoſcitur hoſpes.
Plurima, quæ ſtupeas, angulus omnis habet.
Huic Genio ſacer ille locus. penetrale beatum!
Advena, tam ſanctos fac venerere lares.
Ipſa ſibi caram Tritonia condidit arcem,
Et colit, & nullo cultior ipſa loco eſt.
Quid molem ſpatiumque domûs mirare, ſitumque?
Ampla licet, dominum non capit illa ſuum.
Da ſedem quamcumque, orbem da denique totum;
Totus in hoſpitium non ſatis orbis erit.
Mens ſpatioſa viri eſt. hanc, quod capit omnia, cœlum
Vix capit. immenſos exigit illa lares.
Gaudeat, ô Superi, magno domus hoſpite longum;
Et gemat hoc raptum non niſi ſera caput.
Hoſpes digne domo, domus hoſpite, vivite uterque.
Jungere par melius non potuere dei.
Tu quoque, ſpectator, mecum vixiſſe negabis
Nobiliorem animam nobiliore loco.

Ad Danielem Backerum, cum Iuriſconſultorum ordini adſciſcebatur.

CLari parentis vota ſpeſque Backere,
Legum potentis docte cultor Aſtrææ,
Phœboque amate cum ſororibus Phœbi,
Nunc macte famâ. quicquid hactenus frugis
Scientiarum per vireta collectum
Recondidiſti, tempus exigit promas.

Hæc compotem te reddet hora votorum.
En, meta longi jam laboris adſulget.
Amice, prodi. quid morare tam raras,
Tamque invidendas edere ingenî dotes?
Quid, oro, laudem intercipis tibi tantam?
Tandem ſecundos auſpicare ſucceſſus.
Nunc nunc profanam, mente vivida fretus,
Retunde victor obſtrepentium plebem,
Ipſiſque robur à periculis ſume.
Ut ille quondam montibus leo terror,
Quem ſtrage pecorum, quem cruore taurino
Gætula late ſenſit aſperum tellus;
Tandem ſuperbum ſi magiſter armenti
Hoſtem patente deprehendit in campo,
Tenſiſque circumquaque retibus ſepſit,
Jubam tremendus ſurrigit laceſſitam,
Tum fulminante ſpuma candicat rictu,
Venabuliſque pectus horridum indulgens
Ultro minaci fertur obvius turbæ.
Porrone ceſſas, erudite Backere?
Tempus cathêdram perſonare reſponſis:
Audere tempus. ſi quid auguror veri,
Nec Heinſiano pectore exſulat Pæan,
Vinces, amice; perque acuta bellorum
Soſpes ferere. mox tribunal Haganum
Vocis probare diſcet aureæ Suadam,
Facundiæque flumini tuæ adſurget.
Hoc omine omne mentis explica robur,
Clari parentis vota ſpeſque Backere.

Votum

Votum ad ſontes Spadanos.

VOs ô ſulphureo medicati gurgite fontes,
Tuque ſalutiferæ lympha perennis aquæ,
Puræ lympha perennis aquæ, mihi leniter adſis.
Sic Lacheſis victas det tibi ſæpe manus.
Ecce, procul Batavo male ſanum è litore vatem.
Dî, precor, optatam ſentiat æger opem.
Vos veterem mihi torpenti depellite morbum;
Utiliter potæ vos mihi ſitis aquæ.
Quod ſi reſpiciunt fugitivæ pectora vires,
Intrat & amiſſus languida membra vigor;
Marmore conſtituam de vivo altaria Nymphis,
Et meritum ſanctæ teſtificabor aquæ:
HEINSIUS HÆC PARTÆ VOBIS MONUMENTA SALUTIS
DEDICAT, UNDARUM NUMINA NAIADES.

In natalem Caſparis Kinſchotii, Lud. Fil.

KInſchotii lux iſta mei eſt, cui contigit uni
Aönio doctam fonte domare ſitim.
Ad ſua conveniant geniales ſacra poëtæ,
Si quis amat citharam, carmina ſi quis amat.
Tu quoque, tu ſaltus Aganippidos Hippocrenæ
Piërii præſes Delphice linque chori.
Tuque, Geni, propera. tibi conjunctiſſimus ille eſt.
Pectora habet nulli tam bene nota deo.
Hic tibi certa domus. ſed enim, pater alme, videto,
Exorent faciles tam pia vota deos.
Vivat, &, ut vivat, tibi ſe fac debeat uni.
In monumenta nihil Styx tua juris habet.
Jactet Apollineum quantumlibet Haga Secundum;
Nunc aliquid majus, quo ſibi plaudat, erit.

At tu de niveis lux feliciſſima ſalve
  Lucibus, & faſtos inter amanda dies.
Semper odoratis nos te venerabimur aris.
  Dent modo tam doctum Dî ſupereſſe caput.

In Rulandi Kinſchotii diſputationem juridicam.

HOc quoque, tantarum poſt tot miracula rerum,
  Quod ſtupeas, hoſpes, terra Batava dabit.
Aſpice vix teneris juvenem vernare ſub annis,
  Nunc tonat imberbi cujus ab ore Themis.
Præterea mirare, hoſpes, patruoſque patremque,
  Nomina legiferæ terna dicata deæ.
His etiam præluxit avus. veſtigia magni
  Sanguinis in docta plurima ſtirpe vides.
Quanta patet, Themidi ſacra eſt domus. inſpice totam.
  Notior in cœlo vix dea ſancta ſuo eſt.
Mancipe Kinſchotiis ceu vinclo nexa tenetur.
  Tanti erat, ignotam viſere rurſus humum.
Quoque magis ſtupeas; Themidi cum tota litarit,
  Rite domus Muſas non minus iſta colit.
Sic conſanguineis quondam bene juncta Camœnis
  Culta ſub Aönio vertice Diva fuit.
At tu, flos juvenum, ne ſanctos ſiſte labores.
  Arca deæ dudum gentis in ære tuæ eſt.
Æqua parat meritis ſi præmia reddere veſtris,
  Jam par ſolvendo vix erit alma Themis.
Mente parum memori niſi tot benefacta recondit,
  Præmia purpuream debet avita togam.

In lectulum parentis ſui, epigrammate mathematico à Conſtantino Hugenio Zulichemio celebratum.

Felix lectule, quem ſuperba plectro
Summis Uraniæ dicavit aſtris,
Plectro quem Zulichemio dicavit.
Felix tu quoque, quo parente multum,
Heinſi, glorior, erudite, natus.
Nil jam pervigiles, laborioſas
Muſis nil opus imputare noctes.
Faſcem tot remove moleſtiarum.
Famæ molliter, en, licebit inſtes,
Quanto, Dî Superi, labore partæ!
At Momo tamen invidente partæ.
Aufer pulpita: tolle pallidarum
Teſtes ſollicitudinum lucernas.
Fac, ſtertas, pater, ac utramque in aurem
Alto compoſitus fruare ſomno.
Sed quidnam Zulichemio reponas,
Cui longe potiora debeantur,
Quam debes Heliconiis deabus?
Famam contulit ille dormienti.

Ejuſdem Zulichemii imago vivis coloribus expreſſa.

Conſcia Arauſiacis en ora & pectora curis,
Effigies patriæ primaque fama ſuæ.
Omnibus hunc terris oſtende, Batavia, vultum:
Qui toto vultum monſtrat in orbe tuum.

In

In poëtam ἀπροσδιόνυσον, & aquæ potorem ſtrenuum.

PErſes (ſi meruit fidem vetuſtas)
Ulturus Marathonium pudorem ,
Jam poſt Thermopylas ferox ſubactas ,
Graium militibus replerat orbem.
Mox fractus Salaminiis in undis ,
Tum terrâ quoque fuſus & fugatus,
Graium funeribus replevit orbem.
Numquam millia tot ferunt coacta.
O quis fluminibus dolor Pelaſgis !
Quorum nil ſitientibus relictum eſt.
Lymphis hinc viduum ſuis videres
Eurotan nitidæ patrem palæſtræ ,
Hinc , qui Cecropios maritat agros ,
Iliſſon face myſtica ſuperbum ;
Et quos inſuper haud opus referri eſt.
Teſtis Græcia ; barbaræque Romæ
Mendax dicitur : at nihil fefellit.
Nam ter tot vada millibus trecentis
Siccari potuiſſe quis negarit ?
Quanto tempora digniora ſeris
Sunt annalibus & ſtupore noſtra !
En opponimus , en , rudis vetuſtas ,
Unum tot legionibus poëtam.

Aliud in eundem.

CReditur æquoreas olim reptaſſe per undas
Orta Cytheriaco de ſale diva Venus.
At tibi fluminea Veneres naſcuntur ab unda.
Inſulſas Veneres quis neget, Aule , tibi ?

Aliud.

NEgant furore te poëtico tangi.
Sed mentiuntur, Aule. namque quis credat,
Vatem furoris nil habere lymphantem?

In Gulielmum Principem Arauſionis, cum Leidæ expectabatur.

MArtius heroum ſanguis, cunabula cujus
Sævus Iber tremuit, nunc tremet ecce manum,
Pectora cui genitor gentilibus excitat auſis,
Invictum auſpiciis quem facit eſſe ſuis,
Nuper ab indomitis cui venit Sponſa Britannis,
Sponſa Caledoniæ gloria prima domûs,
Jam placidus nuptamque ſuam ſeſeque videndum
Exhibet, & Clarias luſtrat uterque deas.
Dux gnatam Regina præit pia mater, honoras
Tergeminum cingit cui diadema comas.
Nec minus & genero, quam tantâ ſorte, ſuperbit;
Nec minus hunc regnis æſtimat illa ſuis.
Obvia progreditur doctis comitata deabus,
Leidaque vix pompam ſuſtinet alta ſuam.
Ipſa etiam Batavis dea tutelaris Athenis
Gorgone feſtinat Pallas operta ſuâ.
Jamque verecundus niveo rubor æſtuat ore,
Dum ſe majores ſentit adeſſe deas.
At tu, qui patrii moderabere frena Lycei,
Cum genitor ſuperis ſedibus auctus erit,
Naſſaviæ decus omne domûs, ſpes certa tuorum,
Plurima debemus jam benefacta tibi.
Hoc quoque, præſenti quod Pallade Leida ſuperbit,
Pallade quod viva conſpicuaque, tuum eſt.
Virgineam facunda Deam quid Græcia jactat?
Nupſit Arauſiadæ quam bene Diva ſuo!

In

In Andream & Franconem Goeſios fratres, cum ſummis in utroque Iure honoribus ornabantur.

QUales Tyndaridæ fratres Ledæa propago,
 Cæſtibus armatas dum movet ira manus,
Caſtor Tænarius cum Tænario Polluce,
 Hic pedibus præſtans, ille ſuperbus equo;
Neutri inpune pugil fratrum concurrere quiſquam
 Speret, & adverſo conferat arma gradu.
Certa manet geminos victoria: laurus utrique
 Perpetuam redimit continuata comam.
Sparta pios præſens exhortabatur alumnos,
 Spectatrix animos Sparta paterna dabat.
Subſtitit Eurotas illis luctantibus ipſe,
 Et miratrices obſtupuiſtis aquæ.
Tales Goeſiadas, gemino par Caſtore dignum,
 Nunc, pater, in docto pulvere, Rhene, vides.
Si pietas mihi nota tua eſt, ſi conſtat alumnos
 Præſidio tutos ſæpe fuiſſe tuo;
Suggere facundæ rorantia flumina linguæ.
 Quicquid in his poſſunt artibus, omne tuum eſt.
Tu quoque, Leida, fave: tibi enim de fratribus illis,
 Sint modo victores, laus memoranda manet.
Auſpicio formata tuo eſt cultiſſima rerum,
 Quæ pro ſe didicit tam bene lingua loqui.
Si patet augurium præſagis, Phœbe, poëtis;
 Pectora ſi vatum ſunt agitata tibi:
Goeſiadæ vincent. en, auguror. exitus omen
 Fac probet, & certâ ſint rata dicta fide.
At vos, Goeſiadæ, modo pergite; palma paratur
 Victricem vobis jam ſubitura manum.
Curia ſe pretium longi dabit alta laboris;
 Quæ domui veſtræ non male trita via eſt.

Ad

Ad Cornelium vander Myle, Virum Ill. cum Academia Leidenſis cura ei denuo demandabatur.

AUſpice vix tandem cœlo lux feſta propinquat,
Qua Phœbi Mylio credita cura ſui eſt.
Phoſphore, nunc propera, ſtimulis nunc utere totis.
Lux ea quæ populo gaudia, quotque feret!
Illam fatidicus præſago Delphicus antro,
Et læto tripodes præcinuere ſono.
Illam Pegaſeas celebravit Phocis ad undas,
Et Muſæ faſtis inſeruere ſuis.
Nunc demum attollat comtos Academia vultus.
Tandem habuere ſuos publica vota Deos.
Quid dubitas, vir magne? licet Fortuna minetur,
Illa ſemel rebus non ſatis æqua tuis;
Dum titulos invita tuos videatque probetque,
Et te victorem non neget eſſe ſuum.
In te conſpirant populi pia vota Batavi,
Et Mylium patriæ plurimus ambit amor.
Hic quoque poſt alios titulus reſtabat honores,
Ne male non totus reſtituare tibi.
Jam poſtliminio revocatum admitte favorem.
Incipe jam meritis mitior eſſe tuis.
Quid renuis fruſtra? jam te Plebs læta Patreſque;
Jam vocat, invitum jam trahit omnis Eques.
Nec Livor meruiſſe negat, quo teſte probaris.
In te jam poſthac non habet ille locum.
Poſt patriæ plauſus, revocataque gaudia Muſis,
Reddita poſt Clarii templa regenda dei,
Sera triumphanti Mylio Fortuna nocebit.
Concurrat toti quamlibet illa tibi.
Quæ vinci didicit, poſthac tibi parcere diſcet.
Perfidiæ toties jam pudet eſſe ream.

In Thomæ Maii ſupplementum Pharſaliæ Lucani, auſpiciis Sereniſſimi magnæ Britanniæ Regis publicatum.

EXſequias Latii tabo ſenieque natantis,
Pilaque viſceribus, Roma, recepta tuis,
Collaque Pompeii Phariam geſtata per aulam,
Tractantemque manu vulnera cruda virum,
Et libertati fatalia Cæſaris arma,
Quæ multo utilius ſuccubuiſſe fuit:
Hæc viridi quondam cecinit Lucanus in ævo;
Sæva ſed abruptum Parca reliquit opus.
Nec minus invidiæ Pharſalia docta Neroni eſt,
Victori, Cæſar, quam fuit ante tibi.
Nec minus hoc rurſum Libertas vulnere paſſa eſt,
Quam prius Emathio paſſa ſub hoſte fuit.
Pene iterum Magno Latium pereunte peribat,
Cumque tuo viſa es Roma Catone mori.
Invidit lucemque operi, lucemque poëtæ;
Damnavitque uno Cæſar in hoſte duos.
Interitura ſuum plorabant carmina vatem,
Fœmineâ Pollæ reſtituenda manu.
At bene, quod dirum Pharſalia paſſa Neronem
Cum domino nondum tota ſepulta ſuo eſt.
Temporibus Phœbêa meis medicina refulget,
Quâ ſibi truncatum reſtituatur opus.
Quod Seneca abſumto nequiit præſtare nepoti,
Quod nequiit rapto Polla relicta viro,
Auſpicio, Rex Magne, tuo Pharſalia tandem
Cultibus aucta novis regia tecta ſubit.
Libertas ſe ſalva tuam Romana fatetur:
Acceptumque refert vel moribunda legi.
Quæ Nero damnarat, tu das monumenta renaſci,
Muneribus Clariam ſollicitaſque chelyn.

Applau-

Applauſus ſenſere pios præcordia Maii.
  Numinis adflatu ſaucius ille tui eſt.
Audiat hoc Tameſis. tuque ô clariſſime Regum,
  Laudibus, ut cœptum eſt, perge favere tuis.
Quod neque Pompeius Latii ſpes vana labantis,
  Non Brutus potuit magnanimuſque Cato;
Vel poſt Theſſalicas ſibi reddita Roma ruinas,
  Roma tuum poſthac libera munus erit.

In Erneſti Brinckii Pinacothecam rerum naturalium.

VIrtuti quodcumque datur, quodcumque labori,
  Puppibus emenſi turba Batava ſumus.
Vix Oriens noſtrum migraverat omnis orbem,
  Jamque catenatis Heſperus ibat aquis.
Hinc Indi, hinc meritas coäcervat America palmas,
  Victori ſpolium Phœbus uterque ſuo eſt.
Amſtela purpureæ jam gemmeus incubat urnæ.
  Auratas muſco prætulit ille domos.
Rhenus Erythræo quæſitas littore conchas,
  Sardooſque onychas, totaque regna vehit.
Divitiis, Pactole, tuis, en Moſa ſuperbit;
  Quîſque Tagus quondam, nunc tumet Ya, vadis.
Et Tarteſſiacis ſubductum montibus aurum
  Prætulit Aſturiis rura Batava jugis.
Terrarum ſecreta patent, ſecreta profundi;
  Orbaque viſceribus ſtant elementa ſuis.
Marti diviſit mundum Fortuna Batavo.
  Invidet, & raptas plorat Iberus opes.
Quam bene tot gazas, tot mundi arcana repoſti
  Brinckiadæ cumulat ſedula cura mei!
Spectator, metire oculis hic quicquid Idume,
  Quicquid Arabs, Seres quicquid & Indus habent.
Quanta patet Natura, domum confluxit in unam.
  Dat mundi ſpecimen totius una tibi.

Plus tamen his aliquid domino miramur in ipſo.
Divitiis longe prænitet ille ſuis.
Eſt illi facies, ſunt hoſpita cuilibet ora;
Plenaque candoris pectora, plena joci.
Exſulat è blando moroſa ſuperbia vultu,
Et ſpectatori ruga timenda ſuo.
Utraque conveniat cum ditibus India gazis:
Vel quæcunque alibi barbara regna latent.
Conveniant Arabes, veniant Perſæque Syrique:
Nulla tibi tellus hoc peregrina dabit.

In Ioannis Smithii pinacothecam antiquariam & ſupellectilem Romanam.

ANtiqui lateres, Urbiſque annoſa ſupellex,
Æraque Cæſaribus priſca notata ſuis,
Fibulaque, & ſolido gravidæ dodrante bilances,
Tuque puellari gemma ſuperba manu,
Vel quæcumque meis ſuperant monumenta Batavis
E ſenio tantæ relliquiiſque Deæ,
Hac demum gaudete die. vos Smithius umbris
Eruit, & luci donat habere ſuæ.
Hactenus ignavis jacuiſti merſa tenebris,
Rudere nunc major, Martia Roma, tuo.
Attonitus vixque ipſe ſuus ſpectator ubique
Hæret; & æternâ ſe putat urbe frui.
Emicat è ſacris facies veneranda ruinis.
Ipſe cinis multum relligionis habet.
Ingenioſa ſuo quàm ſpirat in ære vetuſtas!
Ut, ceu præſentes, ars dat in ære Deos!
Percellit mirantum animos & pectora complet
Numine majeſtas Cæſariana ſuo.
Anule, jam dominæ digitis verſabere noſtræ.
Accipiet faciles miſſa tabella notas.
Gaudeat adductis rugoſa lacinia gemmis,
Mordeat & laxos fibula curva ſinus.

Ficti-

Fictilis attritâ male pendeat urceus anſâ,
Libet & aſſuetis miſſa patella Deis.
Denique Tarpeiâ Latialis fulminet arce,
Inque ſuo poſthac Juppiter ære tonet.
Spectandi accenſus ſtudio quicumque Batavus
Vel rate in Auſoniam vel pede tendis humum;
Quid Romam Romæ deſerta quæris in urbe?
Smithiacos patriis prætulit illa lares.

In delatos Iohanni Somerio, Corn. Fil. Iuris utriuſque titulos.

DEbita jam feſtam ſpectacula ſiſtite pompam:
Somerii meritis lux datur iſta mei.
Ille Aganippiadum celeberrima cura ſororum
Sacra facit Themidi. plaudite quiſquis ades.
Inclyta Dordracum nunc cive ſuperbiat iſto:
Hunc quoque poſt tantos quem veneretur habet.
Tuque pater, gaude: tibi palma domeſtica ſurgit.
Additur en titulis palma ſuperba tuis.
Grande tuum meritum: te prodiit auſpice tantus.
Maxima pars laudis ſe vovet inde tibi.
Illi prælusit virtutum fama tuarum.
Majores ſtimulos vix aliunde petet.
Creſcat, & in titulos exſurgat rite paternos:
Neſcio præſagit quid mihi grande Deus.
At tu Somerio viridem, Themi, necte coronam:
Arte Machaoniâ quam pater ante tulit.
Phœbe, tibi debet ſi ſe Medicina repertam;
Si ſunt inventum plectra canorque tuum,
Quære novas artes. nihil hinc tibi, Phœbe, relictum eſt.
Exhauſit titulos jam domus una tuos.

Ad Muſas Iacobi Revii, cum is Theologia doctor deſignabatur.

REviades Muſæ, non vos Helicone profano
Imbuit Aöniæ Cynthius arte lyræ;
Non vos Cyrrhæis bacchata furoribus antra,
Sacrave mendacis detinuere dei.
Felices, meliore piam quîs numine mentem
Legitimæ ſtimulat relligionis amor.
Vobis Uranie Superis adfixa poloque
Plena Palæſtinis perluit ora vadis.
Ipſe Deus vatem ter Iördane contigit undâ;
Cantanti titulos annuit ipſe ſuos.
Non ſtetit adflato Parnaſſia vertice laurus,
Laſcivum aut hederæ circuiere caput.
Palmiferos cognata ſinus porrexit Idume:
Virgineas Solyme diſpoſuitque comas.
Nunc quoque, ſed majore chelyn percurrite dextrâ;
Nunc, Divæ, tragico celſius ite gradu.
Ecce meum vatem meriti comitantur honores,
Præmia ſudori non aliena pio.
Hauriet hoc ex ore Deum ſtudioſa juventus,
Myſticaque abſtruſi pagina quicquid habet.
Pagina divinæ ſeſe hoc interprete legis
Nunc minus obſcuram, quam dedit ante, dabit.
Sic quoque Reviades facunda poëmata Muſæ
Pergite ſed ſoli rite dicare Deo.

ECLOGA AMATORIA,

Ad Conradum Ruſium, in procinctu Britannici itineris conſcripta.

Forte per herboſo Lycidas confinia Rheno
Paſcua diſtentas cogebat lacte capellas,
Corda Cupidineis confoſſus amantia telis.
Illum luminibus pætis, nigriſque calentem
Niſa ſuperciliis, & blando adflaverat ore.
Niſa ſenis Dorylæ: qua nec ſpecioſior uſquam,
Nec pecoris, nivei nec ditior altera lactis,
Credita rurigenis ab amantibus. at puer illam,
Seu Veneri dilecta extolleret Heſperus ora,
Seu Matuta novum jam mane reviſeret orbem,
Voce ſupervacuâ & gemitu poſcebat inani.
Crudelem tumuli Niſam, prætentaque ponto
Litora, crudelem reſonabant paſcua Niſam;
Finitimumque nemus & flumineæ convalles.
Mœſta cavis Niſam geminabat collibus Echo.
Vos mihi, quas lacrimas, vos, quæ ſuſpiria ſurdis
Prodigus incaſſum jactaverit obvia ventis,
Dicite, blanda cohors Dryades: quæ margine Rheni
Innocuas agitis Fauno præeunte choréas.
Formoſæ Dryades: vobis puer ipſe ſolebat
Occentare ſuos multum miſerantibus ignes.
Tu quoque, dum curis ſollemnibus otia miſces,
Ruſiade, agreſtem non averſare cicutam.
Vaticinor; jam tempus erit, cum numine plenum
Pierio plenumque tuo mirabere vatem
Mæoniis nitentem herôa ad plectra cothurnis,
Plectra ſecuturis memoranda nepotibus olim.
Verùm age nunc, gelidâ mecum hic requieſce ſub umbrâ
Faginei nemoris; dum paſtoralis amantem

Reddit iö Lycidan mihi fiſtula. parcius illo
Sic tibi, ſic noceat Venus aſpera: ſic ſua tandem
Ruſiaden Cloris, Lycidan ſua Niſa ſequantur.
Ergo ubi jam ad Rheni viridantem gramine ripam,
Dilectam ad ripam conſederat; hæc miſer undis;
Hæc miſer averſis iteravit carmina ventis.
Dicite crudelem, mea carmina, dicite Niſam.
Sævus Amor certe, Lycida, deus. ille leænæ
Hæſit ab uberibus: illum de matre cadentem
Proluit inſani tempeſtas ſpumea ponti.
Nil favet, ut nunc eſt, Lycida, tibi. quid, miſer, ignes
Ipſe tuos nutris, niſi quo patiare repulſam,
Et faſtiditus dominæ moriare ſuperbæ?
Dura tuo Lycidæ, nimis, heu nimis, aſpice, ut ægrum,
Niſa, terat macies, macies ut pectora furtim
Languida depaſcat. nec adhuc miſeraris amantem?
Dicite crudelem, mea carmina, dicite Niſam.
Faune pater, ſi te remeantem noſtra quotannis
Arcadii dumeta vident de colle Lycæi,
Faune pater, (nec te numen præſentius ullum,
Aut minus averſum paſtoribus) eïa age, tandem
Da facilem aſſiduis & amicam queſtibus aurem.
Nam te ſæpe pater Corydon mihi, ſæpe Menalcas
Virginibus Paphios immittere rettulit ignes.
Crudaque nympharum faſtidia noſter Amyntas
Mænalia monuit te flectere poſſe cicuta.
Dicite crudelem, mea carmina, dicite Niſam.
Tu quoque Rhene, mihi ſi flumina numen habetis,
Sancte, precor, faveas: & habetis flumina numen.
Aut ſi etiam hîc miſerum ſpes irrita lactat amantem,
Nullaque non vana eſt diro medicina dolori,
Occule fluminea caput ocius, occule, lymphâ.
Fiſtula ſi placuit quondam mea, ſi mea quondam
Fiſtula finitimis, Pater, eſt laudata Napæis,
Occule fluminea caput ocius, occule, lymphâ.
Rhene, tuas Lycidæ lacrimas furor exigit. abde,

Abde caput, miſerande, & verſâ flebilis urnâ
Lætum exclude diem, nec amandi lumina cœli.
  Dicite crudelem, mea carmina, dicite Niſam.
Nuper anus Micale magico auxiliaria rhombo
Carmina miſcebat, miſeri lenimen amoris.
Sulphure quin etiam viridis ramalia lauri
Tacta bitumineo crepitantem miſit in aram.
Et ter, In hoc Niſam, ter, In hoc ego ſtipite Niſam
Comburo, Lycida. teneri faveatis Amores,
Tuque adſis Erycina tuis dea. dixit. at ara
Protinus obliquam ſinuavit in aëra flammam.
Ominis augurio lætata, Sit utile. quid nunc
Quid, Lycida, cunctare? quid ô conubia differs?
Illa quidem dixit, ſed nil mihi profuit omen.
  Dicite crudelem, mea carmina, dicite Niſam.
Quam platanus vinoſa mero, quam populus undâ,
Quam levis alga mari, quam limo canna paluſtri,
Tam lacrimis gaudes, Lycida miſer. ô ego numquam
Fletibus aſſiduis abſumerer! ô mihi ſemper
Perpetibus lacrimarum undarent lumina rivis!
O decor, ô gravitas, ô blanda ſuperbia vultûs,
Carnificumque oculorum! ô, quæ libanda negari
Oſcula, tormentum gravius nece! voſque papillæ,
Et nimium in tantos vox ingenioſa dolores!
  Dicite crudelem, mea carmina, dicite Niſam.
Aëria querceta, intactæ ſolibus umbræ;
Grata quies umbræ mærentibus. heu, loca, multum
Et lacrimis reſperſa, meis & tacta querelis!
Quique pios Zephyri toties ſtupuiſtis amores,
Dum tepidum lento perrepitis aëra motu.
Vos quoque, lugentem toties totieſque gementem
Quæ ſpectaſtis, aquæ; ſolitæ dum margine ripæ
Detinui mœſto ſalientes carmine rivos:
Vos placidæ valeatis aquæ. mihi tibia poſthac
Externos per agros, & rura incognita vobis
Concinet, (ah miſerum paſtorem!) raucaque luctu

Flebile ſtridebit, dominoſque fatebitur ignes.
Dicite crudelem, mea carmina, dicite Niſam.
At tu, nil Lycidan quoniam miſeraris amantem,
Ferrea, nec mites inter numeranda Batavas,
Extremum extremumque vale. nos, ferrea, rurſus
Ferrea, nos, tumidum metiri Nerea, poſthac
Culta Caledoniis habitabimus arva Britannis,
Et rapidum Tameſin, & aduſtam frigore Iërnen.
Qua pater Oceanus Rutupini litoris oram
Indomitis ferit aſper aquis. hic vivere certum eſt;
Hic profugas paſcemus oves, tibi forſitan olim
Optabis Lycidan ſociali fœdere junctum,
Et noſtri deſiderio torquebere fruſtra.
Parcite crudeli, mea carmina, parcite Niſæ.

EPITHALAMIUM

In nuptias Iohannis Frederici Gronovii & Adelheidæ Tennuiliæ.

NOx ô beata, Nox beatiòr quavis
Emerge luce. prome roſcidos vultus,
O ter beata, prome roſcidos vultus;
Et incitatas effer ocius bigas.
Emerge cœlo. quid morare, Nox lenta?
Ignara, neſcis, quot jocique riſuſque,
Quot baſiorum ſuave olentium meſſes,
Quot complicatis morſiunculæ labris,
Quot illecebræ, quot tenace complexu
Salacitates te, beata, circumſtent?
Emerge tandem. te requirimus votis,
Te flagitamus, ô jocoſa ſpectatrix.
Te teſte, quicquid hæret ignei ardoris
Gronoviano in pectore, omne promendum eſt.
Emerge tandem: ſola ſed nec emerge.

At, ô beata, Veſperuginem tecum
Emitte cœlo. Veſperuginem blandum
Emitte tecum. nil agetur à ſponſo,
Quove erubeſcat, quodve lumine invito
Facetiarum ſpectet arbiter tantus.
Cœlum coronent undique, undique illuſtrent
Pictæ cohortes & manipuli aſtrorum.
Nec Luna noctiluca deſit in partem
Spectaculorum, ſubtrahatve ſe ſponſo:
Quam non ſeveram Latmos eſſe teſtatur.
Latmos jugoſus: cujus arduas cautes
Convertit in ſe ſæpe Diva nugantem:
Proterviore dum petulca complexu
Pectus mariti dormientis invadit,
Et ora ſemihiantibus premit labris,
Linguâque palpitante pruriens geſtit.
Sed quo vagamur? Nox beata, veniſti.
At non inexoptata ſponte veniſti.
Jam conjugali pineam toro tædam
Obtendat Hymen, præviuſque jam ſponſæ
Involvat ora flammeo maritali.
Hymen puſille, flammeum para ſponſæ.
Hymen puſille, præfer ô facem ſponſæ.
Hymen ô Hymenæe, quid, puſille, cunctaris?
Vos huc adeſte, lecte flos juventutis,
Sponſi ſodales, huc adeſte, ſed præſto;
Et diſſipate contubernium ſponſæ,
Turbamque inermem ſubmovete Nympharum.
En, ut miſellam & hinc & inde circumſtent,
Vixque irruente protegant ab incurſu.
Nuces, marite, ſparge. ſponſa jam rapta eſt.
Nuces, marite, ſparge. fabula exacta eſt.
Linquenda ſponſo ſponſa ſola cum ſolo.
Nam ſic oportet. ſponſe, nunc forem claude,
Nunc obſeratis adde peſſulum valvis,
Torumque victor occupa triumphalem.

At nos, relicto utroque, compotes voti,
Iö Triumphe, iö Triumphe, cantemus;
Licentiores & feramur in luſus,
Lætumque Feſcennina perſtrepant tectum.
Quin & jocoſâ te ciëbimus voce,
Thalaſſio, Thalaſſio. Quid exſultas,
Superba ſponſa? tempus horridum advênit,
Ferale tempus, quo ſubacta nequicquam
Opem invocabis exigeſque maternam;
Nec virginali jam ſuperbies flore.
Quin, ut mereris, ô ferox & immitis,
Perſolve feras pertinaciæ pœnas:
Rhamnuſiamque vindicem tui faſtûs
Tandem experire. ſponſe, nunc tuæ partes.
Hoc nunc agendum. prome maſculas vires,
Gronovioque laxa frena da toti.
Ut, quem maritum nuncupabimus poſthac,
Mox & parentem nuncupare poſſimus.

FINIS ALTERIUS LIBRI
JUVENILIUM.

NICOLAI HEINSII DAN. FIL.

SATURNALIA,

Juvenilibus accenſenda.

—— ſtulta eſt clementia, cum tot ubique
Vatibus occurras, perituræ parcere chartæ.

LECTORI.

NE quid te moretur inter legendum, dum libelli quicquid hujus eſt percurris, de nonnullis es monendus, quæ videri ſubobſcura poſſunt, niſi nos præferimus tibi facem. Primo quod de *Coſſi criſta* & de *criſtato Coſſo* toties hic illic occurrit, alluſiſſe nos ad hoſce Coſſi ipſius verſiculos ſcito:

Quamque per externos criſtam procul erigit hoſtes
Dux tuus, hanc Chriſto debeat ille ſuo.

tum ad illud ejuſdem Coſſi, *Tu criſtam mihi Chriſte leva.* Sub finem præfationis quod *cum Ibera bellua belle bellari* deſitum aio, ad illa perridicula Coſſiana oportet referri,

—— facta eſt vulpecula, belle
Qui modo bellabat bellua bellus Iber.

quod ibidem annum, quo prodiere luſus hi Saturnalitii, poëtis valde funeſtum dico, Barlæi Hofdiique, vernaculi poëtæ, exceſſum cogitabam. Cætera interpretis, ut opinor, vix egent. Vale, mi Lector.

Admirando Poëtarum pari,

CORNELIO COSSO

ET

FRANCISCO SANTRÆ

Viris ſui amantiſſimis

ὁ δεῖνα

S. D. P.

Um poëticus Senatus diebus proximis ad Apollinis Parnaſſii frequens admodum cogebatur, ſplendidi Heroës, inter Patres conſcriptos, nemine prorſus diſſentiente, convênit proque rato eſt habitum, uti penes vos ſumma ac majeſtas reipublicæ verſificatoriæ nec tam conſulari quam cenſoriâ dictatoriâque conſiſteret poteſtate. Hanc veſtrum uterque provinciam adeo ſevere eaque cum integritatis laude tuemini, ut, cum alios fere omnes, tum ex iis etiam pleroſque, quorum ſuffragiis ad id dignitatis faſtigium evecti eſtis, è Parnaſſo ad Morboniam ablegaritis: nec recentiores tantum, ſi qui nuper in Senatum adſciti, furcillis ejeceritis, ſed Principes Senatûs ipſos, hoc eſt, Romanos illos ac Græcos veteres, res ſuas habere ſibi ac plorare juſſos, &, ſi obloquerentur, pugnis alapiſque probe depexos, vellent nollent, poſſeſſione ordinis poëtici exueritis. Jucundiſſimum, qui videre, ſpectaculum fuiſſe adfirmant. Quoſdam turbinis inſtar è ſummo culmine ad imum devolutos fundum per præceps cerneres; vepri fruticibuſque nonnullos mordicus adhærentes, ac in culmen eniti denuo tentantes. cæterum vano quidem hæc omnia atque irrito conatu. Numquam in gigantes telo triſulco ſic ſævitum Jovi.

Tros

Tros Rutuluſve fuat, nullo diſcrimine habeńtur.

Liceat enim mihi pace veſtra, Viri illuſtres, jure meritoque damnati à vobis auctoris malo verſu in tranſcurſu uti. Quippe quid agatis? Præceptoribus refero acceptum, quod bonos verſus, hoc eſt veſtris ſimiles, non didici: nec refingi id ætatis poſſum. Morbum meum ingenue agnoſco. Video meliora proboque; deteriora ſequor. *Cæterum de poëtis antiquis quia inſtitutus paullo ante ſermo erat, detexamus primo hanc telam. Ita enim exiſtimo, non ingratam vobis rei arduæ commemorationem fore, quam felici mehercules ave auſpicati eſtis, parique ad finem perduxiſtis ſucceſſu. Poſt latam igitur horrendi carminis legem,* SI QUIS INPOSTERUM VETERUM RECENTIORUMVE POETÆ NOMEN SIBI VINDICARET CENSORIBUS INVITIS, IISVE ALIUD AGENTIBUS STERTENTIBUSVE FORES MUSARUM PULSARET, CAPITAL FORE: *cum liberius antiqui obgannirent, quibus ea ſacra tot jam ſæculis patuiſſent, in jus vocatì primo, mox rapti ſunt, quod lente feſtinarent. Græculi inprimis, quorum agmen Homerus ducebat, ſiticuloſus ſenecio, & à poculis Apollini.* ἀρχιοινοχόον *ipſi appellabant. Cæteri ejuſdem gentis ſequebantur eſuritionum patres, pænula ut plurimum diverſis centonum coloribus variegata amicti: pannuceam Perſius dixiſſet. E Diogenis dolio id agminis prorupiſſe crederes. Vultus iis exſanguis, & qualis famelicos decet: nec præter ordinem. quamvis enim probe concoquerent, ſuccus ſtomachi omnis tamen in nutrimentum pediculoſæ barbæ convertebatur, quam crure tenus ſpatio immenſo longiſque ambagibus ſe diffundentem alebant. Quid multis? Riſum expreſſere ſpectantibus, idque eo magis, quod barbare loquerentur, nec intelligi à patribus conſcriptis poſſent. Indicta igitur cauſa valere & vapulare juſſi ſunt. ad Romanos mox deventum, togatam gentem & magis ſeriam. Herculem profecto minus exercuit Augiæ ſtabulum; quam vos hic labor. Quod niſi Gothi ac Saraceni viri fortiſſimi, anteambulones veſtri, Muſarum jam olim ſacra oportune interpellaſſent, plurimis fæcis poëticæ ex Helicone dejectis, quorum nec ad nos pervenere nomina, metus profecto erat, & quidem longe juſtiſſimus, ne ſub numero peſſimorum poëtarum ſuccumberetis,*

vetis utcumque validiſſimi athletæ. Princeps agminis Romani Virgilius. Is primo ſtatim congreſſu plurimarum convictus ineptiarum, hoc præſertim nomine, quod humi reperet, nec pro epici carminis majeſtate ſatis exſurgeret; cum deſperata proditaque cauſa elabi accuſantibus nequicquam tentaſſet, culpam faſſus ac deprecatus eſt; Auguſti Cæſaris & Mæcenatis ſuffragio ſe perſuaſum argutatus, ut lauream imponi ſibi pateretur. Eam ante pedes veſtros jam projectam veſtrique arbitrii eſſe. Proximus ab illo Ovidius productus: meram ille pleriſque viſus venuſtatem ſpirare, ſed detracta à cenſoribus larva febrim ipſam minus hoc homuncione febriculoſam dixiſſes. Proximus illi Horatius, qui accuſantes primo ridere, mox, ut ſerio rem agi vidit, dentem acuere ac frendere. ſed fruſtra. Non enim plus in cauſa cæteris profecit. Magnus etiamnum reorum ordo reſtabat, qui, ut animadvertebant profligatos eſſe jam exercitus duces, diffiſi malæ cauſæ, in pedes raptim ſe conjecerunt, ac ſpontaneum exſilium amplexi ſunt. Sic de tota vetuſtate feliciter triumphaſtis. In recentioribus ineptiarum convincendis minus moleſtiæ devorandum fuit: quorum plerique, Itali præſertim, antiquorum fugientium veſtigia legebant. ex veſtratibus autem Grotius Heinſiuſque. Nec deerant tamen in Senatu, qui cenſerent exſilii gratiam poſtremis illis duobus faciendam, quod populares veſtri eſſent. retracti igitur ex fuga, & interrogati, Cur Græcas litteras didiciſſent, aliiſque periculoſo inprimis exemplo diſcendas commendaſſent, cur antiquorum partes ſecuti eſſent, cur Latinâ linguâ recens à vobis inventâ non uterentur, cum arroganter reſponderent, ita placere ſibi, nec ad ſaniora revocari poſſe viderentur, poſtquam flagris aliquamdiu in eorum terga ſævitum eſt, quo ſponte properabant, redire juſſi ſunt. Hoc uno felices, quod infelicitatem ſuam non ſatis caperent: cum Virgilio enim cæteriſque damnatis vapulare maluerunt & in exſilium pelli, quam vobiſcum, Viri illuſtres, triumphare, ac pars magna auguſti Senatus eſſe. Uni Barlæo locus inter conſcriptos patres datus, ne cum ſolitudine credo Senatui confligandum eſſet: Claudiano etiam, quia Barlæus id anxie petebat. verum eâ id lege, ne Barlæus umbra Claudiani diceretur inpoſterum, ſed Barlæi Claudianus: & uter-

que panegyricis centenis virtutes veſtras poſteritati ut commendarent. Neque enim ſeverius atrociuſque à Senatu in illos animadverti potuit. Adeo arduum eſt, poſt voſmet ipſos præclari aliquid de vobis dicere. Proſcripti, ut audio, in Aſcra pago ſterili ac jejuno ad radices Heliconis ſito apud Heſiodum devertunt, ac ruſticantur, in eoque jam toti ſunt ut copias neſcio quas conſcribant, rerum aliquid novarum haud dubie molituri. De vindicta ac obſidione cogitari ſunt qui ferant. Auctor itaque vobis ſim, heroes bellicoſiſſimi, id ut omni ſtudio agatis, ne quid venæ rivulique ex poëtico fonte in adverſariorum caſtra promanet: in hoc enim ſumma periculi præſentiſſimi maxime verſatur. Conſilium quidem meum ſi amplectemini, futurum eſt, ut ſponte diſſipentur, ac obſidionem ſolvant, quos armis, quia plures ſunt, minus expedite deviceritis. Quidvis enim ferre poëtas moleſtiarum poſſe præter ſitim, hiſce præcipue Saturnalibus, non neſcitis. Sedentes ut hoſtem atteratis, veſtræ auctoritatis intereſt, ne priſcis illis Romanis, quos capitaliter odiſtis, indulſiſſe quicquam videamini. Magnam magno animo fortunam ſuſtineatis neceſſe eſt, Martiales viri. Omnium, quotquot Muſis operantur, oculos in utrumque converſos credite: omnes belli eventum impatienter expectare. Ut terga adverſarii vertant, flatu non niſi unico opus eſt. cæteros, quibus diſtenti turgetis, ſervate vobis. Hæc arma certe in promptu ſunt, nec longe quærenda. Utrem Ulyſſeum ubique circumfertis ambo. Felicem utrumque!

—— Cui mittit ab antris
Æolus armatas hyemes, ——
Cui conjurati veniunt ad claſſica venti.

Vultus veſtri faſtidioſam majeſtatem non laturos certi eſtote: ne de terribili illa criſta jam dicam. Porro ne neſciatis, quid in hoſtili exercitu rerum geratur, mitto hic vobis caſtrenſes aliquot luſus, ut felicitatem ipſi veſtram, poſt virtutes cæteras, admiremini, quibus jam invideri cœptum ſit. Nam dicteriis hiſce adeo vos non offendi confido, ut ſine dubio Romanos reſpiciatis hic Imperatores, quibus triumphantibus militaris licentia ac dicacitas concoquendæ fuerunt, quo humanæ ſortis admonerentur. Parem à vobis conſtantiam promitto mihi, Viri illuſtres. Injuriam

riam hanc, ſi ſapitis, contemnite. Paucos vobis favere cogitate, quia vos paucis. Aliter hæc ſacra non conſtant. Plurimum ſolatii ac fiduciæ in æquitatis veſtræ conſcientia vobis eſſe debet. Veritatem odiis numquam non expoſitam, puto, haud ignoratis. Quid ab exulceratis animis aliud expectandum fuit? Veſtris ſuffragiis ſe damnatos indignantur, & quia poëtæ ipſi non ſunt, ſui diſſimiles eſſe vos nollent. Ego vero, ut illorum cauſſam non ago, ita nec ſine commendatione hoc præterire poſſum, quod in mores vitamque veſtram, qui nunc peſſimus mali ſæculi mos eſt, nihil hactenus, cum fortaſſe poſſent, dixerint ſcripſerintve. Ita credi certe volunt, multa ex iis, quæ Ziricææ, Dordraci, Hagæ, alibique in conviviis ac circulis præclare à vobis dicta geſtaque ſunt, carpi potuiſſe, nec factum id tamen. Quam vere id jactent, vos videritis. Induſtriam interim meam in colligendis hiſce luſibus, ſi probabitis, Viri illuſtres, brevi à me expectetis volo Lexicon non minori diligentia contextum ex vocabulis ac phraſeologiis prope infinitis, quibus primi, non parvo reipublicæ litterariæ bono, linguam Latinam ditaſtis, locupletaſtis: ut jam nihil cauſſæ ſit, cur antiquis ſupplicare debeamus. Valete, Viri heroes, magno malorum poëtarum malo prognati, & quia cum Ibera bellua Bellona veſtra belle bellare deſiit, ad bellum hoc civile vos accingite. Videtis quam argutias veſtras amem. Anno poëtis valde funeſto, ↄIↄ Iↄc XLVIII. menſe Saturnali.

Cornelio Coſſo, poetæ & poëtarum cenſori æquè magno.

CORneli, Aöniæ medulla rupis,
Saturnalitium tibi ecce munus
Muſas mittimus, haud tamen ſeveras,
Sed dignas Genio optimi dierum.
Si damnabimur inficetiarum,
Ut fronte es nimium Catonianâ,
Cenſor maximè temporum tuorum;
Si fatum manet hoc meam Thaliam,
Plus nugax tibi ut arguatur æquo;
Ad te, vir bone, provocabit ipſum:
Cui nuſquam modus eſt ineptiarum,
Toto vivitur & December anno.

Ad Lectorem, de Coſſo & Santra mirificis verſificatoribus.

QUanta injuria vapulare paſſim eſt
Muſæ, candide lector; huic protervæ
Illos terribiles duos poëtas,
Belli fulmina, nec parum peritos
Martem ſanguineo ciere cantu!
Quos convivia, quos corona vates
Laudant ebria, troſſuli forenſes
Quos plaudentibus approbant puellis:
Illis interea valere juſſis,
Quotquot tempore claruere priſco.
Ævi quam placet hoc acumen hujus,
Cui crimen vetulam probare Muſam eſt!
Corneli armipotens, paterque Santra,
Bellonæ caput entheæ dicatum,
Partam ut gratulor hanc utrique famam!

At vobis male ſit, mali poëtæ,
Si qui laudibus invidetis illis.
Vatum rumpere quicquid æmulorum eſt.
En cor Mæonidæ! heu jecur Maronis!

Ad Excellentiſſimum Principem, Iohannem Mauricium Naſſavium, Braſiliæ apud Americanos præfectum, de panegyriſta ejus Santra.

SI forte inſpicies, quod vix licet, inclyte ductor,
Patria cum totum vindicet una ſibi,
Si tamen inſpicies cantoris frivola Santræ,
Quîs alapas meruit Chœrilus iſte tuas,
Turbatos animi preme, victor Americe, motus;
Juſta nec offenſæ frena remitte ſuæ.
Clementer peccata feras noxamque rogamus:
Omnem quîs liquido conſtat abeſſe dolum.
Obruit inſignes lutulentâ ſorde triumphos:
Excuſſit capiti laurea ſerta tuo.
Culpa gravis, fateor: ſed quam ſua pœna ſequatur.
Abſit, ut invictâ vapulet iſte manu.
Noſtrum opus eſt vindicta tui: medicabimur ægro.
Jam nunc auriculas dejicit, ecce, ſuas.
Pauperiem quadrupes quam fecit; tergore par eſt
Ut luat. hæc ſcuticæ credita cura meæ.
Nec male res ceſſit. jam cauta ſilentia doctus
Ille tuus myſta eſt, ille poëta tuus.
Nam qui Mæonides ſibi viſus & Ennius alter,
Id quoque nunc Samiæ, quod ſilet, artis habet.

Coſſus carmine facetiſſimo, quod ipſe Sententiam Catonis nuncupavit, fœderatorum Belgarum Ordines monet, pacem cum Hiſpanis ineundam non eſſe.

MArtia diſcordes commiſerat area Belgas,
  Horridaque in Batavos arma movebat Iber:
Inde fatigatæ poſt mutua vulnera partes:
  Cladibus en fractos Pax miſerata viros:
Pax inopina viris excuſſit cædis amorem,
  Juſſit & annoſa projicere arma manu.
Jamque erat, ut ſcabrâ rubigine tela perirent,
  Verſandâque chalybs contereretur humo.
Id fore criſtati mens non tulit enthea Coſſi,
  Officii Batavos admonuitque patres.
Arma negat ponenda, jubet ſpem ponere in armis:
  Aſturibus nullâ nil prius eſſe fide.
Hic ſeſe explicuit facundia prodiga totam,
  Stentoreis aliquid fortius auſa ſonis.
Quanti eſt, conſiliis, Proceres, ſapientibus uti!
  Si ſapis, hunc audi, Curia ſurda, virum.
Nil rigidi monitus miretur Sparta Lycurgi:
  Nil ſe Cecropiâ jactet in arce Solon:
Legiferis fæcunda viris, age cede, vetuſtas,
  Hoc tibi præponunt ſæcula noſtra caput.

Aliud de eadem Catonis ſententia.

VApulet inſulſi nugatrix illa Platonis,
Et fatua Hyblæo pagina melle magis,
Non admittendos quæ cenſet in urbe poëtas,
Et premit indignis Delia caſtra notis.
Actum erat, ô cives, de libertate Batava;
Tertius hic nobis ni Cato ferret opem.

Ad Coſſum poëtaſtrorum Phœbum.

COrneli, Batavæ laus unica pæne Thaliæ,
Carmina qui plectro grande ſonante canis,
Saltantes Satyros imitantia, quæque tremendo
Per ſalebras lapſu præcipitata ruunt,
Cum genus id properes vel carmina mille per horam,
Carmina facta tibi quis numeroſa neget?

Effigies Coſſi.

COſſus hic en ille eſt, hæc Coſſi vatis imago.
Quanta ſub intrepida prælia fronte latent!
Seu cataphractus eques phaleris metuendus oberrat,
Et criſtam Aönio tollit in aſtra jugo;
Pierides dant terga: levi ſeu ludit avenâ;
Hæc quoque Mæonium fiſtula vincit epos.
Par adeo ſimiliſque ſibi eſt. levat ala volantem,
Tunc etiam, cum ſe deprimit, aſtra terens.
Sic, mare ubi tumuit, decimæ furit impetus undæ:
Monte rapax pronam ſic agit amnis aquam.
Denique quod docuit te Dædalus, Icare, nuſquam,
Quod nuſquam docuit Sol Phaëthonta ſuum,
Cum cadit, (uſque adeo virtus ſecura ruinæ eſt)
Fallit, & à tactâ robora ſumit humo.

Hoc habet Antæi: cui cum par hac ſit in arte,
Jure ſatum Terrâ matre fuiſſe putes.

Coſſi metaphraſis vernacula Pſalmorum Davidicorum.

CUm te ſuſciperet, lector ſtudioſe, docendum
Coſſus, ut argute quidlibet ille facit,
Quid bona carminibus diſtarent carmina ineptis,
Stridenti ſtipulâ quidve canorus olor,
Exhibuit populo ridendum veſte Batavâ
Vatis Ieſſæi nobile ſcriptor opus.

Ad Aulum, de Santra poëmatis.

SAntra meus magnum ſe venditat, Aule, poëtam.
Hoc à ſe fieri bibliopola velit.

Ad Coſſum, de encomiaſtis Santræ.

CUm tot diſerti totque maſculi vates
Santræ cothurnum deferant Maronêum,
Meritamque frontem lauro Hyantide obnubant,
Numquid putantur jure, Coſſe, nugari,
Diſſentienti qui librario accedunt?

Ad Franciſcum Guyetum poëtam Gallum Batavomaſtygem.

GAlle quid exagitas Batavos inimice poëtas?
Spiſſa ſupercilio nubila deme tuo.
Quid grave paucorum juvat addere crimen in omnes?
Cur premit inſontes non ſua culpa reos?
Martia Apollineum cum ferret Roma Maronem,
Qui ſtipulâ raucum ſtrideret, Anſer erat.
En tibi Grotiacum terſæ brevitatis acumen,
Quale velit vati Bilbilis eſſe ſuo.
Barbarus eſt, veneres qui non intelligit illas.
Hoc ſi Galle, negas, (nam, puto, Galle, negas)
Dolia quîs cedant Danaeïa rumpere pœnis:
Siſyphio gravius pondere perfer onus.
Garrula te Coſſi recitantis Muſa moretur,
Laudatrixque ſuæ vox odioſa lyræ.
Si minus hoc pœnæ eſt; obtundat Santra canendo.
Horret adhuc diros mens tremebunda ſonos.
Nil gravius me, Galle, tibi puto poſſe precari:
Te certe gravius nil puto poſſe mihi.

Ad Caſparem Kinſchotium; de Santra incomparabili nugatore.

PEſſima quod fundit, quod Apolline carmina nullo,
Potor Hyantææ Santra pudendus aquæ;
Hoc quod futilius nil vate, quod omnia ruris
Plenus, Hyperboreo frigidiorque gelu;
Jure mei frendent indignanturque Batavi,
Nobilis Aöniæ pectine turba lyræ.
Tu quoque das juſto, Kinſchoti, frena pudori,
Et magnum cuperes diſſimulare nefas.

Horret abortivi portenta Batavia partus,
Seque ſolœciſmi non negat eſſe ream.
Hoc velit opprobrium titulo miſeranda vel omni,
Mille velit meritis hanc abolere notam.
Territus ad ſtrepitum citharæ Latous ineptæ
Ceu quondam Inachiâ vertit ab urbe rotam.
Mittite, ſi ſapitis, (decet hunc locus ille) Batavi,
Solis ad occiduos mittite rurſus equos.
Hoc fugiunt Phœbi monſtrum juga: parcite Phœbo.
Si petet Eoos, hîc quoque Veſper erit.
Aut, quia fatale eſt, ut Delia templa profanet,
Tangat & illotâ myſtica plectra manu,
Helleſpontiacas Sileni vector ad aras
Quod fuit, hoc ſacris, Phœbe, ſit ille tuis.

Parodia Catulliana, ad Coſſum & Santram, eorumque ſociennos, Virgilianæ poëſios contemtores.

NUgax taberna, voſque contubernales,
E non ferendis prima vatibus pila,
Solis putatis eſſe lauream vobis?
Solis licere, quicquid eſt poëtarum
Explodere, & putare cæteros blennos?
An, quod frequenter convenitis inſulſi,
Centum aut ducenti, non putatis auſurum
Me defricare tot dupondios vates?
Atqui putate. namque totius vobis
Tergum tabernæ jam ciconiis pinſam.
Tibi præter omnes une putida è turba,
Corneli, opaca quem ferum facit criſta.
Poëta namque, quem, fatente vel Momo,
Primum è poëtis conſtat eſſe Romanis,
Quem tantum amamus, quantum amamus haud quemquam,
Pro quo mihi ſunt bella ſæva pugnanda,
Ridetur illic; ſibilis cachinniſque

Male

Male hunc habetis; & quidem, quod indignum eſt,
Omnes inepti & ſemitarii vates.

Santra poëma panegyricum emtores non invenit.

O Pudor! ô mores! ô ſæcula! ſcilicet actum eſt.
Nam quid barbarius tempore, Santra, tuo?
Vendibilis non eſt Mauricias. idne ferendum?
Idne potes crimen, Phœbe miſelle, pati?
Nil profecturis ut parcas, Santra, querelis;
Utile conſilium, quod bene cedat, habe.
Tam male proſtantis mercare volumina Muſæ,
Mox ad Lectorem munus itura tuum.
En tibi conſilium: quod, ſi minus ipſe probaris,
Eſuriens certe bibliopola probet.

Ad eundem Santram.

VAtes diſerte, melle cujus Hyblæo
Hymettioque charta nectare exundat,
Vis vindicare injuriam tibi factam
Hoc in libello, teque ſplendide ulciſci?
Vis enecemur? vis, venuſte rumpamur?
Vis adfici nos maximo malo, Santra?
At tu ede rurſus, Santra, maximum librum.

Santra

Santræ illiberalitas, qui encomiaſtas ſuos nullo donavit exemplari ſuorum poëmatum luculentâ formâ ac typis ſplendidis deſcriptorum.

PAtroclianæ non inutilem ſellæ
Muſam arrogantis quiſquis excutit Santræ,
Perire natos cum parente ſudores;
Poëma ſi quis in famelicum impinget,
Quod nutriendis fata deſtinant blattis;
Primum hæſitabit ad palatii limen,
Encomiorum ſportula ſalutatus.
Hanc oſtiatim corrogavit urbanos
Inter poëtas, ut modeſtiæ exemplum eſt.
Nam qua negare fronte carmen auderent,
Inpune cui nec Dî negaverint quicquam.
At Santra, parcos frigidoſque præcones
Hos ut videbat, ſobrieque adulantes,
Indignitatem ferre neſcius tantam,
Turpemque certus expiare contemtum,
Ut vile qui nil ſpiret atque plebeium,
Excogitavit hoc merentibus pœnæ,
Quo comminiſci nil acutius poſſis:
Ut, cum volumen prodiiſſet in lucem,
Venale nuſquam nec parabile argento,
Munus poëtis ne daretur id noſtris:
Moremque cenſor abrogavit antiquum.
De munere ipſo quod fefellit eluſos,
Minus jocoſum eſt: id jocoſius multo,
Scripti inficeti totque laudibus falſo
Se jactitantis lectione fraudatos.

Ad Franciſcum Santram, militem glorioſum.

CUm nihili ſis, Santra; velis nec id eſſe videri;
Sed titulos jactes ſemper, inepte, tuos;
Muſa tamen cur te non laudet noſtra requiris?
Tu quia, quod debes, non facis, illa facit.

Ad Santram ſcriptorem laudatiſſimum.

SAntra, cothurnati Muſas imitate Maronis,
Martia terrifico cui tuba flata ſono eſt:
Quem modo biſſenis Mauricias enthea libris
Jactat, & herôum nobilitavit epos;
Carmina criſtato nil concedentia Coſſo
Quod tuus in lucem nuper Apollo dedit;
Mæonida redivive, tibi te gratulor: at quam
Sæcula ſunt tantis noſtra minora bonis!
Quod tamen innumeros encomia poſcis amicos,
Debita ceu Muſæ jure tributa tuæ,
Hoc equidem factum, vir ſumme, modeſtius æquo eſt,
Obtrudi qui te ſic patiare tibi.
Buccina laudantum jam feſſa. quid exigis ultra,
Cum levet inſanam nulla Thalia ſitim?
Tolle tot ambages, & apertius incipe tandem,
Quam facis, in laudes ora movere tuas.
Cum ſpernas alios, à te cantere rogamus.
Iſta ſatisfacient carmina ſola tibi.

De Coſſo Zoili ſucceſſore.

COſſus Hyantæo minitatur bella Maroni.
Phœbe, tenes riſum? pumilus arma movet.
Per latus hoc tibi pugna, pater, ſed certa, paratur.
Tela reſultabunt in caput iſta tuum.

A grue

A grue Pygmæus toties totieſque fugatus
Nunc Jovis armigeram Marte laceſſit avem.
Sileni citharam vector ferit, & tua rurſus
Delphice, damnantur judice plectra Mida.
Mutatur facies in quaſlibet, omnia tentat
Coſſus, ut inſulſum ſe probet eſſe pecus.
Carmina nunc jugulat, nunc tangit carmina loro;
Filius innocuas ut Telamonis oves.
Dî tibi de criticis dent palmam, Coſſe, vetuſtis:
Cedat Ariſtarchi virgula, Coſſe, tuæ.
En tibi, cauſidicæ blatero ſtolidiſſime plebis,
En ſcuticæ ſtrictas in tua terga minas:
In te nam nobis potiori jure licebit
Hoc, in Virgilium quod tibi, Coſſe, licet.

Ad Ponticum de pretioſo Santræ poëmate.

CUm quicquid veterum Pelaſga nobis
Tellus edidit & Latina vatum
Illis, Pontice, comparare detur;
Quîs Mauricias eſt emenda nummis;
Cur deſit tamen hæc mihi requiris,
Cum nil carmine deſit è vetuſto.
Noli injurius eſſe, neve avari
Labem pectoris adfricare nobis.
Quam ſim, Pontice, prodigus videto:
Gratis hoc tibi pœnitere dono.

Ad eundem.

Coſſus bello Gallicano adverſus Batavam pacem favet.

CRiſtatus quod ſurgit apex in vertice Coſſi,
Deſine mirari, Pontice: Gallus erat.

Ad libellum.

CEſſa, (jam ſatis eſt) libelle, ceſſa.
Nam ni definis eſſe nugivendus,
Immani metuo loquacitate
Ne Coſſos imiteris atque Santras.

EPISTOLA FAMILIARIS

Ad Franciſcum Santram, in qua & de Cornelio Coſſo agitur.

AMice Santra, ſi tamen noſtri es memor,
Ne nullo amicis jure me adſcribam tuis;
Aureſne verus accidit rumor meas?
Aulâ exſulantem rure tun' vitam trahis,
Rus pridem in aulâ, jamque par junctus pari?
Mutatus ut nunc Hectore ex illo jaces,
Qui quondam in orbis limite extremo novi
Magno cluebas Imperatori comes!
Secute jam minora, ſed juris tui.
O ter beate, qui procul negotiis
Te digna rura bubus exercens colis?
At nec paterna rura, nec bubus tuis.
Cur turbat hic te mente dejectum ſtatus?
Sapientis eſt latere. fer ſortem, ut decet.
Quid verò amores? quantus Haganas nurus
Mœror perurit vatis orbatas ſui!
Ut virginum te friget amoto chorus!
Quîs baſiator optimæ quondam notæ
Os appetebas ore mordicus tuo.
Nunc ſuaviari Theſtylis ſub te procax
Ritu aulicò erudita fortaſſis paret,
Dum diſciplinæ labra permittit tuæ.
Sed hoc quid ad me? Diva viderit Paphi,

Quæ

Quæ numen in pediſſequis dudum tibi eſt.
Anne, ut ſolebat, Delphicus vati ſuo
Fida adflat ora myſtico ſilentio?
Tutamque latebram non revelandis ſacris
Hac ſede fixit arbiter plectri Deus?
Anne alta, amice, fontis Aönii in vado
Potas leporum carminumque oblivia?
Lethenque præſtat lympha Permeſſis tibi?
An rure ſurdo dumi tubam inflatu móves,
Auditor atque auditus hic ſoli tibi
Traheris trahiſque? qualis Oeagri genus
Rhodopæus Orpheus ſaxa vocali lyrâ
Animata flexit, flexit agreſtes feras.
Rupes ut abſint, abſit auditorio
Cantantis arbor, juſſa quæ ducat choros,
Et tot volûcres totque quadrupedes feræ;
Ne quid moleſtè ſolitudinem feras,
Omne hoc theatrum tute ſufficies tibi.
Quare, ô venuſte, ſi quis eſt ſenſus ſuper
Tanto expetitæ laudis ac famæ ambitu,
Si liberalitatis antiquæ memor
Necdum exuiſti degener notam indolem;
Cedo invidendos Martiæ cantus tubæ.
Venam aruiſſe quippe quis credat tibi,
Hanc tam adfluentem divitemque, ut nil magis?
Celare noli, quicquid enixus boni es,
Carum ſodalem, quemque perdite tuas
Amare Muſas pertinax opinio eſt:
Amare tantum, quantum Apollo Delphicus;
Quantumque amicus ille veſter haud ſuas;
Aium facete quem Locutium vocant:
Quod mille verſus, (eſt ubi & plures ſimul,
Totoſque libros) unico ſtans in pede,
Cuicumque recitet quolibet palam loco,
Ac continenter obvios cantu necet;
Ut conqueruntur hi, necare quos ſolet:

Ha-

Hami haud ineſcat namque me bolo ſui.
Huc adde, quod miſerrimum recte volunt,
Nullam relinqui ſpem ſemel captis fugæ.
Hirudinino more quîs ſtringit manum,
Togæ involatam aut perprimit laciniam.
Nolint velintne ſuſque deque id æſtimat,
Et devoranda ingratiis moleſtia eſt.
Tum concitato vocis elatæ ſono,
Trucique geſtu carmen horrendum intonat,
Æſopicæ quod turget in ranæ modum:
Cuique haud Camœnas Smyrna componat ſuas,
Cui Mantuanam Roma ſubmittat tubam,
Ullam meretur ipſe ſi de ſe fidem.
Quin pæne verſus ſinguli facto eſt opus
Peculiari laude captivo à choro
Impertiantur, grande ſingulis ſophos
Propere ut paretur; aut periculum in mora eſt,
Mox hæſitantum ne præoccupet vices,
Ac primus ipſe mimus applaudat ſibi.
Si qui, ſubinde quod fit, adſtantum è globo
Interloquuntur, imperat ſilentium;
Supercilîve cogit nube in ordinem.
Niſi obſequuntur ocius; vis poſt minas:
Dextrâ apprehenſos exigit choragio,
Ac ſupplicantes multa proturbat foras,
Ut nectare hujus neutiquam dignos fari,
Et quîs palatum calluit lautam ad dapem,
Nec ante meta adſulget hiſtrioniæ,
Anhelitu quam pulmo diſruptus crepet,
Ægerque laſſo ſuccidat poples genu.
Pandionis ſic gnata ſilvarum decus,
Dum cruda fata prolis abſumtæ gemit,
Altum querelâ perpeti complet nemus,
Noctemque cantu ducit & cantu diem.
Plerique ſed poëtis inſitum hoc dolent,
Subſellii inter infimi haudquaquam viros,

A quîs nec ipſe contumax diſſentio,
Plebi recludant ſacra quod paſſim ſua,
Cum myſticis gaudere Latoum ſciant.
Et forte eadem labe non prorſus vaco.
Quamvis nec inter ipſe conſcriptos patres
Gentis canoræ clarus aut pedaneos;
Nec Caſtalim vel ſomnians umquam bibi,
Labra unde vobis perpluunt totos dies.
Hæc exarabam menſis Auguſti Eidibus,
Quem feriatum & luſibus poëticis
Scis prælegendis eſſe ſollemnem ac ſacrum,
Loquacitatem crimineris ne meam.
Sic, quicquid hoc confabulatiunculæ eſt,
Mens geſtiebat fundere in caros ſinus,
Dum tempora otioſus ingrate tero:
At tu, ſonore Santra, feſtivum caput,
Vide invicem ac memento mox communices,
Si quid leporum rura dictarunt tibi.

FINIS POEMATUM NICOLAI HEINSII.

JOAN-

307

Joannis Rutgersii
POEMATA.

VIRO ILLUSTRI OPTIMOQUE

JOANNI CAPELANO

Regio Conſiliario.

NICOLAUS HEINSIUS

S. P. D.

MAgno Joannes Rutgerſius familiæ noſtræ ornamento fuit, majori futurus, ſi aut morte immaturâ non occubuiſſet, aut quæ in litteraturâ humaniori parabat nec pauca nec protrita, potuiſſet abſolvere. Anno ætatis viceſimo tertio necdum exacto, vix ad ſuos ex Gallicâ peregrinatione redux, (cui pro more atque inſtituto gentis noſtræ biennium totum impenderat) in Septentrionem à Guſtavo Magno evocatur, regni Sueci negotiis admovendus. Dum in eo totus eſt, ut provinciam à Rege tanto ſibi demandatam gnaviter fideliterque adminiſtret, dum varias hic illic per Europam obit legationes, lento ac fatali demum in Bataviâ noſtrâ morbo correptus, inter ſuorum complexus, (dum quintum ad potentiſſimos fœderati Belgii Patres legatus mittitur) anno ætatis ſexto & triceſimo, regiæ clientelæ tertio decimo, expiravit. Quorum omnium ſi recte ſubducetur ratio, non difficulter apparebit, tempus vitæ potiſſimum, quod ſtudiis lucubrationibuſque dedicari poterat, aliud agendo illi periiſſe. Sed in his operoſe recenſendis ut hæream, vix videtur neceſſarium, Joannes Capelane, Vir præclare, cum Rutgerſio ipſi per quam familiaris olim vixeris Lutetiæ; ut neſcire nil horum poſſis, & ſi quid forte neſcias, id ejus te vita, quam proinde hic addendam curavi, abunde ſit edoctura, ab ipſo ante mortem conſcripta; ſic flagitante Joanne Meurſio, viro & celeberrimo & Rutgerſiani nominis in paucis ſtudioſo: qui popularium ſuorum eruditione præſtantum imagines atque elogia tum luci adornabat. Exſtant hodie in publico, hominumque doctiorum manibus adhuc teruntur Variæ noſtri illius Lectiones: Venuſinæ ſuperſunt edendæ, quæ in Horatio illuſtrando par-

partem potiſſimam occupantur; opus imperfectum quidem, & abruptum intempeſtivâ auctoris morte, multâ tamen eruditione refertum, quod à tenebris ac blattis primâ occaſione vindicabo. Ex iis quanta doctrinæ vis in uno homine confluxerit, quod ingenii ac judicii acumen, non paucis argumentis evinci poteſt. Muſas ejus interim luci nequaquam duxi invidendas: quas ſparſas ac errantes hinc illinc in unum collegi. In poëticâ palæſtrâ non quidem ex profeſſo ſeſe exercebat noſter, aut ad carmen ſcribendum frequenter devertebatur; ſed vel ſic eſt agnoſcere ex paucis pagellis amœnum hominis & verſatile ingenium, cuique nihil non feliciter cedebat. Tria poëmatia, quæ primo loco damus, ut & verſus in Tuningii Apophthegmata inque Scaligeri ac Cluſii mortem conſcriptos, ante annum ætatis viceſimum, dum ſtudiis in Academiâ Lugdunenſi Batavâ dat operam, prodire paſſus eſt: quo majori cum veniâ ſunt legendi. Tibi autem, mi Capelane, cur libellum hunc præ cæteris amicis ſiſtam, non deſunt rationes æquiſſimæ: quod & Rutgerſium affectu perquam conſtanti olim ſis complexus, & me Rutgerſii heredem pari nunc amore proſequaris. Tantus præterea es in hoc ſtudiorum genere, ut, poëſin qui te rectius intelligat, ſit nemo. Id quod ſatis ſuperque verſus Gallici à te in lucem dati teſtantur: plenius aliquando teſtabitur elimatiſſimum Poëma, Virgo, inquam, tua Aurelianenſis: cujus expectatione ſuſpenſos jampridem nos nimis lente ac inclementer (nam quid diſſimulem?) trahis. Sed in laudes iſtas ne uberius me diffundam, partim incomparabili tuâ fit modeſtiâ, partim illa neceſſitudine, quæ mihi tecum intercedit jampridem longe artiſſima. Aliis igitur candorem in te ſummum, aliis mores integerrimos, moderationem animi eximiam; ſuaviſſimam indolis amabilitatem, aſſiduum in demerendis amicis ſtudium, cæteras denique virtutes tuas relinquo commendandas: quibus effeciſti, ut, cum ingenio ſis omnium invidiâ digniſſimo, omnium tamen amorem conſequaris. Vale. Nonis Septembribus CIƆ IƆC LIII.

VITA

VITA
JOANNIS RUTGERSII
ab ipſo conſcripta.

PATER Joanni Rutgerſio fuit Vinandus Rutgerſius: Mater Cornelia Muſia ab Holy, familiâ & vetere & nobili, quæque complures & illuſtres Reipublicæ Batavorum Viros dedit. Inter quos avi materni, Jacobi Muſii ab Holy, recens memoria eſt; qui plurimis ac ampliſſimis honoribus perfunctus, poſtremum ex ſummo Hollandiæ Quæſtore Prætor Dordrechtanus, ſimulque Balivus Zuythollandiæ, quæ dignitas & ſumma eſt, & inprimis nobilis, creatus, ei muneri magnâ cum juſtitiæ ac integritatis famâ præfuit. Hujus filius Arnoldus Muſius ab Holy in Zuythollandicâ præfecturâ patris ſucceſſor, nuper, ingenti omnium bonorum luctu, ac relicto ſingulari ſui deſiderio, è vivis exceſſit. Vir, quo docente etiam ipſa Virtus virtutem diſcere poterat. Supereſt nunc ejus frater Hugo Muſius ab Holy, Eques, Ketelæ ac Spallantæ Dominus, geſtis militiæ rebus, domi honoribus, clariſſimus. Paterna familia honeſta & clara apud ſuos, ſed cujus decus pater Vinandus Rutgerſius animi magnitudine plus quam privatâ non parum auxit, educatis in literarum ſtudiis per quam liberaliter quinque filiis, ac ſplendidiſſime ſuppeditatis in varias peregrinationes ſumptibus. Quorum tres tamen literarum pertæſi animum alio converterunt; perſtitêre duo, Vinandus è priore conjugio (è duabus enim uxoribus pater liberos tulit, poſtremum matrimonium, quod propè ſeptuagenarius iniit, ſterile fuit) genitus; ac ille, de quo nunc ſermo eſt, Joannes Rutgerſius. Is anno cIɔ Iɔ LXXXIX, XXVIII Auguſti, Dordrechti, quæ metropolis eſt Hollandiæ, natus, ubi primum per ætatem licuit, literarum rudimentis imbutus eſt. Confirmatior paullò Gerardo Johanni Voſſio in diſciplinam traditur. Cujus temporis

non ſine gratiſſima tanti præceptoris memoria ſæpè ac libenter recordari ſolet: illius etiam inſtitutioni acceptos referens quoſcunque poſtea ei Aula honores dedit. Anno cIↄ Iↄ cv Lugdunum Batavorum in Academiam miſſus, non minori felicitate, & hoſpitem & doctorem nactus eſt Dominicum Baudium, cujus memoriam etiamnum perſanctè colit. Hîc ſexennium pænè vixit, carus & acceptus clariſſimis ejus Academiæ viris, inprimis autem divino Heroï Joſepho Scaligero, qui & moriens ſupremis judiciis eum legati honore proſecutus eſt; Danieli Heinſio, Equiti, cui unicam poſtea ſororem Ermingardim Rutgerſiam, in conſtantiſſimi amoris pignus, elocari curavit; ac ei, quem diximus, Dominico Baudio. Inde in Galliam anno cIↄ Iↄ cxi abiit; ac biennium, partim Lutetiæ in optimi & clariſſimi Viri Frederici Morelli domo, partim Aureliis, ubi & Licentiæ, ut vocant, in Jure, parentum magis obſecutus voluntati, quam ſuæ, titulum aſſumpſit. Blœſis quoque ac alibi hæſit. ubicunque vixit, præſtantibus ibi viris gratus. Ac dum Lutetiæ agit, Notulas aliquot in Horatium edidit, illectus pulchritudine potiùs editionis, quam tum parābat Robertus Stephanus, quàm quod ſe & adoleſcentem, & libris deſtitutum, in auctorem nobiliſſimum quicquam præſtare poſſe confideret. Libellum tamen publico favore, præter ſpem, exceptum augere, auctumque denuò edere ſtatuit. In patriam reverſus, optimam matrem pridie quàm ipſe rediiſſet mortuam offendit. Cujus exceſſum, qui anno cIↄ Iↄ cxiii. xiii Septembris contigit, inſolabiliter luxit. Cumque ſe Hagam contuliſſet, ac Patronorum forenſium numero aſſcriptus ab occupationibus Curiæ fomenta doloris ſperaret, contra accidit, ut ingenio à ſtudiis hiſce ſupra quam dici poteſt alieno, mœrori etiam accedente tædio, luctus duplicaretur. Hæc adhuc erant, cum inopinatus planè caſus intervenit. Fungebatur eo tempore, potentiſſimi Suecorum Regis Guſtavi Adolphi nomine, Legati ad fœderatos Belgii Ordines munere, vir & honoribus & virtute ſummus, Jacobus Dykius, Eques, Salneccæ atque Soutevenæ dominus. Is cum à Rege mandatum haberet, ut ex his provinciis aliquem ſibi adduceret, qui in Aulâ Con-

ſiliarii

ſiliarii muneri par eſſet, Rutgerſium ut iter ſecum capeſſeret, vehementer hortari cœpit. Heic aliquamdiu dubius hæſit. Terrebat prima tantùm adoleſcentia, tanto oneri ferendo impar; annum quippe viceſimum modò tertium ingreſſus erat. Contra ægritudinem animi è maternâ morte conceptam hac peregrinatione levatum iri ſperabat. Quod ſi conſecutus eſſet, ſatis amplum itineris, longi alioquin ac difficilis, fructum ſeſe percepturum judicabat. Igitur ire ſtatuit. Cumque ineunte Maio Legatum comitatus ex Hollandiâ ſolviſſet, Stokholmiam proximo menſe pervenit. Aberat eo tempore Rex in Livoniâ, belli cum Moſcho cauſſâ. Quo cum Legatus ſe recipere ſtatuiſſet, opportunè accidit, ut eodem tempore vir & illuſtriſſimæ gentis vetuſtate, & omni virtutum genere incomparabilis, Axelius Oxenſtierna, Regni Cancellarius, iſtuc tenderet. Quâ occaſione magno illi heroï ita ſe inſinuavit, ut ab eo conſtantiſſime poſtea amatus ſit, & ipſe viciſſim ſummâ eum pietate coluerit. Ut Nervam venit, Rex, commendantibus Cancellario ac Legato, Conſiliarii ei honorem detulit. Ac licet, cum è patriâ diſcederet, nihil certi ſtatuiſſet, ita tamen divinis illius invictiſſimi Regis virtutibus captus eſt, ut unum illum toto vitæ ſuæ tempore diem ſibi honorificum illuxiſſe cenſeret, quo tanti Principis judicium meruiſſet. Oblatum igitur honorem accepit anno CIↃ IↃ CXIV, ipſis Kal. Auguſti, cum nondum viceſimum tertium ætatis annum expleviſſet. Sed quod incompoſitas domi, ut qui incertus animi diſceſſerat, res ſuas reliquiſſet, iis componendis commeatu impetrato in patriam cum Legato rediit. Unde proximo anno tranſlatis ſarcinis totum ſe in Sueciam recepit: proſequentibus eum Propemptici honore amicorum plurimis. Quorum, ut ingenii ac doctrinæ, principes, Daniel Heinſius & Hugo Grotius, divinis illud verſibus præſtiterunt: qui in vulgus editi paſſim nunc leguntur. Ubi Stokholmiam appulit, iterum Regem abeſſe cognovit. Is tum Pleſcoviam obſidebat. ſecundùm igitur in Livoniam navigare coactus, ſingulari rurſus felicitate, Cancellarium itineris ducem habuit. Nervæ, Regem

præſtolatus, aliquantum ſubſtitit; quem & ab obſidione redeuntem, per Ruthenos ac Carelios, acerbiſſimâ hyeme, Abogiam uſque, Finnoniæ metropolim, ſecutus eſt. Unde ineunte Maio, anno cIↃ IↃ cxvi, ob graviſſima negotia ad illuſtriſſimos fœderati Belgii Ordines ablegatus, anni ſequentis initio demum rediit. Ac, Auguſto menſe, eodem redire juſſus, cum Kal. Februariis ſequentis anni reverſus eſſet, quarto poſt die remittitur. Quâ Legatione mandata etiam ad Illuſtriſſimum Orientalis Friſiæ Principem, Regis patruelem, & Senatum Lubecenſem habuit; annoque cIↃ IↃc xix, ineunte rediit. Ita intra triennium tribus in patriam legationibus, ſemper re feliciter ac pro Regis exſpectatione confectâ, defunctus eſt. Neque defuit generoſo Principi in officiis agnoſcendis liberalitas, cooptato eo ſolenniter, maximâque Regni procerum frequentiâ, in nobilitatis Suecicæ ordinem, adjecto etiam aureo non exigui ponderis torque. Id xxi Decembris anno cIↃ IↃc xix accidit. Turbatæ erant eo tempore graviſſimo motu Bohemorum res, qui, Ferdinando Cæſare abdicato, Fredericum Regem ſubſtituerant. Eo Rex cum Rutgerſium deſtinaſſet, pridie Non. Januarias cIↃ IↃc xx. Stokcholmiâ diſcedit. Ac, peractis, in itinere, quæ ad Senatum Lubecenſem ac Hamburgenſem, Principes, Bremenſem Archiepiſcopum Regis avunculum, fratres Megapolitanos, præcipue vero Electorem Saxoniæ, habebat, mandatis, ineunte Aprili, Pragam venit. In quâ urbe fatalis, quæ vi Idus Novembreis ſecuta eſt, cladis ac calamitatis particeps fuit, amiſſis, præter alia nonnulla, chartis ac libellis. Reliqua miniſtrorum fides, quorum aliquot in urbe manſerant, conſervavit. Vix redierat, cum ad Daniæ Regem, Archiepiſcopum Bremenſem, Megapolitanos ac Holſatiæ Principes, alioſque mittitur, quos Rex Daniæ Segebergæ de re communi deliberaturos, invitato illuc per ablegatum etiam Rege, convocârat. Id evênit, menſe Februario anni cIↃ IↃc xxi. Sed conventu, antequam eò perveniſſet, jam ſoluto, mandatis tamen apud Regem Principeſque expeditis, menſe Maio reverſus eſt.

eſt. Ejuſdem anni Septembri menſe quartùm ad Ordines miſſus in ſequentem Julium Hagæ ſubſtitit. Quo tempore, cum eodem anno conventus delegatorum Sueciæ ac Poloniæ, qui de pace vel induciis, inter utrumque Regem ac Regnum agerent, indictus eſſet, Rex ut ei conventui operâ ac præſentiâ ſuâ adeſſet voluit; eoque nomine Rigam Lettorum evocatus eſt. Peracto conventu, una cum illuſtriſſimo Cancellario, mediâ hyeme, itinere per Lettos, Livones, Eſthiones, Carelios, Finnones, aliaſque Septentrionis gentes, facto, ineunte Martio anni CIↃ IↃC XXIII, in Sueciam, non ſine ſummo diſcrimine, pervênit. In Alandico enim ſinu, ſub ipſam noctem, cymba, quâ vehebatur, glaciei impetu, quæ vento acta ad littus ſe collegerat, retrorſum in mare ad tertium milliare rejecta eſt. Sed glacies, quæ ventorum vi conferta ac denſata conſederat, patens æquor nacta; circa auroram ſe diffudit, ac periclitanti pervium iter præbuit. Ita ſalvus ad Regem venit. A quo, eodem anno quintùm in Hollandiam miſſus, expeditis in itinere ad Hanſeaticas aliquot civitates mandatis, ejus nomine apud Ordines hærere juſſus eſt. Nunc in eo munere Hagæ vivit. Atque hic Joannis Rutgerſii in hunc uſque diem vitæ curſus fuit. In qua nihil æque deplorare ſolet, quam quod perpetuis itineribus occupatus, nulla quiete conceſſa, literis, quibus tantopere capiebatur olim, nunc nihil, præter amorem, præſtare poſſit. Quo vel ſolo tamen doctiſſimorum hominum ſtudia ac favorem meruit, certe conſecutus eſt. Teſtantur illud, præter alia, tot præclara præſtantium virorum monumenta: quæ ſub auſpicio nominis ejus edita paſſim exſtant, Dominici Baudii, qui ei diſſertationem ſuper Induciis Belgicis ſub Latini Pacati nomine editam inſcripſerat, quæ epiſtolà ab ipſo Rutgerſio, quod variis, ut fit, ſtudiis ea diſſertatio exciperetur, tum ſuppreſſa, nunc in ſecundâ Epiſtolarum Baudii centuriâ legitur; Joannis Meurſii, Gaſparis Barthii, Othonis Heurnii, Joannis Kirchmanni, Jani Gebhardi, Geverarti Elmenhorſtii, Jacobi Zevecotii, Joannis Loccenii, aliorumque. Inter quos cum immortale Danielis Heinſii in-

ſii ingenium, poſt Parœmias Apoſtolii aliaque quædam dedicata, divino de Contemtu Mortis opere ad illum ſcripto, æternitati conſecravit. Scripſit ipſe Variarum Lectionum libros VI. in quibus ſcriptores aliquot veteres primus publicavit; paratque, ſi hoc otium paulo diuturnius ei contingit, Venuſinarum Lectionum ad Horatium libros IV.

Obiit Hagæ Comitum in Hollandia, Anno
cIↄ Iↄc xxv, xxvi Octobr. Gregor.

EPI-

EPITHALAMIUM DICTUM POMPEIO DE ROOVRE, ET ANNÆ CASIMBROTIÆ.

Viderat armorum rabiem, funeſtaque ſigna
Cypris, & irarum vacuas ceſſare cohortes?
Gradivumque ſuum teneris complexa lacertis,
Hactenus infeſtis, inquit, pugnavimus armis;
Quod ſupereſt, pugnabo meis. Riſiſſe Cupido
Fertur, & auratas pharetra ſtrinxiſſe ſagittas.
Eſt locus antiquis Batavorum in ſedibus, atras
Hic ubi ſunt Patres ſoliti componere lites.
Quem propter multos incædua ſilva per annos
Surgit, & auguſtam gremio complectitur aulam.
Illic & Veneri longè gratiſſima myrtus,
Et lentæ ſalices, & opertæ vitibus ulmi,
Et diffuſa ſuos extendunt robora ramos.
Cœlitibus locus ille ſacer. Quo pulchra Dione,
Obſcuris quoties tellurem amplectitur umbris
Heſperus, & nitidos oſtentat Delia vultus,
Nympharum ſtipante ſolet ſe ferre choreâ.
Illic marmoreis quæ præſunt numina lymphis
Naides, atque illic tacitas habitantia ſylvas
Numina conveniunt: quarum pars verrere chordas,
Pars incompoſitos agili dare corpore motus,
Pars in mole ſedens penſo devolvere fuſos:
At Venus eluſos juvenum memorare calores.
Hic primum innocuis hærentem amplexibus Annæ
Pompeium in vacuâ ſpatiantem vidit arenâ;

At blandum ſubriſit Amor: pharetramque recludit,
Et patrias depromit opes. Juveniliter arcum
Corripit ex humeris, (humeris ſuſpenderat arcum)
Lunavitque genu. Vibrat manus altera telum,
Et penitus tactos defigit vulnus in artus,
Atque animæ condit latebris. Ille oſſibus ignem
Mox trahit attonitis, & aduſto pectore flammas
Concipit inſolitas. nec adhuc ſe ſentit amare
Infelix, dubiumque tamen præſagit amorem.
Ah quoties cupidos niveâ cervice lacertos
Implicuit! quoties roſeis dedit oſcula labris,
Non laſciva tamen; ſed qualia virgo ſorori,
Qualia vel nato genitrix, vel nata parenti
Non dubitet libaſſe ſuo. ſed cura Senatus
Avocat, & patrias ſecedere cogit ad arces.
Quid faciat? duras imponis, Patria, leges.
Nollet abeſſe tamen. juvat ô, juvat illa tueri
Lumina, quæ gratos animo peperere dolores.
Sed Patriæ ſuperavit honor prædulcis. ut ire
Conſtituit; vigiles curæ gemituſque ſequuntur
Poſt dominum, & curru lacrymæ vectantur eodem.
In dominâ mens omnis erat: quam ſiſtit ubique
Præſentem violentus Amor, ſemperque videri
Se putat huic, ſolitaſque audire ac reddere voces.
Ah quoties triſtes tentavit fallere curas
Carminibus! quoties dominam nomenque beatum
Injuſſæ ſcripſere manus! mox blanda papyrus
Mittitur, ut tacitos domini commendet amores.
Virginei juvat haud faciles tentare receſſus
Pectoris, haud molles penitus luſtrare latebras:
Adjungitque preces. nullis tamen illa movetur
Obſequiis; matremque libet præferre marito.
Quid facis, immitis nimium? quid vota moraris?
Quid renuis miſſas audire & reddere voces?
Cur nulli gemitus potuerunt flectere mentis
Conſilium crudele tuæ? quonam uſque reſiſtes?

Cur tanti eſt tibi matris amor? cur nomen inane
Virginitas ſocio viduatos conjuge lectos
Præponit thalamis? utinam, ſi pulchra fuiſti,
Nec tam dura fores! augeri pectore curæ
Interea, cæcumque furit prorumpere vulnus,
Nec patitur ſe cura tegi. ſubit impetus ire,
Durdrechtoque procul dilectos quærere vultus.
Utque ratem ſubiit; clavum tenuiſſe Cupido
Fertur, & æratæ moderatus vela carinæ.
Sidereos oculorum ut verò conſpicit orbes,
Subſtitit infelix, nec quid faciatve loquaturve
Invenit; attonituſque ſuo vix credit amori.
Nec ſecus exarſit præſentis imagine formæ,
Maturas avidus quam cum populatur ariſtas
Ignis, & ingentes latè depaſcitur agros.
Verum ubi disjecit nebulas dubiumque timorem
Cypris, & attonitæ revocavit gaudia menti,
Laxavitque viam voci; tum ferre negatos
Tum petere amplexus; ac flumina mellea fundens
Invitam expugnat penitus facundia mentem.
Paullatim non dura ſequi; jam capta videri
Incipit; & dubitat. mox nec ſua vota negare
Suſtinet oranti Virgo, totoque recepit
Pectore Pompeium. piget ah, nolletque fuiſſe
Crudelis. nec jam patitur meminiſſe labores
Præteritos; tantumque timet non grata videri.
Felices nimium, quorum fortuna peracta eſt:
Quos Amor in tutâ thalami ſtatione locavit:
Temporibus quorum Cythereia myrtus inhæret.
Felices nimium! vobis jam Veſper Olympo
Exoptata diu paullatim lumina tollit.
Heſpere, nam quæ te cœlo lux blandior extat?
Heſpere, præ ſtellis gratiſſime quiſlibet unus,
Te matres, cupidæque nurus, te ſemper amantes
Sollicitis poſcunt precibus, votiſque requirunt.
At tu pelle metus animo, ignavumque timorem

O Vir-

O Virgo, (extremum, quod te ſic alloquor, hoc eſt)
Pelle metus, dulceſque ſinu depone marito
Virginis exuvias. Sic dent tibi Fata nepotes,
Sic cumulent ſocios numeroſa prole penates.

POEMATIUM

Dicatum honori Præſtantiſſimi & Clariſſimi Juvenis

THOMÆ ERPENII.

SOl, qui tellurem flammanti ſidere luſtras,
Æternoque cies labentia ſæcula motu;
Hunc purâ da luce diem; nec nubila Phœbi
Involvant illuſtre caput. ſed lumine blando
Reſpice (ſi quidquam ſuperos fas poſcere Divos)
Cattigenaſque tuos, & magnæ mœnia Leidæ:
Scilicet ut propius tantos miretur honores,
Erpeniumque ſuum gaviſa Batavia ſpectet.
Me dotes traxêre tuæ, tuaque inclyta virtus
In carmen laudeſque pias, plectroque reſumto
Juſſere emeritum Muſas revocare Poëtam,
Atque ejuratas iterum implorare Camœnas.
Quid primum? quid deinde canam? junctoſne labores
Ingenio, ac longo vigilatas ordine noctes?
Non tibi fœmineo placuit torpeſcere luxu;
Otia non captata, & inertis munera ſomni.
Sed mens degenerem ferre indignata quietem
Neſcibat reſtare loco: ſed gloria dulcis
Pungebat, ſtimuloſque tibi dabat æmula virtus.
Ad tantæ ſtupuit magna incunabula laudis
Urbs, quæ Mattiacas inter prima emicat urbes.
At poſt quam tibi dulcis honos, laudumque cupido
Exacuit mentem, ac operum ad majora vocavit,
Tum cœli ſpatia & cauſas inquirere rerum;

Ingenii res viſa tui eſt. quibus æthera flammis
Ornarit Natura parens. cur cærula Tethys
Æſtuet, aut quare bibulis valletur arenis,
Et circum oppoſitas timeat perrumpere metas.
Scilicet ingenio labor hic, chariſſime, tanto
Dignus erat. nec te aſſiduas impendere luces
Tæduit, aut totas vigilando ducere noctes.
O quoties cœlique plagas, arcanaque rerum
Te matutinus rimantem vidit Eous,
Rimantem vidit paullo poſt Heſperus idem!
Mox ubi Naturam luſtraſti ſedulus omnem,
Ignavis & ſi qua vetat Natura recludi,
Te dignum Sophie duxit, quem pulchra laborum
Præmia, quem parti ſtudio ſequerentur honores.
Sed pudor ingenitus, placidæque modeſtia mentis
Munera rejecit: laurumque capeſſere juſſus
Abnuis: & meritum non exorandus honorem
Haud prius admittis, quam te meruiſſe probaſſes.
Ceu trifidi indomitus geſtator fulminis ales,
Cui pater ipſe deûm dedit in genus omne volantum
Imperium, ob fidos rapto Ganymede labores;
Ut primum teneros ovis excludere fœtus
Vere datur, cum terra ſinu viridante relucet,
Prolem ſidereos vix natam obvertit ad ignes,
Ac Phœbi radios recto jubet ore tueri.
Quæ refugo inſtantes non paſſa eſt lumine flammas,
Arcetur nido, ac regnis pulſatur avitis.
At ſi qui rabidi flammantia lumina Phœbi
Erecto valet ore pati, fit fulminis hæres,
Et patrio nido, & regnis ſuccedit avitis.
Par huic nuper eras, juvenum clariſſime, tunc cum
Exploratores ſpreviſti interritus ignes,
Et nuſquam trepido flexiſti lumina viſu.
Quo magis urgerent hoſtes, conſtantius ibas
Victor in adverſos: nec paſſus ante relati,
Quam fugerent omnes, & adacti terga dediſſent.

Is vigor eloquio: teque hæc ſanctiſſima ſedes
Suſpexit, blandoque orantis ab ore pependit:
Flexit & attonitas facilis facundia mentes.
Plurimus hic civis, procerumque ampliſſimus ordo,
Juliades pater ipſe ſacras tibi commodat aures.
Huc oculos converte tuos, huc lumina flecte.
Adſpice regali ſolio ſublimis ut exſtet
Majeſtas auguſta viri. tenet ora verenda
In vultus en fixa tuos. Certiſſima divûm
Progenies! mens ô patrio contermina cœlo!
Seu juvat igniferum Phœbi rimarier axem,
Et geminos luſtrare polos; ſeu ſidera ſpectas
Ingenio vix æqua tuo; ſeu tempora faſtis
Reſtituis male nota ſuis; ſeu denique magni
Æmulus Euclidæ circos in pulvere ducis;
Aſſurgit Natura tibi: tibi, maxime rerum,
Submittit faſces, & ſe ſtupet eſſe minorem.
Præterea ſedet emeritis ſpectabilis annis
Grotius, & tacitâ ſubdit calcaria voce,
Grataturque tibi votis. tibi dedita tota eſt
Mens Baudî facunda mei. favet Heinſius ore
Applauditque tibi. mox ordine tota juventus,
Felices tibi ſucceſſus devota precatur.
Et nunc ô felix! cui tam bene pugna peracta eſt,
Quem labor in tuta famæ ſtatione locavit,
Tempora nunc cujus Phœbeïa laurus inumbrat;
Præmia quæ tantis ſunt æqua laboribus. At nos,
Quos incertus adhuc, forſan tamen exitus idem
Mox manet, hæc à te ſtudiorum exempla petemus.

CARMEN

Extemporaneum

Dicatum honori

Iuvenis Præſtantiſſimi

GIBERTI POLLII.

QUamvis nulla petat ſublimis præmia Virtus,
Nec vanos populi plauſus, nec inania captet
Munera, ſed meritos etiam contemnat honores,
Attamen invitam ſocii comitantur honores.
Quid juvet Annales, priſcoſque revolvere faſtos,
Et genus Æneadum, & magni incunabula Tulli?
Quem teges excepit, cujus vagitus in arvis
Auditus, trepidum toties deduxit aratro,
Dum metuit ne quid lædat Fortuna, parentem.
Scilicet in pratis plorabat ruſticus infans,
Quem vix Roma capit. pecudes paſcebat avitas,
Et patrios duro perarabat vomere ſulcos
Hoſtilius, quem mox Romana palatia regem
Et dominum dixere ſuum. notiſſima faſtis
Nomina, Fabricios, Curioſque è rure profectos,
Et paſtoralem juſſos mutare ligonem
Faſcibus ob pulchræ meritum virtutis, omitto.
Quin etiam exemplis non ſunt hæc ſæcula priſcis
Indiga. dant Batavi, quos longum mittat in ævum
Poſteritas, ſerique legant ſtupeantque nepotes.
Te tamen ante omnes, juvenum cultiſſime, dicam,
O patriæ ſpes certa tuæ, ſpes certa parentum!
Quem ſibi deſpondet ventura in ſæcula civem
Res Batava, ac ſancti moderantem jura Senatûs
Suſpiciet, miſeriſque reis oracula dantem.

Scilicet id meritus ſerieque uſuque laborum,
Pernoctilibet uſque tibi dum volvere dextra
Hanc, quæ Romanas inſcripta eſt pagina leges.
O quoties, Polli Titan orienſque cadenſque
Vidit adoratas cupidum perquirere leges!
Scilicet à primis talem te protinus annis
Formavere domi veneranda lege parentes.
Nec tamen hanc laudem ſoli peperere labores.
Dî tibi judicium dederunt, artemque fruendi
Quidquid ab æterno veteres docuere magiſtri.
Dî facile ingenium, Dî linguam atque ora diſerto
Donavere tibi. ſed nec mihi dicere promtum,
Attonitas quoties facundia duxerit aures,
Dum ſimul unanimes, & tecto hæremus eodem.
Tene ego præteream, terris lux aurea noſtris?
Quem te ſublimi viderunt ſede tonantem
Urbis Apollineæ proceres, proceresque Lycei!
Ut patribus ſtupuit Batavis immiſta juventus
Pectore ſollicitum & teſtantem plurima divos,
Et circumfuſa metuentem orare corona!
Hinc ubi ſublimem ſcandis, Giberte, cathedram,
Atque hoſtes denſo ſtipatos agmine cernis,
Armaque vibrantes, ac tela inimica moventes;
Luminibus paulum hærebas tellure moratis,
Immotuſque loco, vires dum colligis omnes.
Aſt, ubi firmatæ venerunt robora menti,
Fortiter innumerum late ruis obvius hoſtem,
Et trepidam armata proſternis voce catervam.
Qualis ubi infeſtum conſpexit cominus agmen
Ire leo, ut primum flagrantes percutit orbes
Obvia lux ferri, & jubar è mucronibus igneum;
Demittit cervice jubas, artuſque rigentes
Contrahit, & dubius, dum lentam colligat iram,
Subſidit campo, nec amarum fertur in hoſtem.
Mox ubi concepit furias, rabiemque medullis,
Et penitus ſævum ſtimulavit mente furorem,

Erigi-

Erigitur, meminitque ſui. per tela viroſque,
Per ferrum ſibi pandit iter, gaudetque ruinâ
Inveniſſe viam. tum ſi levis incubet haſta,
Vulneraque & viles venantum negligit iras.
Jure igitur, laudum poſtquam documenta dediſti
Tantarum, ſummos, Giberte, capeſſis honores.
Eſt operæ celebres ab origine noſcere ritus.
Principio librum, Polli, tibi donat apertum:
Seu quia te Themidos jubeat myſteria dignis
Pandere, ſive vetet ſic te tibi fidere, fretum
Ingenti licet ingenio, ut componere lites
Sponte tua te poſſe putes. Nullius egenam
Mortales animæ mentem ſperare vetamur.
Mox tamen eſt clauſum tibi donaturus eumdem:
Seu quia te Themidos jubeat myſteria vulgo
Claudere, ſeu quia ſic jubeat tibi fidere, fretum
Ingenti ingenio, ut veterum certamina ſperes
Siſtere poſſe, & ſponte tua componere lites.
Hinc fulvo, Polli, digitus tibi cingitur auro:
Seu quia nil auro genitrix Natura creavit
Purius, hinc mentem puram ſervare jubemur.
Seu quoniam hic ritus per equeſtrem ducit honorem:
Sive quod (ambiguo quia adhuc ſub judice lis eſt)
Sint ſignanda tibi, quæ des reſponſa clienti.
Hos poſtquam ritus confecerit, oſcula libat
Concordi dextræ (ſignum hoc ſeu pacis habeto,
Sive clientis opus) capitique imponit honorem.
Stat fronti ſublimis apex, tegimenque verendum,
Ut Sophiæ ſedes victrici fronde tegatur.
Tot vero ornatum titulis, tot honoribus auctum
Adſpice Leida virum, votis quem ſæpe petiſti,
Sed nil perpetuum mundi compage tenetur.
Felices nimium, propria hæc ſi dona fuiſſent,
Felices Batavos! ſed tu nunc plenus honorum
Inviſes terras alio ſub ſole jacentes.
Quo fugis immitis? cur regna aliena requiris?

Sic elapſa tuæ dilecta Batavia menti?
Te genitor Rhenus, Vahalis te gurgite mœſto
Tam naſcente die, quam denaſcente, requiret.
Ut jubar auratum viduo cum ſubtrahit orbi
Phœbus, & adverſis donat ſua lumina terris,
Cuncti indignantur tenebras, optantque viciſſim,
Ut matutinos exertet Lucifer ignes.
Sed ſua conſpicuus reparat diſpendia Titan,
Et noctem alternus formoſo penſat Eoo:
Verum nulla dies, nullumque reſarciat ævum
Jacturaſque graves, Polli, & tam triſtia damna
Diſceſſu mihi nata tuo. quid prata? quid urbes?
Quid Batavi meruere tui? ne ſubtrahe vultus,
Servandum patriæ ne tollat Gallia civem.
Sic tibi longævos præſtent pia fata parentes;
Gloria ſic fugiat cineres tibi ſera ſepultos,
Venturoque meus memoretur Pollius ævo.

EPISTOLA JOCOSA

Ad Cognatum quendam ſuum.

O Dulce nomen, atque cognatum mihi,
Sed conſulenti non amice curiæ,
Nec ſordidatis tale præſidium reis,
Severa frontis quale promittit fides;
Et illa bina non amœna lumina,
Quæ fronte torvâ turpia aſpectu micant;
Qualia, Pelaſgis ſi qua vatibus fides,
Laſcivus olim vector Europæ tulit;
Vel quale vaſto vaſtior ſpecu jacens
Polyphemus Ithaci regis amiſit dolo;
Seu qualis aut eſt, aut procul tuentibus
Apollinaris orbis apparet facis.
O cujus ore melle quovis dulcius

Aſtræa legum condidit ſilentium,
Cognate noſter, quid rei potiſſimum
Terrâ in Batavâ facere nunc te exiſtimem?
An hocce mente providâ totus caves,
Uno clientes ne quis aſſe pauperet,
Noctes diebus noctibus jungens dies,
Aliena curans, propriorum negligens?
Quæ utrique quondam cura communis fuit.
Verum me Atlantis clarus aſtriferi nepos
Humeros amictus nube candenteis nigrâ
Celer per auras pedibus alatis vehens
Fœto ſceleſtis uſque & uſque litibus,
(Quæ vis Deorum eſt cælitum) eripuit foro.
An tetricarum triſtitatem litium
Amœnitate Sarſinati diluis?
Levine tempus ducis ingratum pilâ,
Seu te datatim, ſive te expulſim juvet,
Utroque pollens, debiturus nemini?
An potius aſprum exercitamenti genus
Quærens, relictis hiſce mollioribus,
Hæres Iberis doctus Aſturconibus:
An dulce collo virginis pendens onus,
Ebria remiſtis verba jactas oſculis?
Capaciores anne poſtulans ſcyphos
Cinctus jocoſis hinc & hinc ſodalibus
Frangis morantem flore Liberi diem?
Seu rem lagænis ſtrenuus Chiis geris,
Seu Maſſicanis mavelis, aut Cæcubis,
Hiſpanienſi ſeu liquore poſtulas,
Seu Gallicano, ſive qui Germanicus
Rex cæterorum patriæ cellis meæ
Rheni ſecundo flumine illabi ſolet:
Non indecorum, amice, ſectans otium,
Inertiâve ſpiritum frangens marem;
Sed qualis agris inquilinus Atticis
Abſynthiorum tætram amaritudinem

Süavitate edulcat Hyblæi favi;
Talis jocoſo acerba curarum Evio
Viciſſitate haut inficetâ temperas.
Quocunque tandem tempus oblectas tuum,
Ecquæ ſodalis cura te antiqui manet,
Nuper ferocis incolæ Bataviæ,
Nunc obſecuti Principis juſſu ſui,
Procul ferocis finibus Bataviæ
Degentis, ac te? An hocce cum corpuſculo
Ægro, caduco, ac forte perituro brevi
Memoria noſtri fugit? excidimus tibi?
Dic, litterarum juriumque oblivio.
Nunquam excidemus. Qualis infido gener
Spretus Lycambæ, aut qualis hoſtis Bupalo
Injurioſas iſſe contumelias
Narratur ultum, talis occurram tibi.
In te paratas cornuum tollam minas,
Si ſæpe læſam ſæpius patientiam
Laceſſere audes, atque cognati exuis,
Cognate, nomen trux & infeſtus mihi.

Cætera deſunt.

GERAR-

GERARDO JOANNI VOSSIO

Præceptori incomparabili.

O Cui debemus, quem nunc præſtamus amorem
Pieridum ſacris, Principibuſque fidem:
Cujus in ingenio poſuit ſapientia ſedem,
Et junxit comites ex Helicone Deas:
Qui quicquid veteres, quicquid docuere minores
Compoſitum ſancto pectore ſolus habes.
Accedit probitas, & neſcia fallere virtus,
Et mores, ſed quos ſæcula rara ferant:
Accipe devincti facilis rude carmen amici,
Pignore quo totum ſe vovet ille tibi.
Non grates, non ulla tibi præconia dicam:
Ut quæ ſint meritis inferiora tuis.
Providus at cauto ceu pictor texit amictu,
Quod nullo poterat dextra colore ſequi;
Sic quas carminibus nequeo comprendere laudes,
Attonitus tacitâ relligione colam.

IN POEMATA JACOBI EYNDII AB HAEMSTEDE

Ad Flandriam de prælio Flandrenſi.

DUm legis exactos, Tellus ingrata, labores,
Et cauſa invictos pro meliore Deos,
Quod niſi cum Batavis cupias reſipiſcere noſtris,
Inviſum populis, Flandria, nomen eris.

IN

GERARDI TUNINGII

Apophthegmata variis linguis conſcripta.

HUc ades, ô quiſquis Batavas luſtrabis arenas,
Hic ubi Libertas illa paterna viret;
Seu celerem Rhodanum, gelidum ſeu deſeris Iſtrum,
Seu fugis aurifero regna beata Tago,
Seu rerum dominæ linquentem mœnia Romæ
Excipiet portu terra Batava ſuo.
Huc ades, & ſpecta populis incognita veſtris,
Et Lugdunenſi ſi quid in urbe latet.
Sed nimium turres, nimium ne reſpice moles,
Quas ſtruit in luxus ambitioſa ſuos.
Ecce aliquid majus, longeque potentius iſtis:
Hic poſuit ſanctum culta Minerva larem.
Hic ſunt victuris notiſſima nomina chartis,
Quæ fovet æterno Fama beata ſinu.
Tuque adeo, cujus totum laus fuſa per orbem
Implevit titulis Solis utramque domum:
Ad cujus Famæ radios excita juventus
Suſtinuit patriam deſeruiſſe ſuam.
O quoties aliquis, cum te, Tuninge, notaret,
En decus, en Batavæ gloria gentis, ait!
Tu vero patrias, hoſpes, rediturus in urbes
Cum referes genti non bene nota tuæ,
Hoc quoque dic: Inter Batavæ miracula terræ
Conſpicuum multâ vidimus arte virum,
Qui Gallus Teutoque foret, foret Italus; & quem
Jurârit civem Græcia priſca ſuum.
Si neget hoc aliquis; dic, cum foret ille Batavus,
Quod vix poſteritas credat, Iberus erat.

AD EUNDEM,

Quod ſex menſibus accuratiſſimè linguam Latinam didicerit, uno triennio totum ſtudiorum curſum abſolverit, ac Apophthegmata conſcripſerit otioſus.

JAm tibi ter ternos totidemque abſumſerat annos
Deſidia, & gelidæ mortis imago quies:
Jam poteras juvenis, jam vir, Gerarde, videri;
Veſtibat primas hiſpida barba genas;
Cum pia degenerem mens indignata quietem
Otia non ultra deſidiamque tulit.
Hactenus, exclamas, vitam ſectamur inertem;
Nunc alio puppim ventus & unda vocant.
Nec mora, Tuningi; Latias accingeris artes,
Et ſimul eſt curæ Græcia docta tibi.
Aggrederis linguam; ſexto tibi menſe peracta eſt:
Vix aliis ſextâ diſcere meſſe fuit.
Jam ſtupet innumerâ Batavus te voce loquentem;
Cum tibi per linguas impetus ire ſubit.
Hæc quoque, quæ Latias inſcripta eſt pagina leges,
Bis tibi quindeno cognita menſe fuit.
Docta laboratis junguntur & otia curis;
Illa, quibus debes, quod modo prodit opus.
Otia profuerunt. tua per diſpendia creſcis.
Ditia ſunt lucro damna, Gerarde, tibi.

DE SAMUELE NÆRANO

Elegantiſſimos Poëmatum libellos edente.

AD DORDRACUM.

QUos tibi dat civis, Batavûm Regina, libellos
Accipe: nobilior pagina nulla fuit.
Seu canit hic Elegos; teretes ſeu ſtringit Iambos;
Seu ferit Auſoniæ plectra ſecunda lyræ;
Seu juvat aſtrictis Anagrammata claudere nodis;
Seu juvat Heroos, Bilbilicoſque ſales.
Talia cantabat Geticis Pelignus in oris,
Dum nimium ſævi Principis exul erat.
Talibus attonitas ducebat Cæſaris aures,
Pindaricum Flaccus cum ſuperavit opus.
Talia Bilbilico quondam ludente Salonem
Pierides lymphis præpoſuere ſuis.
Te quoque cum terris Vahalis, Nærane, dediſſet,
Caſtaliis meruit miſtus ut iret aquis.

Manibus Viri Clariſſimi

ÆLII EVERHARDI VORSTII,

A cujus exceſſu Lugdunenſis lues in immenſum crevit.

VIderat ingenti damnatam funere Leidam,
Et queſta eſt Lacheſis millia pauca mori.
Hactenus ignavæ vanis pugnavimus armis,
Hoc nullum eſt nobis ſoſpite numen, ait.

Ultima

Ultima contigimus. Jus mortis habemus ab uno.
Eludit noſtras Vorſtius uſque colos.
Finierat Lacheſis: ſoror altera ſtamina rumpit,
Et Leida heu damnum flet ſimul orba ſuum.
Nam quæ, te ſalvo ſalvo eſt graſſata pudore,
Extincto ſævit abſque pudore, lues.

IN OBITUM
Viri Clariſſimi
THOMÆ ERPENII
Orientalium Literarum in Academiâ Lugdunenſi Inſtauratoris Incomparabilis.

OMnia Lugduno dum Phœbus donat, habebat
Quas habuit Graius, quaſque Latinus, opes.
Intulit Erpenius Muſas Oriente petitas,
Hæc deerat Batavis gloria ſola meis.
Sublato Domino patrias redire ſub oras,
Et fugit Batavos gloria tanta meos.
O Lugdunenſis data cui tutela Minervæ eſt,
Et vatum vates diceris eſſe pater,
Heſperias ſaltem, Phœbe, ô defende Camœnas;
Jam victi ſpolium mors Orientis habet.

In natalem annum Illuſtriſſimi Viri
JOSEPHI SCALIGERI
cIↄ Iↄ XL. *qui tanto æſtu nobilitatus fuit ut pleriſque calidioribus locis vineæ fuerint exuſtæ.*

CUM primum illuxit divinus Scaliger orbi,
Et didicit tellus ſidera poſſe pati,

Obſtu-

Obſtupuit Phœbus, valeantque & currus & æther,
  Qui lucem (dixit) conferat, alter erit.
Dum pavet, & lumen venturum hoc invidet aſtris,
  Exciderunt trepidâ flammea lora manu.
Deflexere rotæ, doluitque incendia mundus,
  Et cœli damnum ſenſit adusta Ceres.
Quod timeas non eſt, genitor radiate diei,
  Ut poſſint ſoles ſidera ferre duos.
Non petit hic currus: ſed quos, dum naſcitur ille,
  Non bene flectebas, ire docebit equos.

Aliud.

QUiſquis adeſt peregre, Batavas initurus Athenas,
  Et tot conſpicuis mœnia clara viris,
Scaligerum tumulo non æſtimet hoſpes ab illo:
  Nil præter cineres oſſaque nuda capit.
Non hæc ſemideos manes compeſcuit urna,
  Non tegit immenſos tam brevis arca Deos.
Proſiluit buſto, & Divûm convexa ſecutus,
  It rerum dominos ſpiritus inter avos.

Aliud.

ASTrorum proceres, ſuperis gens addita Divis,
  Queis regitur cœli curia ſumma viris,
Queis pietas, queis ſancta fides, caſtique penates,
  Et ſemper magnis æmula vita Deis,
Sublimem faciles patefecit ad æthera greſſus,
  Et ſuperos inter donat habere locum,
Accipite hanc animam: non eſt ſibi conſcia culpæ,
  Et negat ullius criminis eſſe rea.
Accipite, & cœlo det mollia jura volenti:
  In terris doctas rexerat illa Deas.

Viro

Viro Clariſſimo

EVERARDO VORSTIO.

SIc tibi concedat medicanti Pergamus arte,
Nec certet dextræ dextera Coa tuæ;
Sic coëant queiſcumque ſacras admoveris herbas
Vulnera, nec dubiam ſentiat æger opem;
Sævaque crudelis ceſſent contagia morbi,
Et fugiant ſuccis victa venena tuis;
Ut mihi ſe non ante oculis tam grata legendam
Obtulit æternâ charta notata manu,
Crudeles obitus quæ rapti mœret amici,
Et jacit ad viduos triſtia verba rogos.
Qualia ſub denſâ ramorum concinit umbrâ
Dum gemit abſumtum Daulia mater Ityn,
Qualia cantabat Geticis in rupibus Orpheus,
Eurydices queſtus fata ſecunda ſuæ.
Hæc quoque venturi diſcant te vate nepotes:
Exequias ævum poſteritatis eat.
Quid renuis fruſtra? non eſt tua pagina, Vorſti,
Quæ lachrymas ſeræ poſteritatis habet.

DE CLUSII *Obitu.*

VIderat aſtrorum motus, cauſaſque notarat
Quæ faciant naſci ſidera, quæque mori.
Emenſus ſtellas, & totum Cluſius orbem,
In gemino quantum cardine Phœbus obit,
Jam didici cœlum, quid adhuc niſi terra relicta eſt?
Hinc quoque, ſed major, fama petetur, ait.

Nec

Nec mora, Telluris ſacras accingitur herbas,
Et gremio quidquid omniparente fovet.
Jam penetrat Gangen, jam Medum luſtrat Hydaſpen,
Et qui ſepteno gurgite Nile fluis.
Omnia quærebat. quærenti defuit orbis.
Ulterius nec quo progrederetur erat.
Nunc jacet hic. Tellus varias ſuperadjicit herbas,
Datque rogo lacrymis humida ſerta ſuis.
Qui coluit flores, & ſacræ ſemina matris,
Credibile eſt illum ſic voluiſſe tegi.

Aliud,

In tumulum

CLUSII.

QUid tegat hic tumulus, ſi vis noviſſe, viator;
Exuvias Cluſî continet ille mei.
Confectas ſenio, fractas morbiſque maliſque,
Summaque vix quarum ſtrinxerat oſſa cutis.
Sed tamen ingenium, ſed mens divinior hujus
Heu male formati corporis hoſpes erat.
Non querimur raptum. Quidquid mors iuvida demſit,
Ingenio nobis reddidit ille ſuo.

Aliud.

CUm Cluſî corpus tumulo Natura locaret,
Quem mœrens manibus fecerat ipſa ſuis,
Ingemuit, tollenſque manus ad ſidera, Terræ
Hoc peperi; cœlum cætera, dixit, habet.

Aliud

Aliud.

QUi videt hos flores tumuli de vertice naſci,
Hæc cineri tellus ultima dona dedit.
O bene, quod tumulo condatur Cluſius iſto!
Qui coluit flores, floribus ille jacet.

Aliud

AD

CAROLI CLUSII

Manes.

DIvini manes, & tanti nominis umbra,
Et Cluſî quidquid non tegit urna mei,
Accipite exiguum manſuri pignus amoris,
Dum liceat nobis condere majus opus.
Accipite, & quamvis parvum ne ſpernite munus.
Nunquam non pietas digna favore fuit.

Ad præſtantiſſimum Juvenem

ANDREAM BERLICOMIUM

BALDUINI BERLICOMII V.C.F.

Cum XVII *Maii*, CIↃ IↃ CX *Dionyſ. IC. in Illuſtri* BAT. ACAD. *diceretur.*

DUlce caput, ſacra quem virtus mihi junxit amicum,
Cujus inextincto tactus ab igne cales,
Non tu barbariem ſecli vitiumque ſecutus
Inculto ſacram polluis ore Themin;
Sed placuit comites Aſtreæ jungere Muſas,
Et Latium quidquid, Græcia quidquid habet,
Aut quidquid Tellus, quâ primum vagiit infans,
Per cujus nobis vulnera vita venit.
Hinc ſeriem rerum, variaſque inquirere cauſſas
Incipis. Ingenii res erat illa tui.

Et quæ naſcenti fuerint primordia mundo,
  Aut qualis tunc, cum non foret ullus, erat.
Et quæ præterea voluit Natura latere,
  Aut quorum eſt ſoli cognita cauſſa tibi.
Hactenus annorum fuerant elementa tuorum,
  Cum tibi per Leges impetus ire ſubit.
Hæc quoque quæ Latias inſcripta eſt pagina Leges,
  Bis tibi quindeno cognita menſe fuit.
Omnia quærebas. rerum tibi defuit orbis,
  Ulterius nec quo progredereris erat.
Hactenus, & ſatis eſt. Themidi ſuſpende tabellas,
  Alterius jam ſunt caſtra ſequenda tibi.
Hæc eſt illa dies, quæ te majoribus infert,
  Jam tibi nobilius Curia monſtrat iter.
Cætera qui noſti, titulo quoque diſce vocari.
  Hoc nullum majus Gloria nomen habet.
Me quoque, quem forſan ſimilis Fortuna ſequetur,
  Exemplo poteris erudiiſſe tuo.

Manibus

PETRI COLONII

qui Lugduni peſte extinctus eſt.

UNica ſpes patri, miſeræ ſpes unica matri,
  Delicium caſtæ præſidiumque domûs,
Et cum doctrinâ pietas, probitaſque, fideſque,
  Et cautæ niveus ſimplicitatis amor,
Et nimium properè rapti Virtutis honores,
  Quos vel jam dederat, quoſve datura fuit,
Hac pariter tumulantur humo. Flevere parentes
  Heu lethi letho triſtius eſſe genus.
Deſine tantarum nunc ô, ſæviſſima ſtragum,
  Et ſaltem furiis meta ſit iſta tuis.
Multis illa quidem, ſed nullâ inviſior umbrâ
  Infecit ſanctos Palladioſque lares.

Luximus Erpenium, vix poſt tua funera, Vorſti.
Non habet in Leidâ jam nova plaga locum.

Dies XXIX *Auguſti Menſis Grotiano carcere nefaſtus.*

EPIGRAMMA PRIMUM.

HÆc eſt illa dies, quæ tanti conſcia luctûs
Grotiacas vidit vincula ferre manus;
Nec flevit ſcelerata nefas, ſed lumine ſicco
Admiſit radios, aureę Phœbe, tuos.
Deſine felices inter, Lux impia, luces.
Formoſo nebulam ſpargere velle die:
Sed qualis Latiis damnata eſt Allia faſtis,
Inviſum populis tu quoque nomen habe.

Aliud. II.

QUam bene conveniunt ſimili duo numina fato,
Iſacidum ductor, Grotiadeſque meus!
Evaſit latitans anguſtâ Grótius arcâ:
Servatus texto viminis ille fuit.
Huic Vahalis placidas ſubſtravit fluminis undas:
Hoc Nilus, Moſe, fecerat ante tibi.
Excipit hunc Celtes, illum regina Canopi:
Et reus hic patriæ eſt; & fuit ille, ſuæ.
Par quoque principium ſimilis fortuna ſequetur:
Nam populo leges hic dabit, ille dedit.

ARCA. III.

HÆc ea, quæ domini ſolita eſt portare libellos,
Grotiadæ fuerat pondere facta gravis;
Mutatum neque ſenſit onus. Quod enim illa ferebat,
Id quoque, ſed ſpirans, bibliotheca fuit.

IV.

SEdes cara Deis, ſervati gloria vatis,
Servato grates quas tibi vate feram?

Hæc verbis æquare velim ſi facta, libellis
Tot nobis opus eſt, ferre quot, Arca, ſoles.
Quid prodeſt optare libros, facundia quorum
Sacra ſit in laudes ingenioſa tuas?
Nobile depoſitum, tibi quod debere ſalutem
Agnoſcit, major bibliotheca fuit.

V.

HÆc, quam ſtare vides, peregrinæ filia ſilvæ,
Servatrix domini nobilis Arca ſui,
Non leve, nec quavis deciſum ex arbore lignum,
Sed ſtirpem trunco de meliore vides.
Aut fuit intactæ quondam hæc tutela Minervæ;
Aut fuit hæc Clario laurus amata Deo.
Huic Paphias myrtos, vel quâ Cybeleïus Attys
Fronde latet, lignum ſuppeditaſſe putem.
Vel quas Chaoniis populo reſponſa petenti
Commemorant quercus certa dediſſe jugis.
De ſylvâ quocunque venis, Theſeia puppis
Quod fuit Actæis, hoc eris, Arca, mihi.

In Gazophylacium & Armamentarium Dreſdenſe Sereniſſimi Electoris Saxoniæ.

VIderat excelſæ Mars pulchra palatia Dreſdæ,
Et ſacras, Princeps quas cumulavit, opes;
Atque ait, Has decuit habuiſſe, ô Jupiter, auro
Tunc tibi cum Danae concilianda fuit.
Cui pater oſtendens armamentaria, tales
Cœleſti retulit protinus ore ſonos;
Cum conjuratos premeret mea dextra Gigantas,
Optaſſem hæc potius arma fuiſſe mihi.

MARIÆ ELEONORÆ

Suecorum &c. Reginæ, cum ei incomparabilis pulchritudinis Canem Indicum mitteret.

INdia quem noſtris ſubmiſit victa triumphis,
Hunc pedibus dextrâ ſupplice ſiſto tuis.
Ut faciem aſpicies, nihil eſt formoſius illo,
Et talis, dices, Procridis ante fuit.
Hunc cœlo Erigone, ſylvis Diana dicaſſet:
Sed, niſi te, nullo numine dignus erat.

Inſignia Ordinum Generalium & domûs Auſtriacæ.

QUæ conſtricta vides uno tot ſpicula nodo,
Protegit invictæ Martia cura feræ.
Advolat Auſtriacis ales delapſus ab oris,
Et roſtro & curvis unguibus illa petit.
Stat contra intrepidus, ferrumque intentat in hoſtem.
Et libertati vindicat iſta Leo.
Quid contra nemorum dominum dominumque ferarum,
Infelix volucris, unguibus ire paras?
Maturanda fuga eſt. velocibus utere pennis.
Aut aliter ſalvæ non licet ire tibi.

Cur Nonno in Dionyſiacis

RHENUS IBER

dicatur.

EPIGRAMMA JOCOSUM.

DUm modo ſepoſitis agitat convivia curis,
Miſtaque Phœbéæ Martia turba ſedet,
Inter mille jocos, quibus alta palatia rident,
Hæc quoque cum multis quæſtio mota fuit:
Ille tui vates operis, cur dixerit, Evan,
In tibi ſacrato carmine, Rhenus Iber.

Sed neque Grammaticos inter qui dicere poſſet,
Nec quibus in tabulâ pingitur orbis, erat.
Miles ad hæc ridens, fruſtra quod quæritis iſtic,
Hoc ducis Heſperii dextra docebit, ait.
Nec mora, Germanis infers fera, Spinola, ſigna;
Et cedit Rheni viribus unda tuis.
Sic dubitat nemo, bene quin dicatur Iberus,
Quod voluit nemo credere, Nonne, tibi.

DANIELIS HEINSII

Votum ad Halcyones pro incolumitate

JOANNIS RUTGERSII.

Ἀλκυόνες πόντοιο γαληνιόωντος ἄνασσαι,
Μοῦναι ἀκυμάντου μητέρες εὐπλοΐης,
Νῦν ἄλα μοι στορέσαιτε καὶ ἵλεῳ ἄμμι γένοισθε
Παισὶν Ἀθηναίης παῖδες ἁλὸς ῥοθίης.
Εἰ δέ μοι οὗτος ἀνὴρ γλυκερὸν ζάεος ὅρμον ἵκοιτο,
Ἄκρον ἐπαιρείης, καὶ φιλίης κορυφή,
Ὕμμιν ἐγὼ πάλιν αὖθι λεχώϊον ὕμνον ἀείσω
Ὠδῖσι μογεραῖς ἀμφιπερισχομένας.
Ὄφρα φίλαι τίνωμεν ἀμοιβαίην χάριν ἄμφω
Ὄρνιθες μουσέων ὄρνισι νηρεΐδων.

LATINE
RUTGERSIO
interprete.

Vos ô navigii matres felicis, & ô vos
Reginæ placidi Halcyones pelagi,
Nunc agite ô, facilem nobis nunc ſternite pontum
Palladiis pueris Oceani pueræ.
Si decus noſtri juvenis hic culmen amoris
Optata incolumis littora contigerit,
Diſtentis duro partûs ægroque dolore
Tunc vobis genitalem hymnum ego concinuam.

Alter-

Alternas igitur grates ſolvamus uterque
Muſarum volucres Nereïdum alitibus.

HUGONIS GROTII
EPIGRAMMA
Inſcriptum albo amicorum
JOANNIS RUTGERSII.

PIctus Apollineâ ſtellantia tegmina lauro,
Qui domini Vatis ſe probat eſſe, liber;
Optime Rutgerſi, non hic in plebe latentes,
Sed notas toto quærit in orbe manus,
Quas longæva manent conſtantis ſæcula famæ;
Omnis quas cupiat bibliotheca ſuas.
Iſte Caſaubonos habeat liber, iſte Thuanos;
Heinſiacas monſtret gentibus iſte notas.
Aurea doctorum recitatrix charta virorum,
Nomina quæ tantum non moritura vehis,
Quid tibi nobiſcum? quid me, precor, ordine vulgi
Detrahis, & ponis non regione meâ?
I tamen, atque aliquis qui ſim ſi forte requiret;
Dic unum hoc, domino me placuiſſe tuo.

EJUSDEM
EPIGRAMMA
AD
JOANNEM RUTGERSIUM
Suecorum, &c. Regi à Conſiliis, in Sueciam abeuntem.

VOs quæ cæruleo neſcitis gurgite tingi,
Cuſtodes axis magna minorque feræ,

Suppoſitum veſtris petit en Rutgerſius orbem
  Sideribus, patriæ ſidus & ipſe ſuæ.
Incolumem præſtate ratem, bona plurima ſecum
  Quæ vehit, Arctoæ non bene nota plagæ.
Ad juga Sævonis, glacialique æquore cinctas
  Lappionum terras, &, Scritofinne, tuas
Actææ veniunt artes, Romanaque Suada.
  Barbariem longe qui fuget hoſpes adeſt.
Qualis præcipitem vates Oeagrius Hebrum
  Sithoniâ fertur detinuiſſe lyrâ.
Qualis & ille ſolo dignus meliore Poëta
  Plauſtrivagos docuit verba Latina Getas.
Sed ſatis eſt uti, Sueones: nil poſcite majus:
  Credidit hoc vobis terra Batava caput.

In Clariſſimi Iuvenis

JOANNIS RUTGERSII

Regii in Sueciâ Conſiliarii

VARIARUM LECTIONUM LIBROS.

ANnoſos famæ nunquam pereuntis honores
  Dum legit, & quicquid charta celebrat anus,
Hæc notat incenſus ſimili Rutgerſius œſtro,
  Et ſibi non levius numen adeſſe probat.
Quo mirêre magis, primæ ſunt orſa juventæ
  Quæ legis. hac petiit jura forumque viâ.
Et nunc illa manus, cui tam bene nota vetuſtas,
  Vandalicis rebus ferre rogatur opem.
Indomitis olim Romam qui vicerat armis,
  Romanâ gaudet nunc Gothus arte regi.
Ille bonis pretium didicit Rex ponere noſtris:
  Æſtimet hinc dotes terra Batava ſuas.
Pierides, vobis honor hinc contingit: in aulam
  E veſtro Juvenis poſcitur ille ſinu.

Cum

Cum Sueonum populis tali data jura miniſtro,
Et cum finitimis fœdera facta leget,
Hunc quoque poſteritas digito tritura libellum;
Hic illi fuerat, dicet, ad iſta gradus.

HUGO GROTIUS

Scripſi Amico fraterno mihi amore juncto.

EJUSDEM
EPIGRAMMA

In Nuptias Danielis Heinſii & Ermegardis Rutgerſiæ, ubi & de Rutgerſio agitur.

Vatum maxime, tuque digna Virgo
Urbis principis in ſinu creati,
Illo ſanguine, qui tot atque tantos
Rectores dedit, & dabit Batâvis.
O quot ſunt pariter canenda Muſis!
Hinc Vatis ſoror, inde Vatis uxor.
Et tu, cor Venerum, pater Lepôrum,
Quem tam læta dies requirit unum;
Seu te Rex ſocium trahens laboris
Hoſtem finibus arcet imminentem:
Seu jam de Getico profectus axe
Codani veheris ſinûs per undas,
Optans ut liceat cito videre
In complexibus Heinſium ſororis.
Vos omnes veniam peto precorque,
Quod noſtri ſine carminis tributo
Nox nulli ingenio tacenda tranſit:
Hoc curæ faciunt moleſtiæque,
Phœbus quas fugit Aöniſque turba.
Det nobis Deus, ut ſereniorem
Hoc à tempore computemus annum.
Tunc, quæ debueram thoro jugali,
Solvam carmina dedicata cunis:

Cum

Cum patrem tenero profeſſus ore
Doctum vagiet Heinſianus infans;
Nec dormire volet, niſi paterni
Dulces carminis audiat ſuſurros.

JOANNIS RUTGERSII
Regii in Suecia Conſiliarii è Batavia abeuntis Propempticon,

A

DANIELE HEINSIO
conſcriptum.

AEolii fratres, quorum ſub numine ſurgit
Pontus, & illæſæ decurrunt æquora puppes,
Hoc terris ſervate caput: cui junctus Apollo
Æternuſque Helicon dubiis committitur undis,
Et patriæ ſperata ſalus. ſi tota precatur
Imploratque ſuos regina Batavia Divos,
Et gens indigno Muſarum oppreſſa dolore.
Nam neque ſic mœſto juvenis divulſus Oreſta
Phocæus; neque ſic mediis deprenſus in umbris
Ægides ſtupuit, cum victor ſidera retro
Alcides peteret, clauſoque evaderet orbe;
Cuſtodem referens tenebrarum è nocte ſilenti,
Centum ora, & centum torpentem colla catenis;
Ut nunc immenſo curarum involvimur æſtu
Phœbi ſacra cohors. Nec tu tamen ardua cœpta,
Invictoſque animos pone, & ſublimia vota,
Spes & amor patriæ Juvenis: quanquam æquora tanta
Undarumque obſtant montes, tam ſæva minantur
Frigora: quanquam Arctos vicino ſidere, quanquam
Immitis Boreas ſperatum diligit axem,
Et glaciem & fractos molitur ab aëre nimbos:
Nec te detineant lachrimæ vultuſque paterni,

Et

Et fraternus amor, circumfuſæque ſorores,
Non alii, quos celſus honos è ſtirpe tuorum
Extulit, & noſtris affixit gloria rebus,
Illuſtres animas, claræque ab origine gentis:
Quorum humeris quanta eſt populi fortuna recumbit.
Nec te detineat patriæ præſentis imago,
Non pulchri aſpectus nemorum quos poſſidet Haga,
Aſtrææ Venerique Deæ gratiſſima ſedes,
Haga voluptatum genitrix genitrixque laborum;
Totque urbes hinc inde aliæ: vel quæ tibi lucem
Prima dedit, primumque indulſit munera vitæ.
Quanquam illam rex indomito cum flumine Moſa,
Et Linga, & genitor Vahalis circumerrat aquarum;
Quanquam olli curas omnis, triſtiſque dolores
Diluit, & grato ſolatur munere Rhenus.
Hoc quodcunque vides, qua cœli ingentia tecta
Incubuere ſolo, terramque amplexus inertem
Tot circum flammis diffunditur aureus æther,
Quaque impacatum terras prælabitur æquor;
Virtutis ſpacium eſt. hanc metam illuſtribus auſis
Indulſit Natura parens, tum cum æthere ab alto
Ignea victuræ libavit ſemina mentis,
Æternoſque animos imbelli in corpore clauſit.
Si non Æoliden Ithace, non Theſſala Tempe
Ardentem Æaciden, non ſeptem terga minantem
Taurorum Telamoniaden Salaminia rupes,
Non antiqua Pylos felicem nectare linguæ
Neſtora, non dominæ Atridas tenuere Mycenæ;
Tu quoque, ſit quamvis formoſa Batavia mater,
Fœderibus regum tantis, tot læta tropæis;
Ingentem diffunde animum, qua ſidera currunt:
Et patriam metire immenſæ finibus æthræ.
Tempus erit, cum plenus opum, cum plenus honorum,
Irritaque expertus magnarum præmia rerum,
Pollutas nullo laudabis crimine Muſas,
Occultoſque lares, ubi vitæ tuta petentem

Otia

Otia tranquillo luſtrabit lumine Virtus.
Seu procul ignavo gaudentem excedere vulgo,
Porticus accipiet, torvo dilecta Catoni,
Audacis nutrix animi, conſtanſque laborum:
Seu qui Socratico diffundit nomine verum,
Ignotus populo ſapiens, vicinus Hymetto,
Ilisſum trepidantem inter fonteiſque ſalubreis
Feſſum aulæ, dulcis ſophiæ circumdabit umbra.
Sæpe etiam regum curas, & triſtia bella,
Et quicquid gelido Oceanus ſub gurgite volvit
Monſtrorum, effuſas informi corpore phocas,
Et nil balænis debentem immanibus orcam,
Non infacundo mecum perfuſus Iaccho,
Lugduno in media referes: ubi mollia curis
Tempora compoſitis Muſiſque indulget Apollo.
Interea cauſas alii, & civilia jura
Defendent, patriaſque evolvent litibus urbes,
Quæ quondam tibi cura fuit. Nunc maxima rerum
Majeſtas, & ſceptra vocant: nunc purpura nobis
Invidet, & Regum non expugnanda voluntas.
I, fatis accede tuis, rebuſque futuris;
Et lætos admitte Deos: Sueonumque potentum
Regnatorem animo excelſum, fretumque juventâ
Et laudum ſpe, diſce ſequi: ſive horrida caſtra,
Riphæas inter glacies ſeptemque Triones,
Figit, & armatum circumdat frigore Moſchum:
Seu ſpumantis equi ſudore undantia colla
Aſſueſcit tonitru murorum, & fulmine Martis:
Seu pacis molitur opus: Gotthoque volente
Arctoas late componit legibus urbes.
His rerum auſpiciis, tantoque inſignis honore,
Pone ſequens magni exempla & veſtigia Dycki,
Nuſquam olim patriam aſpicies inglorius Hagam.

FINIS.

ADDENDA.

Paginæ 184 inſeratur.

IN STANISLAI LUBIENII

Equitis Poloni Collectanea de Cometis.

Rimator alte ſiderum, Staniſlae,
Aciemque cœlo creber arduam intendens,
Quid eſt, quod orſi me labore tam pulchri
Præſtare dignos poſſe retur applauſus,
Nimis æqua Rautenſtenii manus veſtri?
Opinionis plurimum ſuæ ah falſa!
Me, quem aula turbulenta, nec ſibi conſtans
Viciſſitudo ſortis urget humanæ
Et hinc & inde non domabili adſultu:
Pectus frequentes cui moleſtiæ oblimant;
Ex hoc vadoſo ne quid æquore emergam,
Oculoſque in aſtra liber erigam tecum,
Et otioſus, parque cœliti curæ:
Dum patria hinc res & Bataviæ fatum,
Cœpti improbandus immemorque pactorum
Hoſtis rapina quam Britannus infeſtat,
Ægrum morantur; inde carnifex febris
Torquet jacentem, lectuloque me adfigit.
At tu Cometam, qui tremendus adſpectu
Late inſidebat nuper ætherem immenſum,
Pernox videri, ſolis inſtar exardens,
Raptanſque curſum per celerrimos motus,
In ſæcla mitte cana vividis chartis,
Seroque poſt nos à nepote verſandis.
Hujus Cometæ, docte ſiderum interpres,
Cauſſas latentes atque originem explora
Ratione fultam ac dædalæ arte naturæ:
Quem nos ſtupore proſequamur incaſſum.
Stupore, cæcæ dux ubique qui plebi eſt,

Fun-

Funduſque, quo proſeminantur errores,
Bituminati ſeu vaporis in tractus
Coagulans ſeſe aura viſcidam ac ſtipans,
Seu vis ſe in alto ſulphurata collegit,
Incendioque fomes obtigit tanto:
Conterminos ſive aſtra adacta ſub gyros
A Sole lumen mutuantur inſuetum,
Longeque jactant perque inane diſpergunt;
Sive abditis quodcumque reſtat in cauſſis;
Quas clariores tu magiſque conſpectas
Meridiana luce publico trades.
Nil curioſus præter ordinem inquiris,
Periculoſæ quod ſit aleæ plenum
Eventilaſſe, quodque præſtet haud ſciri.
Fumum aucupantes fraudulenta ceu multos
Fiducia inflat, quamque ludit eventus:
Qui de futuris aſtra, ut augurem, nuſquam
Non ſciſcitantur, idque propter inſpectant;
Haruſpices ut exta conſulunt Tuſci.
Sibi perſpici qui prorſus ac revelari
Mentem Deorum gloriantur his ſignis;
Ex his liquere quicquid apparet cœlum.
Ferale ſidus quid Cometa portendat;
Martemne terris, Æoline vim crudam
Ponto incubantem, mœnibuſne Vulcanum
Ipſis, an atram mœnium incolis peſtem,
Gravemque ſummæ caritatis annonam;
Rerum potitis anne Regibus funus,
Regnis ruinam: quam ſcientiam ſoli
Sibi occupavit conditor Cometarum,
Alios latentem, neminique compertam
Ex hiſce, tellus quos propagat ac nutrit.
Ille architectus proſatorque & inventor
Rectorque & altor omnium unicus rerum
Totum excuti ſe, quantus eſt in arcanis,
Haud fert caduco lumine atque mortali,

Magnæque parvam dat potentiæ nobis
Partem intuendam, nocte plurimam involvit:
Ut ſit, quod olim clauſtra corporum evecti
Rapiamus oculo, prodigeque miremur.
Nam cœlitis velle intimum penetrale
Irrumpere aulæ, dum moramur in terris,
Voti impudentis, arrogantiæ extremæ eſt;
Phaëthontis Icarique plane ad exemplum:
Aut ut Typhoëus cum cohorte fraternâ
Gigantibuſque caſtra ceteris movit
Superas in arces & palatium cœli,
Oſſa atque Pindo Pelioque congeſtis;
Mox rupe præceps miſſus ex acervatâ.
 Hoc plura ſcire crede te, Staniſlae,
Reconditi quo plura neſcies cœli.

Inſere pag. 212 poſt lin. 8.

In mirabilem caſum arcis Pinaroliâ fulminis contactu everſæ.

IMmenſas moderatus opes, quas Gallia Regis
 Uſibus indulget gratificata ſui,
Sed male deſtituens ſacrum, Fulkete, favorem
 Rupe ſubalpinâ clauſus & arce lates.
Vita data eſt; plectuntur opes: & in exſule felix
 Non minus ablatis, quod tibi reſtet, habes.
Ecce repentino molimine fulmen adactum
 Carceris involvit ſepta laremque tui.
Uno omnis periere vigil cuſtoſque ſub ictu:
 At reus in tantâ ſtrage ſuperſtes eras.
Mille inter, Rex magne, rogos huic Numina parcunt,
 In modo ſervatum quam nihil auſa caput!
Exemplum tua grande datur clementia cœlo:
 Aſſimulant placidam tela triſulca manum.

Res tuta eſt & ſacra miſer. ceu triſte bidental,
  Fata hunc prætereunt relligioſa virum.
Haud tulit ætheriæ reverentia perdere flammæ,
  Tela quod adflarant jam graviora, caput.
Poſt fulmen, Ludovice, tuum vindicta Deorum
  Viſa ſupervacuas eſt cohibere minas.
Ne lucem miſero violentus ademerit æther,
  Muneris erubuit rem temerare tui.

Inſeratur pag. 214.

In immaturum funus Iohannis Veriuſii V. Cl.

SEquanides lugete nefas lacrimabile Nymphæ,
  Sive decus nemorum, ſeu decus eſtis aquæ:
Præda jacet Parcis Veriuſius. ille cohortis
  Rarus Palladiæ, par Heliconis, honor.
Pectore complexus nil non capiente, vetuſtas
  Graia quod, ingenuæ Roma quod artis habet.
Vos hæc præcipue tangit jactura, Napææ
  Sequanides: veſtri gloria ruris erat.
Da lacrimas juveni pullata Lutetia rapto:
  Dumque dabis, querulos i ſuper adde ſonos.
In cinerem ſpes quanta mei, quæ fama redacta eſt!
  Quot bona (me miſeram!) quam brevis urna tulit!
Omne rapit nimium, Styx laudibus invida magnis,
  Et feſtinatâ Parca maligna colo.
A Lacheſi tuta eſt Ignavia, tuta Voluptas.
  His, longum cupies qui ſupereſſe, ſtude.
His vigila. fraudi virtus operoſa laborque eſt.
  In tenebras pronus fulgor ut ille fuit!
Præcipiti fato vix eſt locus inter inertes.
  Si vis Perſephonæ non gravis eſſe, late.

353

ADOPTIVORUM CARMINUM LIBRI DUO,

Quorum alter exterorum Muſas, alter Belgarum complectitur.

Ad virum illuſtrem

JOHANNEM CAPELANUM.

NICOLAUS HEINSIUS D. F.

Illuſtri & eximio Viro

JOHANNI CAPELANO,

Regi Chriſtianiſſimo à Conſiliis, Amico & poëtæ ſummo,

S. P. D.

ANni ſunt complures, Capelane jucundiſſime, quando collectis in unum voluminis faſcem poëmatiis noſtris, quæ partem quidem majorem jam publicè, ſed varios in libellos diſperſa, circumferebantur, additiſque Johannis Rutgerſii, quæ conquiri à me poterant, Muſis, poſtumum hunc Avunculi mei fœtum tuo illi celeberrimo ſiſtebam nomini, ſubveritus, ut, quod res eſt, dicam, mearum lucubrationum vel tantillum tibi conſecrare, cujus cenſuram undiquaque exactam, terſiſſimamque judicii defæcati limam non ſine horrore quodam videbar ſubiturus, etſi indulgentem te in omnibus, ſic ut nil magis, facillimumque ſemper expertus. Nam unde tu, vir ſine pari in re poëticâ tantus, exſpectare quicquam aut polliceri jure tibi poſſis, quod majeſtati carminum tuorum plene reſpondeat, niſi à te ipſo, fateor nequaquam me videre. Et id quidem neceſſitudini illi tunc à me eſt datum, quam mihi per luſtra jam quaterna, & quod temporis excurrit, longe arctiſſimam conjunctiſſimamque eſſe tecum voluiſti. Huic noſtræ familiaritati cum ex illo cumuli haud parum adcreverit, ac nexus amicitiæ ſolidus ille & firmus validius de die in diem tenaciuſque inter nos conſtringi cœperit, ſed nec eo minus pulchre intelligam, quantum tu facultatis in ſtudiis noſtris hiſce ſis conſecutus, idque partim ſublimi ingenio, & ad exaſciandum carmen conſummatum unice à natura facto fretus, partim uſu ac contubernio Muſarum per omnem vitam producto, faciendum ecce rurſus mihi propoſui in hac ſecun-

dâ meorum poëmatum editione, quòd in primâ non ſine ſucceſſu videbar præſtitiſſe, alienis potius lucubrationibus quam meis tibi tunc oblatis. Hunc quippe ex conſuetudine tuâ diuturnâ fructum mihi acquiſivi, ut quo te penitius perſpectum cœpi habere, eo impenſius religioſiuſque ſim deveneratus. Quapropter cum fœturæ hujus noſtræ Muſas qualeſcumque jam typis deſcribendas denuo ſuſcepiſſet bibliopola, atque è re ſua id fore omnino opinaretur, ſi data ad me ab amicis carmina poëmatis meis ſubjungi haud detrectarem, nec gravatim illi aſſenſus ſum, & Capelano meo hanc ipſam operis totius partem reſervandam eſſe duxi, quam meis lucubrationibus potiorem cenſeri oportere nequaquam me fugiebat. Neque enim aliter pietatis in te meæ rationem omnibus in pletam numeris mihimetipſi conſtituram eſſe, quam ſi tu inter principes amicorum, quibus mea hæc deſtinabantur, illuſtri habereris loco. Duplicem adoptivorum carminum libellum vides: quorum alter Gallos, Italos, Germanos, ac aliarum gentium poëtas complectitur, alter noſtrates Belgas. Potuiſſent, fateor, ex ſcriniis meis depromi longe plura id genus carmina, ſi ſupellectilem librariam majus per otium evolvi à me contigiſſet: nunc inter curas publicas & occupationes concatenatas ſumma adhibenda feſtinatio fuit, ne operas typographicas plus æquo moraremur: alias majori diligentiâ, quod reſiduum in loculis ac ciſtis hæret carminum, indagaturi. Quamquam ſuboritur metus, ne complura horum perierint mihi inter aſſiduas peregrinationes partem jam vitæ potiſſimam fluctuanti. Modeſtius utique fraudarentur publicâ luce, atque in tenebris per me deliterent, quorum pleraque non tam meo nomini quam laudibus meis ab amica cohorte ſunt dicata, idque liberaliter nimis & ſatis invidioſe. Sed qui mea jam plus vice ſimplici in medium proferre ſuſtinuiſſem, quæ premi ſatius fortaſſis erat, quid ſevere atque inclementer illa haberem, quæ cum mei juris jam eſſent facta, prohiberi publico vix poterant, niſi maligne admodum, nec ſine manifeſtâ horum contumeliâ, per quos elucubrata ſunt, quaſi mea pluris à me fierent, quam aliena; ſi quid amicorum tamen alienum à me haberi æquum eſt. Quid quod hæc ipſa carmina à ſuis jam auctoribus præcipuam partem luce donata vidimus, ut verecundiam noſtram pro faſtidio intempeſtivo

pestivo

peſtivo, proque moroſâ arrogantiâ interpretaturi fuerint, nec immerito, ſi contemtius per me cum hiſce luſibus foret actum, quam egerant auctores ipſi. Sed & tu ipſe poſt bibliopolam apud me inſtitiſti, Johannes Capelane, vir illuſtris, meque in modum efficacem es adhortatus, (ut aſſiduum rerum mearum jam à multo tempore inolevit tibi ſtudium) ne præſignia noſtri hujus ſæculi ingenia, quiſcum creber familiaritatis uſus mihi aut pridem interceſſiſſet, aut etiamnum intercederet, (multi enim ex hiſce ipſis ſupremum diem jam obiere) publico hac occaſione tam opportunâ inviderem. Credo; quod voluptatem hinc non minimam in te derivandam præſenſiſti, ſi illi, qui minus mihi volunt, quique nimium te eſſe in meis laudibus criminantur, cum aliis compluribus, & quidem celeberrimi nominis viris, hic abs te peccari, ſi id pro peccato eſt ducendum, agnoſcant ac fateantur. Erat quidem ad manus facundum ac perpolitum carmen elegiacum Ferdinandi Furſtenbergii, quo mihi ac Lucæ Langermanno contubernalibus ſuis ex Urbe Florentiam diſceſſuris fauſtum iter precabatur ante annos hoſce XIII *Princeps ille ingeniorum. Sed quæ à privatæ fortunæ viro benigniter tunc nimis proficiſcebantur, nunc ne fulgore ſuo nobis ſint immane quantum invidioſa, ſubvereri poſſum, ex quo vir illuſtriſſimus in ſupremum civitatis Paderbornæ Antiſtitem, Principemque imperii Romani eſt adſcitus. Ignaro certe atque inconſulto auctore nihil hic, in publicam utcumque utilitatem, moliri ſum auſus. Scripſerat ſub eandem quoque tempeſtatem carmen inſigne honori meo Natalis Rondininius, juventutis ac nobilitatis Romanæ ocellus, cujus mortem intempeſtivam numquam ſatis deflebimus, ſed cum illud in ſcriniis meis quæſitum haud compareat ne cum aliis multis, quæ nequicquam inveſtigavi, mihi clandeſtino ſit interceptum, aut caſu alio perierit, haud injuriâ putavi metuendum. Sed nec Lucas Langermannus, quâ eſt modeſtiâ, hactenus perſuaderi potuit, ut in medium proferret, quæ argumenti poëtici complura mihi inter peregrinandum offerebat nonnumquam, dum per Italiam atque hunc ſeptentrionem peregrinabamur olim una. Ex iis, quos prior adoptivorum libellus capit, fato jampridem functi ſunt veſtratium Balzacius ille, ſuada Galliarum vernacula, & Gulielmus Colletetus; ex*

Italis Petrus Michaelius, ac Paganinus Gaudentius; ex Germanis Johannes Smithius, cujus Noviomagum antiquam illuſtratam habemus. Ex Belgis noſtris deſiderantur Johannes Foreſtus, elegantis ingenii & ampliſſimi vir ordinis; Caſpar Kinſchotius, longe cultiſſimus eruditiſſimuſque juvenis, quem nos Batavi litterato orbi in paucis imputare poteramus, niſi funere præcoci media inter annum viceſimum triceſimumque ætatis elatus eſſet incredibili meo cum dolore, qui non amicum, ſed fratrem, & quidem unicum; in dilectiſſimo hoc capite amittebam. Sed dabit aliquando amicus communis publico Kinſchotianas Muſas, & ſic defunctum nobis reſtituet. Præter hos ex popularibus meis deſiderantur Marcus Zuerius Boxhornius, Janus Bodecherus Banningius, humaniores litteras in Academia Lugdunenſi apud Batavos profeſſi publice uterque, Petrus Stratenus, Laurentius Nyendalius, Henricus Bruno; in flore ætatis prærepti omnes, quorum poëmata aut exſtant jam publice aut propediem exſtabunt. Paganini Gaudentii candorem & ſingulare mei ſtudium ambabus ulnis fovebam, amicitiamque inter nos ſolidam teſſerâ hoſpitali non unâ alternis ſanciveramus. Memini cum ante annos hoſce duodevicenos ex Maſſiliano portu in Etruriam appellebam æger. Vires admodum dejectas ut tunc ſenſi vix in terram expoſitus, Liburno Florentiam multa feſtinatione contendebam, auguratus, quod res erat, non defuturos illa in civitate Medicos artis peritiâ claros & homines officioſos, qui ſalutem meam curæ ſibi eſſe paterentur. Sed iter faciendum erat per Piſanam civitatem, ubi imbecillus utcumque Paganinum in tranſcurſu conveni. Excipiebat ille me peramanter, & paucis hinc inde permutatis verbis, ægre dimittebat, oblatâ officioſum in modum domo ſuâ, idque ſæpenumero, in qua commodùm inſtaurarem vires, itineri perficiendo nequaquam pares, ut is tum judicabat, prodentibus abunde morbi gravitatem pallore & larvali vultu. Florentiam ut perveni, per binos fere menſes decumbendum ea in urbe mihi fuit, qua tempeſtate Paganinus ter ad minimum citatis equis domo huc advolabat, de valetudine mea paternum plane in modum anxius, quam ille non Pæoniis herbis, ſed urbanitate dictorum & facetis alloquiis, quibus plurimum pollebat, paullatim erexit, hoſpes jucundiſſimus.

Piſas

Fiſas etiam poſt abduxit, & hoſpitio illic excepit ut à Medicea ibliotheca, cui aſſiduus plus æquo poſt morbum incumbebam, avelleret atque avocaret. Exinde multus inter nos familiaritatis mutuæ uſus. Erat illi homini ut exporrectum, ſic concitatum & rapido torrentius amne, quale illud Caſſii Parmenſis, ingenium. Unde fiebat, ut limæ ac lituræ impatiens, & extemporali quadam facundia ſibi acceptus, magno impetu tam proſâ quam verſâ oratione ſe diffunderet, ac pro lutulento interdum minuſque, quam res ferret, nitido à cultiſſimâ Italorum gente traduceretur, Rhætus ipſe ac Alpinus domo. Sed amor ille, quo me tenerrimo vir candidiſſimus complectebatur, facile mihi excuſabat quicquid in illo à ſeveris ingeniorum cenſoribus culparetur. Janus Bodecherus Banningius, cujus inſtitutione privatâ in philoſophicis ſum uſus, cum ſeſe in Americam contuliſſet reipublicæ navaturus operam, non multo poſt emotæ mentis inde eſt reverſus. hoc tempore, cui is non diu ſuperfuit, Elegiam, in ſecundo libello à nobis exhibitam, mihi tradebat. Et ſane ſum miratus hominem ſtatu mentis dejectum, ſi non apta & concinna prorſus, ſaltem nec abſona aut ſenſus communis expertia chartis illeviſſe. Tam firmum illi præſidium erat in hauſtis fideliter à tenero poëticis artibus: ut id unum non turbatæ mentis veſtigium in illo ſupereſſet in cetera nil omnino ſani præferente. Verùm hæc tam minuta exactè plus ſatis ac operoſe ſim fortaſſis proſecutus; præſertim cum de vivis quoque dicendum nobis nonnihil incumbat. Quorum agmen facile ducit Vir ſupra ſortem privatam longe erectus, & Regum maximo laudatiſſimoque carus in paucis, cujus benignitati ac munificentiæ non minora debet, quam ſplendidiſſimis natalibus. Is eſt Carolus Sancta-Mauræus, Dux Montoſerius, qui ut cenſeri potiſſimum debet ab immenſâ illâ virtute atque extra omnem encomiorum aleam collocatâ, ac proinde non ſine curâ exquiſitâ anxiâque commemorandus venit, ita tu non exſpectas, ſi te novi, optime atque amiciſſime Capelane, ut loco is non ſuo parum tempeſtive ac decore haud ſatis nunc à me dicatur. Etſi impetrare à memet ipſo nequaquam mihi datur, ut ne in tranſcurſu vel umbram ſaltem delibem tantæ imaginis; cum nec tuas aures quid accidat jucundius meritiſſimâ

 laude

laude illius Herois qui te jam dudum & amat conſtanter, & plurimi omnino, uti par eſt, facit; nec ego ullâ in re magis mihi blandiar, pluſque indulgeam ac permittam confabulationibus, quam cum de ipſo illo verba fiunt, quem ſat digne tamen per me haudquaquam poſſe prædicari ultro omnium optime intelligo atque agnoſco. Sed vincunt vel ſic illius in me merita, quæ tibi non poſſunt eſſe ignota; vincunt excelſæ animi dotes, efficiuntque, ut frena hic rumpam haud raro, extraque orbitam diſcurram, ac tenuitatis meæ prorſus obliviſcar, quotieſcumque apud te atque apud alios ex amicis complures hujus argumenti ſermonem inſtituo, idque eo libentius, quod apud ipſum nil tale nobis conceditur. Haberent in illo litteræ humaniores, haberet poëſis noſtra patronum incomparabilem, niſi Rex vobis eſſet ſine pari æmuloque artium bonarum vindex auguſtus atque unicus. Quid patronum dico? Antiſtitem hac tempeſtate haberent & auctorem in illo longe præſtantiſſimum, ut olim habuere, litteræ, quique nullo non ingenio ſuperiorem ſeſe haud dubie efferret, niſi laude privatâ major eſſet, & ad moderamen reipublicæ, atque ad militare imperium à naturâ factus ac formatus feliciſſime videretur. Nam quid venuſtius, quæſo, argutiuſque Muſis ejus Romanis? ut ex plurimo eruditionis apparatu haſce nunc ſolas diſpiciamus, (de vernaculis enim tu integerrime judicabis) quas ætate minus provectâ non in Academiis tantum, atque in caſtris, inter armorum crudos illos ac tumultuarios ſtrepitus, ſed in ipſo hoſtili carcere, quando Marte adverſo ab hiſce, quibus operam vicariam id temporis navabat, erat pugnatum, luſit ac ſcripto commiſit. Ut mirandum ſit neutiquam, de alienis Muſis tam ſincerum tamque caſtigatum judicium ab illo ferri, qui ſuas ad invidiam uſque terſas ac emendatas concinnet. Illud verò præcipuo ſtupore dignum mehercules occurrit, in unâ eademque domo laudis immenſæ mixturam à duobus tanto cum ſucceſſu fieri, ut cum maritum omni virtutum numero abſolutum jam ſimus ubertim admirati, Uxor famæ commendatiſſimæ ambiguam cum illo in hac palæſtrâ palmam facere credatur, non ſolum ornamento matronali quocumque abunde inſtructa, quod ad immortalitatem nominis comparandam poterat ſuffeciſſe, ſed præter hæc cultu ingenuarum

rum artium ac divino illo nectare, per quod æternamur, non tincta leviter aut delibuta, ſed intime altiſſimeque perducta, &, ut ſic dicam, immerſa penitus, ac Matris, fœminarum clariſſimæ, ſimillima; ut de ſexu ſuo univerſo triumphum indubitatum vindicare ſibi non tantum poſſit debeatque jure optimo, ſed cum virorum probatiſſimis hic queat contendere, niſi marito minorem ſeſe cenſeret ipſa, & ob hunc unum virilis certaminis invidiam modeſte ac pie abs ſe removeret. Quamquam quid ad commendationem illuſtriſſimæ fœminæ conferri per nos aut alium quemcumque poteſt, quod judicio Auguſti Principis ſacroſancto non late cedat? Ille nimirum Ludovicus, Rex Chriſtianiſſimus, in quem orbis terrarum univerſus ora nunc obvertit ſua, ut in Telamonem olim Graii, cujus nullum ſine præſentiſſimo oraculo dictum, molimen ſine triumpho nullum excipitur aut circumfertur, ille, inquam, Ludovicus, hanc ex ſecundo ſexu inter tot Galliæ ſuæ ſpectatiſſimas matronas ſelegit, dignamque habuit præ cæteris, cui educationem ac mores filii primogeniti, hoc eſt ſpem ac ſalutem populi Gallicani ac ſuam concrederet. Sed nec ſine numine divino eveniſſe opinamur, ut proles maſcula huic conjugum pari tam bene compoſito ſit denegata, in quibus propagandis Natura vires ſuas exhauſerit quodammodo, ac effœtam ſeſe reddiderit: eſt tamen filia, unica quidem, ſed multarum inſtar, quæ omne id diſpendium laudatæ domûs perpulchre reſarciat, omni dote virtutis mirificum & ipſa in modum cumulata, ac celſo nuper matrimonio adaucta. Verum enimvero de ipſo Montoſerio, Apolline noſtro, quando Muſis hunc ſermonem damus, tela inchoata porro detexatur. Is igitur tantus Heros, non eſt dedignatus, ne raram ejus comitatem inter tot tantaſque virtutes, numquam pro meritis prædicandas, honore debito fraudemus, verſibus perquam diſertis ultro me convenire. plus dicam. Muſas ſuas, cæleſti Genio ac nitore ſuperplenas, nominis noſtri inſcriptione humili illa obſcurari paſſus eſt, ac epigrammatis ad me converſi præfatione argutiſſimâ me immortalem fecit. Id carmen cum mei juris tuo præſertim beneficio nuper ſit factum, tibique referatur acceptum, quod in lucem nunc jam prodit, eſt præterea quo omnes intendas nervos, ne beneficium non plenum præſtitiſſe videaris, totum nempe ut epi-

epigrammatum libellum mihi obtineas, ac tenebris ſubducas, & hoc quidem eâ lege atque conditione, ut ſi per auctorem non licebit publico donari à nobis, quod abominor, in meâ ſaltem bibliothecâ locus illi concedatur primarius, hoc eſt antiquitati ſelectiori proximus, in quo ætatem agat. Huc ſi vim efficaciamque omnem precum tuarum enixe contendes, vir diſertiſſime, nil obſtabit, ſat ſcio, quominus voti ardentiſſimi compotem me facias, qui mei demerendi cauſſâ moleſtiam nullam omnino ſolebas gravari. Quid quod gratioſus es apud Heroem noſtrum, ſi quis alius, & nihil facundiæ tuæ obſtructum imperviumque aut illic aut uſquam habetur? ut vel à te, vel à nemine, id mihi certus promittam. Reliquum, fateor, nunc erat, ut de Henrico Ludovico Lomenio, Briennæo Comite nonnihil ſubtexerem; niſi ille aulæ ſæculoque ac publicis congreſſibus ſeſe eripuiſſet nuper, vitamque ſolitariam amplexus latere mallet, quam palam ſpectari. Quod tamen propoſitum per virtutes luculentas, ſplendidaſque, quibus eſt inſtructus, ægre, ut opinor, tenebit. Reſtabat quoque, ut de reliquis horum, & quidem ſingulis, qui Adoptivos libellos conficiunt, nonnulla proferrem, ſed & illi ſuo quiſque in carmine, tamquam in ſpeculo, intime per te excutientur, & nos verboſius jamdudum trahimus ſermonem, quam decebat fieri. Ut laſſatus jam nunc tædio noſtræ hujus interpellationis, animum defæcatum ac recentem, quod maxime cuperem, applicare vix poſſis duobus hiſce libellis cum curâ pervolvendis. Carmen epicedion, quo Vincentius Fabricius, vir clariſſimus, Matri meæ Ermegardi Rutgerſiæ parentavit, etſi meo honori non eſſe datum videri quodammodo poterat, me tamen proxime tangebat, & ob exquiſitam ſcribendi felicitatem merebatur equidem hoc legi loco. Unum nunc, quod fervide abs te flagitem, ſupereſſe video, ut ne quæ laudibus meis ab amicâ manu tam profuſe deferuntur, iis acquieſcere ac ſubſcribere me arbitreris, tamquam rite appoſiteque dictis. Neque enim vel tantillam horum partem mihi arrogo. Poëticorum luſuum libertas iſta ac licentia eſt. & tu, quo nemo amicorum eſt amantior, nemo ex amicis laudator mei magis aſſiduus & minus ſibi temperans, pulcherrime, niſi fallor, intelligis, Johannes Capelane, vir ſumme, nuſquam peccari præſentiore cum veniâ, quam

cum

cum adfectus æquo faventior proniorque judicii integritatem fruſtratur, & amicos tales cogitatione ſua effingit ſomniatque, quales formari par eſſet. Denique tepidas ac frigentes amicitias illis precor, qui ad rationis normam omnia hic exigunt ac componunt, nec amori nimio locum qualemcumque indulgent. Ego, quam multa mihi deſint numquam certius compertum habeo, quam cum oneratum me agnoſco immodico meorum favore & applauſu incongruente. Nam ſi tu, tantâ vir ornatus virtute, ad hos etiam frequenter te accingis laudandos, quos poteras jure optimo deſpicere, tamquam longe te inferiores, quid nos oportet, qui in re minus lautâ conſtituti vel minimæ virtuti reverentiam operoſe præſtamus hoc ipſo, quod ad magna & præclara nobis eniti haud conceditur? Vale.

Ad

Ad Nicolaum Heinſium Danielis filium Epigramma.

MAgna patris magni ſoboles, nova gloria ſæcli,
Heinſiade æternis pectora plene bonis,
Cui Sophia armavit pectus virtutibus altum,
Suadaque cæleſtis cujus in ore ſedet;
Noſtri teſtem animi parvum hunc tibi dono libellum.
Jam te per terras & freta ſæva petit.
Mœnia ſive habitas Floræ, dum Principis ingens
Bibliotheca ſuos pandit aperta ſinus;
Seu te Roma tenet, juvat & ſpectare ruinas,
Ut fluxas animus ſpernere diſcat opes;
Aut te Parthenope cineres ornare Maronis
Floribus & lacrimis carminibuſque videt;
Vel te ſpectantem æternæ miracula flammæ
Spectat ab accenſis Ætna peruſta jugis,
Non Appenini ſunt invia ſaxa libello,
Non tardat rapidis ſæva Charybdis aquis.
Ut ſuperet valles riguas, Alpeſque nivoſas,
Illi ardens alas addere gaudet amor.
Audax terrarum mariumque pericula temnit,
Nec timet immenſæ tædia longa viæ.
Non pluviæ, non venti illum, non fulmina terrent,
Dum det amicitiæ pignora certa meæ.
Cenſuram doctæ rigidam timet ille cohortis:
Sed fortis timidum protege, tutus erit.
Et potes & debes tam juſtum ferre laborem:
Namque tibi vires armaque Muſa dedit.
Non agitur mea cauſa; tua eſt: defende libellum,
Heinſi jam tuus eſt, qui fuit ante meus.

MONTAUSIER.

Ludo-

Ludovicus Henricus Lomenius Briennæ Comes, Regi Chriſtianiſſimi à Conſiliis, Actis, & Epiſtolis, Nicolao Heinſio S.

Maligne omnino facis, Heinſi, qui ad Elegos me provoces, oblita pridem carmina & deſuetas elegantias. Luſimus quidem nuper frigidiuſculis Phaleucis, quos ex arida & languente vena Chanuti amor expreſſit. Extudit nobis & ſimiles nonnullos, quos ad te mitto, Hagienſis vatis conſuetudo, ac me prope poëtam ſuo adflatu fecit. Feciſſes & tu, niſi me Elegorum tuorum præſtantia & quædam quaſi in hoc ſcribendi genere divinitas terruiſſet.

Nam qui tecum Elegis contendat mollibus, Heinſi,
  Naſonis ſperet vincere poſſe decus.
Hic accepta tuo decora omnia ferre labori,
  Et curis jactat comtior eſſe tuis.
Multa illi debes, atque is tibi multa viciſſim.
  Plura tibi Charites, pluraque debet Amor.
Namque tibi & gratæ Charites pro munere tanto,
  Atque eſt pro tanto munere gratus Amor.
Hi numeros teneri mentemque animumque poëtæ,
  Præmia pro ſtudiis magna dedere ſuis.
Heinſius in lepido poſthac Naſone legetur:
  Inque Heinſî poterit carmine Naſo legi.
Et potuit: nam quod tua jam mihi verba ſonabant,
  Viſus & hic verbis ipſe ſonare ſuis.
Naſonem agnovi, quamvis & nomine fruſtra
  Se velit, & cultu diſſimulare tuo.
Qui gelidum quondam miſſus fuit exſul in axem,
  A gelido nobis integer axe redit.

Scriptum ex tempore, Lutetiæ Pariſiorum VI *Kal. Novembr.* CIↃ IↃCLXII.

Ioannes Ludovicus Balzacius, Nicolao Heinſio
S. P. D.

HEinſiade, quem Celta ſuum, quem Roma Quiritem
Eſſe velit, verum una ſibi quem vendicat Arctos,
Victrici Pace ac donis opulenta Deorum,
Chriſtinâ regnante, Arctos; tot proſpera Nymphæ
Saltem audire licet miſeris, ſtellaſque faventes
Heinſiadæ, & luces, Nympha tribuente, ſerenas.
Audivi hæc, & plaudo tibi, & te clamo beatum.
Nam tu ille es; ſummi nuper ſpes magna Parentis,
Jam vix Patre minor, rigidi ſervator honeſti,
Nec mœſtâ gravitate atrox, in corpore firmo
Mente potens validâ & leni, quâ gratus ubique,
Cunctorum es communis amor. Te nunc tenet ora
Formoſæ Heſperiæ; & veterum monumenta Sophorum
(Nobilis ô mercator, & ô commercia ſancta!)
Conquiris ſtudio aſſiduo & virtute ſagaci.
Ætatis doctæ forulos capſaſque latentes,
Quæque Palatinus dudum occultarat Apollo,
Ipſa quoque æternæ reſeras penetralia Veſtæ:
Atque ita chartarum, ſepteno in vertice, dives
Innumerâ gazâ, nos reſpicis altus egenos,
Romulideſque jubes Gallum ſalvere ſodalem.
Non ego, ut ante, tibi patriæ ſermone ſoluto,
Auſoniis vinctam numeris ſed noſtra ſalutem
Muſa refert; nempe illa tuis impulſa Camœnis
Deſuetum per iter ſacros haurire liquores,
Et pæne oblitum Parnaſſi adſcendere collem.
Me, fateor, jam Caſtalius defecerat humor,
Aruerat vena, & verſus mens ægra negabat:
Verum ubi Regales Elegos, tua carmina legi
Naſonis digna invidiâ, queis inclyta Virgo,
Sceptrorum decus & Guſtavi maxima proles
Laudatur, prior ignis adeſt; vis major & intus

Pectus agit, raptatque invitam ad carmina mentem.
Sed quid Phœbeâ citharâ fidibuſque Latinis
Afficior, quem funeſti vicinia Martis
Flere monet, mea dum crudeli exercita fato
Gallia ſævum adigit ſua per præcordia ferrum?
Ah patrias clades, lacerati ah vulnera regni
Horreo contrectare, animus luctuque refugit!
Nulla fides pietaſque. Aulam diſcordibus actam
Motibus, interdum pavidam & quandoque furentem
Specto gemens, Procerumque iras & pectora læſa,
Nec Populum meliorem, & utroſque hinc inde nocentes:
Injuſtæ cum quemque trahant in prælia cauſæ,
Iliacoſque intra muros peccetur, & extra.
Exoſas Superis ſonteſque relinquere terras
Sæpe animum ſubit, atque alios inviſere fines,
Nullus ubi meditantis amica ſilentia rumpat
Funditor, & vates turbet clamore quietos;
Juliadas ubi non videam; nec facta nec ipſum
Civibus inviſum, & magno pro crimine nomen
Juliadarum audire externus cogar Amyntas.
Atque utinam modo Pegaſeum mihi noſter Apollo
Cornipedem, aut volucres cœli per inane quadrigas
Sufficeret! cognato infectos ſanguine tractus
Extemplo fugiens, Rhodanumque Alpeſque nivoſas
Tranarem aërius curſor: tum litora nota
Eridani, & flavas Tiberini fluminis undas
Exuperans, prius ingrederer tua tecta, Quirine,
Craſtinus igniferos quam Titan æquore currus
Mergeret, inductiſque dies vaneſceret umbris.
Illic Heinſiades optatæ in margine ripæ
Obvius ipſe foret, cariſque amplexibus ultro
Stringeret adventantem, & mutua brachia dantem.
Tecum illic, mi dulcis amor, felicior exul,
Ad ſolitas rediens artes atque otia prima,
Securus fruerer Romanæ munere Pacis,
Et traherem gratas varia inter carmina luces.

Quin etiam belli infandi oblituſque malorum,
Plenus mente nova & cœleſti concitus œſtro,
Exclamem, procul Engoleis viridique Carenta,
Accola jam, Tiberine, tuus, jam Romulus hoſpes;
,, Ergone ſancta piæ ſecrevit litora genti
,, Qua pater omnipotens, vos ô Saturnia rura,
,, Cerno ſenex puero dilecta, urgeret honeſtus
,, Cum me laudis amor priſca & longinqua videndi.
,, Septemne, ut quondam, dominis in montibus errans,
,, Varronis premo vel Criſpi aut veſtigia Tullî,
,, Atque aliquam calco hiſtoriam, & mihi ſaxa loquuntur?
,, Præneſtinæ arces & amœni Tiburis umbra,
,, Quæſivit toties culti quas Muſa Tibulli,
,, Auſoniæque lyræ fidicen, vos lumina rurſum
,, Noſtra vident, veſtriſque iterum ſuccedimus antris?
Somnio ſic vigilans, ſic ludit imagine dulci
Me deſiderium Pacis Romæque Tuique,
Heinſiade, docti ſoboles facunda Parentis:
Sed me habet interea civili imbuta cruore
Terra feri ſedes Martis: Mars undique letum
Intentat, peſteſque volant, noſtramque ſalutem
Oramus fruſtra Superos. Tu vivere perge,
Felix ſorte tua; & melioribus utere fatis,
Dum miſeræ caſum patriæ lugebit Amyntas,
Votaque perdet adhuc, & ſpe ſe paſcet inani.

Vous voiés, Monſieur, comme vos Muſes inſpirent les miennes, & juſqu'où m'emporte la fureur poëtique. Noſtre tres-cher Monſieur Chapelain vous parlera plus raiſonnablement. Il vous dira en proſe de mes nouvelles, de celles de mon Socrate, de mon Ariſtippe, &c. Vous eſtes noſtre commune paſſion,

Rivaleſque alios habeo, ſed cedo nec ipſi
Montoſidæ, quamquam Heroi concurrere tanto
Haud homini tutum eſſe putem, &c.

Je vous puis aſſeurer, qu'il vous eſtime tousjours parfaitement, & que vous n'eſtes jamais allegué qu'avec Eloge dans les Converſations que j'ay avec luy. *Johan-*

Iohannes Ludovicus Balzacius, Ægidio Menagio.

S. P. D.

Bene eſt, abunde eſt, plus ſat eſt etiam mihi.

In ampliſſimo orbis terrarum theatro Barbo meus ſaltavit & placuit. Adjice, ſi libet, & hanc inſcriptionem Gruteriano Theſauro, noſtraque, mi Menagi, more tuo in majus extolle, ut te digna ſint. An nos tamen & feros & ferreos ſemper putabis, quia agreſtes ſumus,

Virgiliuſque tuus duros quia dixit agreſtes ?

Bona verba, amice præſtantiſſime. gaudeo, nec mediocriter, gaudeo, Heinſium Romæ degere, non immemorem Balzacii, honeſtiſque ſuis voluptatibus ſubtraxiſſe aliquid, quo apud me vel ipſa ſaltem cogitatione diverteret. Gauderem multo magis, ſi ex Italia rediens iter haberet per Tectoſages è Santonico demum litore in Bataviam patriam vela facturus. Quam dulce amanti videre deſideratiſſimum caput, & jucundum os oculoſque ſuaviari. At hæc quidem agreſtium vota ſunt. Novi illecebras Romani cœli; vereorque ne urbaniſſimum hominem blanditiis ſuis captum teneat Urbs diutius, immo totum vindicet, reclamantibus nequicquam provinciis. Habuit illa peregrinas virtutes ſummo ſemper in pretio, ingeniaque ab omni ævo fovit admodum liberaliter, Longoliorum, Muretorum, Barclaiorum indulgentiſſima nutrix. Parine erga Heinſium erit animo, Tranſalpinaſque gentes tanto ornamento ſpoliabit? Hanc enimvero injuriam patiens ac tacitus haud prætercam. Quin vel ob id ſolum, Menagi, atque hoc uno nomine ſodalis tuus novus repente poëta prodibit, ut Tiberinum patrem, Palatinumque ſimul & Aventinum, alienarum opum invaſores, accuſet injuſtæ uſurpationis. Quantum potero, voce contendam, &, ne in mora ſit periculum, in hos jamjam erumpo verſus graviſſimæ indignationis plenos.

O ſeptem gemini colles, Nymphæque Latinæ,
Semperne Heinſiaden, noſtros & habebitis ignes?

Reddite depoſitum, quod pulchra Lutetia vobis
Credidit, & queſtus terræ prohibete Batavæ,
Ingentem repetet multo quæ carmine natum.
Sed ſi vim parat, & dulces pia Roma catenas,
Hoſpiteque in tanto vivum ſpirare Muretum
Longoliumque putat, quorum pendebat ab ore:
Si tali, Æneadæ, nimium gaudetis alumno:
Heinſiadenque mihi noſtroſque negatis amores,
O ſeptem gemini colles, Nymphæque Latinæ,
Non impune feretis: erit namque ultor Apollo,
Qui læſo vati innumeros promittit Iambos,
Divinaſque iras, ſociumque ad jurgia numen.
Teſte Deo, invidiæ ac furti vos arguet ætas
Ventura, & dominæ faciet convitia Romæ.

Sed reprimo me, & ſatis eſt querelarum ob factam nondum injuriam. Nec immerito reſponderet nobis communis gentium patria, quam verſibus modeſtis parum & metu nimis audaci violavimus, Quis tibi ſic timere permiſit? Vale, mi ſuaviſſime Menagi,

Cujus ſanctus amor tantum mihi creſcit in horas.

Ad Nicolaum Heinſium D. F. Ovidii editorem.

PRoles maxima maximi parentis,
Heinſi, Caſtaliæ decus catervæ,
Lis eſt, nec levis, inter eruditos;
Docto profueris magis poëtæ,
Quem tu ſedulus exhibes legendum,
Qualem Maximus aut Corinna legit,
Illi offeceris an magis, diſertum
Qui vatem ſuperas & eruditum
Diſertis elegis & eruditis.

Περὶ

Περὶ Νικολάου Εἰνσίου τοῦ Δανιήλου.

Εἰνσιάδην φιλέω τὸν ἐραστὸν, ὁ μὴ φιλέων δὲ,
Οὐ φιλέεσθ' οὗτος ἄξιος, οὐ φιλέειν.

Ægidius Menagius.

Alexander Morus Nicolao Heinſio S.
De Epithalamio ejus Nuptiis Megapolitani Ducis dicato.

Scilicet hic ego ſum, cenſere poëmata dignus
Heinſiadæ, multo limæ cruciata labore,
Quæ prius Aönides Phœbuſque recenſuit acer:
Heroumque ſuis æqualem heroïbus hymnum,
Poſſe negat Momus quem carpere, carpere Morus
Audebit? nulloſque, tamen reprehendere nullos
Ardelio ſataget nævos, ut Claudius olim,
Qui jam, ſi qua fides, redeat licet, illa probaret,
Heinſi, noſter amor, tantum patris æmule vates,
Quæ modo perlegi, Veneriſque tuoſque triumphos,
Carmina. nunc Manes Arctoi murmura plauſus
Sollicitant illos, & magni nominis umbram.
Ipſe per Elyſios campos & amœna vireta
Exſultans genitor te laudum herede ſuperbit:
Accipit & lætus (manes it fama ſub imos)
Quærendum quondam, quis carminis Heinſius auctor?
Et ſibi graſſantem ſua per veſtigia natum
Facturum ambiguam ſero ſub judice palmam.
Felices thalami! non certe indigna, ſed æqui
Materies operis. felix hoc vate Sibylla,
Et nil ſidereæ jam conceſſura Serenæ!
Vandale Dux, quantum fas eſt debere Camænis,
Nec Stilico veſtros nec Honorius æquat honores.
Ipſa ſuo auctoris minor eſt interprete laurus,
Quem numeri commendat honos, pariterque beatæ
Ingenii torrentis opes in vindice ſurgunt.

Au Grand Daniel Heinſius ſur la viſite que j'ay receue de ſon Fils.

Sonnet.

QUelle nouvelle fleur orne mon jardinage ?
Quel eſprit y retient mon eſprit enchanté ?
De Heins, c'eſt que ton Fils par un trait de bonté
M'y fait de ta vertu voir ſa brillante image.

Il eſt docte, il eſt humble, il eſt jeune, il eſt ſage,
Sa proſe a tant d'appas, ſes vers tant de beauté,
Qu'on voit renaiſtre en luy cette vivacité,
Qui te rend le Phœnix des ſçavans de noſtre aage.

Quoyque l'on ait chanté, que les heros fameus
N'engendrent point de fils, qui ſoient heros comme eux,
Ta Hollande a forcé ceſte reigle fatale.

Et comme elle eſt feconde en eſprits ſouverains,
Tel qui vid deux heros dans le ſang de l'Eſcale,
En verra deux encor dans la race de Heins.

Guillaume Colletet Advocat au Parlement & au Conſeil d'Eſtat privé du Roy.

A Monſieur Nicolas Heinſius, ſur la maiſon de Monſieur Naudé à Gentilli.

Sonnet.

QUe ces lieux ſont charmans! DE HEINS, que je les ayme !
La Nature y triomphe en preſence de l'Art ;
Et comme ils ſont ſans pompe, auſſi bien que ſans fard,
Trente Eſtez m'ont fait voir que leur Maiſtre eſt de meſme.

Jouyſſons

Jouyſſons avec luy de ſon bon-heur extreſme
Puiſque de leur beauté ſa bonté nous fait part ;
Voicy les bois, les prez, & les eaux dont Ronſard
Fit le plus digne objet de ſa Muſe ſupreſme.

Toy qui vois comme nous, ces bois, ces prez, ces eaux,
Et ces longs promenoirs couronnez de rameaux,
Où les Chantres de l'Air font un ſi doux ramage ;

Confeſſe que tes yeux n'ont rien à deſirer ;
Mais en voyant Naude' ſi ſçavant & ſi ſage,
Toy qui n'admires rien, dois-tu pas l'admirer ?

Colletet.

BR VE

Al Sig. Nicolo Heinſio.

De le tue Muſe à i nobili ſudori
S'apre à la noſtra età novo Helicona,
E per far al tuo crin degna corona
Nutre Parnaſo più pregiati allori.

Uditi i tuoi miracoli canori
Solo Heinſio di te Fama ragiona:
Cede Apollo la cetra, e vinto ſprona
Europa tutta à tributarti honori.

Tu, di grand Padre emulator Figliolo,
Segui l'eſſempio de facondi inchioſtri,
E ſe nol paſſi almen l'adegni al volo.

E coſi chiaro in chiaro ſtil ti moſtri,
Che tra Cigni più dotti eſſer puoi ſolo
La Fenice immortal de i giorni noſtri.

Pietro Michiele nobile Veneto.

De Carminibus Nicolai Heinſii, quæ inſcribuntur Italica.

NObilis Heinſiades, magni ſtirps docta parentis,
Heinſiades, Suadæ Pieridumque decus,
Sedibus è Batavis Italas digreſſus in oras,
Italiam pulchro carmine nobilitat;
Carmine, quo numquam Rhodopeia dulcius antra
Audivere, Orpheus dum ſacra plectra ferit;
Carmine, quo mallent Thebarum ſaxa moveri,
Saxa, ore, Amphion blande, animata tuo;
Carmine, cui Phœbus pæne invidet; æthere in alto
Deſtinat & tantæ ponere ſigna lyræ.
Invideat Phœbus. Phœbêo lumine clara eſt
Italia; eſt cantu clarior Heinſiaco.

Franciſcus Roſſerminus Eques D. Stephani.

Balthazar Boniſacius Nicolao Heinſio.

HEinſiade, clari pulcherrime nominis heres,
Inclyte vir, Batavæ maxime gentis honos,
Unde tibi tam blanda venit, tam dulcis avena?
Tam jucunda ſono, tamque canora chelys?
Pelignus vates in te fortaſſe revixit,
Qui per te nobis jam redivivus adeſt.
Scilicet à tanto diſcis tam multa magiſtro,
Diſcipulo cedat doctor ut ipſe ſuo,
Caſca, tibi doctiſque ſimul veneranda, Vetuſtas,
Cum prius ob rugas deſpicienda foret,
Sordibus abſterſis, poſito ſqualore ſenectæ,
Carminibus fulget jam rediviva tuis;
Retrogradum & ſolis curſum ſibi ſentit adeſſe,
Adfore quem multo dixerat ante Plato.

Paga-

Paganini Gaudentii verſiculi ad V. Cl. Nicolaum Craſſum mirifice faventem Nicolao Heinſio.

HEinſiaden Danielem ſatum quod ſuſpicis æquus,
O Craſſe, & claro tollis ad aſtra ſono,
Quodque viro applaudis, merito quo terra Batava
Se jactat, feriens vertice tecta poli;
Rem facis excelſo ingenio probitateque dignam,
Dignam animo, invidiam qui procul eſſe videt.
Hinc etiam grataſque vices pulchramque rependunt
Mercedem Charites, numina blanda, tibi.
Nam dici tua teque jubent; numeroſque ſonoros,
Quîs caneris, mittunt docta per ora virûm;
Ut Craſſi nomen toto memoretur in orbe,
Et reſonâ à fama prœmia digna ferat.

Al Sig^r Nicolo Einſio.

NAto nel terren Batavo, Nicola,
Figlio di genitor famoſo ſaggio,
Facente all'atra invidia eterno oltraggio,
Con lo ſtil, ch'oggidi gli altri ſorvola,

Oh comme l'Elegia voſtra s'en vola
Avvalorata dal Caſſiano raggio
Ver la magion Palladia, per dar ſaggio
Del valor ch'a la morte alto v' incola,

E fa, ch'ognun che prezza e ammira i parti
Della mente ſiderea e dell' ingegno
Excelſo recettacolo dell' arti,

V'acclami, e dica: O del gran padre pegno,
Pegno divin? ch'a voi carmi comparti
Einſio novello nell' Aonio regno.

Nicolao Heinſio, emendanti Ovidium, & Florentiæ degenti in hoſpitio ad inſigne Cupidinis prope bibliopolia.

Epigramma ejuſdem Gaudentii.

AUrea Peligno qui quondam ſcripta poëtæ
Dictavit Veneris filius, atque Deus,
Uſque adeo curas, Nicolae, probumque laborem,
Quo vatem emendas, approbat uſque fovens,
Ut, qua ſcriptorum monumenta illuſtria proſtant,
Illuſtre hoſpitium præbeat ipſe tibi.

Ejuſdem.

L'Albergo di Cupido
Con raggion vi trattiene
Po l'alte magion d'author ripiene,
Perche Ovidio ſi fidò
Interprete d'amore
Da voi riceve honor che mai non muore.

Ejuſdem.

DUm rarum intueor ſtudium, quo clara caterva
Doctorum aſſidue te, Nicolae, colit;
Convenit & crebro, crebroque reviſere gaudet,
De Phœbo & Muſis de Sophiaque loquens:
Hinc equidem miror, mirari deſino at illinc;
Incolit hoſpitium namque Cupido tuum.
Improba non Veneris proles, terrena propago,
Sed qui cœleſtis corda ferire ſolet.

Etruſce.

Etruſce.

SI, Nicolo, con voi
Tien l'albergo Cupido
Non quel terreſtre infido
Ma l' celeſte compagno de gli Eroi
Niun meraviglio prende,
Si à tutti caro, feritor vi rende.

Ejuſdem.

GRatulor, æterna quæ nunc tranſmittis in urbe,
Tempora Phœbeâ commemoranda lyrâ.
Gratulor adſpectum Capitoli, gratulor acrem
Thermarum intuitum cum ſtatuis & equis,
Atque aliis, quæ poſt feralia munera Martis
Tot ſpatio ætatum cernimus eſſe ſuper.
Quæ dum luminibus cupidis luſtraſque ſtupeſque
Heinſiade, tandem talia verba refers:
Vos ego, quicquid adhuc eſtis fragmenta ruinæ,
Pectore ſuſpicio deveneror que pius.

Ejuſdem.

MEntre o Heinſio, i tropei
Di Roma rimirate,
E attonito ammirate
I fatti de i Latini Semidei,
Qual Anacharſi ſaggio
Fate alla morte glorioſo oltragio.

Ejuſdem in obitum Cl. V. Iohannis Baptiſtæ Domi.

FLes merito & quereris, Nicolae, in funere Domî,
Incuſaſque Deos, & fera fata vocas;

Doctum immaturâ tulerint cum morte poëtam,
Et myſtam diæ Palladis eximium.
Sed quid flere juvat, quid mæſtum tundere pectus,
Et non flectendum ſollicitare Jovem?
Carmine quin potius memora decoraque poëtam,
Et myſtam diæ Palladis eximium.

Ejuſdem in effigiem ſummi viri Danielis Heinſii, ſibi à Nicolao ejus filio munus miſſam.

HEinſiadæ effigiem bona ſors dum ſedibus infert,
Librorum omne genus qua mea tecta fovent,
Cenſetur Genius mihi tutelaris adeſſe,
Præſide quo Pallas pulpita docta beet:
Atque domus dominum cœleſtibus augeat auris
Mercurius, gaudet cui comes ire Charis.

Ejuſdem de poëmatis Nicolai Heinſii.

LEntius ire dies mihi, dulcis amice, videntur,
Et lento curru incedere Solis equi,
Dum tua cuduntur Patavî digniſſima cedro
Carmina, ſidereus quæ comitatur honos.
Exſpectare tamen juvat, & pia dicere verba
Titani, ut properet disjiciatque moras:
Moxque ferat donum, quo non acceptius ullum
Allectat Charites, Pieridesque trahit.

Ejuſdem.

CLadibus ereptus quîs nunc premiturque furitque
Parthenope, ô Heinſi, ſiccine gratus ades?
Gratus ades, narraſque mihi diſcrimina rerum,
Quîs caput objecit ſors male fida tuum;
Quîs tamen eripuit te Pallas, & ægide tectum
Incolumem haud tuto juſſit abire lare:

Salvus ut ad Tuſcum rediens gratiſſimus hoſpes
Hoſpitium poſſes cuncta referre mala,
Quæ nunc nobilium ſedes memoranda virorum
Urbs patitur, plebi præda relicta ſuæ.
Suſtinuit pauper nam longæ incommoda pacis
Exutuſque opibus nil ſupereſſe videt,
Præter direptaſque domos natoſque gementes,
Panis nequicquam qui ſibi fruſta petunt.
Omnia dum abſorbet vectigal; gentis Iberæ
Invectum imperio, quotque quibuſque modis!
Quot titulis violenta, quot heu infamia fraudum
Nominibus! quæ quis commemorare queat?
Etſi centenâ muniret pectora voce,
Pectore complexus totum Helicona ſuo,
Non tamen erueret tenebris, atque omne referret,
Quicquid id eſt, quod tot ceu capita hydra gerit.
Uni etenim implicitum eſt aliud, poſcitque ſubinde
A tergo innexum cum grege mox aliud.
O depreſſam igitur plebem, populumque miſellum!
O turbam, nulla eſt qua miſeranda magis!
Quæ tamen exagitata malis, quîs nulla medela eſt,
Tollere tot clades nunc violenta cupit,
Exurens procerum præcelſa palatia flammis,
Quos vocat adverſos perfidiæque reos,
Infenſos patriæ, patriæ pereuntis acerbos
Hoſtes, quos par ſit pendere ſupplicia,
Ob ſcelerum inventas artes, ob nomina mille,
Quîs fraudeſque tegunt, quîs agitantque dolos.
Talia dum memorat plebes agitata flagello
Tartareo, Furias ceu fera Baccha ciet,
Turbidaque inſanit, plateis diſcurrit, in armis
Jus ponens, Regem nomine rite colit;
Promittitque fidem: quin ſe vocat uſque fidelem
Urbem, & Proregem deveneratur ovans.
Interea jubet hoc, jubet illud, & imperat atrox,
Ni Prorex dictet, quæ placuiſſe queant.

Sed

Sed quid ego ambages memoro, quas lumine fido,
Heinſi, adſpexiſti, quæque iterare potes
Ipſe mihi melius. quin omnia talia noſtrum
Sermonem effugiant, effugiantque animum.
Bis genito ut læti libemus pocula Baccho,
Non bona mandantes verba ferenda Noto.

Danieli & Nicolao Heinſiis Patri & Filio.

NOn jam carminibus dicam, quod ſanguis avitus
Vos decoret, Batavi germina magna ſoli,
Non quod Palladiâ nullus vos præſtet in arte,
Quîs-que ſit Aöniæ largior hauſtus aquæ.
Quin, genitor, magnum tanto te dixero nato,
Talem te tanto dixero, nate, patre.
Sic fuit Iliacus patri laus inclyta Cæſar,
Sic fuerat nato gloria digna pater.
At vobis hic ſummus honos, ut dignus uterque
Sit, pater & nato, natus & ipſe patre.

Aliud.

BIna per Arctoum quæ ſidera conſpicis axem,
Lumine quæ gemino ſidera clara micant,
Stemmate dic Batavi rutilantia ſidera cœli,
Dic quoque Palladii ſidera clara poli.
Qualia Ledæi nec habent ſibi fata Lacones,
His modo ſideribus ſunt tribuenda novis.
Gurgite Lethæi numquam tingantur in amnis,
Cum metuant Arcti tingier Oceano,
Eniteant ſimul eſt æquum diſcrimine nullo:
Hoc nati ſidus, patris & illud erit.

Michael Herminius.

In natalem Nicolai Heinſii, D. F. Elegia.

HEinſiadæ genio libamus thura merumque,
Exeat à ſacris turba profana meis.
Qui malus eſt, lepidis qui vatibus invidet, illinc
Sit procul, hanc lucem nec putet eſſet ſuam.
Læta verecundus nobiſcum feſta frequentet
Bacchus, & innocuæ treſque novemque Deæ.
Nec te Diva Venus, puerosve arcemus Amores:
Vos quoque cum Muſis Heinſius ipſe vocat.
Quo valet, ingenium vobis debere fatetur:
Peneque Pegaſea plus potuiſtis aqua.
Ingentis meriti lux conſcia prodidit orbi
Heinſiaden. veſtri muneris ille fuit.
Eminus à Pindo cum ſternuit omen Apollo,
Omina narratur bina dediſſe Paphos.
Creſcentem Cypris Phœbo diviſit alumnum,
Et juveni Patrium Diva præivit iter.
Illa domus teneris aſſuevit amoribus olim.
Heinſiades patrias ventilat inde faces.
Nec negat ardenti genitor concedere gnato:
Indolis hæredem nec negat eſſe ſuæ.
Qualis Phœbeus quoties deferbuit ales,
De mediis flammis altera prodit avis.
Illa piæ volucri pennaſque apicemque reponit,
Auratumque jubar; perpetuamque facit.
Heinſius in pulchro juveneſcit carmine gnati;
Quodque amat, exemplo ſentit amare ſuo.
Sed ſacra natali Senio peragenda ſuperſunt.
Pone, puer, cyathos innocuumque merum.
Nil ſine lætitiâ Bacchi ſuccedere narrant.
Fundite thyrſigero pocula prima Deo.
Mox Veneri Phœboque, tribuſque novemque Deabus.
Numinibus lepidis indiget iſta dies.

Tu

Tu quoque cum ſuperis gnato tua gaudia confer,
Nec promptis, Heinſi maxime, parce cadis.
Quicquid habes vaſtâ complexum mente, remitte;
Et tua ſolenni ſeria tinge mero.
Quæ mihi formoſâ patera eſt evincta corollâ,
Hanc Genio gnati fundo biboque tui.
Inde tibi Genioque domûs. Inniteris ipſe,
Et domus Heinſiadæ, tantaque fama, tuo.
Quamlibet immenſum ſobolem dimitte per orbem,
Ingenii fœtus, & monumenta, libros:
Heinſiaden malles vel totâ laude redemtum,
Et tibi jam tanti gloria nulla foret.
Junge merum votis, quæ filius audiat ipſe,
Seque patris curam ſentiat eſſe ſui.
Vivite felices: & tu, pater optime, creſce
Ingenio gnati; laudibus ille tuis.
Zuerius, extendens nobiſcum vota preceſque,
Lætitiæ partem vindicet inde ſibi.
Jamque animi curas aliquo diſtinguere Baccho
Quærat, & hanc feſtam gaudeat eſſe diem.
Macte Heinſi, ſacriſque tuis votiſque tuorum.
Stamus & ante aras ſolvimus iſta tuas.
Liſa comam ſpargit, cumulatque altaria donis,
Et juvat orantes & præit ipſa preces.
Illa mero modico lætatur pingere menſam,
Nec quod amet, poſthac diſſimulare poteſt.
Nunc & amatorem centum complexibus urget:
Nec timet invidiam, nec memor ipſa ſui eſt.
Illa ſuo Heinſiadæ proprios tranſcriberet annos,
Si poſſent ſuperos flectere vota Deos.
Et flexit ſuperos, quæcunque puella Deorum
Pro tam feſtivo vate popoſcit opem.

Vincentius Fabricius.

Ejuſdem

Ejuſdem Fabricii Epicedium Ermegardis Rutgerſiæ Danielis Heinſii Vxoris.

PArcarum crimen ſuperis, injuſtaque fata
Exprobrare juvat. tandem patientia tanta
Perdoluit, creſcenſque animos injuria vicit.
Publica damna queror. mundus plangoribus iſtis
Læditur: & quantum lacrimis in funere magno
Heinſius indulget, toti deciditur orbi,
Poſteritaſque ſibi præreptum ſera queretur.
Scilicet ejectis ſævo mærore Camænis
Heinſius in fletus tranſit, pectuſque ſacratum
Æternis ſtudiis, ſtudiorum oblitus & expers
Ingenti rumpit gemitu. collabitur ardor,
Et triſti torpore jacet. nec priſtinus ignis
Excitat excelſos animos. quoque omnia fregit,
Quo cœlum invaſit, quo ſæcula mille meretur,
Excidit è manibus calamus: mens ardua nuper,
Nuper ſublimis, ac pulchræ conſcia famæ,
In luctus nunc una vacat. ſedet ipſe, rogoque
Conjugis exſtinctæ mæſtis complexibus hæret,
Compoſitoſque lavat cineres. ſed pectore vivit:
Hic mores vultuſque ſuos Rutgerſia ſervat,
Multa movens, variaque excantat imagine mentem.
Qualis in Hæmoniis bis raptam montibus Orpheus
Luxerat Eurydicen, cum vaſtâ voce reſultans
Eurydicen Rhodope, Eurydicen clamore citaret;
Pone jaceret ebur; nec jam, qui carminis olim,
Eſſet amor; totis marceſſens ſenſibus uxor
Viveret ante oculos. ſic nunc in conjuge vultus
Heinſius atque animos infelix fixit amator.
Jamque agitat ſecum, qualem ſe candida primo
Intulerat thalamo, cum non adſueta rubentis
Tempora velarent & pulchram flammea frontem,
Purpureaſque genas. Mox blandæ gaudia noctis

Cogitat, amplexuſque novos, Zonæque ſolutæ
Primitias verſat. qua diei voce maritus
Cœperit, atque pater. nunc clamat nominis hujus
Dimidium ſupereſſe ſibi. mox ultima tangunt
Tempora mœrentem: quanto pallore jacentis
Semianimos artus & languida viderit ora.
Aruerat jam frontis honos & blanda genarum
Purpura: non oculis idem vigor: illaque mentis
Lætitia exciderat; cum triſti merſa cubili
Deſtitui tandem vitâ Rutgerſia ſenſit.
Adſtitit, ægrotaſque manus effinxit amicâ
Ipſe manu, juſſitque animos revocare maritus,
Et facilem ſperare Deum. ſed quamlibet alte
Conditus, & tremulis prætendens lumina guttis,
Conſcia ſigna dolor tandem dedit. undique totus
Prorupit lacrimarum imber, patremque ſecuta
Jam miſero cum fratre ſoror, ſuper ora parentis
Languidulæ luctum teneris ploratibus auxit.
Donec deficiens poſtremas illa reliquit
Dilectis animis voces: Si nomina gentis
Inclita, ſi proavos didiciſſent fata vereri,
Debueram ſupereſſe diu. non ſtirpis egemus,
Non animi. torvæ deſpectant ſtemmata Parcæ.
Nobilitas ſub morte jacet. ſi reſpicis ævum,
Sum viridi propior: rapimur melioribus annis.
Sed ſatis eſt, vixiſſe parum. ſine labe tenemus,
Quicquid id eſt vitæ. non obſtat fama pudori
Decolor. innocuo candore extenditur ætas,
Quam ſpoliant annis Superi. nec Numina culpo.
Quicquid in hac pulchrum potuit contingere vitâ,
Contigit. ingentes animi fratriſque virique
Sufficiunt famæ. conſuevit Regibus ille,
Et quondam Arctoum decuit, dum vixit, Achillem,
Ad Batavos hoc teſte loqui. ſucceſſibus iſtis
Excuſant ſuperi funus crudele necemque
Erepti juvenis. nunc latum calcat Olympum

Subli-

Sublimis, laudeſque ſuas Rutgerſius audit.
Cui comes inſignis ſpoliis Guſtavus opimis
Ingreditur, domitumque Albim, Rhenumque ſtupentem,
Hoſtilemque Iſtrum, cladeſque & funera ſceptri
Auſtriaci, raptaſque aquilas oſtentat & urbes.
Sed plures titulos poſſum jactare mariti,
Si pateris. toto tua ſunt veſtigia mundo.
Prætereo Venetos plauſus, & præmia tanta
Hadriacæ gentis, inculpatumque favorem
Principis Arctoi, noſtræque inſignia terræ.
Plus eſt, quod tribuunt populi. ſic denique palmas
Decerpis, dum cuncta tenes, dum nomen ubique
Surgit, & à toto laurus tibi plectitur orbe.
Hunc ego conſcendi thalamum, dum fata ſinebant:
Ut caream cunctis, hoc dicar conjuge felix.
Ah quoties laſſos animos complexibus iſtis
Permulſi! quoties, poſt non mortalia magni
Ingenii monumenta, meis defeſſus in ulnis
Ardores poſuiſti illos, mentemque levaſti!
Nunc aliud ſuperi decernunt. cedimus illis,
Cedimus, ô conjux, & triſtis vertitur ordo,
Crudeleſque vices fatorum. muneris unum
Hoc teneo dilecte tui, contemnere mortem.
Dedidici trepidare, & præceptore marito
Profeci. quantum reſtat, nunc denique fructus
Accipe cœleſtis doctrinæ. parce querelis
Meque tuumque animum, teneramque accendere prolem.
Non opus eſt lacrimis. amiſſâ conjuge grande
Poſteritatis habes ſolamen. pellice tantâ
Offenſam nemo, conteſtor Numina, vidit,
Dum vixi: licet ambires manifeſtus amator,
Notaque flamma foret. nihil eſt, cur cedere nolim.
Cedo bonis. heres hæc noſtri nominis eſto.
Quin ſuperant geminæ ſuaviſſima pignora prolis:
Hæc requies mœrentis erunt: hæc ſæpe parenti
Effigiem matris referent. in utroque ſuperſum.

c Hinc

Hinc gravidæ demum lacrimas, & ſæpe repreſſas,
Non tenuere genæ. cum ducens pectore ab imo
Ingentem gemitum, natamque amplexa, ſeveris
Invidiam fecit ſuperis. ah dividor, inquit,
Dividor, ô miſeranda: nec iſtam cernere lucem
Aſpera fata ſinent, qua formoſiſſima tædas
Aſpicies, thalamoſque tuos, inſuetaque diſces
Gaudia. nec teneram velo præcingere frontem
Ipſa parens potero. nequicquam ornata requires
Maternas fortaſſe manus: oculique pudici
Lætitiæ tantæ præclarâ teſte carebunt.
Sed ſcelus eſt, pugnare Deo. tibi candida fata
Evolvat Lacheſis: maternaque tempora vince,
Ut mores: lacrimaſque patris ſolare verendas.
Tu quoque, nate, vale. quas preſſit avunculus olim,
Illuſtres inſiſte vias, ad maxima niti
Arduus, & famæ non degenerare paternæ.
Dicenti injecit dextram, crinemque ſolutum
Immitis ſecuit Proſerpina. labitur illa,
Poſtremoque virum gemitus lacrimaſque cientem
Obruit amplexu. diſcedens umbra piorum
Concilia ingreditur, campoſque nemuſque patentis
Elyſii. occurrunt trepidanti & cuncta ſtupenti
Penelope, fidamque trahens Alceſtin in umbras
Laodamia. locant omnes, mediamque reponunt
Exſultantem animam. circum fæcunda Favonî
Aura parit flores, dulcique adſpirat odore
Narciſſus, violæque, & languentes hyacinthi:
Sacraque diviſas formoſo tegmine frondes
Explicat, & molli laurus complectitur umbra.

Nico-

Nicolao Dan. F. Heinſio Poëmata ſua edenti Iohannes Fredericus Gronovius.

DUm tibi cantati vulgo noſcuntur amores,
Famaque jam patrium ſidera tentat iter,
Nomen & ambiguum Phœbëi redditur Heinsî,
Et duplici lauro prænitet una domus;
Dum ponit triſtes habitus Elegia, noviſque
Cultibus in populos conſpicienda venit,
Atque opere à pulchro lætos capit oris honores,
Atque hederæ myrtum miſcet, amice, tuæ;
Non minor heroo Auriacos æquare triumphos
Armatumque decus ſuſtinuiſſe pede,
Ingenioque potens promittere cuncta ſecundo,
Quæ ſolum docuit larga Thalia patrem:
Nos procul Andinis Meduanæ dulcia ripis
Captantes placidus frigora ſomnus alit.
Neſcio jure vacem; nec ſim deſertor an erro.
Eſt ubi permittant jura vacare loci.
Sive hic ætherio trahitur qui ſpiritus hauſtu
Ingenuæ mollit corpora pigritiæ:
Sive catenati grata intervalla laboris
Blandior hic genius conciliare ſolet:
Seu toties noſtro Pindi laſſata vocatu
Numina damnatum deſtituere caput.
Tu melior, tam rara quies & vivida virtus
Ad laudem pleno quem jubet ire gradu.
Atque ô perpetuos tecum mihi vergere ſoles,
Et liceat juncto ſemper amore frui!
Non ego, ne torpor me frangeret iſte, vererer,
Diceret abſentes nulla querela Deas.
Tu mihi, ceu celſæ plauſu cervicis adulans,
Ferratave acuit calce magiſter equum,
Utque citat quadrupes, non primæ gloria palmæ,
Ante alios currus ſe comitemque jugi,

Subjiceres vivamque facem ſtimuloſque potentes,
  Et facilem raperes artis ad omne decus.
Tum ſubito veteris monumenta per omnia veri
  Æmula me tecum duceret uſque ſitis.
Primus ego & docilis, proprium quæ cura nitorem
  Felix Naſoni reddere, ſumta tibi.
Quæque, niſi aſſimilis male pervia protinus arti,
  Ars tegit auctoris, luce patere novâ.
Me, cum ſeducto tibi venit Apolline carmen,
  Ab Naſone ſuo quale Corinna tulit.
Aut Nemeſin cupidam quod rure avertit ad urbem,
  Detinuitve oculos, Cynthia pulchra tuos,
Diſcendum Muſis, diſcendi prima voluptas
  Inſereret monti Pieridumque choro,
Interdumque brevis morientes excitet ignes
  Impetus, & numeris verba ligare juvet.
Tum fruſtra mihi quod doctâ foret aure ſodalis
  Rejectum, quavis laude placere velit.
Ipſe licet magno genitus Jove monſtra novercæ
  Alcides ſociâ non domat abſque manu.
Dixerit Ægides, nec non Salaminius heros,
  Atque impar quamvis Thiodamante ſatus,
Nec noſci erubuit fido comitatus Achate
  Dardanides, quamvis huic Dea mater erat.
Tydidæ comitem, Tydiden tollat Ulyſſi,
  Qui velit amborum forte carere dolos.
Sæpe tamen fortem fecerunt militis arma,
  Cum non degeneri pectore tacta, virum.
Prodidit iſta tuas, genitrix Nereia, fraudes,
  Atque alios habitus ars tibi, Achille, dedit.
Sæpe quis alterius mirans incautus amores,
  Dum legit externos, fecerat ipſe ſuos.
Et mihi, quando tuis licet haud dum vultibus uti,
  Junctoque exemplo pellere ſegnitiem,
Mitte tuas curas. ſola hæc medicina veterni
  Rurſus & agnoſcet ſe prior ille vigor.

Hic

Hic ego præſentes mirabor in ordine divas,
Hic raras genii non ego tardus opes.
Hic meus ut molli æternum ſe animaverit ære
Heinſius: hic mixtus cum patre natus erit.

Ejuſdem ad eundem.

TE quoque, dum celeris tentas veſtigia famæ
Nominibus magni non peritura patris,
Degeneri Livor jamdudum dente laceſſit,
Livor præclaris umbra comeſque viris.
Felix, cui primæ feſtinat flore juventæ
Ingenium laudes & decora alta ſenum.
Credimus & ſimilem patriis virtutibus iſto
Te genus, Heinſiade, poſſe negare minus.
At tibi mens atrâ ſqualet cui tabe veneni,
Quoque cares, vati non ſinit eſſe decus,
Comprecor, ut maneat ſententia, nec ſit in illo
Pectore, cui quondam, quod facis, eveniat.

Ad Nicolaum Heinſium Dan. Fil. Cum inter ſerventia terra marique Batavorum arma recudi poëmata ſua curaret.

HEinſiade, Charitum ſoboles, cui magnus Apollo
Doctaque ſe toto proluit unda ſinu;
Grandis honor Patris, ſummos præcurrere vates
Par, & Hyantæum ducere digne chorum.
In patriam maleſana tuam bacchatur Enyo,
Terraque flammigeris horret & unda globis.
Inde paludatus late trahit agmina Præſul,
Hinc ciet immenſo claſſica Brito mari.
Tu procul Arctoam jampridem miſſus ad Aulam
Sollicitis ardes addere rebus opem.

Belgica Parrhaſio demonſtras fœdera Regi,
  Quidque ſibi ſocius ſpondeat inde Leo.
Non tamen interea veterem deponis amorem,
  Pallada quo dudum Pïeridaſque foves.
Te duce principibus facies nativa poëtis,
  Priſcaque lux tenebris, te præeunte, datur.
Sic Aſclepiaden te ſentit hiulca vetuſtas,
  Sic ſenio lapſis prima juventa redit.
Nec minus ingenium, ſacros dum concutis ignes,
  Quos ſanas, pariter vincere poſſe, doces.
Mantua miratur, miratur Sulmo canentem,
  Aſſurgit Siren Bilbiſitana tibi.
Corduba non à te didiciſſe recuſet acumen,
  Maxima non palmam mittere Roma neget.
Ipſe tuis animum numeris demulcet Apollo,
  Explicat his frontem turba novena ſuam.
Et cum barbariem plenis jam faucibus orbis
  Hauriat, & Sophies exſulet omnis honor,
Te ſolamen habet, te, quo nova monſtra refellat,
  In paucis primum gaudet habere caput.
Et nunc belligero cum carmina reddere ſæclo,
  Digna cedro & Phœbi numine plena, paras,
Calliope, circum poſitis prope cincta maniplis,
  Temnere Bellonæ ſic fuit auſa minas:
Ne furibunda tuas nimium jactaveris haſtas,
  Omnia ne lituis cedere finge tuis;
Pone tropæa potens armis: locat ecce tropæa
  Heinſiades longe nobiliora tuis.

Joachimus Paſtorius ab Hirtenberg, Eques,
Conſiliarius & Hiſtoricus Regius.

Ad Phœbum, pro Nicolao Heinſio Dan. Fil. graviter Gedani febriente, votum.

SEu dea, ſive deus, ſeu carminis auctor, & herbas
 Præſtes, ſeu numen pectine, Phœbe, veni.
Phœbe, veni, quacumque tuâ de ſede, Gedanum;
 Nec pigeat noſtros te ſubiiſſe lares.
Ecce tuum noſtrumque decus, clarique propago
 Sanguinis, Heinſiades languidus ecce jacet.
Ille Aganippæis pulcherrima gloria lymphis,
 Ille tui princeps, Phœbe, poëta chori;
Delicium ille Deûm, quem Gallia docta, Quirini
 Mœnia, quemque aliæ percoluere plagæ;
Ille tuis vitam geniumque reducere doctus
 Vatibus, & creperis lampada ferre libris;
Ille Batavorum modo publica Suada per aulam
 Gothida, & ad quævis munia ſumma ſatus;
Ille mihi jam, Phœbe, jacet laſſatus, & acri
 Deficit exhauſtus languida membra gelu.
Huc jam dictamnus, huc jam panacea ferantur;
 Huc veniat, medicâ quicquid ab arte juvat.
Phœbe, veni, fas hoc ut lumen numine ſurgat
 Adſtite. quid differs debita? Phœbe, veni.
Aut ego te falſum nomen numenque vocabo:
 Theſſalici pecoris tu mihi paſtor eris.
Præſtet Atlantiades quod te modulamine, dicam;
 Quodque ſit is potior te crepitante chelyn:
Quodque tuam pepulit procul æthere Juno parentem;
 Quod nec humo, quod nec diva recepta mari eſt.
Armentum tibi quod rapuit Cyllenia proles,
 Laudabo, & factum carmine jure feram.
At tu ſi dederis noſtro, quam poſco, ſalutem;
 Protinus & medicam ſenſerit æger opem;
Si meus Heinſiades morbo cedente levatur,
 Deque triumphatâ febre tropæa feret,

Si poterit noſtra ſpectarier hoſpes in urbe,
Si patrios rurſum viſere ſalvus agros;
Tu mihi, tu Pindi columen, columenque deorum;
Tu mihi, Phœbe, deus, tu mihi numen eris.
Carnia reſtituam tibi jam ſollemnia feſta,
Feſta tuis pridem non celebrata tholis.
Te juvenemque ſenemque canam. tibi pagina noſtra
Surget in æternas officioſa manus.
Nuſquam laurus erat, cum te Peneïa Daphne
Cepit amatorem. laurea tota tua eſt.
Pythia cantabo te vindice ſacra, tuique
In matrem Niobe teſtis amoris erit.
Extollam veteris Monumenta rigentia noxæ:
Deducam dextræ plurima mira tuæ.
Denique de vivo ponam tibi marmore ſigna,
Quæ meritum tantæ teſtificentur opis.
Phœbe, tuum noſtrumque decus
Phœbe, tuum Heinſiaden, Phœbe, meumque juva.

Johannes Erneſtus Schmiden.

In Genethliacon Magni Galliarum Delphini à Nicolao Heinſio conſcriptum.

BOrbonii niteant auro cunabula Regis;
Et radiet gemmis purpura læta ſuis:
Heinſiadæ, ſolidam debet cui Naſo ſalutem,
Sanctius his potuit Muſa parare decus.
Nempe aliquid Phœbo donabunt auſpice vates,
Quod Regum (fas ſit dicere) vincat opes.

Johannes Petrus Titius.

In

In Poëmata Nicolai Heinſii Dan. Fil. Ad Lectorem.

ACcipe, quæ memori celebranda Poëmata Famæ
Heinſiades, Pindi gloria prima, dedit.
Nobile depoſitum, Phœbus cum cerneret ipſe;
Hæc, ait, hæc noſtræ ſunt monumenta manûs.
Ingenio magnum quivincat & ore parentem,
Filius, è vatum millibus, unus erit.

Johannes Petrus Titius.

Ad Phœbum, pro Nicolao Heinſio, cum per Flandros Gallias aditurus eſſet, Scazon.

CÆli rotator, imperator aſtrorum,
Stupende princeps claritatis & lucis;
Qui cûncta curru circulatus aurato
Vitale magno lumen imputas orbi;
Idemque, rerum duplici potens ſceptro,
Amœna docti regna temperas Pindi,
Æterne Phœbe, dux paterque Muſarum,
Te triſtis ambit inſolentibus votis
Gens ſacra vatum, gens ubique perculſa,
Serves euntem, ſi quid uſpiam ſervas,
Dum per Morinos Martioſque Gordunos
Ad pulchra Galli tendit Heinſius regna.
Per & lepores & lubentias omnes,
Per promicondas elegantiæ Divas,
Per quicquid ipſum genitor efficit ſcire,
Quod neſcit orbis, inclytum caput terris
Tibique ſerva. ſanguen illud herois,
O Phœbe ſerva, qui tuo minor plectro
Concedit uni, grande ſæculi nomen
Et fama noſtri, ſæculique non noſtri.

Si tot tropæa, tot tibi laboratos
Fati triumphos; ingeniſque ſucceſſus
Rex ille vatum conſecravit immenſi:
Sis blandus illi, ſis benignus ac mitis,
Dum fauſtitatem poſcit unico gnato,
Et ſupplicantem contubernio Divûm
Sequeſter offer. ſiſtat Æolus ventos,
Et belluoſis frena Circiis indat:
Pandat fluentis prona vela Juturna:
Compeſcat enſes, horridaſque graſſantum
Defendat iras Celtibericus Mavors,
Et totus æther, & ſatellites cœli
Non uſitatæ vim faventiæ prodant.
Hoc te, vel iſtis plura, Dive, non nolle
Cuncti vovemus. hoc vovent & expoſcunt
Nymphæ Ubiorum, Naïdeſque lympharum,
Quîs parva dominas æquat urbium Spada;
Certæ ſalutis auctor Heinſio Spada.
Hoc poſcit ipſa, quam periculi ſpretor
Et hoſtium ardet, clara lilio tellus,
Et grata Muſis, fortium Scalanorum,
Brenni nepotum, magna mater ac nutrix:
Ut rite poſſit æſtimare divinam
Et invidendam Cæſaris ſui prôlem,
Heinsî labores & propagines Heinsî
Fotura molli nobilique complexu.

Johannes Schildius.

Johan-

Iohannis Smithii de Pinacotheca ſua Epigramma ad Nicolaum Heinſium magni Danielis Fil.

TErræ clauſa ſinu bis ſex poſt ſæcla retexit
Nuper foſſoris rudera forte manus.
Noſtra recens eâdem digeſſit cura, ſed arctâ
Cum domino juſſit ſede manere ſuo,
Non contenta novo ſors blandior auget honore,
Hugenidæque effert Heinſiadæque lyrâ.
His Batavos alis fines evecta, per orbem
Me quoque luctantem rudera noſtra vehunt.
Quo rapimur? Phœbi curru ſcrutarius! illi
Sat ſit humi parvo volvere ſcruta lare.
Aut ſi conſiliis ductorum & curribus uti
Fata jubent, præceps ne ferar, illa velint.

Nicolao Heinſio Dan. Fil. In aulâ Sereniſſimæ Suecorum Reginæ viventi.

HEinſi, quo minor eſt vates, qui maximus audit,
Alter in extremis Naſo vidende Getis,
Auſpicio meliore tamen: qui, ſicut & ille,
Auribus Auguſtis carmina digna canis.
Qui numeris ſimiles ſine culpâ includis amores,
Promis & Idalios ex Helicone ſales.
Adde decus generis, magni decus adde parentis:
Et tuus eſt genitor, quod fuit hujus, eques.
Si vacat, & mereor; lege carmina, quæ tibi trado,
Quæ tibi ſed trepidâ vilia trado manu.
Artificem venam mihi durus Apollo negavit;
Ingenium finxit nulla Minerva meum.
Nec mea, quæ tua, ſors, conſcendere Palladis arces
Vix mihi plebeias fas ſuperare caſas.
Tentavi cantare tamen: ceu garrula cornix,
Quæ ſtudet auditos reddere voce ſonos.

Tentavi cantare Deam: cui ruſtica Phyllis
Egreſſæ vires jam foret artis opus.
Tentavi. erubuique offendere Principis aures,
Et cecini, juſſâ voce tacere, nihil.
At mea ſi Clio, quem non habet ipſa, vigorem
Hauſerit à Genio, ſumme poëta, tuo:
Tum quoque ſe ſperet placituram Principis auri.
Nam niſi divinos non capit illa ſonos.

Johannes Chriſtianus Keckius Argentoratenſis.

Beato cineri Nicolai Heinſii Dan. Fil. cum falſo mortuus ferebatur, A° CIↃ IↃC XLVII.

QUid tibi in hoc caput eſt, ſævæ inclementia mortis?
Parce immaturam præcipitare colum.
Dum viret & dulces pubeſcens cogitat uvas
Pampinus, aut primo ſurgit ariſta ſolo,
Stat falcis ſecura, & nulli læſa bipenni
Luxuriat, vernis conſpicienda comis.
Ipſe pater Nereus naſcenti parcit Eöo,
Et ſero occiduum condit in amne diem.
Tu rutilos oculorum ignes, tu frontis honorem,
Quique verecundo luſit in ore lepos;
Tu vitæ auroram, virideſque intercipis annos,
Et patris & patriæ carpis acerba decus.
Quid facis? Aönias jam ſcandere cœperat arces,
Lectaque de ſummo vertice ſerta tulit.
Ille heu, quem victæ mirata cacumina Cyrrhæ,
Et Muſæ poſitis obſtupuere lyris;
Cujus Tarpeiæ didicerunt carmina rupes,
Quem flavas Tiberis murmurat inter aquas;
Mox majora volet, cœptoque inſtare decori,
Et ſenſim ſeſe vincere perget honor.
Mox totum implebit numeris vivacibus ævum,
Et magno audebit non minor ire patre.

Sed tamen eſt tanti miſeræ faſtidia terræ,
Plenaque non falſis gaudia falſa malis,
Turpeſque exuvias noſtri monumenta pudoris
Linquere, & inviſo corpora ficta luto;
Et procul ætheriæ divortia carpere ſedis,
Ambroſiaſque poli præripuiſſe vias.
Illic noſter ager redimitus ſidere crinem,
Pectoraque adſpecto numine tacta gerit,
Et lethi ridet leges. Quid denique geſtis,
Funereas quaſſans, trúx Libitina, faces?
Non moritur, quiſquis celerem præcepit Olympum;
Et prius in cœlis, quam moreretur, erat.

Terram levem precatur Vitus Beringius Danus.

Nicolao Heinſio Richardus Giffordus Britannus.

ANnus abit: Phœbum condit Thetis omnibus undis,
Ulta per ambiguas ſpicula miſſa manus.
Laus vatum, Heinſiade, priſcis æquande, tuoque
(Crediderim majus quod decus eſſe) patri;
Te petit, ex alio petitur quæ gloria mundo,
Ingeniumque fovet terra poluſque tuum.
Macte animi: tibi Zona ſuos fera contrahit ignes,
Et Canis emeritos excubat ante pedes.
Jam tibi Phœbêas Aurora inflectit habenas,
Mutatoque recens Phoſphorus inſtat equo.
Jam tibi formoſam Nabathæo è littore concham
Porrigit Eoæ prodiga Doris aquæ.
Quam Venus eſſe ſuam cupiat, feret altera. major
Injecit primas nam tibi Diva faces.
Liſa, cui cedit, Pimplæa quicquid in umbra eſt;
Liſa Deos, Batavis Liſa datura Deos.
Scimus, ut abrupto jam Sequana ſenſerit alveo
Ingenium lymphis purius ire ſuis.

Palluit,

Palluit, & Rheno patrios invidit honores.
Quid, quod Scaligeros vexerit ille, juvat?
Invideant Arabes: noſter ſinè crimine Phœnix
Vivit, &, ut vivat, cuncta parentis habet.
Prole, pater, gaude: tibi non tulit Haga ſecundum.
Hoc quoque, crede mihi, ſi ſuperere, tuum eſt.
Surgentem jactet, jactet gens nulla cadentem;
Quando domus Phœbos protulit una duos.
Ah quam ſunt ſimiles! hoc ille beatior uno eſt;
Phœbus in occiduo clarior orbe micat.
Quid tum, ſi reſtant pauci, quod abominor anni?
Ingenio partos non rapit umbra dies.
Felices animæ, queis primum nobilis ardor
Naturæ tenues tranſiit arte vias!
Æmula quid lentum damnas, Proſerpina, fatum?
Styx riget Aöniis ora rigata vadis?
Auguror, exſtinctum tellus Byzantia, Thracem
(Perſephones fruſtra tota quod aula vetet)
Audiet; & Batavos mirabitur Hebrus olores;
Dicet &, Hic cycnum vincit, & ille, meum.
Vos ô, vos docti fidiſſima lumina mundi,
Fortunæ plenos pandat uterque ſinus!
Quas ſolet, aut pôterit, Livor paret improbus umbras.
Quæ micat in tenebris, lux magis illa micat.
Hic ſit, ut eſt, longum juvenum flos, ille ſenectæ;
Tuque legas laudes illius, ille tuas.

Ejuſdem Apoſtrophe ad Vrbem de adventu Nicolai Heinſii.

HOſpita ſeptenos, Urbs altius exere colles:
Jam ſatis eſt urnis ruderibuſque datum.
Exſul ab ætherio non tantus venit Olympo,
Cui minus Auſoniâ tutus Olympus erat.
Scilicet à latebris nomen dabit ille pudendis,
Quem, ceu fraterno gloria jure præit.

Ille

Ille capax vaſti, quaqua patet ætheris heres
Se tegat, ignotum qui finit eſſe nihil?
Attulit æternos miles Priameïus ignes:
Cynthius æternos ſi ferat, ille feret.
Pallas, quæ Martis, quamvis non Marte, carebat
Urbe, ſacerdotis ſigna ſecuta ſui eſt:
Deque Palatinâ circumſpicit arte ſorores:
Et placet, & pulchra eſt, quæ modo clauda fuit.
Hinc Divos Divumque aras, hinc arma virumque,
Hinc aliquis ſomnos dicet, Iüle, tuos.
Si quis amat, flammam Didus is flebit utramque.
Cauſa eadem, atque idem finis utrique fuit:
O Urbs! ô magnum terris caput! hoſpite felix;
Hoſpite, qui mundi, quod videt, auget opes!
Æneam ut totum ſuperet, totum ille parentem
Attulit, & plus quam patris imago ſui eſt.

Εἰς Νικολάον τὸν Εἱνσίου, ὅτι πᾶς τις φθάσας ἑαυτὸν ἐν τοῖς ἐπαίνοις εὐτυχεῖ.

Ὄλβιος ὃς τὰ πρῶτα τεὸν δεδαημένος ὕμνει
Τὸν κορυφὸν, καὶ σῆς ἄνθεα τῆς σεφίης.
Τῷ σέλας, ἣν ἐκ σεῖο βολαῖν ἐρικυδὲς ἀνάψαι,
Οἷα παρ' ἀντιτύπου τηλόθεν ἠελίου.
Κεῖνον σὺν Χαρίτεσσι, παρ' Ὀρχομένοιο ῥόησι,
Νύμφαι ὅλον, γλυκερῆς μητέρες εὐκλείης.
Καὶ στεφάνῳ πολέκασθεν, ἐϋστεφάνοιο θεαίνης
Ἀτθίδα τὴν Βαλαυῶν τῆς διαδεξαμένης.
Ὄλβιος ἂν κείνου τοῖον λόγοις ἄνδρα γεραίρων,
Τῷ γένετ' εὐτυχίη τοῖα καὶ εὐστοχίη.
Ξεῖνος ἐγὼ τί λεράσαιμι; λαλεῖν ἔχω οὐδένα μῦθον.
Ἄρξομαι ἐκ μεγάλου, ὡς Διὸς, Εἱνσιάδεα.
Ἰλήκοις πατρὸς εὔγμα φερώνυμε, μακρὸς ἐραστὴς
Εἰ πύματος τῶν σῶν ἔμμι δ' εὐμενετῶν.
Νοῦ γὰρ ἐπὶ ποθέοντα νεοκλεὲς ἅρμα πελάσσαι
Οὐκ ἔνι καὶ νοεραὶ πεῖρατ' ἔχουσι θεαί,

Λειπόμεθ'

Λειπόμεθ᾽ ὕστατοι περὶ τὸν δρόμον ἄρθμια βάλλειν
  Εἰς κλέος ἀλλότριον τοξοπονησάμενοι.

Ὀδόαρδος ὁ Περσίου Βρεττανός.

Ad Nicolaum Heinſium Dan. Fil. Carmina ſua publica luci deſtinantem Epigramma.

HEinſiade, magni Danielis magna propago,
  Magnaque Belgarum, gloria, magne decor,
Ne vitio ignotæ vertas conamina Muſæ,
  Quæ tibi jam ſtreperâ cantat Apollo chely.
Namque mihi ſtimulos addit Paſtorius, ille
  Muſarum & Gedani non periturus honor.
Te memorans, Batavus quamvis Mars fulmina cudat,
  Aönidis cudi ſacra jubere tuæ.
O macte, & toto fervent dum prælia mundo,
  Carminibus pariter fervere præla jube.

Andreas Jaski à Jaskindorff.

ADOPTIVORUM CARMINUM

LIBER SECUNDUS,

IN QUO

BELGARUM MUSÆ.

In verſus triumphales de Breda expugnata Nicolai Heinſii Dan. Fil.

O Superis dilecte puer, ſuperumque propago,
Nec puer, at jam vir, nec quoque patre minor;
Jam ſapis à cunis: ipſâ cum luce poëta es;
Et præit ætati mens generoſa ſuæ.
Quid tibi creſcentes properas decerpere lauros?
Ne propera; laudes præripis ipſe tibi.
Quid ſine rivali certas? quem vincis, ab illo
Vinceris, & victor non niſi victus abis.
Ni ſuperet princeps Breda majore triumfum,
Non poteris verſus tu ſuperare tuos.

Johannes Foreſtus ſupremæ Batavorum curiæ aſſeſſor, cognatus cognato.

Nicolao Heinſio Dan. Fil. Conſtantinus Hugenius Zulichemius S. P.

HEinſi, maxima maximi Parentis
Spes, laus, delicium, intimique amores:
Heinſi non puer; erudita proles,
Imberbi ſenio, Patris ſtupendi;
Quæ te colluvies ineptiarum
Lectorem petit, ire trita cœpit
Per veſtigia, queis ſolet mearum
Ultro colluvies ineptiarum.
At ſpecta, Juvenis diſerte, ſpecta,
Hæc in tempora natus es, quibus te
Obfirmarier arduis, paternis
Exemplis decet: Ille ſic & alſit
Et ſudavit, & impotentis ævi,
Nugacis, ſtolidi, inſcii, impudentis,

Obtun-

Obtundentis, ineptientis ævi
Totam ſuſtinuit dicacitatem.
Jam ſuccenturiare, jam ſubito
Ad faſtidia longa nauſeanti.
Non omnis noceo; Deos Deaſque,
Quarum præſidio Poëta, quarum
Rhetor præſidio parente dignus
Audis, Heinſiade parente, teſtor,
Hæredem ingenii, ut moleſtiarum,
Toti te ſimilem patri videre,
Totum te cupio videre patrem.

Aliud.

CEdite Pegaſei fontes, & fabula fiſſi
Montis: habent acidæ, quo rubeatis, aquæ.
Eſt in Spadanâ veſtræ vis æmula rupe,
Dignum laude virum poſſe vetare mori.

Nicolao Heinſio Magni Danielis filio ab Eburonibus & vita anguſtiis reduci accinebat C. Hugenius.

Ejuſdem in Naſonem à Nicolao Heinſio recognitum.

INgenii flammam, cui non vidiſſe parentum,
Non vidiſſe liquet ſæcula ſera parem,
Quam male præſumſit qui tunc tua ſceptra tenebat,
Roma, Tomitanas perdere poſſe nives,
Quam tenebris obſcura ſuis Inſcitia, quam ſe
Sperarant Anni jam ſepeliſſe ſuis,
Heinſiades magni rediviva parentis imago,
Ille tibi, Naſo, proximus Heinſiades,
Sic ardere facit, ut, cum puriſſima luxit,
Tum quoque non, dicas, purior illa fuit.
O facinus forte, ô veteri res digna Triumpho,
O ingens ævo gloria parta novo!

Hein-

Heinſiadæ cedunt iratus Cæſar, & ipſo
Sævior iratọ Cæſare longa dies.

Conſtanter.

Nicolao Heinſio, Dan. Fil. Cum Bredam expugnatam nobis obtuliſſet.

HActenus invictæ ſublimia mœnia Bredæ
Ceperat Auriaci fortior hoſte vigor.
Ceperat, & tantis antiquum laudibus ævum
Vicerat, atque Aquilas, Roma ſuperba, tuas.
Obſtupuit titulis, nec ſe quoque dicere vera
Credidit hiſtoriis nuntia fama ſuis.
Tantaque Mæonio miracula condere verſu,
Nec quiſquam potuit Principe digna loqui.
Vatibus Heinſiades aliis illuſtrior exit,
Et tantum patrio pectine tentat opus.
Reſpondet generi facundia; Muſa triumpho;
Et ſapit annoſum prima juventa ſenem.
Ut fatear, ſtupui miracula maxima jungi,
Sic Bredam captam, ſic potuiſſe cani.

Ex tempore Pibo à Doma.

Nicolao Heinſio Dan. Fil. Poëmata ſua edenti.

SIc decet heroum natos virtutis avitæ
Accumulare decus! majoribus ire per altum
Auſpiciis, famamque novis extendere factis,
Et dignam egregio ſobolem præſtare parente!
Talibus haud latuiſſe datur: ſed ſperat ab illis
Patria, & arrectis expectat maxima votis,
Factaque perpetuis ævo certantia faſtis.
Spiritus hinc urget ſublimis, calcar honoris
Hinc pudor ingenuos exercet laudibus annos,

 Illu-

Illuſtreſque animos acuit præſtantibus auſis:
Ne generis ſint monſtra, ſuæque injuria ſtirpis,
Degeneres fuci, contra quos clara parentum
Pugnet nobilitas, & lumen præferat umbris.
Scilicet egregio quo ſanguine major avorum
Filius, hoc, ſi vita procul melioribus auſis
Torpeat, in tenebris obſcurius exigit ævum:
Et pater illuſtris magni ſplendoris acerbam
Eclipſim in nato patitur, præclaraque facta
Stigmata natorum, famoſaque crimina fiunt.
Sic, ubi ſol medium radiis accendit Olympum,
Si claram triſtes ſpeciem mutarit in umbras,
Involvit cæcum tenebris majoribus orbem.
Hoc puer Aſcanius, patriæ virtutis imago,
Cavit, & egregiis pecora inter inertia votis
Optat aprum aut fulvum deſcendere monte leonem.
Nobilis hic ardor, te vis hæc enthea mentis,
Heinſiade, magni ſoboles generoſa parentis,
Compulit ad patriæ virtutis tendere culmen,
Et claras majorum animas, tituloſque tuorum
Illuſtrare nova virtutis luce parentum.
Tu Batavis lux una tuis, lux una Camœnis,
Reſtituens Muſas clarâ in tellure nitori
Antiquo, vitamque ſacris dans vatibus omnem.
Per te Naſo viget, poſt tot ſua fata ſuperſtes,
Exſilioque redux, famam nunc terminat aſtris,
Heinſiadæque, inquit, calamo non doctius umquam
Majeſtas meminit ſeſe Romana locutam.
Te celebrat vates, Pharii laus prima Canopi,
Nobilibuſque notis gemmiſque illuſtrior exit
Heinſiadæ. Captæ celebrant te mœnia Bredæ,
Mæoniis cantata metris, æquataque verba
Principis invicti geſtis: te pignus amoris
Officioſa manus laudes celebrare ſodalis
Sueta canit, nomenque tuum ſuper æthera tollit.
Heinſi, vive diu! ſic de te turba novena,

Et Latiæ certet quædam omnipotentia linguæ,
Grataque pro meritis tibi Patria præmia reddat.

Amico ſummo conjunctiſſimoque L. M. S. Pibo à Doma, illuſtriſſimis DD. Friſiæ Ordinibus à Conſiliis, Secretis, & Advocaturâ.

In Editionem Ovidii à Nicolao Heinſio noviter adornatam.

DUxit in ignotos ſeu te Venus alma receſſus,
Seu colis Elyſias, & pia rura, domos;
Seu qua tenet ſedes te fortunata beatam,
Ærumnis hominum luminibuſque procul;
Pars Ovidî melior, quam non capit urna, nec arctis
Incluſam ſpatiis Sarmatis ora tenet;
Tempora ſuccurrunt ecquid tranſacta, tuarum
Ecqua tibi rerum poſthuma cura manet?
An ſubit Aönidum tranſacta laboribus ætas;
An piget ingratas te meminiſſe deas?
Credere fas, operum quæ Roma probavit ademti
Vatis, ad Euxinas dum gemit exul aquas,
Et quibus innumeros, Roma pereunte, per annos
Noſcetur populis, cogeris eſſe memor.
Illa quidem, vates ſibi quod prædixerat olim,
Proſequitur famæ non morientis honos;
Quin præiit Latios, quocunque ivere, triumphos
Nominis æterni quod meruere decus;
Ivit & in populos qui non tremuere ſecures,
Ignotos Aquilis perſonuitque locos:
Et tamen illa ſuæ labem vitare ſenectæ,
Temporis & ſævas non valuere notas:
Temporis, illuſtres nequiit quod perdere curas,
Fecit at innumeris vulnera mille locis.
Hei mihi! nil ſancti eſt cunctis fera dente tremendo
Imminet, & morti tradit adeſa dies.

Illa tuos auſa eſt Ovidi temerare labores;
Et quorſum curis parceret illa tuis?
Pagina Mæonidæ fatum venerabilis idem
Pertulit, & profugos Muſa locuta duces;
Pieridumque ſacros quotquot miramur alumnos,
Laudati leges has ſubiere viri.
Ecce tamen ſerus, poſt tot, modo, ſæcula, vindex
Aſpexit caſus indoluitque tuos,
Cunctaque diſpereant ævi monumenta prioris,
Increpat, hæc certè non meruere mori.
Reddidit hinc primum demta rubigine cultum,
Implerunt avidas quo modò nata manus:
Qualibus immenſæ cumulavit præmia laudis,
Plauſit & innumera Martia Roma manu.
Aſpice, formoſæ redivivo in flore juventæ
Squallorem ſenii depoſuere ſui.
Aſpice, cognoſces, & nil dubitanda parentem
Invenies certis cuncta referre notis.
Pars Ovidi melior, certè poſt funera felix;
Accipis à Batavâ munera quanta manu!
Nemo, peregrinis poſtquam expiravit in auris,
Nemo dedit miſero quæ dedit iſta viro.
Non qui marmoreis cineres ſacravit in urnis,
Et ſparſit violis, & tua buſta roſis;
Placatura tuos, non qui dedit annua manes,
Quamvis in Geticis juſta Latina locis.
Glorior Heinſiaden longè potiora ferentem;
Glorior in Batavis emicuiſſe meis.
Heinſiades Ovidi cunctos prævertit, & unus
Contulit in cineres maxima dona tuos.
Ille tuis prohibet quidquam decedere curis,
Et ſenium magicâ depulit inde manu;
Quâ ſocerum prius arte ſuos revocârat in annos
Phaſias, & triplices luſerat ante deas.
Reſtituit monumenta tuæ ſublimia famæ,
Et labens humeris ipſe ſubivit onus,

Acci-

Accipe quos ſumpſit ſibi non invita labores,
Qua non eſt Phœbo notior ulla manus;
Et gratare tibi; non vênit ad iſta profanus
Sacra, vetus Phœbi Pieridumque comes.
Illum Theſpiades altas Heliconis in umbras
Abductum, ſtudiis erudiere ſuis;
Hauſit & arcanas his præceptricibus artes,
Et cecinit modulis annumeranda tuis:
Quæque legens aliquis, tollas ſi nomina, dixit,
Pelignam poterant iſta decere chelyn:
Spiritus Heinſiadæ ſubiit præcordia felix
Quo cecinit civis Sulmo movente tuus.
Haſce viro mea dant, has poſt mea ſecula laudes
Libera venturi temporis ora dabunt.
Romanoque meus vates cum vate canetur,
Grataque poſteritas nomen utrumque colet.

Conſtantinus Hugenius Conſt. F.

De infelici caſu nobiliſſimi Iuvenis Franciſci ab Aerſſens, qui poſt longas peregrinationes è Britanniâ in patriam navigans, in mari Zelandico naufragio interiit; ad Nicolaum Heinſium.

Accipe dilecti fatum crudele ſodalis,
Et fletus Heinſi fletibus adde meis:
Aerſſenius toto rediens vagus orbe viator
Fatales Menapum naufragus hauſit aquas.
Exanimem noſtris vix tandem impegit arenis
Laſſa fatigati cum ſtetit ira maris:
Et viſa eſt dubitaſſe diu num redderet orbo,
Reddere quem læto debuit unda Patri;
Relliquiaſque ſuæ tantum non abſtulit urnæ,
Quam ſerò juvenem ſors miſerata meum!
Pro dolor! infauſti cui Sideris ira negavit
Viveret in patriâ, vel moreretur, humo;

Quantillum Fati poſt funera munus iniqui eſt,
Pars fieri glebæ terra Batava tuæ!

Conſtantinus Hugenius C. F.

In Poëmata Nicolai Heinſii, *Dan. Fil.*

Pieriis ſacrate jugis, cui lætus Apollo
Tota Caballinis ora rigavit aquis;
Legimus attonito, juvenum lectiſſime, vultu
Scripta tibi lepidis carmina docta modis,
Qualia Romani decoris laudata vetuſtas
Cenſuit Aönio non inhonora Deo.
Quæ genium Naſonis habent blandique Properti,
Quæ referunt numeros, culte Tibulle, tuos.
Quæque ſonant magni felicia plectra Maronis,
Et Peluſiaci nobile vatis opus.
Exulat ex omni phalerata ſuperbia verſu,
Nec tua bullato carmine Muſa tumet.
Nec longè quæſita placent, nec inania rerum
Pondera furtivis non benè acuta jocis.
Neve ſalebroſæ diſtorquent carmina voces,
Quas rudis & vatum barbara turba probat.
Nec tamen ignavo torpent languore Camœnæ,
Nec tua deductum dextera fingit opus.
Erigit ornatam, qualem decet eſſe, Thaliam
Majeſtas, numeris non aliena ſuis.
Scis metri ſervare vices, rerumque colores,
Materiæque pares compoſuiſſe ſonos.
Adde quod ingenium movet haud invitus Apollo,
Nec canis in tardos verba coacta pedes.
Sponte ſuâ properant celeres in vota Camœnæ,
Dum favet ardori Cirrha benigna tuo,
Vena fluit dulci, liquidoque ſimillima rivo,
Qui virides trepidat molliter inter agros.
Credo equidem, nec vana fides, te gutture pleno
Hauſiſſe è ſacro pocula ſumpta lacu;

Unde

Unde tuus bibit ipſe Pater, quem ſuſpicit orbis,
Et cui dant victas tempora priſca manus.
Hinc generoſa premis patriæ veſtigia famæ;
Splendidaque hinc ortus das documenta tui.
Sacraque cognati retines commercia cœli:
Hinc venit in faciles Calliopæa modos.
Æternum tibi ſurgit opus; cultique laboris
Spondet, & ingenii præmia certa tui.
Tu modo ne dubites meritas admittere laudes,
Et tenebris Muſas eripuiſſe tuas.
Non decet infeſtis obnoxia carmina blattis
Semper in abſtruſo delituiſſe loco.
Tandem plena ſuas emittant ſcrinia chartas,
Atque eat in doctas publica Muſa manus.
Te Phœbo plenum præſens mirabitur ætas,
Et ruet in laudes poſtera turba tuas.
Una velut virtus te cum majoribus urget,
Te manet æterni nominis una fides.

Rochus Hofferus 1638.

Ad eundem.

HEinſiade, vatum quem ſuſpicit auctor Apollo,
Et vehit in curru fama paterna ſuo;
Diceris è terris littus tetigiſſe Batavis,
Qua Tameſis rapido flumine volvit aquas.
Gratulor incolumi, quod nec tibi merſerit undis
Neptuni rabies imperioſa ratem:
Nec Duynkercano piratica milite puppis
Traxerit in portus lintea victa ſuos.
Scilicet & ſacri ſuperum ſunt cura Poëtæ,
Æquoris & tangunt carminis arte Deos.
In ſua concuſſas componunt vota procellas,
Et triſtes Hyadas, præcipiteſque Notos.
Si tamen inſoliti veniant in carbaſa venti;
Diſruptamque rapax obruat unda ratem;

Ecce

Ecce ſuo Nereus mittit Delphina profundo,
Et Vates terræ reſtituiſſe jubet.
Adde quod & fidos Cytherea tuetur amantes,
Quæ quoque cæruleis edita fertur aquis.
Quin & Liſa ſuo dixit bona verba poëtæ,
Securumque piâ voce rogavit iter.
Jamque fovet mentem curis ingentibus ægram,
Continuatque ſuas per nova vota preces.
Nam læſæ (veluti retulit mihi fama) ſaluti
Pæoniæ quæris languidus artis opem.
Quoque ſacri doctos fluvii bibis ore liquores,
Ipſomii ſumis jam quoque fontis aquas:
Indidit his vires Mater Natura medendi,
Hiſque hominum morbos officioſa levat.
Succurrat Medicina tuis languoribus opto,
Sentiat & verſos ad tua vota Deos.
Ut quoque præſentem colat hîc te Sequana, teque
Poſt Tameſin videat ſuſpiciatque Liger.
Hæc voti vox ſumma mei eſt, mihi dum quoque morbus
Affigit miſero membra premitque toro;
Inſidiaſque meæ ponit mors invida vitæ,
Andegavi muros qua Meduana ſecat.
Nam vultu lenire malum, priſcamque ſalutem
Hoffero poteris reſtituiſſe tuo.
Deinde dabit medicas etiam tibi Gallia felix
Ipſomiis famæ nobilioris aquas.
Queîs Nivernînæ celebratur Pougia terræ,
Quas vel ab antiquo tempore Borbon habet.
Nos illic, Heinſi, ſimul hinc ſimul ibimus ambo,
Nos junget ſociis Gallia tota viis.
Poſt viſos hominum mores, poſt oppida, campos,
Unum iter & nobis æquoris unda dabit;
Quum Batavos repetemus agros, patrioſque penates,
Noſque vehet fidos unâ carina duos.
Cor ſalit, & tecum, rerum dulciſſime, fingit
Jam nunc hîc varias ire redire vias.

Sol

Sol volucres impellat equos, atque ocyus acto
Hos mihi ſperatos advehat axe dies.

Rochus Hofferus.

Ad eundem.

DIcite Iö Vates, & Iö ter dicite Vates,
Doctaque in heroos tollite plectra ſonos:
Trompius æquoreos iterum ſpectare triumphos
Jam dedit, & domitas Marte favente rates;
Fregit ut Heſperios generoſo milite faſtus,
Et juſſit medio procubuiſſe mari.
Dicite Iö Vates. Heinſi celeberrime Vatum,
Hæc eſt ingenio gloria digna tuo.
Tu quoque Mattiacos Batavoſque attolle triumphos,
Et per fulmineas prælia facta manus.
Qui nuper victoſque hoſtes, Bredamque receptam,
Jam quoque ſublimi ſpiritus ore canat.
Sic quod geſſit opus præſentis Trompius ævi,
Per te perpetuæ poſteritatis erit.

Rochus Hofferus.

Ad eundem quum ei Poëticam ſuam Nahumi Prophetæ Paraphraſin dedicaret.

HEinſiade, magni qui vera Parentis imago
Doctrinæ, & generis nobile nomen habes;
Si quid adhuc memori veteris tibi reſtat amici,
Nec piget Hofferi te meminiſſe tui;
Ut ſæpe Auctorem, ſic has nunc excipe chartas,
Et placidâ verſus perlege fronte meos.
Si mea non par ſit ſacro facundia vati,
Carmina nec rebus convenienter eant;
Materies commendet opus ſperetque favorem,
Et propter Nahumum tu mihi ſis * Nahumus.

* *Conſolator.* *Rochus Hofferus.*

Rulandi Kinſchotii ad Nicolaum Heinſium, Dan. Fil. ut Caſpari Kinſchotio patrueli ſuo parentet.

HEinſiade, patrias inter nutrite Camœnas,
  Heinſiade, ſolo tempore Patre minor,
Dum tua regalem mulcet facundia mentem,
  Quæ vigil invictis jura dat æqua Gothis.
Nullane Kinſchoti ſuperat tibi cura perempti,
  Et totum terris abſtulit atra dies?
Hoc prohibete nefas (nam vos ſanxiſtis amorem)
  Phœbe pater vatum, Pieridesque Deæ.
Si tibi non totus tamen excidit (optima cujus
  Effugit flammas pars libitina tuas,
Sedibus æthereis dum ſpiritus aſtra pererrat,
  Et bene placati gaudet amore Dei)
Quid ceſſas meritis terras implere querelis?
  Quas mare, quas velox audiat ipſe polus.
Frater erat, fraterna peto. Nos ſanguine junctos
  Non male fucatus junxerat alter amor.
Tu quoque, certa fides ſi qua eſt mortalibus uſquam,
  Pignus amicitiæ diſſimulare nequis.
Tinge precor lachrymis calamum. Sic Grotius ora,
  Sic rigat aſſiduis fletibus Haga nemus.
Sic pius ereptum plangit ſibi Mœris Iolam,
  Candidius quo nil, qua patet, orbis habet.
Sic dolet Iſalidum decus immortale ſororum,
  Schelius, antiquæ Nobilitatis honos.
Nec breve triſtitiæ ſpatium Chriſtina negabit:
  Forſitan & lachrymas junxerit illa ſuas.
Illa colit vates, ſunt illi carmina curæ,
  Hac duce Barbaries ad ſua regna fugit.
Illa dabit tempus (Muſæ quoque tempora curant)
  Sponte ſuum peraget dextera triſtis opus.
Hoc amor, hoc pietas, hoc utraque Belgica poſcit,
  Hoc poſcit cineri mortuus ipſe ſuo;

Nam-

Namque tibi cunctos dum dat, legatque poëtas,
An non & moriens ſe dedit ille tibi?

In iter Suedicum & Poëmata Nicolai Heinſii.

NAvigat Arctoum patriâ procul Heinſius æquor,
Pectoris ô ingens ſollicitudo mei!
Æole, da faciles in concava lintea flatus;
Æole, pacatum da ſine nube ſalum.
Carcere Threicios tantiſper comprime fratres;
Et ſine Venedicas mitiget Auſter aquas.
Poſtulat hos Septem Domitrix Auguſta Trionum;
Poſtulat Heinſiadæ Calliopæa ſuo.
Devotum Dominæ, Borea, da ſiſtere vatem;
Totque ſacrum Divis lædere parce caput.
Hæc ego jam ſurdis non exaudita procellis
Pinifero Marcæ litore vota dabam,
Non tamen ipſe meis ſatis audeo credere votis,
Ah! movet inſtabilem ventus & unda fidem.
Adverſos metuo ſpirare valentius Euros:
Terret Amalchæi ſpuma ſonora freti.
Nam tibi quis poſſet, Sergeſta, fidere, nate?
Quiſve tibi, Borea Thracie? quiſve mari?
Non tua jurato, pater Æole, filia credat;
Filia Ceyci non bene nupta ſuo.
Non gener ipſe redux tibi ſe Trachinius orco
Crederet, Hippotade, trux ſocer auſe nefas!
Infelix gener! infelix tuque Æoli conjux!
Quamne vocat mediis ah! moribundus aquis?
Quid? quod & Ænæan, jactatoſque æquore Troas
Vix bene tutata eſt, quo fuit orta, Venus?
Dulce moræ pretium ductor Trojanus haberet,
Si precibus flecti poſſet, Eliſa, tuis.
Tu quoque flecte ratem, mare dum deſæviat, Heinſi;
Dumque procul non ſunt litora, flecte ratem.

Parva

Parva mora eſt; ſed grande moræ pretiumque lucrumque;
Crede piis monitis, tutius inſtat iter.
Aſpice, ſe quantis attollat Baltica Tethys
Fluctibus, & Scythici creſcat; ut ira maris!
Ira maris metuenda tibi, metuenda Camœnis.
Mollia parce rudi credere plectra Deo.
Ut mites alibi ſe ſternant cantibus undæ;
Pandaque Dircæo tergora preſſa duci.
Non eadem pax eſt, non mores fluctibus iſtis;
Fluctibus Arctoïs non adhibenda fides.
Duxerit Odryſius tractas teſtudine ſilvas
Cantor, & Orphæam ſaxa ſecuta chelyn:
Pendulus in vacuo lapis aëre fregerit iram;
Et vatis jaceat, quem petit, ante pedes.
At ſimul huic bombis & Bacchæo ululatu
Obſtrepit Ogygio turba operata Deo;
Non exauditus ſaxis cadit obrutus Orpheus;
Calcat & Iſmarium concita Thujas ebur.
Haud aliter Geticis illiſum cautibus æquor
Æſtuat, & rabidi perſonat unda ſalis.
Quid tibi profuerint, miſer! iſto gurgite cantus?
Flexanimos neſcit trux Galatea modos.
Si minus hæc peregrina movent; popularia noſce
Damna; nec affinis ſperne pericla tui.
Maximus his Batavûm, bis naufragus, exprobrat undis
Funus, & heu! celeres in ſua fata colos.
Venerat à Domina ſed enim Legatus eadem;
Lux Aganippæo nec minor ille choro.
Sic tuus ille, etiam Legatus, avunculus olim
Et Clario præcox fama cupita Deo,
Palluit hoc ipſo Rutgerſius ora profundo,
Clauſerat ut ſubito marmore litus hyems.
Jam quoque (tempus adeſt) glaciari frigore pontum,
Et vitreo cernas æquora ſtare gelu.
Fallor? an ipſa ſui tibi dat præſagia bruma?
Et gelat hirſutas ſtiria denſa genas?

Aſpice,

Aſpice, quodque vides, fati præſentis imago eſt.
Ah! tibi ne dederit ſaxea corda parens.
Si capitis ſit nulla ſuper; ſit adorea curæ,
Cingit Apollinea quæ tibi fronde comas.
Parce, precor, quævis metuenti frigora lauro;
Si neſcis, Scythicas non amat illa nives.
Jam veteres laudat Peneïa virgo calores;
Laudat amatoris ſidera læta Dei.
Ipſe & Hyperboreis radios avertit ab oris
Cynthius, obliquos & remoratur equos.
Vix tardos genitrix prævertit Memnonis ortus:
Seraque vix medio lucet ab axe dies.
Delie, frigoribus ne torpeat, eripe vatem:
Sin minus; at frondi, Delie, parce tuæ.
Verte ſinus, Heinſi; clavum ſine navita vertat:
Dum licet, & tellus proxima, verte ſinus.
Unanimes audi monitus; eademque rogantes
Ruſiadenque meum, Vlitiadenque tuum.
Ruſius antiqui quamvis novus accola Scaldis;
Vlitiaden quamvis vitreus Ada tenet.
Quo fugis ô, Nicolae? pios ne ſperne ſodales;
Neu tua ſit nobis invidioſa ſalus.
Nos tibi mille preces, affectus pignora certi,
Votaque pro reditu fundimus uſque tuo.
Vota Lycaonii quæ Rectrix audiat orbis,
Audiat & vetito Parrhaſis Urſa polo.
Si tamen heu! pergas, Erymanthide durior ipſa,
Quo juvat, & Dominæ ſtat tibi juſſa ſequi;
Dii bene! quod nobis non omnem tollere poſſint,
Heinſiaden quando tollere fata volent.
Eſt aliquid quod nos te conſoletur adempto;
Et potiore tui parte ſuperſtes eris.
Jam tua te ſeræ Clio promittere famæ
Audet, & à Stygio vindicat ora lacu:
Vindicat Idalia vatem cum matre Cupido;
Quique ſuo titubans carmine Liber ovat.

Plurimaque ante omnes victrix Chriſtina triumphat ;
  Inque ſuis ſeſe laudibus ipſa ſtupet ;
Hoſpita Theſpiadum Chriſtina & alumna dearum;
  Quam ſua diis virtus fecit, honoſque parem.
Utque perennet opus, genium, famamque ſereno
  Et majeſtatem contulit ore ſuam.
Vivat iö ! Chriſtina tuo, pie, munere, vates ;
  Munere Chriſtinæ tu quoque vive tuæ.
Hæc ego Bredaiſin modulor lætiſſima Nymphis ;
  Reddit & acceptos pinea ſilva ſonos.
Hæc eadem mecum meditatur Ruſius heros,
  Dodonis Lyſium qua tegit umbra nemus.
Sæpe mihi totos tua pagina condere ſoles ;
  Sæpe mihi ſomnos fallere viſa fuit.
Sive paludoſi Lycidan è margine Rheni
  Audio flebilibus Niſam iterare modis.
Sive, quod Heinſiadæ Kinſchotius arte revixit,
  Lætor, Hyantæo gloria rapta choro.
Seu Pœnina procul rapior trans ardua mente,
  Accola duratas qua cavat Alpe nives.
Seu lubet Auſonios ſine remige findere fluctus,
  Et quas Tibris agit, quaſque Anienus aquas.
Præcipites Anienus aquas, quas fertile Tibur
  Trudit ab Herculeis in cava ſaxa jugis.
Nunc procul Euboïca tecum ſpatiatus arena
  Gaudeo fatidicos conſuluiſſe ſpecus.
Mox quoque Pauſilypum, Cythereïaque avia luſtro ;
  Luget ubi Odryſium Daulia mater Ityn.
Aut prope Parthenopen recubans Sebethide ripa
  Veſviacas videor cernere pene minas.
Iliaci cineres, damnataque rudera fatis,
  Quæque tuo ſuperes, ſquallida Roma, rogo ;
Non mihi vos tanti eſt informia cernere ſaxa,
  Quam juvat Heinſiaca noſcere culta fide.
Non ego prætulerim Saturnia viſere regna ;
  Sive rati brevior ſit via, ſive rotæ ;

Quam mihi dulce tuo pendere canentis ab ore;
Quin oculis, Heinſi, plus tibi credo meis.
Hæc ego ſic mecum, dum fidæ pignore dextræ,
Quo mihi nil poſſit carius eſſe, fruor.
Tu tamen interea ſtridentia cornua malo
Tendis, & Æoliis cærula verris equis.
Lentius at votis quereris tamen ire carinam;
Cimbrica pigritiem nec negat unda ſuam.
Hæc ita fixa tuo quoniam ſententia cordi,
Et rapit Auguſtæ gratior aura ratem;
I, precor, & ventis da carbaſa laxa ſecundis:
Concitet obſtantes ſtridulus Auſter aquas.
Scandia jam longe lateat poſt terga relicta:
Holmiacum ſubeat puppis adunca ſinum,
Jam comes optata tibi Langermannus in acta
Alternas comiti detque, petatque manus.
Teque meus monſtrante viam, non ſarcina grandis,
Gratius Auguſtos ſperet adire lares.
Gratius ille, tuus quo gaudet Naſo coævo;
Quos ſocium rurſus quam bene junxit iter!
Scilicet & nobis hæc vincula prima fuerunt:
Hoc mihi te ſtudio, me tibi nectit amor.
Parrhaſias una fac diſcant ferre pruinas,
Mitiaque Auguſtæ jura, manuſque pati.
Quod mihi ſi præſtas (neque enim, promiſſa ſodali,
Candide, quæ dederis, non meminiſſe potes.)
Si præſtas, ô care, polum jam vertice tangam:
Promeritumque tuum pectore grande feram.

Bredæ IV *Kal. Novembres* CIↃ IↃC LIII.

Janus Vlitius J. C. & Armiger, Civit. & dit. Bredanæ Syndicus, atque Archigrammateus.

Ad Nicolaum Heinſium Marci Zuerii Boxhornii.

HEinſi, ſola patris Phœbum referentis imago,
Quam pariter Phœbus dixerit eſſe ſuam,
Aönidum præluſtre decus, cunabula cujus
Et tenerum ſparſit Caſtalis unda caput;
Pierios animo juvenis modo concipis ignes
Entheus, & cœlo carmina digna facis.
Qualia cantabat Rhodopes in rupibus Orpheus;
Cum rapidæ vati ſuccubuere feræ.
Qualia cantabat Peligni gloria ruris,
Ad Geticas Latio cedere juſſa nives.
Ecce tuus genitor, cujus mens ardua cœlum,
Diaque Caſtalias Muſa recluſit opes,
Qui nulli ſimilis, nullique imitabilis heros,
Nunc ſimilem natum cœpit habere ſibi.
Lis orta eſt, ſed amica tamen; concordia diſcors
Unanimes ultra non ſinit eſſe duos.
Omnibus eſt major, nulli pater arte ſecundus,
Filius haud illo jam negat eſſe minor.
Quam grata impietas, nec nato cedere patrem,
Nec natum patri ſuſtinuiſſe ſuo!

Ejuſdem ad Celſiſſimum Arauſionis Principem, de Nicolai Heinſii Breda expugnata.

DUm debellatæ ſurgunt miracula Bredæ,
Nullaque non magnum charta celebrat opus,
Te ſimul & patrias tibi defert Heinſius artes,
In laudes properans, Dux generoſe, tuas.
Teque minor ſolo, cœlo licet æmulus ardor,
Nec tibi par, ſummis ſe probat eſſe parem.
Laus quanta eſt, juvenis, ſed tanti carmina vatis,
Sufficere in laudes non potuiſſe tuas!

Ejuſdem de faſtu dominæ ſuæ.

JAm primos ætas, Heinſi, mihi colligit ignes,
Et teneras ſubdit blanda juventa faces.
Incalui totus: ſed vos, ignoſcite divi,
Quos ſimilis quondam ſollicitavit amor.
Ardeo: non Tethys pelagi vaſtiſſima mater,
Cærula non Batavi proderit unda maris.
Sola poteſt, cujus ſignatum carmine nomen
Tacta rapit flammis pectora noſtra ſuis:
Blonda poteſt, imis penitus mihi fixa medullis.
Vulneris auxilium ſola ſit illa mei.
Ni cupit eſſe tamen; pereo, dulciſſime rerum:
Et gratum eſt, dominâ non moriente, mori.
Cauſſa gravis mortis, ſed mors gratiſſima vati,
Lux mea ſi vitæ meta futura meæ eſt.

In Poëmata Iani Rutgerſii invictiſſimi Suecorum Regis Guſtavi Magni ad Celſiſſimos Fœderati Belgii ordines legati, ad Nicolaum Heinſium, D. F.

DUm Rutgerſius aulicoque faſtu
Curiſque opprimitur negotioſis,
Et palatia principeſque curſim,
Nunc hos nunc iterum ſalutat illos,
Ac tandem in patriam petitus exul
Guſtavi redit imperante ſceptro,
Poteſt inter ave potentiorum,
Diſcurſuſque tamen vacare Muſis,
Et ſic inter ave potentiorum
Diſcurſuſque tamen vacare Muſis,
Seceſſu videatur otioque
Gaviſus veluti fuiſſe Pindi.
Tantum ſed numeros ſubire vatem
Noſtros haud volo, pernegoque tantæ

Me vel pingere poſſe laudis umbram.
Tu, digniſſima maximi parentis,
Quin Heinſi, ſoboles chelyn capeſſis,
Pater qua canit, ipſe qua canebat
Aut avunculus, & merentis urnam
Beas verſiculis nepos venuſtis?
Hoc ſi feceris, es pius poëta:
Qui pius ſimul, & ſimul poëta es.

Janus Bodecherus Banningius.

Ejuſdem de Breda expugnata, Nicolai Heinſii poëmatio.

BReda parit crebros, Heinſi, devicta poëtas,
  Quoſque rigat quondam Caſtalis Ada rigat.
Pegaſus, Auriaci ſonipes: arx priſca, Cytheron:
  Silva, ſacrum Phœbo Pieridiſque nemus,
Te quoque ſidereum pietas incendit ephebum,
  Cumque canant omnes, turpe ſilere putas.
Addiſcant alii modulos, tibi ſponte venuſtas
  Naſcitur, & facili carmina lege fluunt.
Magnanimo ſoboles non inficianda parenti,
  Ingenii pectus quæ tibi flamma coquit?
Ætherios inter vigilans Rutgerſius orbes,
  Genſque tuam laudat Muſa ſæpe chelyn.
Credite Naſſavii, Polanæ gloria ſtirpis,
  A veſtro vates numine numen habet.

Ejuſdem Elegia ad Nicolaum Heinſium Dan. Fil.

BRuma repercuſſos, Heinſi, mihi ſuſcitat ignes,
  Hic ubi Pierias Amſtela ſtringit aquas.
Cattorum nuper colui mapalia colles,
  Leida quibus late conſpicienda nitet.
Sic vobis vicinus eram; vicinia ſæpe
  Grata licet memori non nimis illa foret.

Nem-

Nempe decem meſſes ierunt totidemque Decembres,
Unus & hos ſupra proximus annus abit:
Audiit ut primum noſtras Academia voces,
Et Sophiæ mecum dinumeravit opes.
Nec bene pro meritis ſatis aut pro tempore tanto
Contigit ex iſtâ conditione locus.
Scilicet id fuerat, cur, cum diſcedere vellem,
Non modo fortunæ de levitate queror.
Sponte tuas liqui properus, Braſilia, terras.
Longius aſt illas nunc habitaſſe velim.
Perfidiam ſua pœna manet. qui purus & inſons
Neſciat externis ſe temerare malis.
Non tamen hæc, Heinſi, promiſſi forſitan audax.
Muneris extorrem me quia livor agit.
Hæc Genio placuiſſe meo neque vita valebat,
Iſte recens nobis cum fuit aptus honor.
Umbra ſed edocuit juvenem tranquilla quietum,
Quæ gravis haud cupiam dedidiciſſe ſenex.
Scæva labaſcentes exerceat alea manes:
Robur ab excelſi pectoris amne fluit.
Militiam qui cautus amat, ſe præparat hoſti;
Nec rudis inſueta cuſpide bella gerit.
Quæ modo ſors igitur tandem nova fata miniſtrat,
Dum feror in patriâ quamlibet hoſpes humo?
Tota patet tellus, qua ſe vagus æquore Nereus
Abluit, ac Solis progrediuntur equi.
Forſitan Aſtrææ quin tutius ire per artes,
Et ſtatio poſthac noſtra tribunal erit.
Haga, triumphali digniſſima Principe ſedes,
Tu mihi non uno nomine grata venis.
Poſſumus & titulos conſulti juris & æqui
Verbaque ſancitis legibus apta loqui:
Poſſumus oblatos procerum prenſare favores,
Inde nec exigua commoditate frui.
Aula ſed ambiguo ponit veſtigia greſſu,
Blandaque fucatâ lumina fronte ferit.

Nil candor pietaſque juvant. ſi fallere neſcis,
 Falleris, ac cœptæ nomina fraudis habes.
Sic cæco fortuna ruit mutabilis æſtu,
 Nullius & caſum proſperitate timet.
Sint mihi divitiæ, ſapiens quia ſordet egeſtas,
 Innocui quondam quas tenuiſtis avi.
Solus ego mea rura colam, ſaturatus honorum;
 Liber, & haud ulla nobilitate minor.
Sat fuerit gratum generi donare nepotem:
 Et modo non ſervi pectoris eſſe velim.
Æthiopas mens vincta decet, quos Africa teſtis
 Trans mare Veſpucii vendit avara plagis.
Id licuit vidiſſe mihi; famulantia nuper
 Corpora cum nobis officioſa forent.
Belga, quid humanam damnas, nimis anxie, mercem?
 Turba ferox durâ compede digna manet.
Mellis arundineas poterat neque machina cannas
 His ſine, nec ſegetem comminuiſſe ſuam.
Hauſtus aquæ potum, paſtum manus arcta farinæ
 Sufficit, & pecudum ſic patiuntur onus.
Naturæ renuit comptos induſtria ſenſus;
 At magis extenſo robore tota viget.
Et morbi quandoque premunt; cum protinus ægris
 Integra tranſmiſſo ſanguine vena fluit.
Tantundem medicina valet: quæ ſæva dolores
 Suſcitat, & nullâ concita febre ſedet.
Quin faciem duramque cutem numeroſa cicatrix
 Ornat, & hoc mundo mundius eſſe nequit.
Stulta Machumetis gens infuſcata veneno,
 Hæc quoque de Chami ſtemmate pœna coit.
At Fortuna meis fruſtra conatibus, Heinſi,
 Obſtitit, ejectum ſi pepuliſſe poteſt.
Ignotâ tumulemur humo. ſatis area laudum
 Scilicet in mortis tempora ſurda patet.
Ventilet hic celebris quiſquam præconia famæ.
 Non ego tam fauſto ſidere natus eram.

Æthe-

Ætherios petit una viros. tu ſcriberis heres
Illius, & ſolo nomine major ades.
Jamque tui rurſus prodibant carmina patris,
Et tibi conjunctum naſcitur inde decus.
Ingenii monumenta tui mox cognita vulgo,
Sæcula quæ ſtupeant non peritura ferent.
Gloria ſic juveni primis contingit in annis,
Carpere quam rari promeruere ſenes.
Interit heroum numquam poſt funera virtus.
Heinſiacus nato vindice vivet honor.
Ante diem tentent alii conquirere cenſum,
Lataque quas patrias ciſta recondat opes.
Tu melius conquiris opes, quibus ipſe parentem
Fructibus & cenſu fertiliore bees.
Quis modo Scaligeros, Strozzas, natumque patremque,
Quis modo Douſarum nomina magna colit?
Heinſia tam cultos ſpargunt modulamina verſus,
Dulcius ut toto non Helicone canant.

Iohannes Baptiſta Steenbergius Nicolao Heinſio.

HEinſi, paternam cui novenſiles Divæ
Plectunt corollam, cujus ipſa miratur
Auguſta cantum, gloria orbis Arctoi,
Minerva ſæcli, patre digna Guſtavo,
Quæ ſceptra chartis miſcet, & libris Martem:
Ecquid Camœnas deſidis poëtaſtri
Verſu ſonoro provocas, & immerſæ
Dulci veterno fila barbiti invitas?
Dudum Vacunæ feriatus in templo
Amiſit omnem carminis facultatem,
Vel actuoſi exercitus fori rixis
Et quotidianus aſſeda tribunalis
Magis adſuevit Bartholive Baldive
Et tot malorum nominum ſolœciſmis,
Quam olim piorum caſtimoniæ vatum.

Tute ipſe noſti veteris optimus cenſor
Heinſi monetæ, quid Corinthio diſtet
Lupinus æri, Tulliique ramentis
Triboniani ſcoriæ; quis expoſcat
Ab homine carmen, qui clientium turbâ
Obſeſſus auri neutiquam eſſe ſcalpendæ
Sibi tempus indignatur, & peregrini
Sermonis uſu Græciæ venuſtates,
Latiique robur penitus exoleviſſe?
Sic namque verſat me forenſe piſtrinum,
Et tædiolis obrutus togatorum
Nugis cavillos exſecror, quibus ſacras
Leges maligni debitoris ad nutum
Æqui bonique gens perita diſtorquet,
Melioris ut vix codici notæ paullum
Liceat vacare, nedum ut adyta Parnaſſi
Mente inquieta ſenſibuſque turbatis
Penetrare poſſim, verſibuſque pangendis
Arrodere ungues, pulpitumque quaſſare.
Atque ecce verſus arido ſtylo effuſos
Teſtes mearum & conſcios querelarum,
Nil præter ortûs pauperem ſui ſortem
Deprædicantes, quoque levius accredas
Tua loquentes & poëtica lingua.

Elegia Petri Hadriani van den Broecke Teneramondani Flandri, ad Phœbum, cum Nicolaus Heinſius Bononiæ æger decumberet.

SI teneri vates ſub miti vivimus aſtro;
Si tua, ſi regum, Delphice, cura ſumus;
Languenti Heinſiadæ fer balſama dexter Idumes,
Obviaque occultis ſtet panaceâ malis.
Delphice, cui malis ſuccis medicantibus ægro
Prodeſſe? Heinſiades en tua cura jacet.

Heu

Heu jacet, exiguo qua Felſina cingitur amne.
Hæc quantum à Batavis diſſidet ora ſuis!
At quantum à Batavis ſemota Bononia terris,
Tam procul exſequiis ſit precor ille ſuis.
Dum cecinit nuper Tiberinæ ad flumina ripæ,
Laurifer attonitâ conſtitit amnis aquâ.
Nec flabant Euri, flatum præcluſerat Euris
Dulcius Iſmariâ barbitos icta chely.
Et Rhodani latices, Doriſque Britannica vatem
Gaviſa eſt ripis detinuiſſe ſuis.
Arnus & Heinſiadæ Rovaiaque debeat umbra,
Quod pia Lethææ fama ſuperſtes aquæ eſt.
At tu, Phœbe, veni. macies ſuprema minatur,
Succubuitque ſuis ſpiritus ipſe malis.
Hic modo ſi ſupereſt; ſtabit tibi, Delphice, Cyrrha:
Si cadit, occumbet, Delphice, Cyrrha tibi.
Fors neque tunc gurges Aganippidos Hippocrenæ
Nec fluet æternis enthea lympha vadis.
At ſi vita manet, nec dulcibus excidet annis,
Jam vetus Aöniæ fama redibit aquæ.
Fors numeris Graiis Graias revocabit Athenas;
Nec ſinet Æolias interiiſſe fides,
At certe vatum monumenta antiqua priorum
Non ſinet in mendis delituiſſe ſuis.
Peligni cineres, & blandi nominis umbra,
Umbra Dionæis cincta Cupidinibus,
Si forte Elyſiis procul exaudimur in oris:
Hæc precor à nobis nuntia verba cape.
Ut procul à Thybri nil tam crudele merentem
Miſit in Arctoas Cæſaris ira nives;
Ut miſerum in Scythicâ jacuiſti funus arenâ,
Non tenuit lacrimas impia Roma ſuas.
Poſt magis Auſoniæ molles placuere libelli.
Crevit ab exſequiis maxima fama tuis.
Poſt ubi jam Geticis rupes Tarpeïa flammis
Arſit, & in Româ vix ſua Roma fuit;

Captivique patres, captivo gurgite Thybris,
  Nec vox una fuit, lingua nec una fuit;
Sed fera barbaries Scythicis immixta maniplis
  Manſit, & Auſonio noluit ore loqui;
Fata quoque à linguæ traxere volumina fato:
  Quæ ſuperant, mendis non caruere ſuis.
Tu tibi ſurreptus: nec jam tua carmina noris,
  Si tibi in Elyſiis prælegerentur agris.
Seu quicquid doluiſti olim, ſeu quicquid amaſti,
  Vix dolor eſſe tuus, vix amor eſſe poteſt.
Hæc cuncta Heinſiades tibi demit; te tibi reddit.
  Huic ſerta in Stygiis debita necte jugis.
Hoc ſatis eſt blando cineri. tu, Delphice, nobis
  Heinſiaden, Clario, Delphice, redde choro.
Mox tibi fumoſis pia thura litabimus aris,
  Victimaque auratis cornibus icta cadet.

Ad Nicolaum Heinſium Dan. Fil. amicum non è multis Petri Strateni.

HEinſi, deliciæ novem ſororum,
Heinſi, deliciæ tui parentis;
Stirps haud degener inclyti parentis;
Nobis non licet eſſe jam ſodales,
Nec ſuaves licet eſſe combibones,
Lenæi haud laticis, ſed ejus undæ,
Ictu quæ fluit alitis caballi:
At nobis licet eſſe nunc amicis.
  Me jam juſſa mei vocant parentis,
Et cogunt alias obire terras,
Vel Gallos penetrare, vel Britannos,
Vel, qui nunc rabidis ſenent ſub armis,
Germanos miſeroſque bellicoſque.
At vos candiduli dies valete,
Et tot molliculique blandulique,
Quos mecum meus Heinſius peregit.

Ah Heinſi, meus invaleſcit ardor!
Accenſum ah vorat uſque & uſque pectus!
Nobis amplius eſſe quod ſodales
Nec ſuaves licet eſſe combibones.
Heu gens Caſtalidum, novem ſorores,
Tu, Cynthi pater, & ſevera Pallas,
Quando candiduli dies redibunt,
Quos mecum meus Heinſius peregit?

In Nicolaum Heinſium diſtracta ſæpiſſime maximi parentis poëmata reſtituentem, Laurentii Nyendalii.

FLoruit in Graiis olim divinus Apollo,
At tibi contingit magnus Apollo domi.
Huic placuit doctis tenerum innutriſſe Camœnis,
Jamque lubet juveni reſtituiſſe patrem.
Ordine cuncta meant. Phœnici naſcitur heres.
Sæcula ſed ſoles noſtra tulere duos.

Elegia Arnoldi Slichtenhorſtii, ad Nicolaum Heinſium & Rochum Hofferum, de Poëticis ipſorum amoribus.

QUid tot carminibus, tanta quid mole, ſodales,
Duritiem veſtræ ſollicitatis heræ?
Ambo pares ætate, pares ardoribus ambo,
Tu Liſæ, Caræ tu gravis igne tuæ.
Parcite verſiculis Nymphas mollire Batavas.
Neutra peregrinis eſt capienda modis.
Aut fictus vobis furor eſt; (ita credere cogor)
Aut minus hæc tanto commoda cura malo.
Nil opus hic mulſo ſparſiſque papavere verbis.
Sat fuerit Batavâ ſimplicitate loqui.
Flexibiles noſtris Veneres naſcuntur in oris.
Sævitiam cœli vix habet ulla ſui.
Rara negat, cupidumque diu fruſtratur amantem.
Tam miſerum eſt viduo ſecubuiſſe thoro.

Si qua fides, hodierna cupit quam craſtina quævis
  Gaudia, ſpumigenæ non male nota Deæ.
Nequitiaſque ſibi decimo jam fingit ab anno.
  Quid dare lora tuis, Phœbe, moraris equis.
Curre pater, rape præcipitem, rape lubricus axem,
  Terque vola properis per tua ſigna rotis.
Curre pater, querulæque preces bonus accipe pupæ,
  Ponere cum Zonâ virginitatis onus.
Pandere veſtra mihi ſit fas arcana, puellæ.
  Quæ feciſſe licet, facta referre licet.
Nuper Acidaliæ Veneris projecta ſub aris
  Gallicâ crudeli Phyllis aduſta face,
Conjugium, vacuas noctes exoſa, patronam,
  Conjugium, tacito murmure blanda, rogat.
Illa ſuæ callens morbumque ac vota clientis,
  Philtra, quibus juvenes excitet, apta docet.
Lætior abſcedit Phyllis, dictaque ſalute
  Exequitur monitus, Diva jocoſa, tuos.
Ruſtica jamque audire timet, ſed bella videri
  Gaudet, & aſſueſcit mollibus ora jocis.
Libratoque gradu medias excompta per urbes
  In vitreâ fluitat conſpicienda togâ.
Illecebriſque ſuis tepidos invitat amantes,
  Incendens tremulis omnia luminibus.
Exerrant niveæ per pectora nuda papillæ,
  Undantes ſtrophii vincula nulla regunt.
Quis lepidum damnet morem? niſi bruma Notuſque
  Frigeret, in flammas intima Phyllis eat.
Quid vetat & propriam quemvis proſcribere mercem?
  Emptores citius repperit illa ſuos.
Nec fallax Cytherea fuit. pellectus Amyntas
  Mox venit, & cœlebs quæ modo, ſponſa fuit.
Jamque Hymen Hymenæe ſonant. nova nupta mariti
  In gremio, cunctis lætior una, jacet.
Exercetque avidis virides in amoribus annos,
  Plus hederæ lentis ambitioſa comis.

Pluri-

Pluribus exemplum Phyllis dedit. auſpice tali
Belgiades faſtum dedidicere meæ.
Simplicitaſque vetus toto migravit ab orbe.
Jamque proci partes multa puella gerit.
Quod ſupereſt, lepidi mihi credite, credite, vates,
(Hic modo ſi vobis non ſimulatur amor.)
Cominus, at patriâ ſermones jungite linguâ:
Confluet in veſtras utraque Nympha manus.

Ejuſdem in Ovidium ab eodem Nicolao Heinſio reſtitutum.

Legerat ingentem parvi Sulmonis alumnum
Heinſiacæ tradux & nova fama domus.
Legerat in verſæ connexa volumina formæ,
Et Faſtos, olim maxima Roma, tuos,
Quaſque pharetrato chartas inſcripſit Amori,
Queiſque dolet ſortis triſtia fata ſuæ.
Dumque legit, diæ genium doteſque Camœnæ
In genium ſenſim gaudet abire ſuum.
Dumque canit, vatis ſequitur veſtigia vates,
Et premit, & patrias condit avarus opes.
Attamen indoluit, crebris aſperſa lituris
Conſpicit immeriti dum pia ſcripta viri.
Indoluit tanti ſi credimus, umbra poëtæ,
E tumulo mœſtum tollere viſa caput.
Durius exilii ſortem Pontumque ſuperſtes
Non tulit, & crimen, Cæſar acerbe, tuum.
Quid facis, ô magnæ ſtupor & lux maxima Gandæ,
Quem ſuperis æquat inclyta Fama Diis?
Quærere cur iſto placuit tibi pulvere laurum,
Quæ fuerat ſoboli debita tota tuæ?
Parce precor, tecumque tuæ da creſcere famam
Prolis; erit famæ non gravis illa tuæ.
Cui pater Heinſiades, cui divus avunculus inſtant,
Degenerem ſcelus eſt præmia parva ſequi.

Præmia parva quidem non ſpectat, egenaque laudum,
  Sed queritur curis nil ſupereſſe ſuis.
Acer languet equus, ſi circus & area deſint:
  Incipiet, demas pabula, flamma mori.
Reſpexere Dii: proprio dat fræna calori,
  Impleat ut nati fervida vota parens.
Scriptorem mox ille ſuum, ſeque eripit umbris,
  Quaque licet, præſtat ſe ratione pium.
Jamque hilari cedro, minioque ac pumice dignum
  Prodit inacceſſi nobile vatis opus.
Debeat Heinſiades Naſoni carminis artem,
  Heinſiadæ Naſo, jam ſine nube legi.

Petri Francii, cum Nicolai Heinſii poëmata perlegiſſet.

QUo properas, Erato? quo me rapis, hei mihi Pæan?
  Per mare, per terras, per juga ſumma feror,
Jamque mihi videor calcare cacumina Pindi;
  Neſcio præcipitem quo novus ardor agat.
Num mea pampineo tetigiſti pectora thyrſo?
  Num mea, Bacche, tuo numine Muſa calet?
An tua quod legit numeroſe poëmata vates,
  Nunc agitur ſacris extimulata modis?
Nempe repentinum fecerunt illa poëtam,
  Inque ſuos cogunt languida verba pedes.
Cernere Pieridas Phœbo comitante videbar,
  Et medio felix ſtans Helicone loqui.
Teſtor io Muſas, clariſſima ſidera teſtor;
  Teque, voluptatis conſcia luna meæ;
Non ego nunc Baias, nec formoſiſſima Tempe,
  Delicias peterem non ego, Nile, tuas.
Hei mihi! non ſolitus conſcribo carmina vates,
  Et moveo facili jam nova plectra manu.
Quam bene Pegaſeo perfudit guttura rore,
  Qui ſic ignavos ad ſua ſacra trahit?

Ad

Ad Nicolaum Heinſium Henrici Brunonis Epigramma.

HEinſi, noſter amor, quem tot non vidimus annis,
Dum Sueonum ingeminas, Phœbe Batave, diem.
Dum luſtras populos alio ſub ſole calentes,
Et Muſæ frigent te ſine ſole meæ.
Totus ut exſulto, tua dum datur ora tueri,
Rurſus & adſpectu colloquioque frui!
Incidit ecce calor novus. alter Apollo poëtam
Eſſe facit, ſi non Cynthius, Heinſiades.

Aliud ejuſdem ad incomparabilem Mathematicum Chriſtianum Hugenium Conſt. F.

PRænomen Heinsî, Chriſtiane, perperam
Cur exaraſti, qui facis nil perperam,
Sed cuncta ſcribis tam ſtupenda gentibus,
Quam prædicanda ſemper, & numquam ſatis?
Nicolaus ergo eſt Daniel factus tibi?
Immo ille ſoli factus haud talis tibi eſt,
Sed & Camœnas illius legentibus,
Et dia totum ſcripta quæ ſpirant patrem.
Recte profecto, Chriſtiane, haud perperam,
Sic exaraſti; nomen & famam patris
Eſt conſecutus & tuetur filius.
Hallucinata penna, non mens, eſt tibi;
Fuitque dulcis error in prænomine.
Nicolaus ergo Daniel ſit Heinſius,
Quoniam ſuperſtes alter eſt in altero.

Ejuſdem Brunonis Propemticum Nicolai Heinſii, in Sueciam publico nomine ſecundùm abeuntis.

IBis in Arctoas, Heinſi ter nobilis, oras,
Stemmatibus, Muſis, integritate tuâ.
Talis erat tuus ille, tuus ter avunculus idem,
Et pater Aönidum gloria talis erat.

Jam Jani, Nicolae, vices implebis, & ore,
 Quo potuit, poteris verba diſerta loqui.
Brunonis Clariæ tibi non potuere ſorores,
 Quin meritò votis proſequerentur iter.
Tum quia tu noſter diſcedis Apollo Batavus,
 Tum quia debebam pignus amicitiæ.
Care vale; procul à patria Rutgerſius alter
 Longius, & fato proſperiore, vige.
Hunc rapuit terris citus & nimis invidus æther;
 Ad cognata ſibi ſidera tractus iit.
Tu, cujus Getici nomen ſtupuere Triones,
 Qui præſens dio pectore numen habes,
Cujus & ingenium Sueonum mirata Minerva eſt,
 Præ reliquis cupiens vatibus eſſe ſuum,
Neſtoreos imple feliciter inclytus annos:
 Sit fortuna tuæ continuata domûs.
Sic cum laude nova reduci tibi gratuler olim,
 Si tamen extendi longius illa poteſt.
Sic iterum ſalve, dent dicere fata reverſo;
 Cogor ut invitus dicere, care vale.

Ejuſdem in lectulum Heinſianum, cui indormiverat.

FElicitate ter beatus ingenti
Et invidendâ nocte molliter ſomnum
In Heinſiano Bruno lectulo duxit,
Poëticum quid ipſe lectulus de ſe
Fudiſſe viſus dormientis in mentem,
Anhelituſque ſpiritum ſacrum traxit,
Imo receptum pectoris penetrali.
Jam res Camœnæ, res habete jam veſtras.
Jam Bruno vobis non videbitur ſupplex:
Jam ſpirat ille totus igneus carmen,
Vel neſciis, vel dormientibus vobis:
Ut nempe, divæ, ſomnium poëtaſtri
Hucuſque Bruno, derepente prodiret

Poëta, nocte ſimplici, ecce, ſuffecit
In plumeo Heinſî ſomniaſſe Parnaſſo.

Ejuſdem; Nicolaus Heinſius poëta patriſſans.

QUiſquis in Hollandos procul & peregrinus & hoſpes
Pallados haud dubias res aditurus abit;
Hoſpes, at Heinſiadæ non hoſpes in ante parentis
Carminibus, genio, vi, ſale, mente, ſtylo;
Viderit Heinſiadæ juvenis jam carmen, & unum,
Atque Patrem ignorans, illius Heinſiadæ
Nomen & ignorans, faciemque, domumque, genuſque;
Et titulum libri neſciat Heinſiaci,
A medio ſeu ſole venit, ſeu ſole renato,
Sole renaturo, ſole rigente gelu;
Ille tamen, verſum modo conferat hujus & hujus
Heinſiadæ, nuſquam neſciet Heinſiaden.

1642.

Ejuſdem: ad Nic. Heinſium; de poëmatis ejus.

SUnt ipſis, Heinſi, tua carmina nata Camœnis.
Non unquam poterunt tam benè nata mori.

Ejuſdem; ad Nicol. Heinſium, cum pro epiſtolâ ad mè objurgatoriâ nautæ ſolidus dandus fuit.

CUm tuâ prolixas portaret epiſtola rixas
Solidum popoſcit litterarum portitor.
Si mihi vis iterum convitia ſcribere; naulum
Adjunge; ſolido non emam malum bono.

1660.

Ejuſdem; in effigiem Nicolai Heinſii.

HEinſiaden fruſtra tentaſti pingere, pictor.
Pingere quod pictor non queat, Heinſius eſt.

Ejuſdem; ad Nicol. Heinſium, Ianum Vlitium, Henr. Bornium.

Triga ſodalitii, quam ſimplicitate Batavâ
  Meſſibus à multis jam reverenter amo;
Ut juvat aſpectu veteres agnoſcere vultus,
  Ut manibuſque juvat conſeruiſſe manus!
Triga ſodalitii, cujus meminiſſe decebit,
  Donec non poterò dememiniſſe mei;
Heinſiade mi, Vlitiade mi, maxima cura
  Aönidum; Sophiæ maxima, Borniade;
Credite triſtitiam me depoſuiſſe priorem,
  Corda ſerenari credite Brunonidæ:
Dum conſolando, re, conſilioque juvatis;
  Omnia debendi ſemper habete reum.

Ejuſdem ad Amicum, de Heinſii patris ſymbolo;
QUANTUM EST QUOD NESCIMUS!

Quantum eſt quod, ô Amice, neſcimus? ſcio
Me ſcire, ſi non fallit inſcium novus
Et magnus error. nempe, tantum neſcio,
Quantum ſcit, unus cuncta qui ſcit Heinſius.

Ejuſdem; de ſeipſo, ad Danielem Heinſium.

Qui, grandis Heinſi vir & amice, Brunonem
Tanti eſſe credis, aliquid ut putes ſcire;
Quamquam ille Brunò ſe tuumque Brunonem
Negat eſſe tanti, ſe aliquid ut putet ſcire;
Tu diſce, quamquam (quod ſciam) nihil neſcis,
Diſce aliquid Heinſi magne, qui nihil neſcis.
Meas amari ab Heinſio ſcio nugas,
Sed cur amentur neſcio meæ nugæ;
Et cur amentur Heinſio meræ nugæ.
Hoc ego, tuuſque Bruno, qui nihil ſcimus,
Nihil ſcientes ante cuncta neſcimus.

FINIS LIBRI SECUNDI CARMINUM ADOPTIVORUM.

ADOPTIVORUM CARMINUM PARALIPOMENA.

ADOPTIVORUM CARMINUM PARALIPOMENA.

Ita appellare viſum poëmatia aliquot, quæ exhibentur in libellorum horum calce extra ordinem & locum, qualem in cæteris ordinavit pater adoptivus. Ad libellum primum (nam de ſecundo dein eris monendus) pertinent conſcripta à viris Germanis elegiæ duæ: poſterior ſerius in manus operarum pervenit. Priorem quoque, illuſtriſſimi nempe Epiſcopi & Principis Ferdinandi Furſtenbergii, ſed ab eo, cum etiamnum privatæ ſortis eſſet, exaratam (uti & ſubſcriptio docet, ſuas ob cauſſas ſervata) non antea ab Heinſio impetravit Heinſii amicus, qui hæc monet, quam ex præfatione ad Capelanum, his adoptivis præfixa, reſcivit, in lucem non editum illuſtrem fœtum illuſtriſſimi parentis. Ille igitur Heinſii amicus, quod non auſus Heinſius, editionis inconſulto auctore qualemcunque in ſe recepit culpam inculpatam; veniæ ſecurus; & confidens fore ut non nemo, præſertim gentis Germanæ tot elogiis olim ab hiſtorico Romano celebratæ, ſit exiſtimaturus, illum non illuſtre minus facinore tali ſtatuiſſe monumentum gloriæ Germanorum, ac eſt illud, quod eidem nuper erexit ipſe illuſtriſſimus Epiſcopus & Princeps, cum in mentem venit reſtituere Arminii tropæa, & Amiſii fontes decorare, apponens brevia epigrammata, ingeniis etiam ſæculi Cæſarum Julii & Auguſti invidenda. Hæc quanti ſint æſtimanda ut æſtimes, qui talia æſtimare capax es lector, bonum factum putavimus duabus pagellis repræſentare in anteceſſum; & alteris duabus altera diverſi argumenti duo item epigrammata, veteribus dubiam palmam factura; quæ (ſi Muſas ames) legiſſe non pigebit.

I.

FERDINANDUS. DEI. ET. APOSTOLICÆ. SEDIS. GRATIA. EPISCOPUS. PADERBORNENSIS. S. R. I. PRINCEPS. ET. COMES. PYRMONTANUS. VARIANÆ. CLADIS. PÆNE. EXITIABILIS. ROMANIS. CÆSARE. AUGUSTO. AD. TEUTOBURGIENSEM. SALTUM. INTER. AMISII. ET. LUPPIÆ. FONTES. ARMINIO. DUCE. A. CHERUSCIS. BRUCTERIS. MARSIS. ET. CONTERMINIS. GENTIBUS. ILLATÆ. MONUMENTUM. P. C. ANNO. M. DC. LXV.

EN. UBI. ROMANÆ. CLADIS. MONUMENTA. SUPERSUNT
VARUS. ET. ARMINIO. STRATUS. AB. HOSTE. JACET
ET. CAMPO. IN. MEDIO. NOTUM. VICTORIA. NOMEN
SERVAT. ADHUC. NOSTRIS. INCLYTA. TEMPORIBUS
AUSPICIIS. RAPUIT. PUBES. GERMANA. SECUNDIS
IMPERII. GEMINAS. NOBILE. PIGNUS. AVES
DESINAT. EUPHRATES. PARTHOS. MEMORARE. TRIUMPHOS
CLARIOR. EST. CÆSO. LUPPIA. QUINTILIO
RAPTA. JOVI. LATIO. CRASSI. SPOLIA. ILLE. PEREMPTI
REDDIDIT. HIC. AQUILAS. OBTINET. USQUE. SUAS.

II.

II.

MEMORIÆ. SACRUM

ILLE. EGO. SUM. AMISIUS. SURGENS. HIS. FONTIBUS. AMNIS
OLIM. ROMANA. NOTUS. IN. HISTORIA
QUI. CENTUM. DELABOR. AQUIS. COMITATUS. IN. ÆQUOR
ANTE. PERERRATIS. URBIBUS. ET. POPULIS
NUNC. CAPUT. OCCULTUM. RIMATUS. VALLE. PROFUNDA
FERNANDUS. NIVEO. CONDECORAT. LAPIDE
AT. TIBI. NESTOREI. MERITIS. PRO. TALIBUS. ANNI
LÆTAQUE. PERPETUO. TEMPORA. VERE. FLUANT
ET. NOMEN. FERNANDE. TUUM. SIC. CRESCAT. EUNDO
AUCTA. VELUT. NOSTRÆ. GLORIA. CRESCIT. AQUÆ.

FERDINANDUS. DEI. ET. APOSTOLICÆ
SEDIS. GRATIA. EPISCOPUS. PADERBORNENSIS
S. R. I. PRINCEPS. ET. COMES. PYRMONTANUS. AD
FONTES. AMISII. IN. DITIONE. PADERBONENSI
NASCENTIS. MONUMENTUM. P. C. AN. M. DC. LXVI

HOSPES. VIVE. TUÆ. SORTIS. MEMOR. EN. EGO. PARVIS
NOBILIS. HIC. ORIOR. FONTIBUS. AMISIUS
ET. POSTQUAM. FLUVIIS. INGENTIBUS. AUCTUS. IN. ALTUM
VELA. TULI. VASTO. MERGOR. IN. OCEANO
SIC. UBI. PRINCIPIIS. MORTALIA TENUIBUS. ORTA
CREVERUNT. MAGNIS. AUCTIBUS. INTEREUNT

III.

FONS. EGO. SUM. PADULUS. NITIDIS. ARGENTEUS. UNDIS
PURIOR. ELECTRO. FRIGIDIORQUE. NIVE .
OLIM. VIX. PECORI. NOTUS. NUNC. ARIDA. FEBRI
NOSTER. FERNANDI. PROLUIT. ORA. LIQUOR
UNDE. MEO. PRINCEPS. RECREATUS. MUNERE. CLAUSAS
MARMORIBUS. GRATO. CARMINE. SIGNAT. AQUAS
NE. MIHI. CASTALIOS. LATICES. OPPONE. NEC. UNDAM
BELLEROPHONTEI. CARE. VIATOR. EQUI
ILLA. ETENIM. DOCTIS. INSPIRAT. VATIBUS. ÆSTUM
HÆC. LEVAT. ET. MEDICAM. LYMPHA. MINISTRAT. OPEM

FERDINANDUS. DEI. ET. APOSTOLICÆ
SEDIS. GRATIA. EPISCOPUS. PADERBORNENSIS
S. R. I. PRINCEPS. ET. COMES. PYRMONTANUS
AQUA. FONTIS. PADULI. IN. FEBRIS. ARDORIBUS
RECREATUS. P. C. AN. M. DC. LXV.

IV.

ALEXANDRO VII. P. O. M.

Calendis Januariis An. M. DC. LXVI.

FELICITATEM PRECATUR

FERDINANDUS

Epiſcopus & Princeps Paderbornenſis.

CUr, Muſa, longo deſides ſilentio,
Aurata quondam docta fila tangere
Citharæ loquacis? quin Alexandro novis
Jani Calendis dona depromis nova;
Aut digna Majeſtate ſi tanta nequis
Afferre, vota nuncupans ſollemnia
Pro re Latina, proque gente Chiſia,
Quot vere flores educat Favonius,
Æſtate ariſtas flava quot numerat Ceres,
Autumnus & quot pingit uvas purpura,
Frondes quot altis decutit ſilvis hiems,
Felicitatis tot precare Maximo
Donis refertos vehat Alexandro dies
NUMERIS HIC ANNUS ABSOLUTUS OMNIBUS.

Editor Lectori, nihil ignorare.

Argutiam epigrammatis ænigmaticam ut capias, qui non capis, & quid ſit ſcias, *numeris omnibus abſolutus annus*; ſcito, numerales omnes veterum Romanorum litteras, quotquot Alphabeto continentur, exhiberi in his: M D C L X V I. Hoc nolui clam eſſe, ne aliquis in luce ingenii illuſtriſſimi aliquantulum forte cæcutiret.

Elegia

Elegia ad Nicolaum Heinſium & Lucam Langermannum Roma Florentiam diſceſſuros.

NObile par juvenum, ſoboles præclara parentum,
Candida Theſëi biga ſodalitii,
Quam felix fuit ille dies, quam riſit amico
Sidere, vos unus quo mihi junxit amor!
Quo cepit tres una domus, facileſque Camœnæ
Juſſerunt Charitum nectere lege manus.
Ille dies primo dominam mihi cernere Romam,
Et quicquid priſcæ rudera laudis habent;
Ille dedit Latias venerari comminus arces,
Et Sophiæ dulci paſcier ambroſia;
Ille dedit veſtræ mirari flumina Suadæ,
Ille dedit doctæ carmina mentis opus.
Langermanne, tibi totas indulſit Athenas
Græcia, delicias & tibi Roma ſuas;
Et quicquid Venerum formoſo culmine Pindus
Poſſidet, ac doctis Cyrrha propinat aquis.
At te, quid patrii ditiſſime numinis hæres,
Heinſiade, Batavo gloria nate ſolo,
Quid dicam numeroſa tuas in carmina vires?
Quid celebrem multo pectora fœta Deo?
Niliacus rugas jam toto corpore vates
Exuit & calamo barbara menda tuo.
Jam quoque Pelignus tenerorum luſor amorum,
Ut niteat, ſimilem ſperat & optat opem.
Jam juvenes Muſas, jam primos fama labores
Tollit, & Heinſiacos aura ſecunda modos.
Jam Sueonum laudata favet Chriſtina poëtæ,
Aõnii columen præſidiumque chori.
Se minor illa tibi ſeptem diadema Trionum
Inclinat, plectris & ſua ſceptra tuis.

Maſcu-

Maſcula Guſtavi ſi tanti filia Regis
  Te facit, ac citharæ vis rapit illa Deas;
Heinſiade, noſtros mirari deſine plauſus,
  Et, tibi ſe læto quæ probat ore, fidem.
Me Phœbi communis amor, me gratia fandi
  Aurea, me magni Patris imago trahit,
Me lepor innocuus, me pectora neſcia fuci,
  Me cultum variis artibus ingenium;
Ut niveos mores, ut doctæ mentis acumen,
  Ut nequeam Genium non adamare tuum.
Sed quid amo? fortuna diu vetat eſſe beatum,
  Et, quæ prima dedit gaudia, prima necat.
En prius optato coaleſcere cœperat uſu
  Noſter amor, noſtri Maius amoris erat;
Cum fugitis, dilecta cohors, cum verna voluptas
  Omnis, & in primo ſpes mihi flore perit.
Et tot delicias, & tot rapit una lepores
  Hora nimis ſtudiis inſidioſa meis.
Ergo nec antiquo Tarpeia acumine rupes
  Ardua, nec reliquis tot monumenta jugis;
Nec vos Roma recens, nec quæ nova ſurgit in altum
  Pyramis, & largas ejaculatur aquas;
Nec præceps Anio, nec amœni Tiburis artes,
  Tuſcula blanditiis nec tenet aura ſuis?
Nec tot amicorum lacrimæ, vatumque querelæ,
  Nec tot propoſitum vota morantur iter?
Ah fortunato nimium Florentia cœlo
  Vos rapit, & Tuſcis allicit Arnus aquis!
Scilicet illa viæ faſtidia mulcet & auræ,
  Et deſiderio mitigat aſtra ſui:
Nec patitur valuiſſe preces, nec amica dolentum
  Signa, nec humentes pondus habere genas.
Ah precor, & ſuperi ſaltem pia vota ſecundent,
  Quando meas veſtrâ temnitis aure preces,
Auſpiciis precor ite bonis, & numine dextro
  Per juga, Flaminiâ per loca plana viâ.

Sic

Temperies ibi nulla foret præ frigore brumæ;
Hic tibi præ nimio nulla calore foret.
Quid ni ſuſcipias pulchrum per regna Latini
Lucroſæque capax utilitatis iter?
Italiam viſam ante tibi peragrare juberis,
Terrarum Italiam non ſine jure decus.
Ampla triumfati quam ſceptra capeſſere mundi
Juppiter, & dominas juſſit habere manus.
Quam ſibi præ reliquis habitandam partibus orbis
Legere Aönio numina pulſa jugo.
Mitteris inventum ſæcli monumenta prioris,
Ne peſſum antiquæ gloria gentis eat.
Quam bene mutarunt priſcos hæc tempora mores!
Quam bene barbariem dedidicere ſuam!
Qui prius exitii ſtudiorum cauſſa fuerunt,
Nunc eadem curant reſtituenda Gothi.
Illa timendorum tibi quondam, Roma, virorum
Patria, nunc laudes en fovet ipſa tuas.
Terribili graſſata manu, quæ diruit olim
Tot monumenta hominum, tot monumenta Deûm;
Nunc melius molitur opus, (dux femina facti)
Eruta ruderibus dum capit illa ſuis.
Hoc opus augebit tua nomina, ſplendida Princeps,
Si tamen augeri maxima poſſe putem:
Cum tua decrepitam reparaverit ardua Romam,
Et prætextato cinget honore manus.
Cedite, qui chartas veteres, æquandaque chartis,
Marmora, rem pretii dicitis eſſe levis:
Heinſius ex iſtis priſcorum teſqua favillis
Præferet accenſam per tenebroſa facem.
Unde, velut Phœnix, male contumulata vetuſtas
Exſiliat patrio vivere juſſa rogo.
Unde ſecuturum ſua commoda ſentiat ævum,
Non rude majorum cognita facta ſequi.
I modo, delatumque ſubi generoſe, laborem,
O & præſidium dulce decuſque meum,

Jam

Jam loca plena Deo, quicumque ſit ille, recludant
Sulmo tibi portas magnaque Roma ſuas.
Altera Naſonis genitrix quarum, altera nutrix;
Utraque pro ſancto numine digna coli.
Adſpectus jam, ſæpe quibus lætentur, anhelant
Auſonis ora tuos, Sicelis ora tuos.
Hic vatum hoſpitium eſt, noſtrique palatia Phœbi;
Hæc loca multus Amor, multus Apollo colit.
Hic laudata tibi jam Medica poma reviſes,
Hic lapſa arboribus citrea ſponte ſuis;
Quæque magis ſapiunt preſſo ſtillantia ſucco
Innumeris intus Punica plena acinis.
Hinc dabit umbroſas viridantia germina lauros
Silva, viatores quæ vetat eſſe rudes.
Illinc Palladiis venerabile munus Athenis
Pauſia non duro dente premenda cadet.
Hinc, ubi Pauſilypus nemoroſa cacumina tollit,
Pauſilypus vario qui viret uſque Deo,
Antiqui memores mulcebit carminis aures,
Daulias, in luctus ingenioſa ſuos.
Inde levi ſomnum ſuadebit inire ſuſurro
Amnis amor Veneris, Naïdos amnis amor.
O te felicem, cui bis licet ire Corinthum,
Fata bis Auſoniam quem penetrare ſinunt!
Delicias rerum Auſoniam, ſedeſque beatas!
Hei mihi, quod comiti non licet ire tuo!
Ah quoties bibulas præberem cantibus aures,
Cantibus, Aöniæ quos ſtupuere deæ,
Fontibus è liquidis Aganippidos ebrius undæ
Inciperes Clariâ ludere quando lyra!
Te duce Pieriæ ſuperârem culmina rupis:
Caſtalias irem, te præeunte, vias.
Quicquid habet clari, poſſem didiciſſe, vetuſtas.
Tu mihi luxiſſes, ut Cynoſura rati.
Jam mihi jam videor comites audire docentem:
Hic jacet illa pii regia parva Numæ.

Hic

Hic olim invenit poſitores Fauſtulus Urbis,
Ubera dum ducunt ore ferina, duos.
Hic domus Auguſti eſt, iſto Capitolia monte.
Romulus hoc plures colle videbat aves.
Hic ter centenos Fabios en campus humavit,
Uno pro patriâ qui cecidere die.
Hic rapida abrupto tranavit flumina ponte
Clœlia, magnanimis non adeunda viris.
Hic ſua, cui rerum conceſſa potentia, Thibris
Nec vacua arcani numinis antra colit.
Hic pater Eridanus variis ſe flexibus urget,
Donec oberrantes in mare volvat aquas:
Quem Phaëthontêos electra piantia caſus
Lapſaque virgineo cortice gutta beant.
Facundo ſocios ſic inſtruet Heinſius ore:
Talia percipiet qui comes hujus erit.
Me miſerum, qua ſorte premor? quis Juppiter obſtat,
Quo minus ad ſancti buſta Maronis eam?
Nam mihi ſufficeret, quamvis & cætera malim,
Cernere qua vates ſit tumulatus humo.
Hoc viſo abriperer dubio procul, altaque ſenſus
Vis humili poſſet ſolvere fæce meos.
Interea dum fata negant, dum cogor abeſſe,
Inſere tu votis & mea vota tuis.
Turaque cum dederis, Geniumque vocaveris umbræ;
Terque ſuperfuſum ſorbſerit urna merum,
Si me forte putas id laudis poſſe mereri,
Nomina nec fuerint noſtra profana nimis,
Injice pro noſtro libamine, quicquid habebis:
Et dic: Elyſiis ſalveat umbra locis.
Umbra Hyperioniæ fax lampadis, umbra Maronis,
Umbra poëtarum Principis, umbra Deûm!
Tum ſi forte ſacri cuſtos Geniuſve ſepulcri
Munera, quis, rogitet, miſerit illa, refer:
Qui dedit hæc, tenuis fortunæ eſt, ſeque beatis
Manibus indignum nomen habere dolet.

Sic tua ſit ductrix Tegeæi virga vialis,
Sic digito felix indice ſignet iter.
Sic tibi cærulei domitor maris æquora ſternat,
Et facilis paſſos impleat aura ſinus.

Jo. Chriſt. Keckius.

PARALIPOMENΩN LIBRI PRIMI CARMINUM ADOPTIVORUM FINIS.

401

PARALIPOMENA
LIBRI SECUNDI
CARMINUM ADOPTIVORUM;

in quibus varia

CASPARIS KINSCHOTII,

depromta ex libris ejuſdem derelictorum & poëmatum aliorum, ad Nicolaum Heinſium pertinentia:

ITEM

AMICI CUJUSDAM BATAVI

nonnulla ad Heinſium eumdem.

LECTORI S.

Quod hic mihi iterum ſis conveniendus, facit novitas (quæ non-neminem morari queat) tituli derelictorum Caſparis Kinſchotii, τοῦ μακαρείτου, popularibus ſuis noti, & exterorum multis; præſertim qui interfuerunt comitiis Monaſterienſibus ad communem Europæ pacem conciliandam, quibus interfuit & ipſe in Batavorum legatorum comitatu, plurimis itidem illuſtri illo ex cœtu ob præclaras animi ingeniique dotes gratus & acceptus, quorum etiamnum aliqui in utraque Heſperia Galliarumque regno vivi ſuperſunt conſpicui dignitatibus ſummis. Ille Kinſchotius (uti in limine adoptivorum Heinſius indicavit) in flore ætatis exſtinctus, juvenilia quædam poëmata ante collegerat parata editioni, quæ, (neſcimus quam ob rationem) fuit interrupta; proximus autem morti omnia flammis aboleri deſideravit. Fama & auditione accepimus, idem olim P. Virgilium Maronem juſſiſſe, recentiori autem ævo peregiſſe Joannem Picum Principem Mirandulanum, Phœnices ingeniorum, ille operis imperfectionem fuit cauſſatus, hunc piguit etiam vanitatis. Quænam cauſſa, an utraque harum, moverit Kinſchotium, ipſe ſcivit, & ſciunt quos id ipſe voluit ſcire. Sed, carmina ejus plura cum jam ſingulariter in publicum diſperſa forent, alia etiam privatim ab aliis ſervarentur, publico danda prout & quando eiſdem luberet, oborta eſt difficultas, quomodo fieret voti compos: ut fieret tamen, inter alia inita ſub vitæ finem ſalutaria conſilia, conſilium efficax iniiſſe nos ſcimus. Amici, quem in hoc ſelegerat, fidem & arbitrium implorans, eidem totum negotium commiſit, &, ſua ſcripta tradens in manum, edocuit quænam probanda, quænam improbanda, ſi quæ fortuito ederentur in lucem; quænam item ſuo nomine junctim aliquando edi non intercederet, quæve pro derelictis habenda. Iſte igitur amicus, fidem præſtandam, arbitrium adhibendum ratus, multa pridem paraverat editioni ſuas quoque ob cauſſas intermiſſa, quibus partim auctoris, partim nomen indidit derelictorum: quoniam vero Kinſchotianum

 nihil

nihil publico dandum cenſuit Heinſii candor officioſus iſto inconſulto, ab eodem ſunt impetrata quæ poſtea perleges, & tituli inſolentia manſit, cujus rationem amicus idem cum bono Deo dabit aliquando. Ejuſdem epiſtolam ſermoni in natalem P. Virgilii Maronis adhærere ſum paſſus, ſcriptam pridem ad nobiliſſimum antiquæ proſapiæ virum Hermannum Radbodum de Schele; item iambos ad Johannem Fridericum Gronovium, qui Kinſchotii iſtud carmen jam dudum petierat, ut luce donaret (quod nondum factum) cum funebri in Schelium oratione; putans quæ ad Heinſii amicos ad ipſum quoque pertinere: quamobrem & ſubjunctam invenies næniam paſtoralem in obitum Kinſchotii circa annum CIↃ IↃ C L *conſcriptam; quam cur potiſſimum reginæ* CHRISTINÆ ALEXANDRÆ *inſcripſerit nunc demum auctor, quo tempore eam hæc ſtudia negligere ferunt, dicere diſtulit, occultiorum Auguſtiſſimæ Principis virtutum jam diu tacitus admirator, neve credulus rumuſculorum. &, ut verus foret iſte neglectus; an tu, quiſquis es, magni putas, aut magni putandam arbitraris octo vel decem verſuum jacturam illi, qui etiam ſuum nomen voluit latere? hoc item cur voluerit, ſi petas; reſpondebit: Reverentiſſime quondam numina fuiſſe culta capite velato. Tu plura ne quære, ſed abi in rem tuam, hoc eſt, ad Kinſchotianas Muſas, quas fecimus tuas, quiſquis amabis talia bona hercíſcere cum Muſis.*

CASPA-

CASPARIS KINSCHOTII

Ad Nicolaum Heinſium elegia. Optat Lugduni Batavorum eſſe apud Heinſium.

CUlmina Pierii quicum partitur Apollo
  Verticis, ô Divûm maxima cura novem;
Nec mihi cura minor; quid te ſine longius, Heinſi,
  Me tenet haud grata conditione locus?
Haga licet teneat, Batavæ pulcherrima terræ;
  Nobilium & magni principis Haga domus;
(Haga, dabis veniam; nec enim niſi vera fatemur;)
  Nil facit ad Muſas, nobilis Haga, meas.
Hanc colat aſſidue, ſonitus cui tympana rauci,
  Cui tuba, cui ferrum Martis & arma placent;
Vel lites audire juvat, totumque per annum
  Nunquam pacati jurgia dira fori.
Otia, ſeceſſum, Paciſque cubilia quæro:
  Sint procul à Muſis bellaque liſque meis.
Aönidum ſedes, & quæ tot pectora Phœbo
  Sacra foves molli Leida benigna ſinu,
Quando tuos iterum non faſtiditus alumnos
  Inter ego vacuæ ſæcla quietis agam?
Hei mihi! quid tardæ ceſſant procedere luces?
  Currite, veloces currite Solis equi.
Mane novo, genetrix cum Memnonis aſtra fugavit,
  Jam queror inviſum non abiiſſe diem.
Cum veſpertinos accendit Noctifer ignes,
  Redde diem, clamo, Phoſphore, redde diem:
Redde diem; tempuſque jube, precor optime, naſci,
  Inclyta Lugdunum quo repetenda venit.
O ubi procera veſtitus arundine Rhenus,
  Qui Batavam leni flumine radit humum!
O ubi planities camporum, & amœna vireta,
  Notaque frondoſis obſita teſqua rubis!

Hic ego, populea recubans proſtratus in umbra,
Coner Apollineæ tangere fila lyræ.
Ipſe loci Genius citharæ dominoque favebit;
Omnigenos fidibus ſufficietque modos.
Sponte miniſtrabit laticem mihi limpidus amnis,
Qui ſuperet lymphas, Caſtali lympha, tuas.
Illius in ripa celebres cecinere poëtæ,
Et cantu ſocias elicuere Deas.
Sæpius huc venit Nordvico Douſa relicto,
Atque ſonos Echo, quos dare juſſa, dedit.
Hic quoties dulci mulſerunt carmine Nymphas
Filius Heinſiades, Heinſiadeſque pater!
Me neque dedeceat moderantem pecten, ibidem
Aöniam digitis ſollicitare chelyn.
O nimium felix præ cunctis amnibus amnis,
Rhene, caput vitreis celſior effer aquis;
Nec te, majores olim quod volveris undas,
Aut pigeat fractas cornibus eſſe minas.
Priſca novo decori concedit gloria: nomen
Et tibi de noſtro carmine forſan erit,
Interea, ſua qui per tempora digeris annum.
Signaque bis ſenis menſibus orta refers;
Qui roſeo lucem recidivam promis ab ortu,
Et caput Heſperio gurgite condis idem;
Da, pater, emenſo redeuntes orbe jugales
Hunc properent curru ſplendidiore diem.

EJUSDEM,

Ad eumdem, quem hortatur ut poëmata edat in lucem.

HEinſia progenies, ſoboles digniſſima patre,
Nec minus Aöniæ nobilis arte lyræ;
Deſine Pierios clauſtro cohibere libellos:
Egregium cœli luce fruatur opus:

Cede locum precibus; clemenſque tot annue votis:
  Nam mundi cauſſam totius unus ago.
Sic fueris felix; & cœpto aſpiret amori
  Fautor Acidalia cum genetrice puer:
Sic formoſa pari capiatur amore puella;
  Atque det obſequio perpete victa manus:
Sic, tibi quæ velat juvenilem laurea frontem,
  Æternum viridi cingat honore comam.
Nil pudor aut nimium præpoſtera cura moretur.
  Delicias orbi parce negare ſuas.
Tum longe poſitæ diſcent tua nomina gentes,
  Nomina non ullo diſperitura die;
Sidereumque pater poſtquam migrarit ad axem,
  Et via ſplendebit lactea cive novo,
Vivet in Heinſiade patriæ virtutis imago,
  Inque ſua genitor prole ſuperſtes erit;
Heinſius & terræ celebrabitur, Heinſius aſtris:
  Quod tamen in ventos hinc procul omen eat.
Servet humus, miſſum quod venit ab æthere pignus,
  Depoſitoque neget velle carere poli.
Nil vetat hoc, alis paribus quin Fama levatos
  Tollat humo gnatum cum genitore ſuo:
Ipſe ſed haud prohibe. quid ſpe deludis amicos,
  Et trahis ingratas deſidioſe moras?
Sol, age conſpiciat; ſpectent, age, carmina ſolem,
  Quæ Venus & Charites condecoratque Lepor.
Inclyta cur damnas inviſis ſcripta tenebris?
  Sævior ah ſævo, cum furit unda mari!
Vatibus ut mores placidæ finxere Camœnæ,
  Aſperitas illos ſic quoque nulla decet.
Mitius ingenium quare tibi debuit eſſe.
  Debuit hoc certè non licuiſſe nefas.
O potius lateant inſulſi carmina Mævi,
  Quæ neque lima polit, queis lepor omnis abeſt,
Et tamen audaces perrumpunt ſcrinia chartæ:
  Hiſque datur cœli luce, dieque frui.

Hei quam diſſimiles jactantur diſpare fato,
Et meritis merces debita rara venit!
Flectere jam tandem, juſtis permote querelis:
Haud tibi nam duro longius eſſe licet.
Vivere da meritis, vatum cultiſſime, natis:
Non potes officii non meminiſſe tui.
O ubi quæ numeris elegeia mollibus apta,
Atque tuis toties apta reperta jocis;
Sive ſupercilium dominæ, frontemque ſeveram,
Et libet averſæ non bona verba queri;
Dicere vel, quando lepidis arriſit ocellis,
Viſaque ſit vati blanda puella ſuo.
O ubi, nil decori quidquam ceſſura priorum,
Cætera tot, Clario nata favente deo;
Seu canis heroas, nimium nimiumque beatos
Poſtera quos tali ſæcula vate ferent;
Sive ſonas aliud quodcunque, decenter, & ore
Quo velit Aönidum quælibet ipſa loqui.
Te (quod ego nequeo) moveat te, ferree, ſaltem
Leida parens, cunctis pulchrior una locis.
Hæc (prece molliri durus ſi poſſit alumnus)
Cum Batavis multa ſupplicat uſque prece.
Sed neque cum ſolis ea ſupplicat una Batavis;
Quod petit ipſa, ſimul plurima turba petunt.
Ecce, quotus Rhenum, quotus aut bibit incola Moſam,
Et Tagus & Tiberis, quod rogat ipſa, rogant.
Terna ſimul rogitant Charis, & cum matre Cupido,
His aliquid (nimis ah ſæve) negare potes?
Frange truces animos, pharetrati mater amoris;
Corda ſuperba domas tuque Puerque tuus.
Sunt tibi, Diva, faces, certæ ſunt, Diva, ſagittæ;
Utraque vel magnis tela tremenda deis;
Quæ tuus ambo manu tenera quatit arma Cupido:
Nec teneram fallunt illa vel iſta manum.
Hac ope ſubnixus puer oppugnavit Olympum,
Perculſoſque ferunt intremuiſſe deos.

Ipſum rumor ait cœlo fugiſſe tonantem;
Invictum tauro diſſimulante Jovem.
Fallor? an audimur? tantis obſiſtere noli
Tu modo numinibus, ſi quid, amice, ſapis.
Forſitan excierim plures tibi cognita divas
Numina, Pieridas, Pieridumque ducem.
Haud gravis ille ſolet cultoribus eſſe poëtis.
Et quid apud facilem non pia vota queant?
Pars ego cultorum memini quotacunque fuiſſe,
Numinibus faciens lacte meroque tuis.
Ardua Pierii ſcandebam culmina montis,
Et nihil haud etiam nominis inde tuli.
Neve piget faſſum: ſeu me vagus impetus egit,
Aut animus tritas neſcius ire vias.
Jam mea ſuccedunt gravioribus otia curis,
Et profugus toto pectore Phœbus abit.
At licet, æternos memorans per ſæcula vates,
Poſt obitum de me Fama ſilere velit;
Ut tamen aſpiciant dignam tua carmina lucem;
Incipias precibus ſi tribuiſſe meis,
Grata mihi multum debere fatebitur olim
Poſteritas, meritos gratia ſi qua manet.

EJUSDEM

ecloga,

THYRSIS:

Cum ſubito in Angliam abiiſſet Nicolaus Heinſius.

JAm roſeus vitreo ſurgebat ab æquore Titan,
Prima novæ mundo referens exordia lucis,
Cum tuguri ſonuere fores: mox limina tecti
Pauperis, obſcuræ poſt tædia noctis, Iolas

De-

Deſerit, haud largus ſomni puer. ille per agros,
Quos pigra Rhenus circum alluit ultimus unda,
Ivit; & incerto relegens veſtigia paſſu,
Errabat miſer. interea grex immemor agnæ
Paſtoris, ſolitoque procul cuſtode vagantes,
Gramina tondebant liquido ſtillantia rore.
At Puer (heu curis nimium mordacibus æger!)
Carpitur infelix, intabeſcitque per artus.
Nil ſolitum delectat opus: non carmine curas
Solari juvat, aut animum mœrore levare.
Antea quæ fuerat tot amœnis luſibus apta
Fiſtula, Thyrſi, tuos, ſeu Tityre, diceret ignes;
Fiſtula, diſcedens dederat quam Tityrus illi,
Muta ſilet. tantum gemitus & flebile murmur
Perciperes, crebris ſingultibus interruptum.
Ut vero vox eſt & linguæ redditus uſus,
Hanc externata fundebat mente querelam:
Quo fugis, ô bone Thyrſi, meæ pars altera vitæ?
Quis deus æterno ſociatas fœdere mentes
Dividit, & vinclum noſtri diſſolvit amoris?
Ah dilecte puer! tibi quæ tam dira cupido
Linquendi natale ſolum? confinia Rheno
Arva, nec ipſe pater potuit te ſiſtere Rhenus?
Ille, tuas lætus toties audire cicutas,
Cum teneram tenero celebrares carmine Liſam:
Ille, tui recolens idem genitoris amores,
Sæpe loci Nymphis genitor quos rettulit Ægon;
Ægon, Pierii non ultima gloria montis,
Sicelidem Muſam qui Rheno judice vincit:
Ac licet è ſacra jam fiſtula pendeat ulmo,
Ulmus & antiquæ meminerunt carmina ſilvæ.
Ah dilecte puer, quo tendis? te pater Ægon
Jam ſenio morboque gravis, (ſed parcite Parcæ)
Te Galatea ſoror, (quam nunc digniſſimus Almon
Poſſidet auſpiciis divûm, Junone ſecunda)
Debuit & nimium præpoſtera vota morari.

En nova deſertus plorat diſpendia Rhenus,
Et fagi veteres, & quercus proxima cœlo.
Præ reliquis magno queritur perculſa dolore,
Liſa; fidemque datam cauſſata, flet. ô bone Thyrſi,
Reſpice; neve ſinas, fletu periiſſe puellam.
Ambit eam precibus, renovans ſua vota, Menalcas,
Et vili ſtipula perdit miſerabile carmen,
Ingratis dominæ feriens tinnitibus aures.
Te quoque contemnit: Quid enim, cariſſima, Thyrſis,
Inquit, ad hos calamos? certe neque maximus Ægon,
Nec noſtris conferre ſuos auderet Amyntas.
Tu modo, Nympha, fave. certe ſum dignus amari:
Et merui certe: nec tu, Dea, deſpice vatem.
Aſpicis innumera vernantes arbore ſilvas?
Hoc nemus omne meum eſt, quaqua patet; & mihi ſervit.
Aſpicis innumeras pratis in mollibus agnas?
Sunt mea prata; meis veniunt ab ovilibus agnæ.
Omnia ſi ſpectes, ſua conferat omnia Thyrſis:
Omnia cogetur Thyrſis majora fateri
Eſſe ſuis: & adhuc præ me tibi Thyrſis amatur?
Qui procul ipſe fugit, nullumque meretur amorem?
Qui mare, qui ventos, alienaque littora longe
Haud veritus præferre tibi? nec plura locutus
Conticuit, ducens imo ſuſpiria corde.
Durior ô ſcopulis immitibus, ô fere Thyrſi!
Ferree, qui miſeram potuiſti linquere Liſam,
Cogitur inſulſum quæ nunc audire Menalcan!
Ah nimium ſegnis, nimium crudelis amator!
Tityrus hoc docuit, qui divitis arva Garumnæ,
Prataque, quæ riguis humectat Sequana lymphis,
Scaldi, tuis, & Rhene, tuis jam prætulit olim.
Hic quoque ſuſtinuit dilectam linquere Caram
Ferreus, & longè patriis immitior undis.
Hunc quoque nec genitor movit, non optima mater,
Neve ſoror, lachrymis oculos ſuffuſa decentes.
Tityrus exemplum tibi præbuit. ah fere Thyrſi,

Hunc potius ſequeris? deſertæ crimen amatæ
Ferre libet potius, quam fidi nomen amantis?
O quanto melius junctum ſibi ſpectat Alexin
Suavia, divini verſus mirata poëtæ!
O melius quanto Lyden Mnaſylus adorans
Perſtat, & optanti præſentia gaudia donat;
Mnaſylus, tui is decus immortale Sicambri!
Conſtantem melius Lycidan formoſa Lycoris
Alloquio lactat, neque ſubtrahit oſcula verbis;
Oſcula, nectareo non permutanda liquore.
Sidereis eadem quoties arridet ocellis,
Et dubiam varia perfundit imagine mentem?
Sic neque materies nova flammæ, flammave deſunt.
Quo tamen iſta? fugit Thyrſis ſpernitque monentem.
Non illum ſtabilis Mnaſyli flexerat ardor:
Nec Licydan ultra, fidum neque curat Alexin,
Deteriora ſequi dum mavult. ah fere Thyrſi,
Tu nunc ad Tameſis ripas, oblite tuorum,
Mænalium Sicula deducis arundine carmen;
Aut ſecurus oves gaudes paviſſe Britannas.
Forſitan &, Tameſis genialia numina, Nymphæ
Paſtori placuiſſe ſtudent; vel ruſtica Phyllis,
Aut conjuncta tuo lateri prope conſidet Ægle:
Juratamque fidem Liſæ rapuere procellæ.
Forſitan & veteres animo fugiſtis amici:
Ipſa ſimul forſan Liſa excidit. ô pia ruris
Numina, rite novo ſemper ſi lacte quotannis
Primitiiſque meo mihi de grege culta fuiſtis,
Hoc prohibete nefas! Thyrſin cohibete furentem.
Quo ruis ah? quo Thyrſi, rapit te devius error?
OEnonen Phrygius ſic quondam liquit adulter;
OEnonen, cum qua toties requieverat ante
Propter aquæ rivum, tectus frondentibus umbris.
Non illum Nymphes lachrymæ, non conſcia facti
Numina terrebant, quorum juraverat aras,
Alterius ſeſe nunquam fore. tu quoque tantis

Æmule criminibus te vis adjungere Thyrſi.
Quid loquor ah demens? quæ ſomnia fingis Iola?
Liſam Thyrſis amat nullo mutabilis ævo.
Ante lupus poſita feritate jugabitur agnis,
Litoris aut Batavi qui præterlabitur oram
Vomere findetur curvi Neptunus aratri,
Quam te, Thyrſi, tuæ capient oblivia Liſæ.
Et neque te, Tameſi quæ ſunt vicina, tenebunt
Arva diu. jam Liſa ſubit viduataque Rheni
Litora vate: oculis genitor grandævus oberrat
Et Galatea ſoror; tum pectora fida ſodales;
Quos inter merito primus referatur Iolas.
Quis ſcit an externæ ſubeant faſtidia terræ,
Vixque ſalutatus Tameſis jam ſordeat ultro?
Forte peregrinus non eſt tolerabilis aër.
Qualiſcunque queat te cogere cauſſa redire,
Sit cito quod redeas, & tot prævertere vota.
  Talia ſollicitus fruſtra jactabat Iolas:
Et modo triſtitiam ſpe ſolabatur inani;
Et modo triſtitia ſpem corrumpebat inanem.
Thyrſis abeſt: abſunt cum Thyrſide gaudia cuncta;
Vota nec abſentis contingunt Thyrſidis aures.

EJUSDEM CASPARIS KINSCHOTII

VOTUM

pro ſalute

DANIELIS HEINSII

Graviſſimo morbo decumbentis.

SI ſua quid pietas cuiquam prodeſſe putanda eſt,
Et terris jam rara fides; ſi candida morum
Simplicitas; ſi mens alto contermina cœlo,

In-

Ingeniumque capax rerum quot continet æther;
Nunc inhibe Libitina manum; neque grandius unquam
Crede nefas cæco committi poſſe furore,
Quam vita Heinſiaden ſpoliare, necique dediſſe,
Invito mundo, mundi communis amorem.
Luctu tabifico Batavi tutela Lycei
Conficitur Tritonis; & auras planctibus implet:
Deliciumque ſuum mæret Parnaſſia rupes.
Non hederæ, myrtive virent, non Delphica laurus;
Et lachrymas fundit mediis Cephiſus in undis.
Plorant Aönides quarum pia ſacra tot annis
Ingenti fovit ſtudio, ſparſitque per orbem;
Et famam terris, meritum finivit Olympo.
Trux inhibe Libitina manus: onerabere facti
Invidia. non palma decet, viliſque triumphus
Corpore de tenui, nec quidquam molis habente.
Tolle viros reſides, terræque ſuperflua dudum
Pondera; quos non eſt proſternere ſimplice telo.
Hinc major tibi ſurget honos. cur, improba, cœli
Depoſitum, pignuſque paras auferre Deorum,
Credita Lugduno cujus cuſtodia noſtræ;
Quæ viſa haud alio magis anxia tempore? tota
In miſeras effuſa preces, O parcite, clamat,
Stamine feſtino devolvere penſa Sorores:
O tu, tu ſuccurre bono, bone Delie, vati,
Namque ſalutiferis dominari diceris herbis.
Sit curæ tibi, Phœbe, caput, mea gloria tantum
Et tua cui debent. illum minus æqua Batavis
Unda Tagi, fautorque ſuæ Permeſſidos Arnus,
Et Tiberis feſto ſubvexit ad æthera plauſu;
Quæque jacet tellus ultra Garamantas & Indos,
Qua vaſto Batavæ decurrunt æquore puppes.
Ecce, Meduſææ tantum decus Hippocrenes
Luctantem trahit ægre animam. ſtant undique circum
Morborum rabies & pallida Mortis imago.
O tandem ſuccurre, opifer; ſi ſacra per aras

Rite tibi facimus, feſtoſque accendimus ignes.
Tales illa jacit triſti de pectore queſtus,
Imperfecta ſonans ac ſingultantia verba.
Et vos, ô Superi, nobis avertite luctum;
Inſtantes prohibete minas: ſi crimina nondum
Hanc pœnam meruere, frui date munere veſtro:
Depoſitumque diu conſervet nobile Leida:
Et quando, non ſponte tamen, fatoque coacta,
Reddet, jam patriæ famæ ſuccreverit, æquo
Heinſiades minor inſiſtens veſtigia paſſu.

EJUSDEM;

Cum è Britanniis rediiſſet Nicolaus Heinſius.

Leidæ numina, præſides Lycei;
Turba ô enthea ter trium ſororum;
Præſes Cynthie ter trium ſororum,
Et quæ, Diva, tuos vides Batavos
Aris te potioribus colentes,
O ſola è Superis patrima virgo;
Vobis, ô Superi, Deæ, Deuſque,
Vobis maſcula thura limpidumque
Libat bis geniti dei liquorem
Voti Kinſchotius reus peracti:
Veſtra altaria myrteis corymbis,
Lauri virginis impeditque ramis,
Tandem dum Tameſi meus relicto
Terræ redditur Heinſius Batavæ.

EJUSDEM

CASPARIS KINSCHOTII

ſermo

de P. VIRGILII MARONIS natali

ad

RADBODUM HERMANNUM DE SCHEELE à WELBURG.

QUa non ulla dies illuxit ab æthere nobis
Gratior, Octobres revehit Sol aureus Idus:
Idus, quæ propter ſinuoſi flumina MincI
Cœlo immortalem primæ oſtendere Maronem.
Arida me febris, me tuſſis anhela fatigent;
Corporis imminuant pariter mentiſque vigorem;
Non tamen illa dies ſine noſtro carmine abibit;
Sacra mihi ſemper; mihi rite colenda quotannis.
Tu modo, quem genere atque animi virtutibus alti
Pollentem, late pater Iſala jactat alumnum,
Et nunc lætus habet, curviſque amplexibus ambit,
SCHELI, noſter amor, ſubito mihi miſſus adeſſes.
Tecum iter ingrederer male tritum, ubi nulla priorum
Signavere pedes veſtigia, nec duce tali
Ulla reformidem ſubiiſſe pericula, fretus
Viribus audacis, ſineret Fortuna, juventæ.
At neque tam pulchro fas eſt deſiſtere cœpto,
Quamvis lentus abes; Batavæ nimis immemor Hagæ;
Vexatique malis ah quam ſecurus amici!
Quod licet, Aönidum jucunda per avia ſoli
Ibimus, & verſu tollemus ad aſtra Maronem:
Salve, culte mihi, Parnaſſi gloria, vates,
Maxima: naturæ labor ultimus; omniaque unus:
Itala cui tellus in luminis edidit auras

Par

Par nihil à veteri noſtra uſque ad tempora Jano.
Optima Romanæ tu majeſtatis imago:
In te cuncta patent urbis miracula tantæ,
Bellique arteſque togæ. tu Suada Latina
Unica; cui fruſtra ſe conferat Attica Pitho,
Atque omnis longe cedit facundia Graium.
Cedat Mæonides: cedat quem protulit Aſcra:
Victa Syracoſii paſtoris fiſtula cedat.
Ipſe pater Phœbus tibi, perfectiſſime rerum,
Uni cuncta dedit, quæ ſingula contulit illis.
Tu, fundoque carens, & nullo littore clauſum,
Es mare doctrinæ: tu fons, tu vena perennis
Nectaris Aönii, ſua quò ſitientia ſacri
Vates ora rigent, à vulgi labe remotos
Lumine quos placido naſcentes vidit Apollo.
Et quis adhuc alios vellet ſibi quærere rivos?
Te tamen (ah noſtro probroſum dedecus ævo)
Inſulſi potuere palam contemnere vates,
Surreptoſque tuos alio traducere honores.
Effinxere ſibi patria de gente Maronem;
Quam tibi diſſimilem tumidis numeriſque modiſque,
Et ſermone parem nuſquam ſervante nitorem!
Huic jam thura ferunt: huic nunc altaria fumant.
Ille chori præſes: fons unicus ille poëtis:
Turba frequens aliò non proluit ora fluento.
Hinc portentoſæ volitant per compita nugæ,
Per fora, perque domos, perque atria celſa potentum:
Et multis (fallit quos didita fama) probantur.
Interea Phœbum ſociaſque avertere divas
Improba Barbaries noſtro molitur ab orbe.
Quin etiam manibus tua tangere ſacra profanis,
Et fractum numeris, peregrina voce loquentem;
Ludibrio indocti ridendum exponere vulgi,
Sacrilegi illaudata auſa eſt induſtria vatis.
Felix ille quidem, ſi ſcabros cudere verſus,
Ac ignota novæ formare vocabula linguæ

Contentus, propria ſe continuiſſet in arte,
Non intellectis verbis interpres ineptus.
Sed viles animæ, quo demum cunque furore
In tua ſacra ruant, nihilum tibi demere poſſunt,
Fruſtra affectantes Pimplæa invadere regna.
Haud aliter, Terræ proles veſana, Gigantes
Sedibus æthereis conati pellere Divos:
Conantes Pater altitonans dejecit, & iiſdem
Montibus oppreſſit, queis Divum tecta petebant.
O bene, quod plures hæc non afflarit Erinnys!
Sanguinis & multum ſinceri fata relinquunt
Æqua ſuper. tibi judicium natura ſubactum
Nequicquam non indulſit, cultiſſime SCHELI:
Nec tu thure coles alium, dilecte, Maronem.
Hoc quoque Gronovii ſentit mens ardua, Rheno
Iſala quem Batavo precor ut quandoque redonet,
Dum nebulam invidiæ melior Sol diſſipat atræ.
Eſt, qui vicinam decorat natalibus urbem,
Pieridum cultor, facundi Vallius oris:
Eſt minor Heinſiades, quo non præſtantior alter
Proxima divino quæcunque ſonare Maroni:
Eſt genitor, cunas ob cujus Ganda ſuperbit;
Nec mage Cæſareis cunis celebrabere Ganda.
Aſpice ſublime, atque haud ulli imitabile carmen,
Quo decus illuſtris, famamque & ſcripta Thuani
Inſerit ordinibus Superum, cœloque beavit:
An non id certat cum majeſtate Maronis?
Aſpice, per chartas ubi ſomnia vana quaternas
Humano aggreditur generi, mortiſque timorem
Eximere, & dictis corda impacata ſerenat,
Non tu, magne Fracaſtori, non tu optime contra
San-Nazari tendas: tanta eſt reverentia libri.
Haud jam fert animus per laudes longius, Heinſi,
Ire tuas, ut Naſo ſuos (res cognita paſſim)
Sponte tuis elegos non permutare recuſet;
Nam neque tam lacti ſimile eſt lac, ova nec ovis:

Ut chelyn, & totam tibi tradat Horatius artem;
Nec Seneca erepto doleat quicunque cothurno:
Nunc ſat Virgilii veſtigia certa ſecutum.
Ergo dehinc ſummi laus intemerata Poëtæ
Ibit per populos, per regna, per ultima mundi;
Ac vires ſumet gradiens. Lux iſta quotannis
Et vino, & votis, & multo thure coletur:
Me modo dia Salus; longum miſerata laborem
Reſpiciat, cariſque velit me aſſiſtere ſacris.

CIↃ IↃC XLIX.

En nobiliſſime SCHELI, paginam, quam tuus Kinſchotius Muſæo lepore contigit extremam, & cui tuum nomen præſcripſit ſontico jam morbo laborans: paginam gratiſſimam Phœbo, quæ vindicias ſecundum P. Virgilium Maronem dedit. Juſtiſſimas, per Apollinem eas: quales omnino etiam tibi ſunt viſæ. Secus putaturam ſcio multitudinem exoſam antiquos mores & viros, quibus res Romana ſtetit, ſtabit. Sed ab illa turba quam longiſſime receſſiſſe, eſſe ab erroris via deflectere, animoſe fuit ipſe teſtatus. Illud neſcio an recorderis auditum, quod, plus vice ſimplici, non ſine quadam facundiſſimi oris alacritate narravit; reductum à ſe olim in regiam venerandæ antiquitatis viam optimum parentem ſuum, qui tunc, delectatus novo peregrinæ dictionis charactere, pariter cum vulgo emirabatur iſtum à Virgilii contemtoribus de patria ſua gente recens ſibi effictum Maronem, Andino nimis quam diſſimilem,

——— tumidis numeriſque modiſque,
Et ſermone parem nuſquam ſervante nitorem.

Quem hominem nec indicatum facile tu noris, cui magnus Apollo divinare donat. Famæ tamen viri aliunde de poſteritate bene meriti, ac pridem rebus humanis exemti, ſerio eſſe infenſus ab illa candidiſſimi pectoris ſuavitate, quam amavimus omnes, nunquam impetraſſet, neque eundem fecit parvi, niſi comparatum; quanquam ab Hugone Grotio pro poëta non fuiſſe habitum ſoleret amicis commemorare. Super variantia judiciorum nihil equidem pronuntiandum in præſens mihi ſumo:

moneo interim, Maroni tribuiſſe, quod ipſi, tanto vati, debetur, non eſſe, alteri ſcriptori negare hoc, quod neutri conceditur ab iis, qui aliquid minime conveniens utrique adſcribunt. Quoties eximie pulchrum laudibus celebratur, non continuo cenſendum eſt, plane improbari illud, quod eſt longe diverſum: multo minus invideri, aut vetari ſumendam hinc ſuperbiam meritis quæſitam. Qui cithara neſciens, tibiam doctus inflat, quidni auferat quoque corollam lemniſcatam? Quin, ut à nonnemine talia haud æque decenter fiant, an indignemur? pari voluptate in illuſtri ſcena, apertis aulæis, nobilem tragœdum; diducto ſipario, agreſtem Cyclopa in exodio Atellano ſpectamus. Quæſo hilaritatem hiſtrioniæ commodatam quare vellemus eſſe ſublatam è vita communi? ne dominum quidem Parnaſſi credimus probaturum Muſis, mitiſſimæ indolis deabus, quod Satyrum Marſyam glubere maluerit, quam tondere. Gloriæ ſufficiebat vel apud unam Palladem fieri pluris; huic fiſtulam odio eſſe. ultio tam triſtis, cui bono? quæ gratia, incutere miſellis Nymphis horrorem iſto candice decorticato? quanto melius illaudati facinoris atrocitatem nova manſuetudine lenivit, cum, pro ſimili auſo, in altera contentione regi Phrygio de pelle nihil certe detraxit. Syringem ſuam unus Pan ſine rivali amplectatur: unum Pana ſuum libere colat natio, quæ fuit, cum Phœbi gemella nondum eſſet. Meminerimus, in altero biverticis montis jugo barbiton & tubam poſt cymbala & crotala æſtimari. ad hæc qui anteferunt moveri, ſive rabie, ſive furore ſe amaverint plenos jactare, graſſentur quouſque per legem Aquiliam licet. nos non erimus tam moroſi, ut cum ſeveritate prohibitum velimus quemquam inſania, tum ſæculi, tum ſua frui. Amabilis hæc ægritudo eſt, & qua liberari nemo aut curet, aut lætetur. ab aliquo donarium ſanatæ mentis ergo ſuſpenſum ecquando uſpiam tabella votiva paries ullius ſacri indicavit? in gratiam aliorum à quibuſdam novimus factum: neque ignoramus extitiſſe, qui, poſtquam opibus cognatorum & cura refectus morbum elleboro expuliſſet, jam compos ſui fuerit conqueſtus: Perditum ſe, non ſervatum ab amicis, gratiſſimi erroris voluptate per vim erepta. Poſt hauſtum poculum

lum à Circe temperatum, copiam loquelæ eo unice ſibi reliquam Gryllus monſtravit, ut cum Ulyſſe argutaretur, quod eſſet eſſe velle, & nihil malle; nolle conditione ſociorum uti, in hominem refingi. quis ejuſcemodi animali perſuadeat amaricino paſci? Expoſuit in ſuo pinace ſapiens Thebanus peſſimam Circen τὴν Ἀπάτην, quæ vix ingredientibus in hanc vitam mortalibus inſidioſe præbet de poculo, quod doloſe miſcuit in fraudem, ex hoc errorem bibimus incauti, neſcientes. inde omnia gravi præjudicio contemplamur, progreſſi, quo ducunt, molliter nos habentes, quæ illi Circe famulantur, Opiniones atque Affectus. Iſtas Fallaciæ miniſtras, quemadmodum in omni, quodcunque fuerit oblatum, vitæ ſtadio ubique fere plurimi ſequimur lubenter, ita quoque in eruditionis via. Pauci (ut offerat ſeſe prudentior aliquis, qui propitio Mercurio accepit, quo ipſe tutus fuit) non horreant conſulere illis ſatagentis beneficio mactari. adeo, propagatum per ſæcula, nondum defecit fœcundum genus Gryllorum, qui apud ſuam Circen admodum cupiant perpetuo glandibus veſci. Eorum ſorti invideat nemo, cui ſapiunt fruges: neque miſereatur, operam perditurus, ſi inſtituat ſuadere, quod eſt optimum, ad cujus beatitatem nondum hactenus acceſſit, pluribus placere. ſed hoc ut non aucupatur ſe contenta virtus, ampliſſima ſibi merces, ita ne quidem aliquando futurum ſperat. Eximiæ etiam & perfectæ ex omni parte pulchritudinis fatum eſt, videri, nec pervideri, incurrere in oculos omnium non omnem. hinc illi raro par meritis honor; vix unquam pretium eſt pro dignitate. ibi quilibet ipſam in defectu verſari facillime credit, ubi perſpicaciam ſuam laborare non ſentit: ad Phœbum ſoli aquilæ non connivent. Tutius, quam temere quidpiam ſtatuere de abſoluta perfectione Maronis, fuerit accedere legitimis arbitris venuſtatum, qui, in illius cognitione denuo ſemper magis magiſque proficere faſſi, experiuntur ſeſe ea nec ſatiari nec laſſari. Huic cedere ſcriptores Romanos, Græcos, à quo aliquid potuit dari Iliade majus. occupatæ antecedentium ſæculorum ſuffragiis ab Homero gloriæ nihil volumus derogatum: ſed animo noſtro imperare nequimus ut credat, potuiſſe quidquam præripi genio, in

 cujus

cujus divinitatem flos judiciorum omnis ævi conſenſit. Famam novimus potentem in utrámque partem, præſertim cui, jam eundo vires adeptæ, vulgus, ad deteriora pronum, inepte ſervit. unde nec eſt quod æquiorem quam Virgilio multitudinem patrono Virgilii Kinſchotio tuo, nobiliſſime SCHELI, promittere audeamus. verum ab ea deſtituto, nec plauſum, non optimi ſemper argumentum, moranti ſuffeceris vel tu; pro populo unus; magnum illi ſatis theatrum. Vale, ô hominum politiorum decus, vindex elegantiarum ac ſtator.

Chartas petitas ecce, Gronovi, tuo
    Olim probatas Schelio:
Quas ſi probandas tu quoque æſtimayeris,
    Jam non timebunt conſpici.
Spectet ſacratas maximi famæ viri
    Præſens & omne ſæculum:
Neu Bructerorum ſola tellus patria
    Soli Batavi perlegant,
Sed tota, terras per remotas diſſita,
    Cohors clienta Palladis;
Hanc litterarum ſive bellorum colant,
    Utriſque præſidem deam:
Complexus una Schelii ſollers labor
    Utrumque munus pagina,
Quas rara vivi fugerat modeſtia,
    Laudes meretur mortuo;
Nullius ore liberalius quidem
    Impertiendas quam tuo,
O Livianæ reſtitutor gloriæ,
    Nil eloquentia minor;
Et, Phidias ve ſeu renaſcatur Scopas;
    Lingua dolandus aurea.

IOLAS,

IOLAS, ECLOGA
IN OBITUM
CASPARIS KINSCHOTII;
AD
REGINAM
CHRISTINAM ALEXANDRAM.

Effuſas lachrymas, lachrymis ſolatia fuſis
Quæ data; præſidii verſus audemus egenos
Promere, paſtorum plus quàm paſtoria verba.
Condita tu pridem tueare recente favore,
Sæcli miraclum VIRGO, quam regia virtus
Et ſtirps Palladias decorant nutrita per artes;
O bellatoris proles ter maxima Gothi,
Paciferis oleæ melius redimita corymbis;
Non Pimplæ, non Orchomeni ceſſura deabus;
Par laus ingenii, par ô cui gloria morum;
Victrix ipſa tui; ſpreto diademate major;
Nomen ALEXANDRÆ fato ſortita benigno.
Ante diem juvenis violenta tabe peremtus
Occiderat, Batavi ſpes ingens ruris Iolas.
Amiſſum decus & flentes ſua gaudia rapta
Cuſtodes ovium, mœſtiſſima turba, ſedebant
Oceanum juxtaque patris divortia Rheni.
Sic ne jaces, infit Damon, ô noſtra voluptas
Unica? nec ſolum tamen unica noſtra voluptas:
Te nemus & ſilvæ, te dilexere canentem
Mollia prata, novis aucti te floribus horti;
Te nitidi fontes, & amictæ gramine valles;
Te ripæ fluviorum, & rauci littora Nerei;
Tum quæ per ſilvas errant & mollia prata,
Quæ ſtreperas habitant ripas & littora nymphæ;
Quæ fontes nitidos, valleſque hortoſque frequentant.

Heroës etiam tua carmina ſunt mirati,
Legarat pacis nuper bellique ſequeſtros
Auriferi quos unda Tagi, quos Rhenus & Iſter,
Tellus virigenis dives quos Gallia campis,
Et Latium quota gens colit, extremique Triones.
Aures ipſe dabat faciles OEnotrius Alcon,
Jam cui præſagus viridi Tiberinus in ulva
Et dominæ colles aſſurgunt undique Romæ:
Nec caput extollet majori vindice quondam
Heſperia in magna ad cœlum Parnaſſia laurus,
Tergeminæ frondem vittis implexa tiaræ.
Tu non hunc, dilecte, diem, Romamve cupitam
Aſpicies; pedibus neu tu dabis oſcula ſanctis:
Perveniet de te ſed ad illum nuntia fama.
Ille quidem felix; felix & quislibet abſens;
Felix ô Thyrſis, Lycidas clamabat, & ætas
Præterea ſi cui ducenda ſub axe Boreo,
Sunt illuc quando, domina mandante potenti,
Aoniæ merces Pindique avecta ſupellex.
Thyrſin non febres ægri, non tuſſis anhela
Afflixit miſerantem, non penuria ſomni
Aut vultus macies formoſi, ac pallor in ore:
Non herbas inopes & caſſam viribus artem
Aut obitum fomenta nihil remorantia vidit.
Heu, ſummæ gnari nos cogimur eſſe malorum!
Exſuvias animæ nos pulchræ vidimus, eheu,
Triſtes ah nimis exſuvias, informe cadaver;
Sævæ relliquias populatæ viſcera tabis;
Ambeſos oculos, exſtinctum frontis honorem,
Conſumtaſque genas, & Iolæ nil in Iola.
Parrhaſio quoque nos vitam degiſſe ſub axe
Nonne foret ſatius? quid enim tam triſte vel uſquam
Objicerent Suionum montes damnataque tellus,
Arctoæve nives, &, inhoſpita littora, Fenni?
Nos, ut flere juvet, tandem neque juverit, inquit,
O Socii, medio qui ſtabat in agmine Mœris:
Carmine quin potius conamur pellere luctum:

Carmina ſi vultis, ſi non & tædeat horum,
Apta canam, turbæ minus auſcultanda profanæ;
Qualia neu vulgus, ſed quæ laudaret Iolas.
Annuerant. orſus longis ambagibus ipſe,
Grandius eſt aliquid ſilvis & rure locutus:
Ultra, quo nec, ait, Phœbum vexere jugales,
Aſtrorum gyros, trans & pomœria mundi,
Eſt regio, quam non totam diviſor agrorum
Hactenus imperio ſubjecit terminus unam;
Undique ſupremo vicini à limite cœli
Porrigitur, nullis ſpatioſa coërcita metis;
Haud noſtræ ſimilis terræve vel æquoris undæ,
Aërjoſve refert falſa ſub imagine campos;
Non nive, non æſtu, nunquam turbata procellis,
Annorum neſcitque vices noctiſque dieique,
Immutabilis, æterno perfuſa ſereno,
Majeſtate Dei ſemper-præſente relucens;
Par neque chryſolithûm nitor ardentis-ve pyropi.
Sunt tamen ut leges & fœdera certa locorum,
Mortali penetrare datum cum ſanguine nulli
Secretas intra ſedes & lucida templa,
Sublimemque domum. de ſe Tharſenſis inaudax
Id firmare ſenex; ſit quamquam creditus olim
(Si fas pandere res alta caligine merſas
Senſaque Idumeæ non intellecta papyri)
Diſparens huc Iarides evectus, & alter
(Quis fuit?) ignifero ſublatus ad æthera curru,
Attonitum comitem pariter veſtemque relinquens;
Qua tangente rapax, bifido ſubrectus hiatu,
Conſtitit, atque viam per ſiccum præbuit amnis.
Nemo citis igitur ſperarit adire quadrigis;
Non remo, aut velis tumidis, non præpete penna.
Cunctorum, quæ juſſa fuit natura creare,
Hic diſpar facies, non mundo cognita noſtro:
Diverſæque colunt aliæ ſine corpore vitæ.
Terrigenas aliquos tamen alta ſuperna tenentes,
Et formam noſtrique decus mirabile vultus Na-

Naturæ voluit ſpectari maximus auctor;
Deforet hic ut non etiam variantia rerum,
Aut minus exornata domus tam nobilis eſſet.
Illuc ad patrem ſoboles æquæva Tonantem,
Humani labem generis quum morte piaſſet,
Morte triumphata, ſpoliato Acherunte redivit;
Et clauſi victor poſtes reſeravit Olympi.
Cum duce magna phalanx, ac tunc intraſſe putantur
Ipſo fama refert quos exſpirante ſepulchris
Egreſſos compleſſe vagis terroribus urbem;
Bis qui non in humum recidivo funere verſi.
Nube cava demum genetrix enavit eodem
Virgo, ſponte ſua ſe ſubjectantibus auris;
Turpiter obſcænis ne vermibus eſca jacerent
Viſcera, regnator cœli queis prodiit infans.
Illam mille chori conſectabantur in altum,
Armos pennati juvenes, onerique ſubibant,
Remigio ſectum volucri per inane ferentes
Ad gnati regnum matrem, ſolioque locarunt:
Et nunc flexa genu ſupplex gens omnis adorat:
Supplicibus votis illam veneramur agreſtes;
Es quoque tu ſupplex multum veneratus Iola;
Ejus ad effigiem ſponda interiore repoſtam,
Suffixumque cruci gnatum (ſuprema ſalutis
Eſt qui ſpes miſeris) oculos in morte natantes
Tollebas, regnumque Dei jam mente petebas,
Puræ quod mentes habitant vitæque perennes;
Eſt queis uſque patens hodie, propriumque dicatum.
Conditio melior partem ac ſublimis origo
Nunquam olim aſtrinxit moribundi ad corporis artus;
Poſt victos hoſtes & ad impia tartara truſos,
Immotamque fidem, dignatas ſedibus aureis.
Innumeræ vaſtum thalamum, longa atria ſervant,
Stellarum domino celeres ad juſſa miniſtri.
Terrenam exutæ gravidam pars altera molem,
Inſontes animæ dum vita caduca manebat,
Immortali ævo ſumma cum pace fruuntur
Clan-

Clandeſtinum intra penetrale & ſplendida tecta,
Corporeo nexu viduæque doloribus ægris;
Exſpectare diem juſſæ, qua cætera turba
Promiſſo expletis vicibus ſuccedat Olympo.
Tunc ſuper Heſperios, ſuper exauditus Eoos
Clangor erit, magnoque repente excita tumultu,
Jam reſoluta, modis coaleſcent carnea miris
Membra, nova in veterem compage aptata figuram;
Et, nodo haud ſolvendo iterum devincta animorum
Conjugio, vitæ communia gaudia carpent.
Hæc, deſignati completo temporis auctu,
Sors quoque vos manet, exſuviæ præſtantis Iolæ;
Nec tanta aut morbi fuerit lethive poteſtas,
Ut vobis, quamquam conſumtis & cinefactis,
Non redeat decor antiquus; formæque prioris,
Plena ſui, facies; flos æternuſque juventæ:
Quali Phœbeus nequicquam fingitur ales
Exſequiis ipſe à propriis buſtoque reverti;
Poſtquam feſta ſuum tulit ad Nilotica funus,
Molliter Aſſyriis compoſtum ſuavibus herbis.
Magna dies, oriare, precor; videamque ſuperſtes
Formoſo capiti priſcum decus inſtauratum;
Cæſariem, lætæque vigorem frontis; & ambo
Lumina, conſpicuamque venuſtatem oris honeſti.
Sin prece, magna dies, non impetrabilis ulla es;
Ac, deſiderio ut nequeam votoque potiri,
Obſtent arcani decreti adamantina jura,
Et tot volvendis præſcripti menſibus orbes;
Incorrupta tui quæ portio reſtat, Iola,
Ingentem mihi ſpe certa ſoletur amorem,
Penſatura brevi non impetrabile votum.
Et moriemur enim: nec ſit mihi credere, mortem
Eſſe nefas optare. queat te cernere Mœris
Obſcurum calcans iter, ac ignota viarum
Ingreſſus, pars ô melior præſtantis Iolæ,
Vincenti ſolis radios in luce coruſcam.
Funereum quum cincta caput Mors atra tenebris, Or-

Orci cum chorus omnis, furvis horridus alis,
Terrifico ſtridore vagi circum volitantes,
Noctem oculis, menti noctem ſuperintentabunt,
Tu raptam lucem potiori luce redona.
Nos eadem ſedes, idem nos purior æther
Accipiat jungens: tu delectabere juncto.
Par fortunatum nos arva beata colemus,
Explentur donec numeruſque viceſque ſtatutæ,
Ut ſeries ævi, rerum velut exigit ordo;
Ordo ſemel fixus rerum, ſtabilique cohærens
Lege catenati ſeries immobilis ævi.
Interea dum vero meis contraria votis
Tempora repunt, & ſpatio diſtamus iniquo,
Nec poterunt ſpatium non & tamen omnia tempus:
Nec potuiſſe putet multum ſe lurida tabes.
Hærebunt alto formoſi pectore vultus,
Raraque dos animi nullo circumlita fuco
Morum gratia, formoſo formoſior ore.
Secreti monitus, avida quos hauſimus aure
Semper erunt cordi ante alios, ſupremaque verba:
Et ſtata perſolvam tibi debita juſta quotannis.
Ritu tota patrum concors vicinia mecum
Sacrati nemoris veterem procedet ad aram.
Ara vetus, donis ritu cumulabere patrum.
Farra merumque pii paſtores munera ponent;
Et poſitis agnus, ſed nulla cæde cruentus,
Unica perpetui ſuccedet victima ſacri.
Carmine nos ſocium ſollemnes inter honores,
Et ſanctam magna ter voce ciebimus umbram:
Sanctaque carminibus lætabitur umbra cieri.
Certe, ſi qua fidem tua dicta ſuprema merentur,
Sera tibi nunquam venient oblivia noſtri:
Immemoremque tui me nulla coarguet hora.
Finierat Mœris: quod Iolas ipſe probaret
Carmen, quotquot habet vatum ludibria Pindus,
Et fatuæ moriens pertæſus ſomnia Muſæ.

FINIS.

AMICI cujuſdam BATAVI ad NICOLAUM HEINSIUM nonnulla.

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

A M I C I
cujuſdam
B A T A V I
E L E G I A,

Ad Nicolaum Heinſium, cum Guilielmi Heſii libello emblematum de FIDE, SPE, *&* CHARITATE.

PArva vides, Heinſi, tenui munuſcula cultu;
Parva, tamen magnis deteriora nihil.
Scilicet his noſtro, tibi qui devotus, AMORI
Eſt bona SPES certam poſſe docere FIDEM.
Scilicet his meritum libraria capſula debet
San-Nazaros inter Flaminioſque locum.
Sive tuo potius genitori proxima pones;
Quando piis etiam vatibus ille caput.
Ille modis Batavis puerum demulſit Ieſum;
Et pueri matrem quod juvet hymnus habet.
Ille cothurnatus dixit, qua fraude tyranni
Plurima Bethlemidum facta ſit orba parens.
Si quid de Superis pietas humana meretur,
Terricolæque polo cognita turba ſumus;
Jam puer ille Deus, pueri jam mater, & omnis
Herodæ furiis juſſa perire cohors,
Culmine de Superum grati, non viribus æquis,
Heinſiadæ proſunt invigilantque Iari.
Credimus (& quæ nos, ſponſor cœleſtis AMORIS,
SPES alit, hanc vanam non ſinit eſſe FIDEM)
De Superis aliquid pietas humana meretur,
Terricolæque polo cognita turba ſumus:
Et puer ille Deus, pueri quoque mater, & omnis
Herodæ furiis juſſa perire cohors,

Culmine de Superum grati, nôn viribus æquis,
 Heinſiadæ proſunt invigilantque lari.
Sic reperit faciles aditus, quicunque libellus
 Aut jacit, aut recti ſemina jacta fovet.
In numero quorum recte numerabitur iſte,
 Qui te nunc totum vellet habere ſibi.
Sit neque relligio tanti male-ſuada timoris
 Auctor, ut hinc cupias abſtinuiſſe manum.
Inſpice ſecurus: non illic aſpera verba,
 Sede ſuper Divûm litigioſa, ſonant.
Enthea poſthabuit lymphati jurgia vulgi,
 Dum bene nos FIDUS jungere SPERAT AMOR.

Lugduni Batavorum.
cIↃ IↃC XLII.

EJUSDEM
ad eundem,

O D E.

Heinſium & ſemet ipſum ſalvos gaudet.

Non ſic, recepta conjuge, Theſſalus
 Lætatus olim; cum illachrymabili
 Erexit Alcides tropæum
  Morte ſuper rigidiſque Parcis,
Immota duri plus vice ſimplici
Plutonis audax jura reſcindere;
 Quodcunque moliri paratus
  Cerbereo tumidus triumpho:
Nec, reſtituto Phœbigenæ manu,
Gaviſa tantum Cynthia Virbio,
 A fraude jam tuto novercæ;
  Quanta meam penetravit intra
Mentem voluptas, Heinſiade, tuo,
Poſtquam Batavis hoſpes ab ultimis,

Narra-

Narravit, huc nos uſque ficto
Attonitos doluiſſe letho.
Et, deprehenſum gurgite naufrago,
Me pæne Nereus irremeabiles
Per belluoſi monſtra ponti
Ire vias trepidum coëgit.
Vidi profundo texta ego pinea
Disjecta toto; vidi Aquilonibus
Raptoſque non miti procella
Marmore ſub liquido ſepultos.
Clamor virorum quantus ad æthera!
Mixtus rudentum qualis erat fragor!
Converſa poſt tergum relictos
Carbaſa bis ſubiere portus;
Quam non ferendis conditionibus
Ultrò paternum deſerimus larem;
Vidiſſe mores tranſmarinos,
Et populos, male curioſi!

Lutetiæ Pariſiorum.
CIↃ IↃC XLIV.

IDEM

NICOLAO HEINSIO

ſuo S. P. D.

VInum quantumcunque vetus, nobiliſſime Heinſi, viribus refloreſcentibus in doliis ſuis commoveri aiunt. Utinám & hanc animi noſtri conditionem eſſe voluiſſet natura, ut quoties tenerrimum amoris, quem in ſibi caros quoque transfudit, affectum novat, & refloreſcere quaſi facit, illud etiam eoſdem perſentiſcere cogeret abſentes. Certè hiſce litteris non foret opus jubere de benevolentiâ meâ te eſſe ſecurum, quâ merentem nunquam non ſum proſecutus. Imprimis autem fuge ſuſpicari, à me emunctæ naris (ut tibi viſum loqui in ultimis ad Kinſchotium, quas magnâ animi voluptate perlegimus nuper) amico tuum aliquid minus probatum iri, qui nullis facile verbis expreſſerim quàm ſapiant palato meo è fragrantiſſimis Muſarum hortulis à te deprompta mella. In opinionem ſequiorem non injuriâ induci te potuiſſe fateor ſilentio meo. An tamen meo! quod non à voluntate eſt, quæ jam ante ſeptem hos menſes, reſponſoriam, quam vides, elegiam paratam tibi deſtinaverat ſtrenam, ſed à vario, & nobis aliquantulum gravi, caſu dicam an fato, quo mittendi occaſio fuit abrupta, quod effari item importunum reor. Commemoratione illius aliquam culpæ huic veniam (quam nunc verſibus malè natis, precor, ut velis dare) forſitan commodius impetraro, cum incolumem te nobis ſiſtet Fortuna redux. Quo in voto, mi Heinſi, deſino, non in æſtimatione tuarum virtutum, quæ, ut divinas ſciamus, cum nomine tuo ubique ſe diffundunt. Vale. Dabam Hagæ pridie Kal. Sext. CIƆ IƆC XLVII.

ELE-

ELEGIA

Ad Nicolaum Heinſium.

DUm procul à noſtris tuus, ô dulciſſime, terris
Itala Sirenum littora Phœbus amat;
Exul ab Aönia pariter Kinſchotius Haga
Extera natali prætulit arva ſolo.
Ille quidem placitæ ſpectare negotia Pacis
Gaudet, oliviferis & comes iſſe viris;
Ac tibi vel Latii recitant ſua carmina vates,
Auſonis ad Batavam vel ſtupet ora chelyn.
Aſt ego deſertus, Sceverina ſolus in acta,
Alcyonum nidis Dauliadumque queror.
Nam neque vicinum (pridem domus æmula Pindi)
Me nemus, aut Hagæ ſplendida tecta juvant.
Ah ibi mutatur quantum de tempore priſco,
Sive tuo, Groti, ſive, Secunde, tuo.
Neſcio quæ cœpit nunc barbara Muſa placere,
Mnemoſynes gnatis inficianda ſoror.
In pretio phaleræ: qui quæritur undique, fucus,
Arſque palam proſtans, credita grande decus.
Frons ita Pieriſin niteat decorata puellis,
Non bene virgineo frons erit apta choro.
Si videas talem, neque tu laudaveris, Heinſi;
Pieriæ dominus nec probet ipſe lyræ.
Candida ſimplicitas, ars, quæ non præferat artem,
Semper erit potior qualibet arte mihi.
Dotibus his veterum ſunt conſpicienda Quiritum,
Sunt tua, quæ Clario nectare ſcripta madent.
Teſtis erit, Roma quæ nuper littera venit;
Digna loci Genio littera, plena tui.
Haud minus illicium, certi quam pignus amoris,
Illa; nec abſentem te ſinit eſſe putem.
Et merito nequeam male fortunatus haberi,
Ulla ſatisfacerent ſi mea vota ſibi.

Nunc deſiderio tantum delector inani:
Et deſiderium fine modoque caret.
Quis fuit, unanimes qui linquere primus amicos
Et potuit demens vertere ſponte ſolum?
Ante Jovis ſceptrum, cum degeret aurea mundus
Sæcula, mos generi non fuit iſte pio.
Quæ pueros tellus, eademque fovebat adultos,
Et poſitos eadem condere læta ſenes.
Optima viſa ſua eſt cuivis, ac quælibet omni
Indigenum numero ſufficiebat humus.
Non fuit aut hoſpes, notumve colonia nomen:
Nomina neu profugus nota vel exſul erant.
Tunc neque triſte Vale, lachrymiſque audita profuſis
Dicere cara parens: Haud rediturus abis.
Oſſa nec ullius tunc indefleta jacebant
Nuda ſub ignoto funere caſſa polo.
Nondum natus erat, ſua cui ſpectata rubere
Cæde viatoris ſanguinolenta manus.
Navifragis ſcopulis infamia ſaxa quid eſſent,
Accola finitimi neſciit ipſe maris.
Et, veluti deerant animus cauſſæque vagandi,
Commoditas longæ tunc quoque nulla viæ.
Nemo rudi populo fræni monſtraverat uſum:
Nemo pares curru jungere doctus equos.
Nemo ferus Dryadem violaverat arbore cæſa,
Unde nova celerem texeret arte ratem.
Sed nec erant frænum, lignoque inimica ſecuris:
Progenies ferrum ferrea prima dedit.
Tum demum Mavors Bellonaque numina facti;
Et patuere Stygis noctedieque fores.
Mox Scelus, & Furiæ ſimul erupere Dolique;
Sedibus iſte ſuis pellitur, ille fugit.
Sera quidem venit fugiendi ſponte libido:
Quæ tamen, ut venit, patuit eſſe nefas.
Protinus eſtque nefas etiam ſua pœna ſecuta:
Noluerunt tutis hoc licuiſſe Lares.

Quid

Quid miſerande paras? per dura pericula curris
Præcipiti clivo mortis in omne genus.
Silva latrocinio, piratis unda tenetur:
Ipſaque piratis ſævius unda malum eſt.
Neu tibi tam prudens aliquis perſuaſerit, eſſe
Deſidis ad patrios conſenuiſſe focos:
Nil magis ignavum terra; terræque quietum
Matris ad ingenium vivere, quiſquis iners:
Perpetuo motu cœlum, quæque edita cœlo
Semina ſunt animæ nobilioris, agi:
Viſere ſepoſitas gentes dare multa ſolere,
Et ſibi quæ ſapiens nolit abeſſe, bona:
Sic hominum mores diſci, poſituſque locorum;
Unde ſagax animus judiciique vigor:
Ut ſua Penelopes hinc gloria parta marito:
Cui, niſi jactato gloria nulla foret.
Nunc Colophoniaco vivit celebratus Homero;
Et celebri plures vivet honore dies.
Talia declament, queis declamare voluptas,
Et res eloquio magnificare libet.
Omnia tentavit, fieret ne extorris, Ulyſſes:
Gloria nec tanti, neu ſapuiſſe, fuit.
Fabula cui non eſt notiſſima, littus aratum;
Et Palamedea proditus arte furor?
Diis genitas nymphas, quas aſpernatus, & ipſas
Quid memorem patriæ poſthabuiſſe Deas.
Pocula non Circes, non blandæ regna Calypſus,
Lotophagûm menſæ non tenuere virum.
Prætulit Alcinoi ſemper-florentibus hortis
Neriton, ac Ithaces aſpera ſaxa ſuæ.
Quam prius ut reduci potuit tetigiſſe carina,
Orbe pererrato tædia mille tulit.
Tot ſuperadde graves pelagi terræque labores,
Quot gravis eſſe queat vel numerare labor.
O quoties timuit monſtris cibus eſſe marinis;
Aut tibi, Cyclopum natio, dira magis.

Nec, mores hominum varios urbeſque videre,
Eſt tamen ut monitis impediare meis.
Et patrias urbes, patrios & perſpice mores:
Neve peregrinus tu videare domi:
Cum tua præſertim quoque ſit non barbara tellus;
Sitque peregrinis quod queat inde peti.
Sic agitere: licet. ſic eſt imitabile cœlum:
Haud aliter, cives ætheris, aſtra meant.
Quodlibet ipſorum patriam, natalis Olympi
Qua nitet in vacua parte decenter, habet.
Hanc obit aſſiduè, neque flexu deviat ullo;
Ac eadem ſemper meta coërcet iter.
Juppiter haud illic ambit Saturnia regna;
Aut Venerem Mavors factus amator adit.
Non ibi Mercurius ſuperis communis & imis;
Venatrixque vago Delia nemo pede.
Quam feciſſe velint miſeræ Phaëthonta ſorores,
Quod facit, & gnato dixerat ante, pater.
Vana quid errones appellas Græcia ſeptem?
A ſibi præſcripto limite nullus abit.
Suſpice jam magnum, quod continet omnia cœlum;
Uſque rotans ſolito ſe rotat uſque loco.
Argolica hoc unum eſt quod lingua vocavit inerrans:
Cum mundo nugas terminat illa ſuas.

EJUS-

EJUSDEM
THYRSIS
ſive
EXTORRES MUSÆ.
ECLOGA.

Cum Nicolaus Heinſius iterum reipublicæ cauſſa in Suediam abiret.

VOs mihi nunc carmen faciles memorate Camœnæ,
Quale levi Batavus meditatus arundine paſtor.
Is, recubans NEMORIS propter confinia SACRI,
Auditus tali vos compellaſſe querela:
Divæ Pierides, veſtro ſub numine lucus
Relligione ſacer durat, nomenque tuetur,
Eſſe quod antiqui proprium voluere Batavi:
Pierides, veſtro revireſcit munere ſilva
Hactenus, & ramis felicibus efficit umbram
Arcentem pecudi ſoles, pecudumque magiſtris:
At neque jam poſthac revireſcat ſilva; nec ultra
Amplius hic aliquo duret ſub numine lucus.
Nulla quidem ſedes vobis acceptior uſquam,
Excidium poſt Cyrrhæ, atque ultima paſſam Aganippen:
Non tamen Aönidum ſedes infauſtior ulla.
O nemora! ô colles! vicinaque littora Nerei!
Vos eſtis toties repetitæ conſcia cladis.
Primus in hoc luco Muſis erexerat aram,
Baſia qui primus docuit non ruſtica nymphas.
Invida ſors puerum nemori ſubduxit amato:
Aſperior juvenem vetuit Libitina reverti.
Curavere pii ſuſpendi poſthuma fratres

Dona; peregrinos regio quos extera pavit,
Ter quoque corda tribus devota deabus habentes.
Poſtea conati manſurum ponere templum
Finitimi duo paſtores; Nordvicides ambo,
Et pater, & gnatus: ſtudio certabat uterque:
Filius ingenio potior, melioribus orſus
Auſpicijs, vita cum pulchris fungitur orſis:
Ceu flos primævus crudeli falce reciſus.
Prô ſcelerata nimis violentia mortis avaræ!
Ante diem metit; & neque floribus abſtinet ungues.
Lucida nemo poli cantare peritior aſtra;
Inque ipſo manifeſta fuit cognatio cœli.
Inde ſecutus, item paſtor de rure propinquo,
Qui, prior à ſilvis & amœna fronde recedens,
Ivit ad Oceanum modulari Cochlidis ignes,
Mauritiumque & veliferos in litore currus.
Clarior inſonuit Batavi nullius avena:
Inflatam ſeptem-gemini procul accola Nili,
Europeque Aſieque & mundus denique totus
Audiit, ac toto diviſa Britannia mundo.
Nunc quoque fama viri, non interitura, vagatur,
Libera qua præbet commercia gentibus æquor,
Juraque vel belli diſcuntur, jura-ve pacis,
Atque per annales heroum fortia facta.
Ille, bonis avibus, viduæ nova gloria ſilvæ
Crevit; & in tantam ſpem nemo creverat ante.
Unus jacturam poterat ſarcire duorum,
Et dare tam pulchrè cœptis faſtigia ſumma.
Ecce, repentino veluti cum turbine nimbus,
Immeritum fugat exſilio rigidi mala fati
Impietas, & atrox virus livoris amari.
Fors equidem terræ natali reddidit oſſa.
Ne cineres, ne linque inhonoros, patria tellus:
Neu te, vel Moſæ qui deſuper æneus adſtat,
O Patria, ingratam ventura nec arguat ætas.
Salve ingens Umbra, & cineres, maneſque quieti:

Saltem

Saltem vos bonus haud inhonoros liquit Iolas.
Hac tumulum in ſilva vivo de ceſpite fecit,
Et, tumulo inferias vacuo, lacrymabile carmen.
Protinus officio placito quacunque moveri
Arboreaſque comas & gramina ſumma videres,
Tacta velut zephyri ſpirantis leniter aura.
Paulatim geſtire ſolum, colleſque ſupini.
Quin & per ſudum crepitu cum nubis Olympus
Signa dabat; late reſonabilis adfremit aër:
Oceanus pater ipſe admugiit omnibus undis.
Auribus arrectis Satyri ſilveſtria ſtabant
Agmina, nec cultis vinci erubuere cicutis.
Formoſæ propius Dryades agitare choreas
In numerum, ritu lugubri, ſuſtinuerunt:
Et, Bene vos, calamis; Bene te, dixere ſepulto.
Quid tamen iſte favor prodeſt, divine poëta,
Vel ſacra Pieriſin juvat inſtauraſſe deabus?
Heu te etiam Mors ante diem violentaque Clotho
Surripuit, luſtris juvenem vix quinque peractis.
Formoſæ Dryades flerunt, nemorumque puellæ:
Ah, ſibi tundebant immitibus ubera palmis.
Fleverunt clauſæ vitrea Nereïdes aula,
Et ſalſum lacrymis augebant grandibus æquor.
Illo miratos dicunt in tempore nautas,
Cur pelagus ſolito majore tumeſceret æſtu.
Laude pari vates quam non celebraverat alter,
Aurea Pax, vultu mutato, viſa dolere;
Et poſtliminium timuere novalia belli.
Mœrebant ſilvæ: ſqualebant florea rura,
Nec reperiſtis apes conſueti pabula mellis.
Infortunati quæ non convicia fatis
Dicere paſtores ſunt inclementibus auſi?
Forſan ad has corulos, hæc poſt dumeta ſedebant,
Effuſi in lacrymas & non paſtoria verba;
Omnia quæ, coruli, meminiſtis & omnia, dumi.
Ac, niſi poſt aliquot Thyrſis veniſſet ariſtas,

Hic,

Hic, ubi Pieridum ſedes recidiva dearum,
Nil præter ſaltus deſertaque teſqua fuiſſent:
Et NEMORI decus ille & gaudia reddidit arvis.
Jam quoque Thyrſis abit: quem nautica provehet alnus,
Trans Boream procul, & Codani marmora ponti,
Uſque ſub Arctoi damnatum frigoris axem.
Vos igitur longum ſilvæque & rura valete.
Cuncta ſimul ruri ſilviſque erepta voluptas.
Ilicet, ô Divæ, ſacri tutela vireti.
Hoc tibi pro noſtro referebam carmen amore,
Quale levi Batavus meditatus arundine paſtor,
HEINSIADE, NEMORIS propter confinia SACRI;
Secretumque quod HAGA miniſtrat; nobilis HAGA,
Regia ſub dominis olim, nunc curia patrum.

FINIS CARMINUM ADOPTIVORUM.

ECLO-

ECLOGA
DAPHNIS,
ſive
SIDERA,
Præcipue à nauticis ruſticiſque rebus denominata.

AD

CHRISTIANUM HUGENIUM
ZULICHEMIUM CONSTANTINI F.

Scripta occaſione cometarum anni
CIↃ IↃC LXIV & CIↃ IↃC LXV.

Hanc quoque Eclogam adjungere iſtis Poëmatiis viſum, in gratiam eorum qui videre deſiderarunt: quamquam enim nihil contineat quare inſeri adoptivis poſſit, eſt tamen amici Heinſiani ad amicum Heinſii.

D A P H N I S,

E C L O G A.

Ad Chriſtianum Hugenium Zulichemium Conſtantini F.

FInitimum tutela, ſimul jucunda voluptas,
Dilectæ Phœbo, Sceverinides Oceaninæ;
Hunc quoque Pierium mihi fortunate laborem.
Pervigilem noctem quo carmine duxerit Ancon
Navita, dicemus. ſic caſta Doride nunquam
Pan lavet, aut turpes immundo corpore Fauni.
Te, quem Fama vehit ſuper aurea ſidera curru,
Ne pigeat nobis aurem præbere faventem,
Hugenide, decus Hugenidum, fratrumque patriſque:
Mixta Palæphatio commenta Solenſia verſu,
Siceliſin aptata modis à vate Batavo,
Haud indigna tuo ferimus donaria ſenſu,
Teque intertextum, tuaque præclara reperta.
Jam caput Oceano, ſtipata minoribus aſtris,
Extulerat, radiis fraternis æmula Phœbe;
Cum reditum molirentur paſtoria pubes;
Sidere quam pleno conchas legiſſe marinas
Juverat, hærenteſque vadis captare paguros.
In celſo tamen advertunt Ancona morantem
Colle, reum toties, promiſſi carminis; ipſum
Theſtylis & Corydon, quos cætera turba ſecuti,
A tergo circumveniunt, cinguntque corona.
Ecquid agat, rogitant blandè; tum fauſta precantur;
Et damnant voti, promiſſaque carmina poſcunt.
Contra ille; O Pueri, quid portet craſtinus Eos,
Sedi explorator: turmales agmine mergi,
Solivaga aut cornix, aut alcyones deſertæ
Si qua darent mihi ſigna: maris cras æquor arandum.

Detinuit nunc uſque Jovis clementia ſudi,
Et picturatus tot circum animalibus æther.
Quæ nos in vitreo miramur monſtra profundo,
Æther habet. radiant vultus, formæque natantum.
Cancer ibi eſt, delphinque; eſt grandi corpore cetus.
Ad Borean piſces, & contemplere ſub auſtro
Piſces; nuper ubi numero creviſſe feruntur.
Sunt urna, fluviuſque, & apluſtris comta carina
Illic. quin operis ſimulamina plurima veſtri,
Luminaque in cœlo pecori debentia nomen.
Veſtibulum ſervant, elucens vellere fulvo
Dux aries, ingenſque auratus cornua taurus.
Sunt hœdi parvæque ſues, materque capella.
Eſt fuſe ſparſo quæ candet ſemita lacte.
Bini cernunturque canes, pernoxque bubulcus;
Plauſtraque; quique auriga ſuis excuſſus habenis.
Stellatum volat alatus per inane caballus:
Ac præſepe ſuum juxta ſtabulantur aſelli.
Illic virgo, manum Cereali inluſtris ariſta;
Et, transmutatus faciem, Pan ipſe renidet;
Daphnin amans veſtrum, ſecretæ rupis in umbra;
Uranie velut edocuit: me ſingula Daphnis.
Singula quæ (carmen quia poſcitis) ordine pangam.
Extemplo tentat vocem: numeroſque modoſque
Perpendens mulcet variis concentibus auras.
Tum venti poſuere. jacet ſine fluctibus æquor;
Factaque ſunt terris, ſunt facta ſilentia ponto.
Mox interfatur: Quod proſperet; ab Jove magno
Ordiar: ordiri conſuerunt ab Jove vates.
Vos, quoniam brevis haud ordo mihi naſcitur, inquit,
Nocturnum chorea defendite corpore frigus.
Inde Jovis magni cunas, veteriſque celebrat
Saturni juſſum crudele dolumque Cybelles;
Ortaque Dictæis Corybantia ſacra latebris;
Ut puero nutrix ſit olentis lecta mariti
Uxor; & ipſa recens hædos enixa gemellos;

Queis comitata polum modo lucida ſtella frequentet,
Quæ prius Oleniis balarat beſtia campis;
Aureolumque terit formoſi limen Olympi.
Tantus amor Jovis, & percepti gratia lactis.
Nec tamen hoc niveum manaſſe fluore nitorem,
In duo ſecta vias, oculis manifeſta videntum,
Semita quo candet ducens ad tecta Tonantis;
Tergeminam ſed noctem productumque canebat
Alciden mundo; deus immortalis haberi
Haud pote qui fuerat, ſopitæ parvula mammis
Labra pater gnati niſi conjugis admoviſſet:
Quæ, ſimul experrecta, ſimul conterrita, ſurgens
Uvidulas tenero mammas ſubtraxerit ori,
Indignata. pavimentum tabulataque cœli
Deciduus maculis ut tunc infecerit albis
Per convexa ruens in ſe revolubilis humor:
Orbita cycneo nunc unde bifurca colore,
Ducta per æquales medio diſcrimine partes,
Cæruleum velut argento ferruminet axem:
Axem, cervices qui quum laſſaret Atlantis,
Haud gravis Herculeo requierit ſarcina collo;
Atque tot ærumnas quem poſt, maneſque ſubactos,
Ipſe ſuis ornet jam portio magna triumphis;
Heſperidum contra cuſtodem divitis horti
Inſurgens Anguem pede nixus; apertaque retro
Terribili rictu nil curans ora Leonis;
Lernexque audacem hydræ ſuccurrere Cancrum;
Monſtra novercales teſtantia jugiter iras
Et fruſtra bacchatum odium Junonis iniquæ.
Hinc aliam memorat graſſatam fraude novercam;
Et tranſmittendi pavidam nimis æquoris Hellen:
In thalamos ſic ut illa tuos, Neptune, recepta:
Phryxeumque pecus; fœtamque heroibus Argo
Phaſidos ad fluctus deducit & æthera cantu.
Nec ſilet Europæ vectoris præmia; vel te,
Bigarum Pelopis perjuri, Myrtile, rector.

Myrtoum pelagus ſignaras ante caduco
Funere; ſublimem nunc tollunt cornua Tauri.
Haud procul his Hyades notat exardeſcere: ſed, quæ
Sunt Hyades Graiis, Suculas dixiſſe Latinos;
Atque duas ſeptem mutaſſe Trionibus Arctos;
Arctophylaca pigro, ſua plauſtra ſequente, Bubulco;
Quando bovem priſco vocitabant more trionem,
Quod tereret duro proſciſſam vomere terram.
Hanc adeo ſortem miſerans, ſuſpiria ducit;
Buceriumque genus queſtu compellat inani;
Ah pecus infelix, armentum! ſæcla fuerunt,
Pondere quum duro neque vos gemeretis aratri,
Navita nec veſtro vocitaret nomine ſtellas.
Tunc neque ſidus erat terris pia Virgo relictis,
Quæ Cereale manu ſpicum gerit; Icariotis
Sive ſit Erigone, cui fida Canicula patrem
Quærenti indigna monſtravit cæde peremtum;
Atque, comes dominæ, domino comitem Oarioni
Aſtra minor ſocium majorem repperit inter:
Seu magis Aſtræi ſit ſanguine creta, perenne
De genitore ſuo quæ nomen contulit aſtris:
Sive ſit antiquæ Themidis juſtiſſima proles,
Averſata jugo vos aſpectare gravari,
Tempora dum, pulſis melioribus, ærea ſurgunt:
Sive ſit alma Ceres; horrens fugitiva videre
Vos quoque mactari; nil pejor linquit inauſum
Ferrea dum ſoboles, ipſorum inimica Deorum:
Quos, quaſi de terra (nam Dii coluiſtis & illam)
Sit pepuliſſe parum, tentavit pellere cœlo.
Tum deteſtatur ſuffultos angue Gigantas;
Porphyriona, ſtatu terrentem cuncta minaci;
Rhæcumque; immanemque Gygen, validumque Mimanta;
Enceladumque; manuſque rotantem Ægeona centum;
Et, cui par nemo feritate, Typhœa dirum,
Auſos invaſiſſe Deos tellure fugatos,
Ac totum magno cœlum compleſſe tumultu,
Undi-

Undique divulſas jaculantes torviter ornos
De tumulis cumulorum montibus ex aggeſtis.
Terrigenam ut pubem, Divûm penetralia ſancta
Rimantem, Superi mentito fallere vultu
Quæſierint, addit; diſpertitoſque pavore:
Donec apud latè ſtagnantis flumina Nili
Horrificam faciem Pan ſumſerit Ægocerotis;
Ambiguoque ſono Superos animarit ad arma,
Anguipedeſque metu dare terga coëgerit omnes:
Cœlo donandos Aſinos auxiſſe timorem
Congerie vocum, perterricrepoque fragore:
Illa cælicolis nam tempeſtate fuiſſe
Auxilio Satyros, Silenorumque phalangem,
Evantes in aſellis cum Bacchæo ululatu,
Thyrſis armatos, tectos colocynthide parma.
Parvus ut interea volucer cum matre Cupido
Venerit Aſſyrii fugiens Euphratis ad undam;
Induerintque gregis (Syriæ poſt numina genti)
Squammigerum formas, gemini nunc aurea Piſces
Lumina, ſigniferum Capricorno juncta per orbem,
Ni fuſa medius ſecernat Aquarius Urna;
Deucalioneos neque non ediſſerit imbres,
Nectaris aut quanti Ganymedes pocula verſet;
Sive ſit is Cecrops, peplo præſignis Athenæ;
Paſtor Ariſtæus ſeu plena alvearia geſtet,
Quæ ſubter volitetis apes examine denſo.
Qualiter & pandus vectarit Ariona Delphin,
Ac aliter vectum Danaeium Perſea narrat;
Cepheaque, Andromedenque, & mœſtam Caſſiepeiam;
Inſertumque polo vaſtum Piſtricis hiatum:
Quem Phaëthonteus longo ſinuamine propter
Fulgeat Eridanus declivi proximus Auſtro:
Nuper ad occulti Batavos ubi verticis axem
Intuitos nova ſquammigerum ſimulacra micare:
Sollertes Batavos, imo ſeu gurgite piſcem
Venari ſit opus, vel in alto ſidera cœlo.

Tum canit, ut Daphnis ſacra ſub rupe docentem
Viderit Uranien: argutas carmina ſilvas,
Et repetita cavos ediſcere carmina montes:
Ut Chaldæa vetus, mira dulcedine capti,
Stent auditores circum, & Babylonia turba;
Dein quos Graia tulit, quos aut Nilotica tellus,
Itala quos, ac pulchra ſuo cum Cæſare Roma;
Poſt Arabum de ſtirpe viri & regnator Iberus;
Ac tandem quos conſultos Germania miſit
Aſtrorum cœlique, ſuis qui ſidera terris;
Gallia quos, magni regis ſplendore ſuperba:

Tum Dea quo Daphnin, Divam quo Daphnis amore
Complexus, quanti non conſcia Latmia ſaxa:
Utque Conon juveni radium donarit utrimque
Multo inſignem auro, & pellucidulis cryſtallis;
Per quas quod ſpectes, prope fiat; & augmina ſumat:
Dixerit &: Sollers, en, primus quale Batavus
Munus adornarit; ſed Etruſci quo decus Arni
Eſt Antenorea ſenior Thyrrenus in urbe
Regna Jovis princeps metatus, ab æthere vobis
Nunquam nota prius miracula nuntia portans;
Lunaï montes; vultus tibi, Phoſphore, ternos;
Quove ſatellitio ſubluſtri nocte vagetur
Stella Deûm regis per cærula templa ſuperne:
Hoc quoque tu non nota prius miracula prodes:
Hujus erat tibi ſervatus ſollertior uſus;
Arcanumque Chroni mortalibus omne recludes.
Accipe fruſtra olim nobis optabile donum.

Daphnidis ad gratum nomen pernice chorea
Exſultant alacres Pueri: neque ſegniùs ipſe
Proſequitur; Geminas imitantia lumina falces
Hactenus ut vanè Saturni credita ſidus
Oblongo tam diverſa ſub imagine diſco
Fingere, quando globum teretem teres annulus extra
Splendet, & ambo nigrôr ſpatii diſterminat intus;
Exiguo circum quos erret ſtellula gyro:

Omnia

Omnia divino quæ fretus munere Daphnis
Extulerit, non ante novam vulgata per artem:
Adjungitque; quod his meritis permulſus, eundem
In ſua magna Chronus ſit adire ſacraria paſſus:
Heic oculis luſtrarit ut omnia; promſerit atque
Inventum ſubtile ſecandi temporis illinc;
Partes quo minimas ac momina dividat horæ,
Oſcilla ex tenui ſuſpendens mollia filo:
Id labyrintheos curſus qui dirigat alni,
Ignarumque viæ ratis haud ſinat eſſe magiſtrum:
Cui neque quotidie tam certus ſpondeat auctor,
Oceano quantum Titan altiſſimus exſtet;
Ac quibus emergat, queis tunc ſimul occidat oris,
Daphnidos egregio norint cognomine docti.
Ille canit: chorus in numerum ſua brachia quaſſant;
Alternoque ſolum pede pulſant. at freta ſaltu
Librabant hilares ſeſe ſuper humida thynni.
Auritus leporum populus tunc creditur ultro
Iliceas liquiſſe domos, caraſque quietes
Vicini nemoris: nulloque frequentior unquam
Caricis arroſor prodiiſſe cuniculus antris
Tempore narratur; narrent ſi vera puellæ
Littoreæ, quæ ſiccandis cuſtodia paſſim
Retibus ad ventos expanſis forte ſedebant.
Pectore Nereïdes nudo, laſciva caterva,
Viſa per incertam Lunam, viſæve putantur,
Et Triton, Glaucuſque, procul ſub luce maligna;
Tuque, cubans juxta ſtratas prope littora phocas,
Neptuninarum pecudum fidiſſime cuſtos:
Neu quiſquam ſeræ meminit decedere nocti.
Interea tenebræ denſantur; & abdita nimbo
Cynthia dum latitat, cœli de parte ſerena
Cinctum non ſolitis proceſſit crinibus aſtrum,
Prolixumque trahens albore notabile ſyrma.
Mirantur chorus attoniti. miratur & ipſe;
Præſertim tantum capiti cum demſit honorem,

Ornatumque ſequacem omnem mox reddita Luna.
Inſit &: Ad ſua quiſque mapalia tendite nota,
Prodigio nil ſolliciti, curamve foventes.
Inſuetos alias tales cantabimus ignes,
Et trepidantem nequicquam formidine vulgum.
  Hæc Ancon: mihi viſa tibi quæ digna referri,
HUGENIDE, decus Hugenidum, cui ſidera curæ,
Fallit multiplici quem non ambage cometes;
Nec Phœbum, Pimplæve decet contemnere Divas,
Queis tua tota domus, fratres, genitorque dicati.
  Littoream mea ſed neque patria deſpice Muſam;
Et nolis audire parum tu vatibus æqua,
Æterno quam tot decorarunt carmine vates:
Sic neque formides minitantem multa cometen,
Et mala vicinos minitantes plura Britannos;
Neu tulerint dominum nova dantem jura profundo
Acres aſſerta pro libertate Batavi.

FINIS.

Emendanda & mutanda.

PAg. 4. lin. 7. ſcribe tuis ſumptibus deſcribi depingique cures, verus &c. l. 28. dum laudes Italiæ illius viri nomine inſcribo. lin. 33. pluris à me venditari iſta. p. 5. l. 4. erit arbitrari. l. 25. per æternitatis viam. pag. 8. l. 4. ſenium qui tibi pellat. p. 13. l. 12. Medica dempta ſuis, Punica d. ſ. p. 14. l. 18. ruſtica terra mihi es. p. 17. l. 19. Pelion hic Oſſa cumulaverat. p. 19. l. 9. inutile votum. p. 20. l. 17. certoſque ſodales. p. 21. l. 2. Liburnum navigabat. p. 23. l. 25. juſta negavit. p. 24. l. 25. Pono modum lacrimis. p. 25. l. 2. cum Venetias jam perventum eſſet. p. 26. l. 31. Threïciis. p. 30. l. 7. non ultimus. & mihi. p. 33. l. 12. obſoletam gloriam aliis commendandam relinquamus. l. 19. nec rari inter paucos emineatis. p. 34. l. ult. cum majori is ex parte. p. 37. l. 18. titulis annue victa tuis. p. 38. l. 16. quam grave tangat onus. p. 39. l. 18. Da procul heroï. p. 40. l. penult. Fructus amicitiæ. p. 41. l. penult. dirusque peredit. p. 42. l. 5. Ipſe det Elyſiis. p. 43. l. 9. conſtant tibi. l. 10. tela tuis. l. 11. trux Gallia. poſcit id ipſe. p. 44. l. 22. Nam pia tam fœdum non capit unda niſas. p. 45. l. 20. cærula tundit humum. p. 48. l. penult. His datur exuviis. l. ult. Hac, veluti præſens. p. 49. l. 17, 18. inde teratur Æmiliam ſterneus Flaminiamve ſilex. p. 52. l. 17. verſanda ligonibus opto. l. 18. Sufficit exiguus, dummodo cultus, ager. l. ult. inane ſolo. p. 54. l. 19. Sebethide temporis ora. p. 56. l. 22. conſcia noſtris. p. 57. l. 2. Fervidus illiſo. p. 61. l. 27. jam abunde delibaram. p. 62. l. 27. per me labefactari. p. 63. l. 21. Victima quid ceſſat? p. 64. l. 3. Hinc, velut à ſcopulo. p. 67. l. 13. non minori meritorum. p. 68. l. 7. Tempeſtiva parum ſapientia. l. 14. prævenit iſta tuos. p. 69. l. 10. Hæmonios dum fugit uda toros. l. 16. Quæ certam in dubiis. p. 70. l. 4. exacuitque labor. l. 21. Has illi exuvias. p. 74. l. penult. Mox colus inciſa eſt. p. 77. l. 19. Iſala cui genitor. l. 23. Te fors nixa. p. 78. l. 8. res ſtet adaucta tuis. l. 19. Nil, præter ſuperos. p. 79. l. 4. Anchora. p. 81. l. 8. perque domus. l. 25. credidit iſtis. p. 82. l. 5 & 6. ſic conſtituantur, Res ſic ut Orator jam non nova; res nova certe Laus Oratorum ſumma Thuanus erit. l. penult. Roma loquatur, p. 83. l. 11. nec crux æquanda daretur. p. 85. l. 10. Exuvias. p. 89. l. 29. agebamus remoti. l. 30. dividebamur. lin. ult. haudquaquam alienus & ipſos, qui cum præſentes. pag. 90. lin. 19. à triviali ſorte. p. 92. l. 8. Batavas. lin. 9. de grege comit opes. p. 93. l. 29. I nunc exuviis. p. 97. l. 34. (rumpere, Cæſar) habet. p. 99. l. 4. debuit orbis aquis. p. 102. lin. penult. Iaſonis annos. p. 103. lin. 1. Anguibus exuvias. p. 107. lin. 15. Quantilla ingeniis res ſit cœleſtibus orbis. p. 111. l. penult. profuit utilis ætas. p. 115. l. penult. nimium vobis Arctoa propago. p. 124. l. 8. Letiferumque. p. 126. l. 3. Diſque æmula. p. 129. l. 22. iăſpide viſus. p. 132. lin. 10. frenat Apollo. p. 134. l. 2. facultas! lin. 4. patent! lin. 12. foves! p. 135. l. 5. regale minatur. p. 136. l. 5. Virtutis aſylum. p. 138. l. 10. diſcolor Eos. p. 139. l. 26. mittebat auctor. p. 140. l. 9. mea ſi Polyhymnia pallet. l. 16. Quæ loca nil priſcæ jam feritatis habent. p. 143. l. 12. Vatibus aſtrictas. l. 30. multi laboris. p. 144. l. 31. Sanctus ignea fervor. p. 145. l. 5. triſæculi Neſtor. p. 151. l. 10. ab ungue ferme tenero. lin. 27. mirari ac prædicare. p. 152. l. 24. quod poëmatium utcumque ante annos. l. 25. conſcriptum in præmiſſa proxime poëmatum. p. 153. l. 1. incurſari fama eſt. l. 2. tenui aquæ exili. l. 26. tenerrime debebat. p. 154. l. 27. homini haudquaquam lauta in re conſtituto. p. 155. l. 22. Suæque nocti id genus bubones relinqui. p. 156. l. 3. Mecklenburgi Ducis, Principis Vandaliæ, &c. p. 159. l. 16. roſeiſque coërces. lin. 17. triumphas. p. 161. l. 20. ominis error. p. 163. l. 21. animum molita per artes. p. 165. l. 30. Atracis reluctatam. p. 166. l. 25. myrmillo. p. 168. lin. 25. ſyngraphæque ſollemni. p. 170. l. 24. Heinſius muſea. lin. 33. Æſopiaque. p. 171. l. 24. quem dente aprugno. p. 173. l. 1. iaſpide Eoa. p. 176. l. 6. ſaxa naufraga amplexus. p. 182. l. 26. Se ſemper urget gurgite atque inflat ſibi. p. 183. l. 6. concentus. p. 184. lin. 3. facundiaque, p. 188. l. 14. nequaquam veniat prædicandus. l. 17. veſtræ ac per ſuburbanos. p. 189. l. 2. id obiter interim nunc monuiſſe. l. 10. nec alio me converti ſinant. lin. 16. imitandum præ ceteris aſſidue. l. 20. atque indicem ſempiternam apud poſteros. p. 191. l. penult. execrandam. p. 192. l. 14. morſibuſque jam attritos. p. 193. l. 7. Vinni ſedule, prædicande Vinni. p 194. l. 21. fatali è morbo decumbens Pugæ Comitum in Batavia, dum ipſe. p. 196. l. 25. ſordem rapte terrenam ſupra.

ſupra. lin. 28. Debere Forti. pag. 197. lin. 13. Hactenus. lin. 28. In civitate patria. p. 200. l. 5. Id nunc Heinſiades dat tibi munus ebur. p. 205. l. 16. vindicat alma ſibi. p. 206. l. 3. dum vincula laxas. l. 4. aurea munus eunt. l. 8. dele τὸ ipſe. p. 209. lin. 1. pia & ſancta ſollicitudo. p. 212. l. ult. Germanam immerito negligat ille tuam. p. 213. l. 9. tela plagaſque. p. 215. l. 5. ELEGIAS COMPLECTITUR. p. 226. l. 8. cum ſociis noſter trahet ille. lin. 17. non datur ire vias. p. 233. l. 30. Mœniaque auſpiciis trabeati ſtructa Quirini. p. 235. l. 13. concuſſas fulmine turres. p. 237. lin. 16. funera luce tibi. p. 240. l. 22. ſeu perſpecta ſat eſt. p. 242. l. ult. Tranſtra natatrici deſtituere fuga. p. 245. l. 14. fac moderere gradum. l. 22. Pectoris adſtrictas. l. 32. In te ſigna ferox Bacche nefanda tuli. p. 246. l. 28. ſtringit adeſa mari. p. 249. l. ult. Vincula crudelis. p. 250. l. ult. FINIS JUVENILIUM PRIORIS LIBRI. p. 254. lin. 24. quo nec maxima. l. 26. cui multum pretiique gratiaque. p. 256. l. antep. Cyclopes. p. 257. l. 16. Huc & quadrupedum. p. 261. l. 12. Quod placuit plauſum. p. 262. l. 14. rettulit iſta dato. p. 263. l. 19. En Seneca Elyſio magnus. pag. 267. lin. 27. fac ſe tibi debeat uni. p. 268. l. 25. quanta eſt, ſolvendo vix erit. lin. 26. quod ni benefacta recondit. p. 269. l. 19. Zulichemio repones. p. 373. l. 8. nunc tremit uſque manum. l. 14. Exhibet, & Clarias. p. 274. l. 9. Quæ quanto utilius. lin. 11. Atropos abruptum ſed ſera læſit opus. lin. 14. Nec minus hoc damni libertas. lin. 20. Immatura ſuum. lin. 21. Feminea Pollæ vix potienda manu. lin. 24. Temporibus ſervata meis. lin. 26. conſerre nepoti. l. 28, 29. Auſpiciis, Rex magne, tuis Pharſalia tandem Prodit, & ornatu conſpicienda novo eſt. p. 275. l. 1. En plauſus. lin. 15. Indiaque & meritas. lin. 31, 32. Hic quicquid ubique eſt. Quicquid Eos, Boreas, quicquid & Auſter habent. p. 277. l. 8. Jam ſibi Smithiacos prætulit. l. 21. Illi præluxit. p. 279. l. 8. roſeoque adflaverat ore. lin. 12. Seu Veneri dilecta polo daret Heſperus ora. lin. 20. Prodigus hic ille jactaverit irrita ventis. lin. penult. At nunc egelidam mecum concede ſub umbram. p. 280. lin. 1. Hic reddit Lycidan. In fronte paginarum 288, 289, 290, 291, PRÆFATIO non DEDICATIO. p. 297. lin. 7. Martia dum illo plauſum dat Roma Maroni. p. 299. l. 19. vis, venuſte, rumpamur? p. 301. l. 23. Cum damnes alios. lin. 26. Coſſus Apollineo. p. 303. l. 6. Epiſtola familiaris & jocoſa. lin. 19. exercens colis. p. 305. l. 10. Æſopiæ quod turget. lin. 17. propere accinatur. lin. 22. Redigitque nube in ordinem ſupercili. lin. 26. neutiquam dignos favi. p. 310. l. 12. ac Cluſii mortem & ad Berlicomium ſcriptos. p. 329. lin. 11. ſæcula rara ferunt. lin. 26. gaudes reſipiſcere noſtris. p. 340. l. 14. Attis. lin. 17. de ſilva quacumque.

IN ADOPTIVIS.

In fronte paginarum 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, PRÆFATIO non DEDICATIO. p. 4. lin. 7. atque è re ſua fore. lin. 14. deſtinabantur, inſigni conſpicuoque habereris loco. lin. 27. idque nimis liberaliter, & invidioſe plus ſatis. Sed quia mea jam vice non ſimplici. p. 5. l. 3. quam egiſſent auctores ipſi. l. 6. dele τὸ ne. l. 9. opportuna ut ne inviderem. lin. 11. præſentiebas. lin. 14. pro peccato ſit ducendum. pag. 6. lin. 20. Maſſilitano, l. 21. dejectas ut ſenſi. p. 7. l. 1. excepit. l. 2. dele aſſiduus. l. 7. ſibimet acceptus. l. 15. hoc ipſo tempore cui is haud longum ſuperfuit. l. 21. ſupereſſet, cetera nil omnino. l. 22. in cetera dele in. l. 23. ac operoſe jam nunc ſim fortaſſe proſecutus. l. 25. longe evectus. p. 9. l. 14. molimen facinuſque ſine triumpho. lin. 31. ac nitore ſupero plenas. l. ult. non plenum parte ex omni præſtitiſſe videaris. p. 10. l. 18. libellos hoſce conficiunt. l. 29. dele τὸ ne. lin. 30. iis ne acquieſcere. p. 11. l. ult. nobis haud conceditur eniti. p. 13. l. 2. Regi Chriſtianiſſimo. p. 23. l. 23. alto v'involo, p. 25. l. 26. Baptiſtæ Donii. lin. 27. Doni. p. 29. l. 28. pro ſenio lege genio. p. 33. lin. 3. Rhenumque ſtupenti. p. 40. l. 17. Phœbe tuum noſtrumque decus medicare rogamus. p. 45. l. 7. Illic noſter agit. p. 47. l. 7. arce ſorores. Eadem pag. auferatur Græcum carmen. p. 69. l. 12. Quod ſi dura negat. p. 73. l. 31. aſſecla tribunalis. cetera non vacavit percurrere.

BIB. NAZ. VITT. EMANUELE

FINE.

LABOR. RESTAURO
A. Lombardi
1972